

www.e-rara.ch

Diodori Siculi bibliothecae historicae quae supersunt

Diodorus

Lipsiae, [17--]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 8145

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-33647>

[Tomus II.]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

DIODORI SICVLII
BIBLIOTHECAE
HISTORICAE
QVAE SVPERSVNT.

AD
OPTIMORVM LIBRORVM FIDEM
ACCVRATE EDITA.

TOMVS II.

EDITIO STEREOTYPA.

LIPSIAE
EX OFFICINA CAROLI TAVCHNITII.

DIODORI SICULI

BIBLIOTHECAE

HISTORICAE

QVAE SUPPLEMENTUM

OPTIMUM LIBRARIUM

ACQUAETI EDITA

ROMAE

ADITIO STEPHANI

LITTEAE

EX OFFICINA CAROLI TAVERNIERI

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩ ΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

ΣΥΝ ΠΛΕΙΣΤΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΣ
ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ.

ΤΟΜΟΣ β'.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΡ. ΤΟΥ ΤΑΥΧΝΙΖΙΟΥ.

ΑΙΟΛΟΓΟΥ

ΤΟΥ ΣΙΝΕΙΟΥ ΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΤΑ ΣΥΝΟΜΕΛΑ

ΕΝ ΤΗ ΑΚΡΟΠΟΛΙ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΚΔΟΣΤΑ

ΤΟΜΟΣ Β

ΑΝΑΛΟΓΙΑ

ΕΝ ΤΗ ΑΚΡΟΠΟΛΙ ΤΟΥ ΣΙΝΕΙΟΥ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ
ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

α. Προοίμιον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι
ἱστορουμένων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους.

β. Περὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡρώων τε καὶ ἡμι-
θέων, καὶ καθόλου τῶν κατὰ πόλεμον ἀξιολογόν τι
κατεργασμένων.

γ. Περὶ Διονύσου, Πριάπου, Ἑρμαφροδίτου,
καὶ Μουσῶν.

δ. Περὶ Ἡρακλέους καὶ τῶν δώδεκα ἄθλων, καὶ
τῶν ἄλλων τῶν πραχθέντων ὑπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς
ἀποθεώσεως.

ε. Περὶ τῶν Ἀργοναυτῶν, περὶ τε Μηδείας καὶ
τῶν Πελίου θυγατέρων.

ς. Περὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἡρακλέους.

ζ. Περὶ Θησέως καὶ τῶν ἄθλων αὐτοῦ.

η. Περὶ τῶν ἐπτα ἐπὶ Θήβας.

θ. Περὶ τῶν ἐπιγόνων τῶν ἐπτα ἐπὶ Θήβας.

ι. Περὶ Νηλέως καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ.

ια. Περὶ Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων.

ιβ. Περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ.

ΔΙΟΔ. Τ. II.

ιγ'. Περὶ τῶν Ἀσωποῦ θυγατέρων, καὶ τῶν Αἰακῶν
γενομένων υἱῶν.

ιδ'. Περὶ Πέλοπος, καὶ Ταντάλου, καὶ Οἰνομαου,
καὶ Νιόβης.

ιε'. Περὶ Δαρδάνου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, μέ-
ρι τοῦ Πριάμου.

ις'. Περὶ Δαιδάλου, καὶ Μινωπαύρου, καὶ τῆς
Μίνως στρατείας εἰς Σικελίαν ἐπὶ Κώκαλον βασιλέα.

ιζ'. Περὶ Ἀρισταίου, καὶ Δάφνιδος, καὶ Ἑρυκος,
καὶ Ὠρίωνος.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Explicatis historiae praeae difficultatibus, quibus deteritis scriptores in recentioribus se temporibus continerint, consilium et argumentum operis sic aperit Diodorus, ut exterorum antiquitati nunc Graecorum antiquissima se adiectum ostendat. Orditur a fabula Dionysi, vetustissimi quippe et beneficentissimi Dei: (C. 2.) Qui per abortum natus a Semele Cadmea, Iovis amplexus male passa, Nympharumque educationi in antro Nysae traditus, inde nomen accepit. Vini et zythi repertor, et mitioris vitae auctor, itinera usque in Indiam fecit, conditisque in Boeotia Eleutheris pietatem erga patriam demonstravit.

Οὐκ ἄγνοομεν, ὅτι τοῖς τὰς παλαιὰς μυθολογίας συνταττομένοις συμβαίνει κατὰ τὴν γραφὴν ἐν πολλοῖς ἐλασσοῦσθαι. Ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀναγεγραμμένων ἀρχαιότης δυσεύρετος οὖσα, πολλὴν ἀπορίαν παρέχεται τοῖς γράφουσιν· ἡ δὲ τῶν χρόνων ἀπαγγελία τὸν ἀκριβέστατον ἔλεγχον οὐ προσδεχομένη, καταφρονεῖν ποιεῖ τῆς ἱστορίας τοὺς ἀναγινώσκοντας. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ ποικιλία καὶ τὸ πλήθος τῶν γενεαλογουμένων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, δυσέφικτον ἔχει τὴν ἀπαγγελίαν. Τὸ δὲ μέγιστον καὶ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι συμβαίνει τοὺς ἀναγεγραφότας τὰς ἀρχαιοτάτας πράξεις τε καὶ μυθολογίας, ἀσυμφώνους εἶναι πρὸς ἀλλήλους. Διό-

περ τῶν μεταγενεστέρων ἱστοριογράφων οἱ πρωτεύ-
 οντες τῇ δόξῃ τῆς μὲν ἀρχαίας μυθολογίας ἀπέστη-
 σαν διὰ τὴν δυσχέρειαν, τὰς δὲ νεωτέρας πράξεις ἀνα-
 γράφειν ἐπεχείρησαν. Ἐφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος,
 Ἰσοκράτους ὦν μαθητῆς, ὑποστησάμενος γράφειν
 τὰς κοινὰς πράξεις, τὰς μὲν παλαιὰς μυθολογίας
 ὑπερέβη, τὰ δ' ἀπὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου πρα-
 χθέντα συνταξάμενος, ταύτην ἀρχὴν ἐποίησατο τῆς
 ἱστορίας. Ὅμοίως δὲ τοῦτῃ Καλλισθένης καὶ Θεό-
 πομπτος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν γεγονότες, ἀπέστη-
 σαν τῶν παλαιῶν μύθων. Ἡμεῖς δὲ τὴν ἐναντίαν
 τούτοις κρίσιν ἔχοντες, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀναγραφῆς πό-
 ρον ὑποστάντες, τὴν πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἐποιήσαμεθα
 τῆς ἀρχαιολογίας. Μέγιστα γὰρ καὶ πλεῖστα συνε-
 τελέσθησαν πράξεις ὑπὸ τῶν ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων,
 καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνδρῶν ἀγαθῶν· ὦν διὰ τὰς κοι-
 νὰς εὐεργεσίας οἱ μεταγενέστεροι τοὺς μὲν ἰσοθεοῖς,
 τοὺς δ' ἡρωϊκαῖς θυσίαις ἐτίμησαν· πάντας δ' ὁ τῆς
 ἱστορίας λόγος τοῖς καθήκουσιν ἐπαίνοις εἰς τὸν
 αἰῶνα καθύμνησεν. Ἐν μὲν οὖν ταῖς πρὸ ταύτης βί-
 βλοις τρισὶν ἀνεγράψαμεν τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις
 ἔθνεσι μυθολογουμένας πράξεις, καὶ τὰ περὶ θεῶν
 παρ' αὐτοῖς ἱστορούμενα· πρὸς δὲ τούτοις τὰς τοπο-
 θεσίας τῆς παρ' ἑκάστοις χώρας, καὶ τὰ φερόμενα παρ'
 αὐτοῖς θηρία καὶ τᾶλλα ζῶα καὶ καθόλου πάντα τὰ
 μνήμης ἄξια καὶ παραδοξολογούμενα διεξιόντες· ἐν
 ταύτῃ δὲ τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἱστορούμενα κατὰ
 τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους περὶ τῶν ἐπιφανεστάτων
 ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων, καὶ καθόλου τῶν κατὰ πό-

λεμον ἀξιόλογόν τι κατειργασμένων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐν εἰρήνῃ τι χρήσιμον εἰς τὸν κοινὸν βίον εὐρόντων, ἢ νομοθετησάντων. Ποιησόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Διονύσου, διὰ τὸ καὶ παλαιὸν εἶναι σφόδρα τοῦτον, καὶ μεγίστας εὐεργεσίας κατατεθεῖσθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων. Εἴρηται μὲν οὖν ἡμῖν ἐν ταῖς προειρημέναις βίβλοις, ὅτι τινὲς τῶν βαρβάρων ἀντιποιοῦνται τῆς γενέσεως τοῦ θεοῦ τούτου. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ τὸν παρ' αὐτοῖς θεὸν Ὅσιριν ὀνομαζόμενον φασιν εἶναι τὸν παρ' Ἑλλήσι Διόνυσον καλούμενον. Τοῦτον δὲ μυθολογοῦσιν ἐπελθεῖν ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, εὐρετὴν γενόμενον τοῦ οἴνου, καὶ τὴν φυτείαν διδάξαι τῆς ἀμπέλου τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ ταύτην τὴν εὐεργεσίαν τυχεῖν συμφωνουμένης ἀθανασίας. Ὅμοίως δὲ τοὺς Ἰνδοὺς τὸν θεὸν τοῦτον παρ' ἑαυτοῖς ἀποφαίνεσθαι γεγονέναι, καὶ τὰ περὶ τὴν φυτείαν τῆς ἀμπέλου φιλοτεχνήσαντα, μεταδοῦναι τῆς τοῦ οἴνου χρήσεως τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀνθρώποις. Ἡμεῖς δὲ κατὰ μέρος τὰ περὶ τούτων εἰρηκότες, νῦν τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι περὶ τοῦ θεοῦ τούτου λεγόμενα διεξιμεν.

2. Κάδμον μὲν γὰρ φασὶ τὸν Ἀγένορος ἐκ Φοινίκης ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποσταλῆναι πρὸς ζήτησιν τῆς Εὐρώπης, ἐντολὰς λαβόντα, ἢ τὴν παρθένον ἀγαγεῖν, ἢ μὴ ἀνακάμπειν εἰς τὴν Φοινίκην. Ἐπελθόντα δὲ πολλὴν χώραν, καὶ μὴ δυνάμενον ἀνευρεῖν, ἀπογνῶναι τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν· κατατῆσαντα δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν, κατὰ τὸν παραδεδομένον χρησμόν κτίσαι τὰς Θήβας. Ἐνταῦθα δὲ κατοικήσαντα,

γῆμαι μὲν Ἀρμονίαν τὴν Ἀφροδίτης, γεννῆσαι δ' ἐξ αὐτῆς Σεμέλην, καὶ Ἰνώ, καὶ Αὐτομόνην, καὶ Ἀγαυήν, ἔτι δὲ Πολύδωρον. Τῇ δὲ Σεμέλει διὰ τὸ κάλλος Δία μιγέντα, καὶ μεθ' ἡσυχίας ποιοῦμενον τὰς ὁμιλίας, δόξαι καταφρονεῖν αὐτῆς. Διόπερ ὑπ' αὐτῆς παρακληθῆναι τὰς ἐπιπλοκάς ὁμοίως ποιεῖσθαι ταῖς πρὸς τὴν Ἥραν συμπεριφοραῖς. Τὸν μὲν οὖν Δία παραγενόμενον θεοπρεπῶς μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν, ἐπιφανῶς ποιῆσαι τὴν συνουσίαν· τὴν δὲ Σεμέλην, ἔγκυον οὔσαν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως οὐκ ἐνέγκασαν, τὸ μὲν βρέφος ἐκτρῶσαι, ὑπὸ δὲ τοῦ πυρός αὐτὴν τελευτῆσαι. Ἐπειτα τὸ παιδίον ἀναλαβόντα τὸν Δία, παραδοῦναι τῷ Ἑρμῇ, καὶ προστάξαι τοῦτο μὲν ἀποκομίσαι πρὸς τὸ ἄντρον τὸ ἐν τῇ Νύσῃ, κείμενον μετὰ Φοινίκης καὶ Νείλου, ταῖς δὲ νύμφαις παραδοῦναι τρέφειν, καὶ μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι τὴν ἀρίστην. Διὸ καὶ τραφέντα τὸν Διόνυσον ἐν τῇ Νύσῃ, τυχεῖν τῆς προσηγορίας ταύτης ἀπὸ Διὸς καὶ Νύσσης. Καὶ τὸν Ὀμηρον δὲ τούτοις μαρτυρῆσαι ἐν τοῖς ὕμνοις, ἐν οἷς λέγει,

Ἔστι δὲ τις Νύση, ὕπατον ὄρος, ἀνθρόν ὕλην,

Τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτιοις ὁμοίων.

Τραφέντα δ' αὐτὸν ὑπὸ τῶν νυμφῶν ἐν τῇ Νύσῃ φατὴν εὐρετὴν τοῦ οἴνου γενέσθαι, καὶ τὴν φυτείαν διδάξαι τῆς ἀμπέλου τοὺς ἀνθρώπους. Ἐπιόντα δὲ σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, πολλὴν χώραν ἐξημερῶσαι, καὶ διὰ τοῦτο τυχεῖν παρὰ πᾶσι μεγίστων τιμῶν. Εὗρεῖν δ' αὐτὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς κριθῆς κα-

τασκευαζόμενον πόμα, τὸ προσαγορευόμενον μὲν ὑπ' ἐνίων ζύθος, οὐ πολὺ δὲ λειπόμενον τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας· τοῦτο δὲ διδάξαι τοὺς χώραν ἔχοντας μὴ δυναμένην ἐπιδέχασθαι τὴν τῆς ἀμπέλου φυτείαν. Περιάγεσθαι δ' αὐτὸν καὶ στρατόπεδον οὐ μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν, ὧς τοὺς ἀδίκους καὶ ἀσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων κολάζειν. Καὶ κατὰ μὲν τὴν Βοιωτίαν ἀποδιδόντα τῇ πατρίδι χάριτας, ἐλευθερῶσαι πάσας τὰς πόλεις, καὶ κτίσαι πόλιν ἐπὶ νῦμον τῆς αὐτονομίας, ἣν Ἐλευθεράς προσαγορεῦσαι.

(C. 3.) Reduci cum spoliis triumphatori orgia trieterica Graeci instituere, bacchicisque inventi praestantiam more quodam convivali expressere. Ob tale beneficium Dionysus cum Cerere summis honoribus mactatus.

3. Στρατεύσαντα δ' εἰς τὴν Ἰνδικὴν τριετιῇ χρόνῳ, τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν Βοιωτίαν ποιήσασθαι, κομίζοντα μὲν λαφύρων ἀξιολόγων πλῆθος· καταγαγεῖν δὲ πρῶτον τῶν ἀπάντων θρίαμβον ἐπ' ἐλέφαντος Ἰνδικοῦ. Καὶ τοὺς μὲν Βοιωτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καὶ Θρᾷκας ἀπομνημονεύοντας τῆς κατὰ τὴν Ἰνδικὴν στρατείας, καταδείξαι τὰς τριετηρίδας θυσίας Διονύσῳ, καὶ τὸν θεὸν νομίζειν κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ποιεῖσθαι τὰς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιφανείας. Διὸ καὶ παρὰ πολλαῖς τῶν Ἑλληνίδων πόλεων διὰ τριῶν ἐτῶν βακχεῖα τε γυναικῶν ἀθροίζεσθαι, καὶ ταῖς παρθένοις νόμιμον εἶναι θυροσφορεῖν καὶ συνενθουσιάζειν, εὐαζούσαις καὶ τιμώσαις τὸν θεόν· τὰς δὲ γυναῖκας κατὰ συστήματα θυσιάζειν τῷ θεῷ καὶ βακχεύειν, καὶ καθόλου τὴν παρουσίαν ὑμνεῖν τοῦ Διονύσου, μιμουμένας τὰς ἱστο-

ρουμένας τὸ παλαιὸν παρεδρεύνειν τῷ Θεῷ μαινάδας. Κολάσαι δ' αὐτὸν πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, τοὺς δοκοῦντας ἄσεβεῖν, ἐπιφανεστάτους δὲ Πενθέα καὶ Λυκοῦργον. Τῆς δὲ κατὰ τὸν οἶνον εὐρέσεως καὶ δωρεῆς κεχαρισμένης τοῖς ἀνθρώποις καθ' ὑπερβολήν, διὰ τε τὴν ἡδονὴν τὴν ἐκ τοῦ ποτοῦ, καὶ διὰ τὸ τοῖς σώμασιν εὐτονωτέρους γίνεσθαι τοὺς τὸν οἶνον πίνοντας, φασὶν ἐπὶ τῶν δείπνων, ὅταν ἄκρατος οἶνος δίδεται πᾶσιν, ἐπiléγειν ἀγαθοῦ δαίμονος· ὅταν δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον δίδεται κεκραμένους ὕδατι, Διὸς σωτήρος ἐπιφωνεῖν. Τὸν μὲν γὰρ οἶνον ἄκρατον πινόμενον μανιώδεις διαθέσεις ἀποτελεῖν· τοῦ δ' ἀπὸ Διὸς ὁμῆρου μιγέντος, τὴν μὲν τέρψιν καὶ τὴν ἡδονὴν μένειν, τὸ δὲ τῆς μανίας καὶ παραλύσεως βλάπτειν διορθοῦσθαι. Καθόλου δὲ μυθολογοῦσι τῶν Θεῶν μεγίστης ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρ' ἀνθρώποις τοὺς ταῖς εὐεργεσίαις ὑπερβαλομένους κατὰ τὴν εὐρεσιν τῶν ἀγαθῶν Διόνυσόν τε καὶ Δήμητραν· τὸν μὲν τοῦ προσηνεστάτου ποτοῦ γενόμενον εὐρετήν, τὴν δὲ τῆς ξηραῖς τροφῆς τὴν κρατίστην παραδοῦσαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων.

(C. 4.) Alius antiquior Dionysus, Sabazius, Iovis ac Proserpinae f., noctu cultus, cornutus. Thebanus ille, iunior, qui in majoris regestae successit, nobilis ingenio, forma, mulierum militia, comitatu Musarum et Sileni paedagogi, habitu denique, bimater dictus, quare cum ferula inducatur.

4. Μυθολογοῦσι δὲ τινες καὶ ἕτερον Διόνυσον γεγονέναι πολὺ τοῖς χρόνοις προτεροῦντα τούτου. Φασὶ γὰρ ἐκ Διὸς καὶ Περσεφόνης Διόνυσον γενέσθαι, τὸν ὑπὸ τινῶν Σαβάζιον ὀνομαζόμενον· οὗ τὴν

τε γένεσιν, καὶ τὰς θυσίας καὶ τιμὰς νυκτερινὰς καὶ
 κρυφίους παρεϊάγουσι, διὰ τὴν αἰσχύνην ἐκ τῆς συν-
 ουσίας ἐπακολουθοῦσαν. Λέγουσι δ' αὐτὸν ἀγχιναίᾳ
 διενεγκεῖν, καὶ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι βοῖς ζευγνύειν,
 καὶ διὰ τούτων τὸν σπόρον τῶν καρπῶν ἐπιτελεῖν.
 ἅφ' οὗ δὴ καὶ κερατίαν αὐτὸν παρεϊάγουσι. Καὶ
 τὸν μὲν ἐκ Σεμέλης γένόμενον ἐν τοῖς νεωτέροις χρό-
 νοις, φασὶ τῷ σώματι γενέσθαι τρυφερὸν καὶ παν-
 τελῶς ἀπαλόν, εὐπρεπείᾳ δὲ πολὺ τῶν ἄλλων διεν-
 νεγκεῖν, καὶ πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς ἡδονὰς εὐκατά-
 φορον γεγονέναι. κατὰ δὲ τὰς στρατείας γυναικῶν
 πλῆθος περιάγεσθαι, καθωπλισμένων λόγχαις τε θυρ-
 σωμέναις. Φασὶ δὲ καὶ τὰς Μούσας αὐτῷ συναπο-
 δημεῖν, παρθένους οὔσας καὶ πεπαιδευμένας διαφε-
 ρόντως. Ταύτας δὲ διὰ τε τῆς μελωδίας καὶ τῶν ὁρ-
 χήσεων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν ἐν παιδείᾳ καλῶν ψυ-
 χαγωγεῖν τὸν θεόν. Φασὶ δὲ καὶ παιδαγωγὸν καὶ
 τροφῆαν συνέπεσθαι κατὰ τὰς στρατείας αὐτῷ Σιλη-
 νόν, εἰσηγητὴν καὶ διδάσκαλον γινόμενον τῶν καλλι-
 στων ἐπιτηδευμάτων, καὶ μεγάλα συμβάλλεσθαι τῷ
 Διονύσῳ πρὸς ἀρετὴν τε καὶ δόξαν. Καὶ κατὰ μὲν
 τὰς ἐν τοῖς πολέμοις μάχας ὀπλοῖς αὐτὸν πολεμικοῖς
 κεκοσμηθῆναι, καὶ δοραῖς παρδάλειν· κατὰ δὲ τὰς
 ἐν εἰρήνῃ πανηγύρεις καὶ ἑορτάς. ἐσθίησιν ἀνθειναῖς
 καὶ κατὰ τὴν μαλακότητα τρυφεραῖς χρῆσθαι. Πρὸς
 δὲ τὰς ἐκ τοῦ πλεονάζοντος οἴνου κεφαλαλγίας τοῖς
 πίνουσι γινόμενας, διαδεδέσθαι λέγουσιν αὐτὸν μίτρᾳ
 τὴν κεφαλὴν. ἅφ' ἧς αἰτίας καὶ μιτρηφόρον ὀνομά-
 ζεσθαι. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς μίτρας ὕστερον παρὰ

τοῖς βασιλεῦσι καταδειχθῆναι τὸ διάδημά φασι. Δι-
 αμύητορα δ' αὐτὸν προσαγορευθῆναι λέγουσι, διὰ τὸ
 πατὴρ μὲν ἐνὸς ὑπάρχει τοὺς δύο Διονύσους, μητέ-
 ρων δὲ δύο. Κεκληρονομηκάναι δὲ τὸν νεώτερον
 τὰς τοῦ προγενεστέρου πράξεις. Διόπερ τοὺς μετα-
 γενεστέρους ἀνθρώπους, ἀγνοοῦντας μὲν τὰληθές,
 πλανηθέντας δὲ διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἕνα γεγονέναι
 νομίσαι Διόνυσον. Τὸν δὲ νύμφηκα προσάπτουσιν
 αὐτῷ διὰ τινὰς τοιαύτας αἰτίας. Κατὰ τὴν ἐξ ἀρ-
 χῆς εὗρεσιν τοῦ οἴνου, μήπω τῆς τοῦ ὕδατος κρᾶ-
 σεως εὐρημένης, ἄκρατον πίνειν τὸν οἶνον· κατὰ δὲ
 τῆς φίλων συναναστροφῆς καὶ εὐωχίας τοὺς συνεορ-
 τάζοντας δαψιλῇ τὸν ἄκρατον ἐμφορησαμένους, μα-
 νιώδεις γίνεσθαι, καὶ ταῖς βακτηρίαις ξυλίναις χρω-
 μένους, ταύταις ἀλλήλους τύπτειν. Διὸ καὶ τινῶν
 μὲν τραυματιζομένων, τινῶν δὲ καὶ τελευτῶντων ἐκ
 τῶν καιρίων τραυμάτων, προσκῶψαντα τὸν Διόνυσον
 ταῖς τοιαύταις περιστάσεσι, τὸ μὲν ἀποστήσαι τοῦ
 πίνειν δαψιλῇ τὸν ἄκρατον ἀποδοκιμάσαι, διὰ τὴν
 ἡδονὴν τοῦ ποτοῦ, καταδείξαι δὲ νύμφηξί χρῆσθαι,
 καὶ μὴ ξυλίναις βακτηρίαις.

(C. 5.) Dionysi cognomina, eorumque causae. Cur biformis,
 unde Salyrorum et Musarum cum eo consortium. Idem scenico-
 rum artificum musicorumque circumamatum anctor.

5. Ἐπωνυμίας δ' αὐτῷ τοὺς ἀνθρώπους πολλὰς
 προσάφαι, τὰς ἀφορμὰς ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπιτη-
 δευμάτων λαβόντας. Βακχεῖον μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν
 συνεπομένων Βακχῶν ὀνομάσαι. Ἀθηναῖον δὲ ἀπὸ τοῦ
 παιῆσαι τὰς σταφυλὰς ἐν ληνῷ· Βρόμιον δὲ ἀπὸ τοῦ
 κατὰ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γενομένου βρόμου· ὁμοίως

δὲ καὶ πυριγενῇ διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν ὀνομάσαι.
 Θρίαμβον δ' αὐτὸν ὀνομασθῆναί φασιν ἀπὸ τοῦ πρῶ-
 τον τῶν μνημονευομένων καταγαγεῖν ἀπὸ τῆς στρα-
 τείας Θρίαμβον εἰς τὴν πατρίδα, τὴν ἐξ Ἰνδῶν ποιη-
 σάμενον ἐπάνοδον μετὰ πολλῶν λαφύρων. Παρα-
 πλησίως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς προσηγορίας ἐπιθετικάς
 αὐτῷ γεγενῆσθαι· περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἶη λέγειν, καὶ
 τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀνοίκειον. Δίμορφον δ'
 αὐτὸν δοκεῖν ὑπάρχειν, διὰ τὸ δύο Διονύσους γεγο-
 νέναι, τὸν μὲν παλαιόν, καταπύργονα, διὰ τὸ τοὺς
 ἀρχαίους πάντας πωγωνοτροφεῖν· τὸν δὲ νεώτερον,
 ὠραῖον καὶ τρυφερόν καὶ νέον, καθότι προεῖρηται.
 Ἐπίοι δὲ λέγουσιν, ὅτι τῶν μεθυνόντων διττὰς δια-
 θέσεις ἔχοντων, καὶ τῶν μὲν ὀρχίλων, τῶν δὲ ἱλαρῶν
 γινομένων, δίμορφον ὀνομάσθαι τὸν θεόν. Καὶ Σα-
 τύρους δὲ φασιν αὐτὸν περιάγεσθαι, καὶ τοὺτους ἐν
 ταῖς ὀρχήσεσι καὶ ταῖς τραγωδίαις τέρψιν καὶ πολ-
 λὴν ἡδονὴν παρέχεσθαι τῷ θεῷ. Καθόλου δὲ ταῖς
 μὲν Μούσας τοῖς ἐκ τῆς παιδείας ἀγαθοῖς ὠφελοῦ-
 σας τε καὶ τερπούσας, τοὺς δὲ Σατύρους ταῖς πρὸς
 γέλωτα συνεργοῦσαις ἐπιτηδεύσεσι χρωμένους, παρα-
 σκευάζειν τῷ Διονύσῳ τὸν εὐδαίμονα καὶ κεχαρισμέ-
 νον βίον. Καθόλου δὲ τῶν θυμολικῶν ἀγώνων φα-
 σὶν εὐρετὴν γενέσθαι, καὶ θεάτρα καταδείξαι, καὶ
 μουσικῶν ἀκροαμάτων σύστημα ποιῆσαι· πρὸς δὲ
 τοῦτοις ἀλειτουργήτους ποιῆσαι καὶ τοὺς ἐν ταῖς
 στρατείαις μεταχειριζομένους τι τῆς μουσικῆς ἐπι-
 στήμης· ἀφ' ὧν τοὺς μεταγενεστέρους μουσικὰς συνό-
 δους συστήσασθαι τῶν περὶ τὸν Διόνυσον τεχνιτῶν,

καὶ ἀτελεῖς ποιῆσαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδευοντας.
Καὶ περὶ μὲν Διονύσον καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ μυθο-
λογουμένων ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι, στοχαζό-
μενοι τῆς συμμετρίας.

(C 6.) Sequitur mythus de Priapo, Bacchi et Veneris f. Origines
cultus vel a propagatione generis humani, vel ab Osiridis caede,
per Titanes patrata, repetuntur. Etiam Ithyphallus et Tychon
vocatus, in urbibusque et agris hortorum custos et fascinationis
ultor cultus. Similis ortus Hermaphroditii.

6. Περὶ δὲ Πριάπου καὶ τῶν μυθολογουμένων
περὶ αὐτοῦ νῦν διέξιμεν, οἰκεῖον ὁρῶντες τὸν περὶ
τοῦτου λόγον ταῖς Διονυσιακαῖς ἱστορίαις. Μυθολο-
γοῦσιν οὖν οἱ παλαιοὶ τὸν Πριάπον υἱὸν εἶναι
Διονύσου καὶ Ἀφροδίτης, πιθανῶς τὴν γένεσιν
ταύτην ἐξηγούμενοι· τοὺς γὰρ οἰνωθέντας φυσικῶς
ἐντεταόσθαι πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς ἡδονάς. Τινὲς δὲ
φασὶ τὸ αἰδοῖον τῶν ἀνθρώπων τοὺς παλαιούς μυθω-
δῶς βουλομένους ὀνομάζειν, Πριάπον προσαγορεῦσαι.
Ἕτεροι δὲ λέγουσι τὸ γεννητικὸν μόριον, αἴτιον
ὑπάρχον τῆς γενέσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ διαμονῆς εἰς
ἅπαντα τὸν αἰῶνα, τυχεῖν τῆς ἀθανάτου τιμῆς. Οἱ
δ' Αἰγύπτιοι περὶ τοῦ Πριάπου μυθολογοῦντες,
φασὶ τοὺς Τιτῆνας τὸ παλαιὸν ἐπιβουλεύσαντας
Ὅσιριδι, τοῦτον μὲν ἀνελεῖν, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ
διελόντας εἰς ὕσας μερίδας, καὶ λαβόντας ἀπενεγκεῖν
ἐκ τῆς οἰκίας λαθραίως· μόνον δὲ τὸ αἰδοῖον εἰς
τὸν ποταμὸν ῥίψαι, διὰ τὸ μηδένα βούλεσθαι τοῦτο
ἀνελέσθαι. Τὴν δὲ Ἴσιν τὸν φόνον τοῦ ἀνδρὸς
ἀναζητοῦσαν, καὶ τοὺς μὲν Τιτῆνας ἀνελοῦσαν, τὰ
δὲ τοῦ σώματος μέρη περιπλάσασαν εἰς ἀνθρώπου
τύπον, ταῦτα μὲν δοῦναι θάψαι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ

τιμῶν προστάξαι ὡς θεὸν τὸν Ὅσιον· τὸ δὲ αἰδοῖτον
 μόνον οὐ δυναμένην ἀνευρεῖν, καταδεῖξαι τιμῶν ὡς
 θεόν, καὶ ἀναθεῖναι κατὰ τὸ ἱερόν ἐντεταμένον.
 Περὶ μὲν οὖν τῆς γενέσεως τοῦ Προιάπου καὶ τῆς
 τιμῆς τοιαῦτα μυθολογεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς
 τῶν Αἰγυπτίων. Τοῦτον δὲ τὸν θεὸν τινὲς μὲν
 Ἰθύφαλλον ὀνομάζουσι, τινὲς δὲ Τύχωνα. Τὰς
 δὲ τιμὰς οὐ μόνον κατὰ πόλιν ἀπονέμουσιν αὐτῷ ἐν
 τοῖς ἱεροῖς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀγροικίας, ὅπως
 φύλακα τῶν ἀμπελώνων ἀποδεικνύντες καὶ τῶν
 κήπων· ἔτι δὲ πρὸς τοὺς βασκαίνοντάς τι τῶν καλῶν,
 τοῦτον κολαστὴν παρεισάγοντες. Ἐν τε ταῖς τιλε-
 ταῖς οὐ μόνον ταῖς Διονυσιακαῖς, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλ-
 λαις σχεδὸν ἀπάσαις οὗτος ὁ θεὸς τυγχάνει τιμῆς
 τινός, μετὰ γέλωτος καὶ παιδιᾶς παρεισγόμενος ἐν
 ταῖς θυσίαις. Παραπλησίως δὲ τῷ Προιάπῳ τινὲς
 μυθολογοῦσι γεγενῆσθαι τὸν ὀνομαζόμενον Ἐρμα-
 φρόδιτον, ὃν ἐξ Ἐρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης γενηθέντα,
 τυχεῖν τῆς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων συντεθείσης
 προσηγορίας. Τοῦτον δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι θεόν,
 καὶ κατὰ τινας χρόνους φαίνεσθαι παρ' ἀνθρώποις·
 καὶ γενᾶσθαι τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἔχοντα μι-
 γμένην ἐξ ἀνδρὸς καὶ γυναικός· καὶ τὴν μὲν εὐπρέπειαν
 καὶ μαλακότητα τοῦ σώματος ἔχειν γυναικί παρεμ-
 φερῇ, τὸ δὲ ἀρρένωτόν καὶ δραστικὸν ἔχειν ἀνδρός·
 ἔτιοι δὲ τὰ τοιαῦτα γένη ταῖς φύσεσιν ἀποφαίνονται
 τέρατα ὑπάρχειν, καὶ γεννώμενα σπανίως, προσημαν-
 τικὰ γίνεσθαι ποτὲ μὲν κακῶν, ποτὲ δ' ἀγαθῶν.
 Καὶ περὶ μὲν τῶν τοιούτων ἄλλης ἡμῖν ἐχέτω.

(C. 7.) Musae. Earum parentes: numerus: nomina: nominum ratio.

7. Περὶ δὲ τῶν Μουσῶν, ἐπειδήπερ ἐμνήσθημεν ἐν ταῖς τοῦ Διονύσου πράξεσιν, οἰκεῖον ἂν εἴη διελεῖν ἐν κεφαλαίοις. Ταύτας γὰρ οἱ πλείστοι τῶν μυθογράφων, καὶ μάλιστα οἱ δεδοκιμασμένοι, φασὶ θυγατέρας εἶναι Διὸς καὶ Μνημοσύνης· ὀλίγοι δὲ τῶν ποιητῶν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ Ἀλκμάν, θυγατέρας ἀποφαίνονται Οὐρανοῦ καὶ Γῆς. Ὅμοιως δὲ καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν διαφωνοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ τρεῖς λέγουσιν, οἱ δὲ ἐννέα. Καὶ περράτηκεν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν βεβαιούμενος· λέγω δὲ Ὀμήρου τε καὶ Ἡσιόδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. Ὀμηρος μὲν γὰρ λέγει,

Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὅπῃ καλῇ.
Ἡσιόδος δὲ καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀποφαίνεται,
λέγων,

Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλεια τε, Μελπομέ-
νη τε,

Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνια τ', Οὐρα-
νίη τε,

Καλλιόπη θ', ἥ σφρων προφερεστάτη ἐστὶν ἀπα-
-σέων.

Τούτων δ' ἑκάστη προσάπτουσι τὰς οἰκείας διαθέ-
σεις τῶν περὶ μουσικὴν ἐπιτηδευμάτων· οἷον ποιη-
τικὴν μελοδίαν, ὀρχήσεις καὶ χορείας, ἀστρολογίαν
τε, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. Παρθένους
τε αὐτὰς οἱ πλείστοι γεγονέναι μυθολογοῦσι, διὰ
τὸ τὰς κατὰ τὴν παιδείαν ἀρετὰς ἀφθάρτους δοκεῖν
ἵναι. Μούσας δ' αὐτὰς ὠνομάσθαι ἀπὸ τοῦ μυεῖν

τοὺς ἀνθρώπους· τοῦτο δ' ἔστιν, ἀπὸ τοῦ διδάσκειν
 τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα, καὶ ὑπὸ τῶν ἀπαιδευτῶν
 ἄγνοούμενα. Ἐκάστη δὲ προσηγορία τὸν οἰκτεῖον λόγον
 ἀπονέμοντες, φασὶν ὠνομάσθαι τὴν μὲν Κλειώ, διὰ
 τὸ τὸν ἐκ τῆς ποιήσεως τῶν ἐγκωμιαζομένων ἔπαινον
 μέγα κλέος περιποιεῖν τοῖς ἐπαινουμένοις· Εὐτέρπη
 δὲ ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς ἀκροαμένους τοῖς ἀπὸ τῆς
 παιδείας ἀγαθοῖς· Θάλεια δὲ ἀπὸ τοῦ θάλλειν ἐπὶ
 πολλοὺς χρόνους τοὺς διὰ τῶν ποιημάτων ἐγκωμια-
 ζομένους· Μελπομένη δὲ ἀπὸ τῆς μελωδίας, δι' ἧς
 τοὺς ἀκούοντας ψυχαγωγεῖσθαι· Τερψιχόρην δὲ ἀπὸ
 τοῦ τέρπειν τοὺς ἀκροατὰς τοῖς ἐκ παιδείας περι-
 γινομένοις ἀγαθοῖς· Ἐρατώ δὲ ἀπὸ τοῦ τοὺς παι-
 δευθέντας ποθενοὺς καὶ ἐπεράστους ἀποτελεῖν· Πο-
 λύμνιαν δὲ ἀπὸ τοῦ διὰ πολλῆς ὑμνήσεως ἐπιφανεῖς
 κατασκευάζειν τοὺς διὰ τῶν ποιημάτων ἀπαθαιτι-
 ζομένους τῇ δόξῃ· Οὐρανίαν δὲ ἀπὸ τοῦ τοὺς παι-
 δευθέντας ὑπ' αὐτῆς ἐξαίρεσθαι πρὸς οὐρανόν· τῇ
 γὰρ δόξῃ καὶ τοῖς φρονήμασι μετεωρίζεσθαι τὰς
 ψυχὰς εἰς ὕψος οὐράνιον· Καλλιόπην δὲ ἀπὸ τοῦ
 καλὴν ὕπα προῖεσθαι, τουτέστι, τῇ εὐπειρίᾳ διάφο-
 ρον οὔσαν, ἀποδοχῆς τυγχάνειν ὑπὸ τῶν ἀκούοντων.
 Τούτων δ' ἡμῖν ἀρχοῦντως εἰρημένων, μεταβιβάζ-
 σμεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς Ἡρακλέους πράξεις.

(C. 8.) De Herule mythi etsi multa contineant impedita et
 eadem paene excedentia. tamen non prorsus eos adspernandos, nec
 veritatem nimis subtiliter exquirendam esse, Diodorus (mythorum
 originem et naturam parum callens) iudicat.

8. Οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι πολλὰ δύσχρηστα συμ-
 βαίνει τοῖς ἱστοροῦσι τὰς παλαιὰς μυθολογίας, καὶ

μάλιστα τὰς περὶ Ἡρακλέους. Τῷ μὲν γὰρ μεγέθει
 τῶν κατεργασθέντων ὁμολογουμένως οὗτος παραδέ-
 δοται πάντας τοὺς ἐξ αἰῶνος ὑπερᾶραι τῇ μνήμῃ
 παραδοθέντας. Δυσέφικτον οὖν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν
 ἀξίαν ἕκαστον τῶν πραχθέντων ἀπαγγεῖλαι, καὶ τὸ
 λόγον ἐξισῶσαι τοῖς τηλικούτοις ἔργοις, οἷς διὰ τὸ
 μέγεθος ἔπαθλον ἦν ἢ ἀθανασία. Διὰ δὲ τὴν
 παλαιότητα καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἱστορουμένων,
 παρὰ πολλοῖς ἀπιστουμένων τῶν μύθων, ἀναγκαῖον
 ἦν, ἢ παραλιπόντας τὰ μέγιστα τῶν πραχθέντων,
 κἀθαιρεῖν τι τῆς τοῦ Θεοῦ δόξης, ἢ πάντα διεξιόντας,
 τὴν ἱστορίαν ποιεῖν ἀπιστουμένην. Ἐνιοὶ γὰρ τῶν
 ἀναγινωσκόντων, οὐ δικαίᾳ χρώμενοι κρίσει, τὰ κρι-
 βὲς ἐπιζητοῦσιν ἐν ταῖς ἀρχαίαις μυθολογίαις, ἐπίσης
 τοῖς πραττομένοις ἐν τῷ κατ' ἡμᾶς χρόνῳ, καὶ τὰ
 δισταζόμενα τῶν ἔργων διὰ τὸ μέγεθος, ἐκ τοῦ κατ'
 αὐτοὺς βίου τεκμαιρόμενοι, τὴν Ἡρακλέους δύναμιν
 ἐκ τῆς ἀσθενείας τῶν νῦν ἀνθρώπων θεωροῦσιν·
 ὥστε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους τῶν ἔργων
 ἀπιστεῖσθαι τὴν γραφὴν. Καθόλου μὲν γὰρ ἐν
 ταῖς μυθολογουμέναις ἱστορίαις οὐκ ἐκ παντὸς
 τρόπου πικρῶς τὴν ἀλήθειαν ἐξεταστέον. Καὶ γὰρ
 ἐν τοῖς θεάτροις, πεπεισμένοι μῆτε Κενταύρους
 διφυεῖς ἐξ ἑτερογενῶν σωμάτων ὑπάρξαι, μῆτε
 Γηρυόνην τρισώματον, ὅμως προσδεχόμεθα τὰς
 τοιαύτας μυθολογίας, καὶ ταῖς ἐπισημασίαις συναύ-
 ξομεν τὴν τοῦ Θεοῦ τιμὴν. Καὶ γὰρ ἄτοπον,
 Ἡρακλέα μὲν ἔτι κατ' ἀνθρώπους ὄντα τοῖς ἰδίῳις
 πόνοις ἐξημερῶσαι τὴν οἰκουμένην, τοὺς δ' ἀνθρώ-

πους, επιλαθομένους τῆς κοινῆς εὐεργεσίας, συκοφαντεῖν τὸν ἐπὶ τοῖς καλλίστοις ἔργοις ἔπαινον· καὶ τοὺς μὲν προγόνους, διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀρετῆς, δημολογουμένην αὐτῷ συγχωρῆσαι τὴν ἀθανασίαν, ἡμᾶς δὲ πρὸς τὸν θεὸν μηδὲ τὴν πατροπαράδοτον εὐσέβειαν διαφυλάττειν. Ἀλλὰ γὰρ τῶν τοιούτων λόγων ἀφήμενοι, διεξιμεν αὐτοῦ τὰς πράξεις ἀπ' ἀρχῆς, ἀκολουθῶς τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῶν ποιητῶν τε καὶ μυθολόγων.

(C. 9.) Genealogia Herculis, Iove et Alcмене prognati, Persidae (1384 a. Chr.). Immensae vires per ipsam portentosam procreationem ei infusae, auctaeque per Iunonem, quae quum Iovis consilium Ilithyae, dein Eurysthei ope frustrari niteretur, exposito infanti mammae inscīa praeibuit.

9. Τῆς Ἀρκισίου τοίνυν Λαριάς καὶ Διὸς φασὶ γενέσθαι Περσέα· τοῦτω δὲ μιγείσαν τὴν Κηφέως Ἀνδρομέδαν, Ἠλεκτρονῶνα γεννῆσαι· ἔπειτα τοῦτω τὴν Πέλοπος Εὐρυδίκην συνοικήσασαν, Ἀλκμήνην τεκνῶσαι· καὶ ταύτῃ Δία μιγέντα δι' ἀπάτης, Ἡρακλέα γεννῆσαι. Τὴν μὲν οὖν ὄλην τοῦ γένους ῥίζαν ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν γονέων εἰς τὸν μέγιστον τῶν θεῶν ἀναφέρειν λέγεται τὸν εἰρημένον τρόπον. Τὴν δὲ γεγενῆσθαι περὶ αὐτὸν ἀρετὴν οὐκ ἐν ταῖς πράξεσι θεωρηθῆναι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς γενέσεως γινώσκεισθαι. Τὸν γὰρ Δία μισγόμενον Ἀλκμήνῃ τριπλασίαν τὴν νύκτα ποιῆσαι, καὶ τῷ πλήθει τοῦ πρὸς τὴν παιδοποιῶν ἀναλωθέντος χρόνου, προσημῆναι τὴν ὑπερβολὴν τῆς τοῦ γεννηθισμένου ῥώμης. Καθόλου δὲ τὴν ὁμιλίαν ταύτην οὐκ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας ἕνεκα ποιήσασθαι, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων γυναικῶν, ἀλλὰ τὸ πλεῖον τῆς παι-

δοποιίας χάριν. Διὸ καὶ βουλόμενον τὴν ἐπιπλοκὴν νόμιμον ποιήσασθαι, βιάσασθαι μὲν μὴ βουλευθῆναι, πείσαι δ' οὐδαμῶς ἐλπίζειν, διὰ τὴν σωφροσύνην· τὴν ἀπάτην οὖν προκρίναντα, διὰ ταύτης παρακρούσασθαι τὴν Ἀλκμήνην, Ἀμφιτρύωνι κατὰ πᾶν ὁμοιωθέντα. Διελθόντος δὲ τοῦ κατὰ φύσιν χρόνου ταῖς ἐγκύοις, τὸν μὲν Δία πρὸς τὴν Ἡρακλέους γένεσιν ἐνεχθέντα τῇ διανοίᾳ, προειπεῖν παρόντων ἀπάντων τῶν θεῶν, ὅτι τὸν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν γεννώμενον, Περσειδῶν ποιήσει βασιλέα. Τὴν δ' Ἥραν ζηλοτυπούσαν, καὶ συνεργὸν ἔχουσαν Εἰλείθυιαν τὴν θυγατέρα, τῆς μὲν Ἀλκμήνης παρακατασχεῖν τὰς ὠδῖνας, τὸν δ' Εὐρυσθέα ἀπὸ τοῦ καθήκοντος χρόνου πρὸς τὸ φῶς ἀγαγεῖν. Τὸν δὲ Δία καταστρατηγηθέντα, βουλευθῆναι τὴν τε ὑπόσχεσιν βεβαιῶσαι, καὶ τῆς Ἡρακλέους ἐπιφανείας προνοηθῆναι. Διὸ φασιν αὐτὸν τὴν μὲν Ἥραν πείσαι συγχωρῆσαι, βασιλέα μὲν ὑπάρχειν κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόσχεσιν Εὐρυσθέα, τὸν δ' Ἡρακλέα τεταγμένον ὑπὸ τὸν Εὐρυσθέα, τελέσαι δώδεκα ἄθλους, οὓς ἂν Εὐρυσθεὺς προστάξῃ, καὶ τοῦτο πράξαντα τυχεῖν τῆς ἀθανασίας. Ἀλκμήνη δὲ τεκοῦσα, καὶ φοβηθεῖσα τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν, ἐξέθηκε τὸ βρέφος εἰς τὸν τόπον, ὃς νῦν ἀπ' ἐκείνου καλεῖται πεδίον Ἡράκλειον· καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀθηνᾶ μετὰ τῆς Ἥρας προῖοῦσα, καὶ θανμάσασα τοῦ παιδίου τὴν φύσιν, συνέπεισε τὴν Ἥραν τὴν θηλὴν ὑποσχεῖν. Τοῦ δὲ παιδὸς ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν βιαίτερον ἐπισπασαμένου τὴν θηλὴν, ἡ μὲν Ἥρα διαλγήσασα, τὸ

βρέφος ἔρῳψεν. Ἀθηνᾶ δὲ κομίσασα αὐτὸ πρὸς τὴν μητέρα, τρέφειν παρεκλεύσατο. Θανμάσαι δ' ἂν τις εἰκότως τὸ τῆς περιπτείας παράδοξον· ἡ μὲν γὰρ στέργειν ὀφείλουσα μήτηρ τὸ ἴδιον τέκνον, ἀπώλλυνεν· ἡ δὲ μητρονίᾳς ἔχουσα μῖσος, δι' ἄγνοιαν ἔσωξε τὸ τῇ φύσει πολέμιον.

(C. 10.) In cunis gloriose perpetratum facinus Herenli nomen dedit, antehac Alcaeo dicto. Thebis educatus, ophobus ab Ergini tributo urbem liberavit, occisoque tyranno et Minyarum oppido destructo, tum virtutis plurimos praecones, tum Megaram, Creontis filiam, uxorem nactus est. Postea Eurysthei, Argivorum regis, invidia invito duodecim certamina imponit, quibus superatis, decorum sententia immortalitatem erat consequuturus.

10. Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ μὲν Ἥρα δύο δράκοντας ἀπέστειλε τοὺς ἀναλώσαντας τὸ βρέφος· ὁ δὲ παῖς οὐ καταπλεγείς ἐκατέρω τῶν χειρῶν τὸν αὐχένα σφίγγας, ἀπέπνιξε τοὺς δράκοντας. Διόπερ Ἀργεῖοι, πνθόμενοι τὸ γενόμενον, Ἡρακλῆα προσηγόρευσαν, ὅτι δι' Ἥραν ἔσχε κλέος, Ἀλκαῖον πρότερον καλούμενον. Τοῖς μὲν οἷν ἄλλοις οἱ γονεῖς τοῦ νόμου περιτιθέασιν· τούτῳ δὲ μόνῳ ἡ ἀρετὴ τὴν προσηγορίαν ἔθετο. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀμφιτρύων φυγαδευθεὶς ἐκ Τίρυνθος μετώκησεν εἰς Θήβας· ὁ δ' Ἡρακλῆς τραφεὶς καὶ παιδευθεὶς, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς γυμνασίοις διαπονηθεὶς, ἐγένετο ῥώμῃ τε σώματος πολὺ προέχων τῶν ἄλλων ἀπάντων, καὶ ψυχῆς λαμπρότητι περιβόητος· ὃς γε τὴν ἡλικίαν ἔφηβος ὢν, πρῶτον μὲν ἡλευθέρωσε τὰς Θήβας, ἀποδιδούς ὡς πατρίδι τὰς προσηκούσας χάριτας. Ἐποτεταγμένων γὰρ τῶν Θηβαίων Ἐργίῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Μινυῶν, καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ὠρισμένους

φόρους τελούντων μεθ' ὕβρεως, οὐ καταπλαγείς
 τὴν τῶν δεδουλωμένων ὑπεροχὴν, ἐτόλμησε προὔξιν
 ἐπιτελέσαι περιβόητον· τοὺς γὰρ παραγενομένους
 τῶν Μινυῶν ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῶν δασμῶν, καὶ
 μεθ' ὕβρεως ἐκπράττομένους, ἀκρωτηριάσας ἐξέβαλεν
 ἐκ τῆς πόλεως. Ἐργίνου δ' ἐξαίτουτος τὸν αἴτιον,
 Κρῶν βασιλεύων τῶν Θηβαίων καταπλαγείς τὸ
 βᾶρος τῆς ἐξουσίας, ἔτοιμος ἦν ἐκδιδόναι τὸν
 αἴτιον τῶν ἐγκλημάτων. Ὁ δ' Ἡρακλῆς πείσας
 τοὺς ἡλικιώτας ἐλευθεροῦν τὴν πατρίδα, κατέσπασεν
 ἐν τῶν ναῶν τὰς προσηλωμένας πανοπλίας, αἷς οἱ
 πρόγονοι σκῦλα τοῖς θεοῖς ἦσαν ἀνατιθεικότες· οὐ
 γὰρ ἦν εὐρεῖν κατὰ τὴν πόλιν ἰδιωτικὸν ὄπλον, διὰ
 τὸ τοὺς Μινύας παρωπλικῆναι τὴν πόλιν, ἵνα μηδε-
 μίαν λαμβάνωσιν οἱ κατὰ τὰς Θήβας ἀποστίασεως
 ἔννοιαν. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς πυθόμενος Ἐργίνον τὸν
 βασιλέα τῶν Μινυῶν προσάγειν τῇ πόλει μετὰ
 στρατιωτῶν, ἀπαντήσας αὐτῷ κατὰ τινα στενοχωρίαν,
 καὶ τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως ἄχρηστον
 ποιήσας, αὐτόν τε τὸν Ἐργίνον ἀνείλε, καὶ τοὺς
 μετ' αὐτοῦ σχεδὸν ἅπαντας ἀπέκτεινεν. Ἄφρων δὲ
 προσπεσὼν τῇ πόλει τῶν Ὀρχομενίων, καὶ παρῆρθε-
 σὼν ἐντὸς τῶν πυλῶν, τὰ τε βασιλεία τῶν Μινυῶν
 ἐνέπρησε, καὶ τὴν πόλιν κατέσκαψε. Περιβόητον
 δὲ τῆς πράξεως γενομένης κατ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ πάντων θαυμάζοντων τὸ παράδοξον, ὃ μὲν
 βασιλεὺς Κρῶν, θαυμάσας τὴν ἀρετὴν τοῦ νεα-
 ρίσκου, τὴν τε θυγατέρα Μεγάρην συνήκισεν αὐτῷ,
 καὶ καθάπερ υἱῷ γνησίῳ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐπέ-

τρεψεν. Εὐρυσθεὺς δ' ὁ τὴν βασιλείαν ἔχων τῆς
 Ἀργείας, ὑποπτεύσας τὴν Ἡρακλέους αὐξήσιν, μετε-
 πέμπετό τε αὐτόν, καὶ προσέτατε τελεῖν ἄθλους.
 Οὐχ ὑπακούοντος δὲ τοῦ Ἡρακλέους, Ζεὺς μὲν ἀπέ-
 στείλει, διακελευόμενος ὑπουργεῖν Εὐρυσθεῖ. Ἡρα-
 κλῆς δὲ παρελθὼν εἰς Δελφοὺς, καὶ περὶ τούτων
 ἐπερώτησας τὸν θεόν, ἔλαβε χρησμόν τὸν δηλοῦντα,
 διότι τοῖς θεοῖς δέδονται δώδεκα ἄθλους τελέσαι,
 προστάτηντος Εὐρυσθέως, καὶ τοῦτο πράξαντα
 τεύξασθαι τῆς ἀθανασίας,

(C. 11.) Incidit primo in animi aegritudinem ac furorem; quo
 liberatus, singulos strenue ad laboros. Itaque 1) necat leonem
 Nemeum, eiusque exuviis se amictit. 2) Exstinguit hydram Ler-
 nacam, cuius telles tela tinguit.

11. Τούτων δὲ προσταχθέντων, ὁ μὲν Ἡρακλῆς
 ἐνέπεσεν εἰς ἀθυμίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν. Τό τε γὰρ
 τῷ ταπεινωτέῳ δουλεύειν, οὐδαμῶς ἄξιον ἔκρινεν
 εἶναι τῆς ἰδίας ἀρετῆς. τό τε τῷ Διὶ καὶ πατρὶ μὴ
 πείθεσθαι, καὶ ἀσύμφορον ἐφαίνετο καὶ ἀδύνατον.
 Εἰς πολλὴν οὖν ἀμηχανίαν ἐμπίπτοντος αὐτοῦ,
 Ἡρα μὲν ἔπεμψεν αὐτῷ λύσσαν· ὁ δὲ τῇ ψυχῇ
 δυσφορῶν, εἰς μανίαν ἐνέπεσε. Τοῦ πάθους δ'
 αὐξομένον, τῶν φρενῶν ἐκτὸς γενόμενος, τὸν μὲν
 Ἰόλαον ἐπεβάλετο κτείνειν· ἐκείνου δὲφυγόντος,
 καὶ τῶν παίδων τῶν ἐκ Μεγάρων πλησίον διατρι-
 βόντων, τούτους ὡς πολεμίους κατετόξευσε. Μόλις
 δὲ τῆς μανίας ἀπολυθεὶς, καὶ ἐπιγνούς τὴν ἰδίαν
 ἄγνοιαν, περιαλγῆς ἦν ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς.
 Πάντων δ' αὐτῷ συλλυπούμενων καὶ συμπαθούτων,
 ἐπὶ πολὺν χρόνον κατὰ τὴν οἰκίαν ἡσύχαζεν, ἐκκλί-

νων τὰς τῶν ἀνθρώπων ὁμιλίας τε καὶ ἀπαντήσεις. Τέλος δὲ τοῦ χρόνου τὸ πάθος προὔντατος, κρίνας ὑπομένειν τοὺς κινδύνους, παρεγένετο πρὸς Εὐρύσθεα· καὶ πρῶτον ἔλαβεν ἄθλον, ἀποκτεῖναι τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα. Οὗτος δὲ μεγέθει μὲν ὑπερφυῖς ἦν, αἰρωτός δὲ ὢν σιδήρεος καὶ χαλκοῦ καὶ λίθου, τῆς κατὰ χεῖρα βιαζομένης προσεδεῖτο ἀνάγκης. Διέτριβε δὲ μάλιστα μεταξὺ Μυκηναίων καὶ Νεμέας, περὶ ὅρος τὸ καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Τρητόν· εἶχε γὰρ περὶ τὴν ῥίζαν διώρυγα διηνεκῇ, καθ' ἣν εἰώθει φωλεῦναι τὸ θηρίον. Ὁ δ' Ἡρακλῆς καταντήσας ἐπὶ τὸν τόπον, προσέβαλεν αὐτῷ, καὶ τοῦ θηρίου συμφυγόντος εἰς τὴν διώρυγα, στυτακολουθῶν αὐτῷ, καὶ τὸ ἕτερον τῶν σιομίων ἐμφράξας, συνεπλάκη, καὶ τὸν αὐχένα σφίγξας τοῖς βραχίοσιν, ἀπέπνιξε. Τὴν δὲ δορὰν αὐτοῦ περιθέμενος, καὶ διὰ τὸ μέγεθος ἅπαν τὸ ἴδιον σῶμα περιλαβὼν, εἶχε σκεπαστήριον τῶν μετὰ ταῦτα κινδύνων. Δεύτερον δ' ἔλαβεν ἄθλον, ἀποκτεῖναι τὴν Λεγυραὶν ὕδραν, ἧς ἕξ ἐνὸς σώματος ἑκατὸν αὐχένες, ἔχοντες κεφαλὰς ὅφρων, διευτυποῦντο. Τούτων δ' εἰ μία διαφθαρεῖη, διπλασίας ὁ τμηθεὶς ἀνέι τόπος· δι' ἣν αἰτίαν ἀήττητος ὑπάρχειν διείληπτο, καὶ κατὰ λόγον· τὸ γὰρ χειρωθὲν αὐτῆς μέρος διπλάσιον ἀπεδίδου βοήθημα. Πρὸς δὲ τὴν δυστραπελίαν ταύτην ἐπινοήσας τι φιλοτέχνημα, προσέταξεν Ἰολάῳ τὸ ἀποτμηθὲν μέρος λαμπάδι καιομένῃ ἐπικαίειν, ἵνα τὴν ῥύσιν ἐπισχῇ τοῦ αἵματος. Οὕτως οὖν χειρωσάμενος τὸ ζῶον, εἰς τὴν χολὴν ἀπέβαντε τὰς

ἀκίδας, ἵνα τὸ βληθὲν βέλος ἔχη τὴν ἐκ τῆς ἀκίδος
πληγὴν ἀνίατον.

(C. 12.) 3) Vivum capit aprum Erymanthium. Debella Centauros, quorum alii fugati, alii caesi sunt. His qui sepulturam parabat, Pholus, hospes Herculis, venenata sagitta casu ipse periit, ab amico deinde magnifice humatus.

12. Τρίτον δὲ πρόσταγμα ἔλαβεν, ἐνεγκεῖν τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον ζῶντα, ὡς διέτριβε μὲν ἐν πεδίῳ τῆς Ἀρκαδίας· ἐδόκει δὲ τὸ πρόσταγμα τοῦτο πολλὴν ἔχειν δυσχέριαν. Ἔδει γάρ τὸν ἀγωνιζόμενον τοιοῦτω θηρίῳ, τοσαύτην κεκτῆσθαι περιουσίαν, ὥστε ἐπ' αὐτῆς τῆς μάχης ἀκριβῶς στοχάζεσθαι τοῦ καιροῦ. Ἐπὶ μὲν γάρ ἰσχύοντα ἀφείς αὐτόν, ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἂν ἐκινδύνευσεν· πλείω δὲ τοῦ δέοντος καταπολεμήσας, ἀπέκτεινεν, ὡς τὸν ἄθλον ὑπάρχειν ἀσυντέλεστον. Ὅμως δὲ κατὰ τὴν μάχην ταμιευσάμενος ἀκριβῶς τὴν συμμετρίαν, ἀπήνεγκε τὸν κάπρον ζῶντα πρὸς Εὐρυσθέα· ὃν ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν ὤμων φέροντα, καὶ φοβηθεὶς, ἔκρουεν ἑαυτὸν εἰς χαλκοῦν πίδακον. Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἡρακλῆς κατηγωνίσασατο τοὺς ὀνομαζομένους Κενταύρους, διὰ τοιαύτας αἰτίας. Φόλος ἦν Κένταυρος, ἀφ' οὗ συνέβη τὸ πλησίον ὕψος Φολόην ὀνομασθῆναι· οὗτος ξενίοις δεχόμενος τὸν Ἡρακλέα, τὸν κατακεχωσμένον οἴνου πίδακον ἀνέωξε. Τοῦτον γὰρ μυθολογοῦσι τὸ παλαιὸν Διόνυσον παρατεθεῖσθαι τινι Κενταύρῳ, καὶ προστάζει τότε ἀνοῖξαι, ὅταν Ἡρακλῆς παραγένηται. Διόπερ ὕστερον πολλὰς γενεαῖς ἐπιξενωθέντος αὐτοῦ, μνησθῆναι τὸν Φόλον τῆς Διονύσου παραγγελίας. Ἀνεωχθέντος οὖν τοῦ

πίθου, καὶ τῆς ἐνὸς δίας, διὰ τὴν παλαιότητα καὶ δύναμιν τοῦ οἴνου, προσπεσούσης τοῖς πλησίον οἰκοῦσι Κενταύροις, συνέβη διοιστρηθῆναι τούτους. Διὸ καὶ προσπεσόντες ἄθροοι τῇ οἰκῇ τοῦ Φόλου, καταπληκτινῶς ὥρμησαν πρὸς Ἀρπαγὴν. Ὁ μὲν οὖν Φόλος φοβηθεὶς, ἔκρυπεν ἑαυτὸν· ὃ δ' Ἡρακλῆς παραδόξως συνεπλάκη τοῖς βιαζομένοις. Ἔδει γὰρ διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἀπὸ μὲν μητρὸς θεοὺς ὄντας, τὸ δὲ τάχος ἔχοντας ἵππων, βῶμη δὲ διωμάτων θήρας, ἐμπειρίαν δὲ καὶ σύνεσιν ἔχοντας ἀνδρῶν. Τῶν δὲ Κενταύρων οἱ μὲν πύκας αὐτορίζους ἔχοντες ἐπήεσαν, οἱ δὲ πέτρας μεγάλας, τινὲς δὲ λαμπάδας ἡμμένας, ἕτεροι δὲ βουφόρους πελέκεις. Ὁ δ' ἀκαταπλήκτως ὑποστάς, ἀξίαν τῶν προκατειργασμένων συνεστήσατο μάχην. Συνηγωνίζετο δ' αὐτοῖς ἡ μήτηρ Νεφέλη πολὺν ὄμβρον ἐκχέουσα, δι' οὗ τοὺς μὲν, τετρασκελεῖς, οὐκ ἔβλαπτε, τῷ δὲ, δυσὶν ἐρηγισμένῳ σκέλεσι, τὴν βάσιν ὀλισθηρὰν κατεσκενύαζεν. Ἀλλ' ὅμως τοῖς τοιούτοις προτερήμασι πλεονεκτοῦντας Ἡρακλῆς παραδόξως κατηγωνίσσατο, καὶ τοὺς μὲν πλείστους ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ὑπολειφθέντας φυγεῖν ἠνάγκασε. Τῶν δ' ἀναιρεθέντων Κενταύρων ὑπῆρχον ἐπιφανέστατοι, Λάφρις, καὶ Ἀργεῖος, καὶ Ἀμφίων· ἔτι δὲ Ἱπποτίων, καὶ Ὀρειος, καὶ Ἰσοπλῆς, καὶ Μελαγχαιῆς· πρὸς δὲ τοῖς τοῖς, Θηρεὺς, καὶ Δούπων, καὶ Φριξός. Τῶν δὲ διαφυγόντων τὸν κίνδυνον ὕστερον ἕκαστος τιμωρίας ἠξιώθη. Ὅμαδος μὲν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὴν Εὐρυσθέως ἀδελφὴν Ἀλκυόνην βιασάμενος ἀνῆρέθη·

ἐφ' ᾧ θαυμασθῆναι συνέβη τὸν Ἡρακλῆα διαφερον-
τως· τὸν μὲν γὰρ ἐχθρὸν καὶ ἰδίαν ἐμίσησε, τὴν
δὲ ὑβριζομένην ἐλεῶν ἐπιεικεία διαφέρειν ὑπελάμ-
βανεν. Ἴδιον δὲ τι συνέβη περὶ τὸν Ἡρακλέους
φίλον τὸν ὀνομαζόμενον Φόλον. Οὗτος γὰρ διὰ
τὴν συγγένειαν θάπτων τοὺς πεπτωκότας Κενταύ-
ρους, καὶ βέλος ἔκ τιος ἐξαίρων, ὑπὸ τῆς ἀκίδος
ἐπλήγη, καὶ τὸ τραῦμα ἔχων ἀνίατον ἐτελεύτησεν· ὃν
Ἡρακλῆς μεγαλοπρεπῶς ἔθαψεν ὑπὸ τὸ ὄρος, ὃ στήλης
ἐνδόξου γέγονε κρεῖττον. Φολὸν γὰρ ὀνομαζόμενον,
διὰ τῆς ἐπωνυμίας μὲνυει τὸν ταφέντα, καὶ οὐ δι'
ἐπιγραφῆς, Ὅμοίως δὲ καὶ Χείρωνα τὸν ἐπὶ τῇ ἰατρι-
κῇ θαυμαζόμενον, ἀκουσίως τόξου βολῇ διέφθιρε.
Καὶ περὶ μὲν τῶν Κενταύρων ἱκανῶς ἡμῖν εἰρησθῶ.

(C. 13.) 4) Caput et cervam, aureis cornubus et celeritate insig-
nem. 5) Abigit aves Stympthalides. 6) Augiac stabulum honestis-
sime purgat. 7) Taurum, Pasiphaëa amorem, e Creta in Pelopon-
nesum traducit.

13. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔλαβε πρόσταγμα τὴν
χρυσόκερων μὲν οὔσαν ἔλαφον, τάχει δὲ διαφέρου-
σαν, ἀγαγεῖν. Τοῦτον δὲ τὸν ἄθλον συντελῶν,
ἐπίνοιαν ἔσχεν οὐκ ἀχρηστοτέραν τῆς κατὰ τὸ σῶμα
ζώμης. Οἱ μὲν γὰρ φασιν αὐτὴν ἄρκυναι ἐλεῖν· οἱ
δὲ, διὰ τῆς στιβείας χειρώσασθαι καθεύδουσαν.
τινὲς δὲ, συνεχεῖ διωγμῷ καταπονῆσαι· πλὴν ἄνευ
βίας καὶ κινδύνων διὰ τῆς κατὰ τὴν ψυχὴν ἀγχινοίας
τὸν ἄθλον τοῦτον κατειργάσατο. Ὁ δ' Ἡρακλῆς
πρόσταγμα λαβὼν, τὰς ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης
ὄρνιθας ἐξελάσαι, τέχνη καὶ ἐπινοία ῥαδίως συνετέ-
λεσε τὸν ἄθλον. Ἐπεπόλασε γὰρ, ὥς ἔοικεν, ὄρνι-
θων πληθὺς ἀμύθητον, καὶ τοὺς ἐν τῇ πλησίον

χώρᾳ καρποὺς ἐλυμαίνετο. Βία μὲν οὖν ἀδύνατον ἦν χειρώσασθαι τὰ ζῶα, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πλήθους· φιλοτέχνου δὲ ἐπινοίας ἡ πρῶξις προσεδεῖτο. Διόπερ κατασκευάσας χαλκὴν πλατὰγῃν, καὶ διὰ ταύτης ἐξαίσιον κατασκευάζων ἰσόφρον, ἐξεφόβει τὰ ζῶα, καὶ πέρας τῇ συνεχείᾳ τοῦ κρότου ῥαδίως ἐκπολεμήσας, καθαρὰν ἐποίησε τὴν λίμνην. Τελέσας δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἄθλον, ἔλαβε παρ' Εὐρυσθέως πρόσταγμα, τὴν αὐλὴν τοῦ Αὐγείου καθᾶραι, μηδενὸς βοηθοῦντος· αὕτη δ' ἐκ πολλῶν ἐτῶν ἡθροισμένην κόπρον εἶχεν ἄπλετον, ἣν ὕβρεως ἔνεκεν Εὐρυσθέης προσέταξε καθᾶραι. Ὁ δ' Ἡρακλῆς τὸ μὲν τοῖς ὤμοις ἐξενεγκεῖν αὐτὴν ἀπεδοκίμασεν, ἐκκλίνων τὴν ἐκ τῆς ὕβρεως αἰσχύνην· ἐπαγαγὼν δὲ τὸν Πηνειὸν καλούμενον ποταμὸν ἐπὶ τὴν αὐλήν, καὶ διὰ τοῦ ρεύματος ἐκκαθάρας αὐτὴν, χωρὶς ὕβρεως συνετέλεσε τὸν ἄθλον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Διὸ καὶ θαυμάσαι ἄν τις τὴν ἐπίνοιαν· τὸ γὰρ ὑπερήφανον τοῦ προσιτάγματος χωρὶς αἰσχύνης ἐπετέλεσεν, οὐδὲν ὑπομείνας ἀνάξιον τῆς ἀθανασίας. Μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν ἄθλον τὸν ἐκ Κρήτης ταῦρον ἀγαγεῖν, οὔτ' Πασιφάην ἐρασθῆναί φασι, πλεύσας εἰς τὴν νῆσον, καὶ Μίνω τὸν βασιλεῖα συνερχὸν λαβὼν, ἤγαγεν εἰς Πελοπόννησον, τὸ τηλικούτον πέλαγος ἐπ' αὐτῷ ναυστοληθεῖς.

(C. 14.) Quo labore defunctus, ludos Olympicos Iovi inatituit (A. M. 3406.), ipse in omni certaminum genere victos, a diis deabusque ob virtutem praemiis ornatus. Obiter commemorat scriptor, Nioben primam, Alcmenam postremam mortalium fuisse, quacum Iupiter consuerit.

14. Τελέσας δὲ τοῦτον τὸν ἄθλον, τὸν Ὀλυμ-

πιακὸν ἀγῶνα συνεστήσατο, κάλλιστον τῶν τόπων
 πρὸς τηλικαύτην πανήγυριν προκρίνας, τὸ παρὰ
 τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν πεδίον, ἐν ᾧ τὸν ἀγῶνα
 τοῦτον τῷ Διὶ τῷ πατρίῳ καθιέρωσε. Στεφανίτην
 δ' αὐτὸν κατεσκεύασεν, ὅτι καὶ αὐτὸς εὐηργέτησε
 τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, οὐδένα λαβὼν μισθόν.
 Τὰ δὲ ἀθλήματα πάντα αὐτὸς ἀδελείως ἐνίκησε,
 μηδεὶς τολμήσαντος αὐτῷ συγκριθῆναι διὰ τὴν
 ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς, καίπερ τῶν ἀθλημάτων
 ἐναντίων ἀλλήλοις ὄντων. Τὸν γὰρ πύκτιν ἢ
 παγκρατιαστὴν τοῦ σταδίου δύσκολον περιγενέσθαι,
 καὶ πάλιν τὸν ἐν τοῖς κούφοις ἀθλήμασι πρωτεύοντα
 [καταγωνίσασθαι] τοὺς ἐν τοῖς βαρέσιν ὑπερέχοντας
 δυσχερὲς καταπορῆσαι. Διόπερ εἰκότως ἐγένετο
 τιμιώτατος ἀπάντων τῶν ἀγώνων οὗτος, τὴν ἀρχὴν
 ἀπ' ἀγαθοῦ λαβὼν. Οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπῆν οὐδὲ
 τίς ὑπὸ τῶν θεῶν δοθείσας αὐτῷ δωρεάς διὰ τὴν
 ἀρετὴν. Ἀπὸ γὰρ τῶν πολέμων τραπέντος αὐτοῦ
 πρὸς ἀνέσεις τε καὶ πανηγύρεις, ἔτι δὲ ἐορίας καὶ
 ἀγῶνας, ἐτίμησαν αὐτὸν δωρεαῖς οἰκείαις ἕκαστος
 τῶν θεῶν. Ἀθηναῖ μὲν πέπλω, Ἥφαιστος δὲ ῥοπάλῳ
 καὶ θώρακι· καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐφιλοτιμήθησαν οἱ
 προειρημένοι θεοὶ κατὰ τὰς τέχνας, τῆς μὲν πρὸς
 εἰρηκτικὴν ἀπόλαυσιν καὶ τέρψιν, τοῦ δὲ πρὸς τὴν
 τῶν πολεμικῶν κινδύνων ἀσφάλειαν. Τῶν δὲ ἄλλων
 Ποσειδῶν μὲν ἵππους ἐδωρήσατο, Ἑρμῆς δὲ ξίφος,
 Ἀπόλλων δὲ τόξον τε ἔδωκε, καὶ τοξεύειν ἐδίδαξε·
 Δημήτηρ δὲ πρὸς τὸν καθαρόν τοῦ Κενταύρων
 φόνου τὰ μικρὰ μυστήρια συνεστήσατο, τὸν Ἡρα-

κλέα τιμῶσα. Ἰδιον δέ τι συνέβη καὶ κατὰ τὴν
γένεσιν τοῦ Θεοῦ τούτου συνετελεσθῆναι. Ζεὺς
γὰρ πρώτη μὲν ἐμίγη γυναικὶ Θνητῇ Νιδόβῃ τῇ
Φορωνέως, ἐσχάτῃ δὲ Ἀλκμήνῃ· ταύτην δὲ ἀπὸ
Νιδόβης ἐκκαιδεκάτην οἱ μυθογράφοι γενεαλογοῦσιν.
Εἰς δὲ τὸ γεννᾶν ἀνθρώπους ἐκ μὲν τῶν ταύτης
προγόνων ἤρξατο, εἰς αὐτὴν δὲ ταύτην κατέληξεν·
ἐν ταύτῃ γὰρ τὰς πρὸς Θνητὴν ὀμιλίας κατέπαυσε·
καὶ κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους οὐδένα τούτων
γεννήσειν ἄξιον ἐλπίζων, οὐκ ἐβουλήθη τοῖς κρείττο-
σιν ἐπεισάγειν τὰ χεῖρω.

(C. 15.) Hercules in Gigantium pugna ad Pallenen deos adiuvat, inde Olympiorum honores adeptus. Prometheus, igne rapto de hominibus bene promeritum, iniustis vineulis exsolvit. 8) Diomedes equas carnivoras abducit, idem Argonautarum socius.

15. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ τὴν Παλλήνην
γιγάντων ἐλομένων τὸν πρὸς τοὺς ἀθανάτους πόλε-
μον, Ἡρακλῆς τοῖς θεοῖς συναγωνισάμενος, καὶ
πολλοὺς ἀνελὼν τῶν γηγενῶν, ἀποδοχῆς ἔτυχε τῆς
μεγίστης. Ζεὺς γὰρ τοὺς μὲν συναγωνισαμένους
τῶν θεῶν, μόνους ἀνόμασεν Ὀλυμπίους, ἵνα τῇ
ταύτης τιμῇ ὁ ἀγαθὸς κοσμηθεῖς, ἐπωνυμίᾳ διαφέρῃ
τοῦ χείρονος· ἡξίωσε δὲ ταύτης τῆς προσηγορίας
τῶν ἐκ Θνητῶν γυναικῶν γενομένων Διόνυσον καὶ
Ἡρακλέα, οὐ μόνον ὅτι πατρὸς ἦσαν Διός, ἀλλ'
ὅτι καὶ τὴν προαίρεσιν ὁμοίαν ἔσχον, εὐεργετήσαν-
τες μεγάλα τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς δέ,
Προμηθεὺς παραδόντος τὸ πῦρ τοῖς ἀνθρώποις,
δεσμοῖς κατελάβετο, καὶ παρέστησεν αἰτὸν τὸν
ἐσθλόντα τὸ ἦπαρ αὐτοῦ Ἡρακλῆς δὲ ὀρῶν τῆς

τιμωρίας αὐτὸν τυγχάνοντα διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων
 εὐεργεσίαν, τὸν μὲν αἰτὸν κατετόξευσε, τὸν δὲ Δία
 πείσας λῆξαι τῆς ὁρχῆς, ἔσωσε τὸν κοινὸν εὐεργέτην.
 Μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβεν ἄθλον, ἀγαγεῖν τὰς Διομήδους
 τοῦ Θρηκὸς ἵππους. Αὗται δὲ χαλκίᾳς μὲν φάτνας
 εἶχον διὰ τὴν ἀγριότητα, ἀλύσεισι δὲ σιδηραῖς διὰ
 τὴν ἰσχὺν ἐδεδυμένοντο· τροφήν δ' ἐλάμβανον οὐ
 τὴν ἐκ γῆς φυομένην, ἀλλὰ τὰ τῶν ξένων μέλη
 διαιρούμεναι, τροφήν εἶχον τὴν συμφορὰν τῶν
 ἀκληροῦντων. Ταύτας ὁ Ἡρακλῆς βουλόμενος
 χειρώσασθαι, τὸν κύριον Διομήδη παρέβαλε, καὶ
 ταῖς τοῦ παρανομεῖν διδάξαντος σαρεὶν ἐκπληρώσας
 τὴν ἔνδειαν τῶν ζώων, εὐπειθεῖς ἔσχεν. Εὐρυσθεὺς
 δέ, ἄχθεισῶν πρὸς αὐτὸν τῶν ἵππων, ταύτας μὲν
 ἱερὰς ἐποίησεν Ἡρας, ὧν τὴν ἐπιγονὴν συνέβη
 διαμεῖναι μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος
 βασιλείας. Τοῦτον δὲ τὸν ἄθλον ἐπιτελέσας, μετ'
 Ἰάσονος ἐπλευσε οὐστρατεύσων ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον
 δέρας εἰς Κόλχους. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τῇ
 τῶν Ἀργοναυτῶν στρατείᾳ τὰ κατὰ μέρος διέξιμεν.

(C. 16.) 9) Post acrem cum Amazonibus conflictum, victor et
 exstinctor illarum Hippolytae balteum reportat.

16. Ἡρακλῆς δὲ λαβὼν πρόσταγμα τὸν Ἴππο-
 λύτης τῆς Ἀμαζόνος ἐνεγκεῖν ζωστήρα, τὴν ἐπὶ τὰς
 Ἀμαζόνας στρατείαν ἐποίησατο. Πλεύσας οὖν εἰς
 τὸν ἀπ' ἐκείνου Εὐξείνιον κληθέντα Πόντον, καὶ
 καταπλεύσας ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμώδοντος
 ποταμοῦ, πλησίον Θεμισκύρας πόλεως κατεστρατο-
 πέδευσε, ἐν ᾗ τὰ βασίλεια τῶν Ἀμαζόνων ὑπῆρχε.
 Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ᾗτει παρ' αὐτῶν τὸν προστε-

ταγμενον ζωστήρα· ὥς δ' οὐχ ὑπήκουον, συνῆψε μάχην αὐταῖς. Τὸ μὲν οὖν ἄλλο πλῆθος αὐτῶν ἀντειμάχθη τοῖς πολλοῖς· αἱ δ' ἐπισημόταται καὶ αὐτὸν ταχθεῖσαι τὸν Ἡρακλέα, μάχην καρτεράν συνεστήσαντο. Πρώτη μὲν γὰρ αὐτῷ συνάψασα μάχην Ἑλλὰ, καὶ διὰ τὸ τάχος ταύτης τετραχυῖα τῆς προσηγορίας, ὀξύτερον εὔρεν αὐτῆς τὸν ἀντιταχθέντα. Δευτέρα δὲ Φίλιππας εὐθύς ἐκ τῆς πρώτης συστάσεως καιρῶς πληγῇ περιπεσοῦσα, διεφθάρη. Μετὰ δὲ ταῦτα Προθόη συνῆψε μάχην, ἣν ἐκ προκλήσεως ἔφασαν ἐπιτάκις νενικηκέναι τὸν ἀντιταξάμενον. Πесоῦσης δὲ καὶ ταύτης, τετάρτην ἐχειρώσατο τὴν ὀνομαζομένην Ἐρίβοιαν. Αὕτη δέ, διὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν ἀνδραγαθίαν, καυχωμένη, μηδεὶνὸς χρεῖαν ἔχειν βοήθου, ψευδῇ τὴν ἐπαγγελίαν ἔσχε, κρείττονι περιπεσοῦσα. Μετὰ δὲ ταύτας Κελαινὴ καὶ Εὐρυβία καὶ Φοίβη, Ἀρτέμιδος οὔσαι συγκυνηγοί, καὶ διὰ παντὸς εὐστόχως ἀκοντίζουσαι, τὸν ἕνα σκοπὸν οὐκ ἔτιρωσαν, ἀλλ' ἑαυταῖς συνασπίζουσαι, πᾶσαι τότε κατεκόπησαν. Μετὰ δὲ ταύτας Ἀθιάνειραν καὶ Ἀστερίαν καὶ Μάορην, ἔτι δὲ Τέκμησαν καὶ Ἀλκίπην ἐχειρώσατο. Αὕτη δὲ ὁμόσασα παρθένος διαμένειν, τὸν μὲν ὄρκον διετήρησε, τὸ δὲ ζῆν οὐ διεφύλαξεν. Ἡ δὲ τὴν στρατηγίαν ἔχουσα τῶν Ἀμαζονίδων Μελαρίππη, καὶ θαυμαζομένη μάλιστα δι' ἀνδρείαν, ἀπέβαλε τὴν ἡγεμονίαν. Ἡρακλῆς δὲ τὰς ἐπιφανεστάτας τῶν Ἀμαζονίδων ἀνελών, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος φυγαῖν συναναγκάσας, κατέκοψε τὰς πλεί-

στας, ὥστε παντελῶς τὸ ἔθνος αὐτῶν συντριβῆναι.
 Τῶν δὲ αἰχμαλωτίδων Ἀντιόπην μὲν ἐδωρήσατο
 Θησεῖ, Μελανίππην δὲ ἀπελύτρωσεν, ἀντιλαβὼν τὸν
 ζῶσιτῆρα.

(C. 17.) 10) Ad Geryonis hoves abigendos Iberiam tendens, collectis in Creta insula, quam bestiis expurgat, multis copiis, in Libyam traiecit, ubi Antaeum luctatorem in certamine occidit, terramque pacat et cultam facit.

17. Εὐρυσθεὺς δὲ προστάξαντος ἄθλον δέκα-
 τον, τὰς Γηρυόνου βοῦς ἀγαγεῖν, αἷς νέμεσθαι
 συνέβαινε τῆς Ἰβηρίας ἐν τοῖς πρὸς τὸν ὠκεανὸν
 κεκλιμένοις μέρεσιν, Ἡρακλῆς θεωρῶν τὸν πόνον
 τοῦτον μεγάλης προσδεόμενον κακοπαθείας καὶ
 παρασκευῆς, συνεστήσατο στόλον ἀξιόλογον, καὶ
 πλῆθος στρατιωτῶν ἀξιόχρεων ἐπὶ ταύτην τὴν
 στρατείαν. Διβεβύητο γὰρ κατ' ὅλην τὴν οἰκου-
 μένην, ὅτι Χρυσάωρ, ὁ λαβὼν ἀπὸ τοῦ πλοῦτου τὴν
 προσηγορίαν, βασιλεύει μὲν ἀπάσης Ἰβηρίας, τρεῖς
 δ' ἔχει συναγωνιστὰς υἱούς, διαφέροντας ταῖς τε
 ψώμασι τῶν σωμάτων καὶ ταῖς ἐν τοῖς πολεμικοῖς
 ἀγῶσιν ἀνδραγαθίαις. πρὸς δὲ τοῦτοις, ὅτι τῶν
 υἱῶν ἕκαστος μεγάλας ἔχει δυνάμεις, συνεστήσας ἐξ
 ἀνδρῶν μαχίμων. ὧν δὴ χάριν ὁ μὲν Εὐρυσθεὺς
 νομίζων δυσέφικτον εἶναι τὴν ἐπὶ τοῦτοις στρατείαν,
 προσετείταخي τὸν προειρημένον ἄθλον. Ὁ δ' Ἡρα-
 κλῆς ἀκολούθως ταῖς προκατειργασμέναις πράξεσι
 τεθαρόκηκότως ὑπέστη τοὺς κινδύνους. Καὶ τὰς
 μὲν δυνάμεις ἤθροισεν εἰς Κρήτην, κειρικῶς ἐκ
 ταύτης ποιῆσθαι τὴν ὁρμήν. (σφόδρα γὰρ εὐφυνῶς
 ἢ νῆσος αὕτη κεῖται πρὸς τὰς ἐφ' ὅλην τὴν οἰκου-

μένην στρατείας·) πρὸ δὲ τῆς ἀναγωγῆς τιμηθεὶς
 ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μεγαλοπρεπῶς, καὶ βουλόμενος
 τοῖς Κρησὶ χαρίσασθαι, καθαρὰν ἐποίησε τὴν νῆσον
 τῶν θηρίων. Διόπερ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις οὐδὲν
 ἔτι τῶν ἀγρίων ζώων ὑπῆρχεν ἐν τῇ νήσῳ, οἷον
 ἄρκτων, λύκων, ὄφειν, ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.
 Ταῦτα δ' ἔπραξεν, ἀποσεμνύνων τὴν νῆσον, ἐν ἣ
 μυθολογοῦσι καὶ γενέσθαι καὶ τραφῆναι τὸν Δία.
 Ποιησάμενος οὖν τὸν ἐκ ταύτης πλοῦν, κατήρην εἰς
 τὴν Λιβύην, καὶ πρῶτον μὲν Ἀνταῖον, τὸν ῥώμη
 σώματος καὶ παλαίστρας ἐμπειρίᾳ διαβεβημένον,
 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καταπαλαισθέντας ξένους ἀπο-
 κτείναντα, προκαλεσάμενος εἰς μάχην, καὶ συμπλακεῖς
 διέφθειρεν. Ἀκολούθως δὲ τούτοις, τὴν μὲν Λιβύην
 πλήθουσιν ἀγρίων ζώων, πολλὰ τῶν κατὰ τὴν
 ἔρημον χώραν χειρωσάμενος, ἐξημέρωσεν· ὥστε καὶ
 γεωργίαις καὶ ταῖς ἄλλαις φυτεῖαις ταῖς τοὺς καρ-
 ποὺς πορασκευαζούσαις πληρωθῆναι, πολλὴν μὲν
 ἄμπελόφυτον, πολλὴν δὲ ἐλαιοφόρον. Καθόλου δὲ
 τὴν Λιβύην, διὰ τὸ πλῆθος τῶν κατὰ τὴν χώραν
 θηρίων ἀοίκητον πρότερον οὔσαν, ἐξημερώσας,
 ἐποίησε μηδεμιᾶς χώρας εὐδαιμονίᾳ λείπεσθαι.
 Ὅμοίως δὲ καὶ τοὺς παρανομοῦντας ἀνθρώπους ἢ
 δυναστας ὑπερηφάνους ἀποκτείνας, τὰς πόλεις
 ἐποίησεν εὐδαίμονας. Μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν διὰ
 τοῦτο μισῆσαι καὶ πολεμῆσαι τὸ γένος τῶν ἀγρίων
 θηρίων καὶ παρανόμων ἀνδρῶν, ὅτι παιδὶ μὲν ὄντι
 νηπιῷ συνέβη τοὺς ὄφεις ἐπιβούλους αὐτῷ γενέσθαι,
 ἀνδρωθέντι δὲ πεσεῖν ὑπ' ἐξουσίαν ὑπερηφάνου

καὶ ἀδίκον μονάρχου, τοῦ τοὺς ἄθλους προστάσ-
σαντος.

(C. 18.) Verso in Aegyptum itinere Busiridem interfecit; in Li-
bya Hecatompylon extruxit, post Certhaginiensibus expugnatum;
tandem ad mare Gaditanum columnas statuit, caesisque Chrysaoris
filiis, boves abducit. Propter donationem huius divinis honoribus
colitur adhuc vivens. Obiter de columnis Herculis mutatoque per
eum freti: qui similiter Tempe in Thessalia desiccavit, et in
Lacotia diluvium excitavit.

18. Μετὰ δὲ τὸν Ἀνταίου θάνατον παρελθὼν
εἰς Αἴγυπτον, ἀνείλε Βούσιριν τὸν βασιλέα, ξενοκτο-
νοῦντ' αὖ τοὺς παρεπιδημοῦντας. Διεξίων δὲ τὴν
ἄνυδρον τῆς Λιβύης, καὶ περιτυχὼν χώραν καταρξύνται
καὶ καρποφόρον, πόλιν ἔκτισε θαυμαστήν τῳ μεγέθει,
τὴν ὀνομαζομένην Ἑκατόμπυλον. ἣ ἔθετο τὴν
προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν κατ' αὐτὴν
πυλῶν. Διέμεινε δὲ ἡ ταύτης τῆς πόλεως εὐδαιμονία
μέχρι τῶν νεωτέρων καιρῶν, ἐν οἷς καὶ Καρχηδόνιοι
δυνάμειν ἀξιολόγοις καὶ στρατηγοῖς ἀγαθοῖς
στρατεύσαντες ἐπ' αὐτήν, κύριοι κατέστησαν. Ὁ δ'
Ἡρακλῆς πολλὴν τῆς Λιβύης ἐπελθὼν, παρῆλθεν
ἐπὶ τὸν πρὸς Γαδεΐροις ὠκεανόν, καὶ στήλας ἔθετο
καθ' ἑκατέραν τῶν ἡπείρων. Συμπαραπλέοντος
δὲ τοῦ στόλου, διαβύς εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ κατα-
λαβὼν τοὺς Χρυσάορος υἱοὺς τρισὶ δυνάμεισι μεγά-
λαις κατεστρατοπεδευκότας ἐκ διαστήματος, πάντας
τοὺς ἡγεμόνας ἐκ προκλήσεως ἀνελών, καὶ τὴν
Ἰβηρίαν χειρωσάμενος, ἀπῆλασε τὰς διωγομασμένας
τῶν βοῶν ἀγέλας. Διεξίων δὲ τὴν τῶν Ἰβήρων
χώραν, καὶ τιμηθεὶς ὑπὸ τινος τῶν ἐγγχωρίων βασι-
λέως, ἀνδρὸς εὐσεβεῖα, καὶ δικαιοσύνη διαφέροντος,

Dion. T. II.

C

κατέλιπε μέρος τῶν βοῶν ἐν δωρεᾷ τῇ βασιλεῖ. Ὁ δὲ λαβὼν, ἀπάσας καθιέρωσεν Ἡρακλεῖ, καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ τούτων ἔθυσεν αὐτῷ τὸν καλλιστεύοντα τῶν ταύρων· τὰς δὲ βοῦς τηρουμένας συνέβη ἱεράς διαμεῖναι κατὰ τὴν Ἰβηρίαν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ τῶν Ἡρακλέους στήλων ἐμνήσθημεν, οἰκτεῖον εἶναι νομίζομεν περὶ αὐτῶν διελθεῖν. Ἡρακλῆς γὰρ παραβαλὼν εἰς τὰς ἄκρας τῶν ἡπείρων, τὰς παρὰ τὸν ὠκεανὸν κειμένας [τῆς τε Αἰβύης καὶ τῆς Εὐρώπης], ἔγνω τῆς στρατείας θέσθαι στήλας ταύτας. Βουλόμενός δ' αἰμύνηστον ἔργον ἐπ' αὐτῷ συντελέσαι, φασί, τὰς ἄκρας ἀμφοτέρων ἐπὶ πολὺ προσχωῶσαι. Διὸ καὶ πρότερον διεστηκυίας ἀπ' ἀλλήλων πολὺ διάστημα, συναγαγεῖν τὸν πόρον εἰς στενόν, ὅπως ἄλιτεροὺς καὶ στενοῦ γεγομένου, κωλύηται τὰ μεγάλα κήτη διεκπίπτειν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ πρὸς τὴν ἐντὸς θάλατταν, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων μέρη αἰμύνηστος ἢ δύξα τοῦ κατασκευάσαντος. Ὡς δὲ τινὲς φασί, τοῦναντίον τῶν ἡπείρων ἀμφοτέρων συνεξευγμένων, διασκάψαι ταύτας, καὶ τὸν πόρον ἀνοίξαντα, ποιῆσαι τὸν ὠκεανὸν μίσησθαι τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων σκοπεῖν ἐξέσται, ὥς ἂν ἕκαστος ἑαυτὸν πεύθῃ. Τὸ παραπλήσιον δὲ τούτοις ἔπραξε πρότερον κατὰ τὴν Ἑλλάδα. Περὶ μὲν γὰρ τὰ καλούμενα Τέμπη τῆς πεδιάδος χώρας ἐπὶ πολὺν τόπον λιμέναζούσης, διέσκαψε τὸν σενεχῆ τόπον, καὶ κατὰ τῆς διώρυγος δεξιόμενος ἅπαν τὸ κατὰ τὴν λίμνην ὕδωρ, ἐποίησε τὰ πεδία φανῆναι τὰ κατὰ

τὴν Θετταλίαν παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν. Ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τὸνναντίον ἐμφράξας τὸ περὶ τὸν Μινύειον Ὀρχομενὸν ῥεῖθρον, ἐποίησε λιμνάζειν τὴν χώραν, καὶ φθαρῆναι τὰ καὶ αὐτὴν ἅπαντα. Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐπραξεν εὐεργετῶν τοὺς Ἕλληνας· τὰ δὲ κατὰ τὴν Βοιωτίαν, τιμωρίαν λαμβάνων παρὰ τῶν τὴν Μινυάδα κατοικούντων διὰ τὴν τῶν Θηβαίων καταδούλωσιν.

(C. 19.) Hispaniae regno proceribus tradito, in Galliam transit, ibique Alesiam condit urbem, nemini obnoxiam nisi Caesari: inde per Alpes, quas pervias pacatasque reddidit, in Liguriam venit.

19. Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς τῶν μὲν Ἰβήρων παρέδωκε τὴν βασιλείαν τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐγχωρίων· αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, καὶ καταντήσας εἰς τὴν Κελτικὴν, καὶ πᾶσαν ἐπελθὼν, κατέλυσε μὲν τὰς συνήθεις παρανομίας καὶ ξενοκτονίας· πολλοῦ δὲ πλήθους ἀνθρώπων ἐκ παντὸς ἔθνους ἐκουσίως συστρατεύοντας, ἔκτισε πόλιν εὐμεγέθη, τὴν ὀνομαζομένην ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν στρατείαν ἄλης Ἀλυσίαν. Πολλοὺς δὲ καὶ τῶν ἐγχωρίων ἀνέμιξεν εἰς τὴν πόλιν· ὧν ἐπικρατησάντων τῷ πλήθει, πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐκβαρβαρωθῆναι συνέβη. Οἱ δὲ Κελτοὶ μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν ἐτίμων ταύτην τὴν πόλιν, ὡς ἀπίσης τῆς Κελτικῆς οὖσαν ἐστὶαν καὶ μητρόπολιν. Διέμεινε δ' αὕτη πάντα τὸν ἀφ' Ἡρακλέους χρόνον ἐλευθέρα καὶ ἀπόρρητος, μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου· τὸ δὲ τελευταῖον ὑπὸ Γαίον Καίσαρος, τοῦ διὰ τὸ μέγεθος τῶν πράξεων Θεοῦ προσαγορευθέντος, ἐκ βίας ἄλοῦσα, συνηναγκάσθη μετὰ τῶν ἄλλων Κελτῶν ὑποταγῆναι Ῥωμαίοις.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς τὴν ἐκ τῆς Κελτικῆς πορείαν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ποιοῦμενος, καὶ διεξιὼν τὴν ὄρεινὴν τὴν κατὰ τὰς Ἀλπεις, ὁδοποίησε τὴν τραχύτητα τῆς ὁδοῦ καὶ τὸ δύσβατον, ὥστε δύνασθαι στρατοπέδοις καὶ ταῖς τῶν ὑποζυγίων ἀποσκευαῖς βάσιμον εἶναι. Τῶν δὲ τὴν ὄρεινὴν ταύτην κατοικοῦντων βαρβάρων εἰωθότων τὰ διεξιόντα τῶν στρατοπέδων [περικύπτειν καὶ] ληστεύειν ἐν ταῖς δυσχωραῖς, χειρωσάμενος ἅπαντας, καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς παρανομίας ἀνελών, ἐποίησεν ἀσφαλῆ τοῖς μεταγενεστέροις τὴν ὁδοπορίαν. Διελθὼν δὲ τὰς Ἀλπεις, καὶ τῆς νῦν καλουμένης Γαλατίας τὴν πεδιάδα διεξιὼν, ἐποίησατο τὴν πορείαν διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς.

(C. 20.) Magna regionis asperitas; maior incolis laborum patientia, quae notabili feminae parturientis exemplo ostenditur.

20. Οἱ δὲ ταύτην τὴν χώραν κατοικοῦντες Αἰγυες νέμονται γῆν τραχεῖαν καὶ παντελῶς λυπρὰν· τῶν δ' ἐγχωρίων ταῖς ἐργασίαις καὶ ταῖς τῆς κακοπαθείας ὑπερβολαῖς φέρεται καρποὺς πρὸς βίαν ὀλίγους. Διὸ καὶ τοῖς ὄγκοις εἰσὶ συνεσταλμένοι, καὶ διὰ τὴν συνεχῆ γυμνασίαν εὐτονοί. Τῆς γὰρ κατὰ τὴν τρυφήν ἡσυχίας πολὺ κεχωρισμένοι, ἐλαφροὶ μὲν ταῖς εὐκνησίαις εἰσὶν, ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι ταῖς ἀλκαῖς διάφοροι. Καθόλου δὲ τῶν πλησιοχώρων τὸ πονεῖν συνεχῶς ἡσκηκότων, καὶ τῆς χώρας πολλῆς ἐργασίας προσδεομένης, εἰθίκασι τὰς γυναῖκας τῶν κακοπαθειῶν τῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις κοινωκοὺς ποιεῖσθαι. Μισθοῦ δὲ ἀλλήλοις ἐργαζομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ἰδίον τι καὶ

παράδοξον καθ' ἡμᾶς συνέβη περὶ μίαν γυναῖκα γενέσθαι. Ἐγκνος γὰρ οὖσα καὶ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐργαζομένη μισθοῦ, μεταξὺ συνεχομένη ταῖς ὠδίσιν, ἀπῆλθεν εἰς τινὰς θάμνους ἀθορύβως· ἐν αἷς τεκοῦσα, καὶ τὸ παιδίον φύλλοις ἐνειλήσασα, τοῦτο μὲν εἰς τινὰς θάμνους ἀπέκρυπεν, αὐτὴ δὲ συμμίξασα τοῖς ἐργαζομένοις, τὴν αὐτὴν ἐκείνοις ὑπέμεινε κακοπάθειαν, οὐδὲν δηλώσασα περὶ τοῦ συμβεβηκότος. Τοῦ δὲ βρέφους κλυθμυρίζομένου, καὶ τῆς πράξεως φανερῶς γενομένης, ὁ μὲν ἐφειστηκῶς οὐδαμῶς ἡδύνατο πείσαι παύσασθαι τῶν ἔργων· ἡ δ' οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κακοπαθείας, ἕως ὃ μισθωσάμενος ἐλέησας, καὶ τὸν μισθὸν ἀποδοὺς, ἀπέλυσε τῶν ἔργων.

(C. 21.) Hercules ad Tiberim benigno hospitio exceptus a Pinario et (quem D. per errorem addidit) Cacio, decimationem Heroulanam instituit; quae diu mansit, in templo ei sacratio peracta. Tum in campum Cumaeum s. Phlegraeum progressus, Gigantes delevit.

21. Ἡρακλῆς δὲ διελθὼν τὴν τε τῶν Λιγύων καὶ τῶν Τυρρῶνων χώραν, καταντήσας πρὸς τὸν Τίβεριν ποταμὸν, κατεστρατοπέδευεν, οὗ νῦν ἡ Ῥώμη ἐστίν. Ἀλλ' αὕτη μὲν πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον ὑπὸ Ῥωμύλου τοῦ Ἀρεὸς ἐκτίσθη· τότε δὲ τινες τῶν ἐγχωρίων κατοικοῦν ἐν τῷ νῦν καλουμένῳ Παλατίῳ, μικρὰν παντελῶς πόλιν οἰκοῦντες. Ἐν ταύτῃ δὲ τῶν ἐπιφανῶν ὄντες ἀνδρῶν Κάκιος καὶ Πινάριος, ἐδέξαντο τὸν Ἡρακλέα ξενίοις ἀξιολόγοις, καὶ δωρεαῖς κεχαρισμένοις ἐτίμησαν· καὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν ὑπομνήματα μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν διαμένει κατὰ τὴν Ῥώμην. Τῶν γὰρ νῦν εὐγενῶν

ἀνδρῶν τὸ τῶν Πιναρίων ὀνομαζόμενον γένος δια
 μένει παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὡς ὑπάρχον ἀρχαιοτάτον
 τοῦ δὲ Κακίου ἐν τῇ Παλατίῳ κατάβασίς ἐστιν,
 ἔχουσα λιθίνην κλίμακα, τὴν ὀνομαζομένην ἀπὸ
 ἐκείνου Κακίαν, οὕσαν πλησίον τῆς τότε γενομένης
 οἰκίας τοῦ Κακίου. Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς ἀποδε-
 ξάμενος τὴν εὐνοίαν τῶν τὸ Παλάτιον οἰκούντων,
 προεῖπεν αὐτοῖς, ὅτι μετὰ τὴν ἑαυτοῦ μετástασιν
 εἰς θεοὺς, τοῖς εὐξαμένοις ἐκδεκατεῦσειν Ἡρακλεῖ
 τὴν οὐσίαν, συμβήσεται τὸν βίον εὐδαιμονέστερον
 εἶναι. ὃ καὶ συνέβη κατὰ τοὺς ὑστερον χρόνους
 διαμεῖναι μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Πολλοὺς
 γὰρ Ῥωμαίων, οὐ μόνον τῶν συμμέτρους οὐσίας
 κεκτημένων, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγαλοπλούτων τινάς,
 εὐξαμένους ἐκδεκατεῦσειν Ἡρακλεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα
 γενομένους εὐδαιμόνας, ἐκδεκατεῦσαι τὰς οὐσίας
 οὕσας ταλάντων τετρακισχιλίων. Λεύκολλος γάρ ὁ
 τῶν καθ' αὐτὸν Ῥωμαίων σχεδὸν τι πλουσιώτατος
 ὢν, διατιμησάμενος τὴν ἰδίαν οὐσίαν, κατέθυσεν τῷ
 θεῷ πᾶσαν τὴν δεκάτην, εὐωχίας ποιῶν συνεχεῖς
 καὶ πολυδαπάνους. Κατσκοῦσάν δὲ καὶ Ῥωμαῖοι
 τούτῳ τῷ θεῷ παρὰ τὸν Τίβεριν ἱερὸν ἀξιόλογον
 ἐν ᾧ νομίζουσι συντελεῖν τὰς ἐκ τῆς δεκάτης θυσίας.
 Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Τιβέρεως ἀναξεύξας,
 καὶ διεξιὼν τὴν παράλιον τῆς νῦν Ἰταλίας ὀνομαζο-
 μένης, κατήρτησεν εἰς τὸ τῶν Κυμαίων πεδίον, ἐν ᾧ
 μυθολογοῦσιν ἄνδρας γενέσθαι ταῖς τε φώμας
 προέχοντας καὶ ἐπὶ παρατομία διωνομασμένους,
 οὓς ὀνομάζεσθαι Τίγαντας. Ὡνομάσθαι δὲ καὶ

τὸ πεδίον τοῦτο Φλεγραιῶν, ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ τὸ
παλαιὸν ἄπλετον πῦρ ἐκφυσῶντος, παραπλησίως τῇ
κατὰ τὴν Σικελίαν Λίτνῃ. Καλεῖται δὲ τὴν ὁ τό-
πος Οὐρσοῦσιος, ἔχων πολλὰ σημεῖα τοῦ κεικαῦσθαι
κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Τοὺς δ' οὖν Γίγαν-
τας, πυθομένους τὴν τοῦ Ἡρακλέους παρουσίαν,
ἀθροισθῆναι πάντας καὶ παρατάξασθαι τῷ προει-
ρημένῳ. Θαυμαστῆς δὲ γενομένης μάχης κατὰ τὴν
τὴν ὥμην καὶ τὴν ἀλκὴν τῶν Γιγάντων, φασὶ τὸν
Ἡρακλέα, συμμαχοῦντων αὐτῷ τῶν Θεῶν, κρατῆσαι
τῇ μάχῃ, καὶ τοὺς πλείστους ἀνελόντα, τὴν χώραν
ἐξημερῶσαι. Μυθολογοῦνται δ' οἱ Γίγαντες γηγε-
νεῖς γεγενῆσθαι, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ κατὰ τὸ σῶμα
μεγέθους. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν Φλέγρα φονευθέν-
των Γιγάντων τοιαῦτα μυθολογοῦσιν οἱ τινες, οἷς καὶ
Τίμαιος ὁ συγγραφεὺς ἠκολούθησεν.

(C. 22.) Arvernium lacum praestruxit: unde via Heraclea. In
Posidoniatarum regione venator aliquis superbæ impietatis poe-
nas dedit: Hercules contra e finibus Rheginorum ac Locrensi-
pia prece cicadas abegit, tandem nando in Siciliam cum bubus
traiiciens.

22. Ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐκ τοῦ Φλεγραιῶν πεδίου
κατελθὼν παρὰ τὴν θάλατταν, κατοικεῦασεν ἔργα
περὶ τὴν Ἰορρον ὀνομαζομένην λίμνην, ἱερὰν δὲ
Περσεφόνης νομιζομένην. Κεῖται μὲν οὖν ἡ λίμνη
μεταξὺ Μισσητοῦ καὶ Λικαιαρχείων, πλησίον τῶν θερ-
μῶν ὑδάτων. ἔχει δὲ τὴν μὲν περίμετρον ὥς πέντε
σταδίων, τὸ δὲ βάθος ἄπιστον. ἔχουσα γὰρ ὕδωρ
καθαρώτατον, φαίνεται τῇ χροῇ κνάντεον, διὰ τὴν
ὑπερβολὴν τοῦ βάρους. Μυθολογοῦσι δὲ τὸ μὲν
παλαιὸν γεγενῆσθαι γεννομαντεῖον πρὸς αὐτῇ, ὁ τοῖς

ὕστερον χρόνοις καταλελῦσθαι φασίν. Ἀναπιπτα-
 μένης δὲ τῆς λίμνης εἰς τὴν θάλατταν, τὸν Ἡρακλεῖα
 λέγεται τὸν μὲν ἔκρουν ἐγχῶσαι, τὴν δ' ὁδὸν τὴν
 νῦν οὔσαν παρὰ θάλατταν κατασκευάσαι, τὴν ἂν
 ἐκείνου καλουμένην Ἡρακλείαν. Ταῦτα μὲν οὖν
 ἔπραξε περὶ τοὺτους τοὺς τόπους. Ἐντεῦθεν δ' ἀνα-
 ξείδης κατήντησε τῆς Ποσειδωνιατῶν χώρας πρὸς τι-
 να πέτραν· πρὸς ἣ μυθολογοῦσιν ἰδίῳ τι γενέσθαι
 καὶ παράδοξον. Τῶν γὰρ ἐγχωρίων τινα κυνηγὸν ἐν
 τοῖς κατὰ τὴν θήραν ἀνδραγαθήμασι διωνομασμέ-
 νον, ἐν μὲν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις εἰωθέναι τῶν λη-
 φθέντων θηρίων τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πόδας ἀνα-
 τίθηναι τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ προσηλοῦν τοῖς δένδρεσι·
 τότε δ' οὖν ὑπερφυῖ κάπρον χειρωσάμενον, καὶ τῆς
 θεοῦ καταφρονήσαντα, εἰπεῖν ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ
 θηρίου ἑαυτῷ ἀνατίθῃσι, καὶ τοῖς λόγοις ἀκολούθως
 ἐκ τινος δένδρου κρεμάσαι ταύτην· αὐτὸν δέ, κανμα-
 τώδους περιστάσεως οὔσης, κατὰ τὴν μεσημβρίαν
 εἰς ὕπνον τραπῆναι· καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ δεσμοῦ
 λυθέντος αὐτομάτως, πεσεῖν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν
 κοιμώμενον, καὶ διαφθεῖραι. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἂν τις
 θαυμάσειε τὸ γεγονός, ὅτι τῆς θεᾶς ταύτης πολλὰ
 περιστάσεις μνημονεύονται περιέχουσαι τὴν κατὰ
 τῶν ἀσεβῶν τιμωρίαν. Τῷ δ' Ἡρακλεῖ διὰ τὴν εὐ-
 σέβειαν τοῦναντίον συνέβη γενέσθαι. Καταντήσαν-
 τος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Πηγίνης καὶ Λο-
 κρίδος, καὶ διὰ τὸν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας κόπον ἀνα-
 παυομένου, φασὶν ὑπὸ τῶν τεττίγων αὐτὸν ἐνοχλού-
 μενον εὐξασθαι τοῖς θεοῖς ἀφανεῖς γενέσθαι τοὺς

ἐνοχλοῦντας αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο τῶν θεῶν βεβαιω-
σάντων τὴν εὐχὴν, μὴ μόνον κατὰ τὸ παρὸν ἀφανεῖς
γενέσθαι τούτους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ὑστερον χρό-
νον ἅπαντα, μηδένα κατὰ τὴν χώραν φαίνεσθαι τέ-
τιγα. Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς καταντήσας ἐπὶ τὸν πορ-
θμὸν κατὰ τὸ στενώτατον τῆς θαλάττης, τὰς μὲν
βοῦς ἐπεραιώσεν εἰς τὴν Σικελίαν, αὐτὸς δὲ ταύρου
κέρως λαβόμενος, διενήξατο τὸν πόρον, ὄντος τοῦ
διαστήματος σταδίων τριῶν καὶ δέκα, ὥς Τίμαιός
φησι.

(C. 23.) Hic thermis Himeracis et Egestanis recreatus, Erycem certamine vincit, et Siciliam praemium reportat; quam unus e posteris Doricus, obtinuit in eaque Heraclum extraxit, postea Carthaginiensibus dirutam. Hercules Cereri et Proserpinae Syracusia sacra instituit, Sicanosque, infesta acie obvios caedit.

23. Μετὰ δὲ ταῦτα βουλόμενος ἐγκυκλωθῆναι
πᾶσαν Σικελίαν, ἐποιεῖτο τὴν πορείαν ἀπὸ Πελο-
ριάδος ἐπὶ τὸν Ἑρκα. Διεξιόντος δ' αὐτοῦ τὴν
παράλιον τῆς νήσου, μυθολογοῦσι τὰς Νύμφας ἀνεί-
ναι θερμὰ λουτρὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν τῆς κατὰ
τὴν ὁδοιπορίαν γενομένης αὐτῆς κακοπαθείας. Τοῦ-
των δ' ὄντων διτιῶν, τὰ μὲν Ἱμεραῖα, τὰ δὲ Ἑγε-
σταῖα προσαγορεύεται, τὴν ὀνομασίαν ἔχοντα ταύ-
την ἀπὸ τῶν τόπων. Τοῦ δ' Ἡρακλέους πλησιάσαν-
τος τοῖς κατὰ τὸν Ἑρκα τόποις, προσεκάλεσατο αὐ-
τὸν Ἑρμῆς εἰς πάλιν, υἱὸς μὲν ὢν Ἀφροδίτης καὶ
Βουτᾶ τοῦ τότε βασιλεύοντος τῶν τόπων. Γενομέ-
νης δὲ τῆς φιλοτιμίας μετὰ προστίμου, καὶ τοῦ μὲν
Ἑρμῆος διδόντος τὴν χώραν, τοῦ δ' Ἡρακλέους τὰς
βοῦς, τὸ μὲν πρῶτον ἀγανακτεῖν τὸν Ἑρκα, διότι
πολὺ λείπονται τῆς ἀξίας αἱ βοῦς, συγκριτομένης τῆς

χώρας πρὸς αὐτάς· πρὸς ταῦτα δὲ τοῦ Ἡρακλέους
 ἀποφαινομένου, διότι, ἂν ταύτας ἀποβάλῃ, στερε-
 θήσεται τῆς ἀθανασίας, εὐδοκήσας δ' Ἐρμῆ τῇ συν-
 θήκῃ, καὶ παλαίσας, ἐλείφθη, καὶ τὴν χώραν ἀπέ-
 βαλεν. Ὁ δ' Ἡρακλῆς τὴν μὲν χώραν παρέθετο τοῖς
 ἐγχωρίοις, συγχωρήσας αὐτοῖς λαμβάνειν τοὺς καρ-
 πούς, μέχρις ἂν τις τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ παραγενό-
 μενος ἀπαιτήσῃ· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. Πολ-
 λαῖς γὰρ ὕστερον γενεαῖς Δωριεὺς ὁ Λακεδαιμόνιος
 καταντήσας εἰς Σικελίαν, καὶ τὴν χώραν ἀπολαβών,
 ἔκτισε πόλιν Ἡρακλείαν. Ταχὺ δ' αὐτῆς αὖξομένης,
 οἱ Καρχηδόνιοι φθονήσαντες ἅμα καὶ φοβηθέντες,
 μή ποτε πλεῖον ἰσχύσασα τῆς Καρχηδόνας, ἀφέληται
 τῶν Φοινίκων τὴν ἡγεμονίαν, στρατεύσαντες ἐπ' αὐ-
 τὴν μεγάλαις δυνάμεσι, καὶ κατὰ κράτος ἐλόντες,
 κατέσκαψαν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος
 ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. Τότε δ' ὁ
 Ἡρακλῆς ἐγκυκλούμενος τὴν Σικελίαν, καὶ καταντή-
 σας εἰς τὴν νῦν οὖσαν τῶν Συρακουσίων πόλιν, καὶ
 πυθόμενος τὰ μυθολογούμενα κατὰ τὴν τῆς Κόρης
 ἀρπαγὴν, εὐθύς ἔθυσέ τε ταῖς θεαῖς μεγαλοπρεπῶς,
 καὶ εἰς τὴν Κυανὴν τὸν καλλιστεύοντα τῶν ταύρων
 καθάγισας, κατέδειξε θύειν τοὺς ἐγχωρίους κατ' ἐν-
 αὐτὸν τῇ Κόρῃ, καὶ πρὸς τῇ Κυανῇ λαμπρῶς ἄγειν
 πανήγυριν τε καὶ θυσίαν. Αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βοῶν
 διὰ τῆς μεσογείου διεξιὼν, καὶ τῶν ἐγχωρίων Σικα-
 πῶν μεγάλαις δυνάμεσιν ἀντιταξαμένων, ἐνίκησεν ἐπι-
 φανῇ παρατάξει, καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν· ἐν οἷς μυ-
 θολογοῦσί τινες καὶ στρατηγούς ἐπιφανεῖς γεγενῆ-

σθαι, τοὺς μέχρι τοῦ νῦν ἡρωϊκῆς τιμῆς τυγχάνον-
 τας, Λεύκασπιν, καὶ Πεδιακράτην, καὶ Βουφονᾶν,
 καὶ Γαυγαῖαν, ἔτι δὲ Κυγαῖον καὶ Κρυτιδᾶν.

(C. 24.) Divinis honoribus apud Leontinos et Agyrinæos affo-
 atus, miraculoque certus divinitatis factus, pro illis monumenta re-
 liquit, lacum sui nominis, Geryonis lucum, fanum Iolai magna re-
 ligione et ludis celebratum. Tum boves retro in Italiam agit, La-
 cinium ob furtum obtruncat, Crotonem monumento satidicus ornat.

24. Μετὰ δὲ ταῦτα διελθὼν τὸ Λεοντῖνον πε-
 δῖον, τὸ μὲν κάλλος τῆς χώρας ἐθαύμασε· πρὸς δὲ
 τοὺς τιμῶντας αὐτὸν οἰκείως διατιθέμενος, ἀπέλιπε
 παρ' αὐτοῖς ἀθάνατα μνημεῖα τῆς ἑαυτοῦ παρου-
 σίας· ὧν ἰδιὸν τι συνέβη γειέσθαι περὶ τὴν πόλιν
 τῶν Ἀγυριναίων. Ἐν ταύτῃ γὰρ τιμηθεὶς ἐπίσης
 τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς πανηγύρεσι καὶ θυσίαις λαμ-
 प्राῖς, καίπερ κατὰ τοὺς ἔμπροσθεν χρόνους οὐδε-
 μίαν θυσίαν προσδεχόμενος, τότε πρώτως συνευδό-
 κησε, τοῦ δαιμονίου τὴν ἀθανασίαν αὐτῷ προση-
 μαίνοντος. Ὅδοῦ γὰρ οὔσης οὐκ ἄποθεν τῆς πόλεως
 πετρώδους, αἱ βοῦς τὰ ἔχνη καθάπερ ἐπὶ κηροῦ τι-
 νὸς ἀπετυποῦντο. Ὅμοίως δὲ καὶ αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ
 τούτου συμβαίνοντος, καὶ τοῦ ἄθλου δεκάτου τε-
 λουμένου, νομίσας ἤδη τι λαμβάνειν τῆς ἀθανασίας,
 προσεδέχετο τὰς τελουμένας ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων κατ'
 ἑνιαυτὸν θυσίας. Διόπερ τοῖς εὐδοκιμουμένοις τὰς
 χάριτας ἀποδιδούς, πρὸ μὲν τῆς πόλεως κατεσκεύασε
 λίμνην, ἔχουσαν τὸν περίβολον σταδίων τεσσάρων,
 ἣν ἐπώνυμον αὐτοῦ καλεῖσθαι προσέταξεν· ὥσαύτως
 δὲ καὶ τῶν βοῶν τοῖς ἀποτυπωθεῖσιν ἔχνευσιν τὴν ἀφ'
 ἑαυτοῦ προσηγορίαν ἐπιθείς, τέμενος καθιέρωσε
 ἡρωῖ Γηρυόνη, ὃ μέχρι τοῦ νῦν τιμᾶται παρὰ τοῖς

ἐγγχωρίοις. Ἰολάου τε τοῦ ἀδελφιδοῦ συστρατεύον-
 τος, τέμενος ἀξιόλογον ἐποίησε, καὶ τιμὰς καὶ θυ-
 σίας κατέδειξεν αὐτῷ γίνεσθαι κατ' ἐνιαυτὸν, τὰς
 μέχρι τοῦ τῦν τηρουμένας. Πάντες γὰρ οἱ κατὰ ταύ-
 την τὴν πόλιν οἰκοῦντες, ἐκ γενετῆς τὰς κόμας ἱερὰς
 Ἰολίῳ τρέφουσι, μέχρις ἂν ὅτου θυσίαις μεγαλο-
 προπέσι καλλιεργήσαντες τὸν θεὸν ἱλῶν κατασκευά-
 σωσι. Τοσαύτη δ' ἔστιν ἀγνεία καὶ σεμνότης περὶ τὸ
 τέμενος, ὥστε τοὺς μὴ τελοῦντας τὰς εἰθισμένας θυ-
 σίας παῖδας, ἀφώνους γίνεσθαι, καὶ ταῖς τετελευτη-
 κόσιν ὁμοίους· ἀλλ' οὔτοι μὲν, ὅταν εὐῇται τις ἀπο-
 δώσειν τὴν θυσίαν καὶ ἐνέχυρον τῆς θυσίας ἀνα-
 δείξῃ τῷ θεῷ, παραχρῆμα ἀποκαθίστασθαί φασι τοὺς
 τῇ προειρημένῃ νόσῳ κατεχομένους. Οἱ δ' οὖν ἐγ-
 χάριοι τούτοις ἀκολουθῶς, τὴν μὲν πύλην, πρὸς ἣ
 τὰς ἀπαντήσεις καὶ θυσίας τῷ θεῷ παρέστησαν,
 Ἡράκλειαν προσηγόρευσαν· ἀγῶνα δὲ γυμνικὸν καὶ
 ἵππικὸν καθ' ἕκαστον ἔτος μετὰ πάσης προθυμίας
 ποιοῦσι. Πανδήμου δὲ τῆς ἀποδοχῆς ἐλευθέρων τε
 καὶ δούλων γινομένης, κατέδειξαν καὶ τοὺς οἰκέτας,
 ἰδίᾳ τιμῶντας τὸν θεόν, θιάσους τε συνάγειν, καὶ
 συνιόντας εὐωχίας τε καὶ θυσίας τῷ θεῷ συντελεῖν.
 Ὁ δ' Ἡρακλῆς μετὰ τῶν βοῶν περαιωθεὶς εἰς τὴν
 Ἰταλίαν προῆγε διὰ τῆς παραλλίου, καὶ Λακίνιον
 μὲν κλέπτοντα τῶν βοῶν ἀνέϊλε· Κρότωνά δὲ ἀκου-
 σίως ἀποκτείνας ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς καὶ τάφον αὐ-
 τοῦ κατασκεύασε· προεῖπε δὲ τοῖς ἐγγχωρίοις, ὅτι καὶ
 κατὰ τοὺς ὑστερον χρόνους ἔσται πόλις ἐπίσημος,
 ὁμώνυμος τῷ τετελευτηκότῳ.

(C. 25.) Heculis reditus in Epirum. 11) Cerberum ex inferis protrahit. Eleusiniis sacris antra initiatus. Quae sacra dantur, sunt scriptori dicendi de Orpheo, illorum antiatile, musices et scientia et virtutibus claro.

25. Αὐτός δὲ κυκλωθεὶς τὸν Ἀδρίαν, καὶ περὶ περιελθὼν τὸν προειρημένον κόλπον, κατήντησεν εἰς τὴν Ἠπειρον· ἐξ ἧς πορευθεὶς εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τετελεκόως τὸν δέκατον ἄθλον, ἔλαβε πρόσταγμα παρ' Εὐρυσεύους, τὸν ἐξ ἁδου Κέρβερον πρὸς τὸ φῶς ἀγαγεῖν. Πρὸς δὲ τοῦτον τὸν ἄθλον ὑπολαβὼν συνοίσειν αὐτῷ, παρῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ μετέσχε τῶν ἐν Ἐλευσίνι μυστηρίων, Μουσαίου τοῦ Ὀρφείου υἱοῦ τότε προεστηκότος τῆς τελετῆς. Ἐπειδ' Ὀρφεὺς ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοίκειόν ἐστι παρεκβάντας βραχέα περὶ αὐτοῦ διελθεῖν. Οὗτος γάρ ἦν υἱὸς μὲν Οἰάγρου, Θράξ δὲ τὸ γένος· παιδείᾳ δὲ καὶ μελωδίᾳ καὶ ποιήσει πολὺν προέχων τῶν μνημονευμένων. Καὶ γὰρ ποίημα συνέταξε θανυμαζόμενον, καὶ κατὰ τὴν ᾠδὴν ἐμμελείᾳ διαφέρον. Ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προέβη τῇ δόξῃ, ὥστε δοκεῖν τῇ μελωδίᾳ δέλεγειν τὰ τε θηρία καὶ τὰ δένδρα. Περὶ δὲ παιδείαν ἀσχοληθεὶς, καὶ τὰ περὶ τῆς θεολογίας μυθολογούμενα μαθὼν, ἀπεδήμησε μὲν εἰς Αἴγυπτον, καὶ καὶ πολλὰ προσεπιμαθὼν, μέγιστος ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων ἐν τε ταῖς τελεταῖς καὶ ταῖς θεολογίαις, καὶ ποιήμασι καὶ μελωδίαις. Συνεστρατεύσατο δὲ καὶ τοῖς Ἀργοναύταις, καὶ διὰ τὸν ἔρωτα τὸν πρὸς τὴν γυναῖκα, καταβῆναι μὲν εἰς ἁδου παρυδόζως ἐτόλμησε· τὴν δὲ Περσεφόνην διὰ τῆς ἐμμελείας ψυχαγωγήσας, ἔπεισε συνεργῆσαι ταῖς ἐπιθυμίαις, καὶ συγχωρῆσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τετελευτηκυῖαν ἄνα-

γαγεῖν ἐξ ἄδου παραπλησίως τῷ Διονύσῳ. Καὶ γὰρ
ἐκείνον μυθολογοῦσιν ἀναγαγεῖν τὴν μητέρα Σεμέ-
λην ἐξ ἄδου, καὶ μεταδόντα τῆς ἀθανασίας, Θυώ-
νην μετονομάσαι. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ Ὀρφέως διελη-
λύθαμεν, μεταβησόμεθα πάλιν ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα.

(C. 26.) 12) Hercules asportat Hesperidum aurea mala; de quibus opiniones discrepant.

26. Οὗτος γάρ, κατὰ τοὺς παραδεδομένους μύ-
θους, καταβὰς εἰς τοὺς κατ' ἄδου τόπους, καὶ προς-
δεχθεὶς ὑπὸ τῆς Περσεφόνης, ὡς ἂν ἀδελφός, Θησέα
μὲν ἀνήγαγεν ἐκ δεσμῶν μετὰ Πειρίδου, χαρισαμέ-
νης τῆς Κύρης· τὸν δὲ κύνα παραλαβὼν δεδεμένον,
παραδύξως ἀνήγαγε, καὶ φανερόν κατέστησεν ἀνθρώ-
ποις. Τελευταῖον δ' ἄθλον λαβὼν ἐνεγκεῖν τὰ τῶν
Ἑσπερίδων χρυσαῖα μῆλα, πάλιν ἔπλευσεν εἰς τὴν Λι-
βύην. Περὶ δὲ τῶν μῆλων τούτων διαπεφωνήκασιν
οἱ μυθογράφοι· καὶ τινες μὲν φασιν ἔν τισι κήποις
τῶν Ἑσπερίδων ὑπάρχει κατὰ τὴν Λιβύην μῆλα χρυ-
σαῖα, τηρούμενα συνεχῶς ὑπὸ τινος δράκοντος φοβε-
ρωτάτου· τινὲς δὲ λέγουσι ποιμένας προβάτων κάλ-
λει διαφερούσας κεκτῆσθαι τὰς Ἑσπερίδας· χρυσαῖα
δὲ μῆλα ἀπὸ τοῦ κάλλους ὀνομάσθαι ποιητικῶς, ὡς
περ καὶ τὴν Ἀφροδίτην χρυσοῇ καλεῖσθαι διὰ τὴν
εὐπρέπειαν. Ἕνιοι δὲ λέγουσιν ὅτι πρόβατα τὴν
χρόαν ἰδιάζουσιν ἔχοντα καὶ παρόμοιον χρυσαῖον, τε-
τευχέναι ταύτης τῆς προσηγορίας· δράκοντα δὲ τῶν
ποιμνίων ἐπιμελητὴν καθεσταμένον, καὶ φώμη σώ-
ματος καὶ ἀλεῖν διαφέροντα, τηρεῖν τὰ πρόβατα, καὶ
τοὺς ληστεύειν αὐτὰ τολμῶντας ἀποκτείνειν. Ἀλλὰ

περὶ μὲν τούτων ἐξέσται διαλαμβάνειν ὥς ἂν ἔκα-
στος ἑαυτὸν πείθῃ. Ὁ δ' Ἡρακλῆς τὸν φύλακα τῶν
μήλων ἀνελών, καὶ ταῦτα ἀποκομίσας πρὸς Εὐρυ-
σθέα, καὶ τοὺς ἄθλους ἐπιτετελεώς, προσεδέχετο τῆς
ἀθανασίας τεύξασθαι, καθάπερ ὁ Ἀπόλλων ἔχρησεν.

(C. 27.) Atlas et Hesperus fratres: Atlantides seu Hesperides,
illius ex Hesperii nata filiae. Quas a Eusiride raptas, Hercules, praeco-
donibus occisis, Atlanti restituit, auctus ob id munere sphaericae
doctrinae, quam ipse postea Graecis impertit.

27. Ἡμῖν δ' οὐ παραλείπεται τὰ περὶ Ἀτλαντος
μυθολογούμενα, καὶ τὰ περὶ τοῦ γένους τῶν Ἑσπε-
ρίδων. Κατὰ γὰρ τὴν Ἑσπερίτιν ὀνομαζομένην χώ-
ραν φασὶν ἀδελφοὺς δύο γενέσθαι δόξῃ διωνομασμέ-
νους, Ἑσπερον καὶ Ἀτλαντα. Τοὺτους δὲ κεκτῆσθαι
πρόβατα τῷ μὲν κάλλει παράδοξα, τῇ δὲ χροῇ ξανθὰ
καὶ χρυσοειδῆ. ἅφ' ἧς αἰτίας τοὺς ποιητὰς τὰ πρό-
βατα μῆλα καλοῦντας, ὀνομάσαι χρυσαῖα μῆλα. Τὸν
μὲν οὖν Ἑσπερον θυγατέρα γεννήσαντα τὴν ὀνομα-
ζομένην Ἑσπερίδα, συνοικίσει τῷ ἀδελφῷ, ἅφ' ἧς τὴν
χώραν Ἑσπερίτιν ὀνομασθῆναι. Τὸν δὲ Ἀτλαντα ἐκ
ταύτης ἐπὶ γεννῆσαι θυγατέρας, ἧς ἀπὸ μὲν τοῦ
πατρὸς Ἀτλαντίδας, ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἑσπερίδας
ὀνομασθῆναι. Τούτων δὲ τῶν Ἀτλαντίδων κάλλει
καὶ σφαιροσύνῃ διαφερουσῶν, λέγουσι Βούσιριν τὸν
βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων ἐπιθυμῆσαι τῶν παρθένων
ἐγκρατῆ γενέσθαι. διὸ καὶ ληστὰς ἐπ' αὐτῆς κατὰ
θάλατταν ἀποστείλαντα, διακελεύσασθαι τὰς κόρας
ἄρπάσαι καὶ διακομίσαι πρὸς ἑαυτὸν. Κατὰ δὲ τοῦ-
τον τὸν καιρὸν Ἡρακλῆα τελούντα τὸν ὕστερον ἄ-
θλον, Ἀνταῖον μὲν ἀνελῆν ἐν τῇ Αἰβύῃ, συναναγκά-

ζοντα τοὺς ξένους διαπαλαίειν· Βούσιριν δὲ κατὰ
τὴν Αἴγυπτον τῷ Αἰὺ καλλιερεῖν, σφαγιάζοντα τοὺς
παρεπιδημοῦντας ξένους, τῆς προσηκούσης τιμωρίας
ἄξιῶσαι. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνὰ τὸν Νεῖλον πλεύσαντα
εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, τὸν βασιλέα τῶν Αἰθιοπῶν Ἡμα-
θίωνα κατάρχοντα μάχης ἀποκτεῖναι· τὸ δ' ὕστα-
τον ἐπαρελθεῖν πάλιν ἐπὶ τὸν ἄθλον. Τοὺς δὲ λη-
στάς ἐν κήποι τινὶ παιζούσας τὰς κόρας συναρπάσαι,
καὶ ταχὺ φυγόντας εἰς τὰς ναῦς ἀποπλεῖν. Τούτοις
δ' ἐπὶ τινας ἀκτῆς δευτροποιουμένοις ἐπιστάντα τὸν
Ἡρακλέα, καὶ παρὰ τῶν παρθένων μαθόντα τὸ συμ-
βεβηκός, τοὺς μὲν ληστής ἅπαντας ἀποκτεῖναι, τὰς
δὲ κόρας ἀποκομίσει πρὸς Ἀτλαντα τὸν πατέρα·
ἀνθ' ὧν τὸν Ἀτλαντα χάριν τῆς εὐεργεσίας ἀποδι-
δόντα, μὴ μόνον δοῦναι τὰ πρὸς τὸν ἄθλον καθή-
κοντα προθύμως, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀστρολο-
γίαν ἀφ' ὁνόμας διδάξαι. Περιττότερον γὰρ αὐτὸν τὰ
κατὰ τὴν ἀστρολογίαν ἐκπεπονηκότα, καὶ τὴν τῶν
ἄστροων σφαῖραν φιλοτέχνως ἔχοντα, ἔχειν ὑπόληψιν
ὡς τὸν κόσμον ὅλον ἐπὶ τῶν ὤμων φέροντα. Παρα-
πλησίως δὲ καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἐξενέγκαντος εἰς τοὺς
Ἕλληνας τὸν σφαιρικὸν λόγον, δόξης μεγάλης τυ-
χεῖν, ὥς διαδεδεγμένον τὸν Αἰλάντειον κόσμον, αἰ-
νιττομένων τῶν ἀνθρώπων τὸ γεγονός.

(C. 28.) Interea Amazones, ob illati per Herculeum damna rap-
tamiq; Antiopen, Scythias assumtis, Atticae bellum inferunt, vin-
cunturque Theseo duce.

28. Τοῦ δ' Ἡρακλέους περὶ ταῦτα ὄντος, φασὶ
τὰς ὑπολειφθείσας Ἀμαζόννας, περὶ τὸν Θερμῶδοντα
ποταμὸν ἀθροισθείσας πανδημί, σπεῦσαι τοὺς Ἕλ-

ληνας ἀμύνεσθαι, περὶ ὧν Ἡρακλῆς στρατεύσας
 διερχόμετο. Διαφορεῖται δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐφε-
 λοτιμοῦντο, διὰ τὸ τὸν Θηαῖα δεδουλώσθαι τὴν ἡγε-
 μόνα τῶν Ἀμαζόνων Ἀντιόπην, ὥς δ' ἔνιοι γράφου-
 σιν, Ἰππολύτην. Συστρατευσάτων δὲ τῶν Σκυθῶν
 ταῖς Ἀμαζόσι, συνέβη δύναμιν ἀξιόλογον ἀθροισθῆ-
 ναι, μεθ' ἧς αἱ προηγούμεναι τῶν Ἀμαζονίδων πε-
 ραιωθείσαι τὸν Κιμμέριον Βόσπορον, προῆγον διὰ
 τῆς Θράκης. Τέλος δὲ πολλὴν τῆς Εὐρώπης ἐπεί-
 θούσαι, κατήντησαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ κατεστρα-
 τοπέδευσαν, ὅπου νῦν ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀπ' ἐκεί-
 νων Ἀμαζονεῖον. Θησεὺς δὲ πυθόμενος τὴν τῶν Ἀμα-
 ζόνων ἔφοδον, ἐβοήθει ταῖς πολιτικαῖς δυνάμεσιν,
 ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀμαζόνα Ἀντιόπην, ἐξ ἧς ἦν
 πεπαιδοποιημένος υἱὸν Ἰππόλυτον. Συνάψας δὲ μά-
 χην ταῖς Ἀμαζόσι, καὶ τῶν Ἀθηναίων ὑπερεχόντων
 ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐνίκησαν οἱ περὶ τὸν Θηαῖα, καὶ
 τῶν ἀντιταχθεισῶν Ἀμαζονίδων ἃς μὲν κατέκοψαν,
 ἃς δὲ τῆς Ἀττικῆς ἐξέβαλον. Συνέβη δὲ καὶ τὴν Ἀν-
 τιόπην, συναγωνισαμένη τῷ ἀνδρὶ Θησεῖ, καὶ κατὰ
 τὴν μάχην ἀροτεύουσαν, ἡρωϊκῶς καταστρέψαι τὸν
 βίον. Αἱ δ' ὑπολειφθεῖσαι τῶν Ἀμαζόνων, ἀπογνοῦ-
 σαι τὴν πατρίδα γῆν, ἐπικλήθον εἰς τὴν Σκυθίαν
 καὶ μετὰ τῶν Σκυθῶν κατώκησαν. Ἡμεῖς δὲ ἀρ-
 κούτως περὶ τούτων διεληλυθότες, ἐπ' ἀνίμην πάλιν
 ἐπὶ τὰς Ἡρακλέους πράξεις.

(C. 29.) Perfunctus laboribus Hercules, oraculi iussu, volentem
 Theopiadibus (quarum brevis historia mæritim) procreantem, ducem
 Iolao, in Sardiniam mittit, expugnatam et deinde sic extultam ab
 hac colonia, ut Carthaginensibus invidiam moveret.

29 Τετελεσμένος γὰρ αὐτοῦ τοὺς ἀθλους, καὶ

DIOL. T. II.

D

τοῦ θεοῦ χρήσαντος συμφέρειν πρὸ τῆς εἰς θεοὺς
 μεταλλαγῆς ἀποικίαν εἰς Σαρδῶν πέμψαι, καὶ τοὺς
 ἐκ τῶν Θεσπιῶν αὐτῷ γενομένους υἱοὺς ἡγεμόνας
 ποιῆσαι ταύτης, ἔχοντες τὸν ἀδελφιδόυν Ἰόλαιον ἐκ-
 πέμψαι μετὰ τῶν παίδων, διὰ τὸ παντελοῦς νέους εἶ-
 ναι. Ἀναγκάϊον δ' ἡμῶν φαίνεται προδιελθεῖν περὶ
 τῆς γενέσεως τῶν παίδων, ἵνα τὸν περὶ τῆς ἀποικίας
 λόγον καθαρώτερον ἐκθέσθαι δυνηθῶμεν. Θεσπιὸς
 γὰρ ἀνὴρ ἦν τὸ γένος ἐπιφανής ἐκ τῶν Ἀθηναίων, υἱὸς
 Ἐρεχθέως. Βασιλεύων δὲ τῆς Ὀρωπύμου χώρας, ἐγέν-
 ησεν ἐκ πλείονων γυναικῶν θυγατέρας πεντήκοντα.
 Ἡρακλέους δὲ ἔτι παιδὸς ὄντος τὴν ἡλικίαν, καὶ ὥμη
 σώματος ὑπερφυοῦς ὄκτος, ἐφιλοτιμήθη τὰς θυγα-
 τέρας ἐκ τούτου τεκνοποιήσασθαι. Ἀλλὰ καὶ καλέσας
 αὐτὸν ἐπὶ τινα θυγατέρα, καὶ λαμπρῶς ἐστίασας, ἀπέ-
 στειλε κατὰ μίαν τῶν θυγατέρων αἷς ἀπάσαις μι-
 χεῖς, καὶ ποιήσας ἐγνύσας, ἐγένετο πατὴρ υἱῶν πεν-
 τήκοντα, ὧν λαβόντων τὴν καινὴν προσήγοράν ἀπὸ
 τῶν Θεσπιῶν, καὶ γενομένων ἐτηλικῶν, ἔχοντες ἐκ-
 πέμπειν τοὺς εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν εἰς Σαρδῶν κατὰ
 τὸν χρησμόν. Ἐχούμενον δὲ τοῦ στόλου πάντος Ἰο-
 λίου, καὶ συνεστρατευμένον σχεδὸν ἀπᾶσας τὰς στρα-
 τείας, ἐπέστρεψεν αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς Θεσπιῶν καὶ
 τὴν ἀποικίαν. Τῶν δὲ πεντήκοντα παίδων δύο μὲν
 κατέμειναν ἐν ταῖς Θήβαις, ὧν τοὺς ἀπογόνους φασὶ
 μέχρι τοῦ νῦν τιμᾶσθαι· ἑπτὰ δ' ἐν Θεσπιάς, οὓς
 ἀγομάζουσι Ἀημοῦχους· ὧν καὶ τοὺς ἀπογόνους ἡγή-
 σασθαι φασὶ τῆς πόλεως μέχρι τῶν νεωτέρων και-
 ϶ων. Τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπαντας Ἰόλαιος ἀναλαβὼν,

καὶ πολλοὺς ἄλλους τοὺς βουλομένους κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ἔπλευσεν εἰς τὴν Σαρδίαν. Κρατήσας δὲ μάχῃ τῶν ἑγχωρίων, κατεκληρούχησε τὸ κάλλιστον τῆς νήσου, καὶ μάλιστα τὴν πεδιάδα χώραν, ἣν μέγχοι τοῦ νῦν καλεῖσθαι Ἰολαεῖον. Ἐξημερώσας δὲ τὴν χώραν, καὶ κατὰφυτον δένδρεσι καρπίμοις ποιήσας, κατεσκεύασε περιμάχτην. Ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ ἡ νῆσος διανομήσθη τῇ τῶν καρπῶν ἀφθονίᾳ, ὥστε Καρχηδονίους ὕστερον αὐξηθέντες ἐπιθυμῆσαι τῆς νήσου, καὶ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ κινδύνους ὑπὲρ αὐτῆς ἀναδέξασθαι. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν.

(C. 30.) Ab Iolao arcessitus e Sicilia Daedalus multis Sardiniam operibus decorat: Iolau nomine suo civis appellat, post ἀπογίωσεν ipse Pater dictus. Revertens in Graeciam, novam relinquit in Sicilia coloniam: at illa Sardiniensis, oraculo ita ferente, semper invicta.

30. Τότε δ' ὁ Ἰόλαος καταστήσας τὰ περὶ τὴν ἀποικίαν, καὶ τὸν Δαίδαλον ἐκ τῆς Σικελίας μεταπεμψάμενος, κατεσκεύασεν ἔργα πολλὰ καὶ μεγάλα, μέγχοι τῶν νῦν καίρων διαμένοντα, καὶ ἀπὸ τοῦ κατεσκευάσαντος Δαιδάλεια καλούμενα. Ὡκοδόμησε δὲ καὶ γυμνάσια μεγάλα καὶ πολυτελῆ, καὶ δικαστήρια κατέστησε, καὶ τὰλλα τὰ πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν συντείνοντα. Ὁνόμασε δὲ καὶ τοὺς λαοὺς Ἰολαίους, ἀφ' ἑαυτοῦ θύμενος τὴν προσηγορίαν, συγχωρησάντων τῶν Θεσπιῶδων, καὶ δόντων αὐτῷ τοῦτο τὸ γέρας, καθάπερ εἰ τιμὴ πατρί. Διὰ γὰρ τὴν πρὸς αὐτοὺς σπουδὴν ἐπὶ τοσοῦτον εὐνοίας προήχθησαν, ὥστε ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ τῷ περὶ θεῖναι τὴν τοῦ χρόνου πρὸς νηγορίαν. Διόπερ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις οἱ τῆς θυ-

οίας τελούντες τούτῳ τῷ θεῷ προσαγορευουσιν αὐ-
 τὸν Ἰόλαον πατέρα, καθάπερ οἱ Πέρσαι τὸν Κῦ-
 ρον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἰόλαος ἐπανιών εἰς τὴν
 Ἑλλάδα, καὶ προσπλεύσας τῇ Σικελίᾳ, οὐκ ὀλίγον
 χρόνον διέτριψεν ἐν τῇ νήσῳ· καθ' ὃν δὴ χρόνον καὶ
 τινες τῶν συναποδημούντων αὐτῷ, διὰ τὸ κάλλος
 τῆς χώρας κατέμειναν ἐν τῇ Σικελίᾳ, καὶ τοῖς Σικα-
 τοῖς καταμιγνέτες, ἐν ταύτῃ κατώκησαν, τιμώμενοι
 διαφερόντως ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων. Ὁ δ' Ἰόλαος μεγά-
 λης ἀποδοχῆς τυγχάνων, καὶ πολλοὺς εὐεργετῶν, ἐν
 πολλαῖς τῶν πόλεων ἐτιμήθη τεμένεσι καὶ τιμαῖς
 ἡρωϊκαῖς. Ἴδιον δὲ τι καὶ παράδοξον συνεβη γενέ-
 σθαι κατὰ τὴν ἀποικίαν ταύτην. Ὁ μὲν γὰρ θεὸς
 ἔχρησεν αὐτοῖς, ὅτι πάντες οἱ τῆς ἀποικίας ταύτης
 μετασχόντες, καὶ οἱ τούτων ἔκγονοι, διατελέσουσιν
 ἅπαντα τὸν αἰῶνα διαμέοντες ἐλεύθεροι. Τὸ δ'
 ἀποτελεσμα τούτων ἀκολούθως τῷ χρησμῷ διαμένει
 μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν. Οἱ μὲν γὰρ λαοὶ διὰ
 τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου, πλειόνων τῶν βαρβάρων ὄν-
 των τῶν μετεσχηκότων τῆς ἀποικίας, ἐξεβαρβαρώθη-
 σαν, καὶ μεταστάντες εἰς τὴν ὀρεινὴν, ἐν ταῖς δυσχω-
 ρίαις κατώκησαν. Ἐθίσαντες δ' ἑαυτοὺς τρέφεσθαι
 γάλακτι καὶ κρέασι, καὶ πολλὰς ἀγέλας κτηνῶν τρέ-
 φοντες, οὐκ ἐπέδεδοντο σίτου. Κατασκευάσαντες δ'
 οἰκῆσεις ἑαυτοῖς καταγείους, καὶ τὴν τοῦ βίου διεξα-
 γωγὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν ποιοῦμενοι, τοὺς ἐκ τῶν πό-
 λεων κινδύνους ἐξέφυγον. Αὐτὸ καὶ πρότερον μὲν
 Καρχηδόνιοι, μετὰ δὲ ταῦτα Ῥωμαῖοι πολλάκις πο-
 λεμήσαντες τούτοις, τῆς προθέσεως διήμαρτον. Καί

περὶ μὲν Ἰολάου καὶ Θεσπιάδων, ἔτι δὲ τῆς ἀποϊ-
κίας τῆς εἰς Σαρδῶν γενομένης ἀρκεσθησόμεθα τοῖς
ῥηθῆσι. Περὶ δ' Ἡρακλέους τὰ συνεχῇ τοῖς εἰρη-
μένοις προσθήσομεν.

(C. 31.) De sobole sollicitus Hercules pro Megara uxore, quam
Iolao concedit, Iolen ambit. Accepta repulsa, Euryti patris equas
abigit, huiusque filium, Iphitum, insequentem de turri præcipitat.
Tum Neleum ac Deiphobum frustra adiens, expiationis causa Om-
phalæ, Mæconum reginæ, in servitutem traditur, regnoque la
Cercopibus liberato, et libertatem ipse et reginæ coniugium con-
sequitur.

31. Τελέσας γὰρ τοὺς ἄθλους, τὴν μὲν ἑαυτοῦ
γυναῖκα Μεγάραν συνόκισεν Ἰολάῳ, διὰ τὴν περὶ
τὰ τέκνα συμφορὰν ὑποπτευσάμενος τὴν ἐξ ἐκείνης
παιδοποιῶν, ἐτέραν δὲ ἐξῆτει πρὸς τέκνων γένεσιν
ἀνυπόπιον. Διόπερ ἐμνήστευσεν Ἰόλῃν τὴν Εὐρύ-
του τοῦ δυναστεύσαντος Οἰχαλίας. Ὁ δ' Εὐρύτους,
διὰ τὴν ἐκ τῆς Μεγάρης γενομένην ἀτυχίαν εὐλαβη-
θεὶς, ἀπεκρίθη βουλευέσθαι περὶ τοῦ γάμου. Ὁ δὲ
ἀποτυχὼν τῆς μνηστείας, διὰ τὴν ἀτιμίαν ἐξήλασε
τὰς ἵππους τοῦ Εὐρύτου. Ἰφίτου δὲ τοῦ Εὐρύτου
τὸ γεγονὸς ὑποπτεύσαντος, καὶ παραγενομένου κατὰ
ἐπιτησιν τῶν ἵππων εἰς Τίρυνθα, τοῦτον μὲν ἀναβι-
βάσας δ' Ἡρακλῆς ἐπὶ τινα πύργον ὑψηλόν, ἐκέλευ-
σεν ἀφορᾶν μὴ που γεμόμεναι τυγχάνουσιν. Οὐ δυ-
ναμένου δὲ κατανοῆσαι τοῦ Ἰφίτου, φήσας αὐτὸν
ψευδῶς κατητιῶσθαι τὴν κλοπὴν, κατεκρήμνισεν
ἀπὸ τοῦ πύργου. Διὰ δὲ τὸν τοῦτου θάνατον Ἡρά-
κλῆς νοσήσας, παρῆλθεν εἰς Πύλον πρὸς Νηλέα, καὶ
παρεκάλεσεν αὐτὸν καθῆραι τὸν φόνον. Ὁ μὲν οὖν
Νηλεὺς βουλευσάμενος μετὰ τῶν υἱῶν, ἔλαβε πάν-

τας, πλὴν Νέστορος τοῦ νεωπάτου, συγκαταίνου-
 τας μὴ προσδεῖσθαι τὸν καθαρμόν. Ὁ δ' Ἡρα-
 κλῆς τότε μὲν παρελθὼν πρὸς Αἰγύφοβον τὸν Ἴππο-
 λύτου, καὶ πείσας αὐτόν, ἐκαθάρθη· οὐ δυνάμενος
 δὲ ἀπολυθῆναι τῆς νόσου, ἐπηρώτησε τὸν Ἀπόλλωνα
 περὶ τῆς θεραπείας. Τοῦτου δὲ χρήσαντος, οὔτε ῥᾶν
 οὕτως ἀπολυθήσεται τῆς νόσου, εἰ πράξεις δικαίως,
 τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν ἀποδοῖν τοῖς Ἰφίτου παισίν· ἀναγ-
 καζόμενος οὖν πείθεσθαι ὑπὸ τῆς νόσου τῷ χρησμῷ,
 μετὰ τινων φίλων ἔπλευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐπεὶ δ'
 ὑπομείνας ἑκουσίως, ὑπὸ τινος τῶν φίλων ἐπράθη,
 καὶ δοῦλος ἐγένετο Ὀμφάλῃς τῆς Ἰαρδάνου, βασι-
 λευοῦσης τῶν τότε Μαιόνων, νῦν δὲ Λυδῶν ὀνομα-
 ζομένων. Καὶ τὴν μὲν τιμὴν ὁ ἀποδόμενος τὸν Ἡρα-
 κλῆα τοῖς Ἰφίτου παισὶν ἀπέδωκε κατὰ τὸν χρησμόν·
 ὁ δ' Ἡρακλῆς ὑγιασθεὶς, καὶ δούλευον τῇ Ὀμφάλῃ,
 τοὺς κατὰ τὴν χώραν ληστεύοντας ἐκόλασε. Τοὺς
 μὲν γὰρ ὀνομαζομένους Κέρκωπας, ληστεύοντας καὶ
 πολλὰ κακὰ διεργαζομένους, οὓς μὲν ἀπέκτεινεν,
 οὓς δὲ ζωγῇσας, δεδεμένους παρέδωκε τῇ Ὀμφάλῃ.
 Συλῆα δὲ τοὺς παριόντας ξένους συναρπάζοντα, καὶ
 τοὺς ἀμπελῶνας σκάπτειν ἀναγκάζοντα, τῷ σκαφεῖσι
 πατάξας ἀπέκτεινεν. Ἰώνων δὲ λεηλατούντων πολ-
 λὴν τῆς ὑπὸ Ὀμφάλῃ χώρας, τὴν τε λείαν ἀφείλετο
 καὶ τὴν πόλιν, ἐξ ἧς ἐποιοῦντο τὴν ὀρμὴν, ἐκπορθή-
 σας, ἐξηνδραποδίστατο καὶ κατέσκαψεν. Ἡ δὲ Ὀμ-
 φάλῃ, ἀποδεχομένη τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ἡρακλέους,
 καὶ πνυθομένη τίς ἐστι καὶ τίνων, ἐθαύμασε τὴν ἀρε-
 τὴν· ἐλεύθερον δ' ἀφείσα, καὶ συνοικήσασα αὐτῷ,

Λαμόν ἐγέννησε. Προὔπηρχε δὲ τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὸν τῆς δουλείας καιρὸν ἐκ δούλης υἱὸς Κλεόλματος.

(C. 32.) Post in Peloponnesum regressus, navibus Troiam petit, iniurias a Laomedonte olim illatas vindicaturus. Quid o in acie interempto, Laomedontem multasque eius copias caedit. Priami regnum paternum tradit, atque Hesionei forti Telamoni locat.

32. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Πιλοπὲννη-
σον, ἐστράτευσεν εἰς Ἴλιον, ἐγκαλὼν Λαομέδοντι τῷ
βασίλει. Οὗτος γάρ, Ἡρακλέους στρατεύοντος μετὰ
Ἰάσονος ἐπὶ τὸ χρονομαλλον δέρας, καὶ τὸ κῆτος
ἀνελόντος, ἀπεστέρησε τῶν ὁμολογημένων ἵππων
περὶ ὧν ἐν τοῖς Ἀργοναύταις τὰ κατὰ μέρος μικρὸν
ὑστερον διεξιμέν. Καὶ τότε μὲν διὰ τὴν μετ' Ἰά-
σονος στρατείαν ἀσχοληθεῖς, ὑστερον δὲ λαθὼν και-
ρὸν, ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσεν, ὥς μὲν τινὲς φασί,
ναυσὶ μακραῖς ὁκτὼ καὶ δέκα, ὥς δὲ Ὀμηρος γέγρα-
φεν, ἔξ ταῖς ἀπάσαις, ἐν οἷς παρεισάγει τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ Τληπόλεμον, λέγοντα,

Ἄλλ' οἶόν τινά φασι βίην Ἡρακλῆειν

Εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμονα, θυμολέοντα·

Ὃς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἔνεχ' ἵππων Λαομέδοντος·

Ἐξ οἷης σὺν ἡυσὶ καὶ ἀνδράσι παντοτέροισιν.

Ἴλιον ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγνίας.

Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς καταπλεύσας εἰς τὴν Τρωάδα,
αὐτὸς μὲν μετὰ τῶν ἀρίστων προῆγεν ἐπὶ τὴν πό-
λιν· ἐπὶ δὲ τῶν νεῶν κατέλειπεν ἡγεμόνα τὸν Ἀμφια-
ράδου υἱὸν Ὀϊκλέα. Λαομέδων δὲ, ἀπροςδοκίτου τῆς
παρουσίας τῶν πολεμίων γενομένης, δύναμιν ἀξιό-
λογον συναγαγεῖν ἐξεκλείσθη διὰ τὴν ὀξύτητα τῶν
καιρῶν. ἀθροίσας δὲ ὅσους ἐδύνατο, μετὰ τοῦτων
ἦλθεν εἰς τὰς καῦς, ἐλπίζων, ἡ ταύτας ἐμπροσθε,

τέλος ἐπιθήσειν τῷ πολέμῳ. Τοῦ δὲ Ὀϊκλέους ἀπα-
τήσαντος, ὁ μὲν στρατηγὸς Ὀϊκλῆς ἔπασεν· οἱ δὲ
λοιποὶ συνδιωχθέντες εἰς τὰς ραῦς, ἔφθασαν ἀνα-
πλεύσαντες ἀπὸ τῆς γῆς. Λαομέδων δὲ ἐπανελθὼν,
καὶ πρὸς τῇ πόλει τοῖς μεθ' Ἡρακλέους συμβαλὼν,
αὐτὸς τε ἔπεσε, καὶ τῶν συναγωνιζομένων οἱ πλείους.
Ἡρακλῆς δὲ τὴν πόλιν ἔλὼν κατὰ κράτος καὶ πολ-
λοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ κατασφάζας, Πριάμῳ τὴν βα-
σιλείαν ἀπέδωκε τῶν Πλῆων, διὰ τὴν δικαιοσύνην.
Οὗτος γὰρ μόνος τῶν νικῶν τοῦ Λαομέδοντος ἐναν-
τιούμενος τῷ πατρὶ, τὰς ἵππους συνεβούλευεν ἀπο-
δοῦναι τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὰς ἐπαγγελίας. Ὁ δ' Ἡρα-
κλῆς ἐστεφάνωσε Τελαμῶνα ἀριστέοις, δούς αὐτῷ
τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα Πασιόνην. Οὗτος γὰρ
κατὰ τὴν πολιορκίαν πρῶτος βιασάμενος, εἰσέπεσεν
εἰς τὴν πόλιν, Ἡρακλέους προσβαλόντος κατὰ τὸ καρ-
τερώτατον μέρος τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως.

(C. 33.) Tum bellat contra Augeam, qui mercedem recusarat. Re infecta, Olenum ad Dexamenum abit, obtruncatoque in Hippolytae nuptiis Eurytione Centauro, Tiryntem ad Eurystheum, et hinc insidiarum metu in exilium missus, Pheneum in Arcadia fugit. Hic per opportunitatem et Eurytum, et patrem eius Augeam necat, Elidemque Phyleo tradit. Tyndareum, Sparta eiectionem, commissa pugna, in regnum restituit. In Arcadia quum Augen compressisset, ipse Stymphalum se recipit; illa damnata a patre, ut submergeretur, in via parit filium, in Parthenio monte relictum, servataque Caribus dono permittitur. Infans, a pastoribus educatus Tel. phi nomine, postquam adolevisset, matrem apud Teuthrantem reperit, huiusque cum filia Mysine regnum nanciscitur.

33. Μετὰ δὲ ταῦτα, Ἡρακλῆς μὲν ἐπανελθὼν
εἰς Πελοπόννησον, ἐστράτευσεν ἐπ' Αὐγείαν, διὰ τὴν
ὑποστέρησιν τοῦ μισθοῦ. Γενομένης δὲ μάχης πρὸς
τοὺς Ἡλείους, τότε μὲν ἐπ' ἀνῆλθεν εἰς Ὠλεον πρὸς
Δεξαμενόν. Τῆς δὲ τούτου θυγατρὸς Ἰππολύτης

συνοικίζομένης Ἀζάνι, συνδειπνῶν Ἡρακλῆς, καὶ θεασάμενος ἐν ταῖς γάμοις ὑβρίζοντα τὸν Κένταυρον Εὐρυτίωνα, καὶ τὴν Ἴππολύτην βιαζόμενον, ἀπέκτεινεν. Εἰς Τίρυνθα δὲ Ἡρακλῆους ἐπανελθόντος, Εὐρυσθεὺς αἰτιασάμενος αὐτὸν ἐπιβουλεύειν τῇ βασιλείᾳ, προσέταξεν ἀπελθεῖν ἐκ Τίρυνθος, αὐτὸν τε καὶ τὴν Ἀλκμήτην, καὶ Ἰφικλέα καὶ Τόλαιον. Διόπερ ἀναγκασθεὶς ἔφυγε μετὰ τούτων καὶ κατώκησε τῆς Ἀρκαδίας ἐν Φενεῳ̃. Ἐντεῦθεν δὲ ὀρμώμενος, καὶ πυθόμενος ἐξ Ἰλιδος πομπὴν ἀποστελλέσθαι Ποσειδῶνι εἰς Ἰσθμόν, καὶ ταύτης ἀφηγεῖσθαι Εὐρυτόν τὸν Αὐγέου, προσπεσὼν ἄφνω, τὸν Εὐρυτόν ἀπέκτεινε περὶ Κλεωνάς, ἔνθα νῦν ἱερὸν ἐστὶν Ἡρακλέους. Μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας ἐπὶ τὴν Ἰλιαν, τὸν τε βασιλεῖα ἐφόρευσε Αὐγέα, καὶ τὴν πόλιν ἑλὼν κατὰ κράτος, Φυλέα τὸν Αὐγέου μετεπέμψατο, καὶ τοῦτω τὴν βασιλείαν παρέδωκεν· ἦν γὰρ υἱὸς τοῦ πατρὸς [αὐτοῦ] πεφυγαδευμένος, καθ' ὃν καιρὸν δικαστὴς γενόμενος τῷ πατρὶ πρὸς Ἡρακλέα περὶ τοῦ μισθοῦ, τὸ νίκημα ἀπέδωκεν Ἡρακλεῖ. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἴπποκόων μὲν ἐφυγάδευσε ἐκ τῆς Σπάρτης τὸν ἀδελφὸν Τυνδάρεω· Οἰωνὸν δὲ τὸν Λικυμνίου, φίλον ὄντα Ἡρακλέους, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἴπποκόωντος, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἀπέκτειναν· ἐφ' οἷς ἀγαπηκίτης Ἡρακλῆς ἐστράτευσε ἐπ' αὐτούς· μεγάλη δὲ μάχη νικήσας, παμπληθεῖς ἀπέκτεινε. Τὴν δὲ Σπάρτην ἑλὼν κατὰ κράτος, κατήγαγεν ἐπὶ τὴν βασιλείαν Τυνδάρεω τὸν πατέρα τῶν Διοσκυρῶν, καὶ τὴν βασιλείαν Τυνδάρεω ὡς δορυκίτητον

παρέθετο, προστάξας τοῖς ἀφ' αὐτοῦ γενομένοις φυλάττειν. Ἐπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν μετ' Ἡρακλέους ὀλίγοι παντελῶς, ἐν οἷς ἦσαν ἐπίφανεῖς ἄνδρες Ἰφίκλος καὶ Κηφῶς υἱοί, τὸν ἀριθμὸν ὄντες δέκα καὶ ἐπὶ· τρεῖς γὰρ ἀπὸ τῶν εἴκοσι μόνου διεσώθησαν· τῶν δ' ἐναντίων αὐτός τε ὁ Ἱπποκόων, καὶ μετ' αὐτοῦ δέκα μὲν υἱοί, τῶν δ' ἄλλων Σπαρτιατῶν παμπληθεῖς. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς στρατείας ἐπανιὼν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ καταλύσας παρὰ Ἄλει τῷ βασιλεῖ, τῇ θυγατρὶ τρίτου λάθρα μιγείς Αὔγῃ, καὶ ταύτην ποιήσας ἔγκυον, εἰς Στύμφαλον ἐπανήλθεν. Ἄλεως δὲ ἀγνοῶν τὸ πεπραγμένον, ὥς ὁ τῆς γαστροῦς ὄγκος ἐμήνυσε τὴν φθοράν, ἐξήτει τὸν φθείραντα. Τῆς δὲ Αὔγης ἀποφαينوμένης, ὅτι βιάσασαίτο αὐτὴν Ἡρακλῆς, ἀπιστήσας τοῖς ὑπὸ ταύτης λεγομένοις, ταύτην μὲν παρέδωκε Ναυπλίῳ φίλῳ καθεστῶτι, καὶ προσέταξε καταποντίσαι. Αὔγῃ δὲ ἀπαγομένη εἰς Ναυπλίαν, καὶ γενομένη κατὰ τὸ Παρθένιον ὄρος, ὑπὸ τε τῶν ὠδίνων καταβαρυνμένη, παρῆλθεν εἰς τὴν πλησίαν ὕλην, ὥς ἐπὶ τινα χορίαν ἀναγκαίαν· τεκοῦσα δὲ παιδίον ἄρρεν, ἀπέλιπε τὸ βρέφος εἰς τινὰς θάμνους κρύψασα. Μετὰ δὲ ταῦτα Αὔγῃ μὲν ἀπηλλάγῃ μετὰ Ναυπλίου, καὶ κατανήσασα τῆς Ἀργείας εἰς τὸν ἐν Ναυπλίᾳ λιμένα, παραδόξου σωτηρίας ἔτυχεν. Ὁ γὰρ Ναυπλῖος καταποντίσαι μὲν αὐτὴν κατὰ τὰς ἐντολάς αὐκ' ἔκρινε, ξένοις δὲ τισι Καρσὶν ἀναγομένοις εἰς τὴν Ἀσίαν δωρήσασθαι. Οὗτοι δ' ἀπαγαγόντες εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀπέδοντο τὴν Αὔγην τῷ βασιλεῖ τῆς Μυσίας Τεύθραντι. Τὸ δὲ

απολειφθέν ἐν τῷ Παρθενίῳ βρέφος ὑπὸ τῆς Αὔρης
 βουκόλοι τινὲς Κορύθου τοῦ βασιλέως εὐρόντες ὑπὸ
 τινος ἐλάφου τῷ μαστῷ τρεφόμενον, ἐδώρῃσαντο τῷ
 δεσπότῃ. Ὁ δὲ Κόρυθος παραλαβὼν τὸ παιδίον
 ἄσμενος, ὡς ἴδιον υἱὸν ἔτρεφε, προσαγορεύσας Τη-
 λεφον, ὑπὸ τῆς τρεφούσης ἐλάφου. Τηλέφος δὲ ἀν-
 δρωθεὶς, καὶ τὴν μητέρα μαθεῖν σπεύδων παρήλθεν
 εἰς Ἀσλοφύς, καὶ χρησμὸν ἔλαβε, πλεῖν εἰς τὴν Μυ-
 σίαν πρὸς Τεύθραντα τὸν βασιλέα. Ἀνερῶν δὲ τὴν
 μητέρα, καὶ γνωσθεὶς τίνος ἦν πατρός, ἀποδοχῆς
 ἐτύγχανε τῆς μεγίστης. Ὁ δὲ Τεύθρας ἄπαις ὢν ἀφ-
 ῥείων, τὴν θυγατέρα Ἀργιόπην συνώκισε τῷ Τηλέφῳ,
 καὶ διάδοχον ἀπέδειξε τῆς βασιλείας.

(C. 34.) Relicta Peloponneso, Hercules Calydonem, Actolinio urbem, se confert, et Deianiram, Oenei f., ducit uxorem. Huius frater, Meleager, iam extinctus tum erat. Itaque per digressionem apri Calydoni ab eo confixi historia, Meleagri interitus, (C. 35.) et Periboeae, ad mortem condemnatae, cum Oeneo connubium narratur. De Calydoniorum agro bene meret Hercules, facto novo Acheioli alveo; unde nata fabula de cornu Amalthaeae.

34. Ἡρακλῆς δὲ μετὰ τὴν ἐν Φενεῷ κατοίκησιν
 ἔπει πέμπτῳ, δυσφορῶν ἐπὶ τῷ τετελευτῆναι Οἰωνὸν
 τὸν Λικυμνίου καὶ Ἰφικλον τὸν ἀδελφόν, ἀπῆλθεν
 ἑκουσίως ἐξ Ἀκαδίας καὶ πάσης Πελοποννήσου. Συν-
 ἀπελθόντων δ' αὐτῷ πολλῶν ἐκ τῆς Ἀρχαδίας, ἀπῆλ-
 θε τῆς Αἰτωλίας εἰς Καλυδῶνα, καὶ κεῖ κατοίκησεν.
 Οὐκ ὄντων δ' αὐτῷ παίδων γησίων, οὐδὲ γαμετῆς
 γυναικός, ἔφημε Ἀγιάγειραν τὴν Οἰνέως, τετελευτη-
 κότες ἤδη Μελεάγρου. Οὐκ ἀνοίκειον δ' εἶναι νομί-
 ζομεν βραχὺ παρῆνάντας ἡμῶς ἀπαγγεῖλαι τὴν περὶ
 τὸν Μελεάγρον περιπέτειαν. Οἰνεὺς γάρ, γενομένης

αὐτοῖς εὐκαρπίας τοῦ σίτου, τοῖς μὲν ἄλλοις θεοῖς
 ἐτέλεσε θυσίας, μόνης δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ὠλεγώρησεν·
 δι' ἣν αἰτίαν ἡ θεὸς αὐτῇ μηνίσασα, τὸν διαβεβοη-
 μένον Κιλυδώριον ὕν ἄνῃκεν, ὑπερφυῖ τὸ μέγεθος.
 Οὗτος τὴν συνεγγυς χώραν καταφθείρων, τὰς κτή-
 σεις ἐλυμαίνεται. Διόπερ Μελέαγχρος ὁ Οἰνέως τὴν
 μὲν ἡλικίαν μάλιστα ἀκμάζων, ῥώμῃ δὲ καὶ ἀνδρείᾳ
 διαφέρων, παρέλαβε πολλοὺς τῶν ἀρίστων ἐπὶ τὴν
 τοῦτου κυνηγίαν. Πρώτου δὲ Μελεάγχρου τὸ θη-
 ριον ἀκοντίσαντος, ὁμολογοῦμενον αὐτῷ τὸ πρωτεῖον
 συνεχωρήθη· τοῦτο δ' ἦν ἡ δορὰ τοῦ ζῶου. Μετε-
 χούσης δὲ τῆς κυνηγίας Ἀταλάντης τῆς Σχοινέως,
 ἐρασθεὶς αὐτῆς ὁ Μελέαγχρος, παρεχώρησε τῆς δορᾶς
 καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀριστείαν ἐπαίνου. Ἐπὶ δὲ τοῖς
 πράγμασιν οἱ Θεστίου παῖδες συγκυνηγοῦντες ἡγα-
 γήκησαν, οἱ ξένην γυναῖκα προετίμησεν αὐτῶν,
 παραπέμψας τὴν οἰκειότητα. Διόπερ ἀκυροῦντες
 τοῦ Μελεάγχρου τὴν δωρεάν, ἐνήδρευσαν Ἀταλάντην,
 καὶ κατὰ τὴν εἰς Ἀρκαδίαν αὐτῆς ἐπάνοδον ἐπιθέμε-
 νοι, τὴν δορὰν ἀφείλοντο. Μελέαγχρος δὲ διὰ τε τὸν
 πρὸς τὴν Ἀταλάντην ἔρωτα, καὶ διὰ τὴν ἀτιμίαν πα-
 ροξυνθεὶς, ἐβοήθησε τῇ Ἀταλάντῃ. Καὶ τὸ μὲν πρῶ-
 τον παρικήλει τοὺς ἡσπακότας ἀποδοῦναι τῇ γυναικὶ
 τὸ δοθὲν ἀριστεῖον· ὥς δ' οὐ προσεῖχον, ἀπέκτεινεν
 αὐτούς, ὄντας τῆς Ἀλθαίας ἀδελφούς. Διόπερ ἡ μὲν
 Ἀλθαία γενομένη περιελγὴς ἐπὶ τῇ τῶν δμαίων
 ἀναιρέσει, ἀρᾶς ἔθετο καθ' ἧς ἠξίωσεν ἀποθανεῖν
 Μελέαγχρον· καὶ τοὺς ἀθανάτους ὑπακούσαντας ἐπε-
 νεγκεῖν αὐτῇ τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. Ἐντοὶ δὲ

μυθολογοῦσιν, ὅτι κατὰ τὴν Μελεάγρου γένεσιν τῇ Ἀλθαίᾳ τὰς Μοίρας καθ' ὕπνους ἐπιστάσας εἰπεῖν, ὅτι τότε τελευτήσῃ Μελεάγρος ὁ υἱὸς αὐτῆς, ὅταν ὁ δαλὸς κατακαυθῇ. Διόπερ τεκοῦσαν, καὶ νομίσασαν ἐν τῇ τοῦ δαλοῦ φυλακῇ τὴν σωτηρίαν τοῦ τέκνου κείσθαι, τὸν δαλὸν ἐπιμελῶς τηρεῖν. Τότερον δ' ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν ἀδελφῶν παροξυνθεῖσαν, τὸν δαλὸν κατακαῦσαι, καὶ τῷ Μελεάγρῳ τῆς τελευτῆς τὴν αἰτίαν καταστήναι· ἀεὶ δὲ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις λυπούμενην τὸ τέλος ἀγχόνη τὸν βίον καταστρέψαι.

35. Ἀμα δὲ τοῦτοις πραγματοποιέοις, Ἰππόβουρον ἐν Ὠλένῳ πρὸς τὴν θυγατέρα Περίβοιαν, γάμκουσαν αὐτὴν ἐξ Ἄρεος ὑπάρχειν ἔγκυον, διενεχθέντα, πέμψαι ταύτην εἰς Αἰτωλίαν πρὸς Οἰνέα, καὶ παρακελεύσασθαι αὐτὴν ἀφανίσαι τὴν ταχίστην. Ὁ δ' Οἰνεὺς ἀπολωλεκῶς προσφάτως υἱὸν καὶ γυναῖκα, τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τὴν Περίβοιαν ἀπέργων, γήμας δὲ αὐτὴν, ἐγέννησεν υἱὸν Τυδεά. Τὰ μὲν οὖν περὶ Μελεάγρου καὶ Ἀλθαίαν, εἰ δ' Οἰνέα, τοιαύτης ἔτυχε διεξόδου. Ἡρακλῆς δὲ τοῖς Καλυδωνίοις βουλόμενος χαρίσασθαι, τὸν Ἀχελῶν ποταμὸν ἀπέστρεψε, καὶ ὅσιν ἄλλην κατασκευάσας, ἀπὸ λαβὴ χώραν πολλὴν καὶ πᾶμφορον, ἀφρονομένην ὑπὸ τοῦ προσηρημένου ῥείθρου. Διὸ καὶ τῶν ποιητῶν τινὰς μυθοποιῆσαι τὸ προχθέν· παρειαῖον γὰρ τὸν Ἡρακλεῖ πρὸς τὸν Ἀχελῶν συνάψαι μάχην, ὁμοιωμένου τοῦ ποταμοῦ ταύρῳ· κατὰ δὲ τὴν συμπλοκὴν θάτερον τῶν κρατῶν κλάσαντι,

δωρήσασθαι τοῖς Αἰτωλοῖς· ὁ προσαγορεύσαι κέρας Ἀμαλθείας· ἐν ᾧ πλατίτουνσι πάσης ὑποφωτῆς ὄρας ὑπάρχειν πλήθος, βοτρυῶν τε καὶ μῆλων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων· αἰνιτιζομένων τῶν ποιητῶν, κέρας μὲν τοῦ Ἀχελώου τὸ διὰ τῆς διώρυγος φερόμερον φεῖθρον, τὰ δὲ μῆλα καὶ τὰς ῥοαῖς καὶ τοὺς βότρυς δηλοῦν τὴν καρποφόρον χώραν, τὴν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρδευομένην, καὶ τὸ πλήθος τῶν καρποφορούντων φυτῶν· Ἀμαλθείας δ' εἶναι κέρας, οἶονεῖ τινος ἀμαλακιστίης, δι' ἧς τὴν εὐτονίαν τοῦ κατασκευάσαντος δηλοῦσθαι.

(C. 36.) Calydoniorum in bello contra Thesprotos socius Heracles, Ephrami vi capit, et rege Phyleo neciso, ex eius filia captiva Thepolemum procreat. Mox ob Eurynomum, casu ab eo necatum, cum Deianira aufugit: quam Nessus Centaurus per Evenum flumen portans, violat: frustra cupiit, sagittaque confixus crudeli philtro donavit. Hercules cum sociis Cycem, Trachiniae regem hospes adit.

36. Πρακλῆς δὲ τοῖς Καλυδωνίοις συστρατεύσας ἐπὶ Θεσπρωτοῦς, πόλιν τε Ἐφύραν κατὰ κράτος εἴλε, καὶ Φυλέα τὸν βασιλεῖα τῶν Θεσπρωτῶν ἀπέκτεινε· λαβὼν δὲ αἰχμάλωτον τὴν θυγατέρα τοῦ Φυλέως, ἐπεμίγη ταύτῃ, καὶ ἐτέκνωσε Τληπόλεμον. Μετὰ δὲ τὸν Ἀθηανείρας γάμον τρισὶν ὕστερον ἔτεσι δειπνῶν παρ' Οἶνεϊ, διακονοῦντος Εὐρυνόμου τοῦ Ἀρχιτέλους υἱοῦ, παιδὸς τὴν ἡλικίαν, ἀμαρτάνοντος δὲ ἐν τῷ διακονεῖν, πατάξας κονδύλῳ, καὶ βαρυτίρας τῆς πληγῆς γενομένης, ἀπέκτεινεν ἀκουσίως τὸν παῖδα. Περιαλγῆς δὲ γενόμενος ἐπὶ τῷ πάθει, πάλιν ἐκ τῆς Καλυδῶνος ἀκουσίως ἔφυγε μετὰ τῆς γυναικὸς Ἀθηανείρας, καὶ ἄλλου τοῦ ἐκ ταύτης παιδὸς ὄντος τὴν ἡλικίαν. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενος

ἤλθε πρὸς τὸν Εὐήρον ποταμόν, κατέλαβε Νέσσον
τὸν Κένταυρον μισθοῦ διαβιβάζοντα τὸν ποταμόν.
Οὗτος δὲ πρῶτον διαβιβάσας τὴν Δηϊάνειραν, καὶ
διὰ τὸ κάλλος ἐρασθεὶς, ἐπεχείρησε βιάσασθαι
ταύτην. Ἐπιβοωμένης δ' αὐτῆς τὸν ἄνδρα, ὁ μὲν
Ἡρακλῆς ἐτόξευσεν τὸν Κένταυρον· ὁ δὲ Νέσσος
μεταξὺ μισγόμενος, καὶ διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς πληγῆς
εὐθύς ἀποθνήσκων, ἔφησε τῇ Δηϊανείρᾳ δώσειν
φίλτρον, ὅπως μηδεμιᾶ τῶν ἄλλων γυναικῶν Ἡρα-
κλῆς θελήσῃ πλησιᾶσαι. Παρεκλείεσθαι οὖν,
λαβοῦσαν τὸν ἐξ αὐτοῦ περόντα γόνον, καὶ τοῦτο
πρὸς μύξασαν ἔλαιον, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀκίδος ἀποστά-
ζον αἷμα, χρῖσαι τὸν χιτῶνα τοῦ Ἡρακλέους. Οὗτος
μὲν οὖν ταύτην τὴν ὑποθήκην δούς Δηϊανείρᾳ,
παραχρῆμα ἐξέπνευσεν· ἡ δὲ κατὰ τὴν γενομένην
τοῦ Νέσσου παραγγελίαν εἰς ἄγγος ἀναλαβοῦσα
τὸν γόνον, καὶ τὴν ἀκίδα βάψασα, λάθρα τοῦ
Ἡρακλέους ἐφύλαττεν. Ὁ δὲ διαβὰς τὸν ποταμόν,
κατήντησε πρὸς Κήϋκα τὸν τῆς Τραχίνος βασιλέα
καὶ μετὰ τούτου κατώκησεν, ἔχων τοὺς ἀπὸ συστρα-
τευόντας τῶν Ἀρκιάδων.

(C. 37.) Post oraculi Delphici vindex; Dryopes sedibus eiecti,
regemque eorum, Phylautem, negati. Ex huius filia Antiochum
prognit. Obiter de natis e Deinaria. Dryopum novae sedes et
res gestae. Dryopenses Heracles contra Euripiliam defendit. Euripiliam
certamine vincit. Ormenii regem, ob recusatam Astydamiam filio
bello adigit, et ex hac Cleippum nascipit. Iolium etiam rapit, oc-
cis fratribus, inde ad promontorium Ctenaeum profectus.

37. Μετὰ δὲ ταῦτα, Πύλλαντος τοῦ Ἀρσύων
βασιλέως δόξαντος εἰς τὸ ἐν Ἀλφειῷ ἱερὸν παρανε-
χομηκεῖναι, στρατεύσας μετὰ τῶν Μηλίων, τὸν τε

βασιλεία τῶν Ἀργυόπων ἀνεῖλε, καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ
 τῆς χώρας ἐξαναστήσας, Μηλιεῦσαι παρέδωκε τὴν
 χώραν· τὴν δὲ Φύλαντος θυγατέρα λαβὼν αἰχμαλώ-
 τον, καὶ μιγεῖς αὐτῇ, νύον Ἀντίοχον ἐγέννησεν.
 Ἐτέκνωσε δὲ καὶ ἐκ τῆς Δηϊανείρας νεωτέρους τοῦ
 Ἰλλου νιούς δύο Γληνέα καὶ Ὀδίτην. Τῶν δ'
 ἐκπλεσόντων Ἀργυόπων οἱ μὲν εἰς τὴν Εὐβοίαν κατα-
 τήσαντες, ἔκτισαν πόλιν Κάρυστον· οἱ δ' εἰς Κύπρον
 τὴν νῆσον πλεύσαντες, καὶ τοῖς ἐγχωρίοις ἀναμι-
 χθέντες, ἐνταῦθα κατώκησαν· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν
 Ἀργυόπων καταφυγόντες ἐπὶ τὸν Εὐρυσθέα, βοθηθείας
 ἔτυχον διὰ τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς Ἡρακλέα. Τοῦτου
 γὰρ αὐτοῖς συνεργοῦντος, τρεῖς πόλεις ὥκισαν ἐν
 Πελοπόννησῳ, Ἀσίνην, καὶ Ἐρμιόνην, ἔτι δ' Ἡϊόνα.
 Μετὰ δὲ τὴν Ἀργυόπων ἀνάστασιν, πολέμου συνε-
 σιῶτος τοῖς Δωριεῦσι τοῖς τὴν Ἑστιαϊώτιν καλου-
 μένην οἰκοῦσιν, ὧν ἐβασίλευεν Αἰγίμιος, καὶ τοῖς
 Λαπίθαις τοῖς περὶ τὸν Ὀλυμπον ἰδρυμένοις, ὧν
 ἐδυνάστευε Κορώνος ὁ Καινέως, ὑπερεχόντων δὲ
 τῶν Λαπίθων πολὺ ταῖς δυνάμεσιν, οἱ Δωριεῖς
 κατέφυγον ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα, καὶ σὺνμαχον αὐτὸν
 ἐκάλεσαν ἐπὶ τρίτῳ μέρει τῆς Δωριδος χώρας καὶ τῆς
 βασιλείας· πείσαντες δὲ κοινῇ τὴν ἐπὶ τοὺς Λαπίθας
 στρατείαν ἐποίησαντο. Ὁ δ' Ἡρακλῆς ἔχων αἰεὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ στρατεύσαντας Ἀρκάδας, καὶ
 μετὰ τούτων χειρωσάμενός τοὺς Λαπίθας αὐτὸν τε
 τὸν βασιλεῖα Κορώνον ἀνεῖλε, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς
 πλείους κατακόψας, ἠνάγκασεν ἐκχωρῆσαι τῇ
 ἀμφιβλητρίμῳ χώρας. Τούτων δὲ πραχθέντων,

Αιγυμῖω μὲν τὸ ἐπιβάλλον τῆς χώρας τρίτον μέρος παρέθετο, καὶ παρεκλείεσθαι φυλάττειν τοῖς ἄφ' ἑαυτοῦ· ἐπανιών δ' εἰς Τραχῖνα καὶ προκληθεῖς ὑπὸ Κύνου τοῦ Ἄρεος, τοῦτον μὲν ἀπέκτεινεν· ἐκ δὲ τῆς Ἰγώνου πορευόμενος, καὶ διὰ τῆς Πελασγιάτιδος γῆς βαδίζων, Ὀρμενίῳ τῷ βασιλεῖ συνέμιξεν, οὗ τὴν θυγατέρα ἐμνήστευσεν Ἀστυδάμειαν. Οὗ πρὸς ἔχοντος δ' αὐτοῦ, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν γαμετὴν Δηϊάνειραν τὴν Οἰνέως, στρατεύσας ἐπ' αὐτόν, τὴν τε πόλιν εἴλε, καὶ τὸν ἀπειθοῦντα βασιλέα ἀπέκτεινε· τὴν δὲ Ἀστυδάμειαν αἰχμάλωτον λαβὼν, καὶ μιγείς αὐτῇ, Κτήσιππον υἱὸν ἐγέννησε. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, ἐστράτευσεν εἰς τὴν Οἰχαλίαν ἐπὶ τοῖς Εὐρύτου παῖδας, οἱ τὴν Ἰόλην μνηστεύσας ἀπέτυχε. Συναγωνιζομένων δ' αὐτῷ τῶν Ἀρκάδων, τὴν τε πόλιν εἴλε, καὶ τοὺς Εὐρύτου παῖδας ἀπέκτεινε, Τοῦσα, καὶ Μολλιονα, καὶ Πύτιον. Λαβὼν δὲ καὶ τὴν Ἰόλην αἰχμάλωτον, ἀπῆλθε τῆς Εὐβοίας ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Κρηναῖον.

(C. 38.) Hic sacrificatio Deianira, amoris in Iolen certior facta, pestilentes vestes mittit, quae exitialem morbum protulere. Inopinata re percussa Deianira vitam laqueo finivit; Hercules, oraculo morem gerens, rogum in Octa conscendit, vivusque concreniatur.

38. Ἐνταῦθα δὲ Θυαίαν ἐπιτελῶν, ἀπέστειλε Λίχαν τὸν ὑπηρέτην εἰς Τραχῖνα πρὸς τὴν γυναῖκα Δηϊάνειραν· τούτῳ δὲ προστεταγμένον ἦν αἰτῆσαι χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, οἷς εἰῶθαι χρῆσθαι πρὸς τὰς Θυσίας. Ἡ δὲ Δηϊάνειρα πυθομένη τοῦ Λίχα τὴν πρὸς Ἰόλην φιλοστοργίαν, καὶ βουλομένη πλείον

Dion. T. 11.

E

ἑαυτὴν ἀγαπᾶσθαι, τὸν χιτῶνα ἔχρισε τῷ παρὰ τοῦ
 Κενταύρου δεδομένῳ πρὸς ἀπώλειαν φίλτρῳ. Ὁ
 μὲν οὖν Αἰχας, ἀγνοῶν περὶ τούτων, ἀπήνεργε τὴν
 ἐσθῆτα πρὸς τὴν Θυσίαν· ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐνδὺς τὸν
 κεχρισμένον χιτῶνα, καὶ κατ' ὀλίγον τῆς τοῦ σηπτι-
 κοῦ φαρμάκου δυνάμεως ἐνεργούσης, περιέπεσε
 συμφορᾷ τῇ μεγίστῃ. Τῆς γὰρ ἀκίδος τὸν ἐκ τῆς
 ἐχιδνης ἰὸν ἀνειληφύας, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χιτῶνος
 διὰ τὴν θερμασίαν τὴν σάρκα τοῦ σώματος λυμαι-
 νομένου, περιαλγῆς γενόμενος ὁ Ἡρακλῆς, τὸν μὲν
 διακονήσαντα Αἰχάν ἀπέκτεινε, τὸ δὲ στρατόπεδον
 ἀπολύσας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Τραχίνα. Αἰεὶ δὲ
 μᾶλλον τῇ νόσῳ βαρυνόμενος, αὐτὸς μὲν ἀπίστευεν
 εἰς Δελφοῖς Λικύμνιον καὶ Ἰόλαον, ἐπερωτήσοντας
 τὸν Ἀπόλλωνα, τί χρὴ περὶ τῆς νόσου πράττειν.
 Δηϊάνειρα δὲ τὸ μέγεθος τῆς Ἡρακλέους συμφορᾶς
 καταπεπληγμένη, καὶ συνειδυῖα ἑαυτῇ τὴν ἁμαρτίαν,
 ἀγχόνη τὸν βίον κατέστρεψεν. Ὁ δὲ θεὸς ἔχρησε
 κομισθῆναι τὸν Ἡρακλέα μετὰ τῆς πολεμικῆς δια-
 σκευῆς εἰς τὴν Οἴτην, κατασκευάσαι δὲ πλησίον
 αὐτοῦ πυρὰν εὐμεγέθη· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἔφησε
 Αἰεὶ μελήσειν. Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἰόλαον ποιησάντων
 τὸ προστεταγμένον, καὶ ἐκ διαστήματος ἀποθεω-
 ρούντων τὸ ἀποβησόμενον, ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἀπογνούς
 τὰ καθ' ἑαυτόν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν πυρὰν,
 παρεκάλει τὸν αἰεὶ προσιόντα ὑφάψαι τὴν πυρὰν.
 Οὐδενὸς δὲ τολμῶντος ὑπακοῦσαι μόνος Φιλοκτήτης
 ἐπίσθη· λαβὼν δὲ τῆς ὑπουργίας χάριν τὴν τῶν
 τόξων ὠρεάν, ἤψε τὴν πυρὰν. Εὐθὺς δὲ καὶ

κερανῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόντων, ἥ πυρὰ
 πᾶσα κατεφλέχθη. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν περὶ τὸν
 Ἰόλαον ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ὀστολογίαν, καὶ μηδὲν
 ὅλως ὀστέον εὗρόντες, ὑπέλαβον τὸν Ἡρακλέα
 τοῖς χρησιμοῖς ἀκολούθως ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς
 μεθιστάσθαι.

(C. 39.) Consecratus post mortem, et a Iunone solenni ritu
 adoptatus, in ordinem duodecim deorum recipi, honeste recusavit.

39. Διόπερ ὥς ἡρώϊ ποιήσαντες ἀγισμούς, καὶ
 χῶματα κατασκευάσαντες, ἀπηλλάγησαν εἰς Τρα-
 χῖνα. Μετὰ δὲ τούτους Μενoitιος ὁ Ἄκτορος υἱός,
 φίλος ὢν Ἡρακλεῖ, ταῦρον καὶ κάπρον καὶ κριὸν
 θύσας ὥς ἡρώϊ, κατέδειξε κατ' ἐνιαυτὸν ἐν Ὀποῦντι
 θύειν καὶ τιμᾶν ὥς ἡρώα τὸν Ἡρακλέα. Τὸ παρα-
 πλῆσιον δὲ ποιησάντων καὶ τῶν Θηβαίων, Ἀθηναῖοι
 πρῶτοι τῶν ἄλλων ὥς θεὸν ἐτίμησαν θυσίαις τὸν
 Ἡρακλέα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις παράδειγμα
 τὴν ἑαυτῶν εἰς τὸν θεὸν εὐσέβειαν ἀποδείξαντες,
 προετρέψαντο τὸ μὲν πρῶτον ἅπαντας Ἕλληνας,
 μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀν-
 θρώπους ἅπαντας, ὥς θεὸν τιμᾶν τὸν Ἡρακλέα.
 Προςθετέον δ' ἡμῖν τοῖς εἰρημένοις, ὅτι μετὰ τὴν
 ἀποθένωσιν αὐτοῦ, Ζεὺς Ἡραν μὲν ἐπεισεν νίοποι-
 σασθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸ λοιπὸν εἰς τὸν ἅπαντα
 χρόνον μητρὸς εὐνοίαν παρέχεσθαι τὴν δὲ τέκνωσιν
 αὐτοῦ γενέσθαι φασὶ τοιαύτην. Τὴν Ἡραν ἀνα-
 βῆσαν ἐπὶ τὴν κλινὴν, καὶ τὸν Ἡρακλέα προσλαβο-
 μένην πρὸς τὸ σῶμα, διὰ τῶν ἐνδυμάτων ἀφεῖναι
 πρὸς τὴν γῆν, μιμουμένην τὴν ἀληθινὴν γένεσιν.

ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν ποιεῖν τοὺς βαρβάρους, ὅταν
 θεῖον υἱὸν πειεῖσθαι βούλωνται. Τὴν δ' Ἥραν
 μετὰ τὴν τέκνωσιν μυθολογοῦσι συνοικίσαι τὴν Ἥβην
 τῷ Ἡρακλεῖ, περὶ ἧς καὶ τὸν ποιητὴν τεθεικέναι
 κατὰ τὴν νεκυίαν,

Εἰδωλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι

Τέρεται ἐν θαλίαις καὶ ἔχει καλλισφυρον Ἥβην.
 Τὸν δ' οὖν Ἡρακλέα λέγουσι, καταλεγόμενον ὑπὸ
 τοῦ Διὸς εἰς τοὺς δώδεκα θεούς, μὴ προσδέξασθαι
 τὴν τιμὴν ταύτην· ἀδύνατον γὰρ ἦν τοῦτον κατα-
 λεχθῆναι, μὴ πρότερον ἐνὸς τῶν δώδεκα θεῶν ἐκ-
 βληθέντος· ἄτοπον οὖν εἶναι προσδέξασθαι τιμὴν
 ἐτέρῳ θεῷ φέρουσαν ἁτιμίαν. Περὶ μὲν οὖν Ἡρα-
 κλέους εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν, ἀλλ' οὖν οὐδὲν τῶν
 μυθολογούμενων περὶ αὐτοῦ παραλελοιπάμεν.

(C. 40.) Proximus dicendi locus de Argonautis, quorum socius fuerat Hercules. Iason, Aesonis f., quam rebus gestis inclarescere cuperet; Pelias, rex Thessaliae, malevolo consilio armavit iuvenis audaciam, permovitque, ut, ad aureum arietis vellus auferendum, Colchidem tenderet.

40. Περὶ δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐπειδὴ τοῦτοις
 Ἡρακλῆς συνεστράτευσεν, οἰκεῖον ἂν εἴη διελθεῖν
 περὶ αὐτῶν. Ἰάσονα γενέσθαι λέγουσιν υἱὸν μὲν
 Αἰσονος, ἀδελφιδοῦν δὲ Πελίου τοῦ Θετταλῶν βα-
 σιλέως, ῥώμῃ δὲ σώματος καὶ ψυχῆς λαμπρότητι
 διενέγκαντα τῶν ἡλικιωτῶν, ἐπιθυμῆσαι τι προὔξει
 μνήμης ἄξιον. Ὀρῶντα δὲ τὸν πρὸ αὐτοῦ Περσέα,
 καὶ τινες ἄλλους, διὰ τὰς ὑπεροχίους στρατείας καὶ
 τὸ παράβολον τῶν ἀθλῶν, δόξης ἀειμνήστου τετευ-
 χότας, ζηλωσαι τὰς προαιρέσεις αὐτῶν. Διὸ καὶ
 τῆς ἐπιβολῆς ἀνακοινώσαμεν τῷ βασιλεῖ, ταχέως

λαβεῖν αὐτὸν συγκάταινον, οὐχ οὕτως τοῦ Πηλείου
 σπεύδοντος προαγαγεῖν εἰς ἐπιφάνειαν τὸν νεανί-
 σκον, ὥς ἐλπίζοντος ἐν ταῖς παραβόλοις στραταιαῖς
 διαφθαρήσεσθαι. Αὐτὸν μὲν γὰρ ἐκ φύσεως ἐστε-
 ρῆσθαι παίδων ἁρμόνων· τὸν δ' ἀδελφὸν εὐλαβεῖ-
 σθαι, μὴ ποτε συνεργὸν ἔχων τὸν υἱὸν ἐπίθῃται τῇ
 βασιλείᾳ. Κρύπτοντα δὲ τὴν ὑποψίαν ταύτην, καὶ
 τὰ πρὸς τὴν στρατείαν χρήσιμα χορηγήσειν ἐπαγγε-
 λάμενον, παρακαλεῖν ἄθλον τελέσαι, στείλᾶμενον
 τὸν πλοῦν εἰς Κόλχους ἐπὶ τὸ διαβεβοημένον τοῦ
 κριοῦ δέρας χρυσόμαλλον. Τὸν δὲ Πύοντον κατ'
 ἐκείνους τοὺς χρόνους περιεικούμενον ὑπὸ ἐθνῶν
 βαρβάρων καὶ παντελῶς ἀγρίων, ἄξιον προσαγο-
 ρεῦσθαι, ξινοκτονούντων τῶν ἐγχωρίων τοὺς κατα-
 πλέοντας. Ἰάσονα δὲ δόξης ὀρεγόμενον καὶ τὸν
 ἄθλον δυσέφικτον μὲν, οὐ κατὰ πᾶν δ' ἀδύνατον
 κρίνοντα, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον αὐτὸν ἐπιφανέστε-
 ρον ἔσεσθαι διαλαμβάνοντα, παρασκευάσασθαι τὰ
 πρὸς τὴν ἐπιβολήν.

(C. 41.) Navis exstructa insolitae magnitudinis, Argo nuncu-
 pata: delecti itineris socii: iis Hercules praefectus.

41. Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τὸ Πήλιον ναυπηγή-
 σασθαι τὸ σκάφος, πολὺ τῷ μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ
 κατασκευῇ τὴν τότε συνήθειαν ὑπερβάλλον, διὰ τὸ
 σχεδίασις πλεῖν τοὺς τότε ἀνθρώπους, καὶ μικροῖς
 παντελῶς ἀκατίοις. Διὸ καὶ τῶν ἰδόντων αὐτὸ τότε
 καταπληττομένων, καὶ τῆς φήμης διαδοθείσης κατὰ
 τὴν Ἑλλάδα, πρὸς τε τὸν ἄθλον καὶ τῆς κατὰ τὴν
 ναυπηγίαν ἐπιβολῆς, οὐκ ὀλίγους τῶν ἐν ὑπεροχαῖς

νεανίσκων ἐπιθυμῆσαι μετασχεῖν τῆς στρατείας. Ἰάσονα δὲ καθελκύσαντα τὸ σκάφος, καὶ κοσμήσαντα πᾶσι τοῖς ἀνήκουσι πρὸς ἑκπληξιν λαμπρῶς, ἐκλέξαι τῶν ὀρεγομένων τῆς αὐτῆς προαιρέσεως τοὺς ἐπιφανεσιτάτους ἀριστεῖς, ὥστε σὺν αὐτῷ τοὺς ἅπαντας εἶναι πεντήκοντα καὶ τέτταρας. Τούτων δ' ὑπάρχειν ἐνδοξοτάτους Κάστορα καὶ Πολυδεύην, ἔτι δ' Ἡρακλέα καὶ Τελαμῶνα· πρὸς δὲ τούτοις, Ὀρφέα καὶ τὴν Σχοινέως Ἀταλάντην· ἔτι δὲ τοὺς Θεσπίου παῖδας, καὶ αὐτὸν τὸν στελλόμενον τὸν πλοῦν ἐπὶ τὴν Κολχίδα. Τὴν δὲ νῆυν Ἀργῶν προσαγορευθῆναι, κατὰ μὲν τινες τῶν μυθογράφων, ἀπὸ τοῦ τὸ σκάφος ἀρχιτεκτονήσαντος Ἀργου, καὶ συμπλεύσαντος ἕνεκα τοῦ θεραπεύειν αἰετὰ πονοῦντα μέρη τῆς νεώς· ὥς δ' ἔνιοι λέγουσιν, ἀπὸ τῆς περὶ τὸ τάχος ὑπερβολῆς, ὥς ἂν τῶν ἀρχαίων ἀργὸν τὸ ταχὺ προσαγορευόντων. Τοὺς δ' οὖν ἀριστεῖς συνελθόντας ἐλῆσθαι σφῶν αὐτῶν στρατηγὸν Ἡρακλέα, προκρίναντας καὶ ἀνδρείαν.

(C. 42.) Fata in itinere. Ad oram Troadis quum essent ventis iactati; Hercules Hesionen, ab oraculo devotam, liberat, eamque, interfecto ecto, et regias equas loco praemii accipit, quod interea Laomedontis custodias relinquit.

42. Ἐπειτα ἐκ τῆς Ἰωλκοῦ τὸν ἑκπλοῦν ποιησαμένους, καὶ παραλλάξαντας τὸν τε Ἀθῶ καὶ Σαμοθράκην, χειμῶνι περιπεσεῖν, καὶ προσενεχθῆναι τῆς Τρωάδος πρὸς Σίγειον. Ἐνταῦθα δ' αὐτῶν τὴν ἀπόβασιν ποιησαμένων, εὖρεθῆναι φασὶ παρθένον δεδεμένην παρὰ τὸν αἰγιαλὸν διὰ τοιαύτας αἰτίας. Λέγεται τὸν Ἡοσειδῶνα διὰ τὴν μυθολογουμένην

τῶν Τρωϊκῶν τειχῶν κατασκευήν, μηνίσαντα Λαο-
 μέδοντι τῷ βασιλεῖ, κῆτος ἀνείναι ἐκ τοῦ πελάγους
 πρὸς τὴν χώραν· ὑπὸ δὲ τούτου τοὺς τε παρὰ τὸν
 αἰγιαλὸν διατρίβοντας, καὶ τοὺς γεωργοῦντας τὴν
 παραθαλάττιον παραχρῆμα συναρπάζεσθαι· πρὸς
 δὲ τούτοις λοιμὸν ἐμπεσεῖν εἰς τὰ πλήθη, καὶ καρ-
 πῶν παντελῇ φθοράν· ὥστε πάντας ἐκπλήττεσθαι
 τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως. Διὸ καὶ συντρεχόν-
 των τῶν ὄχλων εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ζητούντων ἀπαλ-
 λαγὴν τῶν ἀτυχημάτων, λέγεται τὸν βασιλέα πέμψαι
 πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα τοὺς ἐπερωτήσοντας περὶ τῶν
 συμβεβηκότων. Ἐκπεσόντος οὖν χρησμοῦ, μῆνιν
 ὑπάρχειν Ποσειδῶνος, καὶ τότε ταύτην λήξειν, ὅταν
 οἱ Τρῶες τὸ λαχὸν τῶν τέκνων ἐκουσίως παραδῶσι
 βορὰν τῷ κῆτι· φασὶν, ἀπάντων εἰς τὸν κλῆρον
 ἐμβληθέντων, ἐπανελθεῖν εἰς Ἡσιόνην τὴν τοῦ
 βασιλέως θυγατέρα. Διόπερ τὸν Λαομέδοντα συν-
 αναγκασθέντα παραδοῦναι τὴν παρθένον, καὶ
 δεσμοῖς καταλαβόμενον ἀπολιπεῖν παρὰ τὸν αἰγια-
 λόν. Ἐνταῦθα τὸν Ἡρακλέα μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν
 τὴν ἀπόβασιν ποιησάμενον, καὶ μαθόντα παρὰ
 τῆς κόρης τὴν περιπέτειαν, ἀναρόησαι μὲν τοὺς περὶ
 τὸ σῶμα δεσμοὺς, ἀναβάντα δ' εἰς τὴν πόλιν,
 ἐπαγγεῖλασθαι τῷ βασιλεῖ διαφθερεῖν τὸ κῆτος.
 Τοῦ δὲ Λαομέδοντος ἀποδεξαμένου τὸν λόγον, καὶ
 δωρεὰν δώσειν ἐπαγγεῖλαμένου τὰς ἀνικήτους ἵπ-
 πους, φασὶ τὸ μὲν κῆτος ὑφ' Ἡρακλέους ἀναιρε-
 θῆναι, τῇ δ' Ἡσιόνη δοθῆναι τὴν ἑξουσίαν, εἴτε
 βούλοιο μετὰ τοῦ σώσαντος ἀπελθεῖν, εἴτε μετὰ

τῶν γονέων καταμένειν ἐν τῇ πατρίδι. Τὴν μὲν οὖν κόρην ἐλέσθαι τὸν μετὰ τοῦ ἕξου βίον, οὐ μόνον τῆς συγγενείας τὴν εὐεργεσίαν προκρίνας, ἀλλὰ καὶ φοβουμένην, μὴ πάλιν φανέντος κήτους, πρὸς τὴν ὁμοίαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐκτεθῇ τιμωρίαν. Τὸν δ' οὖν Ἡρακλέα δώροισι καὶ τοῖς προσήκουσι ξενίοις λαμπρῶς τιμηθέντα, τὴν Ἡσιόνην καὶ τὰς ἵππους παραθέσθαι τῷ Λαομέδοντι, συνταξάμενον μετὰ τὴν ἐκ Κόλχων ἐπάνοδον ἀπολήψεσθαι ταῦτα· αὐτὸν δ' ἀναχθῆναι μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὸν προκείμενον ἄθλον.

(C. 43.) Oborta tempestate, a diis Samothraeis, quibus Orpheus vota fecit, servantur. Mansere haec nautarum numina, et Tyndaridatum alba stella refulgens, laeta portendit. Inde in Thraciam progressi, duo Phiræi regis et Cleopatra filios, ob novercae eximinationes crudeliter a patre habitos, ulciscuntur.

43. Ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου χειμῶνος, καὶ τῶν ἀριστεῶν ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, φασὶν Ὅρφέα τῆς πελειτῆς μόνον τῶν συμπλεόντων μετεσχηκότα, ποιήσασθαι τοῖς Σαμοθραξὶ τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εὐχάς. Εὐθύς δὲ τοῦ πνεύματος ἐνδόντος, καὶ δυοῖν ἀστέρων ἐπὶ τὰς τῶν Διοσκούρων κεφαλὰς ἐπιπεσόντων, ἅπαντας μὲν ἐκπλαγῆναι τὸ παράδοξον, ὑπολαβεῖν δὲ θεῶν προνοίᾳ τῶν κινδύνων ἑαυτοὺς ἀτηλλάχθαι. Διὸ καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις παραδοσίμου γεγεννημένης τῆς περιπετείας, αἰεὶ τοὺς χειμαζομένους τῶν πλεόντων εὐχάς μὲν τίθεσθαι τοῖς Σαμοθραξί, τὰς δὲ τῶν ἀστέρων παρουσίας ἀναπέμπειν εἰς τὸν τῶν Διοσκούρων ἐπὶ φάνειαν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τότε λήξαντος τοῦ χειμῶνος.

ἀποβῆναι μὲν τοὺς ἀριστεῖς τῆς Θράκης εἰς τὴν ὑπὸ
Φινέως βασιλευομένην χώραν, περιτυχεῖν δὲ δυοὶ
νεανίσκοις ἐπὶ τιμωρίᾳ διωρυγμένοις, καὶ μάλιστα
πληγὰς συνεχεῖς λαμβάνουσι. Τούτους δ' ὑπάρχειν
Φινέως υἱοὺς καὶ Κλεοπάτρας, τὴν φασιν ἐξ Ὠρει-
θυίας τῆς Ἐρεχθέως γεννηθῆναι καὶ Βορέου· διὰ
δὲ μητρικῆς τόλμαν καὶ διαβολῆς ψευδεῖς τυγχάνον-
τας ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀδίκως τῆς προειρημένης τιμω-
ρίας. Τὸν γὰρ Φινέα γεγαμηκότα Ἰδαίαν τὴν
Λαρδάνου τοῦ Σκυθῶν βασιλέως θυγατέρα, καὶ
διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα πάντα χαρίζμενον,
πιστεῦσαι διότι τῇ μητρικῇ βίαν ἐφ' ὕβρει προσή-
γαγον οἱ πρόγονοι, βουλόμενοι τῇ μητρὶ χαρίεσθαι.
Τῶν δὲ περὶ τὸν Ἡρακλέα παραδόξως ἐπιφανέντων,
φασὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄντας ἐπικαλέσασθαι
καθάπερ θεοὺς τοὺς ἀριστεῖς, καὶ τὰς αἰτίας δηλώ-
σαντας τῆς τοῦ πατρὸς παρανομίας, δεῖσθαι τῶν
ἀτυχημάτων αὐτοὺς ἐξελέσθαι.

(C. 44.) Quibus Boreadae propter cognationem primi succen-
runt, occisoque ab Hercule patre, regnum contingit: Cleopatra
vinculis exsolvitur. Novercae supplicium lenitas filiorum illius
patri permittit. Ab aliis, ut fluctuant mythi, aliter res narrata.
Tum Argonautae, e Thracia in Pontum transeecti, appellant ad
Chersonesum Tauricam, nescientes, hic hospites a barbaris Dianae
immolari.

44. Τὸν δὲ Φινέα πικρῶς ἀπαντήσαντα τοῖς
ἔξοις, παραγγεῖλαι μηδὲν τῶν καθ' ἑαυτὸν πολυ-
πραγμοεῖν· μηδέτα γὰρ πατέρα λαβεῖν παρ' υἱῶν
ἐκουσίως τιμωρίαν, εἰ μὴ τῷ μεγέθει τῶν ἀδικημά-
των ὑπερβοῖντο τὴν φυσικὴν τῶν γονέων εἰς τέκνα
φιλοστοργίαν. Ἐνταῦθα συμπλέοντις τοῖς περὶ

τὸν Ἡρακλέα τοὺς ἐπικαλουμένους μὲν Βορεάδας,
 ἀδελφοὺς δὲ ὄντας Κλεοπάτρας, λέγεται διὰ τὴν συ-
 γένειαν πρώτους ὀρμῆσαι πρὸς τὴν βοήθειαν· καὶ
 τοὺς μὲν περικειμένους τοῖς νεανίσκοις δεσμοὺς πε-
 ριρρόηξαι, τοὺς δὲ ἐναντιουμένους τῶν βαρβάρων
 ἀποκτεῖναι. Ὁρμήσαντος δὲ τοῦ Φινέως πρὸς μάχην,
 καὶ τοῦ πλήθους τῶν Θορακῶν συνδραμόντος, φασὶ
 τὸν Ἡρακλέα πάντων ἄριστα διαγωνισάμενον, αὐ-
 τὸν τε τὸν Φινέα καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους ἀνε-
 λεῖν· τὸ δὲ τελευταῖον κρατήσαντα τῶν βασιλείων,
 τὴν μὲν Κλεοπάτραν ἐκ τῆς φυλακῆς προαγαγεῖν,
 τοῖς δὲ Φινειδαῖς ἀποκαταστήσαι τὴν πατρῴαν ἀρ-
 χήν. Βουλομένων δ' αὐτῶν τὴν μητροιάν μετ' αἰ-
 κίας ἀποκτεῖναι, πείσαι τῆς μὲν τιμωρίας ταύτης
 ἀποστήναι, πρὸς δὲ τὸν πατέρα πέμψαντας εἰς τὴν
 Σκυθίαν, ἐκείνον παρακαλέσαι τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνο-
 μημάτων λαβεῖν κόλασιν· οὗ γενηθέντος, τὸν μὲν
 Σκύθην τῆς θυγατρὸς καταγνῶναι θάνατον, τοὺς
 δ' ἐκ τῆς Κλεοπάτρας υἱοὺς ἀπενέγκασθαι παρὰ
 τοῖς Θοραξὶ δούξαν ἐπιεικείας. Οὐκ ἄγνωσθ δέ, διότι
 τινὲς τῶν μυθογράφων τυφλωθῆναι φασὶ τοὺς Φι-
 νειδας ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν Φινέα τῆς ὁμοίας
 τυχεῖν συμφορᾶς ὑπὸ Βορέου. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸν
 Ἡρακλέα τινὲς παραδεδώκασιν πρὸς ὕδρεϊαν ἐξελ-
 θόντα κατὰ τὴν Ἀσίαν, ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐπὶ
 τῆς χώρας ἀπολειφθῆναι. Καθόλου γὰρ τοὺς πα-
 λαιοὺς μύθους οὐχ ἀπλήν οὐδὲ συμπεφωνημένην
 ἱστορίαν ἔχειν συμβέβηκε. Διόπερ οὐ χρή θανατά-
 ζειν, εἰάν τινα τῶν ἀρχαιολογουμένων μὴ συμφῶνως

ἅπασιν τοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι συγκροίνωμεν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς Φινειδᾶς λέγεται τὴν βασιλείαν παραδόντας τῇ μητρὶ Κλεοπάτρᾳ, συστρατεῦσαι τοῖς ἀριστεῦσιν. Ἀναχθέντας δ' αὐτοὺς ἐκ τῆς Θράκης καὶ κομισθέντας εἰς τὸν Πόντον, προσσχεῖν τῇ Ταυρικῇ, τὴν ἀγριότητα τῶν ἐγχωρίων ἀγνοοῦντας. Νόμιμον γὰρ εἶναι τοῖς τὴν χώραν ταύτην οἰκοῦσι βαρβάροις, θύειν Ἀρτέμιδι Ταυροπόλῳ τοὺς καταπλέοντας ξένους· παρ' οἷς φασὶ τὴν Ἰφιγένειαν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἱέρειαν τῆς εἰρημένης Θεοῦ κατασταθεῖσαν, θύειν τοὺς ἀλισκομένους.

(C. 45.) Huius immanitatis origo, simulque res Colchicae enarrantur. Aetes Colchidis. Perses Tauricae rex, fratres crudelissimi. Hecate, Persae filia, inventis venenis, quibus patrem peremit, Lo-spitum immolationem instituit. Nupta Aetiae Circei, Medeae et Aegialum peperit. Circe matris diram artem colit; Sarmatarum regi in matrimonium data, sublato marito, imperium occupat. Ob saevitium eiecta, petit Italiae promontorium, ab ipsa vocatum.

45. Ἐπιζητούσης δὲ τῆς ἱστορίας τὰς τῆς ξενοτονίας αἰτίας, ἀναγκαῖον βραχέα διελθεῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς παρεμβάσεως οἰκείας ἐσομένης ταῖς τῶν Ἀργοναυτῶν πράξεσι. Φασὶ γὰρ Ἥλιον δύο γενέσθαι παῖδας, Αἰήτην τε καὶ Πέρσην· τούτων δὲ τὸν μὲν Αἰήτην βασιλεῦσαι τῆς Κολχίδος, τὸν δ' ἕτερον τῆς Ταυρικῆς, ἀμφοτέρους δὲ διενεγκεῖν ὁμότητι. Καὶ Πέρσου μὲν Ἑκάτην γενέσθαι θυγατέρα, τόλμῃ καὶ παρανομίᾳ προέχουσαν τοῦ πατρὸς, φιλοκύνηγον δ' οὖσαν, ἐν ταῖς ἀποτυχίαις ἀνθρώπους ἀντὶ τῶν θηρίων κατατοξεύειν. Φιλότεχρον δ' εἰς φαρμάκων θανασίμων συνθέσεις γενομένην, τὸ καλούμενον ἀκόνιτον ἐξευρεῖν, καὶ τῆς ἐκάστου δυνάμεως

πῆραν λαμβάνειν, μίσγουσιν ταῖς διδομέναις τοῖς ξένοις τροφαῖς. Ἐμπειρίαν δὲ μεγάλην ἐν τούτοις ἔχουσιν, πρῶτον μὲν τὸν πατέρα φαρμάκῳ διαφθεῖραι, καὶ διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν· ἔπειτ' Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἰδρυσαμένην, καὶ τοὺς καταπλέοντας ξένους θύεσθαι τῇ θεῷ καταδείξασαν, ἐπ' ὁμοίᾳ διονομασθῆναι. Μετὰ δὲ ταῦτα, συνοικήσασαν Αἰήτην, γεννῆσαι δύο θυγατέρας, Κίρκην τε καὶ Μήδειαν, ἧτις δ' υἱὸν Αἰγιάλεα. Καὶ τὴν μὲν Κίρκην εἰς φαρμάκων παντοδαπῶν ἐπίνοιαν ἐντραπεῖσαν, ἐξευρεῖν ῥιζῶν παντοίας φύσεις καὶ δυνάμεις ἀπιστομένας. Οὐκ ὀλίγα μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑκάτης διδαχθῆναι, πολὺ δὲ πλείω διὰ τῆς ἰδίας ἐπιμελείας ἐξευροῦσαν, μηδεμίαν ὑπερβολὴν ἀπολιπεῖν ἑτέρα πρὸς ἐπίνοιαν φαρμακείας. Δοθῆναι δ' αὐτὴν εἰς γάμον τῷ βασιλεῖ τῶν Σαρματῶν, οὗς ἔνιοι Σκύθας προσαγορεύουσι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὸν ἄνδρα φαρμάκοις ἀνελεῖν, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν βασιλείαν διαδέξασμένην, πολλὰ κατὰ τῶν ἀρχομένων ὁμῶς προὔξει καὶ βίαια. Διόπερ ἐκπεσοῦσαν τῆς βασιλείας, κατὰ μὲν τινὰς τῶν μυθογράφων, φυγεῖν ἐπὶ τὸν ὠκεανόν, καὶ νῆσον ἔρημον καταλαβομένην, ἐνταῦθα μετὰ τῶν συμφύγουσῶν γυναικῶν καθιδρυθῆναι· κατὰ δὲ τινὰς τῶν ἱστορικῶν, ἐκλιποῦσαν τὸν Πόντον κατοικῆσαι τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον τὸ ῥέχρι τοῦ νῦν ἀπ' ἐκείνης Κίρκαιον ὀνομαζόμενον.

(C. 46.) Medea et ipsa veresica, sed mitioris ingenii, peregrinum servatrix. Quae profuga tum in littore, obviam sit Argonautis, acceptaque ab Iasone conjugii fide, consiliorum se et expeditionis sociam adiungit. Itaque vellus aureum roctu invadunt.

46. Τὴν δὲ Μήδειαν ἱστοροῦσι μαθεῖν παρὰ τῆς

τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς ἀπάσας τὰς τῶν φαρμά-
 κων δυνάμεις, προαιρέσει δ' ἐναντιωτάτῃ χρῆσθαι·
 διατελεῖν γὰρ τοὺς καταπλέοντας τῶν ξένων ἐξαιρου-
 μένην ἐκ τῶν κινδύνων. Καὶ ποτὲ μὲν παρὰ τοῦ
 πατρὸς αἰτεῖσθαι δεήσει καὶ χάριτι τὴν τῶν μελλόν-
 των ἀπόλλυσθαι σωτηρίαν, ποτὲ δ' αὐτὴν ἐκ τῆς
 φυλακῆς ἀφιεῖσθαι, προνοεῖσθαι τῆς τῶν ἀτυχοῦντων
 ἀσφαλείας. Τὸν μὲν γὰρ Αἰήτην, τὰ μὲν διὰ τὴν
 ἰδίαν ὁμότητα, τὰ δ' ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἑκάτης πει-
 σθέντα, προσδεξασθαι τὸ τῆς ξενοκτονίας νόμιμον.
 Ἀντιπρατιούσης δὲ τῆς Μηδείας αἰεὶ μᾶλλον τῇ προ-
 αἰρέσει τῶν γονέων, φασὶ τὸν Αἰήτην ὑποπτεύσαντα
 τὴν ἐκ τῆς θυγατρὸς ἐπιβουλήν, εἰς ἐλευθέραν αὐ-
 τὴν ἀποθέσθαι φυλακὴν· τὴν δὲ Μηδεῖαν διαδοῦ-
 σαν, καταφυγεῖν εἰς τι τέμενος Ἡλίου, κείμενον παρὰ
 θάλατταν· καθ' ὃν δὴ χρόνον τοὺς Ἀργοναύτας ἀπὸ
 τῆς Ταυρικῆς νομισθέντας, νυκτὸς καταπλεῦσαι τῆς
 Κολχίδος εἰς τὸ προειρημένον τέμενος. Ἐνθα δὴ πε-
 ριτυχόντας τῇ Μηδεῖα πλανωμένη παρὰ τὸν αἰγια-
 λόν, καὶ μαθόντας παρ' αὐτῆς τὸ τῆς ξενοκτονίας
 νόμιμον, ἀποδεξασθαι μὲν τὴν ἡμερότητα τῆς παρ-
 θένου, δηλώσαντας δὲ αὐτῇ τὴν ἑαυτῶν ἐπιβολήν,
 πάλιν παρ' ἐκείνης μαθεῖν τὸν ὑπάρχοντα αὐτῇ κίν-
 δυνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ξένους εὐ-
 σέβειαν. Κοινοῦ δὲ τοῦ συμφέροντος φανέντος, τὴν
 μὲν Μηδεῖαν ἐπαγγείλασθαι συνεργήσειν αὐτοῖς μέ-
 χρις ἂν συντελέσωσι τὸν προκείμενον ἄθλον· τὸν δὲ
 Ἰάσονα διὰ τῶν ὄρκων δοῦναι πείσκειν, ὅτι γήμας αὐ-
 τὴν ἔξει σύμβιον ἅπαντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον. Με-

τὰ δὲ ταῦτα τοὺς Ἀργοναύτας, ἀπολιπόντας φυλά-
κας τῆς νεώς, νυκτὸς ὁρμηῆσαι μετὰ τῆς Μηδείας ἐπὶ
τὸ χρυσόμαλλον δέρας· περὶ οὗ τὸ κατὰ μέρος οἰ-
κεῖον ἂν εἴη διελθεῖν, ἵνα μηδὲν τῶν ἀνηκόντων εἰς
τὴν ὑποκειμένην ἱστορίαν ἀγνοῖται.

(C. 47.) Inseritur fabula de Phrixo, qui ariete ex Europa in
Asiam transvectus, aureum eius vellus Marti sacravit: cuius in tem-
plo Aectes, oraculum metuens, diligentissime servavit, eustode
dracone. Adiicitur mythi historica explicatio.

47. Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος μυθολογοῦσι διὰ
ταῖς ἀπὸ τῆς μητροῦς ἐπιβουλὰς ἀναλαβόντα τὴν
ἀδελφὴν Ἑλλην, φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Περαιου-
μένων δ' αὐτῶν κατὰ τινα θεῶν πρόνοιαν ἐκ τῆς Εὐ-
ρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ κριοῦ χρυσομάλλου, τὴν μὲν
παρθένον ἀποπεσεῖν εἰς τὴν θάλατταν, ἣν ἀπ' ἐκεί-
νης Ἑλλήσποντον ὀνομασθῆναι· τὸν δὲ Φρίξον εἰς
τὸν Πόντον πορευθέντα, κατενεχθῆναι μὲν πρὸς
τὴν Κολχίδα, κατὰ δὲ τι λόγιον, θύσαντα τὸν κριόν,
ἀνοθεῖναι τὸ δέρας εἰς τὸ τοῦ Ἄρεος ἱερόν. Μετὰ
δὲ ταῦτα βασιλεύοντι τῆς Κολχίδος Αἰήτη χρησμὸν
ἐκπεσεῖν, ὅτι τότε καταστρέψει τὸν βίον, ὅταν ξένοι
καταπλεύσαντες τὸ χρυσόμαλλον δέρας ἀπενέγκωσι.
Διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας, καὶ διὰ τὴν ἰδίαν ὁμῶ-
τητα καταδεῖξαι θύειν τοὺς ξένους· ἵνα διαδοθείσης
τῆς φήμης εἰς ἅπαντα τόπον περὶ τῆς Κόλχων ἀγριό-
τητος, μηδεὶς τῶν ξένων ἐπιβῆναι τολμήσῃ τῆς χώ-
ρας. Περιβαλεῖν δὲ καὶ τῷ τεμένει τεῖχος, καὶ φύ-
λακας πολλοὺς περιστῆσαι τῶν ἐκ τῆς Ταυρικῆς· ἀφ'
ᾧ καὶ τερατώδεις παρὰ τοῖς Ἕλλησι πλασθῆναι μύ-
θους. Διαβεβοῦσθαι γὰρ ὅτι πυρίπνοοι ταῦροι περὶ

τὸ τέμενος ὑπῆρχον, δράκων δ' αὐτοῖς ἐτήρει τὸ δέρας· ἀπὸ μὲν τῶν Ταύρων μετενεχθείσης τῆς ὁμω-
 νυμίας ἐπὶ τὴν τῶν βοῶν ἰσχύν, ἀπὸ δὲ τῆς κατὰ
 τὴν ξινοκτονίαν ὁμότητος πῦρ πνεῖν τοὺς ταύρους
 μυθολογηθέντος· παραπλησίως δὲ τοῦ τηροῦντος τὸ
 τέμενος, Δράκοντος ὀνομαζομένου, μετενηνοχέναι
 τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τὸ τερατῶδες καὶ καταπληκτικὸν
 τοῦ ζώου. Τῆς δ' ὁμοίας μυθολογίας ἔχουσαι καὶ
 τὰ περὶ τοῦ Φρίξου λεγόμενα. Διαπλεῦσαι γὰρ αὐ-
 τὸν φασιν, οἳ μὲν ἐπὶ νεῶς προτομήν ἐπὶ τῆς πλώρας
 ἐχούσης κριοῦ, καὶ τὴν Ἑλλήν δυσφοροῦσαν ἐπὶ τῇ
 ναυτείᾳ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς νεῶς ἐκ-
 κύπτουσαν, εἰς τὴν θάλασσαν πεσεῖν. Ἕνιοι δὲ φα-
 σι τὸν βασιλέα τῶν Σκυθῶν, ὄντα γαμβρὸν Αἰήτου,
 παρὰ τοῖς Κόλχοις ἐπιδημῆσαι, καὶ ὃν καιρὸν ἁλῶ-
 ναι συνέβη τὸν Φρίξον μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ. Ἐρω-
 τικῶς δὲ σχόντα τοῦ παιδός, λαβεῖν αὐτὸν ἐν δωρεᾷ
 παρ' Αἰήτου, καὶ καθάπερ υἱὸν γνήσιον ἀγαπήσαντα,
 καταλιπεῖν αὐτῷ τὴν βασιλείαν. Τὸν δὲ παιδαγω-
 γὸν ὀνομαζόμενον Κριόν, τυθῆναι τοῖς θεοῖς, καὶ
 τοῦ σώματος ἐκδαρέντος, προσηλωθῆναι τῷ θεῷ τὸ
 δέσμα κατὰ τι νόμιμον. Μετὰ δὲ ταῦτα Αἰήτη γενο-
 μένου χρησιμοῦ, καὶ ὃν ἐσημαίνειτο τελευτήσκειν αὐ-
 τόν, ὅταν ξένοι καταπλεύσαντες τὸ τοῦ Κριοῦ δέρας
 ἀπενέγκωσι· φασὶ τὸν βασιλέα τειχίσαι τὸ τέμενος,
 καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσαι, πρὸς δὲ τοῦτοις χρυσῶ-
 σαι τὸ δέρας, ἵνα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὑπὸ τῶν στρα-
 τιωτῶν ἐπιμελεστάτης ἀξιωθῇ φυλακῆς. Ταῦτα μὲν
 οὖν ἐξέσται τοὺς ἀναγινώσκοντας κρίνειν πρὸς τῆς
 ἰδίας ἐκάστου προαιρέσεις.

(C. 48.) Medea igitur duce Argonautae, caesis custodibus, vel-
lere rapti, ad naves confugiunt. Quos frustra persequenti Colchi
funduntur, et Aetes in proelio cadit. Vulneratos curat Medea. In
reditu tempestate afflicti, postquam diis Samothraciis iterum vota
nuncupassent, a Glauco adiuvantur, fatorum praenuntio.

48. Τὴν δὲ Μῆδειαν ἱστοροῦσι καθ' ἡγήσασθαι
τοῖς Ἀργοναύταις πρὸς τὸ τοῦ Ἄρεος τέμενος, ἀπέ-
χον ἐβδομήκοντα σταδίους ἀπὸ τῆς πόλεως· ἣν κα-
λεῖσθαι μὲν Σύβαριν, ἔχειν δὲ τὰ βασιλεία τῶν Κόλ-
χων. Προσελθοῦσαν δὲ ταῖς πύλαις κεκλεισμέναις
νυκτός, τῇ Ταυρικῇ διαλέκτῳ προσφωνῆσαι τοῖς
φρουροῦσι. Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀνοιξάντων προθύ-
μως, ὥς ἂν βασιλέως θυγατρὶ, φασὶ τοὺς Ἀργοναύ-
τας εἰσπεσόντας ἐσπασμένοις τοῖς ξίφεσι, πολλοὺς μὲν
φονεῦσαι τῶν βαρβάρων, τοὺς δ' ἄλλους διὰ τὸ πα-
ράδοξον καταπληξαμένους, ἐκβαλεῖν ἐκ τοῦ τεμένους,
καὶ τὸ δέρας ἀναλαβόντας, πρὸς τὴν ναῦν ἐπείγεσθαι
κατὰ σπουδὴν. Παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ τὴν
Μῆδειαν ἐν τῷ τεμένει τὸν μυθολογούμενον αὔπνον
δράκοντα, περιεσπειραμένον τὸ δέσμα, φαρμάκοις
ἀποκτεῖναι, καὶ μετ' Ἰάσονος τὴν ἐπὶ θάλατταν
κατάβασιν ποιήσασθαι. Τῶν δὲ διαφυγόντων Ταύ-
ρων ἀπαγγειλάντων τῷ βασιλεῖ τὴν γενομένην ἐπίθε-
σιν, φασὶ τὸν Αἰήτην μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν στρατιω-
τῶν διώξαντα τοὺς Ἕλληνας, καταλαβεῖν πλησίον τῆς
θαλάττης· ἐξ ἐφόδου δὲ συνάψαντα μάχην, ἀνελεῖν
ἕνα τῶν Ἀργοναυτῶν, Ἴφιτον τὸν Εὐρυσθέως ἀδελ-
φὸν τοῦ τοὺς ἄθλους Ἡρακλεῖ προστάξαντος· ἔπειτα
τοῖς ἄλλοις τῷ πλήθει τῶν συναγωνιζομένων περιχυ-
θέντα, καὶ βιαίτερον ἐγκείμενον, ὑπὸ Μελεάγρου
φονευθῆναι. Ἐνθα δὲ πεσόντος τοῦ βασιλέως, καὶ

τῶν Ἑλλήνων ἐπαρθέτων, τραπήναι τοὺς Κόλχους
 πρὸς φυγὴν, καὶ κατὰ τὸν διωγμὸν τοὺς πλείστους
 αὐτῶν ἀναιρεθῆναι. Γενέσθαι δὲ καὶ τῶν ἀριστέων
 τραυματίας Ἰάσονα καὶ Λαέρτην, ἔτι δὲ Ἀταλάντην,
 καὶ τοὺς Θεσπιίδας προσαγορευομένους. Τοὺτους
 μὲν οὖν φασὶν ὑπὸ τῆς Μηδείας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις
 τισὶ ῥίξαις καὶ βοτάναις θεραπευθῆναι. Τούτῳ δ'
 Ἀργοναύτας ἐπισιτισαμένους ἐκπλεῦσαι, καὶ μέσον
 ἤδη τὸ Ποντικὸν πέλαγος ἔχοντας, περιπεσεῖν χει-
 μῶνι παντελῶς ἐπικινδύνῳ· τοῦ δ' Ὀρφέως, καθά-
 περ καὶ πρότερον, εὐχὰς ποιησαμένου τοῖς Σαμο-
 θραεῖ, λῆξαι μὲν τοὺς ἀνέμους, φανῆναι δὲ πλησίον
 τῆς νεὸς τὸν προσαγορευόμενον Θαλάττιον Γλαῦκον.
 Τοῦτον δ' ἐπὶ δύο νύκτας καὶ δύο ἡμέρας συνεχῶς
 τῇ νηϊ σὺμπλεύσαντα, προειπεῖν μὲν Ἡρακλεῖ περὶ
 τῶν ἄθλων καὶ τῆς ἀθανασίας· τοῖς δὲ Τυνδαρίδαις,
 ὅτι προσαγορευθήσονται μὲν Λιδέσκουροι, τιμῆς δ'
 ἰσοθέου τεύξονται παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. Καθό-
 λου δ' ἐξ ὀνόματος προσφωνήσαντα πάντας τοὺς Ἀρ-
 γοναύτας, εἰπεῖν ὡς διὰ τῶν Ὀρφέως εὐχὰς θεῶν προ-
 νοΐα φανεῖς αὐτοῖς σημαίνει τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι·
 συμβουλευεῖν μὲν οὖν αὐτοῖς, ἐπὰν τάχιστα τῆς γῆς
 ἄψωνται, τὰς εὐχὰς ἀποδιδόναι τοῖς θεοῖς, δι' οὓς
 τετεύχασιν δις ἤδη τῆς σωτηρίας.

(C. 49.) Solutis ad Byzantium votis, superatoque Hellesponto
 attingunt Troadem. Ibi ob Hesionen et equas recusatas (c. 42.) pu-
 gna commissa, in quo Laomedon perit: iustiori Priamo regnum
 traditur. Tunc in Samothracia iterum reddunt diis vota (c. 43. 48.),
 templumque ornant.

49. Ἐπεὶ τὸν μὲν Γλαῦκον δύναι πάλιν εἰς
 τὸ πέλαγος, τοὺς δ' Ἀργοναύτας κατὰ σιόμα τοῦ
 Dion. T. II.

Πόντου γενομένους, προσπλεῦσαι τῇ γῇ, βασιλεύον-
 τος τότε τῆς χώρας Βύζαντος· ἀφ' οὗ καὶ τὴν πό-
 λιν τῶν Βυζαντιῶν ὠνομάσθαι. Ἐνταῦθα δὲ βω-
 μους ἰδρυσάμενους, καὶ τοῖς θεοῖς τὰς εὐχὰς ἀπο-
 δόντας, καθιερῶσαι τὸν τόπον, τὸν ἔτι καὶ νῦν τι-
 μώμενον ὑπὸ τῶν παραπλεόντων. Μετὰ δὲ ταῦτα
 ἀναρχθέντας, καὶ διαπλεύσαντας τὴν τε Προπορτίδα
 καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, προσενεχθῆναι τῇ Τρωάδι.
 Ἐνταῦθα δ' Ἡρακλέους πέμψαντος εἰς τὴν πόλιν
 Ἰφικλόν τε τὸν ἀδελφὸν καὶ Τελαμῶνα, τὰς τε ἵπ-
 πους καὶ τὴν Ἥσιόνην ἀπαιτήσαντας, λέγεται τὸν
 Λαομέδοντα τοὺς μὲν πρεσβευτὰς εἰς φυλακὴν ἀπο-
 θέσθαι, τοῖς δὲ ἄλλοις Ἀργοναύταις δι' ἐνέδρας βου-
 λεύσασθαι θάνατον· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους υἱοὺς ἔχειν
 τῇ πράξει συνεργοὺς, Ἡράκλειον δὲ μόνον ἐναντιοπρα-
 γοῦντα. Τοῦτον γὰρ ἀπαφῆναισθαι δεῖν τὰ πρὸς
 τοὺς ξένους δίκαια τηρεῖν, καὶ τὴν τε ἀδελφὴν καὶ
 τὰς ὁμολογημένας ἵππους ἀποδιδόναι. Οὐδενὸς δ'
 αὐτῷ προσέχοντος, φασὶν εἰς τὴν φυλακὴν δύο ἔφη
 παρενέγκαντα λάθρα δοῦναι τοῖς περὶ τὸν Τελαμῶνα,
 καὶ τὴν τοῦ πατρὸς προαίρεσιν ἐξηγησάμενοι, αἰτιὸν
 γενέσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῖς. Ἐνθὺς γὰρ τοὺς
 περὶ τὸν Τελαμῶνα φονεῦσαι μὲν τῶν φυλάκων τοὺς
 ἀντεχομένους, φυγόντας δ' ἐπὶ θάλατταν ἀπαγγέ-
 λαι τὰ κατὰ μέρος τοῖς Ἀργοναύταις. Λόβας τοῦ-
 τος μὲν ἐτοιμοὺς γενομένους πρὸς μάχην, ἀπαρτῆ-
 σαι τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐκχομένοις μετὰ τοῦ βασι-
 λέως. Γειομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς καὶ τῶν αἰσιμάτων
 διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπικρατούντων, μυθολογεῖται τὸν

Ἡρακλέα πάντων ἄριστα διαγωνίσασθαι. Τὸν τε γὰρ Λαομέδοντα φονεῦσαι, καὶ τῆς πόλεως ἐξ ἐφόδου κρατήσαντα, κολάσαι μὲν τοὺς μετασχόντας τῷ βασιλεῖ τῆς ἐπιβουλῆς, Πριάμῳ δὲ διὰ τὴν δικαιοσύνην παραδοῦναι τὴν βασιλείαν, καὶ φίλιαν συνθέμενον, ἐκπλεῦσαι μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἐνιοὶ δὲ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν παραδεδώκασιν, οὐ μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀλλ' ἰδίᾳ στρατεύσαντα τὸν Ἡρακλέα ναυσὶν ἐξ ἑνεκα τῶν ἵππων, ἐλεῖν τὴν Τροίαν. Προσμαρτυρεῖν δὲ τοῦτοισ καὶ Ὅμηρον ἐν τοῖςδε τοῖς ἔπειν,

Ἄλλ' οἷόν τινα φασὶ βίην Ἡρακληεῖην

Εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμονον, θυμολέοντα·

Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἔνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,

Ἐξ οἷης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι πανροτέροισιν.

Πλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἄγνιās.

Τοὺς δ' Ἀργοναυτὰς φασὶν ἐκ τῆς Τρωάδος ἀναχθέντας, εἰς Σομοθράκην κομισθῆναι, καὶ τοῖς μεγάλοις θεοῖς τὰς εὐχὰς ἀποδόντας πάλιν, ἀναθεῖναι τὰς φιάλας εἰς τὸ τέμενος, τὰς ἔτι καὶ νῦν διαμενοῦσας.

(C. 50.) Interea Pelias, extincta stirpe Iasonis, quem mari perillase rumor ferebat, regnum occupaverat. Redux patriam Iason ulcisci cladem suorum constituit, paratis ad auxilium proceribus: quibus de modo vindictae consultantibus Medea regem dolo interimere, et prodere regiam spondet.

50. Τῆς δὲ τῶν ἀριστέων ἀνακομιδῆς ἀγνοομένης ἔτι κατὰ τὴν Θετταλίαν, φασὶ προσπεσεῖν φήμην, ὅτι πάντες οἱ μετὰ Ἰάσονος στρατεύσαντες, ἐν τοῖς κατὰ Πόντον τόποις ἀπολώλασι. Διόπερ τὸν Πελλίαν καιρὸν ἔχειν ὑπολαμβάνοντα, τοὺς ἐφύδρους τῆς βασιλείας ἅπαντας ἄρδην ἀνελεῖν. Τὸν μὲν γὰρ πατέρα τοῦ Ἰάσονος ἀναγκάσαι πιεῖν αἷμα ταύρου

τὸν δὲ ἀδελφὸν Πρόμαχον, παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα,
 φρονεῦσαι. Ἀμφινόμην δὲ τὴν μητέρα μέλλουσαν
 ἀναιρεῖσθαι, φασὶν ἔπανδρον καὶ μνήμης ἄξιαν ἐπι-
 τελέσασθαι προῦξιν. Καταφυγοῦσαν γὰρ ἐπὶ τὴν
 ἐστίαν τοῦ βασιλέως, καὶ καταρρασαμένην παθεῖν αὐ-
 τὸν ἄξια τῶν ἀσεβημάτων, ξίφει πατάξασαν αὐτῆς
 τὸ στήθος, ἥρωϊκῶς καταστρέψαι τὸν βίον. Τὸν δὲ
 Πελίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ πᾶσαν τὴν Ἰάσονος συγ-
 γένειαν ἄρδην ἀνελόντα, ταχὺ τὴν προσήκουσαν τοῖς
 ἀσεβήμασι κομίσασθαι τιμωρίαν. Τὸν γὰρ Ἰάσονα
 καταπλεύσαντα νυκτὸς τῆς Θετταλίας εἰς ὄρμον
 οὐ μακρὰν μὲν τῆς Ἰωλκοῦ κείμενον, ἀθιώρη-
 τον δὲ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, μαθεῖν παρὰ τινος τῶν
 κατὰ τὴν χώραν τὰ γινόμενα περὶ τοὺς συγγενεῖς
 αἰτυχήματα. Πάντων δὲ τῶν ἀριστεῶν ἐτοιμῶν ὄν-
 των βοηθεῖν τῷ Ἰάσονι, καὶ πάντα κίνδυνον ἀναδέ-
 χεσθαι, περὶ τῆς ἐπιθέσεως ἐμπεσεῖν αὐτοῖς ἀμφι-
 βήτησιν· οὓς μὲν γὰρ συμβουλευεῖν, παραχοῆμα
 βιασαμένους εἰς τὴν πόλιν, ἀπροςδοκῆτως ἐπιθέσθαι
 τῷ βασιλεῖ· τινὰς δ' ἀποφαίνεσθαι δεῖν στρατιώτας
 ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος ἕκαστον συλλέξαντα, κοινὸν
 ἄρσθαι πόλεμον· ἀδύνατον γὰρ εἶναι πεντήκοντα
 καὶ τρισὶν ἀνδράσι περιγενέσθαι βασιλέως δύναμιν
 ἔχοντος καὶ πόλεις ἀξιολόγους. Τοιαύτης δ' οὔσης
 ἐν αὐτοῖς ἀπορίας, λέγεται τὴν Μήδειαν ἐπαγγελα-
 σθαι δι' ἑαυτῆς τὸν τε Πελίαν ἀποκτεῖναι δόλῳ, καὶ
 τὰ βασίλεια παραδοῦναι τοῖς ἀριστεῦσιν ἀκινδύνως.
 Ἐνταῦθα πάντων θαυμασάντων τὸν λόγον, καὶ τὸν
 τρόπον τῆς ἐπιβολῆς μαθεῖν ζητούντων, εἰπεῖν ὅτι

κομίζει μεθ' ἑαυτῆς πολλὰς καὶ παραδόξους δυνάμεις φαρμάκων, ὑπὸ τε τῆς μητρος Ἑκάτης εὐρημένας, καὶ τῆς ἀδελφῆς Κίρκης· καὶ ταύταις μὲν μηδέποτε χρῆσθαι πρότερον πρὸς ἀπώλειαν ἀνθρώπων, νυνὶ δὲ δι' αὐτῶν ἀμυνεῖσθαι ὁρᾷως τοὺς ἀξίους τιμωρίας. Προειποῦσαν δὲ τοῖς ἀριστεῦσι τὰ κατὰ μέρος τῆς ἐπιθέσεως, ἐκ τῶν βασιλείων αὐτοῖς ἐπαγγέλλασθαι σημαίνειν, τῆς μὲν ἡγεσίας, καπνῶ, τῆς δὲ νυκτός, πυρὶ, πρὸς τὴν ὑπερκείμενην τῆς θαλάττης σκοπὴν.

(C. 51.) Assumpta igitur sagae persona, cum simulacro Dianae urbem intrat, et magica ministeria senectae transformandae in iuvenilem vigorem offert et praestigiiis approbat.

51. Αὐτὴν δὲ κατασκευάσασαν Ἀρτέμιδος εἰδωλον κοῖλον, εἰς μὲν τοῦτο παντοδαπὰς φύσεις φαρμάκων κατακρύψαι, ἑαυτῆς δὲ τὰς μὲν τρίχας δυνάμεισι τισι χρῆσασαν, ποιῆσαι πολιάς, τὸ δὲ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα ῥυτίδων πλήρεις, ὥστε τοὺς ἰδόντας δοκεῖν εἶναι τινα παντελῶς πρεσβῦτιν. Τὸ δὲ τελευταῖον, ἀναλαβοῦσαν τὴν θεὸν διεσκευασμένην καταπληκτικῶς εἰς ὄχλων δεισιδαιμονίαν, εἰς τὴν πόλιν εἰσβαλεῖν ἅμα ἡμέρᾳ. Ἐνθεαζούσης δ' αὐτῆς, καὶ τοῦ πλήθους κατὰ τὰς ὁδοὺς συντρέχοντος, παραγγέλλειν πᾶσι δέχεσθαι τὴν θεὸν εὐσεβῶς· παρεῖναι γὰρ αὐτὴν ἐξ Ἑπερβορέων ἐπ' ἀγαθῷ δαίμονι τῇ τε πόλει πάσῃ καὶ τῷ βασιλεῖ. Πάντων δὲ προσκυνούντων καὶ τιμώντων τὴν θεὸν θυσίαις, καὶ τὸ σύνολον τῆς πόλεως ἀπάσης συνθεαζούσης, εἰσβαλεῖν τὴν Μήδειαν εἰς τὰ βασίλεια· καὶ τὸν τε Περίαν εἰς δεισιδαιμόνα διὰ θεσιν ἐμβαλεῖν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐ-

τοῦ διὰ τῆς τερατείας εἰς τοιαύτην κατάπληξιν ἀγαγεῖν, ὥστε πιστεῦσαι, διότι πάρεστιν ἡ θεὸς εὐδαίμονα ποιήσουσα τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. Ἀπεφαίνετο γάρ ἐπὶ δρακόντων ὀχουμένην τὴν Ἄρτεμιν δι' αἰέρος ὑπερπετασθῆναι πολλὰ μέρη τῆς οἰκοιμένης, καὶ πρὸς καθίδρυσιν ἑαυτῆς καὶ τιμὰς αἰωνίους ἐκλελέχθαι τὸν εὐσεβέστατον ἀπάντων τῶν βασιλέων· προστεταχέναι δ' αὐτῇ καὶ τὸ γῆρας ἀφελούσαν τοῦ Πελίου διὰ τινων δυνάμεων, νέον παντελῶς ποιῆσαι τὸ σῶμα, καὶ πολλὰ ἔτερα πρὸς μακάριον καὶ θεοφιλῆ βίον δωρήσασθαι. Ἐκπληττομένου δὲ τοῦ βασιλέως τὸ παράδοξον τῶν λόγων, ἐπαγγείλασθαι τὴν Μήδειαν παραχοῆμα ἐπὶ τοῦ σώματος ἑαυτῆς τὰς πύστες παρεῖσθαι. Εἰποῦσαν γάρ μιᾷ τῶν Πελίου θυγατέρων καθαρὸν ἐνεγκεῖν ὕδωρ, καὶ τῆς παρθένου τὸ ῥηθὲν εὐθὺς ἐπὶ τέλος ἀγαγούσης, φασὶν εἰς οἶκόν κεν τινὰ συγκλείσασαν ἑαυτήν, καὶ περινιψαμένην τὸ σῶμα πᾶν, ἀποκλύσασθαι τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις. Αποκατασταθεῖσαν δ' εἰς τὴν οἰκίαν διάθεσιν, καὶ φανεῖσαν τῷ βασιλεῖ, καταπλήξασθαι τοὺς δοῶντας, καὶ δόξαι τινὲ θεῶν προνοίᾳ μετελλαχέναι τὸ γῆρας εἰς παρθένου νεότητα καὶ κάλλος περιβλεπτον. Ποιῆσαι δ' αὐτὴν καὶ διὰ τινων φαρμάκων εἰδωλα φαντασθῆναι δρακόντων, ἐφ' ὧν ἀποφαίνεσθαι τὴν θεὸν κομισθεῖσαν δι' αἰέρος ἐξ Ὑπερβορέων, ἐπιξενοθῆναι τῷ Πελίᾳ. Τῶν δὲ ἐνεργημάτων ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν φανέντων, καὶ τοῦ βασιλέως μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιούντος τὴν Μήδειαν, καὶ τὸ σύνολον πιστεύσαντος ἄληθῇ λέγειν, φασὶν αὐτὴν

κατὰ μόνας ἐντιχοῦσαν τῷ Πελλίᾳ, παρακαλέσαι ταῖς
 θυγατράσι διακελεύεσθαι συνεργεῖν, καὶ πράττειν,
 ἅπερ ἂν αὐταῖς προστάξῃ· προσήκειν γὰρ τῷ τοῦ βα-
 σιλέως σώματι, μὴ δουλικαῖς χερσίν, ἀλλὰ ταῖς τῶν
 τέκνων θεραπέαις τυχεῖν τῆς παρὰ θεῶν εὐεργεσίας.
 Διόπερ τοῦ Πελλίου ταῖς θυγατράσι διαβρόχην εὐ-
 πόνιος πάντα πράττειν, ὅσα ἂν ἡ Μήδεια προστάτῃ
 περὶ τὸ σῶμα τοῦ πατρός, τὰς μὲν παρθένους ἐτοι-
 μους οὖσας, τὸ κελευόμενον ἐπιτελεῖν.

(C. 52.) Qua fraude eadem Peliae per ipsas eius filias patrat,
 datoque signo, Iasonem cum sociis ad occupandam regiam advocat.
 Peliaes facinus, quod insciae commiserant, morte sua expiaturus
 vix erigit Iason.

52. Τὴν δὲ Μήδειαν, νυκτὸς ἐπιγενομένης καὶ
 τοῦ Πελλίου πρὸς ὕπνον τραπέντος, λέγειν ὡς ἀναγ-
 καῖον ἐν λέβητι καθεψῆσαι τὸ σῶμα τοῦ Πελλίου.
 Προσηνῶς δὲ τῶν παρθένων δεξαμένων τὸν λόγον,
 ἑτέραν αὐτὴν ἐπινοῆσαι πίστιν τῶν ὑπ' αὐτῆς λεγο-
 μένων. Τρεφομένου γὰρ κριοῦ πολυετοῦς κατὰ τὴν
 οἰκίαν, ἐπαγγείλασθαι ταῖς κόραις τοῦτον πρότερον
 καθεψῆσειν, καὶ ποιῆσειν ἅπ' ἀρχῆς ἄρνα. Συγκα-
 ταθεμένων δ' αὐτῶν, μυθολογοῦσι τὴν Μήδειαν
 κατὰ μέλη δελεοῦσαν τὸ σῶμα τοῦ κριοῦ καθεψῆσαι,
 καὶ διὰ τινων φαρμάκων παρακρουσαμένην, ἐξελεῖν
 ἐκ τοῦ λέβητος ἄρνός εὐδωλον. Ἐνταῦθα τῶν παρ-
 θένων καταπλαγισσῶν, καὶ πισταῖς τῆς πράξεως
 ἡγησαμένων ἐνδεχομένας ἔχειν, ὑπουργῆσαι τοῖς
 προστάγμασι. Καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἀπάσας τὸν πα-
 τέρα τυπτοῦσας ἀποκτεῖναι, μόνην δ' Ἀλκησιν δι'
 εὐσεβείας ὑπερβολὴν ἀποσχέσθαι τοῦ γεννήσαντος.

Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Μήδειάν φασι τοῦ μὲν τὸ σῶμα κατακόπτειν ἢ καθεψεῖν ἀποστῆναι, προσποιησάμενην δὲ δεῖν πρότερον εὐχὰς ποιήσασθαι τῇ σελήνῃ, ταῖς μὲν παρθένους ἀναβιβάσαι μετὰ λαμπάδων ἐπὶ τὸ μετεωρότατον τέγος τῶν βασιλείων, αὐτὴν δὲ τῇ Κολχίδι διαλέκτω κατευχὴν τινα μακρὰν διερχομένην, ἐγγρονίζειν, ἀναστροφὴν διδοῦσαν τοῖς μέλλουσι ποιῆσθαι τὴν ἐπίθεισιν. Διὸ καὶ τοὺς Ἀργοναύτας ἀπὸ τῆς σκοτῆς καταμαθόντας τὸ πῦρ, καὶ νομίσαντας συντετελέσθαι τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βασιλέως, δομῆσαι δρόμον πρὸς τὴν πόλιν. Παρεiselθόντας δ' ἐντὸς τοῦ τείχους, εὐπασμένοις τοῖς ξίφεσιν εἰς τὰ βασίλεια καταντῆσαι, καὶ τοὺς ἐναντιομένους τῶν φυλάκων ἀνελεῖν· τὰς δὲ τοῦ Πελίου θυγατέρας, ἄρτι καταβεβηκυίας ἀπὸ τοῦ τέγους πρὸς τὴν καθέψησιν, καὶ παραδόξως ἐν τοῖς βασιλείοις ἰδούσας τὸν τε Ἰάσονα καὶ τοὺς ἀριστεῖς περιαλγείς ἐπὶ τῇ συμφορᾷ γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἀμύνασθαι τὴν Μήδειαν ἔχειν ἐξουσίαν, οὔτε τὸ πρᾶχθὲν αὐταῖς μύσος δι' ἀπάτην, διορθώσασθαι. Διόπερ ταύτας μὲν δομῆσαι λέγεται στερίσκειν αὐτὰς τοῦ ζῆν, τὸν δὲ Ἰάσονα, κατελεήσαντα τὰ πάθη, παρακατασχεῖν αὐτάς, καὶ θαρσύνειν παρακαλέσαντα, δεικνύειν ὥς ἐκ κακίας μὲν οὐδὲν ἥμαρτον, ἀκουσίως δὲ δι' ἀπάτην ἠτύχησαν.

(C. 53.) Qui quum factum palam purgasset, in superstitem regis familiam benignus, Acasto filio imperium cedit, filias principibus viris collocat, ipse, dicata Neptuno navi, sedem capit Corinthum. His peractis, Argonautae, Hercule auctore, sempiternum foedus et fidem socialem ineunt, ludosque celebrant, Iovi sacros Olympio (cf. c. 14.)

53. Καθόλου δὲ πᾶσι τοῖς συγγενέσιν ἐπαγγει-

λάμενον ἐπιεικῶς καὶ μεγαλοψύχως προσενεχθήσε-
σθαι, συναγαγεῖν εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη. Ἀπολο-
γησάμενον δὲ περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ διδάξαντα
διότι τοὺς προαδικήσαντας ἡμῖν αὐτοῖς, τιμωρίαν ἐλάτ-
τονα λαβὼν ὧν αὐτὸς πέπονθεν, Ἀκάστῳ μὲν τῷ Πε-
λίου τὴν πατρῴαν βασιλείαν παραδοῦναι· τῶν δὲ τοῦ
βασιλέως θυγατέρων ἀξιῶσαι αὐτὸν φροντίδα ποιή-
σασθαι. Καὶ πέρας συντελέσαι τὴν ὑπόσχεσιν αὐ-
τὸν φασι μετὰ τινα χρόνον, συνοικήσαντα πάσας τοῖς
ἐπιφανεστάτοις. Ἀλκησιν μὲν γὰρ τὴν πρεσβυτά-
την ἐκδοῦναι πρὸς γάμον Ἀδμήτῳ τῷ Φέρητος Θετ-
ταλῷ, Ἀμφινόμην δὲ Ἀνδραίμονι Λεοντέως ἀδελφῷ,
Εὐάνδην δὲ Κάνῃ τῷ Κεφάλου, Φωκίῳ τότε βασι-
λεύοντι. Ταῦτα μὲν ὕστερον αὐτὸν προῆξαι· τότε
δὲ μετὰ τῶν ἀριστεύων εἰς Ἰσθμὸν τὸν ἐν Πελοπον-
νήσῳ πλεύσαντα, θυσίαν ἐπιτελέσαι τῷ Ποσειδῶνι,
καὶ καθιερῶσαι τὴν Ἀργὴν τῷ θεῷ. Ἀποδοχῆς δὲ
μεγάλῃς τυγχάνοντα παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Κορινθίων
Κρέοντι, μετασχεῖν τῆς πολιτείας, καὶ τὸν λοιπὸν
χρόνον ἐν τῇ Κορίνθῳ κατοικῆσαι. Μελλόντων δὲ
τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὰς πατρίδας διαχωρίζεσθαι,
φασὶ τὸν Ἡρακλέα συμβουλευῖν τοῖς ἀριστεύσι,
πρὸς τὰ παραδόξα τῆς τύχης ἀλλήλοις ὄρκους δοῦ-
ναι συμμαχήσειν, εἴαν τις βοηθείας προςδεθῇ· ἐκλέ-
ξασθαι δὲ καὶ τῆς Ἑλλάδος τὸν ἐπιφανέστατον τό-
πον εἰς ἀγῶνων θέσιν καὶ πανήγυριν κοινὴν, καὶ κα-
θιερῶσαι τὸν ἀγῶνα τῷ μεγίστῳ τῶν θεῶν Διὶ Ὀλυμ-
πίῳ. Συνομοσάντων δὲ τῶν ἀριστεύων περὶ τῆς συμ-
μαχίας, καὶ τὴν διάταξιν τῶν ἀγῶνων ἐπιτρέψάντων

Ἡρακλεῖ, φασὶ τοῦτον τὸν τόπον προκρίναι πρὸς τὴν πανηγυρίαν τῆς τῶν Ἠλείων χώρας, τὸν παρὰ τὸν Ἀλφειόν. Ἀδὲ καὶ τὴν παραποταμίαν καθιερώσαντα τοῖς μεγίστοις τῶν θεῶν, Ὀλυμπίαν ἀπ' ἐκείνου προσ-
αγορεῦσαι. Ὑποστησάμενον δ' ἱππικὸν ἀγῶνα καὶ γυμνικόν, τὰ τε περὶ τῶν ἁθλῶν διατάξαι, καὶ θεω-
ροὺς ἀποστεῖλαι τοὺς ταῖς πόλεσι προερούντας τὴν θέαν τῶν ἀγώνων. Διὰ δὲ τὴν παρὰ τοῖς Ἀργοναύ-
ταις γενομένην ἀποδοχὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν οὐ μετρίως δοξασθέντος, προσγενέσθαι τὴν ἐκ τῆς Ὀλυμπιακῆς πανηγύρεως δόξαν· ὥς τε πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐπιφανέστατον ὑπάρχειν, καὶ παρὰ ταῖς πλεί-
σταις πόλεσι γνωσθέντα, πολλοὺς ἔχειν ἐπιθυμητὰς τῆς φιλίας, οὓς προθύμους εἶναι μετέχειν παντὸς κινδύνου. Ταχὺ δ' ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ θαυ-
μασθέντα, στρατόπεδόν τε κράτιστον συστήσασθαι, καὶ πᾶσαν ἐπελθεῖν τὴν οἰκουμένην, εὐεργετοῦντα τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων· ἀνθ' ὧν τυχεῖν αὐτὸν συμ-
φωνουμένης ἀθανασίας. Τοὺς δὲ ποιητάς, διὰ τὴν συνήθη τερατολογίαν, μυθολογήσαι μόνον τὸν Ἡρα-
κλέα καὶ γυμνὸν ὕπλων τελέσαι τοὺς τεθρυλλημένους ἁθλοὺς.

(C. 54.) Jason deinde, repudiata Medea, e qua tres filios suscep-
perat, altera inquit cum Glaucē vota. Quae Medeam, cedere nolen-
tem, ita furore armavit, ut igne et caede grassaretur, extincta-
que Glaucē, suos ipsa liberos trucidaret, atque Herculem adversus
Iasonem vindicem posceret.

54. Ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ θεοῦ τούτου τὰ μυθολο-
γούμενα πάντα διήλθομεν· νυνὶ δὲ προσθεῖτον ἡμῖν
ὑπὲρ Ἰάσονος τὸν ὑπολειπόμενον λόγον. Φασὶ γὰρ

αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατοικοῦντα, καὶ συμβιώσαντα
 δεκαετῇ χρόνον Μήδειά, γεννῆσαι παῖδας ἐξ αὐτῆς,
 τοὺς μὲν πρεσβυτάτους δύο, διδύμους, Θειταλὸν τε
 καὶ Ἀλκιμένην· τὸν δὲ τρίτον, πολὺ νεώτερον τοῦ-
 των, Τίσανδρον. Τοῦτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἰστο-
 ροῦσιν ἀποδοχῆς ἀξιοθῆναι τὴν Μήδειαν ὑπὸ τοῦ
 ἀνδρός, διὰ τὸ μὴ μόνον κάλλει διαφέρειν αὐτήν,
 ἀλλὰ καὶ σωφροσύνῃ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς κεκο-
 σμηθῆσαι· μετὰ δὲ ταῦτα αἰεὶ μᾶλλον τοῦ χρόνου τὴν
 φυσικὴν εὐπρέπειαν ἀφαιρουμένον, λέγεται, τὸν Ἰά-
 σονα Γλαύκης ἐρασθέντα τῆς Κρέοντος θυγατρὸς,
 μνηστεῦσαι τὴν παρθένον. Συγκαταθεμένου δὲ τοῦ
 πατρὸς καὶ τάξαντος ἡμέραν τοῖς γάμοις, τὸ μὲν προῶ-
 τον ἐπιβαλίσθαι φασὶν αὐτὸν πείθειν τὴν Μήδειαν
 ἱκουσίως παραχωρῆσαι τῆς συμβιώσεως· βούλεσθαι
 γὰρ αὐτὴν γαμεῖν, οὐκ ἀποδοκιμάσαντα τὴν πρὸς
 αὐτὴν ὁμιλίαν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις σπεύδοντα συγ-
 γενῇ τὸν βασιλέως οἶκον ποιήσασθαι. Ἀγανακτού-
 σης δὲ τῆς γυναικὸς, καὶ τοὺς θεοὺς μαρτυρομένης
 τοὺς ἐπόπτας γενομένους τῶν ὄρκων, φασὶ τὸν Ἰά-
 σονα καταφρονησάντα γῆμαι τὴν τοῦ βασιλέως θυ-
 γατέρα. Τὴν δὲ Μήδειαν ἐξελαντομένην ἐκ τῆς πό-
 λεως, καὶ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ Κρέοντος λαβοῦσαν
 εἰς τὴν τῆς φυγῆς παρασκευήν, εἰς μὲν τὰ βασίλεια
 νυκτὸς εἰσελθεῖν, ἀλλοιωσάσαν τοῖς φαρμάκοις τὴν
 αὐτῆς ὕψιν, καὶ τὴν οἰκίαν ὑφάψαι, ὅζιον τι προσ-
 θεῖσαν, εὐρημένον μὲν ὑπὸ Κίρκης τῆς ἀδελφῆς, δύ-
 ναμιν δ' ἔχον, ἐπὶ τὴν ἐξαφθῆ, δυσκατάσβεστον. Ἀφ' ἧς
 δὲ φλεγόμενων τῶν βασιλείων, τὸν μὲν Ἰάσονα ταχέως

ἐκτεθῆσαι, τὴν δὲ Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα τοῦ πυρὸς περικαταλαβόντος διαφθαρῆναι. Τινὲς δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τοὺς μὲν υἱοὺς τῆς Μηδείας δῶρα κομίσαι τῇ νύμφῃ φαρμάκοις κεχρισμένα, τὴν δὲ Γλαύκην δεξαμένην καὶ τῷ σώματι περιθεμένην, αὐτὴν τε συμφορᾷ περιπεσεῖν, καὶ τὸν πατέρα βοηθοῦντα, καὶ τοῦ σώματος ἀψάμνον, τελευτῆσαι. Τὴν δὲ Μηδεῖαν ἐπιτυχοῦσαν τοῖς πρώτοις ἐγχειρήμασιν, οὐκ ἀποστῆναι τῆς Ἰάσονος τιμωρίας. Ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ προσελθεῖν αὐτὴν ὄργῃς ἅμα καὶ ζηλοτυπίας, ἔτι δ' ὁμότητος, ὥστ' ἐπεὶ ἐξέφυγε τὸν μετὰ τῆς νύμφης κίνδυνον, τῇ σφαγῇ τῶν κοινῶν τέκνων ἔμβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὰς μεγίστας συμφοράς. Πλὴν γὰρ ἐνὸς τοῦ διαφυγόντος, τοὺς ἄλλους υἱοὺς ἀποσφάξαι, καὶ τὰ σώματα τούτων ἐν τῷ τῆς Ἥρας τεμένει θάψαι· καὶ μετὰ τῶν πιστοτάτων θεραπααινίδων, ἔτι πολλῆς νυκτὸς οὔσης, φυγεῖν ἐκ τῆς Κορίνθου, καὶ διεκπεσεῖν εἰς Θήβας πρὸς Ἥρακλέα· τοῦτον γὰρ μεσίτην γεγονότα τῶν ὁμολογιῶν ἐν Κόλχοις, ἐπηγγέλθαι βοηθήσειν αὐτῇ παρασπονδουμένην.

(C. 55.) Orbus Iason quum mortem sibi concivisset; Thessalus, filius eius superstes, Iolicum reversus, Peliae in regno succedit, suaeque populum ditionis Thessalos appellat. Medea, desperata furentis Herculis ope, Athenas profugit ad Aegeum: cui nupta Medum peperit, primum Medorum regem. Aliae de erroribus eius narrationes: (C. 56.) quarum magna est per Tragicos varietas orta. — Argonautarum reditus per aliam viam, a Timaeo aliisque traditus, adverso Tanai et per aliud flumen in Oceanum, inde iuxta Gades in mare mediterraneum, eiusque rei opinata vestigia. Sed hoc de reditu falsa multa commemorata.

55. Ἐν τοσοῦτῳ δὲ τὸν μὲν Ἰάσονα στηρηθέντα τέκνων καὶ γυναικὸς, δόξαι πᾶσι δίκαια πεπονθέναι· διὸ καὶ μὴ δυνάμενον ἐνεγκεῖν τὸ μέγεθος τῆς

συμφροῦς, ἐκ τοῦ ζῆν ἑαυτὸν μεταστῆσαι. Τοὺς δὲ
 Κορινθίους ἐκπεπληχθαι μὲν τὴν δεινότητα τῆς πε-
 ριπετείας, μάλιστα δ' ἀπορεῖν περὶ τῆς ταφῆς τῶν
 παιδων. Διόπερ ἀποστειλάντων αὐτῶν Πυθῶδα
 τοὺς ἐπερωτήσαντας τὸν Θεόν, πῶς χρηστέον τοῖς σώ-
 μασι τῶν παιδων, προστάξει τὴν Πυθίαν ἐν τῷ τε-
 μένει τῆς Ἥρας αὐτοὺς θάψαι, καὶ τιμῶν ἡρωϊκῶν
 αὐτοὺς ἀξιοῦν. Ποιησάντων δὲ τῶν Κορινθίων τὸ
 προσταχθέν, φασὶ Θετταλὸν μὲν τὸν διαφυγόντα τὸν
 ἀπὸ τῆς μητρὸς φόγον, ἐν Κορίνθῳ τραφέντα, μετὰ
 ταῦτα ἐπανελθεῖν εἰς Ἰωλκόν, οὓσαν Ἰάσονος πα-
 τρίδα· ἐν ᾗ καταλαβόντα προσφάτως Ἀκασιον τὸν
 Πελίου τετελευτηκότα, παραλαβεῖν κατὰ γένος προς-
 ἤκουσαν τὴν βασιλείαν, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν τετα-
 γμένους ἀφ' ἑαυτοῦ προσαγορευῆσαι Θετταλοὺς. Οὐκ
 ἄγνοῶ δὲ διότι περὶ τῆς τῶν Θετταλῶν προσηγορίας
 οὐ ταύτην μόνην τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ διαφώνους
 ἑτέρας παραδεδύσθαι συμβέβηκε· περὶ ὧν ἐν οἰκειο-
 τέροις μνησθησόμεθα καιροῖς. Τὴν δ' οὖν Μήδειαν
 ἐν Θήβαις φασὶ καταλαβοῦσαν Ἡρακλέα μαρτυρῶ πά-
 θει συνεχόμενον, καὶ τοὺς υἱοὺς ἀπεκτακότα, φαρ-
 μάκοις αὐτὸν ἰάσασθαι. Τοῦ δ' Εὐρυσθέως ἐπι-
 κειμένου τοῖς προστάγμασιν, ἀπογονῶσαν τὴν κατὰ
 τὸ παρὸν ἐκ τούτου βοήθειαν, καταφνεῖν εἰς Ἀθή-
 νας πρὸς Αἰγέα τὸν Πανδίωνος. Ἐνταῦθα δ' οἱ μὲν
 φασὶν αὐτὴν Αἰγεῖ συνοικήσασαν, γεννῆσαι Μῆδον
 τὸν ὕστερον Μηδίας βασιλεύσαντα· τινὲς δ' ἱστο-
 ροῦσιν ὑφ' Ἰππότου τοῦ Κρέοντος ἐξαιτουμένην, κρι-
 σιως τυχεῖν, καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυθῆναι. Μετὰ

δὲ ταῦτα Θησέως ἐπαρελθόντος ἐκ Τροϊζῆνος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐγκληθεῖσαν ἐπὶ φαρμακείᾳ, φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως· δόντος δ' Αἰγέως τοὺς παραπέμψοντας εἰς ἣν βούλοιοτο χώραν, εἰς τὴν Φοινίκην κομισθῆναι. Ἐντεῦθεν δ' εἰς τοὺς ἄνω τόπους τῆς Ἀσίας ἀναβᾶσαν, συνοικῆσαι τιμὴ τῶν ἐπιφανῶν βασιλέων· ἐξ οὗ γεννηῖσαι παῖδα Μῆδον· καὶ τὸν μὲν παῖδα μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευταίην διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν, θανμασθῆναι τε κατὰ τὴν ἀνδρείαν, καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Μήδους ὀνομάσαι.

56. Καθόλου δέ, διὰ τὴν τῶν τραγοιδῶν τερατείαν, ποικίλη τις καὶ διάφορος ἱστορία περὶ Μηδείας ἐξηγήνεται. Καὶ τινες, χαρίζεσθαι βουλόμενοι τοῖς Ἀθηναίοις, φασὶν αὐτὴν ἀναλαβοῦσαν τὸν ἐξ Αἰγέως Μῆδον, εἰς Κόλχους διασωθῆναι. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰήτην, ἐκ τῆς βασιλείας ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Πέρσου βιαίως ἐκπεπιτοκότα, τὴν ἀρχὴν ἀνακτιῆσασθαι, Μήδου τοῦ Μηδείας ἀνελόντος τὸν Πέρσην. Μετὰ δὲ ταῦτα δυνάμειως ἐγκρατῇ γενόμενον τὸν Μῆδον, πολλὴν ἐπελθεῖν τῆς ὑπὲρ τὸν Πόντον Ἀσίας, καὶ κατασχεῖν τὴν ἀπ' ἐκείνου προσγορευθεῖσαν Μηδίαν. Ἀλλὰ γὰρ τὸ πάσας τὰς ἀποφάσεις τῶν περὶ τῆς Μηδείας μυθολογησάντων ἀναγράφειν οὐκ ἀναγκαῖον, ἀλλὰ καὶ μακρὸν εἶναι κρίνοντες, τὰ καταλειπόμενα τῆς περὶ τῶν Ἀργοναυτῶν ἱστορίας προσθήσομεν. Οὐκ ὀλίγοι γάρ τῶν τε ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῶν μεταγενεστέρων, (ὧν ἔστι καὶ Τίμαιος) φασὶ τοὺς Ἀργοναύτας μετὰ τὴν τοῦ δέφρατος ἀρπαγὴν, πυθομένους ὑπ' Αἰήτου προκα-

τειληφθαι ναυοὶ τὸ σιόμα τοῦ Πόντου, προῦξιν ἐπι-
 τέλεισασθαι παράδοξον καὶ μνήμης ἄξιον. Ἀναπλεύ-
 σαυτας γὰρ αὐτοὺς διὰ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ ἐπὶ
 τῆς πηγῆς, καὶ κατὰ τόπον ἰνὰ τὴν ναῦν διεκλύσαν-
 τας, καθ' ἑτέρου πάλιν ποταμοῦ, τὴν ὕσιν ἔχοντος
 εἰς τὸν ὠκεανόν, καταπλεῦσαι πρὸς τὴν Θάλασσαν·
 ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἐπὶ τὴν δύσιν κομισθῆναι, τὴν
 γῆν ἔχοντας ἐξ εὐωνύμων, καὶ πλησίον γενομένους
 Γαδείρων, εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Θάλασσαν εἰσπλεύσαι.
 Ἀποδείξεις δὲ τούτων φέρουσι, δεικνύντες τοὺς παρὰ
 τὸν ὠκεανὸν κατοικοῦντας Κελτοὺς σεβομένους μάλ-
 ιστα τῶν θεῶν τοὺς Διοσκούρους· παραδόξιμον
 γὰρ ἔχειν αὐτοὺς ἐκ παλαιῶν χρόνων τὴν τούτων
 τῶν θεῶν παρουσίαν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ γεγεννημένην.
 Εἶναι δὲ καὶ τὴν παρὰ τὸν ὠκεανὸν χώραν οὐκ ὀλί-
 γας ἔχουσιν προσηγορίας ἀπὸ τε τῶν Ἀργοναυτῶν
 καὶ τῶν Διοσκούρων. Παραπλησίως δὲ καὶ τὴν ἐντὸς
 Γαδείρων ἡπειρον ἔχειν ἐμφανῆ σημεῖα τῆς τούτων
 ἀνακομιδῆς. Περὶ μὲν γὰρ τὴν Τυρρηνίαν κατα-
 πλιδσαντας αὐτοὺς εἰς ἡῶσον τὴν ὀνομαζομένην Αἰ-
 θαλίαν, τὸν ἐν αὐτῇ λιμένα, κάλλιστον ὄντα τῶν ἐν
 ἐκείνοις τοῖς τόποις, Ἀργῶν ἀπὸ τῆς νεῶς προσγο-
 ρεῦσαι, καὶ μέχρι τῶνδε τῶν χρόνων διαμένειν αὐ-
 τοῦ τὴν προσηγορίαν. Παραπλησίως δὲ τοῖς εἰρη-
 μένοις, κατὰ μὲν τὴν Τυρρηνίαν ἀπὸ σταδίων ὀκτα-
 κοσίων τῆς Ῥώμης ὀνομάσαι λιμένα Τελαμῶνα· κατὰ
 δὲ Αἰθρίας τῆς Ἰταλίας Αἰήτην, τὸν νῦν Καίτην
 προσγοροῦμενον. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπ' ἀνέμων αὐ-
 τοὺς ἐκτιφέντας εἰς τὰς σύρσεις, καὶ μαθόντας περὶ

Τρίτωνος τοῦ τότε βασιλεύοντος τῆς Λιβύης τὴν ἰδιότητα τῆς θαλάττης, καὶ τὸν κίνδυνον ἐκφυγόν-
τας, δωρήσασθαι χαλκοῦν τρίποδα, τὸν ἀρχαίοις μὲν
κεχαραγμένον γράμμασι, μέχρι δὲ τῶν νεωτέρων χρό-
νων διαμείναντα παρὰ τοῖς Εὐεσπερίταις. Οὐ πα-
ραλειπτόν δ' ἡμῖν ἀντιξέλεγκτον τὴν ἱστορίαν τῶν
ἀποφηναμένων τοὺς Ἀργοναύτας ἀνὰ τὸν Ἴστρον
πλεύσαντας μέχρι τῶν πηγῶν, κατενεχθῆναι διὰ τῆς
ἀντιπροσώπου ῥύσεως πρὸς τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον.
Τούτους γὰρ ὁ χρόνος ἤλεγεν ὑπολαβόντας τὸν ἐν
τῷ Πόντῳ πλείοσι στόμασιν ἐξερευγόμενον Ἴστρον,
καὶ τὸν εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐκβάλλοντα, τὴν ῥύσιν ἔχον
ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων. Ῥωμαίων γὰρ καταπολεμη-
σάντων τὸ τῶν Ἰστρον ἔθνος, εὗρέθη τὰς πηγὰς
ἔχων ὁ ποταμὸς ἀπὸ τετταράκοντα σταδίων τῆς θα-
λάττης. Ἀλλὰ γὰρ τοῖς συγγραφεῦσιν αἰτίαν τῆς
πλάνης φασὶ γενέσθαι τὴν ὁμωνυμίαν τῶν ποταμῶν.

(C. 57.) Heraclidae, post ἀποθίωσιν patris Trachine apud Cey-
cem regem educati, minisque Eurysthei cedentes, ab amicis Athe-
niensibus in tutelam recipiuntur, et nacti Tricorynthus, auxilio
illorum, Theseo et Hyllo ducibus, adversarium filiosque eius caedunt.

57. Ἡμῖν δ' ἀρκούντως ἐξεργασμένοις τὴν περὶ
τῶν Ἀργοναυτῶν ἱστορίαν, καὶ τὰ ὑφ' Ἡρακλέους
πραχθέντα, οἰκείον ἂν εἴη, κατὰ τὴν γενομένην ἐπαγ-
γελίαν, ἀναγράψαι τὰς τῶν νύων αὐτοῦ πράξεις. Με-
τὰ τὴν Ἡρακλέους τοίνυν ἀποθίωσιν οἱ παῖδες αὐ-
τοῦ κατόικουν ἐν Τραχίνι παρὰ Κήῳ καὶ τῷ βασιλεῖ.
Μετὰ δὲ ταῦτα Ἴλλον καὶ τινων ἑτέρων ἀνδρωθέν-
των, Εὐρυσθεὺς φοβηθεὶς μὴ πάντων ἐνηλίκων γε-
νομένων, ἐκπέσῃ τῆς ἐν Μυκῇναις βασιλείας, ἔγνων

τοὺς Ἡρακλείδας ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος φυγαδεῦσαι.
 Διὸ Κῆρυκι μὲν τῷ βασιλεῖ προηγόρευσε τοὺς τε Ἡρα-
 κλείδας καὶ τοὺς τοῦ Λικυμνίου παῖδας ἐκβαλεῖν·
 εἰτι δὲ Ἰόλαον, καὶ τὸ σύστημα τῶν Ἀρχάδων, τῶν
 Ἡρακλεῖ συνεστρατευκότων· ἢ ταῦτα μὴ ποιοῦντα,
 πόλεμον ἀναδέξασθαι. Οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι καὶ οἱ
 μετ' αὐτῶν, θεωροῦντες αὐτοὺς οὐκ ἀξιωμαχοὺς ὄν-
 τας Εὐρυσθεῖ πολεμεῖν, ἔγνωσαν ἐκουσίως φεύγειν
 ἐκ τῆς Τραχίνος· ἐπιόντες δὲ τῶν ἄλλων πόλεων
 τὰς ἀξιολογωτάτας, ἐδέοντο παραδεῖξασθαι σφᾶς αὐ-
 τοὺς συνοίκους. Μηδεμίᾳς δὲ τολμώσης ὑποδεῖξασθαι,
 μόνοι τῶν ἄλλων Ἀθηναῖοι, διὰ τὴν ἔμφυτον αὐτοῖς
 ἐπιεικειαν, προσεδέξαντο τοὺς Ἡρακλείδας· κατεγκι-
 σαν δὲ αὐτοὺς μετὰ τῶν συμφυγόντων εἰς Τρικόρυν-
 θον, ἥτις ἐστὶ μία τῆς ὀνομαζομένης Τετραπόλεως.
 Μετὰ δὲ τινα χρόνον ἀπάντων τῶν Ἡρακλέους παῖ-
 δων ἠνδρωμένων, καὶ φρονήματος ἐμφυομένου τοῖς
 νεανίσκοις διὰ τὴν ἄφ' Ἡρακλέους δόξαν, ὑφορώμε-
 νος αὐτῶν τὴν ἀὔξειν Εὐρυσθεὺς, ἐστράτευσεν ἐπ'
 αὐτοὺς μετὰ πολλῆς δυνάμεως. Οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι,
 βοηθούντων αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, προστησάμενοι
 τὸν Ἡρακλέους ἀδελφιδοῦν Ἰόλαον, καὶ τοῦτω τε καὶ
 Θησεῖ καὶ ἄλλῳ τὴν στρατηγίαν παραδόντες, ἐνί-
 κησαν παρατάξει τὸν Εὐρυσθέα. Κατὰ δὲ τὴν μά-
 χην πλείστοι μὲν τῶν μετ' Εὐρυσθέως κατεκόπησαν,
 αὐτὸς δ' Εὐρυσθεὺς, τοῦ ἄρματος κατὰ τὴν φυγὴν
 συντριβέντος, ὑπὸ ἄλλου τοῦ Ἡρακλέους ἀνῆρέθη.
 Ὅμοίως δὲ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Εὐρυσθέως πάντες κατὰ
 τὴν μάχην ἐτελεύτησαν.

(C. 58.) Quo facto, Hylli auspiciis, Peloponnesum invadunt, Mycenarum regnum ab Atreo recuperaturi; at victo Hyllo in certamine, quo res est dirempta, quinquaginta annos regno et Peloponneso excluduntur. Alcmena interim Thebis dea facta. Caeteri Heraclidæ communes cum Dorienſibus ſedes ſibi vindicarunt. Tlepolemus, ob Licymnii eadem Argis Rhodum profugus, inſulae, in tres diviſae partes, imperium obtinuit.

58. Μετά δὲ ταῦτα, οἱ μὲν Ἡρακλεῖδαι παντες περιβοήτῳ μάχῃ νενικηκότες τὸν Εὐρυσθέα, καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν συμμάχων εὐπορήσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, Ἰλλου στρατηγούντος. Αἰρεὺς δὲ μετὰ τὴν Εὐρυσθέως τελευτὴν καταλαβόμενος τὴν ἐν Μυκῆναις βασιλείαν, καὶ προσλαβόμενος συμμάχους Τεγεάτας, καὶ τινες ἄλλους, ἀπήντησε τοῖς Ἡρακλεΐδαϊς. Κατὰ δὲ τὸν Ἰσθμὸν τῶν στρατοπέδων ἀθροισθέντων, Ἰλλος μὲν ὁ Ἡρακλέους εἰς μονομαχίαν προεκάλεσατο τῶν πολεμίων τὸν βουλόμενον, ὁμολογίας θέμενος τοιαύτας· εἰ μὲν Ἰλλος νικήσει τὸν ἀντιταχθέντα, παραλαβεῖν Ἡρακλεΐδας τὴν Εὐρυσθέως βασιλείαν· εἰ δὲ Ἰλλος λειφθεῖ, μὴ κατεῖναι τοὺς Ἡρακλεΐδας εἰς Πελοπόννησον ἐντὸς ἐτῶν πενήκοντα. Καταβάντος δ' εἰς τὴν πρόκλησιν Ἐχέμου τοῦ βασιλέως τῶν Τεγεατῶν, καὶ τῆς μονομαχίας γενομένης, ὁ μὲν Ἰλλος ἀνῆρέθη, οἱ δὲ Ἡρακλεΐδαι κατὰ τὰς ὁμολογίας ἀπέσπασαν τῆς καθόδου, καὶ τὴν εἰς Τριχόρουν θὸν ἐπάναγον ἐποίησαντο. Μετὰ δὲ τινες χρόνους, Λικύμνιος μὲν μετὰ τῶν παιδῶν, καὶ Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους, ἑκουσίως τῶν Ἀργείων αὐτοὺς προσδεξαμένων, ἐν Ἀργεὶ κατοικήσαν. Οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐν Τριχορύνθῳ κατοικήσαντες, ὥς ὁ πενήκονταετὴς χρόνος διήλθε, κατῆλθον εἰς Πελο-

πόννησον· ὦν τὰς πράξεις ἀναγράφομεν, ὅταν εἰς
 ἐκείνους τοὺς χρόνους παραγεννηθῶμεν. Ἀλκμήνη
 δ' εἰς Θήβας καταντήσασα, καὶ μετὰ ταῦτα ἄφαντος
 γενομένη, τιμῶν ἰσοθέων ἔτυχε παρὰ τοῖς Θηβαίοις.
 Τοὺς δ' ἄλλους Ἡρακλείδας φασὶν ἐλθόντας παρ'
 Αἰγίμιον τὸν Δώρου, τὴν πατρίαν τῆς χώρας παρα-
 καταθήκην ἀπαιτήσαντας, μετὰ Δωριέων κατοικῆσαι.
 Τληπόλεμον δὲ τὸν Ἡρακλέους ἐν Ἀργεὶ κατοικοῦντα
 λέγουσιν ἀνελεῖν Αἰκύμνιον τὸν Ἡλεκτρύονος,
 ἐρίσαντα περὶ τιμῶν, διὰ δὲ τὸν φόρον τοῦτον ἐξ
 Ἀργεὺς φυγόντα εἰς Ῥόδον κατοικῆσαι. Τὴν δὲ
 νῆσον ταύτην τότε κατοικοῦν Ἕλληνες οἱ ὑπὸ Τροίπα
 τοῦ Φόρβαντος κατοικισθέντες. Τὸν δ' οὖν Τλη-
 πόλεμον κοινῇ μετὰ τῶν ἐγχωρίων τριμερῇ ποιῆσαι
 τὴν Ῥόδον, καὶ τρεῖς ἐν αὐτῇ καταστήσαι πόλεις,
 Αἰνδον, Ἰήλυσον, Κάμιρον· βασιλεύσαι δ' αὐτὸν
 πάντων τῶν Ῥοδίων, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς Ἡρακλέους
 δόξαν, καὶ κατὰ τοὺς ὑστερον χρόνους μετ' Ἀγα-
 μέμνορος ἐπὶ τὴν Τροίαν στρατεύσαι.

(C. 59.) Progreditur auctor ad Thesum, Herculis aemulum
 (ante Chr. 1260); cuius genus et prima virtutis specimina in Cory-
 naeten, Sinin, apium Crommyonensem, Scironem, Cercyonem, Pro-
 crusten, describit. Quibus praeclare peractis Theseus Athenas
 petit, ab Aegeoque rege centis indicibus filius agnitus, taurum Ma-
 rathonium superat.

59. Ἐπεὶ δὲ περὶ Ἡρακλέους καὶ τῶν ἀπογόνων
 αὐτοῦ διήλθομεν, οἰκείον ἂν εἴη περὶ Θησέως εἰπεῖν,
 διὰ τὸ τοῦτον ξηλωτὴν γενέσθαι τῶν Ἡρακλείους
 ἄθλων. Θησεὺς τοίνυν γεγονὼς Αἰθρας τῆς Πιτθέως
 καὶ Ποσειδῶνος, τραφεὶς ἐν Τροίῳ παρὰ Πιτθεῖ
 τῷ μητροπάτρι, καὶ τὰ μυθολογούμενα σύμβολα

ἀνηρημένος, τὰ ὑπὸ Αἰγέως ὑπὸ τινι πέτρᾳ τεθει-
 μένα, κατήντησεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Διεξιὼν δ', ὥς
 φασι, τὴν παραθαλάττιον, καὶ ζηλωτὴς ὦν τῆς
 Ἡρακλείους ἀρετῆς, ἐπεβίβλετο τελεῖν ἄθλους περιέ-
 χοντας ἀποδοχὴν τε καὶ δόξαν. Πρῶτον μὲν οὖν
 ἀνείλε τὸν ὀνομαζόμενον Κορυνήτην, χρώμενον τῇ
 προσαγορευομένῃ κορύνῃ, (ἥτις ἦν αὐτῷ ὄπλον
 ἀμυντήριον) καὶ τοὺς παριόντας ἀποκτείνοντα.
 Δεύτερον δέ, τὸν ἐν Ἰσθμῷ κατοικοῦντα Σίνιν.
 Οὗτος γὰρ δύο πίτυς κάμπτων, καὶ πρὸς ἑκατέραν
 τὸν ἓνα βραχίονα προσδεσμεύων, ἄφνω τὰς πίτυς
 ῥήγει· διόπερ τῶν σωμάτων διὰ τὴν βίαν ἀποσπω-
 μένων, συνέβαινε τοὺς ἀτυχοῦντας μετὰ μεγάλης
 τιμωρίας τελευτᾶν. Τρίτον δὲ τὴν ἐν Κρομμυῶνι
 ὑπάρχουσαν ὕν ἀγρίαν, διαφέρουσαν ἀλκῇ τε καὶ
 μιγέθει, καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους ἀναιροῦσαν, ἀπέ-
 κτεινεν. Ἐκόλασε δὲ καὶ Σκίρωνά, τὸν οἰκοῦντα
 τῆς Μεγαρίδος τὰς ὀνομαζόμενας ἀπ' ἐκείνου Σκι-
 ρωνίδας πέτρας. Οὗτος γὰρ εἰώθει τοὺς παριόντας
 ἀναγκάζειν ἀπονίπτειν ἑαυτὸν ἐπὶ τιος ἀποκρήμνου
 τόπου· λακτίσματι δὲ ἄφνω τύπτων, περιεκύβη κα-
 τὰ τῶν κρημνῶν εἰς θάλασσαν, κατὰ τὴν ὀνομαζο-
 μένην Χελώνην. Ἀνείλε δὲ καὶ περὶ τὴν Ἐλευσίνα
 Κερκύονα, τὸν διαπαλαίοντα τοῖς παριοῦσι, καὶ τὸν
 ἡττηθέντα διαφθείροντα. Μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν
 ὀνομαζόμενον Προκρούστην ἀπέκτεινε, τὸν οἰκοῦντα
 ἐν τῷ λεγομένῳ Κορυθαλλάῳ τῆς Ἀττικῆς. Οὗτος δὲ
 τοὺς παριόντας ὁδοιπόρους ἠνάγκαζεν ἐπὶ τιος
 κλίνης ἀναπίπτειν, καὶ τῶν μὲν μακροτέρων τὰ

προέχοντα μέρη τοῦ σώματος ἀπέκοπτε, τῶν δ' ἐλαττόνων τοὺς πόδας προέκρουεν· ἃς οὐπερ Προκρούστης ὠνομάσθη. Κατορθώσας δὲ τὰ προσηρημένα, κατήντησεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ τὸν Αἰγέα διὰ τῶν συμβόλων ἀνεγνώρισε. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ἐν Μαραθῶνι ταῦρον, ὃν Ἡρακλῆς, τελὼν ἄθλον, ἐκ Κρήτης ἀπήγαγεν εἰς Πελοπόννησον, συμπλακεῖς καὶ κρατήσας τοῦ ζώου, κατήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας· τοῦτον δ' Αἰγέως παραλαβὼν ἔθυσεν Ἀπόλλωνι.

(C. 60.) Interemit et Minotaurum; de quo mythus sic narratur, ut regum Cretensium recensio deducatur usque ad Androgeum, Minois secundi filium, per insidias ab Aegeo, cui suspectus erat, occisum.

60. Λεῖπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ Μινωταύρου τοῦ ἀναιρεθέντος ὑπὸ Θησέως. Ἀναγκαιὸν δ' ἔστι, προσαναδραμόντας τοῖς χρόνοις, τὰ συμπεπλεγμένα τούτοις διελθεῖν, ἵνα γένηται σαφὴς ἡ σύμπασα διήγησις. Τεύταμος δ' Ἀώρου, τοῦ Ἑλληνος, τοῦ Δευκαλίωνος, εἰς Κρήτην πλεύσας μετὰ Διολέων καὶ Πελασγῶν, ἐβασίλευσε τῆς νήσου· γήμας δὲ τὴν Κρηθίως θυγατέρα, ἐγέννησεν Ἀστέριον. Οὗ βασιλεύοντος ἐν τῇ Κρήτῃ, Ζεὺς, ὡς φασιν, Εὐρώπην ἄρπάσας ἐκ Φοινίκης, καὶ διακομίσας εἰς Κρήτην ἐπὶ ταύρου, μιγείς αὐτῇ, τρεῖς υἱοὺς ἐγέννησε, Μίνω, καὶ Ῥαδάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα. Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Εὐρώπην Ἀστέριος ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης ἔγημεν· ἅπαις δὲ ὦν, τοὺς τοῦ Διὸς παῖδας υἱοποιήσας, διαδόχους τῆς βασιλείας ἀπέλιπε. Τούτων δὲ Ῥαδάμανθους μὲν τοῖς Κρησὶν ἐνομοθέτησε:

Μίνως δὲ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, καὶ γῆμας Ἰώωνην τὴν Λυκτίου, Λύκαστον ἐγέννησεν· ὃς διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, καὶ γῆμας Ἰδὴν τὴν Κορύβαντος, ἐγέννησε Μίνωα τὸν δεύτερον, ὃν τινες Διὸς υἱὸν ἀναγράφουσιν. Οὗτος πρῶτος Ἑλλήνων ναυτικὴν δύναμιν ἀξιόλογον συστήσας, ἐθαλασσοκράτησε. Γῆμας δὲ Πασιφάην τὴν Ἥλιου καὶ Κρήτης, ἐγέννησε Δευκαλίωνα, καὶ Κατρεά, καὶ Ἀνδρόγεον, καὶ Ἀριάδνην, καὶ ἕτερα τέκνα ἔυχε πλείονα. Τῶν δὲ Μίνως υἱὸν Ἀνδρόγεωσ μὲν εἰς τὰς Ἀθῆνας κατήντησε, Παναθηναίων συντελουμένων, Αἰγέωσ βασιλεύοντος· ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι νικήσας τοὺς ἀθλητὰς ἅπαντας, συνήθης ἐγένετο τοῖς Πάλλαντος παισίν. Ἐνταῦθ' ὁ μὲν Αἰγέυς ὑποπτεύσας τὴν Ἀνδρόγεω φίλιαν, μήπως ὁ Μίνως βοηθήσας τοῖς υἱοῖς τοῦ Πάλλαντος, ἀφέλῃται τὴν ἀρχήν, ἐπεβούλευσε τῷ Ἀνδρόγεω. Βαδίζοντος οὖν αὐτοῦ εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ τινα θεωρίαν, ἐδολοφόνησεν αὐτὸν διὰ τικῶν ἐγχωρίων, περὶ Οἰνόην τῆς Ἀττικῆς.

(C. 61.) Hanc ob caedem Minos bello et fame pressit Athenienses, et ad explendam Minotauri sacvitium gravissimam eis, oraculi iussu, muletam irrogavit. Sed Theseus, Ariadnae ope adiutus, Minotaurum confecto, patriam iniquo tributo liberat. Redux, coniugis raptu perturbatus, conventi obliviscitur: atris velis conspectis, praecipitum se fert Aegaeus pater: cui ille in regno succedens legibus Atticam et institutis ampliorem fecit.

61. Μίνως δὲ πυθόμενος τὴν κατὰ τὸν υἱὸν συμφορὰν, ἤκεν εἰς τὰς Ἀθῆνας, δίκας αἰτῶν τοῦ Ἀνδρόγεω φόρου. Οὐδενὸς δ' αὐτῷ προσέχοντος, πρὸς μὲν Ἀθηναίους συνστήσατο πόλεμον, ἀρὰς δὲ ἐπειήσατο τῷ Διὶ γενέσθαι κατὰ τὴν πόλιν τῶν

Ἀθηναίων αὐχμὸν καὶ λιμὸν. Ταχὺ δὲ περὶ τὴν
 Ἀιτικὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα γενομένων αὐχμῶν, καὶ
 φθαρέντων τῶν καρπῶν, συνελθόντες οἱ τῶν πόλεων
 ἡγεμόνες, ἐπηρώτησαν τὸν θεόν, πῶς ἂν δύναιτο
 τοῖν κακῶν ἀπαλλαγῆναι. Ὁ δ' ἔχρησεν ἐλθεῖν αὐ-
 τοὺς πρὸς Δίακόν τὸν Διὸς καὶ Αἰγίνης τῆς Ἀσωποῦ
 θυγατρὸς, καὶ κελεύειν ὑπὲρ αὐτῶν εὐχὰς ποιήσα-
 σθαι. Ὡς πραξάντων τὸ προσταχθέν, ὁ μὲν Δία-
 κὸς ἐπετέλεσε τὰς εὐχὰς, καὶ ὁ αὐχμὸς παρὰ μὲν
 τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἐπαύσατο, παρὰ δὲ τοῖς Ἀθη-
 ναίοις μόνοις διέμεινεν· οὗ δὴ χάριν ἡραγκάσθησαν
 οἱ Ἀθηναῖοι τὸν θεὸν ἐπερωτῆσαι περὶ τῆς τῶν κα-
 κῶν ἀπαλλαγῆς. Εἰθ' ὁ μὲν θεὸς ἔχρησεν, ἔάν τοι
 Ἀνδρόγεω φόρου τῷ Μίνωϊ δίκας δῶσιν, ὥς ἂν ἐκεί-
 νος δικάσῃ· ὑπακουσάντων δὲ τῷ θεῷ τῶν Ἀθηναίων,
 προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Μίνως διδόναι κόρους ἑπτὰ καὶ
 τὰς ἴσας κόρας δι' ἑτῶν ἑννέα βορὰν τῇ Μινωταύρῳ,
 εἰς ὅσον ἂν χρόνον ζῇ τὸ τέρας. Λόντων δ' αὐτῶν,
 ἀπηλλύγκησαν τῶν κακῶν οἱ κατὰ τὴν Ἀιτικὴν, καὶ
 ὁ Μίνως πολεμῶν ἐπαύσατο τὰς Ἀθήνας. Διελθόν-
 των δὲ ἑτῶν ἑννέα, πάλιν ὁ Μίνως ἦλθεν εἰς τὴν
 Ἀιτικὴν μετὰ μεγάλου στόλου, καὶ τοὺς δις ἑπτὰ
 κόρους ἀπαιτήσας ἔλαβε. Μελλόντων δ' ἐκπλεῖν
 τῶν περὶ τὸν Θησεά, ὁ Αἰγεὺς ᾤκνέσθητο πρὸς τὸν
 κυβερνήτην, καὶ προσέταξεν αὐτῷ, ἔάν μὲν ὁ Θησεὺς
 νικήσῃ τὸν Μινώταυρον, καταπλεῖν αὐτοὺς λευκοῖς
 ἱστίοις· ἔάν δὲ ἀπόληται, μέλασι, καθάπερ καὶ
 πρότερον ποιεῖν εἰώθεισαν. Καταπλευσάντων δὲ
 αὐτῶν εἰς Κρήτην, Ἀριάδην μὲν ἡ θυγάτηρ τοῦ

Μίνωνος ἠρώσθη τοῦ Θησεώς, εὐπρεπεῖα διαφέ-
ροντος· Θησεὺς δ' εἰς λόγους ἐλθὼν αὐτῇ, καὶ
ταύτην συνῆργον λαβὼν, τὸν τε Μινώταυρον ἀπέ-
κτεινε, καὶ τὴν ἔξοδον τὴν τοῦ λαβυρίνθου παρ'
αὐτῆς μαθὼν, διεσώθη. Ἀνακομιζόμενος δ' εἰς τὴν
πατρίδα, καὶ κλέψας τὴν Ἀριάδην, ἔλαθεν ἐκπλεύσας
νυκτὸς, καὶ κατῆγεν εἰς νῆσον τὴν ποτὲ μὲν Δίαν,
νῦν δὲ Νάξον προσαγορευομένην. Καθ' ὃν δὴ
χρόνον μυθολογοῦσι Διώνυσον ἐπιφανέντα, καὶ διὰ
τὸ κάλλος τῆς Ἀριάδνης, ἀφελόμενον τοῦ Θησεώς τὴν
παρθένον, ἔχειν αὐτὴν ὡς γυναῖκα γαμετήν, ἀγαπω-
μένην διαφερόντως. Μετὰ γοῦν τὴν τελευταίαν αὐ-
τῆς, διὰ τὴν φιλοστοργίαν ἀθανάτων καταξιδῶσαι
τιμῶν, καταστεινάζοντα τὸν ἐν οὐρανῷ στέφανον
Ἀριάδνης. Τοὺς δὲ περὶ τὸν Θησεῖα φασὶ διὰ τὴν ἀρπα-
γὴν τῆς κόρης δυσφοροῦντας ἰσχυρῶς, καὶ διὰ τὴν
λύπην ἐπιλαθομένους τῆς Αἰγέως παραγγελίας, τοῖς
μέλασιν ἰστίοις καταπλεῖν εἰς τὴν Αἰτικήν. Αἰγέα δὲ
θεασάμενον τὸν κατάπλου, καὶ δόξαντα τεθνηκέναι
τὸν υἱόν, ἠρωϊκὴν ἄμα προῦν καὶ συμφορὰν ἐπιτε-
λέσασθαι· ἀναβάντα γάρ εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διὰ
τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης προσκόψαντα τῷ ᾄῳ,
ἑαυτὸν κατακρημνίσαι. Μετὰ δὲ τὴν Αἰγέως τε-
λευταίαν Θησεὺς διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, ἤρχε
τοῦ πλήθους νομίμως, καὶ πολλὰ πρὸς αὐξήσιν τῆς
πατρίδος ἔπραξεν. Ἐπιφανέστατον δὲ συνετελέσθη
τὸ τοὺς δῆμους ὄντας μικροὺς μὲν τοῖς μεγέθει,
πολλοὺς δὲ τὸν ἀριθμὸν, μεταγαγεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας.
Ἀπὸ τούτων τῶν χρόνων Ἀθηναῖοι, διὰ τὸ βῆρος

τῆς πόλεως, φρονήματος ἐνεπίμπλαντο, καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ὤρέχθησαν. Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκούντως διεληλυθότες, τὰ λειπούμενα τῶν περὶ Θησέα γενομένων ἀναγράφομεν.

(C. 62.) Inito cum Cretensibus foedere, Theseus Phaedram ducit, Minois filiam: quae Hippolytum, privignum, impuro amore prosequuta, et sibi et Hippolyto tristem interitum paravit. Theseus moritur exsul, divino postea cultu dignatus.

62. Λευκαλίων ὁ πρεσβύτατος τῶν Μίνωος παίδων, δυναστεύων τῆς Κρήτης, καὶ ποιησάμενος πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν, συνώκησε τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Φαίδραν Θησεῖ· ὃς μετὰ τὸν γάμον Ἰππόλυτον μὲν τὸν ἐκ τῆς Ἀμαζονίδος γενόμενον υἱὸν ἐπεμφεν εἰς Τροίῃνα, τρέφεσθαι παρὰ τοῖς Αἰθρας ἀδελφοῖς· ἐκ δὲ Φαίδρας Ἀκάμυντα καὶ Δημοφῶντα ἐγέννησε. Μικρὸν δ' ὕστερον Ἰππολύτου ἐπανεληθόντος εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸς τὰ μυστήρια, Φαίδρα διὰ τὸ κάλλος ἐρασθεῖσα αὐτοῦ, τότε μὲν ἀπελθόντος ἰδρῦσατο ἱερὸν Ἀφροδίτης παρὰ τὴν ἀκρόπολιν, ὅθεν ἦν καθορᾶν εἰς τὴν Τροίῃνα· ὕστερον δὲ παρὰ τῷ Πιτθεῖ μετὰ Θησεῶς καταλύσασα, ἡξίου τὸν Ἰππόλυτον μιγῆναι αὐτῇ. Ἀντιπόντος δ' ἐκείνου, φασὶ τὴν Φαίδραν ἀγανακτῆσαι, καὶ ἐπανεληθοῦσαν εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰπεῖν τῷ Θησεῖ, διότι ἐπεβάλετο Ἰππόλυτος αὐτῇ μιγῆναι. Θησεῶς δὲ διστάζοντος περὶ τῆς διαβολῆς, καὶ τὸν Ἰππόλυτον μεταπεμπομένου πρὸς τὸν ἑλεγχον, Φαίδρα μὲν, φοβηθεῖσα τὸν ἑξετασμόν, ἀνεκρέμασεν ἑαυτήν· Ἰππόλυτος δὲ ἡρωατηλατῶν, ὡς ἤκουσε τὰ περὶ τῆς διαβολῆς, συνεχύθη τὴν ψυχὴν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν

ἵππων ταραχθέντων, καὶ ἐπισπασαμένων αὐτὸν ταῖς ἡρίαις, συνέβη τὸν μὲν δίφρον συντριβῆναι, τὸ δὲ μειράκιον ἐμπλακέν τοῖς ἱμάσιν ἐλκυσθῆναι καὶ τελευτῆσαι. Ἰππόλυτος μὲν οὖν διὰ σωφροσύνην τὸν βίον καταστρέψας, παρὰ τοῖς Τροίησιν εὖτυχεν ἰσοθέων τιμῶν. Θησεὺς δὲ μετὰ ταῦτα καταστασιασθεὶς καὶ φυγὸν ἐκ τῆς πατρίδος ἐπὶ τῆς ξίνης ἀτελεύτησεν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μεταμεληθέντες τὰ τε ὀσπῆ μετήνεγκαν, καὶ τιμαῖς ἰσοθεοῖς εἰμίησαν αὐτόν, καὶ τέμενος ἄστυλον ἐποίησαν ἐν ταῖς Ἀθήναις τὸ προσαγορευόμενον ἀπ' ἐκείνου Θησεῖον.

(C. 63.) Additur narratio de Helena, quae a Theseo et Pirithoo raptā, illi iuxor sortito obtigit. Delata Aphroditam, fidae ibi custodire credita, denique a fratribus Dioniscus virgo reducta est. Simile in Proserpinam ausum male cessit raptoribus. Et Theseus quidem in Herculis gratiam solutus vinculis; sed sempiterna Pirithoi apud inferos poena.

63. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὸν περὶ Θησεῖος λόγον ἀποδεδώκαμεν, ἐν μέρει διεξιμεν περὶ τε τῆς κατὰ τὴν Ἑλένην ἀρπαγῆς, καὶ τῆς μνηστείας Περσεφόνης ὑπὸ Πειρίθου· αὐταὶ γὰρ αἱ πράξεις συμπεπλεγμέναι ταῖς Θησεῖος εἰσὶ. Πειρίθους γὰρ ὁ Ἴξονος, ἀποθανούσης αὐτοῦ τῆς γυναικὸς Ἱπποδαμείας, καὶ καταλιπούσης εἶδὼν Πολυποίτην, παρῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸς Θησεῖα. Καταλαβὼν δὲ τετελευτηκυῖαν τὴν γυναῖκα τοῦ Θησεῖος Φαίδραν, εἰσεγενεὶ αὐτὸν ἀρπάσαι τὴν Ἀήδας καὶ Διὸς Ἑλένην, δεκαετῇ μὲν τὴν ἡλικίαν ἔχουσαν, εὐτρεπείᾳ δὲ πασῶν διαφέρουσαν. Παραγινόμενοι δ' εἰς Λακεδαίμονα μετὰ πλειόνων, καὶ καιρὸν εὖθετον λαβόντες, ἤρπα-

σαν τὴν Ἑλένην κοινῇ, καὶ ἀπήγαγον εἰς τὰς Ἀθή-
 νας. Ἐπειτα πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας ἔθεντο δια-
 κληρώσασθαι, καὶ τὸν λαχόντα, γῆμαι μὲν τὴν
 Ἑλένην, τῷ δ' ἐτέρῳ συμπρᾶξαι περὶ ἐτέρας γυναικός,
 ὑπομένοντα πάντα κίνδυνον. Περὶ δὲ τούτων
 δόντες ἀλλήλοις ὅρκους, ἔλαχον, καὶ συνέβη τῷ
 κλήρῳ λαχεῖν Θησεῖα. Οὗτος μὲν οὖν κύριος κα-
 τέστη τῆς παρθένου τὸν τρόπον τοῦτον· τῶν δ'
 Ἀθηναίων ἀγανακτούντων ἐπὶ τῷ γεγονότι, φοβη-
 θεὶς ὁ Θησεὺς ὑπεξέθετο τὴν Ἑλένην εἰς Ἀφίδναν
 μίαν τῶν Ἀττικῶν πόλεων. Παρακατέστης δ'
 αὐτῇ τὴν μητέρα Αἰθραν, καὶ τῶν ἄλλων φίλων τοὺς
 ἀρίστους, φύλακας τῆς παρθένου. Πειρίθου δὲ
 κρίναντος μνηστεῦσαι Περσεφόνην, καὶ παρακα-
 λούντος συναποδημῆσαι, τὸ μὲν πρῶτον ὁ Θησεὺς
 μετέπειθεν αὐτόν, ἀποτρέπων τῆς πράξεως, διὰ τὴν
 ἀσέβειαν· τοῦ δὲ Πειρίθου βιαζομένου, συνηγα-
 κάσθη διὰ τοὺς ὅρκους ὁ Θησεὺς μετασχεῖν τῆς
 πράξεως. Καὶ πέρας καταβάντων αὐτῶν εἰς τοὺς
 κατ' ἄδου τόπους, συνέβη διὰ τὴν ἀσέβειαν ἀμφο-
 τέρους δεθῆναι, καὶ Θησεῖα μὲν ὕστερον διὰ τὴν
 Ἡρακλέους χάριν ἀπολυθῆναι, Πειρίθου δὲ διὰ
 τὴν ἀσέβειαν ἐν ἄδου διατελεῖν τιμωρίας αἰωνίου
 τυγχάνοντα. Ἐνιοὶ δὲ τῶν μυθουργῶν φασὶν
 ἀμφοτέρους μὴ τυχεῖν τοῦ νόστου. Καθ' ὃν δὲ
 χρόνον λέγουσι τοὺς ἀδελφούς τῆς Ἑλένης Λιοσκού-
 ρους, στρατεύσαντας ἐπὶ τὴν Ἀφίδναν, καὶ τὴν πόλιν
 ἐλόντας, ταύτην μὲν κατασκάψαι, τὴν δ' Ἑλένην

ἀπαγαγεῖν εἰς Λακεδαιμόνα, παρθένον οὖσαν, καὶ
ματ' αὐτῆς δούλην τὴν μητέρα Θησίως Αἰθραν.

(C. 64) Res a Septem ad Thebas (A. M. circ. 2962 ante Chr. 1317.) gestas enarraturus auctor a belli prima causa orditur. Laius, Thebarum rex, et Iocasta de subole adeunt oraculum: nuntiantur funesta. Oedipus, posthac ab iis prognatus, patrem, qui oraculi memor infantem exposuerat, ignarus occidit. Exoritur fera Sphinx: cuius aenigma si quis solverit, ei coniugium Iocasta et regnum promittit. Solvit Oedipus: interit Sphinx: filius matrem inscius ducit uxorem, ex eoque Eteoclem et Polynicem, Antigonam et Ismenen procreat.

64. Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρχοῦντως εἰρηκότες,
τὰ περὶ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας ἱστορήσομεν, ἀναλα-
βόντες τὰς ἐξ ἀρχῆς αἰτίας τοῦ πολέμου. Αἰῖος
ὁ Θηβῶν βασιλεὺς, γήμας Ἰονιάστην τὴν Κρέοντος,
καὶ χρόνον ἱκανὸν ἄπαις ὢν, ἐπηρώτησε τὸν θεὸν
περὶ τεκνῶν γενέσεως. Τῆς δὲ Πυθίας δούσης
χρησμὸν, αὐτῷ μὴ συμφέρειν γενέσθαι τέκνα· (τὸν
γὰρ ἐξ αὐτοῦ τεκνωθέντα παῖδα, πατροκτόνον ἔσε-
σθαι, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν πληρώσειν μεγάλων
ἀτυχημάτων·) ἐπιλαθόμενος τοῦ χρησμοῦ καὶ γεν-
νήσας υἱόν, ἐξέθηκε τὸ βρέφος, διαπερονήσας αὐ-
τοῦ τὰ σφυρὰ σιδήρῳ· δι' ἣν αἰτίαν Οἰδίπους ὕστε-
ρον ὠνομάσθη. Οἱ δ' οἰκέται λαβόντες τὸ παιδίον,
ἐκθεῖναι μὲν οὐκ ἠθέλησαν, ἐδώρήσαντο δὲ τῇ Πο-
λύβου γυναικί, μὴ δυναμένη γεννῆσαι παῖδας.
Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνδρωθέντος τοῦ παιδός, ὁ μὲν
Αἰῖος ἔκρινεν ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν περὶ τοῦ βρέφους
τοῦ ἐκτεθέντος· ὁ δὲ Οἰδίπους μαθὼν παρὰ τινος
τὴν καθ' ἑαυτὸν ὑποβολήν, ἐπεχείρησεν ἐπερωτῆσαι
τὴν Πυθίαν περὶ τῶν κατ' ἀλήθειαν γονέων. Κατὰ
δὲ τὴν Φωκίδα τούτων ἀλλήλοις ἀπαντησάντων, ὁ

μέν Λαῖος ὑπερηφάνως ἐκχωρεῖν τῆς ὁδοῦ προσέ-
 ταττεν· ὁ δ' Οἰδίπους ὀργισθεὶς, ἀπέκτεινε τὸν
 Λαῖον, ἀγνοῶν ὅτι πατὴρ ἦν αὐτοῦ. Καθ' ὃν δὴ
 χρόνον μυθολογοῦσι Σφίγγα, δῖμορφον θηρίον,
 παραγενομένην εἰς τὰς Θήβας, αἰνιγμα προτιθέναι
 τῷ δυναμένῳ λύσαι, καὶ πολλοὺς ὑπ' αὐτῆς δι'
 ἀπορίαν ἀναιρεῖσθαι. Προτιθεμένου δὲ ἐπάθλου
 φιλανθρωποῦ τῷ λύσαντι, γαμῆν τὴν Ἰοκάστην,
 καὶ βασιλεῦειν τῶν Θηβῶν, ἄλλον μὲν μηδένα
 δύνασθαι γνῶναι τὸ προτεθειμένον, μόνον δὲ
 Οἰδίπουν λύσαι τὸ αἶνιγμα. Ἦν δὲ τὸ προτεθέν
 ὑπὸ τῆς Σφίγγος, τί ἐστι τὸ αὐτὸ δίπουν, τρίπουν,
 καὶ τετράπουν. Ἀπορουμένων δὲ τῶν ἄλλων, ὁ
 Οἰδίπους ἀπεφάνητο, ἄνθρωπον εἶναι τὸ προβλη-
 θέν· νῆπιον μὲν γὰρ αὐτὸν ὑπάρχοντα, τετράπουν
 εἶναι· αὐξήσαντα δὲ, δίπουν· γηράσαντα δὲ, τρί-
 πουν, βακτηρίᾳ χρώμενον διὰ τὴν ἀσθένειαν.
 Ἐνταῦθα τὴν μὲν Σφίγγα κατὰ τὸν μυθολογού-
 μενον χρησμὸν ἑαυτὴν κατακρημνίσαι· τὸν δὲ Οἰδί-
 πουν γήμαντα τὴν ἀγνωομένην ὑφ' ἑαυτοῦ μητέρα,
 γεννῆσαι δύο μὲν υἱοὺς, Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκην,
 δύο δὲ θυγατέρας, Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην.

(C. 65.) Re comperta, patreque incluso, Eteocles ac Polyneices,
 ut alternis imperent, conveniunt. Mox Polyneices, a fratre deice-
 tus, Argos ad Adrastum fugit, ibique reperit Tydeum, Aetolia
 exulem. Utrique auxilium spondet Adrastus. Missus ad Eteo-
 clem legatus Tydeus, postquam insidiis evasisset, atque Eriphyle,
 fratri gratificata, maritum Amphiarum prodidisset, a Septem Du-
 cibus bellum Thebis infertur. Occubere omnes praeter unum
 Adrastum: caesi tandem ab Atheniensibus tumultantur.

65. Τῶν δ' υἱῶν ἀνδρωθέντων, καὶ τῶν περὶ
 τὴν οἰκίαν ἀσεβημάτων γνωσθέντων, τὸν μὲν Οἰδί-

πουν ὑπὸ τῶν νιῶν ἔνδον μένειν ἀναγκασθῆναι
 δια τὴν αἰσχύνην· τοὺς δὲ νεανίσκους παραλαμβάνοντας
 τὴν ἀρχὴν, ὁμολογίας θεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους, παρ'
 ἐγκαυτὸν ἄρχειν. Πρεσβυτέρου δ' ὄντος Εἰτεοκλέους,
 τοῦτον πρῶτον ἄρξαι, καὶ διελθόντος τοῦ χρόνου,
 μὴ βούλεσθαι παραδιδόναι τὴν βασιλείαν. Τὸν δὲ
 Πολυνεΐκην κατὰ τὰς ὁμολογίας ἀπαιτεῖν τὴν
 ἀρχήν· τοῦ δὲ ἀδελφοῦ μὴ ὑπακούοντος, φυγεῖν εἰς
 Ἄργος πρὸς Ἄδραστον τὸν βασιλέα. Καθ' ὃν δὲ
 χρόνον φασὶ Τυδεΐα τὸν Οἰνέως ἐν Καλυδῶνι τοὺς
 ἀνεψιούς ἀνελόντα, Ἀλκιάθου καὶ Λυκωπέα, φυγεῖν
 ἐκ τῆς Αἰτωλίας εἰς Ἄργος. Ἄδραστον δὲ ἀμφοτέ-
 ρους φιλοφρόνως ὑποδεξάμενον, κατὰ τι λόγιον
 συνοικίσει τὰς θυγατέρας αὐτοῖς, Ἀργείαν μὲν Πο-
 λυνεΐκει, Διήλυπλὴν δὲ Τυδεΐ. Εὐδοκιμούντων δὲ
 τῶν νεανίσκων, καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ
 βασιλέως τυγχάνοντων, φασὶ τὸν Ἄδραστον, χαρι-
 ζόμενον αὐτοῖς, ἐπαγγεῖλαι κατὰ ξειν ἀμφοτέροισι
 εἰς τὰς πατρίδας. Κρίναντος δ' αὐτοῦ πρῶτον
 καταγαγεῖν τὸν Πολυνεΐκην, ἄγγελον ἀποστεῖλαι
 Τυδεΐα πρὸς Εἰτεοκλέα περὶ τῆς καθόδου. Ἐνταῦθα
 φασὶ τὸν μὲν Τυδεΐα ἐνεδρευθέντα κατὰ τὴν ὁδὸν
 ὑπὸ τοῦ Εἰτεοκλέους πεντήκοντα ἀνδράσιν, ἅπαντας
 ἀνελεῖν, καὶ παραδόξως εἰς τὸ Ἄργος διασωθῆναι.
 Τὸν δὲ Ἄδραστον πυθόμενον τὰ συμβάντα, παρα-
 σκευάσασθαι τὰ πρὸς τὴν στρατείαν, πείσανια
 μετασχεῖν τοῦ πολέμου Καπανέα τε καὶ Ἴππομέ-
 δοντα, καὶ Παρθενοπαῖον τὸν Ἀιολάντης τῆς
 Σχοινέως. Τοὺς δὲ περὶ τὸν Πολυνεΐκην ἐπιβαλέ-

σθαι πείθειν Ἀμφιάραον τὸν μάντιν συστρατεύειν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς Θήβας. Τοῦ δὲ προγινώσκοντος διὰ τῆς μαντικῆς, ὥς ἀπολείται συστρατεύσας αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο μὴ συγχωροῦντος, Πολυνείκην φασὶ τὸν χρυσοῦν ὄρμον, ὃν Ἀφροδίτην μυθολογοῦσιν Ἀρμονίᾳ δωρήσασθαι, δοῦναι τῇ γυναικὶ τοῦ Ἀμφιάρου, ὅπως τὸν ἄνδρα πείσῃ συμμαχεῖσθαι. Καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀμφιαράου πρὸς Ἄδρασιον στασιάζοντος περὶ τῆς βασιλείας, ὁμολογίας θέσθαι πρὸς ἀλλήλους, καθ' ὅς ἐπέτρεπον κρῖναι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων Ἐριφύλην, γυναῖκα μὲν οἶσαν Ἀμφιαράου, ἀδελφὴν δὲ Ἀδράσιου. Τῆς δὲ τὸ νίκημα περιθείσης Ἀδράσιῳ, καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Θήβας στρατείας ἀποσηναμένης, δεῖν στρατεύειν. ὁ μὲν Ἀμφιάραος δόξας ὑπὸ τῆς γυναικὸς προδεδόσθαι, συστρατεύσαι μὲν ὁμολόγησεν, ἐντολὰς δὲ ἔδωκεν Ἀλκμαίῳνι τῷ υἱῷ, μετὰ τὴν ἑαυτοῦ τελευτὴν τὴν Ἐριφύλην ἀτελεῖν. Οὗτος μὲν οὖν ὕστερον κατὰ τὰς τοῦ πατρὸς ἐντολὰς ἀνέειλε τὴν μητέρα, καὶ διὰ τὴν συνείδησιν τοῦ μύσους εἰς μαρίαν περιέστη. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄδρασιον καὶ Πολυνείκην καὶ Τυδεῖα προσλαβόμενοι τέτταρας ἡγεμόνας, Ἀμφιάραον καὶ Καπανέα καὶ Ἱππομέδοντα, ἔτι δὲ Παρθεῖοπαῖον τὸν Αἰαλάντης τῆς Σχοινέως, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς Θήβας, ἔχοντες δύναμιν ἀξιόλογον. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἰτεοκλῆς μὲν καὶ Πολυνείκης ἀλλήλους ἀντίλον· Καπανεὺς δὲ βιαζόμενος, καὶ διὰ κλέμακος ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβαίοντα, ἐτελεύτησεν. Ἀμφιάραος δὲ, χανούσης τῆς γῆς, ἐμπεσὼν εἰς τὸ

χάσμα μετὰ τοῦ ἄρματος, ἄφαντος ἐγένετο. Ὅμοιος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων ἀπολομένων πλὴν Ἀδράστου, καὶ πολλῶν στρατιωτῶν πεσόντων, οἱ μὲν Θηβαῖοι τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν οὐ συνεχώρησαν· ὁ δὲ Ἀδραστος ἀπολιπὼν ἀτάφους τοὺς τετελευτηκότας, ἐπανῆλθεν εἰς Ἄργος. Ἀτάφων δὲ μενόντων τῶν ὑπὸ τὴν Καδμεΐαν πεπτωκότων σωμάτων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος θάπτειν, Ἀθηναῖοι διαφέροντες τῶν ἄλλων χρησιότητι, πάντας τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμεΐᾳ πεπτωκότας ἔθαψεν.

(C. 56.) Renovant bellum Epigoni, seu occisorum ducum filii (A. M. circ. 2972. ante Chr. 1307.) auspiciis Alcmaeonis, quem oraculum et ducem esse, et Eriphyles, subdolae matris, vindicem iusserat. Thebani, victi urbeque pulsi, Tilphossaeum in Boeotia migrant, suasu Tiresiae; Epigoni Thebas capiunt. filiamque Tiresiae, Daphnen, Delphis consecrant, Sibyllae posthac nomine claram.

66. Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τὰ ἐπὶ Θήβας τοιοῦτον τῆς στρατείας τὸ πέρας ἔαχον· οἱ δὲ τούτων παῖδες, Ἐπίγονοι ὀνομασθέντες, τὸν τῶν πατέρων θάνατον ἐπεξιόντες, ἔγνωσαν στρατεύειν κοινῇ ἐπὶ τὰς Θήβας. Ἐλαβον δὲ χρησμόν παρ' Ἀπόλλωνος, πολεμεῖν τὴν προειρημένην πόλιν, στρατηγὸν ἔχοντας Ἀλκμαίωνα τὸν Ἀμφιαράου. Ὁ δ' Ἀλκμαίων αἰρεθεὶς ὑπ' αὐτῶν στρατηγός, ἐπηρώτησε τὸν θεὸν περὶ τῆς ἐπὶ τὰς Θήβας στρατείας, καὶ περὶ τῆς Ἐριφύλης τῆς μητρὸς κολάσεως. Τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος χρήσαντος ἀμφοτέρω τὰ προειρημένα πρᾶξαι, διὰ τὸ μὴ μόνον τὸν χρυσοῦν ὄρμον δέξασθαι κατὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ καὶ πέπλον λαβεῖν αὐτὴν κατὰ τῆς τοῦ νιοῦ τελευτῆς. (Ἀφροδίτης γάρ, ὥς φασι, τὸ παλαιὸν δωρησαμένης Ἀρμονίᾳ τῇ Κᾶδμου τὸν τε

ὄρμον καὶ πέπλον, ἀμφότερα ταῦτα προσδέξασθαι
 τὴν Ἐριφύλην, τὸν μὲν ὄρμον παρὰ Πολυνείκους
 λαβοῦσαν, τὸν δὲ πέπλον παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πο-
 λυνείκους Θερασάνδρου, ὅπως πείσῃ τὸν υἱὸν στρα-
 τεύειν ἐπὶ τὰς Θήβας·) ὁ δ' οὖν Ἀλκμαίων οὐ μόνον
 ἀθροίσας ἐξ ἄλλων στρατιώτας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν
 πλησίων πόλεων, ἀξιολόγῳ δυνάμει ἐστράτευσεν ἐπὶ
 τὰς Θήβας. Ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Θηβαίων,
 ἐγένετο μάχη καρτερά, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ περὶ
 τὸν Ἀλκμαίωνα. Οἱ δὲ Θηβαῖοι λειψθέντες τῇ
 μάχῃ, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀποβαλόντες,
 συνετρίβησαν ταῖς ἐλπίσιν. Οὐκ ὄντες δ' ἀξιο-
 μαχοι, συμβουλον ἔλαβον Τειρεσίαν τὸν μάντιν,
 ὃς ἐκέλευσε φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως· μόνως γὰρ οὕτως
 σωθήσεσθαι. Οἱ μὲν οὖν Καδμεῖοι, κατὰ τὴν τοῦ
 μάντεως ὑποθήκην, ἐξέλιπον τὴν πόλιν, καὶ νυκτὸς
 συνέφυγον εἰς τι χωρίον τῆς Βοιωτίας, ὀνομαζόμετον
 Τιλφωσσαῖον. Ἐπειδ' οἱ μὲν Ἐπίγονοι τὴν πόλιν
 ἐλόντες, διήρπασαν, καὶ τῆς Τειρεσίου θυγατρὸς
 Δάφνης ἐγκρατεῖς γενόμενοι, ταύτην μὲν ἀνέθεσαν
 εἰς Δελφοὺς κατὰ τινα εὐχὴν, ἀκροθίνιον τῷ θεῷ.
 Αὕτη δὲ τὴν μαντικὴν τοῦ πατρὸς οὐχ ἥττον εἰδυῖα,
 πολὺ μᾶλλον, ἐν τοῖς Δελφοῖς διατρίψασα, τὴν
 τέχνην ἐπὶ ἐξήρτη. Φύσει δὲ θανμαστῇ κεχορηγη-
 μένῃ, χρησμοὺς ἔγραψε παντοδαπούς, διαφόρους
 ταῖς κατασκευαῖς. Παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν
 Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφραγερισάμενον, κοσμήσας
 τὴν ἰδίαν ποιήσιν. Ἐνθεαζούσης δ' αὐτῆς πολλὰ-
 κίς, καὶ χρησμοὺς ἀποφαινομένης, φασὶν ἐπικλη-

θῆναι Σιβύλλαν· τὸ γὰρ ἐνθεάζειν κατὰ γλῶσσαν
ὑπάρχειν σιβυλλαίνειν.

(C. 67.) Post mortem Tiresiae, cui divum honores tributi, terras Doriensium occuparunt Thebani, quorum alii ibi remansere, alii sub Creontis imperio Thebas reversi sunt. — His narratis, Diodorus extremo libro fabulas miscellas quasi per saturam apponit. Aeolum et Boeotorum inde a Deucalione et Hellene origines atque migrationes. Aeoli tres: Arne, secundi Aeoli nata, eiusque filii: Aeolus, insularum nominis sui conditor. Boeotus, Boeotorum auctor, eiusque posterum.

67. Οἱ δ' Ἐπίγονοι τὴν στρατείαν ἐπιφανῆ πεποιημένοι, μετὰ πολλῶν λαφύρων ἀνέκαμψαν εἰς τὰς πατρίδας. Τῶν δὲ Καδμείων τῶν συμφυγόντων εἰς τὸ Τιλφωσσαῖον, Τειρεσίας μὲν ἐτελεύτησεν, ὃν θάψαντες λαμπρῶς οἱ Καδμεῖοι, τιμαῖς ἰσοθέοις ἐτίμησαν· αὐτοὶ δὲ μεταναστάντες ἐκ τῆς πόλεως, ἐπὶ Λωριεῖς ἐστράτευσαν, καὶ μάχῃ νικήσαντες τοὺς ἐγχωρίους, ἐκείνους μὲν ἐξέβυλον ἐκ τῶν πατρίδων, αὐτοὶ δ' ἐπὶ τινας χρόνους κατοικήσαντες, οἱ μὲν ἐν αὐτῇ κατέμειναν, οἱ δ' ἐπανῆλθον εἰς τὰς Θήβας, Κρέοντος τοῦ Μενοικέως βασιλεύοντος. Οἱ δ' ἐκ τῶν πατρίδων ἐξελαθέντες, ὕστερόν τισι χρόνοις κατῆλθον εἰς τὴν Λωρίδα, καὶ κατώκησαν ἐν Ἐρινεῷ, καὶ Κυτινίῳ, καὶ Βοίῳ. Πρὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων Βοιωτὸς ὁ Ἄρης καὶ Ποσειδῶνος, καταντήσας εἰς τὴν τότε μὲν Αἰολίδα, νῦν δὲ Θετταλίαν καλουμένην, τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ Βοιωτοὺς ὠνόμασε. Πρὸ δὲ τῶν Αἰολέων τούτων ἀναγκαῖον, προσαναδραμόντας τοῖς χρόνοις, τὰ κατὰ μέρος ἐκθέσθαι. Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τῶν Αἰόλου τοῦ Ἑλλήνος τοῦ Δευκαλίωνος υἱῶν οἱ μὲν ἄλλοι κατώκησαν ἐν τοῖς προειρημένοις τόποις, Μίμας δὲ μείνας ἐβασί-

λευσε τῆς Αἰολίδος. Μίμαντος δὲ Ἰππότης γενό-
 μενος ἐκ Μελανίππης, ἐτέκνωσεν Αἰόλον. Τοῦτου
 δὲ Ἀρνη θυγάτηρ γενομένη, Βοιωτὸν ἐκ Ποσειδῶνος
 ἐγέννησεν. Αἰολος δ' ἀπιστῶν εἰ τῷ Ποσειδῶνι
 ἐμίγη, καὶ τῇ φθορᾷ μεμφόμενος, παρέδωκε τὴν
 Ἀρνην Μεταποντίῳ Ἑσρῷ, κατὰ τύχην παρεπιδη-
 μοῦντι, προστάξας ἀπαγαγεῖν εἰς Μεταπόντιον.
 Τοῦτου δὲ πράξαντος τὸ προσταχθέν, ἡ Ἀρνη τρε-
 φομένη ἐν Μεταποντίῳ, ἐγέννησεν Αἰόλον καὶ
 Βοιωτὸν· οὗς ὁ Μεταπόντιος, ἅπαις ὢν, κατὰ τινα
 χρησμόν υἱοὺς ἐποίησατο. Οὗτοι δὲ ἀνδρωθέντες,
 σιτιάσειας γενομένης ἐν τῷ Μεταποντίῳ, βία κατέσχον
 τὴν βασιλείαν. Τότερον δὲ τῆς Ἀρνης διενεχθείσης
 πρὸς Αὐτολύτην τὴν γυναῖκα τοῦ Μεταποντίου,
 βοηθοῦντες τῇ μητρὶ, τὴν Αὐτολύτην ἀνέβλιν.
 Λειπῶς δὲ φέροντος τοῦ Μεταποντίου τὸ συμβεβη-
 κός, πλοῖα παρασκευασάμενοι καὶ τὴν Ἀρνην ἀνα-
 λαβόντες, ἐξέπλευσαν μετὰ πολλῶν φίλων. Αἰολος
 μὲν οὖν τις ἐν τῷ Τυρρῶνικῷ πελάγει καλουμένης
 ἀπ' αὐτοῦ Αἰολίδας νήσους κατέσχε, καὶ πόλιν
 ἔκτισε τὴν ὀνομαζομένην [ἀπ' αὐτοῦ] Λιπάραν.
 Βοιωτὸς δὲ πλεύσας πρὸς Αἰόλον τὸν τῆς Ἀρνης
 πατέρα, καὶ τεκνωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, παρέλαβε τῆς
 Αἰολίδος τὴν βασιλείαν· καὶ τὴν μὲν χώραν ἀπὸ
 τῆς μητρὸς Ἀρνην, τοὺς δὲ λαοὺς ἀφ' ἐαυτοῦ Βοιω-
 τοὺς ὠνόμασε. Βοιωτοῦ δὲ Ἰώωνος γενόμενος, ἐτέ-
 κνωσεν υἱοὺς τέσσαρας, Ἐπιπάλκιμον, Ἠλεκτρώονα,
 ἔτι δὲ Ἀρχίλυκον, καὶ Ἀλεγήνορα. Τοῦτων δὲ Ἰπ-
 πάλκιμος μὲν ἐγέννησε Πηνέλεων, Ἠλεκτρώων δὲ

Ἀήτιον, Ἀλεγήνωρ δὲ Κλόνιον, Ἀρχίλυκος δὲ Προ-
θοήνορα καὶ Ἀρκείλαον, τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρα-
τεύσαντας ἡγεμόνας τῶν ἀπάντων Βοιωτῶν.

(C. 68.) Aeoli progenies Salmonexs et Tyro: quorum genealogia usque ad Nestora bellumque Traianum producta adicitur.

68. Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων, πειρασό-
μεθα διελθεῖν περὶ Σαλμωνέως καὶ Τυροῦς, καὶ τῶν
ἀπογόνων, ἕως Νέστορος, τοῦ στρατεύσαντος ἐπὶ τὴν
Τροίαν. Σαλμωνεὺς ἦν υἱὸς Αἰόλου τοῦ Ἑλληνος
τοῦ Λευκαλλίανος. Οὗτος δ' ἐκ τῆς Αἰολίδος δομη-
θεὶς μετὰ πλειόνων Αἰολέων, ὤκησε τῆς Ἠλείας πα-
ρὰ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν, καὶ πόλιν ἔκτισεν ἀφ' ἑαυ-
τοῦ Σαλμωνίαν. Ἰήμας δὲ Ἀλκιδίκην τὴν Ἀλίου,
ἐγέννησε θυγατέρα τὴν προσαγορευθεῖσαν Τυρῶ, κάλ-
λει διαφέρονσαν. Τῆς δὲ γυναικὸς Ἀλκιδίκης ἀπο-
θανούσης, ἐπέγημε τὴν ὀνομαζομένην Σιδηρῶ. Αὕτη
δὲ χαλεπῶς διετέθη πρὸς τὴν Τυρῶ, ὥς ἂν μητρονιά.
Μετὰ δὲ ταῦτα Σαλμωνεὺς, ὑβριστὴς ὢν καὶ ἀσε-
βῆς, ὑπὸ μὲν τῶν ὑποτεταγμένων ἐμισήθη, ὑπὸ δὲ
Διὸς διὰ τὴν ἀσεβειάν ἐκεραυνώθη. Τῇ δὲ Τυροῖ,
παρθένῳ καὶ ἑκείνους τοὺς χρόνους οὔσῃ, μιγείς
Ποσειδῶν, παῖδας ἐγέννησε Πηλίαν καὶ Νηλέα. Ἢ δὲ
Τυρῶ συνοικήσασα Κρηθεῖ, ἐτέκνωσεν Ἀμυθάονα
καὶ Φέρητα καὶ Αἴσονα. Κρηθέως δὲ τελευτήσαν-
τος, ἐστασίασαν περὶ τῆς βασιλείας Πηλίας τε καὶ
Νηλέως. Τούτων δέ, Πηλίας μὲν Ἰωλκοῦ καὶ τῶν
πλησίον χωρῶν ἐβασίλευσε· παραλαβὼν δὲ Νηλέως
Μελάμποδα καὶ Βιάντα τοὺς Ἀμυθάονος καὶ Ἀγλαΐας
υἱούς, καὶ τινὰς ἄλλους τῶν Ἀχαιῶν καὶ Φθιωτῶν

καὶ τῶν Αἰολέων, ἐστράτευσεν εἰς Πελοπόννησον. Καὶ Μελάμπους μὲν μάντις ὢν, τὰς ἐν Ἀργεὶ γυναῖ-
 κας μανείσας διὰ τὴν Διονύσου μῆνιν ἐθεράπευσεν·
 ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς εὐεργεσίας χάριν ἔλαβε παρὰ τοῦ
 βασιλέως τῶν Ἀργείων Ἀναξαγόρου τοῦ Μεγαπέν-
 θους, τὰ δύο μέρη τῆς βασιλείας. Κατοικήσας δὲ ἐν
 Ἀργεὶ, κοινὴν ἐποίησαντο τὴν βασιλείαν Βίαντι τῷ
 ἀδελφῷ. Γήμας δὲ Ἰφιδάνειραν τὴν Μεγαπένθους,
 ἐγέννησεν Ἀντιφάτην καὶ Μαντιώ, ἔτι δὲ Βιάντα καὶ
 Προδόην. Ἀντιφάτου δὲ καὶ Ζευξίπτης τῆς Ἴππο-
 κώωντος Οἰκλῆς καὶ Ἀμφάλης ὑπῆρξαν. Οἰκλέως δὲ
 καὶ Τπερμνήστρας τῆς Θεσπίου Ἰφιδάνειρα καὶ Πο-
 λύβοια καὶ Ἀμφιάραος ἐγένοντο. Μελάμπους μὲν
 οὖν καὶ Βίας καὶ οἱ ἀπ' ἐκείνων αὐτῷ τῆς ἐν Ἀργεὶ
 βασιλείας μετέσχον. Νηλεὺς δὲ μετὰ τῶν συνακολου-
 θησάντων παραγενόμενος εἰς Μεσσηνίην, πόλιν
 ἔκτισε Πύλον, δόντων αὐτῷ τῶν ἐγχωρίων. Ταύτης
 δὲ βασιλεύων, καὶ γήμας Χλωρίν τὴν Ἀμφίονος τοῦ
 Θηβαίου, παῖδας ἐγέννησε δώδεκα· ὧν ἦν πρῶτος
 τὸς μὲν Περικλύμενος, νεώτατος δὲ Νέστωρ ὁ ἐπὶ
 Τροίαν στρατεύσας. Περὶ μὲν οὖν τῶν Νέστορος
 προγόνων ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι, στοχαζό-
 μενοι τῆς συμμετρίας.

(C. 69.) Lapitharum genus. Vnus Lapithæ filius, Phorbas, Olenum concessit, ab Alectore, Elidis rege, imperii consors factus; alter, Periphas, octo habuit liberos. Ex his primus Antion procreavit Ixionem, Iunonis amore corruptum. Pro Iunone nubem amplexus, Centauros genuit, flagitiique aeternas poenas dedit.

69. Περὶ δὲ τῶν Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων ἐν
 μέρει διεξιμεν. Ωκεανοῦ καὶ Τηθύος, κατὰ τοῦς
 μύθους, παῖδες ἐγένοντο πλείους, ποταμῶν ἐπώνυ-

μοι· ἐν οἷς καὶ Πηνεϊός, ἀφ' οὗ συνέβη τὸν ἐν Θε-
ταλίᾳ Πηνεϊὸν ὠνομάσθαι. Οὗτος δὲ μιγεὶς νύμφῃ
τῇ προσαγορευομένῃ Κρεοῦσῃ, παῖδας ἐγέννησεν
Ῥφέα καὶ Στίλβην, ἣ μιγεὶς Ἀπόλλων Λαπίθην καὶ
Κένταυρον ἐγέννησε. Καὶ τούτων Λαπίθης μὲν κα-
τοικῶν περὶ τὸν Πηνεϊὸν ποταμόν, ἐβασίλευσε τῶν
τόπων τούτων· γῆμας δὲ Ὀρσινόμην τὴν Εὐρυνό-
μον, ἐγέννησεν υἱοὺς δύο, Φόρβαντα καὶ Περίφαντα.
Οὗτοι μὲν οὖν ἐνταῦθα ἐβασίλευσαν· οἱ δὲ σύμπαν-
τες λαοὶ ἀπὸ Λαπίθου Λαπίθαι προσηγορεύθησαν.
Τῶν υἱῶν δὲ τῶν Λαπίθου Φόρβας μὲν εἰς Ὡλενον
παρῆλθεν, ἐξ ἧς μεταπεμψάμενος αὐτὸν Ἀλέκτωρ ὁ
τῆς Ἥλειας βασιλεὺς βοηθόν, φοβούμενος τὴν Πέ-
λοπος δυναστείαν, τῆς ἐν Ἥλιδι βασιλείας μετέδω-
κεν. Ἐκ δὲ Φόρβαντος ὑπῆρξαν υἱοὶ δύο, Αἰγεὺς
καὶ Ἀκτωρ, οἱ τὴν Ἥλειαν βασιλείαν παραλαβόντες.
Ὁ δ' ἑτερος τῶν Λαπίθου παίδων Περίφας, γῆμας
Ἀστυάγειαν τὴν Ῥφέως, ἐγέννησεν ὀκτὼ παῖδας, ὧν
ἦν πρεσβύτατος Ἀντίων, ὃς μιγεὶς Περιμήλῃ τῇ Ἀμν-
θάονος, ἐγέννησεν Ἰξίονα. Οὗτος δ', ὥς φασιν, ὑπο-
σχόμενος ἔδνα πολλὰ δάσειν Ἥσιονεϊ, ἔγημε τὴν
Ἥσιονέως θυγατέρα Δίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε Πειρίθουν.
Ἐπειθ' ὁ μὲν Ἰξίων οὐκ ἀπέδωκε τὰ ἔδνα τῇ γυναικί,
ὁ δ' Ἥσιονεὺς τὰς ἵππους ἀντὶ τούτων ἠνεχύρασεν.
Ὁ δ' Ἰξίων τὸν Ἥσιονεᾶ μετεπέμψατο, ἐπαγγελλό-
μενος πάντα ὑπακούσεσθαι, καὶ τὸν Ἥσιονεᾶ παρα-
γενόμενον ἔβαλεν εἰς βόθρον πυρὸς μεστόν. Διὰ δὲ
τὸ μέγεθος τῆς παρανομίας μηδὲνα δύνασθαι καθάρ-
ραι τὸν φόνον. Τέλος δὲ ὑπὸ τοῦ Διὸς κατὰ τοὺς

μύθους ἀγνισθεῖς, ἠρώσθη μὲν τῆς Πράς, καὶ κατετόλμησεν ὑπὲρ συνουσίας λόγους ποιεῖσθαι. Ἐπειτα τὸν μὲν Δία εἰδωλον ποιήσαντα τῆς Πράς, νεφέλην ἐξαποστεῖλαι· τὸν δὲ Ἰξίονα τῇ νεφέλῃ μιγέντα, γεννῆσαι τοὺς ὀνομαζομένους Κενταύρους ἀνθρωποφρεῖς. Τέλος δὲ μυθολογοῦσι τὸν Ἰξίονα διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἡμαρτημένων ὑπὸ Διὸς εἰς τροχὸν ἐνδεθῆναι, καὶ τελευτήσαντα τὴν τιμωρίαν ἔχειν αἰώνιον.

(C. 70.) Hippocentauros alii propaginem Centaurorum, alii Centauros ipsos vocant. Centauri, post Thesei generosum facinus victoriam ferunt e Lapithis; quorum superstites in Arcadiam fugerunt, hostium vexationes minime effugerunt.

70. Τοὺς δὲ Κενταύρους τινὲς μὲν φασιν ἐν τῷ Πηλῷ τραφῆναι ὑπὸ νυμφῶν, ἀνδρωθέντας δὲ καὶ μιγέντας ἵπποις θηλείαις, γεννῆσαι τοὺς ὀνομαζομένους διφρεῖς Ἴπποκενταύρους· τινὲς δὲ λέγουσι τοὺς ἐκ Νεφέλης καὶ Ἰξίονος γεννηθέντας Κενταύρους, πρώτους ἱππεύειν ἐπιχειρήσαντας, Ἴπποκενταύρους ὀνομάσθαι, καὶ εἰς πλάσμα μύθου καταχθῆναι ὡς διφρεῖς ὄντας. Φασὶ δὲ τοὺτους ὡς συγγενεῖς ὑπάρχοντας ἀπαιτῆσαι τὸν Πειρίθουν τὸ μέρος τῆς πατρῴας ἀρχῆς· οὐκ ἀποδιδόντος δὲ τοῦ Πειρίθου, πόλεμον ἐξενεγκτῆν πρὸς αὐτόν τε καὶ τοὺς Λαπίδας. Ὑστερον δὲ διαλυθέντων αὐτῶν, Πειρίθους μὲν γῆμας Ἴπποδάμειαν τοῦ Βύστου, καὶ καλέσαντας εἰς τοὺς γάμους τὸν τε Θησέα καὶ τοὺς Κενταύρους, φασὶ μεθυσθέντας ἐπιβαλέσθαι ταῖς κεκλημέναις γυναῖξιν καὶ βίᾳ μίσγεσθαι· διὰ δὲ τὴν παρανομίαν τὸν τε Θησέα καὶ τοὺς Λαπίδας παροξυνθέντας, οὐκ ὀλίγους μὲν ἀνελεῖν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐκβυλεῖν ἐν

τῆς πόλεως. Διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν τῶν Κενταύρων πανδημεὶ στρατευσάντων ἐπὶ τοὺς Λαπίθας, καὶ πολλοὺς ἀνελόντων, τοὺς ὑπολειφθέντας φυγεῖν εἰς Φενεὸν τῆς Ἀρκαδίας, τινὰς δὲ εἰς Μαλέαν ἐκπεσόντας, ἐνταῦθα κατοικῆσαι. Τοὺς δὲ Κενταύρους, μετεωρισθέντας τοῖς προτερήμασι, καὶ ὀρμωμένους ἐκ τῆς Φολόης, λήϊζεσθαι τοὺς παριόντας τῶν Ἑλλήνων, καὶ πολλοὺς τῶν περιόικων ἀναιρεῖν.

(C. 71.) Aesculapius, Apolline et Coronide satus, (A. M. circ. 2800) de vita et sanitate hominum egregie meruit. Qua re invidum Platonem ita exacerbavit, ut Iupiter, huius victus querelis, illum fulmine perimeret. Filii mortem ultus Apollo caede Cycloporum, mercenariarum hominum vitae a Iove damnatus est. Aesculapii filii, Machaon et Podalirius, vulneratos e Graecis ad Troiam curarunt.

71. Τούτων δὲ ἡμῖν διευκρινημένων, πειρασόμεθα διελθεῖν περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ. Μυθολογοῦσι τοίνυν Ἀσκληπιὸν Ἀπόλλωνος υἱὸν ὑπάρχειν καὶ Κορωνίδος· φύσει δὲ καὶ ἀγχινόϊα διενέγκαντα, ζηλῶσαι τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην, καὶ πολλὰ τῶν συντεινόντων πρὸς υγίαν ἀνθρώπων ἐξευρεῖν. Ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προβῆναι τῇ δόξῃ, ὥστε πολλοὺς τῶν ἀπεγνωσμένων ὠρρώστων παραδόξως θεραπεύειν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς δοκεῖν τῶν τετελευτηκότων ποιεῖν πάλιν ζῶντας. Διὸ καὶ τὸν μὲν Αἶδην μυθολογοῦσιν ἐγκαλοῦντα τῷ Ἀσκληπιῷ, κατηγορίαν αὐτοῦ ποιήσασθαι πρὸς τὸν Δία, ὡς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ταπεινομένης· ἐλάτιους γὰρ αἰεὶ γίνεσθαι τοὺς τετελευτηκότας, θεραπευομένους ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Καὶ τὸν μὲν Δία παροξυνθέντα κεραυνῶσαι τὸν Ἀσκληπιὸν καὶ διαφθεῖραι· τὸν δὲ Ἀπόλλωνα διὰ τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ παροξυνθέντα,

φορεῖσαι τοὺς τὸν κεραυρὸν τῷ Διὶ κατασκευάζον-
 τας Κύκλωπας· ἐπὶ δὲ τῇ τούτων τελευτῇ παροξυν-
 θέντα τὸν Δία, προστάξαι τῷ Ἀπόλλωνι θητεῦσαι
 παρ' ἀνθρώπῳ, καὶ ταύτην τὴν τιμωρίαν λαβεῖν
 παρ' αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων. Ἀσκληπιοῦ δὲ φασὶ
 γενομένους νίους Μαχάονα καὶ Ποδαλείριον, καὶ
 τὴν τέχνην ἐκπονήσαντας, ἐπὶ Τροίαν συνστρατεῦσαι
 τοῖς περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα· κατὰ δὲ τὸν πόλεμον με-
 γάλας χρείας αὐτοὺς παρασχέσθαι τοῖς Ἕλλησι, θε-
 ραπεύοντας ἐμπειρότατα τοὺς τιρωσκομένους, καὶ
 διὰ τὰς εὐεργεσίας ταύτας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μεγά-
 λης τεχεῖν δόξης· ἀτελεῖς δ' αὐτοὺς εἰσφέρειν τῶν
 κατὰ τὰς μάχας κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων λειτουρ-
 γῶν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ θεραπεύειν εὐ-
 χρηστίας. Περὶ μὲν οὖν Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν νιῶν
 αὐτοῦ τοῖς ῥηθεῖσιν ἄρκεσθαι σόμεθα.

(C. 72.) Penei et Asopii prosapia, cui multae atque celebres ci-
 vitates ac populi ortum debent, usque ad aevi Troiani heroes de-
 ducitur.

72. Περὶ δὲ τῶν Ἀσωποῦ θυγατέρων καὶ τῶν
 Δίακῶ γενομένων νιῶν νῦν διέξιμεν. Ωκεανοῦ καὶ
 Τηθύος, κατὰ τοὺς μύθους, ἐγένοντο παῖδες ἄλλοι τε
 πλείους, ἐπώνυμοι ποταμῶν, ἐν οἷς ὑπάρχει Πηνειὸν
 καὶ Ἀσωπὸν. Πηνειὸς μὲν οὖν κατοικήσας περὶ τὴν
 νῦν οὖσαν Θετταλίαν, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὸν προει-
 ρημένον ποταμὸν ἐποίησεν. Ἀσωπὸς δὲ ἐν Φλιοῦντι
 κατοικήσας ἔγχευε Μετώπην τὴν Λάδωνος, ἐξ ἧς ἐγέ-
 νοντο δύο μὲν νιοί, Πελασγὸς καὶ Ἰσμηνός, θυγα-
 τέρες δὲ δώδεκα, Κέρκυρα καὶ Σαλαμῖς, ἔτι δ' Αἰ-
 γίνα καὶ Πειρήνη, καὶ Κλιόνη· πρὸς δὲ ταύταις

Θήβη τε καὶ Τανάγρα, καὶ Θέσπια, καὶ Ἀσωπιδίς· ἔτι δὲ Σινώπη· πρὸς δὲ ταύταις Οἰνία καὶ Χαλκίς. Τούτων δ' Ἰσμηνὸς μὲν εἰς Βοιωτίαν ἐλθὼν κατόκησε περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ἀπ' ἐκείνου τὴν ὀμωνυμίαν λαβόντα. Τῶν δὲ θυγατέρων Σινώπη μὲν ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀρπαγεῖσα ἀπηνέχθη πρὸς τοῦτον τὸν τόπον, οὗ νῦν ἐστὶν ἡ ἀπ' ἐκείνης ὀνομασθεῖσα πόλις Σινώπη. Ἐκ δὲ ταύτης καὶ Ἀπόλλωνος γενόμενος Σῦρος ἐβασίλευσε τῶν ἀπ' ἐκείνου Σύρων ὀνομασθέντων. Κέρκυρα δὲ ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀπηνέχθη εἰς νῆσον τὴν ἀπ' ἐκείνης Κέρκυραν ὀνομασθεῖσαν. Ἐκ ταύτης δὲ καὶ Ποσειδῶνος ἐγένετο Φαίαξ, ἀφ' οὗ τοὺς Φαίακας συνέβη τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας. Φαίακος δ' ἐγένετο Ἀλκίνοος, ὁ τὸν Ὀδυσσεῆα καταγαγὼν εἰς τὴν Ἰθάκην. Σαλαμὶς δὲ ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀρπαγεῖσα, ἐκομίσθη εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς νῆσον Σαλαμίνα προσαγορευθεῖσαν. Αὕτη δὲ μιγεῖσα Ποσειδῶνι, Κεγχρεῖα ἐγέννησεν, ὅς βασιλεύσας τῆς νήσου ταύτης, καὶ γενόμενος ἐπιφανής, ἀπέκτεινεν ὄφιν ὑπερφυῆ τὸ μέγεθος, καὶ λυμαινόμενον τοὺς ἐγχωρίους. Αἴγινα δὲ ἐκ Φιλοῦντος ὑπὸ Διὸς ἀρπαγεῖσα, εἰς νῆσον ἀπεκομίσθη τὴν ἀπ' ἐκείνης Αἴγιαν ὀνομασθεῖσαν. Ἐν ταύτῃ δὲ Διὶ μιγεῖσα, ἐτέκνωσεν Αἰακόν, ὅς ἐβασίλευσε τῆς νήσου. Τούτου δ' ἐγένοντο υἱοὶ Πηλεὺς καὶ Τελαμών. Τούτων δὲ Πηλεὺς δίσκῳ βαλὼν ἀπέκτεινεν ἀκουσίως Φῶκον ὁμοπάτριον ἀδελφόν, ἐξ ἄλλης δὲ μητρὸς γεγεννημένον. Διὰ δὲ τὸν φόνον Πηλεὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς φυγαδευθείς, ἔφυγε τῆς νῦν Θετταλίας καλουμένης εἰς Φθίαν· καὶ

καθαρθεὶς ὑπὸ Ἄκτορος τοῦ βασιλέως, διεδέξατο τὴν βασιλείαν, ἄπαιδος ὄντος τοῦ Ἄκτορος. Ἐκ δὲ Πηλέως καὶ Θέτιδος γενόμενος Ἀχιλλεὺς ἐστράτευσεν μετ' Ἀγαμέμνονος εἰς Τροίαν. Τελαμῶν δὲ φυγῶν ἐξ Αἰγίνης, κατήντησεν εἰς Σαλαμῖνα, καὶ γήμας Κεγχρῆως τοῦ βασιλέως τῶν Σαλαμινίων θυγατέρα Γλαύκην, ἐβασίλευσε τῆς νήσου. Τῆς δὲ γυναικὸς Γλαύκης ἀποθανούσης, ἔγχευεν ἐξ Ἀθητῶν Ἑρίβοιαν τὴν Ἀλκάδου· ἐξ ἧς ἐγέννησεν Αἴαντα τὸν ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαντα.

(C. 73.) Oenomai, Pelopis, et Tantali historia. Oenomaus, Pisae rex, oraculo territus, ad avertendas Hippodamiae filiae nuptias, precis certamina proposuit cum vitae periculo. Pelops, Mytili auxilio victor, consequitur puellae coniugium, auctisque subinde opibus, quum Oenomaus manum sibi intulisset Peloponneso dat nomen.

73. Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων, πειρασόμεθα διελθεῖν περὶ Πέλοπος καὶ Ταντάλου καὶ Οἰνομάου. Ἀναγκαῖον δὲ τοῖς χρόνοις προσαναδραμόντας ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς ἐν κεφαλαίοις ἅπαντα διελθεῖν. Κατὰ γὰρ τὴν Πελοπόννησον ἐν πόλει Πίσῃ Ἄρης Ἀσπίνῃ τῇ Ἀσωποῦ θυγατρὶ μιγείς, ἐγέννησεν Οἰνόμαον. Οὗτος δὲ θυγατέρα μονογενῇ γεννήσας, ὠνόμασεν Ἰπποδάμειαν. Χρηστηριαζομένῳ δὲ αὐτῷ περὶ τῆς τελευταίας ἔχρησεν ὁ θεός, τότε τελευτήσῃ αὐτόν, ὅταν ἡ θυγάτηρ Ἰπποδάμεια συνοικήσῃ. Εὐλαβοῦμενον οὖν αὐτὸν περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς, κρίναι ταύτην παρθένον διαφυλάττειν, ὑπολαβόντα μόνως οὕτως ἐκφεύξασθαι τὸν κίνδυνον. Διόπερ πολλῶν μνηστευομένων τὴν κόρην, ἄθλον προτίθει τοῖς βουλομένοις αὐτὴν γῆμαι τοιοῦτον· ἔδει τὸν μὲν ἡττηθέντα τελευτῆσαι, τὸν δ' ἐπιτυχόντα γαμεῖν τὴν

κόρην. Ἐπεστήσατο δὲ ἵπποδρομίαν ἀπὸ τῆς Πίσσης
 μέχρι τοῦ κατὰ Κόρινθον Ἰσθμοῦ, πρὸς τὸν βωμόν
 τοῦ Ποσειδῶνος· τὴν δ' ἄφεςιν τῶν ἵππων ἐποίησε
 τοιαύτην. Ὁ μὲν Οἰνόμαος ἔδρε κριὸν τῷ Διί· ὁ
 δὲ μνηστευόμενος ἐξώρμα τέθριππον ἐλαύνων ἄρμα.
 Ἀγισθέντων δὲ τῶν ἱερῶν, τότε ἄρχεσθαι τοῦ δρό-
 μου τὸν Οἰνόμαον, καὶ διώκειν τὸν μνηστῆρα, ἔχοντα
 δόρυ καὶ ἡνίοχον τὸν Μυρτίλον· εἰ δ' ἐφίκοιτο κα-
 ταλαβεῖν τὸ διωκόμενον ἄρμα, τύπτειν τῷ δόρati,
 καὶ διαφθεῖρειν τὸν μνηστῆρα. Τοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ
 τοὺς αἰὶ μνηστευομένους καταλαμβάνων διὰ τὴν ὀξύ-
 τητα τῶν ἵππων, πολλοὺς ἀνῆρει. Πέλοψ δὲ ὁ Ταν-
 τάλου κατανήσας εἰς Πίσαν, καὶ θεασάμενος τὴν
 Ἴπποδάμειαν, ἐπεθύμησε τοῦ γάμου· φθείρας δὲ
 τὸν ἡνίοχον τοῦ Οἰνομίου Μυρτίλον, καὶ λαβὼν
 συνερχὸν πρὸς τὴν νίκην, ἔφθασε παραγενόμενος ἐπὶ
 τὸν Ἰσθμόν, πρὸς τὸν τοῦ Ποσειδῶνος βωμόν. Ὁ
 δ' Οἰνόμαος τὸ λόγιον τετελέσθαι νομίζων, καὶ διὰ
 τὴν λύπην ἀθυμήσας, αὐτὸν ἐκ τοῦ ἔξῃ μετέστησε.
 Τοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ Πέλοψ γῆμας τὴν Ἴπποδάμειαν,
 παρέλαβε τὴν ἐν Πίσῃ βασιλείαν, καὶ διὰ τὴν ἀν-
 δρείαν καὶ σύνεσιν αἰὲ μᾶλλον ἀνξανόμενος, τοὺς
 πλείστονς τῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον οἰκούντων
 προσηγάγετο, καὶ τὴν χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ Πελοπόν-
 νησον προσηγόρευσεν.

(C. 74.) Pelopis pater, Tantalus, rex Paphlagoniae. quod opi-
 bus inflatus deorum a se animos abalienasset, regno pulsus, et apud
 inferos cruciatus affectus. Niobe, eius filia, liberorum numero su-
 perbiens, Latonaeque commovens iras, orbitale punita. Tantalum
 imperio privavit Ilius, Trois filius.

74. Ἐπειδὴ δὲ Πέλοπος ἐμνήσθημεν, ἀναγκαῖόν

ἔστι καὶ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ταντάλου διελθεῖν,
 ἵνα μηδὲν τῶν ἀκοῆς ἀξίων παραλείπωμεν. Τάντα-
 λος μὲν Διὸς ἦν υἱός, πλούτιοι δὲ καὶ δόξη διαφέ-
 ρων, κατοικεῖ τῆς Ἀσίας περὶ τὴν νῦν ὀνομαζομένην
 Παφλαγονίαν. Διὰ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ πατρὸς Διὸς
 εὐγένειαν, ὥς φασι, φίλος ἐγένετο τῶν θεῶν ἐπὶ
 πλεῖον. Ὅτερον δὲ τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρων ἀνθρω-
 πίνως, καὶ μετасχὼν κοινῆς τραπέζης καὶ πάσης παρ-
 ῥησίας, ἀπήγγελλε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρὰ τοῖς
 ἀθανάτοις ἀπόρρητα. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ζῶν ἐκολά-
 σθη, καὶ τελευτήσας αἰωνίου, κατὰ τοὺς μύθους, τι-
 μωρίας ἡξιώθη, καταχθεὶς εἰς τοὺς ἀσειβεῖς. Τού-
 του δ' ἐγένετο Πέλοψ υἱός, καὶ Νιόβη θυγάτηρ.
 Αὕτη δὲ ἐγέννησεν αἰοὺς ἐπτά, καὶ θυγατέρας τὰς
 ἵσας, εὐπρεπεῖς διαφερούσας. Ἐπὶ δὲ τῷ πλήθει
 τῶν τέκνων μέγα φροντιστομένη, πλεονάκεις ἐκαυχᾶτο,
 καὶ τῆς Αἰτωῦς ἐαυτὴν εὐτεκνωτέραν ἀπεφαινέτο.
 Εἴθ' ἡ μὲν Αἰτὼ κατὰ τοὺς μύθους χολωσαμένη,
 προσέταξε τῷ μὲν Ἀπόλλωνι, κατατοξεῦσαι τοὺς υἱοὺς
 τῆς Νιόβης, τῇ δ' Ἀρτέμιδι, τὰς θυγατέρας. Τούτων
 δ' ὑπακουσάντων τῇ μητρὶ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν και-
 ρὸν κατατοξευσάντων τὰ τέκνα τῆς Νιόβης, συνέβη
 τὴν προειρημένην ὑφ' ἑνα καιρὸν ὀξέως ἅμα εὐτεκνον
 καὶ ἀτεκνον γενέσθαι. Ἐπεὶ δὲ ὁ Τάνταλος μιση-
 θεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν, ἐξέπεσεν ἐκ Παφλαγονίας ὑπὸ
 ἴλου τοῦ Τρωῶς, ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τὰ περὶ τὸν
 ἴλον καὶ τοὺς προγόνους αὐτοῦ διελθεῖν.

(C. 75.) Huius itaque stirps, a Tencro, primo Troadis rege, re-
 petita et usque ad Priamum, Anchisem et Aeneam deducta, adicitur.

75. Τῆς Τρωάδος χώρας πρῶτος ἐβασίλευσε

Τεύκρος, υἱὸς ὦν Σκαμάνδρου τοῦ ποταμοῦ καὶ Ἰδαίας νύμφης, ἀνὴρ ἐπιφανής, καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Τεύκρους προσηγόρευσε. Τεύκρου δ' ἐγένετο θυγάτηρ Βατεία. Ταύτην δὲ Λάρδανος ὁ Διὸς γήμας, καὶ τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος, τοὺς μὲν λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ ὠνόμασε Λαρδάνους, πόλιν δὲ οἰκίσας ἐπὶ Θαλάσσης, ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Λάρδανον. Τούτου δ' Ἐριχθόνιος υἱὸς γενόμενος, εὐδαιμονία καὶ πλούτῳ πολὺ διήνεγκε· περὶ οὗ καὶ ὁ ποιητὴς Ὀμηρὸς φησι,

Ὅς δὴ ἀφνειοῖατος γένετο Θνητῶν ἀνθρώπων·

Τοῦ τρισχίλια ἵπποι ἔλος κᾶτα βουκολέοντο.

Ἐριχθονίου δ' υἱὸς γενόμενος Τρώες, τοὺς λαοὺς ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Τρώας. Τούτου δ' ἐγένοντο τρεῖς υἱοὶ Ἴλος, Ἀσσύρακος, Γανυμήδης. Ἴλος μὲν οὖν ὥκισεν ἐν πεδίῳ πόλιν ἐπιφανεστάτην τῶν ἐν τῇ Τρωάδι, Ἴλιον ἀφ' ἑαυτοῦ θέμενος τὴν προσηγορίαν. Ἴλου δὲ γενόμενος υἱὸς Λαομέδων, Τιθωνὸν καὶ Πριάμον ἐγέννησεν· ὦν Τιθωνὸς μὲν στρατεύσας εἰς τὰ πρὸς ἑω μέρη τῆς Ἀσίας, καὶ διατείνας ἕως Αἰθιοπίας, ἐμυθολογήθη μὲν ἐξ' Ἡοῦς τεκνωσάι Μήμονα τὸν τοῖς Τρωσὶ βοηθήσαντα, καὶ ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀναιρεθέντα· Πριάμος δ' Ἐκάβην γήμας, σὺν ἄλλοις πλείοσιν υἱοῖς ἐγέννησεν Ἐκτορα, τὸν ἐπισημότατον γενόμενον ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ. Ἀσσύρακος δὲ Λαρδάνων βασιλεὺς, Κάπυν ἐγέννησεν· ἐξ οὗ τεκνωθεὶς Ἀγχίσης, ἐξ Ἀφροδίτης Αἰνείαν ἐγέννησε, τὸν ἐπιφανέστατον τῶν Τρώων. Γανυμήδης δὲ τῶν ἀπάντων εὐπρεπέϊα διαφέρων, ὑπὸ τῶν Θεῶν ἀνηρ-

πάγῃ τῷ Αἰῖ οἰνοχοεῖν. Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινη-
μένων, πειρασόμεθα διεξιέναι περὶ Δαιδάλου καὶ
Μινωταύρου, καὶ τῆς Μίνως στρατείας εἰς Σικε-
λίαν ἐπὶ Κώκαλον τὸν βασιλέα.

(C. 76.) Pergit auctor ad Daedalum, Minotaurum, Minoisque in Siciliam contra Cocalum regem expeditionem. Daedalus, Athe- niensis, statuarius et architectus mira solertia et arte (A. M. 2930. ante Chr. 1265.). Is quum Talam, ex sorore nepotem, artis aemul- lum novisque clarum inventis, prae invidia occidisset; ab Areopa- gitis capite damnatus, fuga in Atticam vitam servavit.

76. Δαίδαλος ἦν τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, εἰς
τῶν Ἐρεχθιδῶν ὀνομαζόμενος· (ἦν γὰρ υἱὸς Μη-
τίωνος, τοῦ Εὐπαλάμου, τοῦ Ἐρεχθέως·) φύσει δὲ
πολὺ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑπεραίρων, ἐξήλωσε τὰ τε
περὶ τὴν τεκτονικὴν τέχνην, καὶ τὴν τῶν ἀγαλμά-
των κατασκευὴν καὶ λιθουργίαν. Εὐρετῆς δὲ γενό-
μενος πολλῶν τῶν συνεργούντων εἰς τὴν τέχνην, κα-
τεσκεύασεν ἔργα θαυμαζόμενα κατὰ πολλοὺς τόπους
τῆς οἰκουμένης. Κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀγαλμάτων κα-
τασκευὴν τοσούτῳ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων διήνεγ-
κεν, ὥστε τοὺς μεταγενεστέρους μυθολογῆσαι περὶ
αὐτοῦ, διότι τὰ κατασκευαζόμενα τῶν ἀγαλμάτων
ὁμοιώματα τοῖς ἐμψύχοις ὑπάρχειν· βλέπειν τε γὰρ
αὐτὰ καὶ περιπατεῖν, καὶ καθόλου τηρεῖν τὴν τοῦ
ὅλου σώματος διάθεσιν· ὥστε δοκεῖν εἶναι τὸ κατα-
σκευασθὲν ἐμψυχον ζῶον. Πρῶτος δὲ ὀμματώσας,
καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας, ἔτι δὲ τὰς χεῖ-
ρας διατεταμένας ποιῶν, εἰκότως ἐθαυμάζετο παρὰ
τοῖς ἀνθρώποις. Οἱ γὰρ πρὸ τούτου τεχνῖται κατε-
σκεύαζον τὰ ἀγάλματα τοῖς μὲν ὀμμασι μεμυκία,
τὰς δὲ χεῖρας ἔχοντα καθεμένας, καὶ ταῖς πλευραῖς

κεκολλημένας. Ὁ δ' οὖν Δαίδαλος κατὰ τὴν φιλο-
 τεχνίαν θανμαζόμενος, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος, κα-
 ταδικασθεὶς ἐπὶ φόρῳ διὰ τοιαύτης αἰτίας. Τῆς ἀδελ-
 φῆς τοῦ Δαιδάλου γενόμενος υἱὸς Τάλλως ἐπαιδένετο
 παρὰ Δαιδάλῳ, παῖς ὢν τὴν ἡλικίαν. Εὐφρύτερος
 δ' ὢν τοῦ διδασκάλου, τὸν τε κεραμευτικὸν τροχὸν
 εὔρε, καὶ σιαγόνι περιτυχὼν ὄψεως, καὶ ταύτῃ ξυλί-
 φιον μικρὸν διαπρίσας, ἐμιμήσατο τὴν τραχύτητα
 τῶν ὀδόντων. Αὐόπερ κατασκευασάμενος ἐκ σιδήρου
 πρίονα, καὶ διὰ τούτου πρίζων τὴν ἐν τοῖς ἔργοις
 ξυλίνην ὕλην, ἔδοξεν εὐχρηστον εὐρηκέναι μέγα πρὸς
 τὴν τεκτονικὴν τέχνην. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸν τόξον
 εὐρών, καὶ ἑτέρα τινὰ φιλοτεχνήματα, δόξαν ἀπηνέγ-
 κατο μεγάλην. Ὁ δὲ Δαίδαλος φθονήσας τῷ παιδί,
 καὶ νομίσας αὐτὸν πολὺ τῇ δόξῃ προἕξειν τοῦ διδα-
 σκάλου, τὸν παῖδα ἐδολοφόνησε. Θάπτων δ' αὐτὸν
 καὶ περικατάληπτος γενόμενος, ἐπηρωτήθη τίνα θά-
 πτει, καὶ ἔφησεν ὄφιν καταχωννύειν. Θανμάσαι δ'
 ἂν τις τὸ παράδοξον, ὅτι διὰ τοῦ ζώου ἐξ οὗ τοῦ
 πρίονος ἐνεθυμήθη τὴν κατασκευὴν, διὰ τούτου καὶ
 τοῦ φόρου τὴν ἐπίγνωσιν συνέβη γενέσθαι. Κατη-
 γορηθεὶς δὲ καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρεοπαγι-
 τῶν φόρου, τὸ μὲν πρῶτον ἔφυγεν εἰς τινὰ τῶν κατὰ
 τὴν Ἀπικὴν δῆμων, ἐν ᾧ τοὺς κατοικοῦντας ἀπ'
 ἐκείνου Δαιδαλίδας προσαγορευθῆναι.

(C. 77.) Hinc Cretam profectus, e in amicitiam Minois re-
 gis receptus, primo construxit bovis machinam ad explendam
 Pasiphaeae libidinem; unde ortus Minotaurus: deinde labyrinthum.
 Post ob Minois iram in Siciliam aufugit cum Icaro (cuius casus
 Icario ponto et insulae Icariae nomen dedit), benigne ibi a Cocalo
 exceptus. Mox conficta fabula de alis cereis.

77. Μετὰ δὲ ταῦτα διαδράς εἰς τὴν Κρήτην, καὶ

διὰ τὴν ἐν τῇ τέχνῃ δόξαν θαυμαζόμενος, φίλος ἐγένετο Μίνως τοῦ βασιλέως. Κατὰ δὲ τὸν παραδεδομένον μῦθον Πασιφάης τῆς Μίνως γυναικὸς ἐρασθείσης τοῦ ταύρου, μηχανήματα ποιήσας ὁμοιωμένον βοῖ, συνήργησε τῇ Πασιφάῃ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν. Μυθολογοῦσι γὰρ πρὸ τούτων τῶν χρόνων Μίνως καὶ ἐνιαυτὸν συνήθως καθιεροῦν τὸν κάλλιστον τῶν γινομένων ταύρων τῷ Ποσειδῶνι, καὶ θύειν τοῦτον τῷ θεῷ· γενομένου δὲ τότε ταύρου κάλλει διαφέροντος, ἕτερον τῶν ἡτιόνων ταύρων θύσαι. Τὸν δὲ Ποσειδῶνα μηνίσαντα τῷ Μίνῳ, ποιῆσαι τὴν γυναικα αὐτοῦ Πασιφάην ἐρασθῆναι τοῦ ταύρου. Αὐτὴ δὲ τῆς αὐτοῦ φιλοτεχνίας τὴν Πασιφάην μιγείσαν τῷ ταύρῳ, γενῆσαι τὸν μυθολογούμενον Μινώταυρον. Τοῦτον δὲ φασὶ διφυῆ γεγονέναι, καὶ τὰ μὲν ἀνώτερα μέρη τοῦ σώματος ἄχρι τῶν ὤμων ἔχειν ταύρου, τὰ δὲ λοιπὰ ἀνθρώπου. Τῷ δὲ τέρατι τοῦτο πρὸς διατροφήν λέγεται κατασκευάσαι Δαίδαλον λαβύρινθον, τὰς διεόδους σκοτίας ἔχοντα καὶ τοῖς ἀπείροις δυσενρέτους, ἐν ᾧ τρεφόμενον τὸν Μινώταυρον τοὺς ἐξ Ἀθηνῶν ἀποστελλομένους ἐπὶ κούρους καὶ κόρας ἐπὶ κατεσθῆναι, περὶ ὧν προειρήκαμεν. Τὸν οὖν Δαίδαλον, πυθόμενον τὴν ἀπειλήν τοῦ Μίνω διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς βοῆς, φασὶ φοβηθέντα τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, ἐκ τῆς Κρήτης ἐκπλεῦσαι, συνεργούσης τῆς Πασιφάης, καὶ πλοῖον δούσης πρὸς τὸν ἔκπλουν. Μετὰ δὲ τούτου τὸν υἱὸν Ἰκάρου φυγόντα, κατενέχθηναι πρὸς τινα νῆσον πελαγίαν, πρὸς ἣν τὸν Ἰκάρου παραβόλως ἀποβαλόντα, πεσεῖν εἰς

θάλασσαν, καὶ τελευτῆσαι· ἅρ' οὗ καὶ τὸ πέλαγος Ἰκάριον ὀνομασθῆναι, καὶ τὴν νῆσον Ἰκαρίαν κληθῆναι. Τὸν δὲ Δαίδαλον ἐκ τῆς νῆσου ταύτης ἐκπλεύσαντα, κατενεχθῆναι τῆς Σικελίας πρὸς χώραν, ἧς βασιλεύοντα Κώκαλον ἀναλαβεῖν τὸν Δαίδαλον, καὶ διὰ τὴν εὐφύϊαν καὶ δόξαν ποιήσασθαι φίλον ἐπὶ πλεῖον. Τινὲς δὲ μυθολογοῦσι, κατὰ τὴν Κρήτην ἔτι Δαίδαλου διατρέβοντος, καὶ ὑπὸ τῆς Πασιφάης κρυπταζομένου, Μίνωα μὲν τὸν βασιλέα, βουλόμενον τιμωρίας ἀξιῶσαι τὸν Δαίδαλον, καὶ μὴ δυνάμενον εἰρεῖν, τὰ τε πλοῖα πάντα τὰ κατὰ τὴν νῆσον ἐρευνᾶν, καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπαγγέλλεσθαι δώσειν τῷ τὸν Δαίδαλον ἀνευρόντι. Ἐνταῦθα τὸν Δαίδαλον ἀπογόντα τὸν διὰ τῶν πλοίων δρασμόν, κατασκευάσαι παραδόξως πτέρυγας πεφιλοτεχνημένας, καὶ διὰ κηροῦ θανμαστῶς ἡσκημένας· ἐπιθέντα δὲ ταύτας τῷ τε τοῦ υἱοῦ σώματι καὶ τῷ ἑαυτοῦ, παραδόξως ἐκπετασθῆναι, καὶ διαδρούσαι τὸ πλησίον τῆς νῆσου πέλαγος. Καὶ τὸν μὲν Ἰκαρον διὰ τὴν νεότητά μετέωρον τὴν πτῆσιν ποιούμενον, πεσεῖν εἰς τὸ πέλαγος, τακέντος διὰ τὸν ἥλιον τοῦ συνέχοντος τὰς πτέρυγας κηροῦ· αὐτὸν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν πετώμενον, καὶ παρ' ἑκαστον τέγγοντα τὰς πτέρυγας, διασωθῆναι παραδόξως εἰς τὴν Σικελίαν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, εἰ καὶ παράδοξός ἐστιν ὁ μῦθος, ὅμως ἐκρίναμεν μὴ παραλιπεῖν αὐτόν.

(C. 78.) Reliqua Daedali apud Sicanos in Sicilia degentis opera: colymbethra prope Megaridem; urbs munitissima in agro Agrigentino, Cocali posthac regia: thermae apud Selinusis subterraneae: murus circa Erycis praecipitis, ubi Veneris templum.

78. Δαίδαλος δὲ παρὰ τε τῷ Κωκάλῳ καὶ τοῖς

Σικανοῖς διέτριψε πλείω χρόνον, θαυμαζόμενος ἐν
 τῇ κατὰ τὴν τέχνην ὑπερβολῇ. Κατεσκεύασε δ' ἐν
 τῇ νήσῳ ταύτῃ τινὰ τῶν ἔργων, ἃ μέχρι τοῦ νῦν δια-
 μένει. Πλησίον μὲν γὰρ τῆς Μεγαρίδος φιλοτέχνως
 ἐποίησε τὴν ὀνομαζομένην Κολυμβήθραν, ἐξ ἧς μέ-
 γας ποταμὸς εἰς τὴν πλησίον θάλατταν ἐξερέγεται
 καλούμενος Ἀλλαβών. Κατὰ δὲ τὴν νῦν Ἀκραγαντί-
 νην ἐν τῷ Κάμικῳ καλουμένῃ, πόλιν ἐπὶ πέτραις
 οὔσαν πασῶν ὀχυρωτάτην κατεσκεύασε, καὶ παντε-
 λῶς ἐκ βίας ἀνάλωτον. στεγὴν γὰρ καὶ σκολιὰν τὴν
 ἀνάβασιν αὐτῆς φιλοτεχνήσας, ἐποίησε δύνασθαι διὰ
 τριῶν ἢ τεττάρων ἀνθρώπων φυλάττεσθαι. Διόπερ
 ὁ Κώκαλος ἐν ταύτῃ ποιήσας τὰ βασίλεια, καὶ τὰ
 χρήματα κατατιθέμενος, ἀνάλωτον ἔσχεν αὐτὴν διὰ
 τὴν ἐπίνοιαν τοῦ τεχνίτου. Τρίτον δὲ σπήλαιον κατὰ
 τὴν Σελινουντίαν χώραν κατεσκεύασεν· ἐν ᾧ τὴν
 αἰμίδα τοῦ κατ' αὐτὴν πυρὸς οὕτως εὐστόχως ἐξέλα-
 βεν, ὥστε διὰ τὴν μαλακότητα τῆς θερμασίας ἐξι-
 δροῦν λεληθότως, καὶ κατὰ μικρὸν τοὺς ἐνδιατρίβον-
 τας μετὰ τέρψεως θεραπεύειν τὰ σώματα, μηδὲν πα-
 ρενοχλουμένους ὑπὸ τῆς θερμότητος. Κατὰ δὲ τὸν
 Ἑρῦκα πέτραις οὔσης ἀποτομάδος εἰς ὕψος ἐξαίσιον,
 καὶ τῆς κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης στεροχωρίας
 ἀναγκαζούσης ἐπὶ τὸ τῆς πέτραις ἀπόκρημνον ποιή-
 σασθαι τὴν οἰκοδομίαν, κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ
 κρημοῦ τοῖχον, προβιβάσας παραδόξως τὸ ὑπερκεί-
 μενον τοῦ κρημοῦ. Χρυσοῦν τε κρηρίον τῇ Ἀφρο-
 δίτῃ Ἑρυνκίῃ φασὶν αὐτὸν φιλοτεχνῆσαι, περιτιῶς
 ἐργασμένον, καὶ τῷ κατ' ἀλήθειαν κρηρίῳ ἀπαρεγγει-

ρήτως ὁμοιωμένον. Ἄλλα τε πολλὰ φασιν αὐτὸν φιλοτεχνῆσαι κατὰ τὴν Σικελίαν, ἃ διὰ τὸ πλήθος τοῦ χρόνου διέφθαρται.

(C. 79.) Mīnos, ob receptum Daedalum iratus, bello petit Coealum, cuius intemptus strategemate, a militibus duplici monumento sepulchrali ornatur. Sed bustum eius, imperante Agrigentinis Therone, dirutum est. Creteneses, paene coacti in Sicilia manere, urbes Minoam et Engyum ibi condunt, firmatque subindo opibus, templum Deabus Matribus aedificant; quarum cultus, huc translatus e Creta, (C. 80.) ubi Iovem olim clanculum enutriverant, sanctissimus fuit atque magnificentissimas. Et lapides ad templi splendendam exstructionem magnis sumptibus, qui e sacrarum copia divitiarum suppetebant, ab Agrinaeis advecti.

79. Μίνως δὲ ὁ τῶν Κρητῶν βασιλεὺς θαλατοκρατῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, καὶ πυθόμενος τὴν Δαίδαλου φυγὴν εἰς τὴν Σικελίαν, ἔγνω στρατεῦειν ἐπ' αὐτόν. Παρασκευασάμενος δὲ δύναμιν ναυτικὴν ἀξιόλογον, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Κρήτης, καὶ κατῆρε τῆς Ἀθραγαντίνης εἰς τὴν ὑπ' ἐκείνου Μίνωαν καλουμένην. Ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, καὶ πέμψας ἀγγέλους πρὸς Κώκαλον τὸν βασιλέα, ἐξήτει τὸν Δαίδαλον εἰς τιμωρίαν. Ὁ δὲ Κώκαλος εἰς σύλλογον προσκαλεσάμενος, καὶ πάντα ποιήσκειν ἐπαγγελάμενος, ἐπὶ τὰ ξένια παρέλαβε τὸν Μίνωα. Λουομένου δ' αὐτοῦ, Κώκαλος μὲν παρακατασχὼν πλείους χρόνους ἐν τῷ θερμῷ τὸν Μίνωα διέφθειρε, καὶ τὸ σῶμα ἀπέδωκε τοῖς Κρησί, πρόφασιν ἐνεγκὼν τοῦ θανάτου, διότι κατὰ τὸν λουτρῶνα ὀλισθήσας καὶ πεσὼν εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ, ἐτελεύτησε. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν συνεστρατευμένοι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἔθαψαν μεγαλοπρεπῶς, καὶ διπλοῦν τάφον οἰκοδομήσαντες, κατὰ μὲν τὸν κεκρυμμένον τόπον ᾗθεσαν τὰ ὅστις, κατὰ δὲ τὸν ἀνεωγμένον ἐποίησαν ἄφρο-

δίτης νεών· οὗτος δ' ἐπὶ γενεάς πλείους ἐτιμᾶτο, θυόντων τῶν ἐγχωρίων ὡς Ἀφροδίτης ὄντος τοῦ νῆα. Κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους καιροὺς κτισθείσης μὲν τῆς τῶν Ἀκραγαντίνων πόλεως, γνωσθείσης δὲ τῆς τῶν ὀσίων θεέσεως, συνέβη τὸν μὲν τάφον καθαιρεθῆναι, τὰ δ' ὅσα τῶς Κρησὶν ὑποδοθῆναι, Θήρωνος δυναστεύοντος τῶν Ἀκραγαντίνων. Οὐ μὲν ἀλλ' οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν Κρηῖτες μετὰ τὴν Μίνωος τελευτὴν ἐστασίασαν διὰ τὴν ἀναρχίαν· τῶν δὲ νεῶν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Κώκαλον Σικανῶν ἐμπυρρισθεισῶν, τὴν μὲν εἰς τὰς πατρίδας ἐπάνοδον ἀπέγνωσαν, κρίναντες δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ κατοικεῖν, οἱ μὲν ἐνταῦθα πόλιν ᾤκισαν, ἣν ἀπὸ τοῦ βασιλείως αὐτῶν Μίνωαν ὠνόμασαν· οἱ δὲ διὰ τῆς μεσογείου πλανηθέντες καὶ καταλαβόμενοι χωρίον ὀχυρόν, ἔκτισαν πόλιν, ἣν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ πόλει ῥεούσης πηγῆς ὠνόμασαν Ἐγχυον. Ὑστερον δὲ μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν Μηριόνου τοῦ Κρητὸς προσενεχθέντος τῇ Σικελίᾳ, προσεδέξαντο τοὺς καταπλευσάντας Κρηῖτας, διὰ τὴν συγγένειαν, καὶ τῆς πολιτείας μετέδωκαν. Ὀρμώμενοι δ' ἐξ ὀχυρᾶς πόλεως καὶ καταπολεμήσαντές τινας τῶν περιοίκων, ἱκανὴν κατεκτήσαντο χώραν. Αἰὲ δὲ μᾶλλον αὐξανόμενοι, καὶ κατασκευάσαντες ἱερὸν τῶν Μητέρων, διαφόρως ἐτίμων τὰς θεάς, ἀναθήμασι πολλοῖς κοσμοῦντες τὸ ἱερὸν αὐτῶν. Ταύτας δὲ ἀφιδρυθῆναι φασιν ἐκ τῆς Κρήτης, διὰ τὸ καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶ τιμᾶσθαι τὰς θεάς ταύτας διαφερόντως.

80. Μυθολογοῦσι δ' αὐτὰς τὸ παλαιὸν θρεῖσθαι τὸν Δία λάθρα τοῦ πατρὸς Κρόνου· ἀνθ' ὧν αὐτὰς

εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβιβασθῆναι, καὶ καταστερισθεῖ-
σας, ἄρκτους προσαγορευθῆναι· περὶ ὧν καὶ τὸν
Ἄρατον, συμφωνοῦντα τοῦτοις, τεθεικέναι κατὰ τὴν
τῶν ἄστρον ποίησιν,

Ἐμπαλιν εἰς ὧμους τετραμμέναι· εἰ ἐτεὸν γε
Κρήτηθεν κεῖναι γε Διὸς μεγάλου ἰότητι
Οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὃ μιν τότε κουρίζοντα
Δίκτω ἐν εὐώδει, ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο
Ἄνθρω ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτὸν
Δικταῖοι Κούρητες, ὅτε Κρόνον ἐψεύσαντο.

Οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τὴν περὶ τὰς θεὰς ἁγνείαν
τε καὶ τὴν κατ' ἀνθρώπους ἐπιφάνειαν. Τιμῶσι δ'
αὐτὰς οὐ μόνον οἱ ταύτην τὴν πόλιν οἰκοῦντες, ἀλλὰ
καὶ τινες τῶν ἄλλων περιούκων, θυσίαις τε μεγαλο-
πρεπέσι καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς ἀποσεμνύνουσι τὰς
θεὰς. Ἐνίαις δὲ πόλεσι καὶ πυθόχρηστοι χρησμοὶ
προετίζαν τιμὰν τὰς θεὰς· ἔσεσθαι γὰρ τοῖς τοιού-
τοις τοὺς τε τῶν ἰδιωτῶν βίους εὐδαίμονας, καὶ τὰς
πόλεις εὐθνήσειν. Τέλος δὲ προβαινούσης ἐπὶ πολὺ
τῆς κατὰ τὰς θεὰς ἐπιφανείας, οἱ μὲν ἐγχώριοι πολ-
λοῖς ἀναθήμασι χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς διετέλεσαν τι-
μῶντες ἄχρι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γραφομένων. Νεῶν
μὲν γὰρ αὐταῖς ὠκοδόμησαν, οὐ μόνον τῷ μεγέθει
διάφορον, ἀλλὰ καὶ τῇ πολυτελείᾳ τῇ κατὰ τὴν οἰ-
κοδομίαν θαυμαζόμενον. Οὐκ ἔχοντες γὰρ κατὰ τὴν
ἰδίαν χώραν λίθον ἀξιόλογον, παρὰ τῶν ἀστυγεύ-
ων Ἀγυριναίων ἤγαγον· τῶν μὲν πόλεων διεστη-
κνῶν ὥς ἑκατὸν στάδια, τῆς δὲ ὁδοῦ, δι' ἧς ἀνάγκη
κομίζεσθαι τοὺς λίθους, ὑπαρχούσης τραχείας καὶ

παντελῶς δυσπορεύτου· δι' ἣν αἰτίαν κατασκευάσαντες ἀμάξας τετρακύνκλους, ἑκατὸν ζεύγεσι βοῶν ἐκόμισαν τὸν λίθον. Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν χρημάτων εὐπορούμενοι, τῇ δαψιλείᾳ τῆς εὐπορίας ὑπερεῖχον τῶν ἀναλωμάτων· βραχὺ γὰρ πρὸ ἡμῶν εἶχον αἱ θεαὶ βοῦς μὲν ἱερὰς τριεχιλίας, χῶρας δὲ πλῆθος, ὥστε λαμβάνειν μεγάλας προσόδους. Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκούντως διεληλυθότες, περὶ Ἀρισταίου γράφειν ἐγχειρήσομεν.

(C. 81.) Narratio de Aristaeo. Is Apolline et Cyrene in Libya ortus, a Nymphis nutricibus lactis, apium, olivarum culturam accepit. Divinos ei honores magna de genere humano merita pepererunt. Thebas profectus, ex Autonoe Cadmi procreavit Actaeonem, propter iras Dianae canibus dilaceratum.

81. Ἀρισταῖος γὰρ ἦν υἱὸς μὲν Ἀπόλλωνος καὶ Κυρήνης τῆς Τψέως θυγατρὸς, τοῦ Πηνειοῦ· περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτοῦ μυθολογοῦσιν οἱ τινες οὕτως. Ἀπόλλωνα, περὶ τὸ Πήλιον τρεφομένης κόρης ὀνομαζομένης, διαφερούσης κάλλει, ἐραυθῆναι τῆς παρθένου, καὶ μετενεγκεῖν αὐτὴν τῆς Λιβύης εἰς ταύτην τὴν χώραν, ἐν ᾗ κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους τινα κτίσαντα πόλιν, ἀπ' ἐκείνης ὀνομάσαι Κυρήνην. Τὸν δ' οὖν Ἀπόλλωνα κατὰ ταύτην τὴν χώραν ἐκ Κυρήνης γεννήσαντα υἱὸν Ἀρισταῖον, τοῦτον μὲν νῆπιον ὄντα παραδοῦναι ταῖς νύμφαις τρέφειν· ταύτας δὲ τῶ παιδὶ τρεῖς ὀνομασίας προσάψαι· καλεῖν γὰρ αὐτὸν Νόμιον, Ἀρισταῖον, Ἀγρῆα. Τοῦτον δὲ παρὰ τῶν νυμφῶν μαθόντα τὴν τε τοῦ γάλακτος πῆξιν καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν σμηνῶν, ἔτι δὲ τῶν ἐλαίων τὴν κατεργασίαν, διδάξαι πρῶτον τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ δὲ τὴν εὐχρηστίαν τὴν ἐκ τούτων τῶν εὐρημά-

των τοὺς εὐεργετηθέντας ἀνθρώπους τιμῆσαι τὸν Ἀρισταῖον ἰσοθέοις τιμαῖς, καθὰ καὶ τὸν Διόνυσον. Ματιὰ δὲ ταῦτά φασιν αὐτὸν εἰς τὴν Βοιωτίαν καταντήσαντα, γῆμαι τῶν Κᾶδμου θυγατέρων Αὐτομόην, ἐξ ἧς φασὶν Ἀκταίωνα γενέσθαι, τὸν κατὰ τοὺς μύθους ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν διασπασθέντα. Τὴν δ' αἰτίαν ἀποδιδόσκει τῆς ἀτυχίας, οἱ μὲν, ὅτι κατὰ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, διὰ τῶν ἀνατιθεμένων ἀκρωτηρίων ἐκ τῶν κυνηγεσίων προηρᾶτο τὸν γάμον κατεργάσασθαι τῆς Ἀρτέμιδος· οἱ δ', ὅτι τῆς Ἀρτέμιδος αὐτὸν πρωτεύειν ταῖς κυνηγεσίαις ἀπεφῆναντο. Οὐκ ἀπίθανον δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις τούτοις μνηῖσαι τὴν θεὸν. Εἴτε γὰρ τοῖς ἄλισκομένοις πρὸς τὴν ἄκωνῶνητον τοῖς γάμοις κατεκέχρητο πρὸς τὸ συντελέσαι τὴν ἰδίαν ἐπιθυμίαν· εἴτε καὶ ταύτης ἐτόλμῃσεν εἰπεῖν αἰρετώτερον αὐτὸν εἶναι κυνηγόν, ἢ καὶ θεοὶ παρακεχωρήκασιν τῆς ἐν τούτοις ἐμιλλῆς, ὁμολογουμένην καὶ δίκαιαν ὀργὴν ἔσχε πρὸς αὐτὸν ἡ θεός. Καθόλου δὲ πιθανῶς εἰς τὴν τῶν ἄλισκομένων θηρίων μεταμορφωθεὶς ἰδέαν, ὑπὸ τῶν καὶ τᾶλλα χειρουμένων κυνῶν διεφθάρη.

(C. 82.) Migrat deinde patris iussu Aristaeus in Ceam insulam, et pestilentia Graeciam liberat. Relicta ibi sobole, ipse Sardiniam, Siciliam aliasque insulas adit, ob easque suis inventis excultas divum honores adipiscitur. Denique Bacchicorum in Thracia orgiorum particeps factus est.

82. Τὸν δὲ Ἀρισταῖον φασὶ μετὰ τὴν Ἀκταίω-
νος τελευτὴν ἐλθεῖν εἰς τὸ χρηστήριον τοῦ πατρός,
καὶ τὸν Ἀπόλλωνα προεῖπεῖν αὐτῷ τὴν εἰς Κέω νῆ-
σαν μετὰ βασιν ἐσομένην αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐσομένας
παρὰ τοῖς Κείοις τιμᾶς. Τὸν δὲ πλεῦσαι μὲν εἰς τὴν

νῆσον ταύτην, λοιμοῦ δὲ τὴν Ἑλλάδα κατασχόντος,
 ποιήσασθαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ πάντων τῶν Ἑλλή-
 των. Γενομένης δὲ τῆς θυσίας κατὰ τὴν τοῦ Σειρίου
 ἄστρου ἐπιτολὴν, καθ' ἣν συνέβαινε πνεῖν τοὺς ἐτη-
 σίας, λῆξαι τὰς λοιμικὰς νόσους. Ταῦτο δ' ἂν τις
 συλλογίζομενος, εὐκύνως θαυμάσαι τὸ τῆς περιπε-
 τείας ἰδίων· ὁ γὰρ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἰδὼν τὸν υἱὸν
 τετελευτηκότα, οὗτος τῶν κατ' οὐρανὸν ἀστρον τὸ
 τὴν αὐτὴν ἔχον προσηγορίαν, καὶ φθείρειν νομιζόμε-
 νον τοὺς ἀνθρώπους, ἔπαυσε, καὶ τοῖς ἄλλοις αἶ-
 τιος ἐγένετο τῆς σωτηρίας. Λέγουσι δὲ τὸν Ἀρισταῖον
 ἐγγόνους ἐν τῇ Κέρῳ καταλιπόντα, καὶ μετὰ ταῦτα
 εἰς τὴν Διβύην ἐπαυελθόντα, ὑπὸ τῆς μητρὸς νύμ-
 φης τὴν ἀναγωγὴν ποιησάμενον, εἰς τὴν Σαρδῶ νῆ-
 σον καταπλεῦσαι. Ἐν δὲ ταύτῃ κατοικήσαντα, καὶ
 τὴν νῆσον διὰ τὸ κάλλος στέρξαντα, φυτεύσαι τε αὐτῇ
 τὴν, καὶ τὸ πρότερον ἐξηγριωμένην ἡμερῶσαι. Γεν-
 νῆσαι δ' ἐν αὐτῇ δύο παῖδας, Χάρμον καὶ Καλλι-
 καρπον. Μετὰ δὲ ταῦτα ἄλλας τε νήσους ἐπελθεῖν,
 καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν διατρίψαι τινὰ χρόνον, διὰ
 τε τὴν ἀφθονίαν τῶν ἐν τῇ νήσῳ καρπῶν, καὶ τὸ
 πλῆθος τῶν ἐν αὐτῇ βοσκομένων κτηνῶν, φιλοτιμη-
 θῆναι τοῖς ἐγχωρίοις ἐνδείξασθαι τὰς ἰδίας εὐεργε-
 σίας. Διὸ καὶ παρὰ τοῖς τὴν Σικελίαν οἰκοῦσι δια-
 φερόντως φασὶ τιμηθῆναι τὸν Ἀρισταῖον ὡς θεόν,
 καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν συγκομιζόντων τὸν τῆς ἐλαίας
 καρπόν. Τὸ δὲ τελευταῖον μυθολογοῦσιν αὐτὸν εἰς
 Θράκην παραβαλόντα πρὸς Διόνυσον, μετασχεῖν τῶν
 ὀργῶν, καὶ συνδιατρίψαντα τῷ θεῷ, πολλὰ μαθεῖν

παρ' αὐτοῦ τῶν χρησίμων· περὶ δὲ τὸ ὄρος τὸ κα-
λούμενον Αἶμον οἰκήσαντά τινα χρόνον, ἄφαντον γε-
νέσθαι, καὶ τυχεῖν ἀθανάτων τιμῶν, οὐ μόνον ἐν-
ταῦθα παρὰ τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς
Ἕλλησι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ἀρισταίου τοῖς ῥη-
θεῖσιν ἀρκεσθῆσόμεθα.

(C. 83.) Mythi de Daphinide et Eryce. Eryx, Veneris et Butao
f., Siciliae regulus, urbem sui nominis, et in arce templum Vene-
ris Erycinae exstruxit, sanctitate clarissimum, perdiuque florentis-
simum, etiam ab Aenea, Sicilia, Carthaginiensibus, Romanis, maxi-
mis auctibus ampliaturum.

83. Περὶ δὲ Δάφνιδος καὶ Ἐρυκος πειρασόμεθα
διελθεῖν. Ἐρυκά φασι νῖον μὲν γενέσθαι Ἀφροδίτης
καὶ Βουτιά, βασιλέως τινὸς ἐγχωρίου, δόξῃ διαφέ-
ροντος. Τοῦτον δὲ διὰ τὴν ἀπὸ τῆς μητρὸς εὐγέ-
νειαν θαυμασθῆναί τε ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, καὶ βα-
σιλεῦσαι μέρους τῆς νήσου. Κτίσαι δὲ καὶ πόλιν
ἀξιόλογον, ὁμώνυμον αὐτῷ, κειμένην ἐπὶ τινος ὑψη-
λοῦ τόπον· κατὰ δὲ τὴν ἄκραν τὴν ἐν τῇ πόλει τῆς
μητρὸς ἱερὸν ἰδρύσασθαι, καὶ κοσμεῖναι τῇ τε κατα-
σκευῇ τοῦ νεῷ καὶ τῷ πλήθει τῶν ἀναθημάτων. Τὴν
δὲ θεὸν διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἐγχωρίων εὐσέβειαν, καὶ
διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τεκνωθέντος νιοῦ τιμὴν ἀγαπῆσαι
περιττότερον τὴν πόλιν, δίδωκε αὐτὴν Ἀφροδίτην
Ἐρυκίνην ὀνομασθῆναι. Θαυμάσαι δ' ἂν τις εἰκό-
τως, ἀναλογισάμενος τὴν περὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο γενο-
μένην δόξαν. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τεμένη ἀυξήσαντα
ταῖς δόξαις, πολλάκις διὰ περιστάσεις τινὰς τετα-
πίνονται· μόνον δὲ τοῦτο τὴν ἐξ αἰῶνος ἀρχὴν λα-
βόν, οὐδέποτε διέλιπε τιμώμενον, ἀλλὰ καὶ τοῦναν-
τίον αἰεὶ διετέλεσε πολλῆς τυγχάνον ἀυξήσεως. Με-

τὰ γὰρ τὰς προειρημένας ὑπὸ Ἑρυνκος τιμαῖς, ὕστερον Αἰνείας ὁ Ἀφροδίτης πλέων εἰς Ἰταλίαν, καὶ προσορμισθεὶς τῇ νήσῳ, πολλοῖς ἀναθήμασι τὸ ἱερόν, ὥς ἂν ἰδίας μητρός ὑπάρχον, ἐκόσμησε. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τιμῶντες οἱ Σικανοὶ τὴν θεόν, θυσίαις τε μεγαλοπρεπέσι συνεχῶς καὶ ἀναθήμασιν ἐκόσμου. Μετὰ δὲ ταῦτα Καρχηδόνιοι μέρους τῆς Σικελίας κυριεύσαντες, οὐ διέλιπον τιμῶντες τὴν θεὸν διαφερόντως. Τὸ δὲ τελευταῖον Ῥωμαῖοι πάσης Σικελίας κρατήσαντες, ὑπερεβύλοντο πάντας τοὺς πρὸ αὐτῶν ταῖς εἰς ταύτην τιμαῖς. Καὶ τοῦτο εὐκρίτως ἐποιοῦν· τὸ γὰρ γένος εἰς ταύτην ἀγαπῶντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπιτιχεῖς ὄντες, τὴν αἰτίαν τῆς αὐξήσεως ἡμείβοντο ταῖς προσηκούσαις χάρισι καὶ τιμαῖς. Οἱ μὲν γὰρ καταντώντες εἰς τὴν νῆσον ὕπατοι καὶ στρατηγοί, καὶ πάντες οἱ μετὰ τινος ἐξουσίας ἐπιδημοῦντες, ἐπειδὴν εἰς τὸν Ἑρυνκα πᾶραβάλλωσι, μεγαλοπρεπέσι θυσίαις καὶ τιμαῖς κοσμοῦσι τὸ τέμενος· καὶ τὸ σκυθρωπὸν τῆς ἐξουσίας ἀποθέμενοι, μεταβάλλουσιν εἰς παιδικὰς καὶ γυναικῶν ὁμιλίας, μετὰ πολλῆς ἰλαρότητος, μόπως οὕτω νομίζοντες κεχαρισμένην τῇ θεῷ ποιήσιν τὴν ἑαυτῶν παρουσίαν· ἥ τε σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰς τῆς θεοῦ τιμὰς φιλοτιμηθεῖσα, τὰς μὲν πλοστοτάτας τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων οὖσας ἑπτακαίδεκα χρονοφορεῖν ἐδογματίσας τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ στρατιώτας διακοσίους τηρεῖν τὸ ἱερόν. Καὶ περὶ μὲν Ἑρυνκος, εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν, ἀλλ' οὖν οἰκίαν πεποιήμεθα τὴν περὶ τῆς θεῆς ἀπαγγελίαν.

(C. 34.) Daphnis, Mercurio et Nympha genitus in anavissima valle montium Iteraeorum, ipsa regionis amoenitate fertilitateque invitatus, rei pastoritiae operam dedit, fistulae pastoritiae et carminis pastoritii inventor exstitit, tandem a Nympha quadam, cui ebrius ille regiam puellam praetulerat, luminibus orbat. 11111

84. Νυνὲ δὲ περὶ Δάφνιδος πειρασόμεθα διελθεῖν τὰ μυθολογούμενα. Ἡραῖα γὰρ ὄρη κατὰ τὴν Σικελίαν ἐστίν, ἃ φασὶ κάλλει τε καὶ φύσει καὶ τόπων ἰδιότητι πρὸς θερινὴν ἄνεσιν καὶ ἀπόλαυσιν εὖ πεφυκέναι. Πολλὰς τε γὰρ πηγὰς ἔχειν τῇ γλυκύτητι τῶν ὑδάτων διαφόρους, καὶ δένδροισι παντοίοις πεπληρωσθαι. Εἶναι δὲ καὶ θρυῶν μεγάλων πλήθος, φερουσῶν καρπὸν τῷ μεγέθει διαλλάττοντα, διπλασιάζοντα τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις φυομένων. Ἐχειν δὲ καὶ τῶν ἡμέρων καρπῶν αὐτομάτων, ἀμπέλου τε πολλῆς φυομένης, καὶ μήλων ἀμύθητον πλήθος. Διὸ καὶ στρατόπεδόν ποτε Καρχηδονίαν ὑπὸ λιμοῦ πιεζόμενον διαθρέψαι, παρεχομένων τῶν ὄρων πολλαῖς μυριάσι χορηγίαν εἰς τροφήν ἀνέκλειπτον. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ χώρᾳ συναγκείας δένδρων οὔσης θεοπρεποῦς, καὶ Νύμφαις ἄλσους ἀνιέμενου, μυθολογοῦσι γεννηθῆναι τὸν ὀνομαζόμενον Δάφνιν, Ἑρμοῦ μὲν καὶ Νύμφης υἱόν, ἀπὸ δὲ τοῦ πλήθους καὶ τῆς πυκνότητος τῆς φυομένης δάφνης ὀνομασθαι Δάφνιν. Τοῦτον δὲ ὑπὸ Νυμφῶν τραφέντα, καὶ βοῶν ἀγέλης παμπληθεῖς κεκτημένον, τούτων ποιεῖσθαι πολλὴν ἐπιμέλειαν· ἅψ' ἧς αἰτίας βουκόλον αὐτὸν ὀνομασθῆναι. Φύσει δὲ διαφόρῳ πρὸς εὐμέλειαν κεχορηγημένον, ἐξευρεῖν τὸ βουκολικὸν ποίημα καὶ μέλος, ὃ μέχρι τοῦ νῦν κατὰ τὴν Σικελίαν τυγχάνει διαμένον ἐν ἀποδοχῇ. Μυθολογοῦσιν δὲ τὸν Δάφνιν μετὰ

τῆς Ἀρτέμιδος κυνηγεῖν, ὑπηρετοῦντῇ τῇ θεῷ κεχα-
ρισμένως, καὶ διὰ τῆς σύριγγος καὶ βουκολικῆς με-
λωδίας τέρπειν αὐτὴν διαφερόντως. Λέγουσι δὲ αὐ-
τοῦ μίαν τῶν Νυμφῶν ἐρασθεῖσαν, προειπεῖν, εἰν
ἄλλη τινὲ πλησιάζῃ, στερηθῆσεσθαι τῆς δράσεως,
καὶ κείνον ὑπὸ τινος θυγατρὸς βασιλέως καταμεθυ-
σθέντα, καὶ πλησιάσαντα αὐτῇ, στερηθῆναι τῆς δρά-
σεως, κατὰ τὴν γεγεννημένην ὑπὸ τῆς Νύμφης πρόβη-
σιν. Καὶ περὶ μὲν Λύφριδος ἱκανῶς ἡμῖν εἰρησθω.

(C. 85.) Fabula de Orione: qui venatione magnique roboris
operibus inclaruit. In his Zanclii, regis Siculorum, a quo Zancle
sive Messana nomen habet, iussu portum Acte appellatum perfecit.
Messanae mentione facta, obiter tangitur quaestio, an Sicilia
olim paeninsula fuerit. Negat Hesiodus, qui promontorium Pelor-
ium, in eoque Neptuni templum, Orionis operibus accenset. Orion
inter astra relatus.

85. Περὶ δὲ Ὠρίωνος τὰ μυθολογούμενα νῦν
διέξιμεν. Λέγεται γὰρ τοῦτον σώματος μεγέθει καὶ
δύμῃ πολὺ τῶν μνημονευομένων ἡρώων ὑπεράγοντα,
φιλοκύνηγον γενέσθαι, καὶ κατασκευάσαι μεγάλα
ἔργα διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ φιλοδοξίαν. Κατὰ μὲν γὰρ
τὴν Σικελίαν κατασκευάσαι Ζάγκλῳ τῷ τότε βασι-
λεύοντι τῆς τότε μὲν ἀπ' αὐτοῦ Ζάγκλης, νῦν δὲ
Μεσσήνης ὀνομαζομένης, ἄλλα τε, καὶ τὸν λιμένα
προσχωάσαντα τὴν ὀνομαζομένην Ἀκτὴν ποιῆσαι.
Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς Μεσσήνης ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνο-
κσιον προσθεῖναι νομίζομεν τοῖς εἰρημένοις τὰς περὶ
τὸν πορθμὸν διηγήσεις. Φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ μυ-
θογράφοι τὴν Σικελίαν, τὸ προτοῦ χειρόδμησον οὐ-
σαν, ὕστερον γενέσθαι νῆσον, διὰ τοιαύτας αἰτίας.
τὸν ἰσθμὸν κατὰ τὸ στενώτατον ὑπὸ δυοῖν πλευρῶν
θαλάττης προσκλυζόμενον ἀναρραγῆναι, καὶ τὸν τό-

πον ἀπὸ τούτου Ῥήγιον ὀνομασθῆναι· καὶ τὴν ὕστερον πολλοῖς ἔτεσι κτισθεῖσαν πόλιν τυχεῖν τῆς ὁμωνύμου προσηγορίας. Ἐνιοὶ δὲ λέγουσι, σεισμῶν μεγάλων γενομένων διατρήσασθαι τὸν αὐχένα τῆς ἡπείρου, καὶ γένεσθαι τὸν πορθμὸν, διεργούσης τῆς θυλακτικῆς τὴν ἡπείρον ἀπὸ τῆς νήσου. Ἡσίοδος δὲ ὁ ποιητὴς φησι τοῦναντίον ἀναπεπταμένου τοῦ πελάγους, Ὠρίωνα προσχωῶσαι τὸ κατὰ τὴν Πελοποννήσου κείμενον ἀκρωτήριον, καὶ τὸ τέμενος τοῦ Ποσειδῶνος κατασκευάσαι, τιμῶμενον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διαφερόντως· ταῦτα δὲ διαπραξάμενον, εἰς Εὐβοίαν μεταναστῆναι, καὶ κεῖ κατοικῆσαι· διὰ δὲ τὴν δόξαν ἐν τοῖς κατ' οὐρανὸν ἀστροῖς καταριθμηθέντα, τυχεῖν ἀθανάτου μνήμης. Περὶ οὗ καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος ἐν τῇ νεκυίᾳ μιμνησκόμενός φησι·

Τὸν δὲ μετ' Ὠρίωνα πελώριον εἰζεδόησα
Θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Οὓς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ μεγέθους ἐμφανίζων, καὶ
προεκθέμενος τὰ περὶ τοὺς Ἀλωϊάδας, ὅτι ἐνναετείς
ἦσαν τὸ μὲν εἶρος πηχῶν ἐννέα, τὸ δὲ μήκος τῶν
ἴσων ὀργυιῶν, ἐπιφέρει,

Τοὺς δὴ μηκίστους θρέψε ζεῖδωρος ἄρουρα,
Καὶ πολὺ καλλίστους, μετὰ γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν περὶ τῶν ἡρώων
καὶ ἡμιθέων ἀρκοῦντως εἰρηκότες, αὐτοῦ περιγράφωμεν τήνδε τὴν βίβλον.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΠΕΜΠΤΗ.
ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

α'. Περὶ τῶν μυθολογουμένων κατὰ τὴν Σικελίαν, καὶ τοῦ σχήματος καὶ μεγέθους τῆς νήσου.

β'. Περὶ Δήμητρος καὶ Κόρης, καὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ πυρίνου καρποῦ.

γ'. Περὶ Λιπάρας, καὶ τῶν ἄλλων τῶν Αἰολίδων καλουμένων νήσων.

δ'. Περὶ Μελίτης καὶ Γαύλου καὶ Κερκίνης.

ε'. Περὶ τῆς Αἰθαλίας, καὶ Κύρνου καὶ Σαρδόνορος.

ς'. Περὶ Πιτυούσης, καὶ τῶν νήσων τῶν Γυμνησίων, αἷς τινες Βαλλιαρίδας ὀνομάζουσι.

ζ'. Περὶ τῶν ἐν ὠκεανῷ νήσων τῶν πρὸς ἐσπέραν κειμένων.

η'. Περὶ τῆς Βρεττανικῆς νήσου, καὶ τῆς ὀνομαζομένης Βασιλείας, καθ' ἣν τὸ ἤλεκτρον γίνεται.

θ'. Περὶ Γαλατίας καὶ Κελτιβηρίας, ἔτι δ' Ἰβηρίας καὶ Λιγυστικῆς καὶ Τυρρήνιας, καὶ τῶν ἐν ταύταις κατοικούντων, τίσι χρῶνται νομίμοις.

ι'. Περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἐν ὠκεανῷ νήσων, τῆς τε Ἰερῆς ὀνομαζομένης, καὶ τῆς Παγχαΐας, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἱστορουμένων.

ια'. Περὶ Σαμοθράκης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μυσηρίων.

ιβ'. Περὶ Νάξου καὶ Σύμης καὶ Καλύδνης.

ιγ'. Περὶ Ῥόδου καὶ τῶν κατ' αὐτὴν μυθολογούμενων.

ιδ'. Περὶ Χερρόνησου τῆς ἀντιπέραν τῆς Ῥοδίας κειμένης.

ιε'. Περὶ Κρήτης, καὶ τῶν μυθολογούμενων ἐν αὐτῇ μέθοι τῶν νεωτέρων καιρῶν.

ις'. Περὶ τῆς Λέσβου, καὶ τῶν εἰς Χίον, καὶ Σάμον, καὶ Κῶν, καὶ Ῥόδον ἀποικιῶν ὑπὸ Μακαρέως.

ιζ'. Περὶ τῆς Τενέδου, καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν οἰκισμοῦ, καὶ τῶν ὑπὸ Τενεδίων περὶ Τέννου μυθευμένων.

ιη'. Περὶ Κυκλάδων νήσων, τῶν ἐλλατιόνων καὶ τυχουσῶν οἰκισμοῦ ὑπὸ Μένωος.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΣ ΠΕΜΠΤΗ,

Η ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ.

Exorsus in Prooemio (C. 1.) Diofanes commendat, quod in commendando scriptoribus ordine laudanda quae Ephori oeconomia versatur, huius se ait exemplo res secundae species exposuisse.

1. Πάντων μὲν τῶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς
χρησίμων προνοήτων τοὺς ἱστορίας συντάττομενους,
μάλιστα δὲ τῆς κατὰ μέρος οἰκονομίας. Αὕτη γὰρ
οὐ μόνον ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς βίοις πολλὰ συμβάλλεται
πρὸς διαμονὴν καὶ διακόσμησιν καὶ αὐξήσιν τῆς
οὐσίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἱστορίας οὐκ ὀλίγα ποιεῖ
προτερήματα τοῖς συγγραφεῦσιν. Ἕνιοι γὰρ κατὰ
τὴν λέξιν καὶ κατὰ τὴν πολυπειρίαν τῶν ἀναγραφο-
μένων πράξεων ἐπαινοῦμενοι δικαίως, ἐν τῇ κατὰ
τὴν οἰκονομίαν χειρισμῷ διηκέρτον. Ὅστις τοὺς μὲν
Diod. T. II.

K

πόνους καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρὰ τοῖς ἀναγινώσκουσι, τὴν δὲ τάξιν τῶν ἀναγεγραμμένων δικαίως τυγχάνειν ἐπιτιμήσεως. Τίμαιος μὲν οὖν μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας, καὶ τῆς πολυπειρίας πεφροντικῶς, διὰ τὰς ἀκαίρους καὶ μακρὰς ἐπιτιμήσεις εὐλόγως διαβαλλεται, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιτιμήσεως Ἐπιτίμαιος ὑπὸ τινῶν ὠνομάσθη. Ἐφορος δὲ τὰς κοινὰς πράξεις ἀναγράφων, οὐ μόνον κατὰ τὴν λέξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν οἰκονομίαν ἐπιτέτευχε· τῶν γὰρ βίβλων ἐκάστην πεποίηκε κατὰ γένος περιέχειν τὰς πράξεις. Διόπερ καὶ ἡμεῖς τοῦτο τὸ γένος τοῦ χειρισμοῦ προκρίναντες, κατὰ τὸ δυνατόν ἀντεχόμεθα ταύτης τῆς προαιρέσεως.

(C. 2.) Quam rationem quinto in libro sequutus, qui a primario argumento insularis appellatur, incipit a Sicilia, utpote insularum et potentissima et antiquissima: quae a figura Trinacriae, ab incolis primis Sicaniae, a colonis Siciliae nomen tulit. Eius ambitus. Cereris ac Proserpinae merito sacra insula, quae primas fruges produxit.

2. Καὶ ταύτην τὴν βίβλον ἐπιγράφοντες Νησιωτικὴν, ἀκολουθῶς τῇ γραφῇ περὶ τῆς Σικελίας ἐροῦμεν· ἐπεὶ καὶ κρατίστη τῶν νήσων ἐστὶ, καὶ τῇ παλαιότητι τῶν μυθολογουμένων πεπρωτέυκειν. Ἡ γὰρ νῆσος τὸ παλαιὸν ἀπὸ μὲν τοῦ σχήματος Τρινακρία κληθεῖσα, ἀπὸ δὲ τῶν κατοικησάντων αὐτὴν Σικανῶν Σικανία προσεγορευθεῖσα, τελευταῖον δὲ ἀπὸ τῶν Σικελῶν τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας πανδοχεῖ περαιωθέντων ὠνόμασται Σικελία. Ἔστι δ' αὐτῆς ἡ περίμετρος σταδίων ὡς τετρακισχίλιον τριακοσίων ἑξήκοντα· τῶν γὰρ τριῶν πλευρῶν ἡ μὲν

ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ Μελύβαιον, ὑπάρχει στα-
δίων χιλίων ἑπτακοσίων· ἡ δ' ἀπὸ Μελυβαίου μέχρι
Παχύνου τῆς Συρακουσίας χώρας, σταδίων χιλίων
καὶ πεντακοσίων· ἡ δ' ἀπολειπομένη, σταδίων
χιλίων ἑκατὸν ἐξήκοντα. Οἱ ταύτην οὖν κατοι-
κοῦντες Σικελιῶται παρειλήφασιν παρὰ τῶν προ-
γόνων, αἰὲ τῆς γῆμης ἐξ αἰῶνος παραδεδομένης τοῖς
ἐγγόνοις, ἱερὰν ὑπάρχειν τὴν νῆσον Ἀθημητρος καὶ
Κόρης. Ἐποιοὶ δὲ τῶν ποιητῶν μυθολογοῦσι κατὰ
τὸν τοῦ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης γάμον ὑπὸ
Διὸς ἀνακάλυπτρα τῇ νύμφῃ δεδῶσθαι ταύτην τὴν
νῆσον. Τοὺς δὲ κατοικοῦντας αὐτὴν τὸ παλαιὸν
Σικανούς αὐτόχθονας εἶναι φασιν οἱ νομιμώτατοι
τῶν συγγραφέων, καὶ τὰς τε προειρημένους θεὰς ἐν
ταύτῃ πρώτως φανῆναι, καὶ τὸν τοῦ σίτου καρπὸν
ταύτην πρώτην ἀρεῖναι, διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας·
περὶ ὧν καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν ποιητῶν μακρ-
τυρεῖν, λέγοντα,

Ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαί, ἡ δ' ἄμπελοι, αἳ τε φέρουσιν
Οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Ἐν τε γὰρ τῷ Λεοντίνῳ πεδίῳ, καὶ κατὰ πολλοὺς
ἄλλους τόπους τῆς Σικελίας μέχρι τοῦ νῦν φύεσθαι
τοὺς ἀγρίους ὀνομαζομένους πυρούς. Καθόλου δὲ
περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ σίτου, ζητουμένου κατὰ
ποῖαν τῆς οἰκουμένης γῆν πρώτον ἐφάνησαν τοῖς
προειρημένοι καρποί, εἰκὸς ἐστὶν ἀποδίδοσθαι τὸ
πρωτεῖον τῇ κρατίστῃ χώρᾳ· καὶ τὰς θεὰς δὲ ταύτας

εὐρούσας ἀκολουθῶς τοῖς εἰρημένοις, ὅρῳ ἐστὶ
μάλιστα τιμωμένας παρὰ τοῖς Σικελιώταις.

(C. 3.) In amoenissimis eius regionibus celebrantur Enna, Proserpinae raptu clara, Himera, Minervae amor, et insula Ortygia, Dianae sedes, Arethusa fonte, in quo sacri pisces, nobilis.

3. Καὶ τῆς ἀρπαγῆς τῆς κατὰ τὴν Κόρην ἐν ταύτῃ γενομένης ἀπόδειξιν εἶναι λέγουσι φανερωτάτην, ὅτι τὰς διατριβὰς αἱ θεαὶ κατὰ ταύτην τὴν νῆσον ἐποιοῦντο, διὰ τὸ στέργεσθαι μάλιστα παρ' αὐταῖς ταύτην. Γενέσθαι δὲ μυθολογοῦσι τῆς Κόρης τὴν ἀρπαγὴν ἐν τοῖς λειμῶσι τοῖς κατὰ τὴν Ἔνναν. Ἔστι δ' ὁ τόπος οὗτος πλησίον μὲν τῆς πόλεως, ῥοις δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθεσι παντοδαποῖς εὐπρεπῆς καὶ θείας ἄξιος. Διὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῶν φρυγμένων ἀνθῶν εὐωδίαν, λέγεται τοὺς κυνηγεῖν εἰωσῆτας κύνας μὴ δύνασθαι στιβεῖν, ἐμποδιζομένους τὴν φρυσικὴν αἰσθησίν. Ἔστι δὲ ὁ προειρημένος λειμὼν ἄνωθεν μὲν ὀμαλὸς καὶ παντελῶς εὐυδρος, κύκλῳ δ' ὑψηλός, καὶ πανταχόθεν κρημνοῖς ἀπότομος· δοκεῖ δ' ἐν μέσῳ κεῖσθαι τῆς ὅλης γῆσου· διὸ καὶ Σικελίας ὀμφαλὸς ὑπὸ τινων ὀνομάζεται. Ἔχει δὲ καὶ πλησίον ἄλσιν καὶ λειμῶνας καὶ περὶ ταῦτα ἔλη, καὶ σπήλειον εὐμέγεθες, ἔχον χάσμα κατὰ γείον, πρὸς τὴν ἄρκτον νερευκός· δι' οὗ μυθολόγοισι τὸν Πλούτωνα μεθ' ἄρματος ἐπελθόντα, ποίησασθαι τὴν ἀρπαγὴν τῆς Κόρης. Τὰ δὲ ἴα, καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν τὰ παρεχόμενα τὴν εὐωδίαν, παραδόξως δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ παραμένειν θάλλοιτα, καὶ τὴν ὅλην πρόσοψιν ἀνθηρὰν καὶ ἐπιτερεπῆ.

παρεχόμενα. Μυθολογοῦσι δὲ μετὰ τῆς Κόρης
 τὰς τῆς ὁμοίας παρθενίας ἡξιωμένας Ἀθηναῖν τε
 καὶ Ἀρτεμιν συντροφεόμενας συνάγειν μετ' αὐτῆς τὰ
 ἄνθη, καὶ κατασκευάζειν κοινῇ τῷ Διὶ πατρὶ τὸν
 πέπλον. Διὰ δὲ τὰς μετ' ἀλλήλων διατριβὰς τε καὶ
 ὁμιλίας, ἀπάσας στέρεται τὴν νῆσον ταύτην μάλιστα,
 καὶ λαχεῖν ἐκίστην αὐτῶν χώραν· τὴν μὲν Ἀθηναῖν,
 ἐν τοῖς περὶ τὴν Ἰμέραν μέρεσιν, ἐν οἷς τὰς μὲν
 Νύμφας χαρίζομένας Ἀθηναῖ τὰς τῶν θερμῶν ὑδά-
 των ἀνεῖναι πηγὰς κατὰ τὴν Ἰσρακλῆους παρουσίαν,
 τοὺς δ' ἐγχωρίους πόλιν αὐτῇ καθιστῶσαι καὶ
 χώραν τὴν ὀνομαζομένην μέχρι τοῦ νῦν Ἀθήναιον·
 τὴν δ' Ἀρτεμιν τὴν ἐν ταῖς Συρακούσαις νῆσον
 λαβεῖν παρὰ τῶν θεῶν, τὴν ἀπ' ἐκείνης Ὀρτυγίαν
 ὑπὸ τε τῶν χρησμῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ὀνομα-
 σθεῖσαν. Ὅμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν νῆσον ταύτην
 ἀνεῖναι τὰς Νύμφας ταύτας, χαρίζομένας τῇ Ἀρτε-
 μιδι, μεγίστην πηγὴν τὴν ὀνομαζομένην Ἀρέθουσαν.
 Ταύτην δ' οὐ μόνον κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους
 ἔχειν μεγάλους καὶ πολλοὺς ἰχθῦς, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν συμβαίνει διαμένειν τοὺτους,
 ἱεροὺς ὄντας καὶ ἀθίκτους ἀνθρώποις· ἐξ ὧν πολ-
 λάκις τινῶν κατὰ τὰς πολεμικὰς περιστάσεις φαρύν-
 των, παραδόξως ἐπιστήμηκε τὸ θεῖον, καὶ μεγάλαις
 συμφοραῖς περιεβάλετο τοὺς τολμήσαντας προσε-
 νέγκασθαι· περὶ ὧν ἀκριβῶς ἀναγγράφομεν ἐν τοῖς
 οἰκείοις χρόνοις.

(C. 4.) Proserpina, a Plutone abrepta, ad Orcum descendit
 prope fontem Cyane, ubi postea panegyria quotannis celebrantur
 Syracusani. Ceres, quaerens filiam, eos, qui benigne ipsam exca-

perant, muneribus frugum beavit; primum Siculos, secundum hos Athenienses: ab utrisque ob eam rem festa inlstituta.

4. Ομοίως δὲ ταῖς προειρημέναις δυσὶ θεαῖς καὶ τὴν Κόρην λαχεῖν τοὺς περὶ τὴν Ἑνναν λειμῶνας· πηγὴν δὲ μεγάλην αὐτῇ καθιερωθῆναι ἐν τῇ Συρακουσίᾳ τὴν ὀνομαζομένην Κυανήν. Τὸν γὰρ Πλούτωνα μυθολογοῦσι τὴν ἄρπαγὴν ποιησάμενον, ἀποκομίσαι τὴν Κόρην ἐφ' ὄρματος πλησίον τῶν Συρακουσῶν, καὶ τὴν γῆν ἀναρῶντα, αὐτὸν μὲν μετὰ τῆς ἄρπαγείσης δύναι καθ' ἄδου, πηγὴν δ' ἀνεῖναι τὴν ὀνομαζομένην Κυανήν· πρὸς ἣ καὶ ἐνιαυτὸν οἱ Συρακούσιοι πανήγυριν ἐπιφανῆ συγκροτοῦσι, καὶ θύουσιν οἱ μὲν ἰδιῶται τὰ ἐλάτιω τῶν ἱερῶν, δημοσίᾳ δὲ ταύρους βυθίζουσιν ἐν τῇ λίμνῃ, ταύτην τὴν θυσίαν καταδείξαντος Ἡρακλέους, καθ' ὃν καιρὸν τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐλαύνων περιῆλθε πᾶσαν Σικελίαν. Μετὰ δὲ τὴν τῆς Κόρης ἄρπαγὴν μυθολογοῦσι τὴν Δήμητραν, μὴ δυναμένην εὐρεῖν τὴν θυγατέρα, λαμπάδας ἐκ τῶν κατὰ τὴν Αἴτνην κρατήρων ἀναψαμένην, ἐπελθεῖν ἐπὶ πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης· τῶν δ' ἀνθρώπων τοὺς μάλιστα ταύτην προσδεξαμένους εὐεργετῆσαι, τὸν τῶν πυρῶν καρπὸν ἀντιδωρησαμένην. Φιλανθρωπότατα δὲ τῶν Ἀθηναίων ὑποδεξαμένων τὴν θεόν, πρῶτοις τούτοις μετὰ τοὺς Σικελιώτας δωρήσασθαι τὸν τῶν πυρῶν καρπὸν· ἀνθ' ὧν ὁ δῆμος οὗτος περιττότερον τῶν ἄλλων ἐτίμησαν τὴν θεὸν θυσίαις τ' ἐπιφανεστάταις, καὶ τοῖς ἐν Ἐλευσὶνι μυστηρίοις, ἃ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀγνείας ἐγένοντο πᾶσιν ἀνθρώποις περιβητα. Παρὰ δὲ τῶν Ἀθηναίων

πολλοὶ μεταλαβόντες τῆς ἐκ τοῦ οἴτου φιλανθρωπίας, καὶ τοῖς πλησιοχώροις μεταδιδόντες τοῦ σπέρματος, ἐπλήρωσαν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Οἱ δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν, διὰ τὴν τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης πρὸς αὐτοὺς οἰκειότητα, πρῶτοι τῆς εὐρέσεως τοῦ οἴτου μεταλαβόντες, ἐκατέρω τῶν θεῶν κατέδειξαν θυσίας καὶ πανηγύρεις, ἐπώνυμους αὐταῖς ποιήσαντες, καὶ τῷ χρόνῳ διασημῆναι τὰς δοθείσας δωρεάς. Τῆς μὲν γὰρ Κόρης τὴν καταγωγὴν ἐποίησαντο περὶ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τὸν τοῦ οἴτου καρπὸν τετελειουργῆσθαι συνέβαινε· καὶ ταύτην τὴν θυσίαν καὶ πανήγυριν μετὰ τοσαύτης ἀγνείας καὶ σπουδῆς ἐπιτελοῦσιν, ὅση εἰκὸς ἔστι τοὺς τῇ κρατίστῃ δωρεᾷ προκριθέντας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἀποδιδόναι τὰς χάριτας. Τῆς δὲ Δήμητρος τὸν καιρὸν τῆς θυσίας προέκριναν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν ὁ σπόρος τοῦ οἴτου λαμβάνει. Ἐπὶ δὲ ἡμέρας δέκα πανήγυριν ἄγουσιν ἐπώνυμον τῆς Θεοῦ ταύτης, τῇ τε λαμπρότητι τῆς παρασκευῆς μεγαλοπρεπεστάτην, καὶ τῇ διασκευῇ μιμουμένοι τὸν ἀρχαῖον βίον. Ἔθος δ' ἔστιν αὐτοῖς ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις αἰσχρολογεῖν κατὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους ομιλίας, διὰ τὸ τὴν θεὸν ἐπὶ τῇ τῆς Κόρης ἀρπαγῇ λυπούμενην γελᾶσαι διὰ τὴν αἰσχρολογίαν.

(C. 5.) Raptus Proserpinae tum aliis poëtis cantatus, tum Carcino tragico, Cereris alia et ampliora dona; quippe quae operas rusticas docuit, et leges promulgavit: unde θεομορφός dicta.

5. Περὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν Κόρην ἀρπαγῆς, οἷον γέγονεν ὡς προειρήκαμεν, πολλοὶ μὲν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ ποιητῶν μεμαρτυρήκασι. Καρκίνος

μὲν γὰρ ὁ τῶν τραγωιδῶν ποιητής, πλειοναῖς ἐν ταῖς Συρακούσαις παρεπιδεδημηκώς, καὶ τὴν τῶν ἔγχωριῶν τεθεαμένος σπονδὴν περὶ τὰς θυσίας καὶ πανηγύρεις τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης, κατεχώρισεν ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺςδε τοὺς στίχους,

Λέγουσι Δήμητρός ποτ' ἄρρητον κόρην

Πλούταινα κρυφίοις ἀρπάζσαι βουλευμάσι,

Δυναί τε γαίης εἰς μελαμφαεῖς μυχοῦς·

Πόθω δὲ μητέρ' ἠφανισμένης κόρης,

Μασιτῇ ἐπελθεῖν πῦσάν ἐν κύκλῳ χθόνα·

Καὶ γῆν μὲν Λιτναίοισι Σικελίας πάγους

Πυρὸς γέμουσαν ῥέμμασιν δυσεμβόλοισι,

Πῦσάν στενάξαι· πένθεισιν δὲ παρθένου

Σίτων ἄμοιρον διοτρεφεῖς φθίνειν γένος·

Ὅθεν θεὰς τιμῶσιν εἰς τὰ νῦν ἔτι.

Οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τῆς θεοῦ ταύτης τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐεργεσίας. Χωρὶς γὰρ τῆς εὐρύσεως τοῦ σίτου τὴν τε κατεργασίαν αὐτοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδαξε, καὶ νόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς δικαιοπραγεῖν εἰδίσθησαν· δι' ἣν αἰτίαν φασὶν αὐτὴν Θεσμοφόρον ἐπονομασθῆναι. Τούτων δὲ τῶν εὐρημάτων οὐκ ἂν τις ἐτέραν εὐεργεσίαν εὔροι μείζονα· καὶ γὰρ τὸ ζῆν, καὶ τὸ καλῶς ζῆν περιέχουσι. Περὶ μὲν οὖν τῶν μυθολογουμένων παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀρχαιοθεσόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι.

(C. 6.) Insulae primi habitatores Sicani: de quorum origine quum discrepant scriptores, noster indigenas eos pronuntiat. His propter Aetnae eruptionem mutantibus sedes successerunt ex Italia Siculi. Denique Graeci novas misere colonias, quae cum lingua Graecorum vitam cultiorem vulgarent.

6. Περὶ δὲ τῶν κατοικησάντων ἐν αὐτῇ πρώτων

Σικανῶν, ἐπειδὴ τινες τῶν συγγραφέων διαφωνοῦσιν,
 ἀναγκαῖόν ἐστι συντόμως εἰπεῖν. Φίλιστος μὲν γὰρ
 φησιν, ἔξ' Ἰβηρίας αὐτοὺς ἀποικισθέντας κατοικῆσαι
 τὴν νῆσον, ἀπὸ τινος Σικανοῦ ποταμοῦ κατ' Ἰβηρίαν
 ὄντος τελευχίας ταύτης τῆς προσηγορίας. Τίμαιος
 δὲ τὴν ἄγνοιαν τούτου τοῦ συγγραφέως ἐλέγξας,
 ἀκριβῶς ἀποφαίνεται τούτους αὐτόχθονας εἶναι.
 Πολλὰς δὲ αὐτοῦ φέροντος ἀποδείξεις τῆς τούτων
 ἀρχαιότητος, οὐκ ἀναγκαῖον ἡγοῦμεθα περὶ τούτων
 διεξιέναι. Οἱ δ' οὖν Σικανοὶ τὸ παλαιὸν κομητῶν
 ἄκου, ἐπὶ τῶν ὀχυρωτάτων λόφων τὰς πόλεις
 κατασκευάζοντες διὰ τοὺς ληστήας· οὐ γὰρ ἦσαν ὑπὸ
 μίαν ἡγεμονίαν βασιλείᾳ καταχθήμενοι, κατὰ πόλιν
 δὲ ἐκάστην εἰς ἣν ὁ δυναστεύων. Καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον, ἅπασαν τὴν νῆσον κατέκουν, καὶ τὴν
 χώραν ἐργαζόμενοι τὰς τροφὰς εἶχον· ὕστερον δὲ
 τῆς Αἰτίας ἐν πλείοσι τόποις ἀναφυσθήματα πυρὸς
 ἀνείσης, καὶ πολλοῦ κατὰ τὴν χώραν ῥυακος ἐκχυ-
 θέντος, συνέβη φθαρῆναι τῆς γῆς ἐπὶ πολὺν τόπον·
 ἐπ' ἔτη δὲ πλείω τοῦ πυρὸς ἐπινεμομένου πολλὴν
 χώραν, φοβηθέντες, τὰ μὲν πρὸς ἑω κεκλιμένα τῆς
 Σικελίας ἐξέλιπον, εἰς δὲ τὰ πρὸς δυσμὰς νεύοντα
 μετόκησαν. Τὸ τελευταῖον πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον
 ἐκ τῆς Ἰταλίας τὸ τῶν Σικελῶν ἔθνος πανδημῶς
 περαιωθὲν εἰς τὴν Σικελίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Σικανῶν
 ἐκλειφθεῖσαν χώραν κατέκρησαν. Αἰεὶ δὲ τῇ πλεο-
 νεξία προβαιόντων τῶν Σικελῶν, καὶ τὴν ὁμορον
 πορθούντων, ἐγένοντο πόλεμοι πλεονάκις αὐτοῖς
 πρὸς τοὺς Σικανούς, ἕως συνθήκας ποιησάμενοι

συμφώνους, ὅρους ἔθεντο τῆς χώρας· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. Ὑστατα δ' ἀποικίαι τῶν Ἑλλήνων ἐγένοντο κατὰ τὴν Σικελίαν ἀξιόλογοι, καὶ πόλεις παρὰ θύλασσαν ἐκτίσθησαν. Ἀναμιγνύμενοι δ' ἁλλήλοις, καὶ διὰ πλῆθος τῶν καταπλεόντων Ἑλλήνων, τὴν τε διάλεκτον αὐτῶν ἔμαθον, καὶ ταῖς ἀγωγαῖς συντραφέντες, τὸ τελευταῖον τὴν βάρβαρον διάλεκτον ἅμα καὶ τὴν προσηγορίαν ἠλλάξαντο, Σικελιωταὶ προσαγορευθέντες.

(C. 7.) Insulae Aeolides septem: Strongyle, Euonymus, Didyme, Phoenicusa, Ericusa, Vulcania, Lipara. Eorum situs et incendia. A Liparo primum, dein ab Aeolo cūltae, ab utroque nomen acceperunt. Aeolus, Lipari gener, humanitate sua, quam et Vlixes expertus est, rei nauticae studio et pietate in deos excellens. Eius in Italiam reditus et vitae finis.

7. Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκαῦντως εἰρηκότες, μεταβιβάζομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς ὀνομαζομένας Αἰολίδας. Αὗται δ' εἰσὶ τὸν μὲν ἀριθμὸν ἐπτά, προσηγορίας δὲ ἔχουσι ταύτας, Στρογγύλη, καὶ Εὐώνυμος, ἔτι δὲ Αἰδύμη καὶ Φοινικώδης καὶ Ἐρικώδης, πρὸς δὲ τούτοις Ἱερὰ Ἡφαίστου καὶ Αἰπάρα, καθ' ἣν ὁμώνυμος πόλις καθίδρυται. Κεῖνται δ' αὗται μετὰ τὴν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν ἐπ' εὐθείας ἀπὸ πορθμοῦ καὶ τῆς πρὸς ἑω πρὸς τὴν δύσιν. Ἀπέχουσι δὲ τῆς Σικελίας ὡς ἑκατὸν πεντήκοντα σταδίους, καὶ τὸ μέγεθος εἰσιν ἁλλήλαις παραπλήσια. Ἡ δὲ μεγίστη αὐτῶν ἐστὶ τὴν περιμετρον σταδίων ὡς ἑκατὸν πεντήκοντα. Αὗται δὲ πᾶσαι πυρὸς ἐσχήκασιν ἀναφυσήματα μεγάλα, ὧν κραιτῆρες οἱ γεγενημένοι, καὶ τὰ στόμια μέχρι τοῦ

νῦν εἰσι φανερά. Ἐν δὲ τῇ Σιρογγύλῃ καὶ τῇ Ἱερᾷ
 μέχρι τοῦ νῦν ἐκ τῶν χασμάτων ἐκλείπει πνεύματος
 μέγεθος, καὶ βρόμος ἐξαίσιος· ἐκφυσάται δὲ καὶ
 ἄμμος, καὶ λίθων διαπύρων πλήθος, καθάπερ ἐστὶν
 ὄρεα καὶ περὶ τὴν Αἴτην γινόμενον. Λέγουσι γάρ
 τινες ἐκ τούτων τῶν νήσων ὑπονόμους εἶναι κατὰ
 γῆς μέχρι τῆς Αἴτης, καὶ τοῖς ἐπ' ἄμφοτερά στο-
 μίοις συνημμένους· διὸ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐναλ-
 λαξ καίεσθαι τοὺς ἐν ταύταις ταῖς νήσοις κρατῆρας
 τῶν κατὰ τὴν Αἴτην. Φασὶ δὲ τὰς Αἰδίου νήσους
 τὸ μὲν παλαιὸν ἐρήμους γεγονέναι, μετὰ δὲ ταῦτα
 τὸν ὀνομαζόμενον Λιπαρὸν Αἴσονος ὄντα τοῦ
 βασιλέως νῖόν, ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν καταστασιασθῆναι·
 κυριεύσαντα δὲ νεῶν μακρῶν καὶ στρατιωτῶν, ἐκ
 τῆς Ἰταλίας φυγεῖν εἰς τὴν ἀπὸ τούτου Λιπαρὰν
 ὀνομασθεῖσαν· ἐν ταύτῃ δὲ τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ
 πόλιν κτίσαι, καὶ τὰς ἄλλας νήσους τὰς προειρημένας
 γειωρῆσαι. Τούτου δὲ γεγηρακότες, Αἰόλον τὸν
 Ἰλπότου μετὰ τινων παραβαλόντα εἰς τὴν Λιπαρὰν,
 τὴν τοῦ Λιπαροῦ γῆμαι θυγατέρα Κυάνην· καὶ
 τοὺς λαοὺς κοινῇ μετὰ τῶν ἐγχωρίων πολιτεύεσθαι
 ποιήσας, ἐβασίλευσε τῆς νήσου. Τῷ δὲ Λιπαρῷ
 τῆς Ἰταλίας ἐπιθυμοῦντι, συγκατεσκεύασεν αὐτῷ
 τοὺς περὶ τὸ Σιρόγγιον τόπους· ὅπου βασιλεύσας
 καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς τυχών, ἐτελεύτησε· ταφεῖς δὲ
 μεγαλοπρεπῶς, τιμῶν ἔτυχεν ἡρωϊκῶν παρὰ τοῖς
 ἐγχωρίοις. Ὁ δὲ Αἰόλος οὗτός ἐστι, πρὸς ὃν μυθο-
 λογοῦσι τὸν Ὀδυσσεῖα κατὰ τὴν πλάνην ἀφικέσθαι.
 Γινέσθαι δ' αὐτὸν φασιν εὐσεβῆ καὶ δίκαιον, ἔτι

δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξένους φιλάνθρωπον· πρὸς δὲ
τούτοις τὴν τῶν ἰστίων χρείαν τοῖς ναυτικοῖς ἐπειση-
γῆσασθαι· καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ πυρὸς προσημασίας
παρατετηρηκότα, προλέγειν τοῖς ἐγχωρίοις ἀνέμους
εὐστόχως· ἔξ οὗ ταμίαν αὐτὸν εἶναι τῶν ἀνέμων ὁ
μῦθος ἀνέδειξε· διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐσεβείας,
φίλον τῶν θεῶν ὀνομασθῆναι.

(C. 8.) *Aeolidarum nomina et regna in Italia et Sicilia. Omnes
paternarum et virtutum acmuli, et laudum consortes.*

8. Τοῦ δ' Αἰόλου νιὸς γενέσθαι τὸν ἀριθμὸν
ἔξ· Ἀστυόχον καὶ Ἰούθον, καὶ Ἀνδροκλῆα, πρὸς δὲ
τούτοις Φεραίμονα, Ἰόκαστον καὶ Ἀγάθυρνον·
πάντας δὲ τούτους διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς δόξαν,
καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς μεγάλης ἀποδοχῆς τυχεῖν.
Τούτων δὲ Ἰόκαστος μὲν τῆς Ἰταλίας ἀντεχόμενος,
ἐβασίλευσε τῆς παραλίας μέχρι τῶν κατὰ τὸ Ῥήγιον
τόπων· Φεραίμων δὲ καὶ Ἀνδροκλῆς ἐδυνάστευσαν
τῆς Σικελίας ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ μέχρι τῶν κατὰ τὸ
Αἰλῦβαιον τόπων. Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὰ μὲν
πρὸς ἑὼ κεκλιμένα μέρη κατοικοῦν Σικελοὶ, τὰ δὲ
πρὸς δυσμὰς Σικανοί. Ταῦτα δὲ τὰ ἔθνη πρὸς
ἀλλήλα διεφέροντο· τοῖς δ' Αἰόλου παῖσι τοῖς
προσηγμένοις ἐκουσίως ὑπήκουον, διὰ τε τὴν τοῦ
πατρὸς Αἰόλου διαβεβοημένην εὐσέβειαν, καὶ διὰ
τὴν αὐτῶν ἐκείνων ἐπιείκειαν. Ἐβασίλευσε δὲ καὶ
Ἰούθος τῆς περὶ τοὺς Λεοντίους χώρας, ἥτις ἀπ'
ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν χρόνου Ξουθία προσηγο-
ρεῖται. Ἀγάθυρνος δὲ βασιλεύσας τῆς νῦν ὀνο-
μαζομένης Ἀγαθυρνέτιδος χώρας, ἔκτισε πόλιν τῇ

ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Ἀγάθουρον. Ἀστυνοχος δὲ
τῆς Λιπάρας ἔσχε τὴν ἡγεμονίαν. Πάντες δὲ οὗτοι
μιμησάμενοι τὴν τοῦ πατρὸς εὐδέβειαν τε καὶ
δικαιοσύνην, μεγάλης εὐτυχίαν ἀποδοχῆς. Ἐπὶ
πολλὰς δὲ γενεὰς τῶν ἐγγόνων διαδεχομένων τὰς
δυναστείας, τὸ τελευταῖον οἱ ἀπ' Αἰύλου γεγονότες
βασιλεῖς κατὰ τὴν Σικελίαν διελύθησαν.

(C. 9.) His extinctis, Siculi ad optimates deferunt rerum
summam, Sicani de ea disceptant. Tum novi insularum coloni
Cnidii et Rhodii: qui quae Pentathilo in Siciliam transvecti (OL. L.
578 ante Chr. 173. V. C.), Selinuntisq. adversus Egestanos frustra
auxiliati, a Liparensibus benigne excipiuntur, inique cum his so-
cietate Tyrrenos bellant, Liparam deinde metropolin, postremo
cupetas inaulas vigesimo quoque anno inter se disperunt. Ita-
lidem, Hetruscorum victores, spoliis Delphos locupletant.

9. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Σικελοὶ τοῖς ἀρίστοις
τῶν ἀνδρῶν τὰς ἡγεμονίας ἐνεχείριζον· οἱ δὲ Σικανοὶ
περὶ τῆς δυναστείας διαφερόμενοι πρὸς ἀλλήλους,
ἐπολέμουν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους. Μετὰ δὲ ταῦτα
πολλοὶς ἔτεσιν ὕστερον, πάλιν τῶν νήσων ἐξερχο-
μένων αἰεὶ καὶ μᾶλλον, Κνίδιοι τινες καὶ Ῥόδιοι
δυσαρεστοῦντες τῇ βαρύντητι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν
βασιλέων, ἔγνωσαν ἀποικίαν ἐκπέμπειν. Διόπερ
προσθησάμενοι σφῶν αὐτῶν ἡγεμόνα Πένταθλον
τὸν Κνίδιον, ὅς ἦν ἀναφέρων τὸ γένος εἰς Ἰππότην
τὸν ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότα, κατὰ τὴν πεντηκοστὴν
Ὀλυμπιάδα, ἣν ἐνέκα σταδίων Ἐπιτελίδας ὁ Λάκων
οἱ δ' οὖν περὶ τὸν Πένταθλον πλεύσαντες τῆς Σικα-
λίας εἰς τοὺς κατὰ τὸ Αἰλύβαιοι τόπους, κατέλαβον
Ἐγεσταίους καὶ Σελινουντίους διαπολιμούοντας πρὸς
ἑλλήλους· πεισθέντες δὲ τοῖς Σελινουντίοις συμ-

μαχεῖν, πολλοὺς ἀπέβαλον κατὰ τὴν μάχην, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ Πεντάθλος. Διόπερ οἱ περιλειφθέντες, ἐπειδὴ κατεπολεμήθησαν οἱ Σελινούντιοι, διέγνωσαν ἀπιέναι πάλιν ἐπ' οἶκον. Ἐλόμενοι δ' ἡγεμόνας τοὺς οἰκείους τοῦ Πεντάθλου, Γόργον καὶ Θεστορα καὶ Ἐπιθεροίδην, ἀπέπλεον διὰ τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους. Προσπλευσάντων δ' αὐτῶν τῇ Λιπάρᾳ, καὶ φιλοφρόνως ἀποδοχῆς τυχόντων, ἐπέσθησαν κοινῇ μετὰ τῶν ἐγχωρίων κατοικῆσαι τὴν Λιπάραν, ὄντων τῶν ἀπ' Αἰόλου περιλειμμένων ὡς πεντακοσίων. Ὑστερον δὲ τῶν Τυρρηνῶν ληστευόντων κατὰ θάλασσαν, πολεμούμενοι κατεσκεύασαν τὸ ναυτικόν· καὶ διελόμενοι σφᾶς αὐτοῦς, οἳ μὲν ἐγεώργουν τὰς νήσους, κοινὰς ποιήσαντες, οἳ δὲ πρὸς τοὺς ληστὰς ἀντετάττοντο· καὶ τὰς οὐσίας δὲ κοινὰς ποιησάμενοι, καὶ ζῶντες κατὰ συσσίτια, διετέλεσαν ἐπὶ τινας χρόνους κοινωνικῶς βιοῦντες. Ὑστερον δὲ τὴν μὲν Λιπάραν, καθ' ἣν καὶ ἡ πόλις ἦν, διενείμαντο, τὰς δὲ ἄλλας ἐγεώργουν κοινῇ. Τὸ δὲ τελευταῖον πάσας τὰς νήσους εἰς εἴκοσι ἔτη διελόμενοι, πάλιν κληρουχοῦσιν, ὅταν ὁ χρόνος οὗτος διέλθῃ. Μετὰ δὲ ταῦτα πολλὰς ναυμαχίας ἐνίκησαν τοὺς Τυρρηνούς, καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων πλεονάκεις ἀξιολόγους δεκάτας ἀνέθισαν εἰς Δελφούς.

(C. 10.) Liparensium civitas insequutis temporibus incrementa cepit portus opportunitate, thermarum salubritate, aluminis copia: cuius monopolium habuit haec insula, parva quidem, sed frugum feracissima.

10. Διέπεται δ' ἡμῖν περὶ τῆς τῶν Λιπαράων

πόλεως τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, δι' ἃς ἐν τοῖς ὑστερον
 χρόνοις ἔλαβεν αὐξήσιν οὐ μόνον πρὸς εὐδαιμονίαν,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς δόξαν. Αὕτη γὰρ λιμέσι τε καλοῖς
 ὑπὸ τῆς φύσεως κεκόσμηται, καὶ θερμοῖς ὕδασι τοῖς
 διαβεβρημένοις. Οὐ μόνον γὰρ πρὸς ὑγίειαν τῶν
 νοσούντων τὰ κατ' αὐτὴν λουτρά πολλά συμβάλλεται,
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τῶν θερμοῶν ὑδάτων ιδιότητα
 παρέχεται τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν.
 Διόπερ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν ὑπὸ νόσων
 ἰδιοτρόπων ἐνοχλούμενοι, καταντῶσιν εἰς αὐτὴν,
 καὶ τοῖς λουτροῖς χρώμενοι, παραδόξως ὑγιεῖς
 καθίστανται. Ἐχει δ' ἡ νῆσος αὕτη τὰ διαβε-
 βρημένα μέταλλα τῆς στυπτηρίας, ἐξ ἧς λαμβά-
 νουσιν οἱ Λιπαράιοι καὶ Ῥωμαῖοι μεγάλας προσόδους.
 Οὐδαμοῦ γὰρ τῆς οἰκουμένης τῆς στυπτηρίας
 γινομένης, καὶ πολλὴν χρεῖαν παρεχομένης, εἰκότως,
 μονοπώλιον ἔχοντες, καὶ τὰς τιμὰς ἀναβιβάζοντες,
 πλῆθος χρημάτων λαμβάνουσιν ἄπιστον. Ἐν μόνῃ
 γὰρ τῇ νήσῳ Μήλῳ φέρεται μικρά τις στυπτηρία,
 μὴ δυναμένη διαρκεῖν πολλαῖς πόλεσιν. Ἔστι δὲ
 καὶ ἡ νῆσος τῶν Λιπαραίων μικρὰ μὲν τὸ μέγεθος,
 καρποφόρος δὲ ἱκανῶς, καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπων
 τροφήν ἔχουσα διαφερόντως. Καὶ γὰρ ἔχθρων
 παρτοδαπῶν παρέχεται πλῆθος τοῖς κατοικοῦσι,
 καὶ τῶν ἀκροθρύων τὰ μάλιστα δυνάμενα παρέχε-
 σθαι τὴν ἐκ τῆς ἀπολαύσεως ἡδονήν. Καὶ περὶ μὲν
 Λιπαράς καὶ τῶν ἄλλων τῶν Αἰόλου νήσων καλου-
 μένων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ὑηθεῖσι.

(C. 11.) Ostendes s. assium inagla, inculia illa et deserta. Eius
situs. Nomen inditum a supplicio, quod Carthaginienses, alijquando
de improbis mercenariis sumpserunt.

11. Μετὰ δὲ τὴν Λιπάραν, εἰς τὸ πρὸς δυσμὰς
μέγας, ἡσὸς ἐστὶ πελαγία, μικρὰ μὲν τὸ μέγεθος,
ἐρημος δὲ καὶ διὰ τινα περιπέτειαν Ὀστεώδης ὀνο-
μαζομένη. Καθ' ὃν γὰρ καιρὸν Καρχηδόνιοι πρὸς
Συρακούσιους διαπολεμοῦντες πολλοὺς καὶ μεγάλους
πολέμους, δυνάμεις εἶχον ἀξιολόγους, περὶ καὶ
ναυτικάς, περὶ δὲ τοὺς τοὺς καιροὺς μισθοφόρων
ὄντων παρ' αὐτοῖς πολλῶν καὶ παντοδαπῶν τοῖς
ἔθνεσιν, οὗτοι δὲ ταραχώδεις ὄντες, καὶ πολλὰς καὶ
μεγάλας στάσεις εἰωθότες ποιεῖσθαι, (καὶ μάλιστα
οἶταν τοὺς μισθοὺς εὐκαιρῶς μὴ συμβάνωσιν,)
ἐχρήσαντο καὶ τότε τῇ συνήθει ἑκαδιουργίᾳ τε καὶ
τόλμῃ. Οἷοι γὰρ τὸν ἀριθμὸν ὡς ἑξακισχίλιοι
καὶ τοὺς μισθοὺς οὐκ ἀπολαμβάνοντες, τὸ μὲν
πρῶτον συντρέχοντες κατεβόων τῶν στρατηγῶν
ἀκείνων δὲ ἀπορουμένων χρημάτων, καὶ πολλὰς
ἀναβαλλομένων τὰς ἀποδόσεις, ἠπειλουν τοῖς ὅπλοις
ἀμυνεῖσθαι τοὺς Καρχηδονίους, καὶ τὰς χεῖρας
προσέφερον τοῖς ἡγεμόσι. Τῆς δὲ γερουσίας ἐγκα-
λοῦσθαι, καὶ τῆς διαφορᾶς αἰεὶ μᾶλλον ἐκκαίονμένης,
ἡ μὲν γερουσία τοῖς στρατηγοῖς ἐν ἀπορόγητοῖς
προσέταξεν ἀφάνισαι πάντας τοὺς ἐγκαλουμένους·
οἱ δὲ λαβόντες τὰς ἐντολάς, καὶ τοὺς μισθοφόρους
ἐμβιβάσαντες εἰς τὰς γαῖας, ἐξέπλευσαν ὡς ἐπὶ τινὶ
πολεμικῇ χρήσει. Προσπλεύσαντες δὲ τῇ προση-
μένῃ νήσῳ, καὶ πάντας τοὺς μισθοφόρους ἀποβι-
βάσαντες εἰς αὐτὴν, ἀπέπλευσαν, καταλιπόντες ἐν

αὐτῇ
γεῖς
χιδ
δὲ
αὐτῇ
τῶν
προ
τῶ
εἰν

port
fami
prac

διη
νή
τοῖ
πει
να
οθ
αγ
σι
δι
τα
το
π
π
ορ
τε
το

αὐτῇ τοὺς ἐγκαλουμένους Οἱ δὲ μισθοφόροι περι-
 γαίῃς ὄντες τῇ περιπατήσει, καὶ μὴ δυνάμενοι τοὺς Καρ-
 χιδονίους ἀμύνασθαι, λιμῷ διεφθάρησαν. Ἐν νῆσῳ
 δὲ μικρᾷ τοσούτων σωμάτων [αἰχμαλώτων] τελευτη-
 σάντων, συνέβη τὸν τόπον ὀλίγον ὄντα πληρωθῆναι
 τῶν ὄστων· ἀφ' ἧς αἰτίας ἡ νῆσος ἔτυχε ταύτης τῆς
 προσηγορίας. Οἱ μὲν οὖν μισθοφόροι τοῦτον τὸν
 τρόπον παρανομηθέντες, τῆς μεγίστης συμφορᾶς
 ἔτυχον, ἐνδεία τροφῆς διακφαρέντες.

(C. 12.) Tres insulae a meridionali Siciliae parte: Melite, quae
 portuum commoditati Phoenicum commercia, his opes, artificia,
 famam debet; Gaulus et Cercina (Corcyra,) utraque portubus
 praestans et frequentata.

12. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ περὶ τὰς Μιολίδας νήσους
 διήλθομεν, ἐν μέρει τὰς ἐκ θατέρου μέρους κειμένας
 νήσους ἀναγραφῆς ἀξιώσομεν. Τῆς γὰρ Σικελίας ἐκ
 τοῦ κατὰ μεσημβρίαν μέρους νῆσοι τρεῖς πρόκεινται
 πελάγιοι· καὶ τούτων ἐκάστη πόλιν ἔχει καὶ λιμέ-
 νας δυνάμενους τοῖς χειμαζομένοις σκάφεισι παρέχε-
 σθαι τὴν ἀσφάλειαν. Καὶ πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ προς-
 αγορευομένη Μελίτη, τῶν Συρακουσῶν ἀπέχουσα
 σταδία ὡς ὀκτακόσια, καὶ λιμένας ἔχει πολλοὺς καὶ
 διαφόρους ταῖς εὐχρηστίαις· τοὺς δὲ κατοικοῦντας
 ταῖς οὐσίαις εὐδαίμονας. Τεχνίτας τε γὰρ ἔχει παν-
 τοδαποὺς ταῖς ἐργασίαις, κρατίστους δὲ τοὺς ὀθόνια
 ποιοῦντας τῇ τε λεπιότητι καὶ τῇ μαλακότητι δια-
 προεπῇ· τὰς τε οἰκῆσεις ἀξιολόγους καὶ κατεσκευα-
 σμένας φιλοτίμως γείσσοις καὶ κοινάμασι περιπό-
 τερον. Ἔστι δὲ ἡ νῆσος αὕτη Φοινίκων ἀποικος, οἱ
 ταῖς ἐμπορίαις διατείνοντες μέχρι τοῦ κατὰ τὴν δύν-

σιν ὠκεανοῦ, καταφυγὴν εἶχον ταύτην, εὐλίμενον οὖσαν, καὶ κειμένην πελαγίαν· δι' ἣν αἰτίαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, εὐχρηστούμενοι κατὰ πολλὰ διὰ τοὺς ἐμπόρους, ταχὺ τοῖς τε βίοις ἀνεδραμον, καὶ ταῖς δόξαις ἠϋξήθησαν. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν νῆσόν ἐστιν ἑτέρα τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχουσα Γαῦλος, πελαγία δὲ καὶ λιμέσιν εὐκαίροις κεκοσμημένη, Φοινίκων ἄποικος. Ἐξῆς δ' ἐστὶ Κέρκινα, πρὸς τὴν Λιβύην νενευκῖα, πόλιν ἔχουσα σύμμετρον, καὶ λιμένας εὐχρηστοτάτους, οὐ μόνον ταῖς ἐμπόροις ἀλλὰ καὶ ταῖς μακραῖς ναυσὶν εὐθαιτούντας. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν νήσων εἰρήκαμεν, ἐπ' ἀντιμὲν πάλιν ἐπὶ ταῖς ἐξῆς τῆς Λιπάρους νήσους, τὰς κειμένας κατὰ τὸ Τυρρόηνικόν καλούμενον πέλαγος.

(C. 13.) Insulae in mari Tyrrheno sitae. Prima Aethalia, a fuliginis copia sic appellata: ferax illa ferri, quod ex siderite eliquatur, ideoque mercatura celebris. Sequitur Cynos, Romanis Corsica. Eius situs, urbes, proventus. Probata mancipia Corsica.

13. Τῆς γὰρ Τυρρόηνίας κατὰ τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ποπλώνιον νῆσός ἐστιν, ἣν ὀνομάζουσιν Αἰθαλίαν. Αὕτη δὲ τῆς [Λιπάρους] παραλίας ἀπέχουσα σταδίους ὡς ἑκατόν, τὴν μὲν προσηγορίαν εἰληφεν ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ κατ' αὐτὴν αἰθάλου. Πέτραν γὰρ ἔχει πολλὴν σιδηρεῖτιν, ἣν τέμνουσιν εἰς τὴν χωρίαν καὶ κατασκευὴν τοῦ σιδήρου, πολλὴν ἔχοντες τοῦ μετάλλου διαψύλλειαν. Οἱ γὰρ ταῖς ἐργασίαις προσεδρεύοντες, κόπτουσι τὴν πέτραν, καὶ τοὺς τμηθέντας λίθους καίουσιν ἐν τισι φιλοτέχνοις καμίνοις· ἐν δὲ ταύταις τῷ πλήθει τοῦ πυρός τήκοντες τοὺς λίθους, καταμερίζουσιν εἰς μεγέθη σύμμετρα,

παραπλήσια ταῖς ἰδέαις μεγάλους σπόγγους. Ταῦτα
 συναγοράζοντες ἔμποροι καὶ μεταβαλλόμενοι, κομι-
 ζουσιν εἰς τὴν Δικαιοκρατίαν καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔμπορια.
 Ταῦτα δὲ τὰ φορτία τινὲς ὠνούμενοι, καὶ τεχνιτῶν
 χαλκῶν πλῆθος ἀθροίζοντες κατεργάζονται, καὶ
 ποιοῦσι σιδήρου πλάσματα παντοδαπά. Τούτων δὲ
 τὰ μὲν εἰς ὀρνέων τύπους χαλκεύουσι, τὰ δὲ πρὸς δι-
 κελλῶν καὶ ὄρεπανῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐργαλείων εὐ-
 θέτους τύπους φιλοτεχνοῦσιν. ὧν κομιζομένων ὑπὸ
 τῶν ἔμπόρων εἰς πάντα τόπον, πολλὰ μέρη τῆς οἰ-
 κουμένης μεταλαμβάνει τῆς ἐκ τούτων εὐχρηστίας.
 Μετὰ δὲ τὴν Αἰθαλίαν νῆσός ἐστιν ἀπέχουσα μὲν
 ταύτης ὡς τριακοσίους σταδίους, ὀνομάζεται δὲ ὑπὸ
 μὲν τῶν Ἑλλήνων Κύρνος, ὑπὸ δὲ Ῥωμαίων καὶ τῶν
 ἑγχωρίων Κόρσικα. Αὕτη δὲ ἡ νῆσος εὐπροςόρμιστος
 οὖσα, κάλλιστον ἔχει λιμένα τὸν ὀνομαζόμενον Συ-
 ρακούσιον. Ἐπάρχουσι δ' ἐν αὐτῇ καὶ πόλεις ἀξιό-
 λογοι δύο, καὶ τούτων ἡ μὲν Κάλαις, ἡ δὲ Νίκαια
 προσαγορεῖται. Τούτων δὲ τὴν μὲν Κάλαιν Φω-
 καεῖς ἔκτισαν, καὶ χρόνον τινα κατοικήσαντες, ὑπὸ
 Τυρρῶνων ἐξεβλήθησαν ἐκ τῆς νήσου. Τὴν δὲ Νί-
 καιαν ἔκτισαν Τυρρῶνοὶ θαλαττοκρατοῦντες, καὶ τὰς
 κατὰ τὴν Τυρρῶνίαν κειμένας νήσους ἰδιοποιούμε-
 νοι. ἐπὶ δὲ τινὰς χρόνους τῶν ἐν τῇ Κύρῳ πόλεων
 κυριεύοντες, ἐλάβανον παρὰ τῶν ἑγχωρίων φόρους,
 ῥητίνην, καὶ κηρὸν, καὶ μέλι, φυομένων τούτων δα-
 ψιλῶν ἐν τῇ νήσῳ. Τὰ δὲ ἀνδράποδα τὰ Κύρνια δια-
 φέρειν δοκεῖ τῶν ἄλλων δούλων εἰς τὰς κατὰ τὸν βίον
 χρείας, φυσικῆς ταύτης τῆς ιδιότητος παρακολου-

Θούσης. Ἡ δ' ὅλη νῆσος εὐμεγέθης οὔσα, πολλήν τῆς χώρας ὄρεινὴν ἔχει, πεπυκασμένην δρυμοῖς συνεξέσι, καὶ ποταμοῖς διαφύεσθαι μικροῖς.

(C. 14.) Incolarum Cyni simplex victus, ingenia placidissima. Mariti puerperarum miram vicem gerunt. Sermo barbarus: incolarum numerus.

14. Οἱ δ' ἐγχώριοι τροφαῖς μὲν χρῶνται γάλακτι καὶ μέλιτι καὶ κρέασι, θαψιλῶς πάντα ταῦτα παρεχομένης τῆς χώρας· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους βιοῦσιν ἐπιεικῶς καὶ δικαίως, παρὰ πάντας σχεδὸν τοῦς ἄλλους βαρβάρους. Τὰ τε γὰρ κατὰ τὴν ὄρεινὴν ἐν τοῖς δένδρεσιν εὗρισκόμενα κηρία τῶν πρώτων εὗρισκόντων ἐστὶ, μηδενὸς ἀμφισβητοῦντος· τὰ τε πρόβια σημείοις διεληγμένα, καὶ μηδεὶς φυλάττη, σώζεται τοῖς κεκτημένοις· ἐν τε τοῖς ἄλλαις ταῖς ἐν βίῃ κατὰ μέρος οἰκονομίαις θαυμαστῶς προτιμῶσι τὸ δικαιοπραγεῖν. Παραδοξότατον δ' ἐστὶ παρ' αὐτοῖς τὸ γινόμενον κατὰ τὰς τῶν τέκνων γενέσεις. Ὅταν γὰρ ἡ γυνὴ τέκνη, ταύτης μὲν οὐδεμία γίνεται περὶ τὴν λοχείαν ἐπιμέλεια· ὁ δ' ἀνὴρ αὐτῆς ἀναπεσὼν ὡς τοσῶν, λοχεύεται τακτικῶς ἡμέρας, ὡς τοῦ σώματος αὐτῆς κακοπαθοῦντος. Φύεται δὲ κατὰ τὴν νῆσον ταύτην καὶ πύξος πλείστη καὶ διάφορος, δι' ἣν καὶ τὸ μέλι τὸ γινόμενον ἐν αὐτῇ παντελῶς γίνεται πικρὸν. Κατοικοῦσι δ' αὐτὴν βάρβαροι, τὴν διάλεκτον ἔχοντες ἐξηλλαγμένην καὶ δυσκατανόητον· τὸν δὲ ἀριθμὸν ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τοῖς τριμυρίους.

(C. 15.) Proxima est Sardinia. In eam ducta Thespiadum aliorumque colonia ab Iolao, a quo et incolis nomen, et multa praeclare instituta remanserunt. Libertatem Sadorum, oraculo sanctam, ab externo hoste natura ipsa defendit. Iolao, constituta co-

Ionis, rediit in Graeciam: Thespiadae, in Italiam tandem expulsi, Cumas occuparunt.

15 Ἐχομένη δὲ ταύτης νῆσός ἐστιν ἡ προσαγορευομένη Σαρδῶ, τῷ μὲν μεγέθει παραπλήσιος τῇ Σικελίᾳ, κατοικουμένη δὲ ὑπὸ βαρβάρων τῶν ὀνομαζομένων Ἰολαίων, οὓς νομίζουσιν ἀπογόνους εἶναι τῶν μετ' Ἰολάου καὶ τῶν Θεσπιάδων [, ὄντων αὐτῶν πολλοῖν ἐκ τῶν] κατοικησάντων. Κατὰ γὰρ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς Ἡρακλῆς τοὺς διαβεβημένους ἄθλους ἐτέλει, παίδων ὄντων αὐτῷ πολλῶν ἐκ τῶν Θεσπίου θυγατέρων, τοὺτους Ἡρακλῆς κατὰ τινα χρησμόν ἐξαπέστειλεν εἰς Σαρδῶ, καὶ μετ' αὐτῶν δύναμιν ἀξιολόγον Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἐπὶ τὴν ἀποικίαν. Ταύτης δὲ προεστικῶς Ἰόλαος ὁ ἀδελφιδοῦς Ἡρακλέους, καταλαβόμενος ᾧκισεν ἐν αὐτῇ πόλεις ἀξιολόγους, καὶ τὴν χώραν κατακληρονομήσας, τοὺς μὲν λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν Ἰολαίους· κατεσκεύασε δὲ καὶ γαμνᾶσια, καὶ θεῶν ταοὺς, καὶ ἅλλα πάντα πρὸς βίον ἀνθρώπων εὐδαίμονα, ὧν ὑπομνήματα μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν διαμένει. Τὰ μὲν γὰρ κάλλιστα πεδία τὴν προσηγορίαν ἀπ' ἐκείνου λαβόντα, Ἰολαία καλεῖται· τὸ δὲ πλῆθος μέχρι τοῦ νῦν φυλάττει τὴν ἀπὸ Ἰολάου προσηγορίαν. Τοῦ δὲ περὶ τῆς ἀποικίας χρημοῦ περιέχοντος, ὅτι τοῖς τῆς ἀποικίας ταύτης κοινωνήσασι διαμένει τὰ τῆς ἐλευθερίας ἅπαντα τὸν αἰῶνα, συνέβη τὸν χρησμόν παραδόξως μέχρι τοῦ νῦν αὐτονομίαν τοῖς ἐγχωρίοις ἀσάλευτον φυλάττει. Καρχηδόνιοί τε γὰρ ἐπὶ πλεῖον ἰσχύσαντες καὶ τῆς νήσου κρατήσαντες, οὐκ ἠδυνήθησαν τοὺς προκατασχόντας τὴν νῆσον καταδουλώσα-

σθαι. Ἄλλ' οἱ μὲν Ἰολαίοι καταφυγόντες εἰς τὴν ὄρεινὴν, καὶ καταγείους οἰκήσεις κατασκευάσαντες, ἔτρεφον πολλὰς ἀγέλας βοσκημάτων. ὧν παρεχομένων δαψιλῆς τροφᾶς, ἤρχοντο προσφερόμενοι γάλα καὶ τυρόν καὶ κρέα· καὶ τῆς μὲν πεδιάδος γῆς ἐκχωρήσαντες, τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας κακοπάθειαν ἐξέκλιναν· τὴν δὲ ὄρεινὴν νεμόμενοι καὶ βίον ἔχοντες ἄμοιρον κακοπαθείας, ταῖς προειρημέναις τροφαῖς διετέλεσαν χρώμενοι. Τῶν δὲ Καρχηδονίων πολλὰς ἀξιολόγοις δυνάμεσι στρατευσάντων ἐπ' αὐτοὺς, διὰ τὰς δυσχωρίας καὶ τὴν ἐν τοῖς καταγείοις δυστραπέλειαν, διέμειναν ἀδούλωτοι. Τὸ δὲ τελευταῖον, Ῥωμαίων ἐπικρατούντων, καὶ πολλάκις ἐπ' αὐτοὺς στρατευσάντων, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀχίρωτοι πολεμῖα δυνάμει διέμειναν. Οὐ μὲν ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους Ἰόλαος μὲν συγκατασκευάσας τὰ κατὰ τὴν ἀποικίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· οὗ δὲ Θεσπιάδαι τῆς νήσου προσιτῶτες ἐπὶ πολλὰς γενεάς, τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατώκησαν ἐν τοῖς κατὰ Κύμην τόποις· τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἐκβαρβαρωθέν, καὶ πρόστησάμενον ἐκ τῶν ἐγχωρίων τοὺς ἀρίστους ἡγεμόνας, διεφύλαξε τὴν ἐλευθερίαν μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων. Ἡμεῖς δ' ἀρκοῦντως εἰρηκότες περὶ τῆς Σαρδόνης, διεξιμεν περὶ τῶν ἐξῆς κειμένων νήσων.

(C. 16.) Pityusae, a pinuum copia ibi nascentium dictae, situs. Insula mediocri fertilitate, urbem habet Erezum (potius Ebussum) et portus memorabiles, maxime Phoenicibus (A. M. 3237.) habitata.

16. Μετὰ γὰρ τὰς προειρημένας νήσους ἐστὶν

ὀνομαζομένη μὲν Πιτύουσα, τὴν δὲ προσηγορίαν
 ἔχουσα ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν καὶ αὐτὴν φερόμενων
 πιτύων. Πελαγία δὲ οὖσα, διέστικεν ἀπὸ μὲν Ἰθα-
 κλέους στηλῶν πλοῦν ἡμερῶν τριῶν καὶ τῶν ἰσίων νυ-
 κτῶν· ἀπὸ δὲ Αἰβύης, ἡμέρας καὶ νυκτός· ἀπὸ δὲ
 Ἰβηρίας, μιᾶς ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὸ μέγεθος παρα-
 πλήσιός ἐστι Κερκύρα. Κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν οὖσα
 μετρία, τὴν μὲν ἀμπελόφυτον χώραν ὀλίγην ἔχει, τὰς
 δ' ἐλαίας ἐμπεφυτευμένας ἐν τοῖς κοτίνοις. Τῶν δὲ
 φερόμενων ἐν αὐτῇ καλλιστεῦειν φασὶ τὴν μαλακό-
 τητα τῶν ἐρίων. Δειλημμένη δὲ πεδίοις ἀξιολόγοις
 καὶ γεωλόφοις, πόλιν ἔχει τὴν ὀνομαζομένην Ἐρεσον,
 ἀποικὸν Καρχηδονίων. ἔχει δὲ καὶ λιμένας ἀξιο-
 λόγους, καὶ τειχῶν κατασκευῆς εὐμεγέθεις, καὶ οἰ-
 κῶν πληθὺς εὖ κατασκευασμένων. Κατοικοῦσι δ'
 αὐτὴν βάρβαροι παρτοδοποί, πλεῖστοι δὲ Φοίνικες.
 Ο δὲ ἀποικισμὸς αὐτῆς γέγονεν ὕστερον ἔτεσιν ἑκα-
 τὸν ἐξήκοντα τῆς κατὰ τὴν Καρχηδὺνα κτίσεως.

(C. 17.) Iberiae obiacent insulae Gymnesiae s. Ballearae. No-
 minis origo: insularum numerus, situs, fertilitas. Incolae, vini
 appetentissimi et maxime mulierosi, in petris degunt numosque,
 Geryonis exemplo territi, respuunt.

17. Ἄλλαι δ' ὑπάρχουσι νῆσοι καταντικρὺ τῆς
 Ἰβηρίας, ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζόμεναι Γυ-
 μνήσαι, διὰ τὸ τοὺς ἐνοικοῦντας γυμνοὺς τῆς ἐσθῆ-
 τος βιοῦν κατὰ τὴν τοῦ Θέου ὥραν· ὑπὸ δὲ τῶν
 ἑγχωρίων καὶ τῶν Ῥωμαίων προσαγορεύονται Βαλ-
 λιαρεῖς, ἀπὸ τοῦ βάλλειν ταῖς σφενδόταις λίθους
 μεγάλους κάλλιστα τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων. Τού-
 των δὲ ἡ μείζων μεγίστη πασῶν ἐστὶ μετὰ τὰς ἐπὶ

νῆσους, Σικελίαν, Σαρδίαν, Κύπρον, Κρήτην, Εὐβοίαν,
 Κύρρον, Λέσβον, ἀπέχει δὲ τῆς Ἰβηρίας πλοῦν ἡμε-
 ρῆσιον· ἣ δ' ἐλάττω κέκλιται μὲν πρὸς τὴν ἑω, τρέ-
 φει δὲ κτήνη καλὰ καὶ παντοδαπά, μάλιστα δ' ἡμιό-
 νους, μεγάλους μὲν τοῖς ἀναστήμασιν, ὑπεράγοντας
 δὲ ταῖς ῥώμαϊς. Ἀμφοτέρω δ' αἱ νῆσοι χώραν ἔχου-
 σιν ἀγαθὴν καρποφόρον, καὶ πλῆθος τῶν κατοίκων
 ὑπὲρ τοὺς τριμυρίους· τῶν δὲ πρὸς τὴν τροφὴν
 γεννημάτων οἶνον μὲν ὀλοσχερῶς οὐ φέρουσι· (διὸ
 καὶ πάντες εἰσὶν ὑπερβολῇ πρὸς τὸν οἶνον ἐγκατά-
 φοροι, διὰ τὸ σπανίζειν παρ' αὐτοῖς·) ἐλαίου δὲ
 παντελῶς σπανίζοντες, κατασκευάζουσιν ἐκ τῆς σχί-
 νου, καὶ μὲν γίνοντες ὑείω στέατι, τὰ σώματα αὐτῶν
 ἀλείφουσι τούτῳ. Μάλιστα δὲ τῶν ἀπάντων ὄντες
 φιλογύναιοι, προτιμῶσιν αὐτὰς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε
 ὅταν τινὲς γυναῖκες ὑπὸ τῶν προσπλεόντων ληστῶν
 ἀλῶσιν, ἀντὶ μιᾶς γυναικὸς τρεῖς ἢ τέτταρας ἀνδρας
 διδόντες λυτροῦνται. Οἰκοῦσι δὲ ὑπὸ ταῖς κοιλάσι
 πέτραις, καὶ παρὰ τοὺς κορημνοὺς ὀρύγματα κατα-
 σκευάζοντες, καὶ καθόλου πολλοὺς τόπους ὑπονό-
 μους ποιοῦντες, ἐν τούτοις βιοῦσιν, ἅμα τὴν ἐξ αὐ-
 τῶν σκέπην καὶ ἀσφάλειαν θηρώμενοι. Ἀργυρῷ δὲ
 καὶ χρυσῷ νομίσματι τὸ παράπαν οὐ χρῶνται, καὶ
 καθόλου ταῦτα εἰσάγειν εἰς τὴν νῆσον κωλύουσιν.
 Αἰτίαν δὲ ταύτην ἐπιφέρουσιν, ὅτι τὸ παλαιὸν Ἰφρα-
 κλῆς ἐστράτευσεν ἐπὶ Γηρυόνην, ὄντα Χρυσάορος
 μὲν υἱόν, πλείστον δὲ κεκτημένον ἄργυρον τε καὶ
 χρυσόν. Ἵνα οὖν ἀνεπιβούλευτον ἔχωσι τὴν κτῆσιν,
 ἀνεπίμικτον ἑαυτοῖς ἐποίησαντο τὸν ἐξ ἀργύρου τε

καὶ χρυσοῦ πλοῦτον. Διόπερ ἀκολούθως ταύτη τῇ κρίσει, διὰ τὰς γεγενημένας πάλαι ποτὲ στρατείας παρὰ Καρχηδονίοις, τοὺς μισθοὺς οὐκ ἀπεκόμιζον εἰς τὰς πατρίδας, ἀλλὰ ὄνουνμένοι γυναικας καὶ οἶνον, ἅπαντα τὸν μισθὸν εἰς ταῦτα κατεχώριζον.

(C. 18.) Ritus nuptiarum et sepulturae. Vnus fundarum, quas, assiduus a teneris exercitatione edocti, perillissime tractant.

18. Παράδοξον δέ τι καὶ κατὰ τοὺς γάμους νόμιμον παρ' αὐτοῖς ἐστίν. Ἐν γὰρ ταῖς κατὰ τοὺς γάμους εὐωχίαις, οἰκείων τε καὶ φίλων κατὰ τὴν ἡλικίαν ὁ πρῶτος αἰὲ καὶ ὁ δεύτερος, καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὸ ἔξῃς, μίσγονται ταῖς νύμφαις ἀνὰ μέρος, ἐσχάτου τοῦ νυμφίου τυγχάνοντος ταύτης τῆς τιμῆς. Ἴδιον δέ τι ποιοῦσι καὶ παντελῶς ἐξηλλαγμένον περὶ τῆς τῶν τετελευτηκότων ταφῆς· συγκόφαντες γὰρ ξύλοις τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἰς ἀγγεῖον ἐμβάλλουσι, καὶ λίθους δαφυλεῖς ἐπιτιθέασιν. Ὀπλισμὸς δ' ἐστὶν αὐτοῖς τρεῖς σφενδόγαι, καὶ τούτων μίαν μὲν περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσιν, ἄλλην δὲ περὶ τὴν γαστέρα, τρίτην δ' ἐν ταῖς χερσὶ. Κατὰ δὲ τὰς πολεμικὰς χρείας βιάλλουσι λίθους πολὺν μείζους τῶν ἄλλων, οὕτως εὐτόνως, ὥστε δοκεῖν τὸ βληθὲν ἀπὸ τινος καταπέλτου φέρεσθαι. Διὸ καὶ κατὰ τὰς τειχομαχίας ἐν ταῖς προσβολαῖς τύπτοντες τοὺς πρὸ τῶν ἐπιάλξεων ἐφεστώτας, κατατραυματίζουσιν· ἐν δὲ ταῖς παρατάξεσι τοὺς τε θυρεοὺς καὶ τὰ κράνη καὶ πᾶν σκεπαστήριον ὅπλον συντρίβουσι. Κατὰ δὲ τὴν εὐστοχίαν οὕτως ἀκριβεῖς εἰσὶν, ὥστε κατὰ τὸ πλεῖστον μὴ ἁμαρτάνειν τοῦ προκειμένου σκοποῦ. Αἰτίαι δὲ τού-

των αἱ συνεχεῖς ἐκ παίδων μελέται, καθ' ἃς ὑπὸ τῶν μητέρων ἀναγκάζονται παῖδες ὄντες συνεχῶς σφενδονᾶν· προκειμένου δὲ σκοποῦ κατὰ τι ξύλον ἡρημένου ἄριου, οὐ πρότερον δίδεται τῷ μελειῶντι φαγεῖν, ἕως ἂν τυχὼν τοῦ ἄριου συγχωροῦμενον λάβῃ παρὰ τῆς μητρὸς καταφαγεῖν τοῦτον.

(C. 19.) Insulae in Oceano, s. extra columnas Herculis. Insula in Oceano Africae obiecta, ab eaque plurimum dierum spatio dissita, permagna, sine nomine, insigni fertilitate et amoenitate: (C. 20.) olim incognita, sed Phoenicum navigationibus detecta. Nam primo Carthaginiensium in Africae ora et occidentalis Europae partibus constitutae coloniae, ubi in Europae paeninsula, Gades, conditum Hercules sumptuosissimo fano: inde in Oceanum susceptae navigationes, et Tyrcheni ab insula recens inventa prohibiti.

19. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν κειμένων νήσων διεληλύθαμεν, περὶ τῶν κατὰ τὸν ὠκεανὸν οὐσῶν διέξιμεν. Κατὰ γὰρ τὴν Λιβύην κεῖται μὲν πελαγία νῆσος, ἀξιόλογος μὲν τῷ μεγέθει, κειμένη δὲ κατὰ τὸν ὠκεανόν· ἀπέχει δὲ πλοῦν ἀπὸ τῆς Λιβύης ἡμερῶν πλειόνων, κεκλιμένη πρὸς τὴν δύσιν, ἔχει δὲ χώραν καρποφόρον, πολλὴν μὲν ὄρεινὴν, οὐκ ὀλίγην δὲ πεδινάδα, κάλλει διαφέρουσαν. Διαρρέομένη γὰρ ποταμοῖς πλωτοῖς, ἐκ τούτων ἀρδεύεται, καὶ πολλοὺς μὲν ἔχει παραδείσους καταφύτους παντοίοις δένδροις, παμπληθεῖς δὲ κηπεΐας, διειλημμένας ὕδασι γλυκείσιν. Ἐπαύλεις τε πολυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ κατὰ τὰς κηπεΐας κατεσκευασμένα κωθωνιστήρια, τὴν διάθεσιν ἀνθηρὰν ἔχοντα, ἐν οἷς οἱ κατοικοῦντες κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν ἐνδιατρίβουσι, θαφιλῶς τῆς χώρας χορηγοῦσης τὰ πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τρυφήν. Ἡ τε ὄρεινὴ δρυμοὺς ἔχει πυκνοὺς καὶ μεγά-

λους, καὶ δένδρα παντοδαπὰ καρποφόρα, καὶ πρὸς
 τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι διαίτας ἔχοντα συναγκείας καὶ πη-
 γὰς πολλὰς. Καθόλου δὲ ἡ νῆσος αὕτη κατὰρξύντος
 ἐστὶ ναματιαίοις καὶ γλυκέσιν ὕδασι, δι' ὧν οὐ μύ-
 νον ἀπόλαυσις ἐπιτελεῖται γίνεται τοῖς ἐμβιοῦσιν ἐν
 αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν καὶ ῥώμην σωμάτων
 συμβάλλεται. Κυνηγία τε θαψιλῇ παντοίων ζώων
 καὶ θηρίων ὑπάρχει, καὶ τούτων ἐν ταῖς εὐωχίαις
 εὐποροῦντες, οὐδὲν ἐλλίπεις ἔχουσι τῶν πρὸς τὴν
 τροφὴν καὶ πολυτέλειαν ἀνηκόντων. Καὶ γὰρ ἰχθύων
 ἔχει πλῆθος ἡ προσκλύζουσα τῇ νήσῳ θάλασσα, διὰ
 τὸ φύσει τὸν ὠκεανὸν πανταχῇ πληθεῖν παντοδα-
 πῶν ἰχθύων. Καθόλου δὲ ἡ νῆσος αὕτη, τὸν περι-
 κείμενον αἶρα παντελῶς εὐκρατον ἔχουσα, τὸ πλεῖον
 μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ φέρει πλῆθος ἀκροδρῦων καὶ
 τῶν ἄλλων τῶν ὠραίων· ὥστε δοκεῖν αὐτὴν ὥσεὶ
 θεῶν τινῶν, οὐκ ἀνθρώπων, ὑπάρχειν ἐμβιωτήριον,
 διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐδαιμονίας.

20. Κατὰ μὲν οὖν τὰς παλαιούς χρόνους ἀνεύ-
 ρετος ἦν, διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ὅλης οἰκουμένης ἐκτοπι-
 σμόν, ὥστερον δ' εὐρέθη διὰ τοιαύτας αἰτίας. Φοί-
 νικες ἐκ παλαιῶν χρόνων συνεχῶς πλεόντες καὶ ἐμ-
 πορίαν, πολλὰς μὲν κατὰ τὴν Λιβύην ἀποικίας
 ἐποίησαντο, οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς
 πρὸς δύσιν κεκλιμένοις μέρεσι. Τῶν δ' ἐπιβολῶν
 αὐτοῖς κατὰ τοὺν προχωρουσῶν, πλοῦτους μεγάλους
 ἤθροισαν, καὶ τὴν ἐκτὸς Ἰοανικείων σιτηλῶν ἐπεβί-
 λοντο πλεῖν, ἣν ὠκεανὸν ὀνομάζουσι. Καὶ πρῶτον
 μὲν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κατὰ τὰς σιτήλας πόρου πόλιν

ἔκτισαν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, ἣν οὖσαν χερσόνησον
 προσηγόρευσαν Γάδειρα· ἐν ἣ τὰ τε ἄλλα κατεσκευά-
 σαν οἰκείως τοῖς τόποις, καὶ τὰν Ἡρακλέους πολυ-
 τελῆ, καὶ Θυαίας κατέδειξαν μεγαλοπρεπεῖς, τοῖς
 τῶν Φοινίκων ἔθеси διοικουμένας. Τὸ δὲ ἑρὸν συνέ-
 βη τοῦτο καὶ τότε καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους
 τιμᾶσθαι περιττότερον, μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας.
 Πολλοὶ δὲ καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐπιφανεῖς ἄνδρες, καὶ
 μεγάλας πράξεις κατειργασμένοι, ἐποίησαντο μὲν
 τούτῳ τῷ θεῷ εὐχάς, συντέλεσαν δ' αὐτὰς μετὰ τὴν
 συντέλειαν τῶν κατορθωμάτων. Οἱ δ' οὖν Φοί-
 νικες διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας ἐρευνῶντες τὴν ἐκτὸς
 τῶν στηλῶν παραλίαν, καὶ παρὰ τὴν Λιβύην πλέον-
 τες, ὑπ' ἰσχυρῶν μεγάλων ἀπηνέχθησαν ἐπὶ πολὺν
 πλοῦν δι' ὠκεανῷ. Χειμασθέντες δ' ἐπὶ πολλὰς
 ἡμέρας, προσηνέχθησαν τῇ προειρημένῃ νήσῳ· καὶ
 τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῆς καὶ φύσιν κατοπτεύσαντες,
 ἅπασι γνώριμον ἐποίησαν. Διὸ καὶ Τυρρῶνῶν θα-
 λαττοκρατούντων, καὶ πέμπειν εἰς αὐτὴν ἀποικίαν
 ἐπιβαλομένων, διεκώλυσαν αὐτοὺς Καρχηδόνιοι, ἅμα
 μὲν εὐλαβούμενοι, μὴ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου
 πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς Καρχηδόρος εἰς ἐκείνην μεταστῶσιν,
 ἅμα δὲ πρὸς τὰ παράβολα τῆς τύχης κατασκευαζό-
 μενοι καταφυγὴν, εἴ τι πρὸς τὴν Καρχηδόνα ὁλοσχε-
 ρὲς πταῖσμα συμβαίνοι· δυνήσεσθαι γὰρ αὐτοὺς
 θαλαττοκρατοῦντας ἅπῃραι πανοικίους εἰς ἄγνω-
 μένην ὑπὸ τῶν ὑπερχόντων νῆσον.

(C. 21.) Europae obiacentes insulae. Una est Britannia, ignota
 usque ad Caium Caesarem. Eius situs et forma: magnitudo: inco-
 larum aboriginum mores et victus.

21. Ἐπεὶ δὲ περὶ τοῦ κατὰ τὴν Αἰβύτην ὠκεανοῦ
 καὶ τῶν ἐν αὐτῷ νήσων διήλθομεν, μεταβιβάσομεν
 τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. Κατὰ γὰρ τὴν Γαλα-
 τίαν τὴν παρωικεατῆν, κατάντικρὸν τῶν Ἐρκυνίων
 ὀνομαζομένων θρυμῶν, οὓς μεγίστους ὑπάρχειν πα-
 ρεϊλήφामεν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην, νῆσοι πολλαὶ
 κατὰ τὸν ὠκεανὸν ὑπάρχουσιν, ἃν ἐστὶ μία καὶ με-
 γίστη ἡ Βρεττανικὴ καλουμένη. Αὕτη δὲ τὸ μὲν
 παλαιὸν ἀνιπίμικτος ἐγένετο ξηρικαῖς δυνάμειν·
 (οὔτε γὰρ Διόνυσον, οὔθ' Ἡρακλέα παρεϊλήφамεν,
 οὔτε τῶν ἄλλων ἡρώων ἢ δυναστῶν ἱστορευμένον
 ἐπ' αὐτὴν·) καθ' ἡμᾶς δὲ Γάϊος Καῖσαρ, ὁ διὰ τὰς
 πράξεις ἐπονομασθεὶς θεός, πρῶτος τῶν μνημονευο-
 μένων ἐχειρώσατο τὴν νῆσον, καὶ τοὺς Βρεττανοὺς
 καταπολεμήσας, ἡνάγκασε τελεῖν ὁρισμένους φόρους.
 Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰς κατὰ μέρος πράξεις ἐν
 τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν· περὶ δὲ τῆς νή-
 σου καὶ τοῦ φυομένου καὶ αὐτὴν κασσιτέρου νῦν
 διεξιμεν. Αὕτη γὰρ τῷ σχήματι τρίγωνος οὖσα πα-
 ραπληοῖως τῇ Σικελίᾳ, τὰς πλευρὰς οὐκ ἰσοκῶλους
 ἔχει. Παρακτετινούσης δὲ αὐτῆς παρὰ τὴν Εὐρώπην
 λοξῆς, τὸ μὲν ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἡπείρου διεστηκός
 ἀκρωτήριον, ὃ καλοῦσι Κάντιον, [ὃ] φασὶν ἀπέχειν
 ἀπὸ τῆς γῆς σταδίους ὡς ἑκατὸν, καθ' ὃν τόπον ἡ
 θάλασσα ποιεῖται τὸν ἔκρου· τὸ δ' ἕτερον ἀκρωτή-
 ριον, τὸ καλούμενον Βελήριον, ἀπέχειν λέγεται τῆς
 ἡπείρου πλοῦν ἡμερῶν τεσσάρων· τὸ δ' ὑπολειπό-
 μενον ἀνήκειν μὲν ἱστοροῦσιν εἰς τὸ πέλαγος, ὀνομά-
 ζεσθαι δὲ Ὀρκαν. Τῶν δὲ πλευρῶν τὴν μὲν ἐλαχί-

στην εἶναι σταδίων ἑπτακισχιλίων πεντακοσίων, πα-
ρήκουσαν παρὰ τὴν Εὐρώπην· τὴν δὲ δευτέραν τὴν
ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ πρὸς τὴν κορυφὴν ἀνήκουσαν,
σταδίων μυρίων πεντακισχιλίων· τὴν δὲ λοιπὴν,
σταδίων διςμυρίων· οἷστε τὴν πᾶσαν εἶναι τῆς νῆ-
σου περιφορὰν σταδίων τετρακισμυρίων διςχιλίων
πεντακοσίων. Κατοικεῖν δὲ φασὶ τὴν Βρεττανικὴν
αὐτόχθονα γένη, καὶ τὸν παλαιὸν βίον ταῖς ἀγωγαῖς
διατηροῦντα. Ἄρμυσι μὲν γὰρ κατὰ τοὺς πολέμους
χρῶνται, καθάπερ οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων ἥρωες ἐν
τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ κεχρησθαι παραδέδονται. Καί
τὰς οἰκήσεις εὐτελεῖς ἔχουσιν, ἐκ τῶν καλάμων ἢ ξύ-
λων κατὰ τὸ πλεῖστον συγκειμέναις. Τὴν τε συναγω-
γὴν τῶν σιτικῶν καρπῶν ποιοῦνται, τοὺς στάχους αὐ-
τοὺς ἀποτέμνοντες καὶ θησανυρίζοντες εἰς τὰς κατα-
στέγους οἰκήσεις· ἐκ δὲ τούτων τοὺς παλαιούς στά-
χους καθ' ἡμέραν τίλλειν, καὶ κατεργαζομένους ἔχειν
τὴν τροφήν. Ταῖς δὲ ἡθεσιν ἀπλοῦς εἶναι, καὶ πολὺ
κεχωρισμένους τῆς τῶν νῦν ἀνθρώπων ἀγχινοίας καὶ
πονηρίας· τὰς τε διαίτας εὐτελεῖς ἔχειν, καὶ τῆς ἐκ
τοῦ πλοῦτου γεννημένης τρυφῆς πολὺ διαλλάττοντας.
Εἶναι δὲ καὶ πολυάνθρωπον τὴν νῆσον, καὶ τὴν τοῦ
αἵματος ἔχειν διάθεσιν παντελῶς κατεψυγμένην, ὥς ἂν
ὑπ' αὐτὴν τὴν ἄρκτον κειμένην· βασιλεῖς τε καὶ δυ-
νάστας πολλοὺς ἔχειν, καὶ πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὸ
πλεῖστον εἰρηρικῶς διακεῖσθαι.

(L. 22.) Inclaruit insula stanni, quod in Belerio, promontorio
eius, confectum, Ictim advectum, per Galliam usque ad Rhodani-
estua deportatur, mercatura.

22. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν κατ' αὐτὴν νομίμων καὶ

τῶν ἄλλων ἰδιωμάτων τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφομεν,
 ὅταν ἐπὶ τὴν Καίσαρος γενομένην στρατείαν εἰς Βρετ-
 τανίαν παραγενηθῶμεν· ἔνν δὲ περὶ τοῦ κατ' αὐ-
 τὴν φυομένου κασσιτέρου διεξιμεν. Τῆς γὰρ Βρετ-
 τανικῆς κατὰ τὸ ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βελέριον
 οἱ κατοικοῦντες φιλόξενοί τε διαφερόντως εἰσὶ, καὶ
 διὰ τὴν τῶν ξένων ἐμπόρων ἐπιμιξίαν ἐξημερωμένοι
 τὰς ἀγογὰς. Οὗτοι τὸν κασσίτερον κατασκευάζουσι,
 φιλοτέχνως ἐργαζόμενοι τὴν φέρουσαν αὐτὸν γῆν.
 Αὕτη δὲ πετρώδης οὖσα, διαφανὲς ἔχει γεώδεις, ἐν
 αἷς τὸν πόρον κατεργαζόμενοι καὶ τήξαντες καθαί-
 ρουσιν. Ἀποτυποῦντες δ' εἰς ἀστρωγάλων ὀφθαλμοὺς,
 κομίζουσιν εἰς τινα νῆσον προκειμένην μὲν τῆς Βρετ-
 τανικῆς, ὀνομαζομένην δὲ Ἰκτιν· κατὰ γὰρ τὰς ἀμ-
 πώτεις ἀνοξηραινομένου τοῦ μεταξὺ τόπου, ταῖς
 ἀμύξαις εἰς ταύτην κομίζουσι δαφυλῇ τὸν κασσίτε-
 ρον. Ἴδιον δὲ τι συμβαίνει περὶ τὰς πλησίον νή-
 σους, τὰς μεταξὺ κειμένας τῆς τε Εὐρώπης καὶ τῆς
 Βρεττανικῆς. Κατὰ μὲν γὰρ τὰς πλημμυρίδας τοῦ
 μεταξὺ πόρου πληρουμένου νῆσοι φαίνονται· κατὰ
 δὲ τὰς ἀμπώτεις ἀποξέουσης τῆς θαλάσσης, καὶ πο-
 λὺν τόπον ἀναξηραινούσης, θεωροῦνται χερσόνησοι.
 Ἐντεῦθεν δ' οἱ ἔμποροι παρὰ τῶν ἐγχωρίων ὠνοῦν-
 ται, καὶ διακομίζουσιν εἰς τὴν Γαλατίαν· τὸ δὲ τε-
 λευταῖον περὶ διὰ τῆς Γαλατίας πορευθέντες ἡμέ-
 ρας ὡς τριάκοντα, κατέγονουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων τὰ
 φορτία πρὸς τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ.
 Περὶ μὲν οὖν τοῦ κασσιτέρου τοῖς ῥηθείσιν ἀρκε-
 σθῆσόμεθα.

(C. 23.) Scythiam versus sita est insula Basilea, in quam mare succinum proiecit, mytho de Phaëthonte eiusque sororibus celebratum.

23. Περὶ δὲ τοῦ καλουμένου ἤλεκτρον νῦν διέξι-
μεν. Τῆς Σκυθίας τῆς ὑπὲρ τὴν Γαλατίαν καταντι-
κρὺ νῆσός ἐστι πελαγία κατὰ τὸν ὠκεανὸν ἢ προσα-
γορευομένη Βασίλεια. Εἰς ταύτην ὁ κλύδων ἐκβάλλ-
ει δαψιλές τὸ καλούμενον ἤλεκτρον, οὐδαμοῦ δὲ τῆς
οἰκουμένης φαινόμενον. Περὶ δὲ τούτου πολλοὶ τῶν
παλαιῶν ἀνέγραψαν μύθους παντελῶς ἀπιστουμέ-
ρους, καὶ διὰ τῶν ἀποτελεσματικῶν ἐλεγχόμενους. Πο-
λλοὶ γὰρ τῶν τε ποιητῶν καὶ τῶν συγγραφέων φασὶ
Φαέθοντα τὸν Ἥλιου μὲν υἱόν, παῖδα δὲ τὴν ἡλι-
κίαν ὄντα, πείσαι τὸν πατέρα μίαν ἡμέραν παρα-
χωρῆσαι τοῦ τεθρίππου. Συγχωρηθέντος δὲ αὐτοῦ
τούτου, τὸν μὲν Φαέθοντα ἐλαύνοντα τὸ τέθριππον,
μὴ δύνασθαι κρατεῖν τῶν ἡνιῶν, τοὺς δ' ἵππους κα-
ταφρονήσαντας τοῦ παιδὸς ἐξενεχθῆναι τοῦ συνή-
θους δρόμου· καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατὰ τὸν οὐρανὸν
πλανωμένους ἐκπυρῶσαι τοῦτον, καὶ ποιῆσαι τὸν νῦν
γαλαξίαν καλούμενον κύκλον· μετὰ δὲ ταῦτα, πολ-
λὴν τῆς οἰκουμένης ἐπιφλέξαντας, οὐκ ὀλίγην κατα-
καίειν χώραν. Διὸ καὶ τὸν Δία ἀγανακτήσαντα ἐπὶ
τοῖς γεγεννημένοις, κεραυνῶσαι μὲν τὸν Φαέθοντα,
ἀποκαταστήσαι δὲ τὸν ἥλιον ἐπὶ τὴν συνήθη πορείαν.
Τοῦ δὲ Φαέθοντος πεσόντος πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ
νῦν Πιάδου καλουμένου ποταμοῦ, τὸ δὲ παλαιὸν
Ἰφιδανοῦ προσαγορευομένου, θρηγῆσαι μὲν τὰς
ἀδελφὰς αὐτοῦ τὴν τελευταίην φιλοτιμότητα, διὰ δὲ
τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης ὑπὸ τῆς φύσεως μετασχη-

ματιοθῆναι τὴν φύσιν, γενομένας αἰγείρους. Ταύτας δὲ κατ' ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν δάκρυον ἀφίεναι, καὶ τοῦτο πηγνύμενον ἀποτελεῖν τὸ καλούμενον ἤλεκτρον, λαμπρότητι μὲν τῶν δημοφυνῶν διαφέρον, ἐπιχωριαῶν δ' ἐν ταῖς τῶν νέων τελευταῖς κατὰ τὸ τοῦτων πένθος. Δημαρτηκότων δὲ πάντων τῶν τὸν μῦθον τοῦτον πεπλακότων, καὶ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων. ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἐλεγχομένων, προσεκτεόν ταῖς ἀθηναῖς ἱστορίαις. Τὸ γὰρ ἤλεκτρον συνάγεται μὲν ἐν τῇ προειρημένῃ νήσῳ, κομίζεται δὲ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων πρὸς τὴν ἀντιπέραν ἡπειρον· δι' ἧς φέρεται πρὸς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους, καθότι προεῖρηται.

(C. 24.) Transit Diodorus ad vicinas gentes Europaeas, superioribus libris praetermissas, primo de Celticiis exponens. A Galate, Herculis filio, Galatiam et Galatas (Galliam et Gallos) nomen habuisse, mythi narrant.

24. Διελθλυθότες δὲ περὶ τῶν νησῶν τῶν κειμένων ἐν τοῖς πρὸς δυσμὰς μέρεσιν, οὐκ ἀνοίκειον εἶναι νομίζομεν περὶ τῶν πλησίον τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν βραχέα διελθεῖν, ἃ παραλελοιπαμεν ἐν ταῖς πρότερον βίβλοις. Τῆς Κελτικῆς τοίνυν τὸ παλαιόν, ὡς φασιν, ἐδυνάστευσεν ἐπιφανὴς ἀνὴρ, ᾧ θυγάτηρ ἐγένετο τῷ μεγέθει τοῦ σώματος ὑπερφυῆς, τῇ δ' εὐπρέπειᾳ πολὺ διεχούσα τῶν ἄλλων. Αὕτη δὲ διὰ τε τὴν τοῦ σώματος ὥμην καὶ τὴν θαυμαζομένην εὐπρέπειαν πεφρονηματισμένη, παντὸς τοῦ μνηστεύοντος τὸν γάμον ἀπηρνεῖτο, νομίζουσα μηδένα τοῦτων ἄξιον ἑαυτῆς εἶναι. Κατὰ δὲ τὴν Ἡρακλέους ἐπὶ Γηρῦνῃν στρατείαν, καταντήσαντος εἰς τὴν

Dion. T. II.

M

Κελτικὴν αὐτοῦ, καὶ πόλιν Ἀλυσίαν ἐν ταύτῃ κτίσαντος, Θεασαμένη τὸν Ἡρακλέα, καὶ θανυμάσασα τὴν τε ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ σώματος ὑπεροχὴν, προσεδέξατο τὴν ἐπιλοκὴν μετὰ πάσης προθυμίας, συγκατανευσάντων καὶ τῶν γονέων. Μιχθεῖσα δὲ τῷ Ἡρακλεῖ, ἐγέννησεν υἱὸν ὄνομα Γαλάτην, πολὺ προέχοντα τῶν ὁμοειδῶν ἀρετῇ τε ψυχῆς καὶ ὥμῃ σώματος. Ἄνδρωθεις δὲ τὴν ἡλικίαν, καὶ διαδεξιμένος τὴν πατρῴαν βασιλείαν, πολλὴν μὲν τῆς προσοριζούσης χώρας κατεκτήσατο, μεγάλας δὲ πράξεις πολεμικὰς συνετέλεσε. Περιβόητος δὲ γενόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ, τοὺς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένους ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Γαλάτας· ἀφ' ὧν ἡ σύμπασα Γαλατία προσηγορεύθη.

(C. 25.) Galatiae plures gentes, omnes numerosas: regio frigida: praecipui fluvii, in his Rhodanus et Danubius, (de quibus multa falsa hoc loco.)

25. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς τῶν Γαλατῶν προσηγορίας διήλθομεν, καὶ περὶ τῆς χώρας αὐτῶν δεόν ἐστὶν εἰπεῖν. Ἡ τοίνυν Γαλατία κατοικεῖται μὲν ὑπὸ πολλῶν ἐθνῶν διαφόρων τοῖς μεγέθεσι. Τὰ μέγιστα γὰρ αὐτῶν σχεδὸν εἴκοσι μυριάδας ἀνδρῶν ἔχει, τὰ δ' ἐλάχιστα πέντε μυριάδας· ὧν ἐστὶν ἐν πρὸς Ῥωμαίους ἔχον συγγένειαν παλαιὰν καὶ φιλίαν, τὴν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διαμένουσαν. Κεῖμένη δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὰς ἄρκτους, χειμερινὸς ἐστὶ καὶ ψυχρὰ διαφερόντως. Κατὰ γὰρ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἐν ταῖς συννεφέσιν ἡμέραις, ἀντὶ μὲν τῶν ὄμβρων χιόνι πολλῇ νίφεται, κατὰ δὲ τὰς αἰθρίας κρυστάλλω καὶ πάγοις ἐξαιτίοις πληθύνει· δι

ὧν οἱ ποταμοὶ πηγνύμενοι, διὰ τῆς ἰδίας φύσεως
 γεφυροῦνται. Οὐ μόνον γὰρ οἱ τυχόντες ὀδῶνται
 κατ' ὀλίγους κατὰ τοῦ κρυστάλλου πορευόμενοι
 διαβαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ στρατοπέδων μυριάδες μετὰ
 σκευοφόρων καὶ ἁμαξῶν γεμουσῶν ἀσφαλῶς πε-
 ραίουσιν. Πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ποταμῶν
 ῥεόντων διὰ τῆς Γαλατίας, καὶ τοῖς ῥεῖθροις ποικί-
 λους τὴν πεδιάδα [γῆν] τεμνόντων, οἱ μὲν ἐκ λιμνῶν
 ἀβύσσων ῥεοῦσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὄρων ἔχουσι τὰς
 πηγὰς καὶ τὰς ἐπιρροίας· τὴν δ' ἐκβολὴν οἱ μὲν εἰς
 τὸν ὠκεανὸν ποιοῦνται, οἱ δ' εἰς τὴν καθ' ἡμῶς
 θάλασσαν. Μέγιστος δ' ἔστι τῶν εἰς τὸ καθ' ἡμῶς
 πέλαγος ῥεόντων ὁ Ῥοδανός, τὰς μὲν γοτὰς ἔχων ἐν
 τοῖς Ἀλπεῖσι ὄρεσι, πέντε δὲ σιόμασιν ἐξερευγό-
 μενος εἰς τὴν θάλασσαν. Τῶν δ' εἰς τὸν ὠκεανὸν
 ῥεόντων μέγιστοι δοκοῦσιν ὑπάρχειν ὁ τε Δανούβιος
 καὶ ὁ Ῥῆνος, ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμῶς χρόνοις Καῖσαρ,
 ὁ κληθεὶς Θεός, ἔξευξε παραδόξως, καὶ περαιώσας
 πᾶσιν τὴν δύναμιν, ἐχειρώσατο τοὺς πέραν κατοι-
 κοῦντας αὐτοῦ Γαλάτας. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
 πλωτοὶ ποταμοὶ κατὰ τὴν Κελτικὴν εἰσι, περὶ
 ὧν μακρὸν ἂν εἶη γράφειν. Πάντες δὲ σχεδὸν
 ὑπὸ τοῦ πάγου πηγνύμενοι, γεφυροῦσι τὰ ῥεῖθρα,
 καὶ τοῦ κρυστάλλου διὰ τὴν φυσικὴν ἰδιότητα
 ποιοῦντος τοὺς διαβαίνοντας ὀλοθαιρῖν, ἀχῶρον
 ἐπιβαλλομένων ἐπ' αὐτούς, ἀσφαλῆ τὴν διάβασιν
 ἔχουσι.

(C. 26.) Cauri vehementia Galatiam perflat. Ob frigus ingens
 terra neque vinum, neque oleum profert. Zytho itaque usi, vinum
 ab exteris importatum, bibaces Galatae pueris suis redimunt.

26. Ἴδιον δὲ τι καὶ παράδοξον συμβαίνει κατὰ τὴν πλείστην τῆς Γαλατίας, περὶ οὗ παραλιπεῖν οὐκ ἄξιον ἡγοῦμεθα. Ἀπὸ γὰρ θερινῆς δύσεως καὶ ἄρκτου πνεῖν εἰώθασιν ἄνεμοι τηλικαύτην ἔχοντες σφοδρότητα καὶ δύναμιν, ὥστε ἀναρπάξαι ἀπὸ τῆς γῆς λίθους χειροπληθιαίους τοῖς μεγέθει, καὶ τῶν ψηφίδων ἄδρομερῇ κονιορτόν· καθόλου δὲ καταγίζοντες λάβρος, ἀρπάξουσιν ἀπὸ μὲν τῶν ἀνδρῶν τὰ ὅπλα καὶ τὰς ἐσθῆτας, ἀπὸ δὲ τῶν ἵππων τοὺς ἀναβάτας. Διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους διαφθειρομένης τῆς κατὰ τὸν ἄερα κράσεως, οὔτε οἶνον, οὔτε ἔλαιον φέρει. Διόπερ τῶν Γαλατῶν οὐ τοῦτων τῶν καρπῶν στερισκόμενοι, πόμα κατασκευάζουσιν ἐκ τῆς κριθῆς τὸ προσαγορευόμενον ζύθος, καὶ τὰ κηρία πλύνοντες, τῷ τοῦτων ἀποπλύματι χρῶνται. Κάτιοι δὲ ὄντες καθ' ὑπερβολὴν, τὸν εἰσαγόμενον ὑπὸ τῶν ἐμπόρων οἶνον ἄκρατον ἐμφοροῦνται, καὶ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν λάβρος χρώμενοι τῷ ποτῷ, καὶ μεθύσθοντες, εἰς ὕπνον ἢ μανιώδεις διαθέσεις τρέπονται. Διὸ καὶ πολλοὶ τῶν Ἰταλικῶν ἐμπόρων διὰ τὴν συνήθη φιλαργυρίαν ἑρμαιῶν ἡγοῦνται τὴν τῶν Γαλατῶν φιλοινίαν. Οὗτοι γὰρ διὰ μὲν τῶν πλωτῶν ποταμῶν πλοίοις, διὰ δὲ τῆς πεδιάδος [χώρας] ἀμάξαις κομίζοντες τὸν οἶνον, ἀντιλαμβάνουσι τιμῆς πλήθος ἄπιστον· διδόντες γὰρ οἶνον κέραμιον, ἀντιλαμβάνουσι παῖδα, τοῦ πόματος διάκονον ἀμειβόμενοι.

(C. 27.) Argenti nihil, auri magnam copiam Galatia habet. Inde ornatus componitur. Etiam in fanis eorum multum iacet aurum, a quo cupiditatem avertit superstitione.

27. Κατὰ γοῦν τὴν Γαλατίαν ἄργυρος μὲν τὸ
 σύνολον οὐ γίνεται, χρυσὸς δὲ πολὺς, ὃν τοῖς
 ἐγχωρίοις ἢ φύσις ἄνευ μεταλλείας καὶ κακοπαθείας
 ὑπουργεῖ. Ἡ γὰρ τῶν ποταμῶν ῥύσις σκολιούς τοὺς
 ἀγκῶνας ἔχουσα, καὶ τοῖς τῶν παρακειμένων ὄρων
 ὄχθοις προσαράπτουσα, καὶ μεγάλους ἀπορῶν γνῦσα
 κολωνούς, πληροῖ χρυσοῦ ψήγματος. Τοῦτο δ' οἱ
 περὶ τὰς ἐργασίας ἀσχολούμενοι συνάγοντες, ἀλή-
 θουσιν καὶ συγκόπτουσι τὰς ἐχούσας τὸ ψῆγμα βώ-
 λους· διὰ δὲ τῶν ὑδάτων τῆς φύσεως τὸ γεῶδες
 πλύναντες, παραδιδόασιν ἐν ταῖς καμίνοις εἰς τὴν
 χωνεῖαν. Τοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ σωρεύοντες χρυσοῦ
 πλῆθος, καταχρῶνται πρὸς κόσμον, οὐ μόνον αἱ
 γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες. Περὶ μὲν γὰρ τοὺς
 καρπούς καὶ τοὺς βραχίονας ψέλλια φοροῦσι· περὶ
 δὲ τοὺς αὐχένας κρῖκους παχεῖς ὀλοχρῆσους, καὶ
 δακτυλίους ἀξιολόγους, ἔτι δὲ χρυσοῦς θώρακας.
 Ἴδιον δὲ τι συμβαίνει καὶ παράδοξον παρὰ τοῖς ἄνω
 Κελτοῖς περὶ τὰ τεμένη τῶν θεῶν γινόμενον. Ἐν
 γὰρ τοῖς ἱεροῖς καὶ τεμένεσιν ἐπὶ τῆς χώρας ἀνειμέ-
 νοις ἑρῶνται πολὺς χρυσὸς ἀνατεινόμενος τοῖς θεοῖς·
 καὶ τῶν ἐγχωρίων οὐδεὶς ἅπτεται τούτου, διὰ τὴν
 δεισιδαιμονίαν· καί περ ὄντων τῶν Κελτῶν φιλαργί-
 ρων κατ' ὑπερβολήν.

(C. 28.) Incolarum corpora: cultus, praesertim eorum et
 barbae: mores, in epulis quidem prope heroici: certaminum fre-
 quentia, quum mortis metum depellat persuasio de migratione
 animarum.

28. Οἱ δὲ Γαλάται τοῖς μὲν σώμασιν εἰσιν εὐμή-
 κεις, ταῖς δὲ σαρξὶ κάθυγροι καὶ λευκοί· ταῖς δὲ

πόμασι οὐ μόνον ἐκ φύσεως ξανθοί, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς κατασκευῆς ἐπιτηδεύουσιν αὖξιν τὴν φυσικὴν τῆς χροῆς ιδιότητα. Τιτάνου γὰρ ἀποπλύματι σμῶντες τὰς τρίχας συνεχῶς, ἵνα διαφανεῖς ᾧσι, καὶ ἀπὸ τῶν μετώπων ἐπὶ τὴν κορυφὴν καὶ τοὺς τένοντας ἀνασπῶσιν· ὥστε τὴν πρόσωπον αὐτῶν φαίνεσθαι Σατύροις καὶ Πᾶσιν ἑοικῦϊαν· παχύνονται γὰρ αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κατεργασίας, ὥστε μηδὲν τῆς τῶν ἵππων χαίτης διαφέρειν. Τὰ δὲ γένεια τινὲς μὲν ξυρῶνται, τινὲς δὲ μετρίως ὑποτρέφουσιν· οἱ δ' εὐγενεῖς τὰς μὲν παρειάς ἀπολειαίνουσι, τὰς δ' ὑπὲρ ἀναιμένους ἑῶσιν, ὥστε τὰ στόματα αὐτῶν ἐπικαλύπτεσθαι. Διόπερ ἐσθιόντων μὲν αὐτῶν ἐμπλέκονται ταῖς τροφαῖς, πινόντων δὲ καθάπερ διὰ τινος ἡθμοῦ φέρεται τὸ πόμα. Δειπνοῦσι δὲ καθήμενοι πάντες οὐκ ἐπὶ θρόνων, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ὑποστρώμασι χρώμενοι λυκῶν ἢ κυνῶν δέρμασι. Διακονοῦνται δ' ὑπὸ τῶν νεωτάτων παίδων ἐχόντων ἡλικίαν, ἀφ' ὧν τε καὶ θηλειῶν. Πλησίον δ' αὐτῶν ἐσχάροι κεῖνται γέμουσαι πυρός, καὶ λέβητας ἔχουσαι καὶ ὀφελίσκους πλήρεις κρεῶν δλομερῶν. Τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἄνδρας ταῖς καλλίσταις τῶν κρεῶν μοίραις γεραίρουσι· καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς τὸν Αἴαντα παρειαγὰι τιμώμενον ὑπὸ τῶν ἀριστέρων, ὅτε πρὸς Ἑκτορα μονομαχήσας ἐνίκησε·

Νῶτοισι δ' Αἴαντα διηνεκίεσσι γέραιρε.
Καλοῦσι δὲ καὶ τοὺς ξένους ἐπὶ τὰς εὐωχίας, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπερωτῶσι τίνες εἰσὶ, καὶ τίνων

χρεῖαν ἔχουσιν. Εἰώθασι δὲ καὶ παρὰ τὸ δεῦπνον ἐκ τῶν τυχόντων πρὸς τὴν διὰ τῶν λόγων ἀμιλλαν καταστάντες, ἐκ προκλήσεως μονομαχεῖν πρὸς ἀλλήλους, παρ' οὐδέν τιθέμενοι τὴν τοῦ βίου τελευτήν. Εἰσχύει γὰρ παρ' αὐτοῖς ὁ Πυθαγόρου λόγος, ὅτι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀθανάτους εἶναι συμβέβηκε, καὶ δι' ἐτῶν ὀρισμένων πάλιν βιοῦν, εἰς ἕτερον σῶμα τῆς ψυχῆς εἰσδνομένης. Διὸ καὶ κατὰ τὰς ταφὰς τῶν τετελευτηκότων ἐνίους ἐπιστολαὶ γεγραμμένας τοῖς οἰκείοις τετελευτηκόσιν ἐμβάλλειν εἰς τὴν πυρὰν, ὥς τῶν τετελευτηκότων ἀναγνωσομένων ταῦτας.

(C. 29. E curribus pugnandi mos: bellandi ratio: spoliorum ac tropaeorum praeceptuae species, magnam spirantes saevitiem: (C. 30.) vestitus et arma.

29. Ἐν δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ ταῖς μάχαις πορῶνται συνωρίσιν, ἔχοντος τοῦ ἄρματος ἡνίοχον καὶ παραβάτην. Ἀπαντιῶντες δὲ τοῖς ἐφιππεύουσιν ἐν τοῖς πολέμοις, στυνιάζουσι τοὺς ἐναντίους, καὶ καταβάντες εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους συνίστανται μάχην. Ἐνιοὶ δ' αὐτῶν ἐπὶ τοσοῦτο τοῦ θανάτου καταφρονοῦσιν, ὥστε γυμνοὺς καὶ περιεζωσμένους καταβαίνειν εἰς τὸν κίνδυνον. Ἐπάγονται δὲ καὶ θεδράποντας ἐλευθέρους, ἐκ τῶν πενήτων καταλέγοντες, οἷς ἡνίοχοις καὶ παρασπιστῆς χρῶνται κατὰ τὰς μάχας. Κατὰ δὲ τὰς παρατάξεις εἰώθασι προάγειν τῆς παρατάξεως, καὶ προκαλεῖσθαι τῶν ἀντιτεταγμένων τοὺς ἀρίστους εἰς μονομαχίαν, προανασειόντες τὰ ὄπλα καὶ καταπλητιτόμενοι τοὺς ἐναντίους. Ὅταν δὲ τις ὑπακούσῃ πρὸς τὴν μά-

χην, τὰς τε τῶν προγόνων ἀνδραγαθίας ἐξυμνοῦσι, καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς προφέρονται, καὶ τὸν ἀντιταττόμενον ἐξονειδίζουσι καὶ τὸ σύνολον τὸ θάρσος τῆς ψυχῆς τοῖς λόγοις προαφαιροῦνται. Τῶν δὲ πεσόντων πολεμίων τὰς κεφαλὰς ἀφαιροῦντες, περιάπτουσι τοῖς αὐχέσι τῶν ἵππων· τὰ δὲ σκῦλα τοῖς θεράπουσι παραδόντες ἡμαγμένα λαφυραγοῦσι, ἐπιπαιανίζοντες καὶ ᾄδοντες ὕμνον ἐπινίκιον· καὶ τὰ ἀκροθίνια τὰυτα ταῖς οἰκίαις προσηλοῦσιν, ὥσπερ ἐν κυνηγίαις τισὶ κεχειρωμένοι θηρία. Τῶν δὲ ἐπιφανεστῶτων πολεμίων κεδρώσαντες τὰς κεφαλὰς, ἐπιμελῶς τηροῦσιν ἐν λάρνακι, καὶ τοῖς ξένοις ἐπιδεικνύουσι, σεμνυνόμενοι διότι τῆςδε τῆς κεφαλῆς τῶν προγόνων τις, ἢ πατήρ, ἢ καὶ αὐτός, πολλὰ χρήματα διδόμενα οὐκ ἔλαβε. Φασὶ δὲ τινὰς αὐτῶν καυχῆσασθαι διότι χρυσὸν ἀντίσταθμον τῆς κεφαλῆς οὐκ ἐδέξαντο, βάρβαρόν τινα μεγαλοψυχίαν ἐπιδεικνύμενοι· οὐ γὰρ τὸ μὴ πωλεῖν τὰ σύσσημα τῆς ἀρετῆς εὐγενές, ἀλλὰ τὸ πολεμεῖν τὸ ὁμόφυλον τετελευτηκός θηριῶδες.

30. Ἐσθῆσι δὲ χρῶνται καταπληκτικαῖς, χιτῶσι μὲν βαπτοῖς, χρώμασι παντοδαποῖς διηνηθυσμένοις, καὶ ἀναξυρίσιν, ἃς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύουσιν· ἐπιπορποῦνται δὲ σάγους ραβδωτοὺς, ἐν μὲν τοῖς χειμῶσι δασεῖς, κατὰ δὲ τὸ θέρος ψιλούς, πλινθίοις πολυανθήσι καὶ πυκνοῖς διειλημμένους· Ὀπλοῖς δὲ χρῶνται, θυρεοῖς μὲν ἀνδρομήκεσι, πεποικιλμένοις ἰδιοτρόπως· τινὲς δὲ καὶ ζώων χαλκῶν ἔξοχὰς ἔχουσιν, οὐ μόνον πρὸς κόσμον, ἀλλὰ

καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἑαυτοῖν εὖ δεδημιουργημένας·
 κράνη δὲ χαλκῆ περιτίθενται, μεγάλας ἑξοχὰς ἔξ
 αὐτῶν ἔχοντα, καὶ παμμεγέθη φαντασίαν ἐπιφέροντα
 τοῖς χρωμένοις· τοῖς μὲν γὰρ πρόσκειται συμφυῇ
 κέρατα, τοῖς δὲ ὀρνέων ἢ τετραπόδων ζώων ἐκτετυ-
 πωμέναι προτομαί. Σάλπιγγας δ' ἔχουσιν ἰδιο-
 φρεῖς καὶ βαρβαρικάς· ἐμφυσῶσι γὰρ ταύταις καὶ
 προσβάλλουσιν ἤχον τραχὺν καὶ πολεμικῆς ταραχῆς
 οἰκεῖον. Θώρακας δ' ἔχουσιν οἱ μὲν σιδηροῦς
 ἄλυσιδωτοὺς, οἱ δὲ τοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως δεδομένοις
 ἄρκοῦνται, γυμνοὶ μαχόμενοι. Ἀντὶ δὲ τοῦ ξίφους
 σπιάθας ἔχουσι μακρὰς σιδηραῖς ἢ χαλκαῖς ἀλύσειν
 ἐξηρημέναις, παρὰ τὴν δεξιάν λαγόνα παρατεταμέ-
 νας. Τινὲς δὲ τοὺς χιτῶνας ἐπιχρῦσοις ἢ καταργύ-
 ροις ζωστήρσι συνέζωνται. Προβάλλονται δὲ λόγχας,
 αἷς ἐκεῖνοι λαγκίαις καλοῦσι πηχυσίας τῷ μήκει τοῖ
 σιδήρου, καὶ ἔτι μείζω τὰ ἐπιθήματα ἐχούσας·
 πλάτει δὲ βραχὺ λειπούσας διπαλαίστων. Τὰ μὲν
 γὰρ ξίφη τῶν παρ' ἑτέροις σανυρίων εἰσὶν οὐκ
 ἐλάττω, τὰ δὲ σανυρία τὰς ἀκμὰς ἔχει τῶν ξιφῶν
 μείζους. Τούτων δὲ τὰ μὲν ἐπ' εὐθείας κηχάλκευται,
 τὰ δὲ ἐλικοειδῇ δι' ὅλων ἀνάκλασιν ἔχει, πρὸς τὸ
 καὶ κατὰ τὴν πληγὴν μὴ μόνον τέμνειν, ἀλλὰ καὶ
 θραύειν τὰς σάρκας, καὶ κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ
 δόρατος σπαράττειν τὸ τραῦμα.

(C. 31.) Terribilis Galatarum adspectus; vox horrida et ostentationis plena: ingenium acutum et sollers. Apud eos Bardi, Druidae, vates. Horum mira divinatio ex occisis hominibus: illorum non modo in sacris, sed in pugnis quoque summa auctoritas.

31. Αὐτοὶ δὲ εἰσι τὴν πρόσροφιν καταπληκτικῶς,

καὶ ταῖς φωναῖς βαρυηχεῖς καὶ παντελῶς τραχύ-
 φωνοι· κατὰ δὲ τὰς ὁμιλίας βραχυλόγοι, καὶ αἰνι-
 γματίαι, καὶ τὰ πολλὰ αἰνιτιτόμενοι συνεκδοχικῶς·
 πολλὰ δὲ λέγοντες ἐν ὑπερβολαῖς, ἐπ' αὐξήσει μὲν
 ἑαυτῶν, μειώσει δὲ τῶν ἄλλων. Ἀπειληταὶ δὲ καὶ
 ἀνατατικοὶ καὶ τετραγωδημένοι ὑπάρχουσι· ταῖς δὲ
 διανοαῖς ὀξεῖς, καὶ πρὸς μάθησιν οὐκ ἀφυεῖς. Εἰσὶ
 δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ποιηταὶ μελῶν, οὓς Βάρδους
 ὀνομάζουσιν. Οὗτοι δὲ μετ' ὀργάνων ταῖς λύραις
 ὁμοίων ᾄδοντες, οὓς μὲν ὑμνοῦσιν, οὓς δὲ βλασ-
 φημοῦσι. Φιλόσοφοί τε τινὲς εἰσι καὶ θεολόγοι
 περιττῶς τιμώμενοι, οὓς Δρουνίδας ὀνομάζουσι.
 Χρῶνται δὲ καὶ μάντεσιν, ἀποδοχῆς μεγάλης ἀξιοῦν-
 τες αὐτούς. Οὗτοι δὲ διὰ τε τῆς οἰνοσκοπίας
 καὶ διὰ τῆς τῶν ἱερῶν θυσίας τὰ μέλλοντα προλέ-
 γουσι, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἔχουσι ὑπήκοον. Μά-
 λιστα δ', ὅταν περὶ τινων μεγάλων ἐπισκέπτωνται,
 παράδοξον καὶ ἄπιστον ἔχουσι νόμιμον. Ἀνθρωπον
 γὰρ κατασπεύσαντες, τύπτουσι μαχαίρᾳ κατὰ τὸν
 ὑπὲρ τὸ διάφραγμα τόπον· καὶ πεσόντος τοῦ πλη-
 γέντιος, ἐκ τῆς πτώσεως καὶ τοῦ σπαραγμοῦ τῶν
 μελῶν, εἴ τι δὲ τῆς τοῦ αἵματος ῥύσεως, τὸ μέλλον
 νοοῦσι, παλαιᾷ τινὶ καὶ πολυχρονίῳ παρατηρήσει περὶ
 τούτων πεπιστευκότες. Ἔθος δ' αὐτοῖς ἐστὶ μὴ
 δένα θυσίαν ποιεῖν ἄνευ φιλοσόφου· διὰ γὰρ τῶν
 ἐμπείρων τῆς θείας φύσεως, ὥσπερ ἐν τινων ὁμοφώ-
 νων, τὰ χαριστήρια τοῖς θεοῖς φασὶ δεῖν προσφέρειν,
 καὶ διὰ τούτων οἶονται δεῖν τὰ γαθὰ αἰτεῖσθαι.
 Οὐ μόνον δ' ἐν ταῖς εἰρηνικαῖς χρείαις, ἀλλὰ καὶ

κατὰ τοὺς πολέμους τούτοις μάλιστα πείθονται,
καὶ τοῖς μελωδοῦσι ποιηταῖς, οὐ μόνον οἱ φίλοι,
ἀλλὰ καὶ οἱ πολέμιοι· πολλάκις δ' ἐν ταῖς παρα-
τάξεσι πλησιαζόντων ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων καὶ
τοῖς ἑφέσειν ἀνατεταμένοις καὶ ταῖς λόγχαις προβε-
βλημέναις, εἰς τὸ μέσον οὔτοι προσελθόντες, παύουσιν
αὐτοὺς, ὥσπερ τινα θηρία κατεπάσαντες. Οὕτως
καὶ παρὰ τοῖς ἀγριωτάτοις βαρβάροις ὁ θυμὸς
εἵκει τῇ σοφίᾳ, καὶ ὁ Ἄρης αἰδεῖται τὰς Μούσας.

(C. 32.) Celtae et Galatae diversi, quamquam Romanis uno Gallorum nomine comprehensi. Galatarum mulieres procerae et feraces; infantes cani. Nulli eorum tam feri, quam Scythiae propinqui, utpote anthropophagi, sicut Britanni Irin incolentes. Aliquo hi Cimmerii, Romanis multisque Europae et Asiae populis infesti, multis videntur iidem, qui postea Cimbri appellati. Et Gallograeci audiunt, propter permixtionem cum Graecis. Eorum immanitas et nefarii aniores.

32. Χρήσιμον δ' ἔστι διορίσαι τὸ παρὰ πολλοῦ,
ἀγνοούμενον. Τοὺς γὰρ ὑπὲρ Μασσαλίας κατοι-
κοῦντες ἐν τῷ μεσογείῳ, καὶ τοὺς παρὰ τὰς Ἄλπεις,
ἔτι δὲ τοὺς ἐπὶ ταύτῃ τῶν Πυρηναίων ὄρειν, Κελτοὺς
ὀνομάζουσι· τοὺς δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς Κελτικῆς εἰς
τὰ πρὸς νότον νεύοντα μέρη, παρὰ τε τὸν ὠκεανὸν
καὶ τὸ Ἐρκύνιον ὄρος καθιδρυμένους, καὶ πάντας
τοὺς ἐξῆς μέχρι τῆς Σκυθίας, Γαλάτας προσηγο-
ρεῖουσιν. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάλιν πάντα ταῦτα τὰ
ἔθνη συλλήβδην μιᾷ προσηγορίᾳ περιλαμβάνουσιν,
ὀνομάζοντες Γαλάτας ἅπαντας. Αἱ δὲ γυναῖκες
τῶν Γαλατῶν οὐ μόνον τοῖς μεγέθεσι παραπλήσιοι
τοῖς ἀνδράσιν εἰσίν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀλκαῖς ἐνάμιλλοι.
Τὰ δὲ παιδία παρ' αὐτοῖς ἐκ γενετῆς ὑπάρχει πολὺ
κατὰ τὸ πλεῖστον· προβαίνοντες δὲ ταῖς ἡλικίαις,

εἰς τὸ τῶν πατέρων χρῶμα ταῖς χρόαις μετασχημα-
 τίζονται. Ἀγριωτάτων δὲ ὄντων τῶν ὑπὸ τὰς
 ἄρκτους κατοικοῦντων καὶ τῶν τῇ Σκυθίᾳ πλησιο-
 χόρων, φασὶ τινὰς ἀνθρώπους ἐσθίειν, ὥσπερ καὶ
 τῶν Βρεττανῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν ὀνομαζομένην
 Ἴριν. Διαβεβοημένης δὲ τῆς τούτων ἀλκῆς καὶ
 ἀγριότητος, φασὶ τινες ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις
 τοὺς τὴν Ἀσίαν ἅπασαν καταδραμόντας, ὀνομαζομέ-
 νους δὲ Κιμμερίους, τοὺτους εἶναι, βραχὺ τοῦ χρό-
 νου τὴν λέξιν φθείραντος ἐν τῇ τῶν καλουμένων
 Κίμβρων προσηγορίᾳ. Ζηλοῦσι γὰρ ἐκ παλαιού
 ληστεύειν ἐπὶ τὰς ἀλλοτρίας χώρας ἐπερχόμενοι, καὶ
 καταφρονεῖν ἀπάντων. Οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ τὴν μὲν
 Ῥώμην ἐλόντες, τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς συλήσαν-
 τες, καὶ πολλὴν μὲν τῆς Εὐρώπης, οὐκ ὀλίγην δὲ
 καὶ τῆς Ἀσίας φορολογήσαντες, καὶ τῶν καταπολε-
 μηθέντων τὴν χώραν κατοικήσαντες· οἱ διὰ τὴν
 πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐπιπλοκὴν Ἑλληνογαλάται κλη-
 θέντες· τὸ δὲ τελευταῖον, πολλὰ καὶ μεγάλα στρα-
 τόπεδα Ῥωμαίων συντρίψαντες. Ἀκολούθως δὲ τῇ
 καθ' αὐτοὺς ἀγριότητι, καὶ περὶ τὰς θυσίας ἐκτόπως
 ἀσεβοῦσι. Τοὺς γὰρ κακούργους κατὰ πενταετη-
 ρίδα φυλάξαντες, ἀνασκολοπίζουσι τοῖς θεοῖς, καὶ
 μετ' ἄλλων πολλῶν ἀπαρχῶν καθ' ἀγίζουσι, πυρᾶς
 παμμεγέθεις κατασκευάζοντες. Χρῶνται δὲ καὶ
 τοῖς αἰχμαλώτοις ὥς ἱερεῖοις πρὸς τὰς τῶν θεῶν
 τιμὰς. Τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ τὰ κατὰ πόλεμον
 ληφθέντα ζῶα μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀποκτείνουσιν,
 ἢ κατακαίουσιν, ἢ τισιν ἄλλαις τιμωρίαις ἀφανίζουσι.

Γυναῖκας δ' ἔχοντες εὐειδεῖς, ἥκιστα ταύταις προσέ-
χουσιν, ἀλλὰ πρὸς τὰς τῶν ἀρρένων ἐπιπλοκάς ἐκ-
τόπως λυσσῶσιν. Εἰώθασιν δ' ἐπὶ δορατῖς θηρίων
χαμαὶ καθεύδοντες, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν παρα-
κοίτοις συγκυλλεσθαι. Τὸ δὲ πάντων παραδοξότα-
τον, τῆς ἰδίας εὐσχημοσύνης ἀφροντιστοῦντες, τὴν
τοῦ σώματος ὥραν εὐκόπως ἐτέροις προίενται· καὶ
τοῦτο αἰσχρὸν οὐχ ἡγοῦνται, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅταν τις
αὐτῶν χαριζομένων μὴ προσδέξηται τὴν διδομένην
χάριν, ἄτιμον ἡγοῦνται.

(C. 33.) Celtis finitimi Celtiberi, h. e. Iberes et Celtæ, post
mutua bella connubiis iuncti, et eamque coniunctionem gloriosi
diuque inuicti. Eorum arma et tela, singulari modo fabricata:
pugnandi ratio. Munditici studiosi corpus ac dentes urina abluunt.

33. Ἡμεῖς δ' ἀρκούντως περὶ τῶν Κελτῶν εἰρη-
κότες, μεταβιβάσομεν τὴν ἱστορίαν ἐπὶ τοὺς πλη-
σιοχώρους τούτοις Κελτίβηρας. Οὗτοι γὰρ τὸ
παλαιὸν περὶ τῆς χώρας ἀλλήλοις διαπολεμήσαντες,
οἱ τε Ἰβηρες καὶ οἱ Κελτοί, καὶ μετὰ ταῦτα διαλυ-
θέντες, καὶ τὴν χώραν κοινῇ κατοικήσαντες, ἔτι δ'
ἐπιγαμίας πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι, διὰ τὴν
ἐπιμίξιαν λέγονται ταύτης τεχεῖν τῆς προσηγορίας.
Λυοῖν δ' ἔθνων ἀλκίμωνι μιχθέντων, καὶ χώρας
ὑποκειμένης ἀγαθῆς, συνέβη τοὺς Κελτίβηρας ἐπὶ
πολὺ τῇ δόξῃ προελθεῖν, καὶ Ῥωμαίοις πολλοὺς
χρόνους ἀντιταξαμένους, μόλις καταπολεμηθῆναι.
Δοκοῦσι δ' οὗτοι κατὰ τοὺς πολέμους οὐ μόνον
ἵππεῖς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ πεζοὺς παρέχεσθαι δια-
φόρους ταῖς ἀλκαῖς καὶ ταῖς καρτερίαις. Φοροῦσι
δ' οὗτοι σάγους μέλανας τραχεῖς, καὶ παραπλήσιον

ἔχοντας τὸ ἔρπον ταῖς αἰγelaῖς θριξίν. Ὀπλίζονται
 δέ τινες τῶν Κελτιβήρων Γαλατικοῖς θυρεοῖς κούφοις·
 τινὲς δὲ κυρταῖς κυκλοτρέσιν, ἀσπίδων ἐχούσαις
 τὰ μεγέθη. Καὶ περὶ τὰς κνήμας τριχίνας εἰλοῦσι
 κνημίδας· περὶ δὲ τὰς κεφαλὰς κράνη χαλκᾷ περι-
 τίθενται φοινικοῖς ἡσκημένα λόφοις. Ξίφη δὲ
 ἀμφίστομα καὶ σιδήρεω διαφόρῳ κεχαλευμένα φο-
 ροῦσιν, ἔχοντες σπιθαμαίας παραξίφιδας, αἷς
 χρῶνται κατὰ τὰς ἐν ταῖς μάχαις συμπλοκάς. Ἴδιον
 δέ τι παρ' αὐτοῖς ἐστὶ περὶ τὴν τῶν [ὅπλων καὶ]
 ἀμυντηρίων κατασκευήν. Ἐλάσματα γὰρ σιδήρου
 κατακρύπτουσιν εἰς τὴν γῆν, καὶ ταῦτα ἐῶσι,
 μέχρις ἂν ὅτου διὰ τὸν χρόνον τοῦ τοῦ περιφαγόν-
 τος τὸ ἀσθενὲς τοῦ σιδήρου, καταλειφθῇ τὸ στε-
 ρεώτατον· ἐξ οὗ κατασκευάζουσι διάφορα ξίφη, καὶ
 ἄλλα τὰ πρὸς πόλεμον ἀνήκοντα. Τὸ δ' οὕτω
 κατασκευασθὲν ὄπλον, πᾶν τὸ ὑποπεσὸν διαίρει·
 ἀφ' οὗπερ οὔτε θυρεός, οὔτε κράνος, οὔτε ὅστις
 ὑπομένει τὴν πληγὴν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς
 τοῦ σιδήρου. Διμάχαι δ' ὄντες, ἐπειδὴν ἀπὸ τῶν
 ἵππων ἀγωνισάμενοι νικήσωσι, καταπηδῶντες, καὶ
 τὴν τῶν πεζῶν τάξιν μεταλαμβάνοντες, θαυμαστάς
 ποιοῦνται μάχας. Ἴδιο δέ τι καὶ παράδοξον
 νόμιμον παρ' αὐτοῖς ἐστὶ. Ἐπιμελεῖς γὰρ ὄντες
 καὶ καθάριοι ταῖς διαίταις, ἐν ἔργον ἐπιτηδεύουσι
 βάνυσον καὶ πολλῆς ἀκαθαρσίας κεκοινωνηκός·
 παρ' ἕκαστα γὰρ τὸ σῶμα λούουσιν οὖρῳ, καὶ τοὺς
 ὀδόντας παραιτίβοντες, ταύτην ἡγοῦνται θεραπείαν
 εἶναι τοῦ σώματος.

(C. 34.) Saevi in maleficos et hostes, mites et maxime hospitales in peregrinos, carnibus, mulso, melle exterisque vinis fruuntur. Inter vicinas gentes Vaccaci cultissimi; Lusitani fortissimi: quibus varia sunt arma, corpus agile, expeditum et saltatione exercitum: ut etiam in bellis ad numerum praecedant pacanas canentes. Cacterum latrocinii, tamquam honesto vitae genere, victum quaerunt

34. Τοῖς δ' ἤθεσι πρὸς μὲν τοὺς κακοῦργους καὶ πολεμίους ὑπάρχουσι ὥμοι, πρὸς δὲ τοὺς ξένους ἐπιεικεῖς καὶ φιλάνθρωποι. Τοὺς γὰρ ἐπιδημήσαντας ξένους ἅπαντας ἀξιοῦσι παρ' αὐτοῖς ποιεῖσθαι τὰς καταλύσεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀμιλλῶνται περὶ ξενίας· οἷς δ' ἂν οἱ ξένοι συνακολουθήσωσι, τούτους ἐπαινοῦσι καὶ θεοφιλεῖς ἡγοῦνται. Τροφαῖς δὲ χρῶνται κρέασι παντοδαποῖς καὶ δασιλέσι, καὶ οἶνομέλιτος πόματι, χορηγούσης τῆς χώρας τὸ μέλι παμπληθές· τὸν δ' οἶνον παρὰ τῶν ἐπιπλεόντων ἐμπόρων ἀνοῦμενοι. Χαριέστατον δὲ τῶν πλησιοχώρων ἐθνῶν αὐτοῖς ἐστὶ τὸ τῶν Οὐακκαίων ὀνομαζομένων σύστημα. Οὗτοι γὰρ καθ' ἕκαστον ἔτος διαιροῦμενοι τὴν χώραν, γεωργοῦσι, καὶ τοὺς καρποὺς κοινοποιοῦμενοι, μεταδιδόασιν ἑκάστῳ τὸ μέρος· καὶ τοῖς νοσφισαμένοις τι γεωργοῖς θάνατον τὸ πρόστιμον τεθεύκασιν. Τῶν δὲ Ἰβήρων ἀλκιμώτατοι μὲν εἰσιν οἱ καλούμενοι Λυσιτανοί, φοροῦσι δ' ἐν τοῖς πολέμοις πέλτας μικρὰς παντελῶς, διαπεπλεγμένας νεύροις, καὶ δυναμένας σκέπειν τὸ σῶμα περιττότερον διὰ τὴν στερεότητα. Ταύτην δ' ἐν ταῖς μάχαις μεταφέροντες εὐλύτως, ἄλλοτε ἄλλως ἀπὸ τοῦ σώματος διακρούονται φιλοτέχνως πᾶν τὸ φερόμενον ἐπ' αὐτοὺς βέλος. Χρῶνται δὲ καὶ σαυνίοις ὀλοσιδήροις ἀγκιστρῶδεσι· φοροῦσι δὲ

κράνη καὶ ξίφη παραπλήσια Κελτίβερσιν. Ἀκον-
 τίζουσι δὲ εὐστόχως καὶ μακρὰν, καὶ καθόλου
 καρτεροπλήγεις ὑπάρχουσιν. Εὐκίνητοι δὲ ὄντες
 καὶ κοῦφοι, ῥαδίως καὶ φεύγουσι καὶ διώκουσι.
 Κατὰ δὲ τὰς ἐν ταῖς συστάσεσι τῶν δεινῶν ὑπομονὰς
 πολὺ λείπονται τῶν Κελτιβήρων. Ἐπιτηδεύουσι
 δὲ κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ὄρχησιν τινα κούφην καὶ
 περιέχουσαν πολλὴν εὐτολίαν σκελῶν· ἐν δὲ τοῖς
 πολέμοις πρὸς θυμὸν ἐμβαλίνουσι, καὶ παιᾶνας
 ᾄδουσιν, ὅταν ἐπίωσι τοῖς ἀντιτεταγμένοις. Ἴδιον
 δὲ τι παρὰ τοῖς Ἰβηρσι καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Λυ-
 σιτανοῖς ἐπιτηδεύεται. Τῶν γὰρ ἀκμαζόντων ταῖς
 ἡλικίαις οἱ μάλιστα ἀπορώτατοι ταῖς οὐσίαις, ῥῶμη
 δὲ σώματος καὶ θράσει διαφέροντες, ἐφοδιάσαντες
 αὐτοὺς ἀλκῇ καὶ τοῖς ὅπλοις, εἰς τὰς ὀρεινὰς δυσ-
 χωρίας ἀθροίζονται· συστήματα δὲ ποιήσαντες
 ἀξιόλογα, κατατρέχουσι τὴν Ἰβηρίαν, καὶ ληστεύοντες
 πλούτους ἀθροίζουσι, καὶ τοῦτο διατελοῦσι πρᾶν-
 τες μετὰ πάσης καταφρονήσεως· κούφοις γὰρ
 χρώμενοι καθοπλισμοῖς, καὶ παντελῶς ὄντες εὐκίνητοι
 καὶ ὀξεῖς, δυσχειρότατοι τοῖς ἄλλοις εἰσὶ. Καθόλου
 δὲ τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι δυσχωρίας καὶ τραχύτητας
 ἡγούμενοι πατρίδας εἶναι, εἰς ταύτας καταφεύγουσι
 δυσδιεξόδους οὐσας μεγάλως καὶ βαρεῖσι στρατοπέ-
 δοις. Διὸ καὶ Ῥωμαῖοι πολλάκις ἐπ' αὐτοὺς
 στρατεύσαντες, τῆς μὲν πολλῆς καταφρονήσεως
 ἀπέστησαν αὐτοὺς, εἰς τέλος δὲ τὰ ληστήρια κατα-
 λῦσαι πολλάκις φιλοτιμηθέντες, οὐκ ἠδυνήθησαν.

(C. 35.) Praestat Iheria argenti fodinis. Nam incendio sylvarum in montibus Pyrenaeis primum fertur argenti copia provenisse; cuius pretium dum nesciebant indigenae, Phoenices allecti, permutandis mercibus ingentem quaestum fecerunt.

35. Ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τῶν Ἰβηρῶν διήλθομεν, οὐκ ἀνοίκειον εἶναι διαλαμβιάμενον περὶ τῶν ἐν αὐτῇ μεταλλῶν ἀργυρείων διελθεῖν. Αὕτη γὰρ ἡ χώρα σχεδὸν τι πλεῖστον καὶ κάλλιστον ἔχει μεταλλεύμενον ἀργύριον, καὶ πολλὰς τοῖς ἐργαζομένοις παρέχεται προσόδους. Εἴρηται μὲν οὖν ἡμῖν καὶ ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις, ἐν ταῖς περὶ Ἡρακλέους πράξεσι, τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ὄρη τὰ καλούμενα Πυρηναῖα. Ταῦτα δὲ καὶ κατὰ τὸ ὕψος καὶ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπάρχει διάφορα τῶν ἄλλων· παρήκει γὰρ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν μεσημβρίαν θαλάττης σχεδὸν ἄχρι πρὸς τὸν ὑπὸ τὰς ἄρκτους ὠκεανόν, δείρνοντας δὲ τὴν Γαλατίαν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, ἔτι δὲ τὴν Κελτιβηρίαν, παρεκτείνει σταδίους ὡς τριςχιλίους. Πολλῶν δὲ ὄντων ἐν αὐτοῖς δρυμῶν καὶ πυκνῶν τοῖς δένδροις, φασὶν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ὑπὸ τινων νομέων, ἀφέντων πῦρ, κατακαῆναι παντὲλῶς ἅπασαν τὴν ὄρεινὴν χώραν. Διὸ καὶ συχνὰς ἡμέρας συνεχῶς τοῦ πυρὸς ἐπιφλέγοντος, καῆναι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς· καὶ τὰ μὲν ὄρη διὰ τὸ συμβεβηκὸς κληθῆναι Πυρηναῖα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν τῆς κατακεκαυμένης χώρας ἀργύρεον εἶναι πολλῶ, καὶ χωνευθείσης τῆς φύσεως, ἐξ ἧς ὁ ἀργυρὸς κκτασκευάζεται, εὐάκας γενέσθαι πολλοὺς ἀργύρου καθαροῦ. Τῆς δὲ τοῦτου χρείας ἀγνοουμένης παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις, τοὺς Φοίνικας ἐμπορίαις χρωμένους, καὶ τὸ γεγονὸς μαθόντας, ἀγο-

Diod. T. II.

N

ράζειν τὸν ἄργυρον μικρὰς τινὸς ἀντιδόσεως ἄλλων φορτίων. Αἰὶ δὴ τοὺς Φοίνικας μετακομίζοντας εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὰλλα πάντα ἔθνη, μεγάλους περιποιήσασθαι πλούτους. Ἐπὶ τοσοῦτο δὲ τοὺς ἐμπόρους διατεῖναι τῆς φιλοκερδίας, ὥστε ἐπειδιάν, καταγόμεν ὄντων τῶν πλοίων, περιτεύῃ πολὺς ἄργυρος, ἐκκόπτειν τὸν ἐν ταῖς ἀγκύραις μόλιβδον, καὶ ἐκ τοῦ ἀργύρου τὴν ἐκ τοῦ μόλιβδου χρυσίαν ἀλλάττεσθαι. Διόπερ ἐπὶ πολλοὺς χρόνους οἱ Φοίνικες, διὰ τῆς τοιαύτης ἐμπορίας ἐπὶ πολὺν λαβύντες χρόνον αὕξησιν, ἀποικίας πολλὰς ἀπέστειλαν, τὰς μὲν εἰς Σικελίαν καὶ τὰς συνέγγυς ταύτῃ νήσους, τὰς δὲ εἰς τὴν Λιβύην, καὶ Σαρδόνα, καὶ τὴν Ἰβηρίαν.

(C. 36.) Sed posthac Iberi ipsi in metalla inoubuere, exercen-
tibus opus plebeis: Iberia Romanorum potestati subiecta, et fre-
quentati sunt per mancipia coempti labores, et magna inde vecti-
galia redundarunt.

36. Ὅτερον δὲ πολλὰς χρόνοις οἱ μὲν Ἰβηρες, μαθόντες τὰ περὶ τὸν ἄργυρον ἰδιώματα, κατασκεύα-
σαν ἀξιόλογα μέταλλα· διόπερ ἄργυρον κάλλιστον
καὶ σχεδὸν τι πλείστον κατασκευάζοντες, μεγάλας
ἐλάβανον προσόδους. Ὁ δὲ τρόπος τῆς μεταλλείας
καὶ τῶν ἔργων τοιοῦτός τις ἐστὶ παρὰ τοῖς Ἰβηρσιν.
Οὔτων χαλκοῦ καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μετάλλων
θαυμασιῶν, οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὰ χαλκουργεῖα, τὸ
τέταρτον μέρος χαλκοῦ καθαροῦ ἐκ τῆς ὀρυτιμένης
γῆς λαμβάνουσι. Τῶν δὲ ἀργυρευόντων τινὲς ἰδιω-
τῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις Εὐβοϊκὸν ἐξαίρουσι τάλαντον.
Πᾶσα γὰρ ἡ βῶλός ἐστι ψήγματος συμπεπηγότος

καὶ ἀπολάμποντος μεστή. Διὸ καὶ θαυμάσαι τις ἂν
 τὴν τε τῆς χώρας φύσιν, καὶ τὴν φιλοπονίαν τῶν ἐρ-
 γάζομένων αὐτὴν ἀνθρώπων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον
 οἱ τυχόντες τῶν ἰδιωτῶν προσεκατέρουν τοῖς μεταλλο-
 τοις, καὶ μεγάλους ἀπεφέροντο πλούτους διὰ τὴν
 ἐτοιμότητα καὶ δαψίλειαν τῆς ἀργυρεΐτιδος γῆς· ὅστε-
 ρον δὲ τῶν Ῥωμαίων κρατησάντων τῆς Ἰβηρίας, πλη-
 θος Ἰταλικὸν ἐπεπόλασε τοῖς μεταλλοτοῖς, καὶ μεγά-
 λους ἀπεφέροντο πλούτους διὰ τὴν φιλοκερδίαν.
 Ἰσπανοὶ γάρ πληθος ἀνδραπόδων, παραδιδόασιν
 τοῖς ἐφεστηκόσι ταῖς μεταλλικαῖς ἐργασίαις. Οὗτοι δὲ
 κατὰ πλείονας τόπους ἀνοίξαντες στόμια, καὶ κατὰ
 βάθους ὀρύττοντες τὴν γῆν, ἐρευνῶσι τὰς πολυαργύ-
 ρους καὶ πολυχρύσους πλάκας τῆς γῆς· καταβαίνον-
 τές τε, οὐ μόνον εἰς μῆκος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸ βάθος
 παρεκτείνοντες ἐπὶ πολλοὺς σταδίους τὰ ὀρύγματα,
 καὶ πλαγίους καὶ σκολιὰς διαδύσεις ποικίλως μεταλ-
 λουργοῦντες, ἀνάγουσιν ἐκ βυθῶν τὴν τὸ κέρδος
 αὐτοῖς παρεχομένην βῶλον.

(C. 37.) Atticis ditiora sunt et benigniora metalla Iberorum: qui
 fluvios subterraneos obliquis fossis intercipiunt, et ad hauriendas in
 fodinis aquas machinis Aegyptiacis (cochleis, v. I, 34.) utuntur, ut
 Archimede inventis.

37. Μεγάλην δ' ἔχει παραλλαγὴν τὰ μέταλλα
 ταῦτα συγκρινόμενα τοῖς κατὰ τὴν Ἀιτικὴν. Ἐκεῖνα
 μὲν γὰρ οἱ μεταλλεύοντες, καὶ πρὸς ταῖς ἐργασίαις
 μεγάλας προὔεμενοι δαπάνας, ἃ μὲν ἤλπισαν ἐνίοτε
 λαβεῖν οὐκ ἔλαβον, ἃ δὲ εἶχον ἀπέβηλον· ὥστε δα-
 κεῖν αὐτοὺς ὥσπερ αἰνίγματος τρόπον ἀνελθεῖν. Οἱ
 δὲ κατὰ τὴν Ἰσπανίαν μεταλλουργοὶ ταῖς ἐλπίσι με-

γάλους σωρεύουσι πλούτους ἐκ τούτων τῶν ἐργασιῶν. Τῶν γὰρ πρώτων ἐργῶν ἐπιτυγχανομένων διὰ τὴν τῆς γῆς εἰς τοῦτο τὸ γένος ἀρετὴν, αἱ μᾶλλον εὐρίσκουσι λαμπροτέρας φλέβας, γεμούσας ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. Πᾶσα γὰρ ἡ ἀννεγγυς διαπέπλεκται πολυμερῶς τοῖς ἐλιγμοῖς τῶν ῥάβδων. Ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ βάθους ἐπιπίπτουσι ποταμοῖς θέουσιν ὑπὸ τὴν γῆν, ὧν τῆς βίας περιγίνονται, διακλύπτοντες τὰς ῥύσεις αὐτῶν τὰς ἐπιπιπτούσας τοῖς ὀρύγμασι πλαγίως. Ταῖς γὰρ ἀδιαφεύστοις τοῦ κέρδους προσδοκίαις πιεζόμενοι, πρὸς τὸ τέλος ἄγουσι τὰς ἰδίας ἐπιβολάς· καὶ τὸ πάντων παραδοξότατον· ἀπαρύτουσι γὰρ τὰς ῥύσεις τῶν ὑδάτων τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λεγομένοις κοχλίαις, οὓς Ἀρχιμήδης ὁ Συρακούσιος εὑρεν, ὅτε παρήγαγεν εἰς Αἴγυπτον· διὰ δὲ τούτων συνεχῶς ἐκ διαδοχῆς παραδιδόντες μέχρι τοῦ σιτομίου, τὸν τῶν μετάλλων τόπον ἀναξηραίνουσι, καὶ κατασιενύζουσαι εὐθετον τὴν πρὸς τὰς ἐργασίας πραγματείαν. Φιλοτέχνου δ' ὄντος τοῦ ὀργάνου καθ' ὑπερβολὴν, διὰ τῆς τυχοῦσης ἐργασίας ἅπλετον ὕδωρ ἀναρρίπτειται παραδόξως, καὶ αἶν τὸ ποτάμιον ῥεῦμα ῥαδίως ἐκ βυθοῦ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκχέεται. Θαυμάσαι δ' ἂν τις εἰκότως τοῦ τεχνίτου τὴν ἐπίνοιαν, οὐ μόνον ἐν ταύτοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς καὶ μείζουσι, διαβεβοημένοις κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος, ὅταν ἐπὶ τὴν Ἀρχιμήδους ἡλικίαν ἔλθωμεν, ἀκριβῶς διεξιμέν.

(C. 38.) *Servorum ad metalla damnatorum misera conditio. Sed Poeni et Itali inde opes reportarunt. Praeterea et stannum in Ibe-*

ria effoditur, dictaque hirc sunt insulae Cassiterides. Eiusdem magnam copiam Britannia in Galliam transmittit.

38. Οἱ δ' οὖν ταῖς ἐργασίαις τῶν μετάλλων ἐν-
 διατρίβοντες, τοῖς μὲν κυρίοις ἀπίστους τοῖς πλή-
 θεισι προσῶδους περιποιοῦσιν· αὐτοὶ δὲ κατὰ γῆς ἐν
 τοῖς ὀρύγμασι καὶ κατ' ἡμέραν καὶ νύκτα κατελαι-
 νόμενοι τὰ σώματα, πολλοὶ μὲν ἀποθνήσκουσι διὰ
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθείας· (ἄναισις γὰρ ἡ
 παῦλα τῶν ἔργων οὐκ ἔστιν αὐτοῖς, ἀλλὰ ταῖς τῶν
 ἐπιστατῶν πληγαῖς, ἀναγκάζοντων ὑπομένειν τὴν
 δεινότητα τῶν κακῶν, ἀταχῶς προέονται τὸ ζῆν·) τι-
 νές δὲ ταῖς δυτάμεσαι τῶν σωμάτων, καὶ ταῖς τῶν ψυ-
 χῶν καρτερίαις ὑπομένοντες, πολὺν χρόνον ἔχουσι
 τὴν ταλαιπωρίαν. Αἰρετώτερος γὰρ αὐτοῖς ὁ θάνα-
 τός ἐστι τοῦ ζῆν, διὰ τὸ μέγεθος τῆς tāλαιπωρίας.
 Πολλῶν δὲ ὄντων περὶ τὰς προειρημένας μετελλείας
 παραδόξων, οὐχ ἥκιστ' ἂν τις θαυμάσῃ, διότι τῶν
 μεταλλουργῶν οὐδὲν πρόσφαιτον ἔχει τὴν ἀρχὴν,
 πάντα δὲ ὑπὸ τῆς Καρχηδονίων φιλαργυρίας ἀνέ-
 χθη, κατ' ὃν καιρὸν τῆς Ἰβηρίας ἐπεκράτουν. Ἐκ
 τούτων γὰρ ἔσχον τὴν ἐπὶ πλεῖον αὐξήσειν, μισθοῦ-
 μενοι τοὺς κρατίστους στρατιώτας, καὶ διὰ τούτων
 πολλοὺς καὶ μεγάλους πολέμους διαπολεμήσαντες.
 Καθόλου γὰρ αἱ Καρχηδόνιοι διεπολέμουν, οὔτε
 πολιτικοῖς στρατιώταις οὔτε τοῖς ἀπὸ ἰωνυμμάχων
 ἀθροισμένοις πεποιθότις· ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίους καὶ
 Σικελιώτας καὶ τοὺς κατὰ τὴν Αἰβύην κατοικοῦντας
 εἰς τοὺς μεγίστους ἦγον κινδύνους, καταπλουτομα-
 γοῦντες ἅπαντας διὰ τὴν ἐκ τῶν μετάλλων γινομέ-
 νην εὐπορίαν. Δεινοὶ γὰρ, ὥς ἔοικεν, ὑπῆρξαν οἱ

Φοίνικες ἐκ παλαιῶν χρόνων εἰς τὸ κέρδος εὐρεῖν· οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, εἰς τὸ μηδὲν μηδενὶ τῶν ἄλλων καταλιπεῖν. Γίνεται δὲ καὶ κασσιτέρος ἐν πολλοῖς τόποις τῆς Ἰβηρίας, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς εὐρισκόμενος, ὥς ἐν ταῖς ἱστορίαις τινὲς τεθρυλλήκασιν, ἀλλ' ὀρυτιτόμενος [καὶ χωνευόμενος] ὁμοίως ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ. Περὶ γὰρ τῆς τῶν Λυσιτανῶν χώρας ἐστὶ μέταλλα πολλὰ τοῦ κασσιτέρου, κατὰ τὰς προκειμένας τῆς Ἰβηρίας ἐν τῷ ὠκεανῷ νησίδας, τὰς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Κασσιτερίδας ὀνομασμένας. Πολὺς δὲ καὶ ἐκ τῆς Βρετανικῆς νήσου διακομίζεται πρὸς τὴν καταντικρὺ κειμένην Γαλατίαν, καὶ διὰ τῆς μεσογείου Κελτικῆς ἐφ' ἵππων ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἄγεται παρὰ τε τοὺς Μασσαλιώτας καὶ εἰς τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ναρθῶνα. Αὕτη δ' ἔστιν ἄποικος μὲν Ῥωμαίων, διὰ δὲ τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν εὐπορίαν μέγιστον ἐμπόριον ἔχουσα τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις.

(C. 39.) Sequuntur Ligures (cfr. IV, 20): quorum aspera et sterilis terra; corpora ex assidujs laboribus macilentia et nervosa; victus maxime tenuis; feminae virili robore praeditae; arma partim leviora Romanis, partim ad horum similitudinem conformata; durissima omnium vita, animique ad subeunda quaecvis terra marique pericula praeconi.

39. Ἡμεῖς δὲ ἐπεὶ τὰ κατὰ τοὺς Γαλάτας καὶ τοὺς Κελτίβηρας, ἔτι δ' Ἰβηρας διήλθομεν, ἐπὶ τοὺς Λίγυρας μεταβησόμεθα. Οὗτοι γὰρ νέμονται χώραν τραχεῖαν καὶ παντελῶς λυπρὰν· τοῖς δὲ πόνοις καὶ ταῖς κατὰ τὴν λειτουργίαν συνεχέσει κακοπαθείαις ἐπίπονόν τινα βίον καὶ ἀτυχῇ ζῶσι. Καταδένδρου γὰρ τῆς χώρας οὕσης, οἱ μὲν αὐτῶν ὑλοτομοῦσι

δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, σιδηροφοροῦντες ἐνεργοὺς πελ-
 κεις καὶ βαρεῖς, οἱ δὲ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι, τὸ πλεῖον
 πέτρας λατομοῦσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τραχύτη-
 τος. Οὐδεμίαν γὰρ βῶλον τοῖς ἐργαλείοις ἀνασπῶ-
 σιν ἄνευ λίθου· καὶ τοιαύτην ἔχοντες ἐν τοῖς ἔργοις
 κακοπάθειαν, τῇ συνεχείᾳ περιγίνονται τῆς φύσεως·
 καὶ πολλὰ μοχθήσαντες, ὀλίγους καρποὺς καὶ μόλις
 λαμβάνουσιν. Διὰ δὲ τὴν συνέχειαν τῶν γυμνασιῶν,
 καὶ τὸ τῆς τροφῆς ἑλλιπές, τοῖς σώμασιν ὑπάρχουσι
 ἰσχυροὶ καὶ εὐτοιοί. Πρὸς δὲ τὴν κακοπάθειαν ταύ-
 την συνεργοὺς ἔχουσι τὰς γυναῖκας, ἐθισμένας ἐπί-
 σης τοῖς ἀνδράσιν ἐργάζεσθαι. Κυνηγίας δὲ ποιοῦν-
 ται συνεχεῖς, ἐν αἷς πολλὰ τῶν θηρίων χειρούμενοι,
 τὴν ἐκ τῶν καρπῶν σπάνιν διορθοῦνται. Διόπερ
 ἐμβιοῦντες ὄρεσι χιονοβολουμένοις, καὶ τραχύτητας
 ἀπίστους ὄρειβατεῖν εἰωθότες, εὐτοιοὶ καὶ μνώδεις
 γίνονται τοῖς σώμασιν. Ἔνιοι δὲ διὰ τὴν παρ' αὐ-
 τοῖς σπανοκαρπίαν πίνουνσι μὲν ὕδωρ, σαρκοφαγοῦσι
 δὲ τὰς τῶν ἡμέρων τε καὶ ἀγρίων ζώων σάρκας, καὶ
 τῶν ἀπὸ τῆς χώρας λαγάνων ἐμπίπλκνται, τὴν χώραν
 ἔχοντες ἄβατον τοῖς προσφιλεστάτοις τῶν θεῶν Δι-
 μητρὶ καὶ Διονύσῳ. Νυκτερεύουσι δ' ἐπὶ τῆς χώρας
 σπανίως μὲν ἐν τισὶν εὐτελέσιν ἐπαύλεσιν, ἢ καλιαῖς·
 τὰ δὲ πολλὰ ἐν ταῖς κοίλαις πέτραις καὶ τοῖς σπη-
 λαίοις αὐτοφνέσι, καὶ δυναμένοις σκέπην ἱκανὴν
 παρέχεσθαι. Ἀκολοῦθως δὲ τούτοις καὶ τὰλλα ποι-
 οῦσι, διαφυλάττοντες τὸν ἀρχαῖον καὶ ἀκατάσκευον
 βίον. Καθόλου δ' ἐν τοῖς τόποις αἱ μὲν γυναῖκες
 ἀνδρῶν, οἱ δὲ ἄνδρες θηρίων ἔχουσιν εὐτοίαν καὶ

ἀλκήν. Πολλάκις γοῦν φασὶν ἐν ταῖς στρατείαις τὸν μέγιστον τῶν Γαλατῶν ὑπὸ Αἰγυος ἰσχυροῦ παρτελῶς ἐκ προκλήσεως μονομαχήσαντα ἀνιρῆσθαι. Ὀπλισμὸν δ' ἔχουσιν οἱ Αἰγυες ἐλαφρότερον τῶν Ῥωμαίων τῇ κατασκευῇ. Σκεπάζει γὰρ αὐτοὺς παραμήκης θυρεὸς εἰς τὸν Γαλατικὸν ὄνυχμον δεδημιουργημένος, καὶ χιτῶν συνειλημμένος ζωστήρι· καὶ περιτίθεται θηρίων δοράς καὶ ξίφος σύμμετρον. Τινὲς δὲ αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς Ῥωμαίων πολιτείας μετεσχημάτισαν τὸν ὄπλισμόν, ἑξομοιοῦντες ἑαυτοὺς τοῖς ἡγουμένοις. Θρασεῖς δ' εἰσὶ καὶ γενναῖοι, οὐ μόνον εἰς πόλεμον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ περιστάσεις τὰς ἔχουσας δεινότητος. Ἐμπορευόμενοι γὰρ πλέουσι τὸ Σαρδῶν καὶ τὸ Αἰβυκὸν πέλαγος, ἐτοιμῶς ἑαυτοὺς ὀπίτοντες εἰς ἀβροθήτους κινδύνους. Σκάφεισι γὰρ χρώμενοι τῶν σχεδίων εὐτελεστέροις, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ ταῦν χρησίμοις ἥκιστα κατεσκευασμένοις, ὑπομένουσι τὰς ἐκ τῶν χειμῶνων φοβερωτάτας περιστάσεις καταπληκτικῶς.

(C. 40.) Tyrrheni et terra potentes, et classe praestantes, obiecto Italiae mari nomen dederunt. Militiae pedestris tubaeque inventores, victoribus, sella curuli, toga praetexta, etiam porticibus domorum primum usi sunt: iidem literis dediti, prodigiorum disciplinam vitaeque elegantiam expoliverunt, beati terrae fertilitate. Sed ad extremum, abiecta virtute, compotationibus et ignavia veterem gloriam perditum iere.

40. Λείπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τῶν Τυρρηνῶν. Οὗτοι γὰρ τὸ μὲν παλαιὸν ἀνδρεία διενέγκαντες, χρόραν πολλὴν κατεκτήσαντο, καὶ πόλεις ἀξιολόγους καὶ πολλὰς ἔκτισαν. Ὁμοίως δὲ καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσιν ἰσχύσαντες, καὶ πολλοὺς χρόνους θαλαττοκρατήσαντες, τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἰταλίαν πέλαγος ἀφ'

ἑαυτῶν ἐποίησαν Τυρρῶνικὸν προσαγορευθῆναι· τὰ
 δὲ κατὰ τὰς περὶ τὰς δυνάμεις ἐκπονήσαντες, τὴν τε
 σάλπιγγα [λεγομένην] ἐξεῦρον, εὐχρηστοτάτην μὲν
 εἰς τοὺς πολέμους, ἀπ' ἐκείνων δ' ὀνομασθεῖσαν
 Τυρρῶνιν, τὸ, τε περὶ τοὺς ἡγούμενους στρατηγούς
 ἀξίωμα κατεσκεύασαν, περιθέντες τοῖς ἡγούμενοις
 ῥαβδούχους, καὶ δίφρον ἐλεφάντινον, καὶ περιπόρ-
 φυρον τήβενναν. Ἐν τε ταῖς οἰκίαις τὰ περιστοα
 πρὸς τὰς τῶν θεραπευόντων ὄχλων ταραχὰς ἐξεῦ-
 ρον εὐχρησίαν. Ὡν τὰ πλεῖστα Ῥωμαῖοι μιμησά-
 μενοι καὶ πρὸς τὸ κάλλιστον αὐξήσαντες, μετήνεγ-
 καν ἐπὶ τὴν ἰδίαν πολιτείαν. Γράμματα τε καὶ φυ-
 σιολογίαν καὶ θεολογίαν ἐξεπόνησαν ἐπὶ πλεον, καὶ
 τὰ περὶ τὴν κεραυνοσκοπίαν μάλιστα πάντων ἀν-
 θρώπων ἐξεργάσαντο. Διὸ καὶ μέχρι τῶν νῦν χρό-
 νων οἱ τῆς οἰκουμένης σχεδὸν ὅλης ἡγούμενοι θαν-
 μάζουσι τε τοὺς ἀνδρας, καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς κεραυ-
 νοῖς διοσημείας τούτοις ἐξηγηταῖς χρῶνται. Χώραν
 δὲ νεμόμενοι πάμφορον, καὶ ταύτην ἐξεργαζόμενοι,
 καρπῶν ἀφθονίαν ἔχουσιν, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἀρ-
 κοῦσαν διατροφήν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν δαψιλῇ
 καὶ τρυφῇ ἀνήκουσαν. Παρατίθενται γὰρ δις τῆς
 ἡμέρας τραπέζας πολυτελεῖς, καὶ τὰλλα τὰ πρὸς τὴν
 ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν οἰκεῖα. Στρωματὰς μὲν ἀν-
 θινὰς κατασκευάζοντες, ἐκπωμάτων δ' ἀργυρῶν παν-
 τοδαπῶν πλήθος, καὶ τῶν διακορουντῶν οἰκετῶν οὐκ
 ὀλίγον ἀριθμὸν ἡτοιμακότες. Καὶ τούτων οἱ μὲν
 εὐπρεπεῖα διαφέροντες εἰσιν, οἱ δ' ἐσθῆσι πολυτελε-
 στέραις ἢ κατὰ δουλικὴν ἀξίαν κεκόσμηνται. Οἰκὴ-

σεις τε παντοδαπὰς ἰδιαζούσας ἔχουσι παρ' αὐτοῖς οὐ μόνον οἱ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλευθέρων οἱ πλείους. Καθόλου δὲ τὴν μὲν ἐκ παλαιῶν χρόνων παρ' αὐτοῖς ζηλουμένην ἀλκὴν ἀποβεβλήκασιν, ἐν πό- τοις δὲ καὶ ῥαθυμίαις ἀνάνδροις βιοῦντες, οὐκ ἀλό- γως τὴν τῶν πατέρων δόξαν ἐν τοῖς πολέμοις ἀπο- βεβλήκασιν. Συνεβάλλετο δ' αὐτοῖς πρὸς τὴν τρυ- φὴν οὐκ ἐλάχιστον καὶ ἡ τῆς χώρας ἀρετή· πάμπο- ρον γὰρ καὶ παντελῶς εὐγείον νεμόμενοι χώραν, παν- τὸς καρποῦ πλήθος ἀποθησαυρίζουσιν. Καθόλου γὰρ ἡ Τυρρὸρήνία παντελῶς εὐγείος οὔσα, πεδίοις ἀναπεπταμένοις ἐγκάθεται, καὶ βουνοειδέσιν ἀνα- στήμασι τόπων διείληπται γεωργησίμοις· ὑγρὰ δὲ μετρίως ἐστίν, οὐ μόνον κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τοῦ θέρους καιρὸν.

(C. 41.) Progressus scriptor ad insulas meridionales in Oceano Arabiae, oram eius maritimam et ulteriorem usque ad Gedrosiam, praesertim vero Arabiam felicem, describit. Adiacent plures insulae; sed tres praeceteris memorabiles. Una Sacra, thuris, myrrhac aliorumque aromatum ferox. Altera sepeliendis mortuis. Interse- citur thuris, ac myrrhac brevis historia, addita mentione pascuari.

41. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρὸς ἐσπέραν κεκλιμένης χώρας, καὶ τῆς πρὸς τὰς ἄρκτους νενευκνίας, ἔτι δὲ τῶν κατὰ τὸν ὠκεανὸν νήσων διεξήλθομεν, ἐν μέ- ρει διεξιμεν περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν νήσων, τῶν ἐν ὠκεανῷ τῆς Ἀραβίας τῆς πρὸς ἀνατολὴν κε- κλιμένης, καὶ προσοριζούσης τῇ καλουμένῃ Κεδρω- σίᾳ. Ἡ μὲν γὰρ χώρα πολλαῖς κόμμασι καὶ πόλεσιν ἀξιολόγοις κατοικεῖται, καὶ τούτων αἱ μὲν ἐπὶ χωμά- των ἀξιολόγων κεῖνται, αἱ δ' ἐπὶ γεωλόφων ἢ πε- δίων καθίδρυνται. Ἐχουσι δ' αὐτῶν αἱ μέγιστα

βασιλεία κατεσκευασμένα πολυτελῆς, πλήθος οἰκη-
 τῶρων ἔχοντα, καὶ κτήσεις ἱκανάς. Πᾶσα δ' αὐτῶν
 ἡ χώρα γέμει θρεμμάτων παντοδαπῶν, καρποφο-
 ροῦσα, καὶ τομῆς ἀφ' ὁδόνους παρεχομένη τοῖς βουκή-
 μασι. Ποταμοὶ τε πολλοὶ διαρρέοντες ἐν αὐτῇ, πολ-
 λὴν ἀρδεύουσι χώραν, συντελοῦντες πρὸς τελείαν αὐ-
 ξησιν τῶν καρπῶν. Διὸ καὶ τῆς Ἀραβίας ἡ πρωτεύ-
 ονσα τῇ ἀρετῇ προσηγορίαν ἔλαβεν οἰκίαν, Εὐδαίμων
 ὀνομασθεῖσα. Ταύτης δὲ κατὰ τὰς ἐσχατίας τῆς
 παρωκεανίτιδος χώρας καταντικρὺ νῆσοι κεῖνται
 πλείους, ὧν τρεῖς εἰσὶν ἄξια· τῆς ἱστορικῆς ἀναγρα-
 φῆς· μία μὲν ἡ προσαγορευομένη Ἰερὰ, καθ' ἣν οὐκ
 ἔξεστι τοὺς τετελευτηκότας θάπτειν· ἑτέρα δὲ πλη-
 σίον ταύτης, ἀπέχουσα σταδίους ὡς ἐπτὰ, εἰς ἣν κο-
 μίζουσι τὰ σῶματα τῶν ἀποθανόντων, ταφῆς ἄξιον-
 τες. Ἡ δ' οὖν Ἰερὰ τῶν μὲν ἄλλων καρπῶν ἁμοιρὸς
 ἐστι, φέρει δὲ λιβανωτοῦ τοσοῦτο πλήθος, ὥστε διαρ-
 κεῖν καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην πρὸς τὰς τῶν θεῶν
 τιμὰς· ἔχει δὲ καὶ σμύρνης πλήθος διάφορον, καὶ
 τῶν ἄλλων θυμιαμάτων παντοδαπὰς φύσεις, παρε-
 χομένης πολλὴν εὐωδίαν. Ἡ δὲ φύσις τοῦ λιβανω-
 τοῦ καὶ ἡ κατασκευὴ ἐστὶ τοιάδε· δένδρον ἐστὶ τῷ
 μὲν μεγέθει μικρόν, τῇ δὲ προσόψει τῇ ἀκάνθῃ τῇ
 Αἰγυπτίᾳ τῇ λευκῇ παρεμφερές· τὰ δὲ φύλλα τοῦ
 δένδρου ὅμοια τῇ ὀνομαζομένην ἰτιά· καὶ τὸ ἄνθος
 ἐπ' αὐτῷ φύεται χρυσοειδές· ὁ δὲ λιβανωτὸς γινό-
 μενος ἐξ αὐτοῦ, ὀπίζεται ὡς ἂν δάκρυον. Τὸ δὲ τῆς
 σμύρνης δένδρον ὁμοίον ἐστὶ τῇ σχίνῳ, τὸ δὲ φύλ-
 λον ἔχει λεπτότερον καὶ πυκνότερον· ὀπίζεται δὲ

περισκαφεισης τῆς γῆς ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. Καὶ ὅσα μὲν αὐτῶν ἐν ἀγαθῇ γῇ πέφυκεν, ἐκ τούτων γίνεται δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἕαρος καὶ θερόντος· καὶ ὁ μὲν πυρρόδος ἑαρινὸς ὑπάρχει διὰ τὰς δρόσους, ὁ δὲ λευκὸς θερινός ἐστι. Τοῦ δὲ παλιούρου συλλέγουσι τὸν καρπὸν, καὶ χρῶνται βρωτοῖς καὶ ποτοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἱλίας τὰς θεούσας φαρμάκῳ.

(C. 42.) Thurisera insula inter populares distributa: optima pars cum decimis fructuum regi cedit. Regionis dimensio. Incolunt eam Panchai, mercaturae studiosi. Tertia insula Panchaia, ample incolis frequens, a diversis populis collectis, haecetam urbe Panara, cuius soli incolae absque regio dominatu suis vivunt legibus, tem-ploque Iovis Triphylia clara.

42. Λήγεται δὲ τοῖς ἐγχωρίοις ἡ χώρα καὶ ταύτης ὁ βασιλεὺς λαμβάνει τὴν κρατίστην, καὶ τῶν καρπῶν τῶν γινομένων ἐν τῇ νήσῳ δεκάτην λαμβάνει. Τὸ δὲ πλῆτος τῆς νήσου φασὶν εἶναι σταδίων ὡς διακοσίων. Κατοικοῦσι δὲ τὴν νῆσον οἱ καλούμενοι Παγχιαῖοι, καὶ τὸν τε λιβανωτὸν καὶ τὴν σμύρναν κομίζουσιν εἰς τὸ πέραν, καὶ πωλοῦσι τοῖς τῶν Ἀράβων ἐμπόροις, παρ' ὧν ἄλλοι τὰ τοιαῦτα φροντίζοντες, διακομίζουσιν εἰς τὴν Φοινίκην καὶ κοίλην Συρίαν, ἔτι δὲ εἰς Αἴγυπτον· τὸ δὲ τελευταῖον ἐκ τούτων τῶν τόπων ἐμποροὶ διακομίζουσιν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη νῆσος μεγάλη, τῆς προειρημένης ἀπέχουσα σταδίου τριάκοντα, εἰς τὸ πρὸς ἑὸ μέρος τοῦ ὠκεανοῦ κειμένη, τῷ μήκει πολλῶν τινῶν σταδίων. Ἀπὸ γὰρ τοῦ πρὸς ἡγετολαίης ἀνήκοντος ἀκρωτηρίου φασι θεωρεῖσθαι τὴν Ἰνδικὴν ἕριον, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ διαστήματος. ἔχει δὲ ἡ Παγχυαία κατ' αὐτὴν πολλὰ τῆς ἱστορικῆς ἀνα-

γραφῆς ἄξια· κατοικοῦσι δ' αὐτὴν αὐτόχθονες μὲν, οἱ Παγχαῖτοι λεγόμενοι, ἐπήλυδες δ' Ὠκεανῆται, καὶ Ἰνδοὶ καὶ Σκύθαι καὶ Κρήτες· Πόλις δ' ἔστιν ἄξιό-λογος ἐν αὐτῇ, προσαγορευομένη μὲν Πανάρα, εὐ-δαιμονίᾳ δὲ διαφέρουσα· Οἱ δὲ ταύτην οἰκοῦντες, καλοῦνται μὲν ἱκέται τοῦ Λιὸς τοῦ Τριφυλίου, μό-κοι δ' εἰσὶ τῶν τὴν Παγχαίαν χώραν οἰκούντων αὐ-τόνομοι καὶ ἀβασίλευτοι· Ἄρχοντας δὲ καθιστῶσι καὶ ἐνιαυτὸν τρεῖς· Οἷτοι δὲ θανάτου μὲν οὐκ εἰσὶ κύριοι, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα διακρίνουσι· καὶ αὐτοὶ δὲ οἷτοι τὰ μέγιστα ἐπὶ τοῖς ἱερῆς ἀναφέρουσιν· Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλεως ἀπέχει σταδίους ὥς ἑξη-κοντα ἱερὸν Λιὸς Τριφυλίου, κείμενον μὲν ἐν χώρᾳ πεδινῇ, θαιμαζόμενον δὲ μάλιστα διὰ τε τὴν ἀρ-χαϊότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν τῶν τόπων εὐφρίαν.

(C. 43.) De agri templo circumiacentis amoenitate, fontium ma- gnitudine, arborumque et fructuum varietate Noster (nimis levīs et credulus Euhemerianorum mendaciorum sectator), (C. 44.) it-er de templi aliorumque locorum sacrorum mirificis ornamentis, de Aqua Solis, de monte diis sacro, quem Sellam Coeli et Triphylum Olympum appellant, ac de primis trium gentium accolis, commen- titia multa repetit.

43. Τὸ μὲν οὖν περὶ τὸ ἱερὸν πεδίον συνηρεφές ἐστι παντοίοις δένδροισιν, οὐ μόνον καρποφόροις, ἀλ-λά καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς δυναμένοις τέρπειν τὴν ὄρα-σιν· Κυπαρίττων τε γὰρ ἑξακισίων τοῖς μεγέθεσι, καὶ πλατάνων, καὶ δάφνης, καὶ μυρσίνης καταγέμει, πλη-θύνοντος τοῦ τόπου ναμυτιαίων ὑδάτων· Πλησίον γὰρ τοῦ τεμένους ἐκ τῆς γῆς ἐκπίπτει τηλικαύτῃ τὸ μεγέθος πηγὴ γλυκεῖος ὕδατος, ὥς τε ποταμὸν ἔξ

αὐτῆς γενεσθαι πλωτόν. Ἐκ τούτου δ' εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ὕδατος διαιρουμένου, καὶ τούτων ἀρδευομένων, κατὰ πάντα τὸν τοῦ πεδίου τόπον συνάγκναι δένδρων ὑψηλῶν πεφυκάσι συνεχεῖς· ἐν αἷς πλήθος ἀνδρῶν ἐν τοῖς τοῦ θερούς καιροῖς ἐνδιατρίβει, ὁρνέων τε πλήθος παντοδαπῶν ἐννεοσσεύεται, ταῖς χροαῖς διάφορα, καὶ ταῖς μελωδίαις μεγάλην παρεχόμενα τέρψιν· κηπεῖαι τε παντοδαπαί, καὶ λειμῶνες πολλοὶ καὶ διάφοροι ταῖς χλόαις καὶ τοῖς ἄνθεσιν, ὥστε τῇ θεοπρεπείᾳ τῆς προσόψεως ἄξιον τῶν ἐγχωρίων θεῶν φαίνεσθαι. Ἦν δὲ καὶ τῶν φοινίκων στελέχη μεγάλα καὶ καρποφόρα διαφερόντως, καὶ καρύαι πολλαί, ἀκροδρόων δαφιλεσιάτην τοῖς ἐγχωρίοις ἀπόλαυσιν παρεχόμεναι. Χωρὶς δὲ τούτων ὑπῆρχον ἄμπελοι τε πολλαὶ καὶ παντοδαπαί, αἱ πρὸς ὕψος ἀνηγμέναι, καὶ διαπεπλεγμέναι ποικίλως, τὴν πρόξοψιν ἠδεῖαν ἐποίουν, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ὁπώρας ἐτοιμοτάτην παρείχοντο.

44. Ὁ δὲ ναὸς ὑπῆρχεν ἀξιόλογος ἐκ λίθου λευκοῦ, τὸ μῆκος ἔχων δυοῖν πλέθρων, τὸ δὲ πλάτος ἀνάλογον τῷ μήκει· κίονες δὲ μεγάλαις καὶ παχείαις ὑπῆρξιστο, καὶ γλυφαῖς φιλοτέχνοις διασημμένοις· ἀγάλματά τε τῶν θεῶν ἀξιολογώτατα, τῇ τέχνῃ διάφορα, καὶ τοῖς βίαισι θαυμαζόμενα. Κύκλῳ δὲ τοῦ ναοῦ τὰς οἰκίας εἶχον οἱ θεραπεύοντες τοὺς θεοὺς ἱερεῖς, δι' ὧν ἅπαντα τὰ περὶ τὸ τέμενος διοικεῖτο. Ἀπὸ δὲ τοῦ ναοῦ δρόμος κατεσκευάστω, τὸ μὲν μῆκος σταδίων τεττάρων, τὸ δὲ πλάτος πλέθρου. Παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν ἑκατέραν τοῦ δρόμου χαλκεῖα μεγάλα

κεῖται τὰς βάσεις ἔχοντα τετραγώνους· ἐπ' ἐσχάτου
 δὲ τοῦ δρόμου πηγὰς ἔχει λάβρως ἐκχεομένας ὁ προει-
 ρημένος ποταμός. Ἔστι δὲ τὸ φερόμενον ῥεῦμα τῇ
 λευκότητι καὶ γλυκύτητι διαφέρων, πρὸς τε τὴν τοῦ
 σώματος ὑγίειαν πολλὰ συμβαλλόμενον τοῖς χρωμέ-
 νοις· ὀνομάζεται δὲ ὁ ποταμός οὗτος Ἡλίου Ἰδωρ.
 Περιέχει δὲ τὴν πηγὴν ὅλην κρητὶς λιθίνη πολυτε-
 λής, διατείνουσα παρ' ἑκατέραν πλευρὰν σταδίους τέτ-
 ταρας· ἄχρὶ δὲ τῆς ἐσχάτης κρητίδος ὁ τόπος οὐκ
 ἔστι βάσιμος ἀνθρώπῳ πλήν τῶν ἱερέων. Τὸ δ'
 ὑποκείμενον πεδῖον ἐπὶ σταδίους διακοσίους καθιε-
 ρωμένον ἐστὶ τοῖς θεοῖς, καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ προσόδους
 εἰς τὰς θυσίας ἀναλίσκουσι. Μετὰ δὲ τὸ προειρη-
 μένον πεδῖον ὄρος ἐστὶν ὑψηλόν, καθιερωμένον μὲν
 θεοῖς, ὀνομάζομενον δὲ Οὐρανοῦ Δίφρος, καὶ Τρι-
 φύλιος Ὀλυμπος. Μυθολογοῦσι γὰρ τὸ παλαιὸν
 Οὐρανὸν βασιλεύοντα τῆς οἰκουμένης, προσηγνῶς ἐν-
 διατρέβειν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους
 ἐφορᾶν τὸν τε Οὐρανὸν καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἄστρα·
 ὕστερον δὲ Τριφύλιον Ὀλυμπον κληθῆναι, διὰ τὸ
 τοὺς κατοικοῦντας ἐκ τριῶν ἔθνων ὑπάρχειν. Ὀνο-
 μάζεσθαι γὰρ τοὺς μὲν, Παγχαίους, τοὺς δὲ, Ὠκεα-
 νίτας, τοὺς δὲ, Δωῖους· οὓς ὕστερον ὑπὸ Ἀμμω-
 νος ἐκβλήθηται. Τὸν γὰρ Ἀμμωνά φασι μὴ μόνον
 φυγαδεῦσαι τοῦτο τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις
 αὐτῶν ἄρδην ἄνελειν, καὶ κατασκάψαι τὴν τε Δωϊαν
 καὶ Ἀστερουσίαν. Θυσίαν τε κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῦ-
 τῳ τῷ ὄρει ποιεῖν τοὺς ἱερεῖς μετὰ πολλῆς τῆς
 ἀγνείας.

(C. 45.) Insulae animalia: tres praecipuae urbes: tota regio fecundissima, in primis vini. Incolarum tres classes: sacerdotes, agricolae, milites, quibus pastores accedunt. Agricolarum munia: laboriosissimis praemia decernuntur a sacerdotibus, quibus unis in reliqua bonorum communione et aequali distributione daplum contingit. Vestitus mollis: multa ex auro ornamenta.

45. Μετὰ δὲ τὸ ὄρος τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἄλλην Παγκαίτιν χώραν ὑπάρχειν φασὶ ζώων παντοδαπῶν πλήθος. Ἐχει γὰρ αὐτὴν ἐλέφαντας τε πολλοὺς καὶ λέοντας καὶ παρδάλεις καὶ δορκάδας, καὶ ἄλλα πλείω θηρίῃ, διάφορα ταῖς τε προσόψεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς θαυμαστά. Ἐχει δὲ ἡ νῆσος αὕτη καὶ πόλεις τρεῖς ἀξιολόγους, Τρακίαν, καὶ Σαλίδα, καὶ Ὠκεανίδα. Τὴν δὲ χώραν ὅλην εἶναι καρποφόρον, καὶ μάλιστα οἴνων παντοδαπῶν ἔχειν πλήθος. Εἶναι δὲ τοὺς ἄνδρας πολεμικοὺς, καὶ ἄρμασι χρῆσθαι κατὰ τὰς μάχας ἀρχαῖκῶς. Τὴν δ' ὅλην πολιτείαν ἔχουσι τριμερῇ· καὶ πρῶτον ὑπάρχει μέρος παρ' αὐτοῖς τὸ τῶν ἱερέων, προσκειμένων αὐτοῖς τῶν τεχνιτῶν· δευτέρα δὲ μερὶς ὑπάρχει τῶν γεωργῶν· τρίτη δὲ τῶν στρατιωτῶν, προστιθεμένων τῶν νομέων. Οἱ μὲν οὖν ἱερεῖς τῶν ἀπάντων ἦσαν ἡγεμόνες, τὰς τε τῶν ἀμφισβητήσεων κρίσεις ποιούμενοι, καὶ τῶν ἄλλων τῶν δημοσίᾳ πραττομένων κύριοι. Οἱ δὲ γεωργοὶ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι, τοὺς καρποὺς ἀναφέρουσιν εἰς τὸ κοινόν, καὶ ὅστις ἂν αὐτῶν δοκῇ κάλλιστα γεωργηκέναι, λαμβάνει γέρας ἑξαίρετον ἐν τῇ δικιρᾷ τῶν καρπῶν, κριθεὶς ὑπὸ τῶν ἱερέων ὁ πρῶτος· καὶ ὁ δεύτερος, καὶ οἱ λοιποὶ μέχρι δέκα, προτροπῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων. Παραπλησίως δὲ τοῦτοις καὶ οἱ νομεῖς τὰ τε ἱερεῖα καὶ τὰ ἄλλα παραδιδόασιν

εἰς τὸ δημόσιον, τὰ μὲν ἀριθμῶ, τὰ δὲ σταθμῶ, μετὰ πάσης ἀκριβείας· καθόλου γὰρ οὐδὲν ἔστιν ἰδίᾳ κτήσασθαι πλὴν οἰκίας καὶ κήπου. Πάντα δὲ τὰ γεννήματα καὶ τὰς προσόδους οἱ ἱερεῖς παραλαμβάνοντες, τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστῳ δικαίως ἀπονέμουσι· τοῖς δὲ ἱερεῦσι μόνοις δίδονται διπλάσιον. Χρῶνται δ' ἐσθῆσι μὲν μαλακαῖς, διὰ τὸ παρ' αὐτοῖς πρόβατα ὑπάρχειν διαφέροντα τῶν ἄλλων τὴν μαλακότητα. Φοροῦσι δὲ καὶ κόσμον χρυσοῦν οὐ μόνον αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες· περὶ μὲν τοὺς τραχήλους ἔχοντες στρεπτοὺς κύκλους, περὶ δὲ τὰς χεῖρας ψέλλια· ἐκ δὲ τῶν ὧτων, παραπλησίως τοῖς Πέρσαις, ἐξηρτημένους κρίκους. Τποδέσεισι δὲ καιναῖς χρῶνται, καὶ τοῖς χρώμασι πεποικιλμέναις περιττότερον.

(C. 46.) Militum usus adversus latronum audaciam. Sacerdotum luxuriosissimus habitus: qui genus suum e Creta deducentes, eius rei et alia scilicet documenta, et inscriptiones afferunt. Ad eundem κρητισμὸν sunt referenda, quae Diodorus de metallis et anathematis in hac insula memorabilibus addidit.

46. Οἱ δὲ στρατιῶται λαμβάνοντες τὰς μεμερισμένας συντάξεις, φυλάττουσι τὴν χώραν, διειληφότες ὀχυρώμασι καὶ παρεμβολαῖς. Ἔστι γὰρ τι μέρος τῆς χώρας ἔχον ληστήρια θρασέων καὶ παρὰ νόμων ἀνθρώπων, οἱ τοὺς γεωργοὺς ἐνεδρεῦντες, πολεμοῦσι τούτους. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἱερεῖς πολὺ τῶν ἄλλων ὑπερέχουσι τροφῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν τῷ βίῳ καθαριότησι καὶ πολυτελείαις. Στολὰς μὲν γὰρ ἔχουσι λινὰς, τῇ λευκότητι καὶ μαλακότητι διαφόρους· ποτὲ δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μαλακωτάτων ἐρίων κατεσκευασμένας ἐσθῆτας φοροῦσι. Πρὸς δὲ τούτοις μί-

τρας ἔχουσι χρυσοῦφεις· τὴν δ' ὑπόδεσιν ἔχουσι σαν-
 δάλια ποικίλα φιλοτέχνως εἰργασμένα· χρυσοφοροῦσι
 δ' ὁμοίως ταῖς γυναιξί, πλὴν τῶν ἐνωτίων. Προσε-
 δρεῖν οὖσι δὲ μάλιστα ταῖς τῶν θεῶν θεραπαλαῖς, καὶ
 τοῖς περὶ τούτων ὕμνοις τε καὶ ἐγκωμίοις, μετ' ὧδης
 τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς εἰς ἀνθρώπους εὐεργε-
 σίας διαπορευόμενοι. Μυθολογοῦσι δ' οἱ ἱερεῖς τὸ
 γένος αὐτοῖς ἐκ Κρήτης ὑπάρχειν, ὑπὸ Διὸς ἡγμένοις
 εἰς τὴν Παγχαίαν, ὅτε καὶ ἀνθρώπους ὧν ἐβασί-
 λευε τῆς οἰκουμένης· καὶ τούτων σημεία φέρουσι
 τῆς διαλέκτου, δεικνύντες τὰ πολλὰ διαμένειν παρ'
 αὐτοῖς Κρητικῶς ὀνομαζόμενα· τὴν τε πρὸς αὐτοὺς
 οἰκειότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἐκ προγόνων παρελη-
 φέναι, τῆς φήμης ταύτης τοῖς ἐγγόνοις παραδιδόμε-
 νης αἰ. Ἐδεικνυν δὲ καὶ ἀναγραφὰς τούτων, ἃς
 ἔφασαν τὸν Δία πεποιῆσθαι, καθ' ὃν καιρὸν ἔτι
 καὶ ἀνθρώπους ὧν ἰδρύσατο τὸ ἱερόν. Ἐχει δ' ἡ
 χώρα μέταλλα θαψιλῇ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου, καὶ
 κασσιτέρου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου· καὶ τούτων
 οὐδὲν ἔστιν ἐξενεγκεῖν ἐκ τῆς νήσου. Τοῖς δ' ἱερεῦ-
 σιν οὐδ' ἐξελθεῖν τὸ παράπαν ἐκ τῆς καθιερωμένης
 χώρας· τὸν δ' ἐξελθόντα ἔξουσίαν ἔχει ὁ περιτυχὼν
 ἀποκτεῖναι. Ἀναθήματα δὲ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πολλὰ
 καὶ μεγάλα τοῖς θεοῖς ἀνάκειται, σεσσωρευκότος τοῦ
 χρόνου τὸ πλῆθος τῶν καθιερωμένων ἀναθημάτων.
 Τὰ τε θυρώματα τοῦ ναοῦ θαυμαστάς ἔχει τὰς κα-
 τασκευὰς ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος,
 ἔτι δὲ θύου δεδημιουργημένας. Ἡ δὲ κλίνη τοῦ
 θεοῦ τὸ μὲν μήκος ὑπάρχει πηχῶν ἕξ, τὸ δὲ πλάτος

τεσσάρων· χρυσῇ δὲ ὅλη καὶ τῇ κατὰ μέρος ἐργασίᾳ φιλοτεχνῶς κατασκευασμένη. Παραπλήσιος δὲ καὶ ἡ τροπέα τοῦ θεοῦ καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ πολυτελείᾳ παράκειται πλησίον τῆς κλίνης. Κατὰ δὲ μέσσην τὴν κλίνην ἕστηκε στήλη χρυσῇ μεγάλη, γράμματα ἔχουσα τὰ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερὰ καλούμενα· δι' ὧν ἦσαν αἱ πράξεις Οὐρανοῦ τε καὶ Διὸς ἀναγεγραμμένοι, καὶ μετ' αὐτὰς αἱ Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ὑφ' Ἑρμοῦ προσαναγεγραμμένοι. Περὶ μὲν οὖν τῶν κατασκευῶν τῆς Ἀραβίας ἐν ὠκεανῷ νήσων ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ἑηθεῖσι.

(C. 47.) Redit scriptor ad mare Aegaeum, commemoratque de insulis, exorsus a Samothrace. Quae olim Samos nuncupata, eultaque ab aboriginibus, e Thracia colonos accepit. Antiqua inter Samothracae fama de ponti Euxini in mare Aegaeum eruptione; e qua servati, cum pietatis suae monumentis memoriam rei ad posteros propagarunt.

47. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος κειμένων νῦν διεξιμεν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Σαμοθράκης ποιησάμενοι. Ταύτην γὰρ τὴν νῆσον ἔνιοι μὲν φασὶ τὸ παλαιὸν Σάμον ὀνομασθῆναι· τῆς δὲ νῦν Σάμου κτισθείσης, διὰ τὴν δμωννυμίαν ἀπὸ τῆς παρακειμένης τῇ παλαιᾷ Σύμῳ Θράκης, Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. Ὡκησαν δ' αὐτὴν αὐτόχθονες ἄνθρωποι· διὸ καὶ περὶ τῶν πρώτων γενομένων παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνων οὐδεὶς παραδέδοται λόγος. Ἐνιοι δὲ φασὶ τὸ παλαιὸν Σαόννησον καλούμενην, διὰ τοὺς ἀποικισθέντας ἐκ τῆς Σάμου καὶ Θράκης, Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. Ἐσχῆκασιν δὲ παλαιὰν ἰδίαν διάλεκτον οἱ αὐτόχθονες, ἧς πολλὰ ἐν ταῖς θυσίαις μέχρι τοῦ νῦν τηρεῖται. Οἱ

δὲ Σαμοθράκες ἱστοροῦσι, πρὸ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις γενομένων κατακλυσμῶν, ἕτερον ἐκεῖ μίγαν γενέσθαι, τὸ μὲν πρῶτον, τοῦ περὶ τὰς Κυανέας σιόματος ῥαγέντος, μετὰ δὲ ταῦτα, τοῦ Ἑλληςπόντου. Τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος λίμνης ἔχον τάξιν, μέχρι τοσούτου πεπληρῶσθαι διὰ τῶν εἰσρεόντων ποταμῶν, μέχρις οὗτοῦ διὰ τὸ πληθὺς παρεκχυθὲν τὸ ῥεῦμα λάβρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ πολλὴν μὲν τῆς Ἀσίας τῆς παρὰ θάλατταν ἐπέκλυσεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς ἐπιπέδου γῆς ἐν τῇ Σαμοθράκῃ θάλασσαν ἐποίησε· καὶ διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μεταγενεστέροις καιροῖς ἐνίοις τῶν ἁλιέων ἀγεσπακέναι τοῖς δικτύοις λίθινα κιονόκρανα, ὥς καὶ πόλεων κατακεκλυομένων. Τοὺς δὲ περιλειφθέντας προσαναδραμεῖν εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους τῆς νήσου τόπους· τῆς δὲ θαλάσσης ἀναβαινούσης αἰὲ μᾶλλον, εὗξασθαι τοῖς θεοῖς τοὺς ἐγχωρίους, καὶ διασωθέντας κύκλω περὶ ὅλην τὴν νῆσον ὄρους θέσθαι τῆς σωτηρίας, καὶ βωμοὺς ἰδρύσασθαι, ἐφ' ὧν μέχρι τοῦ νῦν θύειν· ὥς τ' εἶναι φανερόν, ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ κατώκουν τὴν Σαμοθράκην.

(C. 48.) Inde Saon conditor reipublicae. Qua constituta, Iupiter ibi ex Electra Dardanum, Iasionem et Harmoniam procreavit. Dardanus urbis cognominis regniq[ue] postea Troiani amplitudine, Iasion teletarum sanctitate, Harmonia Cadmi, qui Europam investigans insulam transibat, coniugio inclaruit.

48. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν κατὰ τὴν νῆσον Σάωνα (γενόμενον, ὥς μὲν τινὲς φασιν, ἐκ Διὸς καὶ νύμφης, ὥς δὲ τινες, ἐξ Ἐρμού καὶ Πήνης) συναγαγεῖν τοὺς λαοὺς σποράδην οἰκοῦντας· καὶ νόμους θέμενον, αὐτὸν μὲν ἀπὸ τῆς νήσου Σάωνα κληθῆναι, τὸ δὲ πλη-

Θος εἰς πέντε φυλάς διανείμαντα, τῶν ἰδίων νύων
 ἐπώνυμους αὐτὰς ποιῆσαι. Οὕτως δ' αὐτῶν πολι-
 τευομένων, λέγουσι περὶ αὐτοῖς ἐκ Διὸς καὶ μῆς
 τῶν Ἀτλαντίδων Ἠλέκτρας γενέσθαι Δάρδανόν τε
 καὶ Ἰασίωνα καὶ Ἀρμονίαν. Ὡν τὸν μὲν Δάρδανον
 μεγαλεπίβολον γενόμενον, καὶ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν
 ἐπὶ σχεδίας διαπεραιωθέντα, τὸ μὲν πρῶτον κτίσαι
 πόλιν Δάρδανον, καὶ τὸ βασιλείον τὸ περὶ τὴν ὕστε-
 ρον κληθεῖσαν Τροίαν, ὑστήσασθαι, καὶ τοὺς λαοὺς
 ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδάνους ὀνομάσαι. Ἐπάρξαι δὲ αὐτόν
 φασὶ καὶ πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τοὺς
 ὑπὲρ Θράκης Δαρδάνους κατοικίσαι. Τὸν δὲ Δία
 βουληθέντα καὶ τὸν ἕτερον τῶν νύων τιμῆς τυχεῖν,
 παραδεῖξαι αὐτῷ τὴν τῶν μυστηρίων τελετὴν, πά-
 λαι μὲν οὕσαν ἐν τῇ νήσῳ, τότε δὲ πως παραδοθεῖ-
 σαν, ἣν οὐ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμνημένων.
 Δοκεῖ δ' οὗτος πρῶτος ξένους μυῆσαι, καὶ τὴν τελε-
 τὴν διὰ τοῦτο ἔνδοξον ποιῆσαι. Μετὰ δὲ ταῦτα
 Κάδμον τὸν Ἀγήνορος κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης
 ἀφικέσθαι πρὸς αὐτοὺς, καὶ τῆς τελετῆς μετασχόν-
 τα, γῆμαι τὴν ἀδελφὴν Ἰασίωνος Ἀρμονίαν, οὐ κα-
 θάρπερ Ἕλληνες μυθολογοῦσι, τὴν Ἀρεως.

(C. 49.) His Cadmi nuptiis Dii primum aderant, offerentes mu-
 nera suaeque laeti munia subeuntes. Cadmus ipse Thebas Boeoticas
 fundavit. Iasion, Cybelae matrimonio iunctus. Corybantem genuit,
 qui cum Dardano et Cybele matris Deorum sacra in Asiam trans-
 tulit. Hinc et tibia et lyra in Phrygiam traducta. Ex Iasione autem
 et Cerere Plutus natus. Quorum mythorum arcanus sensus non
 panditur nisi imitatis, qui et praesentissimam deorum illorum opem
 experiuntur.

49. Τὸν δὲ γάμον τοῦτον πρῶτον δαῖσαι θεοὺς,
 καὶ Δήμητραν μὲν Ἰασίωνος ἐρασθεῖσαν, τὸν κατ-

πόν τοῦ σίτου δωρήσασθαι· Ἐρμῆν δὲ λύραν· Ἀθηνᾶν δὲ τὸν διαβεβοημένον ὄρμον, καὶ πέπλον καὶ αὐλοὺς· Ἠλέκτραν δὲ τὰ τῆς μεγάλης καλουμένης μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ, μετὰ κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ τῶν ὀργιαζόντων· καὶ Ἀπόλλωνα μὲν κιθαρίσαι, τὰς δὲ Μοῦσας αὐλῆσαι, τοὺς δ' ἄλλους θεοὺς εὐφημοῦντας συναυξῆσαι τὸν γάμον. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν Κάδμον κατὰ τὸν παραδεδομένον χρησμὸν κτίσαι Θήβας τὰς ἐν Βοιωτίᾳ· τὸν δ' Ἰασίωνα γήμαντα Κυβέλην, γεννῆσαι Κορύβαντα. Ἰασίωνος δὲ εἰς θεοὺς μεταστάντος, Δάρδανον καὶ Κυβέλην καὶ Κορύβαντα μετακομίσαι εἰς τὴν Ἀσίαν τὰ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ, καὶ συναπᾶραι εἰς Φρυγίαν. Καὶ τὴν μὲν Κυβέλην Ὀλύμπῳ τὸ πρῶτον συνοικήσασαν, γεννῆσαι Ἀλκὴν, καὶ τὴν θεὰν Κυβέλην ἀφ' ἑαυτῆς ὀνομάσαι· τὸν δὲ Κορύβαντα τοὺς ἐπὶ τοῖς τῆς μητρὸς ἱεροῖς ἐνθουσιᾶσοντας ἀφ' ἑαυτοῦ Κορύβαντας προσαγορεῦσαι, γῆμαι δὲ Θήβην τὴν Κίλικος θυγατέρα. Ὅμοίως δὲ τοὺς αὐλοὺς εἰς Φρυγίαν ἐντεῦθεν μετενεχθῆναι, καὶ τὴν λύραν τὴν Ἐρμού εἰς Λυρνησσόν, ἣν Ἀχιλλεῖα ὕστερον ἐκπορθήσαντα λαβεῖν. Ἐξ Ἰασίωνος δὲ καὶ Δήμητρος Πλοῦτον γενέσθαι φασὶν οἱ μῦθοι· τὸ δ' ἀληθές, τὸν τοῦ σίτου πλοῦτον δωρηθῆναι ἐν τῷ τῆς Ἀρμονίας γάμῳ, διὰ τὴν συνουσίαν τοῦ Ἰασίωνος. Καὶ τὰ μὲν κατὰ μέρος τῆς τελετῆς ἐν ἀπορρήτοις τελούμενα, μόνοις παραδίδεται τοῖς μνηθεῖσι. Διαβεβόηται δ' ἡ τούτων τῶν θεῶν ἐπιφάνεια, καὶ παρόδοξος ἐν τοῖς κινδύνοις βοήθεια τοῖς ἐπικαλεσαμέ-

νοῖς τῶν μυηθέντων. Γίνεσθαι δὲ φασὶ καὶ εὐσε-
βεστέρους καὶ δικαιοτέρους καὶ κατὰ πᾶν βελτίονας
ἑαυτῶν τοὺς τῶν μυστηρίων κοινωνήσαντας. Διὸ καὶ
τῶν ἀρχαίων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων τοὺς ἐπιφανέ-
στάτους πεφιλοτιμῆσθαι μεταλαβεῖν τῆς τελετῆς.
Καὶ γὰρ Ἰάσονα καὶ Διοσκούρους, ἔτι δ' Ἡρακλῆα
καὶ Ὀρφέα μυηθέντας ἐπιτυχεῖν ἐν πάσαις ταῖς στρα-
τείαις, διὰ τὴν τῶν θεῶν τούτων ἐπιφάνειαν.

(C. 50.) *Naxus insula, olim Strongyle nuncupata. Primi coloni
Thracæ, quos Butes Boreæ f., ob insidias fratri struetas patria pul-
sus, co deduxerat. Qui, præternavigatis Cycladibus, mulieres rap-
puere, in Achaia Phthiotica bacchantes, in his Corenidem, Iphi-
mediam et Paneratin. Post Buten, cui violata Coronis mortem pre-
cibus suis adscivorat, Agassapienus rex insulae creatus, ei que Pan-
cratis sociata connubio.*

50. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς Σαμοθράκης διήλθομεν,
ἀκολούθως καὶ περὶ τῆς Νάξου διέξιμεν. Αὕτη γὰρ
ἡ νῆσος τὸ μὲν πρῶτον προσηγορεύετο Στρογγύλη.
ἤκησαν δὲ αὐτὴν πρῶτοι Θράκες, διὰ τινος τοιαύτης
αἰτίας. Μυθολογοῦνται Βορέου γενέσθαι παῖδες
Βούτης καὶ Λυκοῦργος, οὐχ ὁμομήτριοι· τὸν δὲ Βοί-
την, ὄντα νεώτερον, ἐπιβουλεύσαι τὰ δελφᾶ, καὶ κα-
ταφανῇ γενόμενον, ἕτερον μὲν μηδὲν παθεῖν ὑπὸ
τοῦ πατρὸς, πρόσταγμα δὲ λαβεῖν, ὅπως μετὰ τῶν
συνεπιβουλεύσαντων λαβὼν πλοῖα, ζητῇ χώραν ἐτέ-
ραν εἰς κατοίκησιν. Διόπερ τὸν Βούτην μετὰ τῶν
συνεγκαλουμένων Θρακῶν συνεκπλεύσαντα, καὶ διὰ
τῶν Κυκλάδων νήσων κομιζόμενον, κατασχεῖν τὴν
Στρογγύλην νῆσον, καὶ ἐν ταύτῃ κατοικοῦντα ληΐζε-
σθαι πολλοὺς τῶν παραπλεόντων· σπανίζοντας δὲ
γυναικῶν, περιπλέοντας ἀρπάζειν ἀπὸ τῆς χώρας γυ-

ναϊκας. Τῶν μὲν οὖν Κυκλάδων νήσων αἱ μὲν ὁλο-
 σχερῶς ἔρημοι ὑπῆρχον, αἱ δ' ὀλίγοις οἰκοῦμεναι.
 Διόπερ πορρώτερον πλευσάντων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ μὲν
 τῆς Εὐβοίας ἀποκρουσθέντων, τῇ δὲ Θεσσαλίᾳ προς-
 ενεχθέντων, οἱ περὶ τὸν Βούτην ἀποβάντες ἐπὶ τὴν
 χώραν, περιέτιχον ταῖς Διονύσου τροφοῖς περὶ τὸ
 καλούμενον Δρίος, τῷ θεῷ ὀργιαζούσαις ἐν τῇ Φθιώ-
 τιδι Ἀχαΐᾳ. Ὀρμησάντων δὲ τῶν περὶ τὸν Βούτην,
 αἱ μὲν ἄλλαι ῥίψασαι τὰ ἱερεῖα, εἰς θάλασσαν ἔφυ-
 γον, αἱ δ' εἰς ὄρος τὸ καλούμενον Δρίος. Κορωνίδα
 δ' ἄρπαγεῖσαν συναναγκασθῆναι τῷ Βούτῃ συνοι-
 κῆσαι· ἐπὶ δὲ τῇ ἄρπαγῇ καὶ ὕβρει χαλεπῶς φέρου-
 σαν, ἐπικαλέσασθαι τὸν Διόνυσον βοηθῆσαι αὐτῇ.
 Τὸν δὲ μανίαν ἐμβαλεῖν τῷ Βούτῃ, καὶ διὰ τοῦτο
 παρακόψαντα, ῥίψαι ἑαυτὸν εἰς τι φρεῖαρ, καὶ τελευ-
 τῆσαι. Οἱ δὲ ἄλλοι Θρηᾶκες ἐτέρας τινας γυναῖκας ἤρ-
 πασαν, ἐπιφανεστάτας δέ, τὴν τε Ἀλωέως γυναῖκα
 Ἰφιμέδειαν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Παγκράτιν·
 λαβόντες δ' αὐτάς, ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Σιρογγύ-
 λην. Οἱ δὲ Θρηᾶκες ἀντὶ τοῦ Βούτου κατέστησαν βα-
 σιλεῖα τῆς νήσου Ἀγασσαμενόν, καὶ τὴν Ἀλωέως
 θυγατέρα Παγκράτιν κάλλει διαφέρουσαν συνῶκι-
 σαν αὐτῷ. Ἡρὸ γὰρ τῆς τούτου αἰρέσεως οἱ ἐπιφα-
 νέστατοι τῶν ἡγεμόνων Σικελὸς καὶ Ἐκῆτορος ὑπὲρ
 τῆς Παγκράτιδος ἐρίσαντες, ἀλλήλους ἀνέϊλον. Ὁ δὲ
 Ἀγασσαμενὸς ὑπαρχὸν ἕνα τῶν φίλων καταστήσας,
 συνῶκισεν αὐτῷ τὴν Ἰφιμέδειαν.

(C. 51.) Ad quam reducendam eius pater, Aloëus, Otum et Ephialtem fratres misit, qui occupatae insulae nomen Diae imposuerunt. Tum in sedes, a Thracibus propter siccitatem relictas,

immigrarunt Ceres, quorum rex Naxos insulam a se Naxum appellavit. Ei successit filius Leucippus, huic Smerdius: quo imperante Theseus Ariadnen suam illic reliquit, Bacchi minis territus.

51. Ὁ δ' Ἀλκιεύς ἐπὶ ζήτησιν τῆς τε γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρὸς ἐξέπεμψε τοὺς υἱοὺς, Ὡτιον καὶ Ἐφιάλτην· οἱ πλεύσαντες εἰς τὴν Στρογγύλην, μάχῃ τε ἐνίκησαν τοὺς Θραῖκας καὶ τὴν πόλιν ἐξεπολιόρησαν. Ἔτα ἡ μὲν Παγκράτις ἐτελεύτησεν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ὡτιον καὶ Ἐφιάλτην ἐπεβάλοντο κατοικεῖν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ἄρχειν τῶν Θρακῶν· μετωνόμασαν δὲ καὶ τὴν νῆσον Δίαν. Ὑστερον δὲ στασιάσαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ μάχην συνάψαντες, τῶν τε ἄλλων πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ ἀλλήλους ἀνέϊλον, καὶ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ὥς ἥρωες ἐτιμήθησαν. Οἱ μὲν οὖν Θραῖκες ἐνταῦθα κατοικήσαντες ἔτη πλείω τῶν διακοσίων, ἐξέπεσον αὐχμῶν γενομένων ἐκ τῆς νήσου. Μετὰ δὲ ταῦτα Κῆρες ἐκ τῆς νῦν Λαμίας καλουμένης μεταναστάντες, ὤκησαν τὴν νῆσον· ὣν βασιλεύσας Νάξος ὁ Πολέμωνος, ἀντὶ Δίας Νάξον ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν. Ἐγένετο δ' ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐπιφανὴς ὁ Νάξος, καὶ ἀπέλιπεν υἱὸν Λεύκιππον· οὗ γενόμενος υἱὸς Σμέρδιος, ἐβασίλευσε τῆς νήσου. Ἐπὶ δὲ τούτου Θησεὺς ἐκ Κρήτης ἀποπλέων μετὰ τῆς Ἀριάδνης, ἐπεξενόθη τοῖς ἐν τῇ νήσῳ· καὶ κατὰ τὸν ὕπνον ἰδὼν τὸν Διόνυσον ἀπειλοῦντα αὐτῷ, εἰ μὴ ἀπολείψει τὴν Ἀριάδνην αὐτῷ, φοβηθεὶς κατέλιπε, καὶ ἐξέπλευσε. Διόνυσος δὲ νυκτὸς ἀπήγαγε τὴν Ἀριάδνην εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Δρίος· καὶ ἐν ἄρχῃ

μὲν ἡφανίσθη ὁ θεός, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ἡ Ἀριάδνη
ἄφαντος ἐγένετο.

(C. 52.) Bacchum ferunt, Semele matre Iovis fulmine icta, in
hac insula nutritum, qui et alius opibus, et vino praestantissimo eam
auxerit.

52. Μυθολογοῦσι δὲ Νάξιοι περὶ τοῦ θεοῦ
τούτου, φάσκοντες παρ' αὐτοῖς τραφῆναι τὸν θεόν,
καὶ διὰ τοῦτο τὴν νῆσον αὐτῷ γενονέναι προσφι-
λεστάτην, καὶ ὑπὸ τινων Διονυσιάδα καλεῖσθαι.
Τὸν γὰρ Δία, κατὰ τὸν παραδεδομένον μῦθον,
τότε κεραυνωθείσης Σεμέλης πρὸ τοῦ τεκεῖν, τὸ
βρέφος λαβόντα καὶ ἐρῶσάντα εἰς τὸν μηρόν, ὡς ὁ
τέλειος τῆς γενέσεως χρόνος ἦλθε, βουλόμενον λαθεῖν
τὴν Ἥραν, ἐξελεῖν τὸ βρέφος ἐν τῇ νῦν Νάξῳ, καὶ
δοῦναι τρέφειν ταῖς ἐγχωρίοις Νύμφαις Φιλίᾳ καὶ
Κορωνίδι καὶ Κλείδι· κεραυνῶσαι δὲ τὴν Σεμέλην
πρὸ τοῦ τεκεῖν, ὅπως μὴ ἐκ θνητῆς, ἀλλ' ἐκ δυοῖν
ἀθανάτων ὑπάρξας, εὐθύς ἐκ γενέτης ἀθάνατος ᾖ.
Διὰ δὲ τὴν εἰς τὸν Διόνυσον εὐεργεσίαν ἐν τῇ τροφῇ
ταῖς χάριτας ἀπολαβεῖν τοὺς ἐγχωρίους. Ἐπιδοῦναι
γὰρ τὴν νῆσον εἰς εὐδαιμονίαν, καὶ ναυτικὰς τε
δυνάμεις ἀξιολόγους συστήσασθαι, καὶ ἀπὸ Ξέρξου
πρώτους ἀποστάντας, ἐκ τοῦ ναυτικοῦ συγκαταναυμα-
χῆσαι τὸν βάρβαρον, καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖς παρατά-
ξεως οὐκ ἀσήμεως μετασχεῖν. Εἶναι δὲ καὶ περὶ τὴν
τοῦ οἴνου ιδιότητα διάφορόν τι παρ' αὐτοῖς, καὶ
μηνύον τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς τὴν νῆσον οἰκειότητα.

(C. 53.) In insulam Symen primi incolae cum Triope, duce
Clithonio, advenere. Dein regnavit pulcer Nireus, qui Agame-
mnoni auxilia misit. Post Troicum bellum Cares eam occupavit.

quibus siccitate fugatis, tandem Nausus et Xuthus novas eo colonias duxerunt, inter quas etiam Cnidii et Rhedii.

53. Τὴν δὲ νῆσον τὴν Σύμην ὀνομαζομένην τὸ παλαιὸν ἔρημον οὖσαν πρῶτοι κατώκησαν οἱ μετὰ Τρῖοπος ἀφικόμενοι, ὧν ἡγεῖτο Χθρόνιος ὁ Ποσειδῶνος καὶ Σύμης, ἀφ' ἧς ἡ νῆσος ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας. Ὑστερον δὲ ἐβασίλευσε ταύτης Νιρεὺς ὁ Χαρόπου καὶ Ἀγλαΐας, κάλλει διαφέρων· ὃς καὶ ἐπὶ Τροίαν μετὰ Ἀγαμέμνονος ἐστράτευσε, τῆς τε νήσου δυναστεύων, καὶ τῆς Κνιδίας μέρους κυριεύων. Μετὰ δὲ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους κατέσχον τὴν νῆσον Κᾶρες, καθ' ὃν καιρὸν ἐθαλαττοκράτουν. Ὑστερον δὲ αὐχμῶν γενομένων, ἔφριγον ἐκ τῆς νήσου, καὶ κατώκησαν τὸ καλούμενον Οὐράνιον. Ἡ δὲ Σύμη διέμεινεν ἔρημος, ἕως ὃς στόλος ὁ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀργείων παρέβαλεν εἰς τοὺς τοὺς τόπους· ἔπειτα κατοικήσθη πάλιν τὸνδε τὸν τρόπον. Τῶν μετὰ Ἰκπότου τις μετασχὼν τῆς ἀποικίας, ὄνομα Ναῦσος, ἀναλαβὼν τοὺς καθυστερήσαντας τῆς κληροδοσίας, ἔρημον οὖσαν τὴν Σύμην κατώκησε· καὶ τισιν ἐτέροις ὕστερον καταπλεύσασιν, ὧν ἦν Εὐθύθους ἡγεμῶν, μεταδοὺς τῆς πολιτείας καὶ χώρας, κοινῇ τὴν νῆσον κατώκησε. Φασὶ δὲ τῆς ἀποικίας ταύτης μετασχεῖν τοὺς τε Κνιδίους καὶ Ῥοδίους.

(C. 54.) Calydnam et Nisyrum primo Cares possederant; deinde Cui, Agamemnonis navibus per tempestatem huc eiectis; tum Rhodii, quibus pestis locum fecerat. Carpathum vero quidam ex classariis Minois, multisque saeculis post Ioclus Argivus eum colonia occuparunt.

54. Κάλυδναν δὲ καὶ Νίσυρον τὸ μὲν ἀρχαῖον Κᾶρες κατώκησαν, μετὰ δὲ ταῦτα Θετταλὸς ὁ Πρα-

κλέους ἀμφοτέρας τὰς νήσους κατεκτήσατο. Διόπερ Ἀντιφός τε καὶ Φείδιππος οἱ Κώων βασιλεῖς, στρατεύοντες εἰς Ἴλιον, ὑπῆρχον τῶν πλεόντων ἐκ τῶν προεξημένων νήσων. Κατὰ δὲ τὸν ἐκ Τροίας ἀπὸ πλουν τέσσαρες τῶν Ἀγαμέμνονος νεῶν ἐξέπεσον περὶ Κάλυδναν, καὶ τοῖς ἐγχωρίοις καταμιγνέτες, κατώκησαν. Οἱ δὲ τὴν Νίσυρον τὸ παλαιὸν οἰκήσαντες, ὑπὸ σεισμῶν διεφθάρησαν· ὕστερον δὲ Κῶοι, καθάπερ τὴν Κάλυδναν, ταύτην κατώκησαν· μετὰ δὲ ταῦτα, φθορᾶς ἀνθρώπων ἐν τῇ νήσῳ γενομένης, οἱ Ῥόδιοι ἀποίκους εἰς αὐτὴν ἔστειλαν. Τὴν δὲ Κάρπαθον πρῶτοι μὲν ὤκησαν τῶν μετὰ Μίνω τινὲς συστρατευσάντων, καθ' ὃν χρόνον ἐθαλαττοκράτησε πρῶτος τῶν Ἑλλήνων. Ὑστερον δὲ πολλαῖς γεγεναῖς Ἰοκλὸς ὁ Δημολέοντος, Ἀργεῖος ὢν τὸ γένος, κατὰ τι λόγιον ἀποικίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κάρπαθον.

(C. 55.) Rhodum (in cuius antiquitate enarranda Diodorus Zenonem sequitur, c. 56., Polybiū aequalem) olim Telchines incoluerant, artium multarum, praesertim statuarum simulacrumque inventores, iidem magicis rebus celebres. Neptunus, ibi educatus, ex Halia, Telchinum sorore, praeter alios liberos genuit filium Rhodum; unde insulae nomen. Ibidem Iupiter Nympham Himaliam amavit; et Venus, iniuriam vindicans, ad Haliae stuprum stimulavit filios: qui a Neptuno terra ceceuti, Daemones orientales audierunt. Halia postquam in mare se iccerat, eum Leucotheae nomine divum honores adepta est.

55. Τὴν δὲ νήσον τὴν ὀνομαζομένην Ῥόδον πρῶτοι κατώκησαν οἱ προσαγορευόμενοι Τελχῖνες. Οὗτοι δ' ἦσαν υἱοὶ μὲν Θαλάσσης, ὡς ὁ μῦθος παρὰδεῶκε· μυθολογοῦνται δὲ μετὰ Καφείρας τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς ἐκθρέψαι Ποσειδῶνα, Ῥέας αὐτοῖς παρακαταθεμένης τὸ βρέφος. Γενέσθαι δ' αὐτοὺς καὶ τεχνῶν τινῶν εὐρετὰς, καὶ ἄλλα τῶν εἰς τὸν

βιον χρησίμων εισηγήσασθαι τοῖς ἀνθρώποις· ἀγά-
 ματά τε θεῶν πρότοι κατασκευάσαι λέγονται, καὶ
 τίνα τῶν ἀρχαίων ἀφιδρυμάτων ἀπ' ἐκείνων ἐπινο-
 μίσθαι. Παρὰ μὲν γὰρ Αἰνδίοις Ἀπόλλωνα Τελχί-
 νιον προσαγορευθῆναι, παρὰ δὲ Ἰαλυσίοις Ἦραν
 καὶ τὴν φασ Τελχινίαν, παρὰ δὲ Καμειρεῦσιν Ἦραν
 Τελχινίαν. Λέγονται δ' οὗτοι καὶ γόητες γεγονέναι,
 καὶ παρῆγεῖν, ὅτε βούλοιντο, νέφη τε καὶ ὕμβρους
 καὶ χαλάζας, ὁμοίως δὲ καὶ χιῶνα ἐφέλκεσθαι. Ταῦτα
 δὲ καθάπερ καὶ τοὺς μάγους ποιεῖν ἱστοροῦσιν. Ἀλ-
 λάττειν δὲ καὶ τὰς ἰδίας μορφάς, καὶ εἶναι φθορε-
 ροὺς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τεχνῶν. Ποσειδῶνα δὲ
 ἀνδρωθέντα ἐρασθῆναι τῆς τῶν Τελχίνων ἀδελφῆς
 Ἀλίας, καὶ μιγθέντα ταύτῃ, γεννηθῆναι παῖδας, ἔξ μὲν
 Ἀρξενας, μίαν δὲ θυγατέρα Ῥόδον, ἀφ' ἧς τὴν νῆσον
 ὀνομασθῆναι. Γενέσθαι δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον
 ἐν τοῖς πρὸς ἑὸν μέρεσι τῆς νήσου τοὺς κληθέντας
 Γίγαντας· ὅτε δὴ καὶ Ζεὺς λέγεται καταπεπολεμη-
 κώς Τιτᾶνας ἐρασθῆναι μιᾶς τῶν νυμφῶν, Ἰμαλίας
 ὀνομαζομένης, καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῆς τεκνῶσαι παῖδας,
 Σπαρταῖον, Κρόνιον, Κύτον. Κατὰ δὲ τὴν τούτων
 ἡλικίαν φασὶν Ἀφροδίτην ἐκ Κυθήρων κομιζομένων
 εἰς Κύπρον, καὶ προσορμιζομένην τῇ νήσῳ, κωλυθῆ-
 ναι ὑπὸ τῶν Ποσειδῶνος υἱῶν ὄντων ὑπερηφάνην
 καὶ ὕβριστῶν· τῆς δὲ θεοῦ διὰ τὴν ὀργὴν ἐμβαλοῦ-
 σης αὐτοῖς μανίαν, μιγῆναι αὐτοὺς βίᾳ τῇ μητρί,
 καὶ πολλὰ κακὰ δοῦναι τοὺς ἐγχωρίους. Ποσειδῶνα
 δὲ τὸ γεγονὸς αἰσθόμενον, τοὺς υἱοὺς κρούει κατὰ
 γῆς, διὰ τὴν πεπραγμένην αἰσχυνήν, οὓς κληθῆναι

Προσηφούς δαίμονας· Ἄλλαν δὲ ῥίψασαν ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, Λευκοθέαν ὀνομασθῆναι, καὶ τιμῆς ἀθανάτου τυχεῖν παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις.

(C. 56.) Telchines, inundationem praesagientes, relicta insula, in diversas regiones discesserunt. Pauci superstites e diluvio, in quibus Iovis nati. Sol, Rhodi amore captus, insulam servavit. Hinc nati Heliadae, a quibus, ex oraculo patris, peculiaris ritus sacrorum apud Rhodios, Solem generis sui auctorem colentes, invaluit.

56. Χρόνῳ δ' ὕστερον προαισθημένους τοὺς Τελχῖνας τὸν μέλλοντα γίνεσθαι κατακλυσμόν, ἐκλιπεῖν τὴν νῆσον, καὶ διασπαρῆναι. Λύκον δ' ἐκ τούτων πάραγενόμενον εἰς τὴν Λυκίαν, Ἀπόλλωνος Λυκίου ἱερὸν ἰδρύνεσθαι παρὰ τὸν Ξάνθον ποταμόν. Τοῦ δὲ κατακλυσμοῦ γενομένου, τοὺς μὲν ἄλλους διαφθαρεῖναι, τῆς δὲ νήσου διὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐπιπολασάντων τῶν ὑγρῶν λιμνάσαι τοὺς ἐπιπέδους τόπους· ὀλίγους δ' εἰς τὰ μετέωρα τῆς νήσου συμφυγόντας διασωθῆναι· ἐν οἷς ὑπάρχειν καὶ τοὺς Λιδεῖς παῖδας. Ἥλιον δὲ κατὰ μὲν τὸν μῦθον ἐρασθάναι τῆς Ῥόδου, τὴν τε νῆσον ἀπ' αὐτῆς ὀνομάσαι Ῥόδον, καὶ τὸ ἐπιπολάζον ὕδωρ ἀφανίσαι· ὁ δ' ἀληθὴς λόγος, ὅτι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν τῆς νήσου πηλώδους οὐσῆς ἔτι καὶ μαλακῆς, τὸν Ἥλιον ἀναξήραναι τὴν πολλὴν ὑγρότητα, ζωογονῆσαι τὴν γῆν, καὶ γενέσθαι τοὺς κληθέντας ἀπ' αὐτοῦ Ἠλιάδας ἐπὶ τὸν ἀριθμόν, καὶ τοὺς ἄλλους ὁμοίως [λαοὺς] αὐτόχθονας. Ἀκολούθως δὲ τούτοις νομισθῆναι τὴν νῆσον ἱερὰν Ἥλιου, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους Ῥοδίους διατελεῖσαι περιτιτότερον τῶν ἄλλων θεῶν τιμῶντας τὸν Ἥλιον, ὡς ἀρχηγὸν τοῦ γένους αὐτῶν

Εἶναι δὲ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς, Ὀχιμον, Κέρκαφον, Μά-
 καρα, Ἀκτίνα, Τενάγην, Τριόπαν, καὶ Κιάνδαλον.
 Θυγατέρα δὲ μίαν, Ἥλεκτρούνην, ἣν ἔτι παρθένον
 οὖσαν μεταλλάξαι, καὶ τιμῶν τυχεῖν παρὰ Ῥοδίοις
 ἡρωϊκῶν. Ἀνδρωθεῖσι δὲ τοῖς Ἡλιάδαις εἰπεῖν τὸν
 Ἥλιον, ὅτι οὔτινες ἂν Ἀθηναῖ θυώσῃσι πρῶτοι, παρ'
 ἑαυτοῖς ἔξουσιν τὴν θεόν. τὸ δ' αὐτὸ διασαφεῖσαι
 λέγεται τοῖς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦσι. Διὸ καὶ φασὶ
 τοὺς μὲν Ἡλιάδας διὰ τὴν σπουδὴν ἐπιλαθομένους
 ἐνεγκεῖν πῦρ, ἐπιθεῖναι προθύματα· τὸν δὲ τότε
 βασιλεύοντα τῶν Ἀθηναίων Κέρροπα, ἐπὶ τοῦ πυ-
 ρὸς θύσαι ὕστερον. Διόπερ φασὶ διαμένειν μέχρι
 τοῦ νῦν τὸ κατὰ τὴν θυσίαν ἴδιον ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ
 τὴν θεὸν ἐν αὐτῇ καθιδρῶσθαι. Περὶ μὲν οὖν τῶν
 ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ῥοδίοις οὕτω τινὲς μυθο-
 λογοῦσιν· ἐν οἷς ἐστὶ καὶ Ζήνων, ὃ τὰ περὶ ταύτης
 συνταξάμενος.

(C. 57.) Heliadae astrologiam, artem nauticam et chronologiam
 invenerunt, dissipatique propter fratris caedem, literas et artes divul-
 garunt, etiam in Aegypto. His de inventis commenta Graecorum,
 invidentium honorem exteris, sibi que cupide vindicantium. Trio-
 pas in Caria Triopium occupavit. Caeteri Heliadae, culpa caedis
 vacui, in Rhodo permanserunt, et Achaia condita, in Ialysia deinceps
 habitabant. Ochimus, natus maximus Rhodi principatum ob-
 tinuit. Eius successores.

57. Οἱ δ' Ἡλιάδαι διάφοροι γεγονότες τῶν ἄλ-
 λων, ἐν παιδείᾳ διήνεγκαν, καὶ μάλιστα ἐν ἀστρολο-
 γίᾳ. Εἰσηγήσαντο δὲ καὶ περὶ τῆς ναυτιλίας πολλὰ,
 καὶ τὰ περὶ τὰς ὥρας διέταξαν. Εὐφρύστατος δὲ γε-
 νόμενος Τενάγης, ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν διὰ φθόνον ἀνη-
 ρέθη. Γνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιβουλῆς, οἱ μετασχόν-
 τες τοῦ φόνου πάντες ἔφυγον. Τούτων δὲ Μάκαρ

μὲν εἰς Λέσβον ἀφίκετο, Κάνδαλος δὲ εἰς τὴν Κῶ·
 Ἀκτὶς δ' εἰς Αἴγυπτον ἀπάρας, ἔκτισε τὴν Ἰλίου-
 πολιν ὀνομαζομένην, ἀπὸ τοῦ πατρὸς θέμενος τὴν
 προσηγορίαν. Οἱ δ' Αἰγύπτιοι ἔμαθον παρ' αὐτοῦ
 τὰ περὶ τὴν ἀστρολογίαν θεωρήματα. Ὑστερον δὲ
 παρὰ τοῖς Ἑλλήσι γενομένου κατακλυσμοῦ, καὶ διὰ
 τὴν ἐπομβρίαν τῶν πλείστων ἀνθρώπων ἀπολομέ-
 νων, ὁμοίως τούτοις καὶ τὰ διὰ τῶν γραμμάτων
 ὑπομνήματα συνέβη διαφθαρῆναι. Αἱ ἦν αἰτία
 οἱ Αἰγύπτιοι καιρὸν εὐθετον λαβόντες, ἐξειδιοποιή-
 σαντο τὰ περὶ τὴν ἀστρολογίαν, καὶ τῶν Ἑλλήνων
 διὰ τὴν ἄγνοιαν μηκέτι τῶν γραμμάτων ἀντιποιον-
 μένων, ἐνίσχυσεν ὥς αὐτοὶ προῖτοι τὴν τῶν ἄστρον
 εὔρεσιν ἐποίησαντο. Ὅμοίως δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, κτί-
 σαντες ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Σαῖν,
 τῆς ὁμοίας εὔτυχον ἄγνοίας διὰ τὸν κατακλυσμόν.
 Αἱ ἄς αἰτίας πολλαῖς ὕστερον γενεαῖς Κάδμος ὁ
 Ἀγήνορος ἐκ τῆς Φοινίκης πρῶτος ὑπελήφθη κομίσαι
 γράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἀπ' ἐκείνου τὸ λοι-
 πὸν οἱ Ἕλληνες ἔδοξαν αἰεὶ τι προσευρίσκειν περὶ τῶν
 γραμμάτων, κοινῆς τινὸς ἄγνοίας κατεχούσης τοὺς
 Ἕλληνας. Τριόπας δὲ πλεύσας εἰς τὴν Καρίαν, κα-
 τέσχεν ἀκρωτήριον τὸ ἀπ' ἐκείνου Τριόπιον κληθέν.
 Οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ Ἥλιου παῖδες, διὰ τὸ μὴ μετασχεῖν
 τοῦ φόρου, κατέμειναν ἐν τῇ Ρόδῳ, καὶ κατὰ κησαν
 ἐν τῇ Ἰαλυσίᾳ, κτίσαντες πόλιν Ἀχαΐαν. Ὡν ὁ πρε-
 βύτερος Ὀχιμος βασιλεύων ἔγχευε μίαν τῶν ἐγγχωρίων
 νυμφῶν Ἠγητορίαν· ἐξ ἧς ἐγέννησεν θυγατέρα Κυ-
 δίππην, τὴν μετὰ ταῦτα Κυρβίαν μετονομασθεῖσαν·

τὴν γῆμας Κέροκκος ὁ ἀδελφός, διεδέξατο τὴν βασι-
λειάν. Μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευταίαν διεδέξαντο
τὴν ἀρχὴν οἱ υἱοὶ τρεῖς, Αἰνδος, Ἰάλυσος, Κάμειρος.
Ἐπὶ δὲ τούτων γενομένης μεγάλης πλημμυρίδος,
ἐπικλυσθεῖσα ἡ Κύρβη ἔρημος ἐγένετο· αὐτοὶ δὲ
διέειλοντο τὴν χώραν, καὶ ἕκαστος ἑαυτοῦ πόλιν
ὁμώνυμον ἔκτισε.

(C. 55.) Danai Aegyptii et Cadmi Phoeniciis in Rhodum per-
grinationes: quorum ille templum statuit Minervae, hic Neptunū
et Minervam literariis monumentis ornavit. Tum Phorbas Theo-
salus, oraculi suavis a Rhodiis exceptus, insulam serpentibus libe-
ravit, et heróicos post mortem honores meruit.

58. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Δαναὸς
ἐγεννεν ἐξ Αἰγύπτου μετὰ θυγατέρων· καταπλεύσας
δὲ τῆς Ροδίας εἰς Αἰνδον, καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν
ἐγχωρίων, ἰδρύσατο τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, καὶ τὸ
ἄγαλμα τῆς Θεοῦ καθιέρωσεν. Τῶν δὲ τοῦ Δαναοῦ
θυγατέρων τρεῖς ἐτελεύτησαν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν
τὴν ἐν τῇ Αἰνδῇ· αἱ δ' ἄλλαι μετὰ τοῦ πατρὸς
Δαναοῦ εἰς Ἄργος ἐξέπλευσαν. Μικρὸν δ' ὕστερον
τούτων τῶν χρόνων Κάδμος ὁ Ἀγήνορος ἀπειταλ-
μένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης,
κατέπλευσεν εἰς τὴν Ροδίαν· κεχειμασμένος δ'
ἰσχυρῶς κατὰ τὸν πλοῦν, καὶ πεποιημένος εὐχὰς
ἰδρύσασθαι Ποσειδῶνος ἱερόν, διασωθεὶς ἰδρύσατο
κατὰ τὴν νῆσον τοῦ Θεοῦ τούτου τέμενος, καὶ τῶν
Φοινίκων ἀπέλιπέ τινας τοὺς ἐπιμελησομένους.
Οὔτοι δὲ καταμυγέτες Ἰαλυσίοις, διετέλεσαν συμ-
πολιτευόμενοι τούτοις· ἐξ ὧν φασὶ τοὺς ἱερεῖς κατὰ
γένος διαδέχεσθαι τῆς ἱερωσύνης. Ὁ δὲ οὖν
Κάδμος καὶ τὴν Αἰνδιαν Ἀθηνᾶν ἐτίμησεν ἀναθή-

μασιν, ἐν οἷς ἦν χαλκοῦς λέβης ἀξιόλογος, κατεσκευασμένος εἰς τὸν ἀρχαῖον ὀυθμόν. Οὗτος δ' εἶχεν ἐπιγραφὴν Φοινικικοῖς γράμμασιν, ἃ φασὶ πρῶτον ἐκ Φοινίκης εἰς τὴν Ἑλλάδα κομισθῆναι. Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Ῥοδίας γῆς ἀνείσης ὄφεις ὑπερμεγέθεις, συνέβη πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων ὑπὸ τῶν ὄφρων διαφθαρεῖναι. Διόπερ οἱ περιλειφθέντες ἔπεμψαν εἰς Αἴηλον τοὺς ἐπερωτήσοντας τὸν θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς. Τοῦ δ' Ἀπόλλωνος προσηύχοντος αὐτοῖς παραλαβεῖν Φόρβαντα μετὰ τῶν συνακολουθοῦντων αὐτῶ, καὶ μετὰ τούτων κατοικεῖν τὴν Ῥόδον. (οὗτος δ' ἦν υἱὸς μὲν Λαπίθου, διέτριψε δὲ περὶ Θετταλίαν μετὰ πλειόνων, ζητῶν χώραν εἰς κατοίκησιν.) τῶν δὲ Ῥοδίων μεταπεμψαμένων αὐτὸν κατὰ τὴν μαντείαν, καὶ μεταδόντων τῆς χώρας, ὁ μὲν Φόρβας ἀνέειπε τοὺς ὄφεις, καὶ τὴν νῆσον ἐλευθερώσας τοῦ φόβου, κατόικησεν ἐν τῇ Ῥοδίᾳ. Γενόμενος δὲ καὶ τᾶλλα ἀνὴρ ἀγαθός, ἔσχε τιμὰς ἡρώϊκας μετὰ τὴν τελευταίην.

(C. 59.) Porro Asthaemenes, e Creta Rhodum profectus, fatale patricidium non effugit: occiso patre Catreo, in solitudinem recipiens, tandem prae maerore obiit. Denique Telepolemus, Heraculis filius, ob Lacedaemoniacorum Argis profugus (cfr. IV. 58). Rhodum petiit: qui rex creatus, bello Troiano interfuit, regnumque Butae tradidit.

59. Τότερον δὲ τούτων Ἀλθαιμένης ὁ Κατρέως υἱὸς τοῦ Κρητῶν βασιλέως, περὶ τινῶν χρησιγηραζόμενος, ἔλαβε χρησμόν, οἷ πεπωμένον εἶναι αὐτῶ τοῦ πατρὸς αὐτόχειρα γενέσθαι. Βουλόμενος οὖν τοῦτο τὸ μύθος ἐκφυγεῖν, ἐκονσίως ἔφυγεν ἐκ τῆς Κρήτης μετὰ τῶν βουλομένων συναπᾶραι, πλειόνων

ὄντων. Οὗτος μὲν οὖν κατέπλευσε τῆς Ῥοδίας εἰς
 Κάμειρον. Ἐπὶ δ' ὄρους Ἀταβύρου Διὸς ἱερὸν
 ἰδρύσατο τοῦ προσαγορευομένου Ἀταβυρίου· ὅπερ
 ἔτι καὶ νῦν τιμᾶται διαφερόντως, κείμενον ἐπὶ τινος
 ὑψηλῆς ἄκρας, ἀφ' ἧς ἐστὶν ἀφορᾶν τὴν Κρήτην.
 Ὁ μὲν οὖν Ἀλθαιμένης μετὰ τῶν συνακολουθησάντων
 κατώκησεν ἐν τῇ Καμείρῳ, τιμώμενος ὑπὸ τῶν
 ἐγχωρίων· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Κατρεὺς ἔρσημος ὢν
 αὐτόν τε παῖδαν, καὶ διαφερόντως ἀγαπῶν τὸν
 Ἀλθαιμένην, ἔπλευσεν εἰς Ῥόδον, φιλοτιμούμενος
 εὐρεῖν τὸν υἱὸν καὶ ἀπαγαγεῖν εἰς Κρήτην. Τῆς
 δὲ κατὰ τὸ πεπρωμένον ἀνάγκης ἐπισχυνοῦσης, ὁ μὲν
 Κατρεὺς ἀπέβη μετὰ τινων ἐπὶ τὴν Ῥοδίαν νυκτός,
 καὶ γενομένης συμπλοκῆς καὶ μάχης πρὸς τοὺς ἐγ-
 χωρίους, ὁ Ἀλθαιμένης ἐκβοηθῶν, ἠκόντισε λόγχῃ,
 καὶ δι' ἄγνοιαν παῖσας ἀπέκτεινε τὸν πατέρα.
 Γνωσθείσης δὲ τῆς πράξεως, ὁ μὲν Ἀλθαιμένης,
 οὐ δυνάμενος φέρειν τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς,
 τὰς μὲν ἀπαντήσεις καὶ δριμυλίας τῶν ἀνθρώπων
 παρέκαμπε, διδοὺς δὲ αὐτὸν εἰς τὰς ἐρημίας, ἤλατο
 μόνος, καὶ διὰ τὴν λύπην ἐτελεύτησεν· ὅστιρον δὲ
 κατὰ τινα χρησμὸν τιμὰς ἔσχε παρὰ Ῥοδίοις ἡρώ-
 κίας. Βραχὺ δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν Τληπόλεμος ὁ
 Ἡρακλεῖος φεύγων διὰ τὸν Λικυμνίου θάνατον, ὃν
 ἀκούσας ἦν ἀνηρηκός, ἔφυγεν ἐξ Ἀργούς ἐπουσίως·
 χρησμὸν δὲ λαβὼν ὑπὲρ ἀποικίας, μετὰ τινων λαῶν
 κατέπλευσεν εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ
 τῶν ἐγχωρίων, αὐτοῦ κατώκησε. Γενόμενος δὲ
 βασιλεὺς πάσης τῆς νήσου, τὴν τε χώραν ἐπίσης

κατεκληροῦνχσῆς, καὶ τᾶλλα διετέλεσεν ἄρχων ἐπιεί-
κως. Τὸ δὲ τελευταῖον μετ' Ἀγαμέμνονος στρα-
τεύων εἰς Ἰλιον, τῆς μὲν Ρόδου τὴν ἡγεμονίαν πα-
ρέδωκε Βούτῃ, τῷ ἔξ Ἀργούς αὐτῷ μετασχόντι τῆς
φυγῆς· αὐτὸς δ' ἐπιφανὴς ἐν τῷ πολέμῳ γενόμενος,
ἐτελεύτησεν ἐν τῇ Τρωάδι.

(C. 60.) Adiungit Diodorus Rhodo obiectam Chersonesum Ca-
riac. Quam vel a natura loci, vel ab rege quodam sic dictam,
quinque Curetes, e Creta adveeti, pulsas Caribus, occuparunt, in
totidemque partes dividerunt. Mox Cynus Argivus, Inachi iussu
filiam eius persequutus, urbem sui nominis condidit, populari im-
perio popularem gratiam adeptus.

60. Ἐπεὶ δὲ ταῖς Ῥοδίων πράξεσι τῆς κατὰ τὴν
ἀντιπέραν Χερσόνησου ἔνια συμπεπλέχθαι συμβέ-
βηκεν, οὐκ ἀνοίκειον ἡγοῦμαι περὶ αὐτῶν διελεῖν.
Ἡ Χερσόνησος τοίνυν τὸ παλαιόν, ὥς μὲν τινὲς
φασιν, ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ τόπου ὄντος ἰσθμύδους,
ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας· ὥς δὲ τινες ἀναγε-
γράφασιν, ἀπὸ τοῦ δυναστεύσαντος τῶν τόπων,
ὄνομα Χερσόνησου, προσηγόρεται. Οὐ πολλῷ δ'
ὑστερον τῆς τούτου δυναστείας λέγεται πέντε Κού-
ρητας ἐκ Κρήτης εἰς αὐτὴν περαιωθῆναι· τοὺτους
δ' ἀπογόρους γεγονέναι τῶν ὑποδεξαμένων Δία
παρὰ τῆς μητρὸς Ῥέας, καὶ θρεψάντων ἐν τοῖς κατὰ
Κρήτην Ἰδαίοις ὄρεσι. Σιόλῳ δ' ἀξιολόγῳ πλεῖ-
σαντας εἰς τὴν Χερσόνησον, τοὺς μὲν κατοικοῦντας
αὐτὴν Κῆρας ἐκβαλεῖν, αὐτοὺς δὲ κατοικήσαντας,
τὴν μὲν χώραν εἰς πέντε μέρη διελεῖν, καὶ πόλιν
ἑκαστον κτίσαι, θέμενον ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν προσηγο-
ρίαν. Οὐ πολὺ δὲ τούτων κατόπιν Ἰναχον τὸν
Ἀργείων βασιλέα, ἀφανισθείσης τῆς θυγατρὸς Ἰούης,

ἔξαποστεῖλαι Κύρνον ἓνα τῶν ἡγεμονικῶν ἀνδρῶν,
 δόντα αὐτῷ στόλον ἀξιόλογον, καὶ προστάξαι ζητεῖν
 ἐν παντὶ τόπῳ τὴν Ἰῶ, καὶ μὴ ἐπαρτελεῖν, ἵαν μὴ
 ταύτης ἐγκρατὴς γένηται. Ὁ δὲ Κύρνος ἐπὶ πολλὰ
 τῆς οἰκουμένης μέρη πλανηθεὶς, καὶ μὴ δυνάμενος
 εἰρεῖν ταύτην, κατέπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὴν
 προσηρημένην Χερσόνησον. ἀπογνοὺς δὲ τὴν εἰς
 οἶκον ἀνακομιδὴν, κατώκησεν ἐν τῇ Χερσονήσῳ,
 καὶ τὰ μὲν πείσας, τὰ δ' ἀναγκάσας, ἐβασίλευσε
 μέρους τῆς χώρας, καὶ πόλιν ἔκτισεν ὁμώνυμον
 ἑαυτοῦ Κύρνον. Πολιτευόμενος δὲ δημοτικῶς,
 μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγγανε παρὰ τοῖς συμπολι-
 τευομένοις.

(C. 60.) Tum Triopas, ob fratris sui caedem ab Melissa regem
 expulsi, excoisique Cereris nemore Thessalia profugus, in Cnidiam
 venit, Triopium exstruxit, partemque Cariae sibi subiecit. De
 genere eius scriptores dissentiunt.

61. Μετὰ δὲ ταῦτα Τριόπαν, ἓνα τῶν Ἠλίου
 καὶ Ρόδου παίδων, φεύγοντα τὸν Τεράγου τοῦ
 ἀδελφοῦ φόνον, εἰς τὴν Χερσόνησον ἀφικέσθαι.
 Ἐνταῦθα δὲ καθαρθέντα τοῦ φόνου ὑπὸ Μελισ-
 σέως τοῦ βασιλέως, εἰς τὴν Θετταλίαν πλεῦσαι ἐπὶ
 συμμαχίαν τοῖς Δευκαλίωνος παισὶ, καὶ συνεκβα-
 λείν ἐκ τῆς Θετταλίας τοὺς Πελασγοὺς, καὶ μερί-
 σασθαι τὸ καλούμενον Δώτιον πεδίον. Ἐνταῦθα
 δὲ τὸ τέμενος τῆς Δήμητρος ἐκκόψαντα, τῇ μὲν
 ὕλῃ καταχρησασθαι πρὸς βασιλείων κατασκευὴν.
 δι' ἣν αἰτίαν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μισηθέντα, φυγεῖν
 ἐκ Θετταλίας, καὶ καταπλεῦσαι μετὰ τῶν συμπλευ-
 σάντων λαῶν εἰς τὴν Κνιδίαν. ἐν ᾗ κτίσαι τὸ

καλούμενον ἐπ' αὐτοῦ Τριόπιον. Ἐντεῦθεν δ' ὁμοῶμενον τὴν τε Χερσόνησον κατακτήσασθαι καὶ τῆς δόξης Κασίας πολλήν. Περὶ δὲ τοῦ γένους τοῦ Τριόπια πολλοὶ τῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν διαπεφωνήκασιν. Οἱ μὲν γὰρ ἀναγράφουσιν αὐτὸν υἱὸν εἶναι Κανάκης τῆς Διόλου καὶ Μοσειδῶνος, οἱ δὲ Λαπίθου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Σιλλῆς τῆς Πηνειοῦ,

(C. 62.) In Castabo Chersonesi inclitum fanum Hemitheas & Melpadiae, Staphyli & Iacae de hac eiusque sororibus, ab Appolline servatis, vetus mythus adhibetur.

62. Ἔστι δ' ἐν Καστάβῳ τῆς Χερσονήσου ἱερὸν ἅγιον Ἡμιθέας, ἧς τὴν περιπέτειαν οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. Πολλοὶ μὲν οὖν καὶ ποικίλοι λόγοι περὶ αὐτῆς παραδίδονται· τὸν δ' ἐπικρατοῦντα καὶ συμφωνούμενον παρὰ τοῖς ἑγχωρίοις διΐκμεν. Σταφύλου γὰρ καὶ Χρυσοθέμιδος φασὶ γενέσθαι τρεῖς θυγατέρας, Μολπαδίαν, καὶ Ροιῶ, καὶ Παρθένον ὄνομα. Καὶ τῇ μὲν Ροιοῦ τὸν Ἀπόλλωνα μιγέντα, ἔγκυν ποιῆσαι· τὸν δὲ πατέρα αὐτῆς, ὡς ὑπ' ἀνθρώπου τῆς φθορᾶς γεγενημένης, ὀργισθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο τὴν θυγατέρα εἰς λίαντα συγκλείσαντα, βαλεῖν εἰς τὴν θάλασσαν. Προσειχθείσης δὲ τῆς λίαντακος τῇ Ἀήλῳ, τεκῆν ἄρρενα, καὶ προσαγορεύσαι τὸ παιδίον Ἄριον. Τὴν δὲ Ροιῶ παραδόξως σωθεῖσαν, ἀναθεῖναι τὸ βρέφος ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐπεύξασθαι τῷ θεῷ, εἰ ὅστις ἐξ ἐκείνου, σώξει αὐτό. Τὸν δ' Ἀπόλλωνα μυθολογοῦσι τότε μὲν κοῦσαι τὸ παιδίον, ὕστερον δὲ φροντίσαντα τῆς τροφῆς, διδάξαι τὴν

μαντικήν, καὶ τινὰς αὐτῷ περιτιθέναι μεγάλας τιμὰς. Τὰς δὲ τῆς φθαρείσης ἀδελφῆς Μολπαδίαν καὶ Παρθένον φιλαιτούσας τὸν τοῦ πατρὸς οἶνον, προσφαίτως κατ' ἀνθρώπους εὐσήμενον, εἰς ὕπνον κατενεχθῆναι· καθ' ὃν δὴ χρόνον τὰς τρεφομένας παρ' αὐτοῖς ὥς εἰσελθεῖν, καὶ τὸν τε ἔχοντα τὸν οἶνον κέραμον συντρίψαι, καὶ τὸν οἶνον διαφθεῖραι. Τὰς δὲ παρθένους μισθούσας τὸ γεγονός, καὶ φοβηθείσας τὸ ἀπότομον τοῦ πατρὸς, φυγεῖν ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἀπὸ τινων πετρῶν ὑψηλῶν ἑαυτὰς ῥίψαι. Απόλλωνα δὲ διὰ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς τὴν ἀδελφὴν, ὑπολαβόντα τὰς κόρας, εἰς τὰς ἐν Χερσόνησῳ πόλεις καταστῆσαι· καὶ τὴν μὲν ὀνομαζομένην Παρθένον ἐν Βουβασίῳ τῆς Χερσόνησον τιμὰς ἔχειν καὶ τέμενος, Μολπαδίαν δὲ εἰς Κάσταβον ἐλθοῦσαν, διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θεοῦ γενομένην ἐπιφάνειαν, Ἥμιθέαν ὠνομάσθαι, καὶ τιμᾶσθαι παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν Χερσόνησῳ. Ἐν δὲ ταῖς θυσίαις αὐτῆς, διὰ τὸ συμβῆναι περὶ τὸν οἶνον πάθος, τὰς μὲν σπονδὰς μελικράτῳ ποιοῦσι· τὸν δ' ἄψαμνον ἢ φαγόντα ὑδὸς οὐ νόμιμον προσελθεῖν πρὸς τὸ τέμενος.

(C. 63.) Templum illud communi omnium populorum religione cultum et locupletatum, cui etiam Persae in magna Gracciae direptione pepercerunt. Tantum valuit beneficentia Deae in aegrotos quibus remedia dormientibus revelabat, et cura puerperarum.

63. Ἐν δὲ τοῖς ὕστερον χρόνοις ἐπὶ τοσεῦτον ἔλαβε τὸ ἱερόν αὐξήσιν τῆς Ἥμιθέας, ὥστε μὴ μόνον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις καὶ τοῖς περιοίκοις τιμᾶσθαι διαφερόντως, ἀλλὰ καὶ τοὺς μακρὰν οἰκοῦντας εἰς

αὐτὸ φιλοτίμως φοιτᾷν, καὶ θυσίαις τε μεγαλοπρε-
πέσι καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις τιμᾷν· τὸ δὲ μέγι-
στον, Πέρσας ἡγουμένους τῆς Ἀσίας, καὶ πάντα
τὰ τῶν Ἑλλήνων ἱερὰ συλῶντας, μόνου τοῦ τῆς
Ἡμιθέας τεμένους ἀποσχέσθαι, τοὺς τε ληστὰς
τοὺς πάντα διαρπάζοντας, μόνον τοῦτο ἀφεῖναι
παντελῶς ἄσυλον, καίπερ ἀτείχιστον ὑπάρχον, καὶ
ἀκίνδυνον ἔχον τὴν ἀρπαγὴν. Αἰτίαν δὲ τῆς ἐπὶ
πλεῖον αὐξήσεως φέρουσι τὴν κοινὴν εἰς ἀνθρώπους
εὐεργεσίαν· τοῖς τε γὰρ κάμνουσι κατὰ τοὺς ὕπνους
ἐφισταμένην φανερωῶς διδόναι τὴν θεραπείαν, καὶ
πολλοὺς τοῖς ἀπεγνωσμένοις πάθεσι [συνεχομένους]
περιτυχόντας ὑγιασθῆναι· πρὸς δὲ τούτοις τὸ περὶ
τὰς δυστοκούσας τῶν γυναικῶν τῆς ἐν ταῖς ὠδίαι
ταλαιπωρίας καὶ κινδύνων ἀπαλλάττειν τὴν θεόν.
Διὸ καὶ πολλῶν ἐκ παλαιῶν χρόνων σεσωσμένων,
πεπλήρωται τὸ τέμενος ἀναθημάτων· καὶ ταῦτα
οὐθ' ὑπὸ φυλάκων, οὐθ' ὑπὸ τείχους ὄχυροῦ
φυλαττόμενα, ἀλλ' ὑπὸ τῆς συνήθους δεισιδαιμο-
νίας. Περὶ μὲν οὖν Ρόδου καὶ Χερσόνησου ἀρκε-
σθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι.

(C. 64.) Sequitur copiosior de insula Creta narratio, quam o-
clarissimis rerum Creticarum scriptoribus (sed cfr. c. 80.) se hau-
sisse Diodorus ait. Antiquissimi incolae Eteocretes, s. aborigines,
eorumque rex Cres. Dii plerique in Creta nati. Primi, quorum
memoria permansit, insulam coluere Idaci Dactyli (v. III, 73.),
Incantatores, teletarum auctores, ignis aerisque et ferri reperto-
res. Eorum discipulus Orpheus; filius Hercules, ab Alcmenae progeni
diversus.

64. Περὶ δὲ τῆς Κρήτης νῦν διέξιμεν. Οἱ μὲν
γὰρ τὴν Κρήτην κατοικοῦντές φασιν ἀρχαιοτάτους
παρ' αὐτοῖς γενέσθαι τοὺς ὀνομαζομένους Ἐτεοκρη-

τας αὐτόχθονας· ὧν τὸν μὲν βασιλεῖα Κρήτα καλοῦ-
 μενον, πλείστα καὶ μέγιστα κατὰ τὴν νῆσον εὐρεῖν
 τὰ δυναμένα τὸν κοινὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὠφε-
 λῆσαι· καὶ τῶν θεῶν δὲ τοὺς πλείστους μυθολογοῦσι
 παρ' ἑαυτοῖς γεγονέναι, τοὺς διὰ τὰς κοινὰς εὐεργε-
 σίας τυχόντας ἀθανάτων τιμῶν· περὶ ὧν ἡμεῖς ἐν
 κεφαλαίοις τὰ παραδεδομένα διεξιμεν, ἀκολούθως
 τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν τὰς Κρητικὰς πράξεις συντα-
 ξαμένων. Πρῶτοι τοίνυν τῶν εἰς μὴνην παραδε-
 δομένων ἄκησαν τῆς Κρήτης περὶ τὴν Ἰδην οἱ
 προσαγορευθέντες Ἰδαῖοι Δακτύλοι. Τοὺτους δ' οἱ
 μὲν ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι παραδεδόκασιν,
 οἱ δὲ δέκα φασὶν ὑπάρχοντας, τυχῆν ταύτης τῆς
 προσηγορίας, τοῖς ἐν ταῖς χειρὶ δακτύλοις ὄντας
 ἰσαριθμούς. Ἐνιοὶ δ' ἱστοροῦσιν, ὧν ἑστὶ καὶ
 Ἐφορος, τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους γενέσθαι μὲν
 κατὰ τὴν Ἰδην τὴν ἐν Φρυγίᾳ, διαβῆναι δὲ μετὰ
 Μίνωος εἰς τὴν Εὐρώπην· ὑπάρξαντας δὲ γόητας,
 ἐπιτηδεῦσαι τὰς τε ἐπωδίας καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια,
 καὶ περὶ Σαμοθράκην διατρίψαντας, οὐ μετρίως ἐν
 τούτοις ἐκπλήττειν τοὺς ἐγχωρίους· καθ' ὃν δὴ
 χρόνον καὶ τὸν Ὀρφέα, φύσει διαφόρῳ κεχορηγημέ-
 νον πρὸς ποίησιν καὶ μελωδίαν, μαθητὴν γενέσθαι
 τούτων, καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξεργεῖν
 τελετὰς καὶ μυστήρια. Οἱ δ' οὖν κατὰ τὴν Κρήτην
 Ἰδαῖοι Δακτύλοι παραδέδοται τὴν τε τοῦ πυρός
 χρῆσιν καὶ τὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ σιδήρου φύσιν ἐξευ-
 ρεῖν, τῆς Ἀπτεραίων χώρας περὶ τὸν καλούμενον
 Βερέκυνθον, καὶ τὴν ἐργασίαν, δι' ἧς κατασκευά-

ζεται. Δύξαντας δὲ μεγάλων ἀγαθῶν ἀρχηγούς γεγενῆσθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, τιμῶν τυχεῖν ἀθανάτων. Ἱστοροῦσι δ' αὐτῶν ἓνα μὲν προσαγορευθῆναι Ἡρακλέα, δῶξεν δὲ διεκρίκοντα, θεῖναι τὸν ἀγῶνα τὸν τῶν Ὀλυμπίων· τοὺς δὲ μεταγενεστέρους ἀνθρώπους διὰ τὴν ὁμωνυμίαν δοκεῖν τὸν ἐξ Ἀλκμήνης συστήσασθαι τὴν τῶν Ὀλυμπίων θέσιν. Φασὶ δὲ σημεῖα τούτων διαμένειν, τὸ πολλὰς τῶν γυναικῶν εἶτι καὶ νῦν λαμβάνειν ἐπιδόας ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ, καὶ περιάμματα ποιεῖν, ὥς γιγονότος αὐτοῦ γόητος, καὶ τὰ περὶ τῆς τελετῆς ἐπιτετηδευκότος· ἃ δὴ πλεῖστον κηρωρίσθαι τῆς Ἡρακλέους σινηθείας, τοῦ γεγονότος ἐξ Ἀλκμήνης.

(C. 65.) Sequenti sunt Curetes, qui rem pastoritiam, mellificiam et compulures socialis vitæ artes invenisse, et ab feritate ad communis convictus humanitatem transisse dicuntur. Ab his Iupiter clam patre Saturno educatus.

65. Μετὰ δὲ τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους ἱστοροῦσι γενέσθαι Κούρητας ἐννέα. Τούτους δ' οἱ μὲν μυθολογοῦσι γεγονέναι γηγενεῖς, οἱ δ' ἀπογόρους τῶν Ἰδαίων Δακτύλων. Κατοικεῖν δ' αὐτοὺς τῶν ὄρων τοὺς συνδένδρους καὶ φαραγγώδεις τόπους, καὶ τὸ σύνολον τοὺς ἔχοντας σκέπη καὶ ὑπόδυσιν φυσικὴν, διὰ τὸ μήπω κατασκευάς οἰκιῶν εὐρῆσθαι. Διατρέκοντας δ' αὐτοὺς συνέσει, πολλὰ τῶν κοινῇ χρησίμων καταδείξαι. Τὰς τε γὰρ ποιμένας τῶν προβάτων τούτους ἀθροῖσαι πρώτους, καὶ τὰ γένη τῶν ἄλλων βοσκημάτων ἐξημερῶσαι, καὶ τὰ περὶ τὰς μελισσοργίας καταδείξαι. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν τοξικὴν καὶ τὰς κυνηγίας ἐξηγήσασθαι.

καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινῆς ὀμιλίας καὶ συμβίω-
σεως, ἔτι δ' ὁμοιοῖας καὶ τινας εὐταξίας ἀρχιγοῦς
γενέσθαι. Εὗρεῖν δὲ καὶ Ξίφη καὶ κρῶνη καὶ τὰς
ἐνοπλίους ὀρχήσεις, δὲ ὧν ποιοῦντας μεγάλους
ψόφους, ἔξαπατᾶν τὸν Κρόνον. Φασὶ δ' αὐτοῦς
τὸν Δία, λάθρα τοῦ πατρὸς Κρόνου παραδοῦσθαι
τῆς Ῥέας τῆς μητρὸς, ὑποδεξασθαι καὶ θρέψαι·
περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος μέλλοντος ἡμῶς δηλοῦν,
ἀναγκαῖον ἀναλαβεῖν μικρὸν ἀνωτέρω τὴν διήγησιν.

(C. 66.) Caret enim aetate Titanes degebant in terra Cnos-
sia, h. e. Urani Terraeque sex filii et quinque filiae. Saturnus
natus maximus, homines ab agresti victu ad vitam cultiorem traduxit,
imperio usus amplissimo civibusque fortunatissimo.

66. Μυθολογοῦσι γὰρ οἱ Κρήτες γενέσθαι
κατὰ τὴν τῶν Κουρήτων ἡλικίαν τοὺς καλουμένους
Τιτᾶνας. Ταύτους δὲ τῆς Κρισσίας χώρας ἔχειν
τὴν οἰκήσιν, ὅπου περ ἔτι καὶ νῦν δείκνυται θεμέ-
λια Ῥέας οἰκόμενα, καὶ κυπαρίσσω ἀλλος ἐκ πα-
λαιῶν χρόνων ἀνειμένον. Ῥπαρξαι δὲ τὸν ἀριθμὸν
ἕξ μὲν ἄνδρας, πέντε δὲ γυναῖκας· ὡς μὲν τινες
μυθολογοῦσιν, Οὐρανοῦ καὶ Ἰῆς ὄντας· ὡς δὲ τινες
φασιν, ἐκ τινας τῶν Κουρήτων, καὶ μητρὸς Τιταίας,
ἀφ' ἧς αὐτοὺς ταύτης τετευχέναι τῆς προσηγορίας.
Ἄρσειας μὲν οὖν γενέσθαι τὸν τε Κρόνον καὶ Πτε-
ρίονα καὶ Κοῖον, ἔτι δὲ Ἰαπετόν, καὶ Κρήον,
καὶ τὸ τελευταῖον Ὠκεανόν· ἀδελφάς δὲ τοῦτων τὴν
τε Ῥέαν καὶ Θέμιν, καὶ Μνημοσύνην, ἔτι δὲ Φοῖβην,
καὶ Τηθύν. Ὡν ἕκαστόν τινων εὗρετὴν γενέσθαι
τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τὴν εἰς ἅπαντας εὐεργεσίαν

τυχεῖν τιμῶν καὶ μνήμης ἀνεννόου. Τὸν μὲν οὖν Κρόνον ὄντα πρεσβύτατον, βασιλεῖα γενέσθαι, εἰς τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώπους ἐξ ἀγρίου διαίτης καὶ βίον ἡμερον μεταστῆσαι· καὶ διὰ τοῦτο ἀποδοχῆς μεγάλης τυχόντα, πολλοὺς ἐπελθεῖν τῆς οἰκουμένης τόπους. Εἰσηγήσασθαι δ' αὐτὸν ἅπασι τὴν τι δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς. Διὸ καὶ τοὺς ἐπὶ Κρόνου γενομένους ἀνθρώπους παραδεδόσθαι τοῖς μεταγενεστέροις εὐήθεις καὶ ἀκάκους παντελῶς, ἔτι δ' εὐδαίμονας γεγονότας. Δυναστεύσαι δ' αὐτὸν μάλιστα τῶν πρὸς ἐσπέραν τόπων, καὶ μεγίστης ἀξιοθῆναι τιμῆς. Διὸ καὶ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Καρχηδονίοις, ὅτε ἦν ἡ πόλις αὕτη, ἔτι δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡλυσιοχώροις ἔθνεσιν, ἐπιφανεῖς ἐορτὰς καὶ θυσίας γενέσθαι τοῦτω τῷ θεῷ, καὶ πολλοὺς τόπους ἐπωνύμους αὐτοῦ γενέσθαι. Διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐνομίας, ἀδίκημα μὲν μηδὲν ὅλως ὑπὸ μηδεὶός συντελεῖσθαι, πάντα δὲ τοὺς ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τοῦτον τεταγμένους μακάριον βίον ἐξηκέναι, πάσης ἡδονῆς ἀνεμποδίστως ἀπολαύοντας. Περὶ δὲ τούτων καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον ἐπιμαρτυρεῖν ἐν τοῖςδε τοῖς ἔπεσιν·

Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασιλευν,
Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζων, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερ τε πάντων καὶ οἰζύους· οὐδὲ τι δειλὸν
Ἰῆρας ἐπῆν· αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι, κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων.
Θνήσκον δ' ὥς ὕπνῳ δεδμημένοι. ἐσθλά δὲ πάντα

Τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζεῖδωρος ἄρουρα
 Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθι-
 λημοὶ

Πουχοὶ ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσι πολέεσσι,
 Ἀφνειοὶ μῆλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.

Περὶ μὲν οὖν Κρόνου ταῦτα μυθολογοῦσιν.

(C. 67.) Hyperion, solis, lunae siderumque pater. E Caeo et Phoebe nata Lalona, ex Iapeto Prometheus, ignem coelo furatus, Mnemosyne loquelam, ratiocinationem, memoriam invenit. The- mis oracula, sacra, leges edocuit. Quae beneficia auctores immen- tales coelitesque reddiderunt.

67. Ὑπερίονα δέ φασι τοῦ τε ἡλίου τὴν κίνησιν
 καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, ἔτι δέ τας ὥρας,
 τὰς συντελουμένας ὑπὸ τούτων, πρῶτον ἐξ ἐπιμε-
 λείας καὶ παρατηρήσεως ἐπικατανοήσαντα, τοῖς
 ἄλλοις εἰς γνῶσιν παραδοῦναι· καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν
 πατέρα τούτων ὀνομασθῆναι, καθάπερ εἰ γεγεννη-
 κότα τὴν τούτων θεωρίαν καὶ φύσιν. Καὶ Κοῖου
 μὲν καὶ Φοίβης Αἰτῶ γενέσθαι· Ἰαπετοῦ δὲ Προ-
 μηθέα, τὸν παραδεδομένον μὲν ὑπὸ τινων μυθο-
 γράφων, ὅτι τὸ πῦρ κλέψας παρὰ τῶν θεῶν, ἔδωκε
 τοῖς ἀνθρώποις· πρὸς ἀλήθειαν δ' εὐρετὴν γενόμενον
 τῶν πυρρίων, ἐξ ὧν ἐκκαίεται τὸ πῦρ. Τῶν δὲ
 Τιτανίδων φασὶ Μνημοσύνην λογισμοὺς εὐρεῖν,
 καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις ἐκάστω τῶν ὄντων
 τάξαι, δι' ὧν καὶ δηλοῦμεν ἕκαστα, καὶ πρὸς ἀλλή-
 λους ὁμιλοῦμεν· ἃ τινες τὸν Ἑρμῆν φασὶν εἰσηγή-
 σασθαι. Προσάπτουσι δὲ τῇ θεῷ ταύτῃ καὶ τὰ
 πρὸς ἀνανέωσιν καὶ μνήμην γινόμενα παρὰ τοῖς
 ἀνθρώποις· ἀφ' ὧν δὴ καὶ τῆς προσηγορίας τυχεῖν

αὐτὴν ταύτης. Θέμιν δὲ μυθολογοῦσι μαντείας καὶ θυσίας καὶ θεσμούς· τοὺς περὶ τῶν θεῶν πρώτην εἰσηγήσασθαι, καὶ τὰ περὶ τὴν εὐνομίαν καὶ εἰρήνην καταδειῖξαι. Διὸ καὶ θεσμοφύλακας καὶ θεσμοθέτας ὀνομάζεσθαι τοὺς τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ὅσια καὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων νόμους διαφυλάττοντας· καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καθ' ὃν δὴ χρόνον τοὺς χρησμούς διδόναι μέλλει, θεμιστεύειν λέγομεν, ἀπὸ τοῦ τὴν Θέμιν εὐρέστειαν γεγονέναι τῶν χρησμῶν. Οὗτοι μὲν οὖν οἱ θεοὶ πολλὰ τὸν ἀνθρώπικον βίον εὐεργετήσαντες, οὐ μόνον ἀθανάτων τιμῶν ἡξιώθησαν, ἀλλὰ καὶ πρῶτοι τὸν Ὀλυμπον ἐνομίσθησαν οἰκεῖν μετὰ τὴν ἔξ ἀνθρώπων μετάστασιν.

(C. 68.) Saturni et Rheae progenies: Vesta, structurae aedificiorum, Ceres, frumenti inventrix: quod ipsa post Proserpinae raptum combussit, sed recuperata filia, Tlepolemo hominibus impartientiam concessit. Eadem leges docuit, eximiiis honoribus culta.

68. Κρόνου δὲ καὶ Ρέας λέγεται γενέσθαι τὴν τε Ἑστίαν καὶ Δήμητρα καὶ Ἥραν· ἔτι δὲ Δία καὶ Ποσειδῶνα καὶ Αἰδην. Τούτων δὲ λέγεται τὴν μὲν Ἑστίαν τὴν τῶν οἰκιῶν κατασκευὴν εὐρεῖν, καὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἀνθρώποις ἐν πάσαις οἰκίαις καθιδρυθῆναι, τιμῶν καὶ θυσιῶν τυγχάνουσιν· Δήμητραν δὲ, τοῦ σίτου φρομένου μὲν ὥς ἔτυχε μετὰ τῆς ἄλλης βοτάνης, ἀγροουμένου δὲ παρ' ἀνθρώποις, πρώτην συγκομίσαι, καὶ τὴν κατεργασίαν αὐτοῦ καὶ φυλακὴν ἐπινοῆσαι, καὶ σπείρειν καταδειῖξαι. Εὐρεῖν μὲν οὖν αὐτὴν τὸν σίτον πρὸ τοῦ γενῆσαι τὴν θυγατέρα Περσεφόνην· μετὰ δὲ τὴν ταύτης γένεσιν καὶ τὴν ὑπὸ Πλούτωνος

ἐρπαγὴν, ἐμπροῆσαι πάντα τὸν καρπὸν, διὰ τε τὴν
 ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν Δία, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ
 λύπην. Μετὰ δὲ τὴν εὐρεσιν τῆς Περσεφόνης
 διαλλαγῆναι τε τῷ Διὶ, καὶ τῷ Τριτολέμῳ ἀπο-
 δοῦναι τὸν τοῦ σίτου σπόρον, ὃ συντάξαι πᾶσιν
 ἀνθρώποις μεταδοῦναι τε τῆς δωρεᾶς, καὶ τὰ περὶ
 τὴν ἐργασίαν τοῦ σπόρου διδάξαι. Λέγουσι δὲ
 τινες ὅτι καὶ κόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς ἀλλήλοις
 τὸ δίκαιον διδόναι συνειθίσθησαν ἄνθρωποι, καὶ
 τὴν παραδοῦσαν αὐτοῖς θεὰν ἀπὸ τούτων θεσμο-
 φύρον προσηγόρευσαν. Μεγίστων γὰρ ἀνθρώποις
 ἀγαθῶν αἰτίαν γενομένην, ἐπιφανεστάτων τυχῆν
 τιμῶν καὶ θυσιῶν, ἔτι δ' ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων
 μεγαλοπρεπεστάτων, οὐ παρ' Ἑλλήσι μόνον, ἀλλὰ
 καὶ παρὰ πᾶσι σχεδὸν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι τῆς
 τροφῆς ταύτης ἐκοινώνησαν.

(C. 69.) De repertis frugibus Aegyptiorum, Atheniensium,
 Siculorum diversae traditiones. Inter caeteros, Saturno et Rhea
 satios, Neptunus maris et rei equestris praeses, et Pluto, princeps
 inferorum.

69. Ἀμφιβισθητοῦσι δὲ περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ
 καρποῦ τούτου πολλοί, τὴν θεὸν φάμενοι παρ'
 ἑαυτοῖς πρώτοις ὀφθῆναι, καὶ τὴν τούτου φύσιν τε
 καὶ χρῆσιν καταδειξαι. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ λέγουσι
 τὴν τε Δήμητραν καὶ τὴν Ἴσιν τὴν αὐτὴν εἶναι, καὶ
 εἰς Αἴγυπτον ἐνεγκεῖν πρώτην τὸ σπέρμα, ἀρδεύοντος
 μὲν εὐκαίρως τὰ πεδία τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ταῖς
 δ' ὥραις ἄριστα τῆς χώρας ταύτης κεκραμένης.
 Τοὺς δὲ Ἀθηναίους, καίπερ ἀποφαινομένους τὴν
 εὐρεσιν τοῦ καρποῦ τούτου γεγεννημένην παρ' αὐτοῖς,

ὁμοῦς μαρτυρεῖν αὐτὸν ἐτέρωθεν κεκομισμένον εἰς τὴν Ἀττικὴν· τὸν γὰρ τόπον τὸν ἐξ ἀρχῆς δεξιόμενον τὴν θωρεὰν ταύτην Ἐλευσίνα προσαγορεύειν, ἀπὸ τοῦ παρ' ἐτέρων ἐλθεῖν τὸν τὸ σπέρμα τοῦ οἴτου κομίσαντα. Οἱ δὲ Σικελιώται νῆσον ἱερὰν Ἀθήμητρος καὶ Κόρης οἰκοῦντες, εἰκὸς εἶναί φασι τὴν θωρεὰν ταύτην πρώτοις τοῖς τὴν προσφιλεστάτην χώραν κειομένοις δοθῆναι. Ἄτοπον μὲν γὰρ ὑπάρχειν, εὐκαρποτάτην αὐτὴν ὥς ἰδίαν ποιῆσαι, τῆς δ' εὐεργεσίας ὡς μηδὲν προσηκούσης μηδ' ἐσχάτῃ μεταδοῦναι, καὶ ταῦτ' ἐν αὐτῇ τὴν οἰκῆσιν ἔχουσιν· εἴπερ καὶ τῆς Κόρης [ταύτης] τὴν ἀρπαγὴν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ γεγενῆσθαι συμπεφώνηται. Εἶναι δὲ καὶ τὴν χώραν οἰκειοτάτην τούτοις τοῖς καρποῖς· ἐν ᾗ καὶ τὸν ποιητὴν λέγειν,

Ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαί.

Περὶ μὲν οὖν Ἀθήμητρος τοιαῦτα μυθολογοῦσι. Τῶν δ' ἄλλων θεῶν τῶν ἐκ Κρόνου καὶ Ῥέας γενομένων φασὶν οἱ Κρηῖτες, Ποσειδῶνα μὲν πρῶτον χρησασθαι ταῖς κατὰ θάλασσαν ἐργασίαις, καὶ στόλους συστήσασθαι, παραδόντος αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν ταύτην τοῦ Κρόνου. Αὐτὸ καὶ παραδίδοσθαι τοῖς ἐπιγενομένοις τοῦτον κύριον ὑπάρχειν τῶν κατὰ θάλασσαν πραττομένων, καὶ θυσίαις ὑπὸ τῶν ναυτιλλομένων τιμᾶσθαι. Προσάπτουσι δ' αὐτῷ καὶ τὸ τοὺς ἵππους δαμῆσαι πρῶτον, καὶ τὴν ἐπιστήμην καταδεῖξαι τὴν περὶ τὴν ἵππικην· ἀφ' ἧς Ἴππειον αὐτὸν ὠνομάσθαι. Τὸν δ' Αἰδὴν λέγεται τὰ περὶ τὰς

ταφῆς καὶ τὰς ἐκφορὰς καὶ τιμὰς τῶν τεθνεώτων
καταδεῖξαι, τὸν προτοῦ χρόνον μηδεμιᾶς οὔσης
ἐπιμελείας περὶ αὐτοὺς. Διὸ καὶ τῶν τετελευτη-
κότων ὁ θεὸς οὗτος παρείληπται κυριεύειν, ἀποτε-
μῆθεις ἀπὸ παλαιὸν αὐτῷ τῆς τούτων ἀρχῆς καὶ
φροντίδος.

(C. 70.) Iupiter, vel legitime Saturno succedens, vel Saturni
oraculum verentis, insidiis a Rhea matre creptus, Curetibus tradi-
tus, et ab his in antrum Nympharum delatus, Omphalum sacravit.
aspidibusque et caprae grata θρηπεία solvit. Iuvenis ad Dictam
primus urbem extruxit.

70. Περὶ δὲ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεώς τε καὶ βασι-
λείας διαφωνεῖται. Καὶ τινες μὲν φασιν αὐτόν,
μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων τοῦ Κρόνου μετάστασιν εἰς
θεοὺς, διαδεξασθαι τὴν βασιλείαν, οὐ βίᾳ κατι-
σχύσαντα τὸν πατέρα, νομίμως δὲ καὶ δικαίως
ἀξιοθέντα ταύτης τῆς τιμῆς· τινὲς δὲ μυθολογοῦσι
τῷ Κρόνῳ γενέσθαι λόγιον περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέ-
σεως, ὅτι παρελεῖται τὴν βασιλείαν αὐτοῦ βιαίως ὁ
γεννηθεὶς παῖς. Διόπερ τὸν μὲν Κρόνον τὰ γεννώ-
μενα παῖδια πλεονάκεις ἀφανίζειν, τὴν δὲ Ῥέαν
ἀγανακτήσασαν, καὶ μὴ δυναμένην μεταθεῖναι τὴν
προαίρεσιν τᾶνδρός, τὸν Δία τεκοῦσαν ἐν τῇ προσα-
γορευομένῃ Λίκτη κλέψαι, καὶ δοῦναι λάθρα τοῖς
Κούρησιν ἐκτρέφαι, τοῖς κατοικοῦσι πλησίον ὄρους
τῆς Ἰδης. Τούτους δ' ἀπενέγκαντας εἰς τι ἄντρον,
παραδοῦναι ταῖς νύμφαις, παρακελευσαμένους
τὴν πᾶσαν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιήσασθαι. Αὗται
δὲ μέλι καὶ γάλα μίσγουσai, τὸ παιδίον ἔθρεψαν,
καὶ τῆς αἰγὸς τῆς ὀνομαζομένης Ἀμαλθείας τὸν
μικτὸν εἰς διατροφήν παρέιχοντο. Σημεῖα δὲ

ΔΙΟΝ. Τ. II.

Q

πολλὰ μέγροι τοῦ νῦν διαμένειν τῆς γενέσεως καὶ δια-
τροφῆς τοῦ θεοῦ τούτου κατὰ τὴν νῆσον. Φερομέ-
ρου μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν Κουρήτων αὐτοῦ νηπίου, φα-
σιν ἀποπεσεῖν τὸν ὀμφαλὸν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν
καλοῦμενον Τρίτωνα· καὶ τὸ χωρίον δὲ τοῦτο κα-
θιερωθῆναι, ἀπὸ τοῦ τότε συμβάντος Ὀμφαλὸν πρὸς-
αγορευθῆναι, καὶ τὸ περιεκείμενον πεδίον ὁμοίως Ὀμ-
φάλειον. Κατὰ δὲ τὴν Ἰδην, ἐν ᾗ συνέβη τραφῆναι
τὸν θεόν, τό τε ἄντρον ἐν ᾧ τὴν δίαίταν εἶχε, καθιέ-
ρωται, καὶ οἱ περὶ αὐτὸ λειμῶνες ὁμοίως ἀνείνται,
περὶ τὴν ἀκρόωρειαν ὄντες. Τὸ δὲ πάντων παραδο-
ξότατον καὶ μυθολογούμενον περὶ τῶν μελιττῶν
οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. Τὸν γὰρ θεόν φασιν ἀθά-
νατον μνήμην τῆς πρὸς αὐτὰς οἰκειότητος διαφυλά-
ξαι βουλόμενον, ἀλλάξαι μὲν τὴν χρόαν αὐτῶν, καὶ
ποιῆσαι χαλκῇ χρυσοειδεῖ παραπλησίαν· τοῦ τόπου
δ' ὄντος ὑψηλοῦ καὶ ὑπερβολὴν, καὶ πνευμάτων τε
μεγάλων ἐν αὐτῷ γινομένων, καὶ χιόνος πολλῆς πι-
πτούσης, ἀνεπαισθήτους αὐτὰς καὶ ἀπαθεῖς ποιῆ-
σαι, δυσχειμερωτάτους τόπους νεμομένας. Τῇ θρε-
ψίᾳ δ' αἰγὶ τιμὰς τε τινὰς ἄλλας ἀπονεῖμαι, καὶ
τὴν ἐπωνυμίαν ἀπ' αὐτῆς λαβεῖν, Αἰγίοχον ἐπονο-
μασθέντα. Ἄνδρωθέντα δ' αὐτόν φασι πρῶτον πό-
λιν κτίσαι περὶ τὴν Λίκταν, ὅπου καὶ τὴν γένεσιν
αὐτοῦ γενέσθαι μυθολογοῦσιν· ἧς ἐκλειφθείσης ἐν
τοῖς ὕστερον χρόνοις, διαμένειν ἔτι καὶ νῦν ἔρματα
τῶν Θεμελίων.

(C. 71) Magnae Iovis virtutes et praeclara ad institiam et pacem
instituta, exstirpatio impiorum, debellatio Gigantum, quorum vi-
etoriam laeta ei omnia portenderant, aliaque eius benefacta essece-

runt, ut perpetuum regnum et habitaculum in Olympo conser-
queretur.

71. Διενέγκαι δὲ τὸν θεὸν τοῦτον ἀπάντων ἀν-
δρείᾳ καὶ συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ταῖς ἄλλαις
ἀπάσαις ἀρεταῖς. Διὸ καὶ παραλαβόντα τὴν βασι-
λειᾶν παρὰ τοῦ Κρόνου, πλείστα καὶ μέγιστα τὸν
ἀνθρώπινον βίον εὐεργετήσαι. Πρῶτον μὲν γὰρ
ἀπάντων καταδεῖξαι περὶ τῶν ἀδικημάτων τὸ δίκαιον
ἀλλήλοις διδόναι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοῦ βίᾳ τι
πράττειν ἀποστήσαι· κρίσει δὲ καὶ δικαιοσύνῃ τὰς
ἀμφισβητήσεις διαλύειν. Καθόλου δὲ τὰ περὶ τῆς
εὐνομίας καὶ τῆς εἰρήνης προσαναπληρῶσαι, τοὺς
μὲν ἀγαθοὺς πείθοντα, τοὺς δὲ φανόλους τῇ τιμωρίᾳ
καὶ τῷ φόβῳ καταπληροῦν. Ἐπελθεῖν δ' αὐτὸν
καὶ τὴν οἰκουμένην σχεδὸν ἅπασαν, τοὺς μὲν ληστὰς
καὶ ἀσεβεῖς ἀναιροῦντα, τὴν δ' ἰσότητα καὶ τὴν δη-
μοκρατίαν εἰσηγούμενον· ὅτε δὴ φασιν αὐτὸν καὶ
τοὺς Γίγαντας ἀνελεῖν, ἐν μὲν Κρήτῃ τοὺς περὶ Μύ-
λινον, κατὰ δὲ τὴν Φρυγίαν τοὺς περὶ Τυφῶνα.
Πρὸ δὲ τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς Γίγαντας τοὺς ἐν
Κρήτῃ, λέγεται τὸν Ἄϊα θῦσαι ἡλίῳ καὶ οὐρανῷ καὶ
γῇ· ἐπὶ δὲ τῶν ἱερῶν ἀπάντων φανῆναι τὰ παρὰ
τούτων ἐπικριθέντα, ἃ πρῶτον ἐπισημαίνεται κρότος
καὶ ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν πολεμίων πρὸς αὐτοὺς· ἀκό-
λουθον δὲ τούτοις γενέσθαι τοῦ πολέμου τὸ τέλος.
Αὐτομολῆσαι μὲν γὰρ ἐκ τῶν πολεμίων Μουσαῖον,
καὶ τυχεῖν ὀρισμένων τιμῶν· κατακοπῆναι δ' ὑπὸ
τῶν θεῶν ἅπαντας τοὺς ἀντίταξάμενους. Συστῆναι
δὲ καὶ ἄλλους πολέμους αὐτῷ πρὸς Γίγαντας, τῆς
μὲν Μακεδονίας περὶ τὴν Χαλλήνην, τῆς δ' Ἰταλίας

κατὰ τὸ πεδίον, ὃ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπὸ τοῦ κατα-
 πεκαυμένου τόπου Φλεγραῖον ὠνομάζετο, κατὰ δὲ
 τοὺς ὕστερον χρόνους Κυμαῖον προσηγορεύθη. Κο-
 λασθῆναι δὲ τοὺς Γίγαντας ὑπὸ Διὸς διὰ τὴν εἰς
 τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους παρανομίαν, καὶ διὰ τὸ ταῖς
 τοῦ σώματος ὑπεροχαῖς καὶ ῥώμας πεποιθότας, κα-
 ταδουλοῦσθαι μὲν τοὺς πλησιοχώρους, ἀπειθεῖν δὲ
 τοῖς περὶ τοῦ δικαίου τιθεμένοις νόμοις, πόλεμον δ'
 ἐκφέρειν πρὸς τοὺς διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας ὑπὸ
 πάντων θεοὺς νομιζομένους. Τὸν δ' οὖν Δία λέ-
 γουσι μὴ μόνον ἄρδην ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίσαι τοὺς
 ἀσεβεῖς καὶ πονηροὺς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν τε
 θεῶν καὶ ἡρώων, ἔτι δὲ ἀνδρῶν τὰς ἀξίας ἀπονεῖμαι
 τιμὰς. Διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τὴν
 ὑπεροχὴν τῆς δυνάμεως, συμφώνως αὐτῷ παρὰ πᾶν-
 των συγκεχωρησθαι τὴν τε βασιλείαν εἰς τὸν αἰεὶ χρό-
 νον, καὶ τὴν οἰκῆσιν τὴν ἐν Ὀλύμπῳ.

(C. 72.) Et sacra ei exquisita contingerunt, et ex persuasione
 hominum de summa eius potestate varia imposita cognomina sunt.
 Minervam produxit ad Tritonis fontes: in Cnossiorum terra Iuno-
 nem duxit: utriusque solennitatis memoriam sacris ritibus regiones
 servant. Eius ceteri liberi: (C. 73.) Quibus singulis honores ac mu-
 nia tribuit: Veneri virginum rerumque nuptiarum curam: Gratias
 venustatis largitionem: Ilithyiae parturientium tutelam: Dianae te-
 nuerorum nutritionem: Horis legum, iustitiae et patris custodiam:
 Minervae olivarum, textilium operum artiumque musicarum cul-
 turam: (C. 74.) Musis literarum, praesertim poeseos, studia: (obi-
 ter contra eos, qui inventas a Phoeniciis litteras putant:) Vulcani
 metallorum fabricationem et ignis usum: Marti arma et bella: Apol-
 lini rusicam et medendi artem, quam huius filius, Aesculapius,
 cum chirurgia magis excoluit.

72. Καταδειχθῆναι δὲ καὶ θυσίας αὐτῷ συντε-
 λεῖν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, καὶ μετὰ τὴν ἐκ γῆς
 μετάστασιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγγεχῆσθαι δόξας δι-

καίους ἐν ταῖς τῶν εὖ πεπονθότων ψυχαῖς, ὥς ἀπάν-
των τῶν γινομένων κατὰ οὐρανὸν οὗτος εἴη κύριος·
λέγω δὲ ὄμβρων τε καὶ βροντῶν καὶ κεραυνῶν, καὶ
τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. Διόπερ αὐτὸν προσαγορευ-
θῆναι Ζῆνα μὲν, ἀπὸ τοῦ δοκεῖν τοῖς ἀνθρώποις
αἴτιον εἶναι τοῦ ζῆν, ταῖς ἐκ τοῦ περιέχοντος εὐκρα-
σίαις τοὺς καρποὺς ἀνάγοντα πρὸς τέλος· πατέρα
δὲ, διὰ τὴν φροντίδα καὶ τὴν εὐνοίαν τὴν εἰς ἀπαν-
τας, ἔτι δὲ καὶ τὸ δοκεῖν ὥσπερ ἀρχηγὸν εἶναι τοῦ
γένους τῶν ἀνθρώπων· ὕπατον δὲ καὶ βασιλέα, διὰ
τὴν τῆς ἀρχῆς ὑπεροχήν· εὐβουλέα δὲ καὶ μητιέτην,
διὰ τὴν ἐν τῷ βουλευέσθαι καλῶς σύνεσιν. Μυθο-
λογοῦσι δὲ καὶ τὴν Ἀθηναίαν κατὰ τὴν Κρήτην ἐκ
Διὸς ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ γεννη-
θῆναι· διὸ καὶ Τριτογένειαν ἐπονομασθῆναι. Ἔστι
δὲ καὶ νῦν ἔτι περὶ τὰς πηγὰς ταύτας ἱερὸν ἄγιον
τῆς θεοῦ ταύτης· ἐν ᾧ τόπῳ τὴν γένεσιν αὐτῆς ὑπάρ-
ξει μυθολογοῦσι. Λέγουσι δὲ καὶ τοὺς γάμους τοῦς
τε Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ἐν τῇ Κνωσσίων χώρα γενέ-
σθαι κατὰ τινα τόπον πλησίον τοῦ Θήρητος ποτα-
μοῦ, καθ' ὃν νῦν ἱερὸν ἐστίν, ἐν ᾧ θυσίας καὶ ἐνι-
αυτὸν ἁγίους ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων συντελεῖσθαι· καὶ
τοὺς γάμους ἀπομιμεῖσθαι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς γενέ-
σθαι παρεδόθη. Τοὺς δὲ Διὸς ἐκγόρους φασὶ γενέ-
σθαι, θεὰς μὲν, Ἀφροδίτην καὶ Χάριτας, πρὸς δὲ
ταύταις Εἰλείθυιαν, καὶ τὴν ταύτης συνεργὸν Ἀρ-
τεμιν, καὶ τὰς προσαγορευομένας Ἥρας, Εὐνορίαν
τε καὶ Δίην, ἔτι δ' Εὐρήνην· θεοὺς δὲ, Ἥφαιστον
καὶ Ἄρεα καὶ Απόλλωνα, πρὸς δὲ τούτοις Ἑρμῆν.

73. Τούτων δ' ἐκάστω μυθολογοῦσι τὸν Δία τῶν εὐρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ καὶ συντελουμένων ἔργων τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τιμὰς τῆς εὐρέσεως ἀπονείμαι, βουλόμενον αἰώνιον αὐτοῖς περιποιῆσαι μνήμην παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. Παραδοθῆναι δὲ τῇ μὲν Ἀφροδίτῃ τὴν τε τῶν παρθένων ἡλικίαν, ἐν οἷς χρόνοις δεῖ γαμεῖν αὐτάς, καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν, τὴν ἔτι καὶ νῦν ἐν τοῖς γάμοις γινομένην μετὰ θυσιαῶν καὶ σπονδῶν, ὥς ποιοῦσιν ἄνθρωποι τῇ θεῷ ταύτῃ. Προθύουσι δὲ πρότερον ἅπαντες τῷ Διὶ τὴν τελείαν, καὶ Ἥρᾳ τελείαν, διὰ τὸ τούτους ἀρχηγοὺς γεγονέναι καὶ πάντων εὐρετὰς, καθότι προσέρχεται ταῖς δὲ Χάρισι δοθῆναι τὴν τῆς ὕψεως κόσμησιν, καὶ τὸ σχηματίζειν ἑκαστον μέρος τοῦ σώματος πρὸς τὸ βέλτιον καὶ προσήκους τοῖς θεοῦσιν· πρὸς δὲ τοῖς τοῖς κατὰρχειν εὐεργεσίας, καὶ πάλιν ἀμείβεσθαι ταῖς προσηκούσαις χάρισι τοὺς εὐποιήσαντας. Εὐλείθυιαν δὲ λαβεῖν τὴν περὶ τὰς τιματούσας ἐπιμέλειαν, καὶ θεραπείαν τῶν ἐν τῷ τίπτειν κακοπαθουσῶν· διὸ καὶ τὰς ἐν τοῖς τοιοῦτοις κινδυνευούσας γυναῖκας ἐπικαλεῖσθαι μάλιστα τὴν θεὸν ταύτην. Ἄρτεμιν δὲ φασὶν εὐρεῖν τὴν τῶν νηπίων παιδίων θεραπείαν, καὶ τροφὰς τινὰς ἀρμοζούσας τῇ φύσει τῶν βρεφῶν· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ Κουροτρόφον αὐτὴν ὀνομαζέσθαι. Τῶν δ' ὀνομαζομένων Ὠρῶν ἐκάστη δοθῆναι τὴν ἐπώνυμον τέξιν τε καὶ τοῦ βίου διακόσμησιν, ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν ἀνθρώπων ὠφελείᾳ· μηδὲν γὰρ εἶναι μᾶλλον δυνάμενον εὐδαίμονα βίον παρασκευάσαι τῆς εὐνομίας καὶ δίκης καὶ εὐσέβειας.

Ἀθηναῖοι δὲ προσάπτουσι τὴν τε τῶν ἐλαιῶν ἡμέρωσιν
καὶ φυτεῖαν παραδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὴν
τοῦ καρποῦ τούτου κατεργασίαν· πρὸ γὰρ τοῦ γε-
νέσθαι τὴν θεὸν ταύτην, ὑπάρχει μὲν τὸ γένος τοῦτο
τῶν δένδρων μετὰ τῆς ἄλλης ἀγρίας ὕλης, τὴν μὲντοι
ᾗ ἐπιμέλειαν ταύτης οὐκ εἶναι, καὶ τὴν ἐμπειρίαν,
τὴν ἔτι καὶ νῦν γινομένην περὶ τούτων· πρὸς δὲ
τούτοις τὴν τῆς ἐσθῆτος κατασκευὴν, καὶ τὴν τεκτο-
νικὴν τέχνην, ἔτι δὲ πολλὰ τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπι-
στήμασι εἰηγήσασθαι τοῖς ἀνθρώποις· εὗρεῖν δὲ καὶ
τὴν τῶν αὐλῶν κατασκευὴν καὶ τὴν διὰ τούτων συν-
τελουμένην μουσικὴν, καὶ τὸ σύνολον πολλὰ τῶν
φιλοτέχνων ἔργων, ἀφ' ὧν Ἐργάνην αὐτὴν προσαγο-
ρεῦσθαι.

74. Ταῖς δὲ Μούσαις δοθῆναι παρὰ τοῦ πατρὸς
τὴν τῶν γραμμῶν εὗρεσιν, καὶ τὴν τῶν ἐπῶν σύν-
θεσιν, τὴν προσαγορευομένην ποιητικὴν. Πρὸς δὲ
τοὺς λέγοντας, ὅτι Σύροι μὲν εὗρεται τῶν γραμμά-
των εἰσέ, παρὰ δὲ τούτων Φοῖνικες μαθόντες τοῖς
Ἕλλησι παραδεδώκασι· οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ μετὰ Κά-
δμου πλεύσαντες εἰς τὴν Εὐρώπην· καὶ διὰ τοῦτο
τοὺς Ἕλληνας τὰ γράμματα Φοινίκια προσαγορεύειν,
φασὶ τοὺς Φοῖνικας οὐκ ἐξ ἀρχῆς εὗρεῖν, ἀλλὰ τοὺς
τύπους τῶν γραμμῶν μεταθεῖναι μόνον, καὶ τῇ
γραφῇ ταύτῃ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων χρήσα-
σθαι, καὶ διὰ τοῦτο τυχεῖν τῆς προειρημένης προς-
ηγορίας. Ἥφαιστον δὲ λέγουσιν εὗρετὴν γενέσθαι
τῆς περὶ τὸν σίδηρον ἐργασίας ἀπάσης, καὶ τῆς περὶ
τὸν χαλκὸν καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ τῶν ἄλλων

ἴσα την ἐκ τοῦ πυρός ἐργασίαν ἐπιδέχεται· καὶ τὰς ἄλλας δὲ χρείας τὰς τοῦ πυρός ἀπάσας προσεξινυρεῖν, καὶ παραδοῦναι τοῖς τε τὰς τέχνας ἐργαζομένοις, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις. Διόπερ οἱ τε τῶν τεχνῶν τούτων δημιουργοὶ τὰς εὐχὰς καὶ θυσίας τούτῳ τῷ θεῷ μάλιστα ποιοῦσι, καὶ τὸ πῦρ οὐτοῖ τε καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι προσάγορεύουσι· Ἰφαιστον, εἰς μνήμην καὶ τιμὴν ἀθάνατον τιθέμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς τῷ κοινῷ βίῳ δεδομένην εὐεργεσίαν. Τὸν Ἄρην δὲ μυθολογοῦσι πρῶτον κατασκευάσαι πανοπλίαν, καὶ στρατιώτας καθοπλίσαι, καὶ τὴν ἐν ταῖς μάχαις ἐναγώνιον ἐνέργειαν εἰσηγήσασθαι, φονεύοντα τοὺς ἀπειθοῦντας τοῖς θεοῖς. Ἀπόλλωνα δὲ τῆς κιθάρας εὐρετὴν ἀναγορεύουσι, καὶ τῆς καὶ αὐτὴν μουσικῆς· εἰ δὲ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἐξεργεῖν, διὰ τῆς μαντικῆς τέχνης γινομένην, δι' ἧς τὸ πηλαιὸν συνέβαινε θερμοπείας τυγχάνειν τοὺς ἀρόωστούντας· εὐρετὴν δὲ καὶ τοῦ τόξου γερόμενον, διδάξαι τοὺς ἐγχωρίους τὰ περὶ τὴν τοξείαν· ἀφ' ἧς αἰτίας μάλιστα παρὰ τοῖς Κορησὶν ἐξηλῶσθαι τὴν τοξικὴν, [καὶ τὸ τόξον Σκυθικὸν ὀνομασθῆναι.] Ἀπόλλωνος δὲ καὶ Κορωνίδος Ἀσκληπιὸν γεννηθέντα, καὶ πολλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν εἰς ἰατρικὴν μαθόντα, προσεξινυρεῖν τὴν τε χειρουργίαν καὶ τὰς τῶν φαρμάκων σκευασίας καὶ ῥιζῶν δυνάμεις, καὶ καθόλου προβιβάσαι τὴν τέχνην ἐπὶ τοσοῦτον, ὥς τε ὡς ἀρχηγὸν αὐτῆς καὶ κτίστην τιμᾶσθαι.

(C. 75.) Mercurio mandata foedera et pacificationes (unde caduceus), item mercaturae negotia, eloquentia (unde nomen Hermac), palaestra, lyra, quam Apollo post disceptionem cum Marsya ali-

quamdiu abiecerat. Vitis cultura credita Baccho, illi quidem, quem
in Creta natum insulae Dionysiades testantur.

75. Τῷ δ' Ἐρμῇ προσάπτουσι τὰς ἐν τοῖς πο-
λέμοις γινομένας ἐπικηρυκείας καὶ διαλλαγὰς καὶ
σπονδάς· καὶ τὸ τούτων σύσσημον κηρύκειον, ὃ φο-
ρεῖν εἰώθασιν οἱ περὶ τῶν τοιούτων τοὺς λόγους
ποιούμενοι, καὶ διὰ τούτου τυγχάνοντες παρὰ τοῖς
πολεμίοις ἀσφαλείας· ὅθεν δὴ καὶ κοινὸν Ἐρμῇν
ὠνομάσθαι, διὰ τὸ τὴν ὠφέλειαν ἀμφοτέροισι εἶναι
κοινήν τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ τὴν εἰρήνην μεταλαμβάν-
ουσι. Φασὶ δ' αὐτὸν καὶ μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ
τὰ ἐκ τῆς ἐμπορίας κέρδη πρῶτον ἐπινοῆσαι, καὶ τὸ
λάθρα τὰ τῶν ἄλλων σφετερίζεσθαι. Παραδεδύ-
σθαι δ' αὐτὸν καὶ κήρυκα τῶν θεῶν, ἔτι δ' ἄγγελον
ἄριστον, διὰ τὸ σαφῶς αὐτὸν ἕκαστα τῶν εἰς ἐντο-
λήν δοθέντων ἐρμηνεύειν· ἀφ' οὗ καὶ τετευχέναι τῆς
προσηγορίας αὐτὸν ταύτης, οὐχ εὐρετὴν τῶν ὀνομά-
των καὶ λέξεων γενόμενον, ὥς τινὲς φασιν, ἀλλὰ τὸ
τῆς ἀπαγγελίας ἄριστον καὶ σαφὲς ἐκπεπονηκότα πε-
ρισσότερον τῶν ἄλλων. Εἰσηγητὴν δ' αὐτὸν καὶ πα-
λαίστρας γενέσθαι, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς χελώνης λύραν
ἐπινοῆσαι, μετὰ τὴν Ἀπόλλωνος πρὸς Μαρσύαν σύγ-
κρισιν· καθ' ἣν λέγεται τὸν Ἀπόλλωνα νικήσαντα,
καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ τὴν ἄξιαν λαβόντα παρὰ τοῦ λει-
φθέντος, μεταμεληθῆναι, καὶ τὰς ἐκ τῆς κιθάρας
χορδὰς ἐκρήξαντα, μέχρι τινὸς χρόνου τῆς ἐν αὐτῇ
μουσικῆς ἀποστῆναι. Διόνυσον δὲ μυθολογοῦσιν
εὐρετὴν γενέσθαι τῆς τ' ἀμπέλου καὶ τῆς περὶ ταύ-
την ἐργασίας, ἔτι δ' αἰνοποιίας, καὶ τοῦ πολλοῦς τῶν
ἐκ τῆς ὀπώρας καρπῶν ἀποθησαυρίζειν, [καὶ τὰς

χρείας καὶ τὰς τροφὰς παρέχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ πολὺν χρόνον.] Τοῦτον δὲ τὸν θεὸν γεγονέναι φασὶν ἐκ Διὸς καὶ Περσεφόνης κατὰ τὴν Κρήτην, ὃν Ὅρφεὺς κατὰ τὰς τελετὰς παρέδωκε διασπώμενον ὑπὸ τῶν Τιτάνων. Πλείονας γὰρ Διονύσους συμβαίνει γεγονέναι, περὶ ὧν ἡμεῖς σαφέστερον τὰ κατὰ μέρος ἐν οἰκειότεροις καιροῖς ἀναγεγράφαμεν. Οἱ δ' οὖν Κρήτες τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως τοῦ θεοῦ πειρῶνται σημεῖα φέρειν, λέγοντες, ὅτι περὶ τὴν Κρήτην δύο νήσους κτίσας ἐπὶ τῶν καλουμένων Διδύμων Κόλλων, Διονυσιάδας ἀφ' ἑαυτοῦ προσεγόρευσεν, ὅπερ μηδαμοῦ τῆς οἰκουμένης αὐτὸν ἐτέρωθι πέποιθέναι.

(C. 76.) Hercules Iovis f., eius studia et facta in Alcmeneae sobolem longe posteriorem translata sunt, exinio corporis robore orbem pacavit, civitatemque condidit in Aegypto. Britomartis casses venatorias reperit, et inde cognomentum Dictynnae tulit, quod frustra sunt, qui ab inhoneste deae perfligio ducunt. Oblamiliaritatem Dianae sacre cum hac pro eadem habita.

76. Ἡρακλέα δὲ μυθολογοῦσιν ἐκ Διὸς γενέσθαι παμπόλλοις ἔτεσι πρότερον τοῦ γεννηθέντος περὶ τὴν Ἀργεῖαν ἐξ Ἀλκμήνης. Τοῦτον δὲ μητρός μὲν μὴ παρεληφέναι τίνος ἦν, αὐτὸ δὲ μόνον, ὅτι ὁ ὅμῃ σώματος πολὺ τῶν ἀπάντων διενέγκας, ἐπῆλθε τὴν οἰκουμένην, κολάζων μὲν τοὺς ἀδίκους, ἀναιρῶν δὲ τὰ τὴν χώραν ἀοίκητον ποιοῦντα θηρία. πᾶσι δ' ἀνθρώποις τὴν ἐλευθερίαν περιποιήσας, ἀήττητος μὲν ἐγένετο καὶ ἄτρωτος, διὰ δὲ τὰς εὐεργεσίας ἀθανάτου τιμῆς ἔτιχε παρ' ἀνθρώποις. Τὸν δ' ἐξ Ἀλκμήνης Ἡρακλέα παντελῶς νεώτερον ὄντα, καὶ ἔτι λωτὴν γενόμενον τῆς τοῦ παλαιοῦ προαιρέσεως, διὰ

ταῖς αὐταῖς αἰτίας τυχεῖν τε τῆς ἀθανασίας, καὶ χοδ-
 νων ἐγγενομένων, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, δόξαι τὸν αὐ-
 τὸν εἶναι, καὶ τὰς τοῦ προτέρου πράξεις εἰς τοῦτον
 μεταπεσεῖν, ἀγνοούντων τῶν πολλῶν τὰληθές. Ὁμο-
 λογοῦσι δὲ τοῦ παλαιότερου Θεοῦ κατὰ τὴν Αἴγυ-
 πτον πράξεις τε καὶ τιμὰς ἐπιφανεσιτάτας διαμένειν,
 καὶ πόλιν ὑπ' ἐκείνου κτισθεῖσαν. Βριτόμαστιν δέ,
 τὴν προσαγορευομένην Δίκτυνναν, μυθολογοῦσι γε-
 γένεσθαι μὲν ἐν Καινοῖ τῆς Κρήτης ἐκ Διὸς καὶ Κάδ-
 μης τῆς Εὐβούλου, τοῦ γεννηθέντος ἐκ Δήμητρος·
 ταύτην δ' εὗρετὴν γενομένην δικτύων τῶν εἰς κνή-
 γιαν, προσαγορευθῆναι Δίκτυνναν· καὶ τὰς μὲν δια-
 τριβὰς ποιήσασθαι μετὰ τῆς Ἀρτεμιδος, (ἀφ' ἧς αἰ-
 τίας ἐπίοις δοκεῖν τὴν αὐτὴν εἶναι Δίκτυνναν τε καὶ
 Ἀρτεμιν,) θυοίαις δὲ καὶ καὶ κατὰσκευαῖς τετιμῆ-
 σθαι παρὰ τοῖς Κρησὶ τὴν Θεὸν ταύτην. Τοὺς δ'
 ἱστοροῦντας ὀνομάσθαι Δίκτυνναν ἀπὸ τοῦ συμφυ-
 γεῖν εἰς ἀλιεντικά δίκτυα, διοικομένην ὑπὸ Μίνω
 συνουσίας ἔνεκα, διημαρτηκέναι τῆς ἀληθείας. Οὔτε
 γὰρ τὴν Θεὸν εἰς τοιαύτην ἀσθένειαν ἐλθεῖν πιθα-
 ρὸν ὑπάρχειν, ὥστε προσδεσθῆναι τῆς παρ' ἀνθρώ-
 πων βοηθείας, τοῦ μεγίστου τῶν Θεῶν οὖσαν θυ-
 γατέρα· οὔτε τῷ Μίνῳ δίκαιον προσάπτειν τοιαύ-
 τὴν ἀσέβειαν, παραδεδομένῳ συμφώνως δικαίαν
 προαίρεσιν καὶ βίον ἐπαινούμενον ἐξηλωκέναι.

(C. 77.) Pluto, Iasionis ex Cerere f., tributae sunt opes; sive
 propter agri ab Iasione consiti fecunditatem, seu quod huius filius
 coacervare opes et custodire monstravit. Creteuses sacrificiorum,
 rituum sacrorum, mysteriorum auctores, quae apud alios tecte per-

acta, in urbe Cnosso palam tradantur. Hinc profecti dii pervagati-
que orbem, de mortalibus bene mernerunt.

77. Πλοῦτον δὲ γενέσθαι φασὶν ἐν Τριπόλει
τῆς Κρήτης ἐκ Δήμητρος καὶ Ἰασίωνος, δισσως ἰστο-
ρουμένης αὐτοῦ τῆς γενέσεως. Οἱ μὲν γὰρ φασὶ τὴν
γῆν σπαρεῖσαν ὑπὸ Ἰασίωνος, καὶ τυχοῦσαν ἐπιμε-
λείας τῆς προσηκούσης, ἀνείναι τοσοῦτον πλῆθος
καρπῶν, ὥστε τοὺς ἰδόντας ἴδιον ὄνομα θέσθαι τῷ
πλήθει τῶν γενομένων καρπῶν, καὶ προσαγορεύσαι
πλοῦτον. Διὸ καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις παραδόσιμον
γενέσθαι τὸ τοὺς πλείω τῶν ἱκανῶν κτησαμένους
ἔχειν πλοῦτον. Ἐνιοὶ δὲ μυθολογοῦσιν ἐκ Δήμητρος
καὶ Ἰασίωνος γενέσθαι παῖδα Πλοῦτον ὀνομαζόμε-
νον, ὃν πρῶτον ἐπιμέλειαν βίου καὶ χρημάτων ἀθροί-
σμον καὶ φυλακὴν εἰσηγήσασθαι, τῶν προτοῦ πάν-
των ὀλιγώρως ἐχόντων περὶ τοῦ σωρεῦναι καὶ τηρεῖν
ἐπιμελῶς χρημάτων πλῆθος.

Περὶ μὲν οὖν τῶν θεῶν οἱ Κρήτιες, τῶν παρ' αὐ-
τοῖς λεγομένων γεννηθῆναι, τοιαῦτα μυθολογοῦσι·
ταῖς δὲ τιμαῖς τῆς θυσίας καὶ ταῖς περὶ τὰ μυστήρια
τελεταῖς ἐκ Κρήτης εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πα-
ραδεδόσθαι λέγοντες, τοῦτο φέρουσιν, ὡς οἴονται,
μέγιστον τεκμήριον. Τὴν τε γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἐν
Ἐλευσίνι γινομένην τελετὴν, ἐπιφανιστάτην σχεδὸν
οὔσαν ἀπασῶν, καὶ τὴν ἐν Σαμοθράκῃ, καὶ τὴν ἐν
Θράκῃ ἐν τοῖς Κίκοσιν, (ὅθεν δ' καταδείξας Ὀρφεὺς
ἦν,) μυστικῶς παραδίδοσθαι· κατὰ δὲ τὴν Κρήτην
ἐν Κνωσσῷ νόμιμον ἐξ ἀρχαίων εἶναι, φανερώς ταῖς
τελεταῖς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι, καὶ τὰ παρὰ
τοῖς ἄλλοις ἐν ἀπορόγητι παραδιδόμενα, παρ' αὐτοῖς

μηδένα κρύπτειν τῶν βουλομένων τὰ τοιαῦτα γινώ-
 σκειν. Τῶν γὰρ θεῶν φασὶ τοὺς πλείστους ἐκ τῆς
 Κρήτης δομηθέντας, ἐπιέναι πολλὰ μέρη τῆς οἰκου-
 μένης, εὐεργετοῦντας τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων, καὶ
 μεταδιδόντας ἐκάστοις τῆς ἐκ τῶν ἰδίων εὐρημάτων
 ὠφελείας. Δήμητραν μὲν γὰρ περαιωθεῖσαν εἰς τὴν
 Αἰτικὴν, ἐκείθεν εἰς Σικελίαν ἀπᾶραι, καὶ μετὰ
 ταῦτ' εἰς Αἴγυπτον· ἐν δὲ τούτοις τοῖς τόποις μά-
 λιστα τὸν τοῦ σίτου καρπὸν παραδοῦσαν, καὶ τὰ
 περὶ τὸν σπόρον διδάξασαν, μεγάλων τιμῶν τιχεῖν
 παρὰ τοῖς εὐπαθοῦσιν. Ὁμοίως δ' Ἀφροδίτην ἐν-
 διατρίψαι τῆς μὲν Σικελίας περὶ τὸν Ἑρκα, τῶν
 δὲ νήσων περὶ Κύθηρα καὶ Πάφον τῆς Κύπρου, τῆς
 δὲ Ἀσίας περὶ τὴν Συρίαν. Διὰ δὲ τὴν ἐπιφάνειαν
 καὶ τὴν ἐπὶ πλεῖον ἐπιδημίαν αὐτῆς τοὺς ἐγχωρίους
 ἐξειδιάζεσθαι τὴν θεόν, καλοῦντας Ἀφροδίτην Ἑρ-
 κίνην καὶ Κυθήρειαν καὶ Παφίαν, ἔτι δὲ καὶ Συρίαν.
 Ὡς αὐτως δὲ τὸν μὲν Ἀπόλλωνα πλεῖστον χρόνον φα-
 νῆναι περὶ Ἀήλον καὶ Λυκίαν καὶ Δελφοὺς· τὴν δ'
 Ἀρτεμιν, περὶ τὴν Ἐφεσον καὶ τὸν Πόντον, ἔτι δὲ
 τὴν Περσίδα καὶ τὴν Κρήτην. Διόπερ ἀπὸ τῶν τό-
 πων ἡ πράξις τῶν παρ' ἐκάστοις συντελεσθεισῶν,
 τὸν μὲν Ἀήλιον καὶ Λυκίον καὶ Πύθιον ὀνομάζεσθαι,
 τὴν δὲ, Ἐφεσίαν καὶ Κρησίαν, ἔτι δὲ Ταυροπόλον
 καὶ Περσίαν, ἀμφοτέρων ἐν Κρήτῃ γεγεννημένων. Τι-
 μᾶται γὰρ καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἡ θεὸς αὕτη δια-
 φερόντως, καὶ μυστήρια ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι τὰ
 παρ' ἑτέροις συντελούμενα μέχρι τῶν νῦν χρόνων.
 Ἀρτίμιδι Περσίᾳ. Παραπλήσια δὲ μυθολογοῦσι καὶ

περὶ τῶν ἄλλων θεῶν, περὶ ὧν ἡμῖν ἀναγράφειν μακρόν ἂν εἴη, τοῖς δὲ ἀναγινώσκουσι παντελῶς εὐσύννοπον.

(C. 78.) Heroës in Creta nati iuniores: Minos, trium urbium conditor, legum a Iove patre acceptarum lator, classis victricis instructor, fortitudine et iustitia clarus, qui in Sicilia (cfr. IV, 81.) occubuit.

78. Μετὰ δὲ τὰς τῶν θεῶν γενέσεις ὕστερον πολλαῖς γενεαῖς φασὶ γενέσθαι κατὰ τὴν Κρήτην ἥρωας οὐκ ὀλίγους, ὧν ὑπάρχειν ἐπιφανεστάτους τοὺς περὶ Μίνωα καὶ Ῥαδάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα. Τούτους γὰρ μυθολογοῦσιν ἐκ Διὸς γεγενῆσθαι καὶ τῆς Ἀθήνης Εὐρώπης, ἣν φασιν ἐπὶ ταύρου διακομισθῆναι προνοίᾳ θεῶν εἰς τὴν Κρήτην. Μίνω μὲν οὖν, πρεσβύτατον ὄντα, βασιλεῦσαι τῆς νήσου, καὶ κτίσαι πόλεις οὐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ· τούτων δ' ἐπιφανεστάτας τρεῖς, Κνωσσὸν μὲν ἐν τοῖς πρὸς τὴν Ἀσίαν νεύουσι μέρεσι τῆς νήσου· Φαιστόν δ' ἐπὶ θαλάσσης, ἐστραμμένην ἐπὶ μεσημβρίαν· Κυδωνίαν δ' ἐν τοῖς πρὸς εὐπέραν κεκλιμένοις τόποις, καταντικρὺ τῆς Πελοποννήσου. Οἶναι δὲ καὶ κόμους τοῖς Κρησὶν οὐκ ὀλίγους, προσποιούμενον παρὰ Διὸς τοῦ πατρὸς λαμβάνειν, συνερχόμενον εἰς λόγους αὐτῇ κατὰ τι σπήλαιον. Κτήσασθαι δὲ καὶ δύναμιν ναυτικὴν μεγάλην, καὶ τῶν τε νήσων τὰς πλείστας καταστρέψασθαι, καὶ πρῶτον τῶν Ἑλλήνων θαλαττοκρατεῖν. Μεγάλην δὲ δόξαν περιποιήσάμενον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, καταστρέψαι τὸν βίον ἐν Σικελίᾳ κατὰ τὴν ἐπὶ Κώκαλον στρατείαν· περὶ ἧς τὰ κατὰ μέρος ἀτεγράψαμεν, ὅτε τὰ περὶ Διὸς

δαλον ἀνεγράφομεν, δι' ὃν καὶ τὴν στρατείαν συνέβη
γενέσθαι.

(C. 79.) Rhadamanthus, iustitia excellens, imperii fines virtutibus suis protulit, Erythro filio Erythrās, Oenopioni ex Ariadna genito Chion, angulisque ducibus singulas urbes commisit, tandem cum Minos iudex inferorum constitutus. Sarpedo Lyciam occupavit: cui successit Evander I., qui e Deidamia Sarpedonem suscepit. Troiano bello clarum. Minos filii, oorumque in Cnasso monumentum.

79. Ῥαδάμανθον δὲ λέγουσι τάς τε κρίσεις πάντων δικαιοσύνης πεποιθῆσθαι, καὶ τοῖς ληστοῖς καὶ ἀσεβεῖσι καὶ τοῖς ἄλλοις κακούργοις ἀπαραιτήτων ἐπιτιμωρίαν. Κατακτείνεσθαι δὲ καὶ νήσουσιν ὀλίγας, καὶ τῆς Ἀσίας πολλὴν τῆς παραθαλάττιου χώρας, ἀπάντων ἐκουσίως παραδιδόντων ἑαυτοὺς διὰ τὴν δικαιοσύνην. Τὸν δὲ Ῥαδάμανθον Ἐρυθρῷ μὲν ἐν τῶν ἑαυτοῦ παίδων παραδοῦναι τὴν βασιλείαν τῶν δὲ ἐκείνον Ἐρυθρῶν ὀνομασθεῖσων, Οἰοπίωνι δὲ τῷ Ἀριάδνης τῆς Μίνω Χίον ἐχειρίσαι φασίν. ὃν ἔνιοι μυθολογοῦσι Διονύσου γεγόμενον, μαθεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς τὰ παρὰ τὴν οἰοποιῖαν. Τῶν δ' ἄλλων τῶν περὶ αὐτὸν ἡγεμόνων ἐκάστω νῆσον ἢ πόλιν δωρήσασθαι λέγουσι τὸν Ῥαδάμανθον, Θόαντι μὲν Ἀἴμνον, Ἐγνεῖ Κύρνον, Παμφίλῳ δὲ Πεπάρηθον, Εὐαυβεῖ δὲ Μαρώνηαν, Ἀλκαίῳ δὲ Πάρον, Ἀνίωι δὲ Ἀἴλλον, Ἀνδρεῖ δὲ τὴν ἀπ' ἐκείνου κληθεῖσαν Ἄνδρον. Διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν δικαιοσύνης μεμυθολογῆσθαι δικαστὴν αὐτὸν ἀποδείχθαι κατ' ἄδον, καὶ διακρίνειν τοὺς εὐσεβεῖς καὶ τοὺς πονηροὺς. Τετευχέναι δὲ τῆς αὐτῆς τιμῆς καὶ τὸν Μίνω, βεβασιλευκότα

νομιμώτατα, καὶ μάλιστα δικαιοσύνης πεφροντικότα.
 Τὸν δὲ τρίτον ἀδελφὸν Σαρπηδόνα φασὶ μετὰ δυνά-
 μεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάντα, κατακτήσασθαι τοὺς
 περὶ Λυκίαν τόπους. Εὐάνδρον δὲ γενόμενον υἱὸν
 αὐτοῦ, διαδέξασθαι τὴν ἐν Λυκίᾳ βασιλείαν, καὶ γή-
 μαντα Δηϊδάμειαν τὴν Βελλεροφόντου, τεκνῶσαι
 Σαρπηδόνα τὸν ἐπὶ Τροίαν μὲν στρατεύσαντα μετ'
 Ἀγαμέμνονος, ὑπὸ τινῶν δὲ Διὸς υἱὸν ὀνομαζόμενον.
 Μίνωϊ δὲ φασιν υἱὸς γενέσθαι Λευκαλίωνα τε καὶ
 Μόλον· καὶ Λευκαλίωνος μὲν Ἰδομενία, Μόλου δὲ
 Μηριόνην ὑπάρξαι. Τούτους δὲ ναυσὶν ὀδοήκοντα
 στρατεῦσαι μετ' Ἀγαμέμνονος εἰς Ἴλιον, καὶ διασω-
 θέντας εἰς τὴν πατρίδα τελευτῆσαι, καὶ ταφῆς ἐπι-
 φανοὺς ἀξιοθῆναι καὶ τιμῶν ἀθανάτων. Καὶ τὸν
 τάφον αὐτῶν ἐν τῇ Κνωσσῷ δεικνύουσιν, ἐπιγραφὴν
 ἔχοντα τοιάνδε,

Κνωσσίῳ Ἰδομενῆος οὐα τάφον. Αὐτιάδ' ἐγώ τοι

Πλησίον ἴδρυμαι Μηριόνης δ' Μόλου.

Τούτους μὲν οὖν ὥς ἡρώας ἐπιφανεῖς τιμῶσιν οἱ
 Κρηῖτες διαφερόντως, θύοντες, καὶ κατὰ τοὺς ἐν τοῖς
 πολέμοις κινδύνους ἐπικαλούμενοι βοηθοὺς.

(C. 80.) In Cretam plures immigraverunt coloniae. Nempe ad
 Eleoeretes (c. 64.) accesserunt Pelasgi; Dorei, duce Tectamo, Dori
 filio; barbari promiscui, Minois Rhadamanthique imperio ad com-
 munionem redacti; et post Heraclidarum reditum Argivi et Spar-
 tani. Subiicit Diodorus scriptores, e quibus Cretica duxerit, (ob-
 scuros homines, eisdemque valde ineptos.)

80. Τούτων δ' ἡμῖν διενεκρινημένων, λέγεται
 περὶ τῶν ἐπιμειχθέντων ἐθνῶν τοῖς Κρησὶ διελθεῖν.
 Ὅτι μὲν οὖν πρῶτοι κατέβησαν τὴν νῆσον οἱ πρὸς
 ἀγορευθέντες μὲν Ἑτεοκρηῖτες, δοκοῦντες δ' ὑπάρ-

χειν αὐτόχθονες, προειρήκαμεν. Μετὰ δὲ τούτους
 πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον Πελασγοὶ πλανώμενοι διὰ
 τὰς συνεχεῖς στρατείας καὶ μεταναστιάσεις, καταντή-
 σαντες εἰς τὴν Κρήτην, τῆς νήσου μέρος κατώκησαν.
 Τρίτον δὲ γένος φασὶ τῶν Δωριέων παραβαλεῖν εἰς
 τὴν νῆσον, ἡγουμένου Τεκτάμου τοῦ Δώρου. Τοῦ-
 του δὲ τοῦ λαοῦ μέρος μὲν πλεῖον ἀθροισθῆναι λέ-
 γουσιν ἐκ τῶν περὶ τὸν Ὀλυμπον τόπων, τὸ δὲ τι
 μέρος ἐκ τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν Ἰθακῶν, διὰ τὸ
 τὴν ἀφορμὴν τὸν Δῶρον ἐκ τῶν περὶ Μαλέαν τόπων
 ποιῆσαι. Τέταρτον δὲ γένος συμμιγῆναι φασιν εἰς
 τὴν Κρήτην μιγᾶδων βαρβάρων, τῶν διὰ τὸν χρό-
 νον ἐξομοιωθέντων τῇ διαλέκτῳ τοῖς ἐγχωρίοις Ἑλ-
 λησι. Μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς περὶ Μίνω καὶ Ῥαδά-
 μανθιν ἰσχύσαντας, ὑπὸ μίαν ἀγαγεῖν συντέλειαν
 τὰ ἔθνη κατὰ τὴν νῆσον. Τὸ δὲ τελευταῖον, μετὰ
 τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, Ἀργεῖοι καὶ Λακε-
 δαιμόνιοι πέμποντες ἀποικίας, ἄλλας τὲ τινὰς νήσους
 ἔκτισαν, καὶ ταύτας τὰς νήσους κατακτησάμενοι, πό-
 λεις τινὰς ὥκισαν ἐν αὐταῖς· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος
 ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. Ἐπεὶ δὲ τῶν
 τὰ Κρητικὰ γεγραφότων οἱ πλεῖστοι διαφωνοῦσι
 πρὸς ἀλλήλους, οὐ χρή θανατῶσαι, ἂν μὴ πᾶσιν
 ὁμολογούμενα λέγωμεν. Τοῖς γὰρ τὰ πιθανώτερα
 λέγουσι καὶ μάλιστα πιστευομένοις ἐπηκολουθήσα-
 μεν, ἃ μὲν Ἐπιμενίδῃ τῷ θεολόγῳ προσχόντες, ἃ
 δὲ Δωσιάδῃ καὶ Σωσικράτῃ καὶ Λαοσθενίδῃ. Ἐπεὶ
 δὲ περὶ Κρήτης ἱκανῶς διηλθομεν, περὶ τῆς Λέσβου
 νῦν λέγειν ἐπιχειρήσομεν.

(C. 81.) Sequitur Lesbos. Primi incolae Pelasgi, qui duce Xantho, Triopae f., insulam desertam occuparunt. Ante Issa appellata, nunc Pelasgiae nomen tulit. Dein desolatam diluvio insulam Macareus, Oleno ex Achaia veniens, sedem legit. Post Lesbos Lapithae f., eum novis colonis immigravit, iunctusque Macareo, insulam Lesbum vocavit. Ab his missae coloniae in Chium, Samum, Co Rhodumque.

81. Ταύτην γὰρ τὴν νῆσον τὸ παλαιὸν ᾠκησθ πλείω χέρη, πολλῶν μεταναστιάσεων ἐν αὐτῇ γενομένων. Ἐρῆμον γὰρ οὖσης αὐτῆς, πρώτους Πηλασγοὺς κατασχεῖν αὐτὴν τοιῷδὲ τινι τρόπῳ. Ξάνθος δὲ Τριόπου τῶν ἐξ Ἀργεὺς Πηλασγῶν βασιλεύων, καὶ κατασχῶν μέρος τι τῆς Λυκίας χώρας, τὸ μὲν πρῶτον ἐν αὐτῇ κατοικῶν, ἐβασίλευε τῶν συνακολουθήσαντων Πηλασγῶν· ὕστερον δὲ περαιωθεὶς εἰς τὴν Λέσβον οὖσαν ἔρημον, τὴν μὲν χώραν τοῖς λαοῖς ἐμέρισε, τὴν δὲ νῆσον ἀπὸ τῶν κατοικοῦντων αὐτὴν Πηλασγίαν ὠνόμασε, τὸ προτοῦ καλουμένην Ἴσσαν. Ὑστερον δὲ γενεαῖς ἐπὶ γενομένου τοῦ κατὰ Λευκαλίωνα κατακλυσμοῦ, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἀπολομένων, συνέβη καὶ τὴν Λέσβον διὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐρημωθῆναι. Μετὰ δὲ ταῦτα Μακαρεὺς εἰς αὐτὴν ἀφικόμενος, καὶ τὸ κάλλος τῆς χώρας κατανοήσας, κατώκησεν αὐτὴν. Ἦν δ' ὁ Μακαρεὺς υἱὸς μὲν Κριναίου τοῦ Διός, ὃς φησιν Ἡίοδος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ποιητῶν, κατοικῶν δ' ἐν Ὠλίῳ τῆς τότε μὲν Ἰαδος, νῦν δ' Ἀχαΐας καλουμένης. Εἶχε δὲ λαοὺς ἡθροισμένους, τοὺς μὲν Ἴωνας, τοὺς δ' ἐξ ἄλλων ἐθνῶν παντοδαπῶν συνέρχουκότητας. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν Λέσβον κατώκησε, - μετὰ δὲ ταῦτα αἰὲ μᾶλλον αὐξόμενος, διὰ τε τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου καὶ τὴν ἰδίαν ἐπιείκειάν τε καὶ δικαιοσύνην, τὰς σύμει-

γυς νήσους κατεκλιῖτο, καὶ διεμέριζε τὴν χώραν ἔρημον οὖσαν. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Λέσβος ὁ Λαπίθου τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἰππότου κατὰ τι πυνθόχρηστον μετ' οἰκητῶρων πλεύσας εἰς τὴν προειρημένην νῆσον, καὶ γῆμας τὴν θυγατέρα τοῦ Μακαρέως Μήθυμναν, κοινῇ κατοίκησε· γενόμενος δ' ἐπιφανὴς ἀνὴρ, τὴν τε νῆσον Λέσβον ὠνόμασεν ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς λαοὺς Λεσβίους προσηγόρευσε. Μακαρεῖ δὲ θυγατέρες ἐγένοντο σὺν ἄλλαις Μιτυλήνῃ καὶ Μήθυμνῃ, ἀφ' ὧν αἱ πόλεις ἔσχον τὴν προσηγορίαν. Ὁ δὲ Μακαρεὺς ἐπιβαλόμενος τὰς σύνεγγυς νήσους ἰδίας κατασκευάζειν, ἐξέπεμψεν ἀποικίαν εἰς πρώτην τὴν Χίον, ἐνὶ τῶν ἑαυτοῦ παίδων παραδούς τὴν ἡγεμονίαν· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Σάμον ἔτερον ἐξέπεμψε τὸν ὀνομαζόμενον Κυδρόλαον, ὃς ἐν ταύτῃ κατοικήσας καὶ τὴν νῆσον κατακληρουχήσας, ἐβασίλευσεν αὐτῆς· τρίτην δὲ τὴν Κῶν κατοικήσας, ἀπέδειξεν αὐτῆς βασιλέα Νέαυδρον· ἑξῆς δὲ εἰς τὴν Ρόδον Αεὺκιππον ἐξέπεμψε μετὰ συχνῶν οἰκητῶρων, οὓς οἱ τὴν Ρόδον κατοικοῦντες διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν ἄσμενοι προσεδέξαντο, καὶ κοινῇ τὴν νῆσον ὠκήσαν.

(C. 82.) Hae beatorum insulae iure nuncupatae propter terrae benignitatem aërisque salubrem temperiem. Cacterius Macareus primam sanxit legem, rei publicae utilem, ac leonis nomine insignivit.

82. Τὴν δ' ἀντιπέραν τῶν νήσων κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς συνέβη διὰ τὸν κατακλισμὸν μεγάλας καὶ δεινὰς κατασχεῖν αἰτυχίας. Διὰ μὲν γὰρ τὰς ἐπομβρίας ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ἐφ' ὅσων τῶν

καρπῶν, σπάνις τε τῶν ἐπιτηδείων ὑπῆρχε, καὶ λοιμικὴ κατὰστασις ἐπέιχε τὰς πόλεις διὰ τὴν τοῦ αἵματος φθοράν. Αἱ δὲ νῆσοι διαπνεόμεναι, καὶ τὸν αἶρα παρεχόμεναι τοῖς ἐνοικοῦσιν ὑγιεινόν, ἔτι δὲ τοῖς καρποῖς ἐπιτυγχάνουσαι, μᾶλλον εὐπορίας ἔγεμον, καὶ ταχὺ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὰς μακαρίους ἐποίησαν. Διὸ καὶ Μακάρων ὀνομάσθησαν Νῆσοι, τῆς εὐπορίας τῶν ἀγαθῶν αἰτίας γενομένης τῆς προσηγορίας. Ἐνιοὶ δὲ φασιν αὐτὰς Μακάρων Νήσους ὀνομάσθαι ἀπὸ τῶν Μακαρέως καὶ Ἰανος παίδων, τῶν δυναστευσάντων αὐτῶν. Καθόλου δὲ αἱ προειρημέναι νῆσοι διήνεγκαν εὐδαιμονίαν μάλιστα τῶν σύνεγγυς κειμένων, οὐ μόνον κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν. Ἀρετῇ γὰρ χώρας καὶ τόπων εὐκαιρίᾳ, ἔτι δ' αἰέτων κράσει καλλιστευόουσαι, κατὰ λόγον καλοῦνται καὶ πρὸς ἀλήθειαν εἶσιν εὐδαίμονες. Αὐτὸς δ' ὁ Μακαρεὺς ἐν τῇ Λέσβῳ βασιλεύων, πρῶτον μὲν νόμον ἔγραψε πολλὰ τῶν κοινῇ συμφερόντων περιέχοντα, ὀνόμασε δὲ αὐτὸν λέοντα, ἀπὸ τῆς τοῦ ζώου δυνάμεως καὶ ἀλκῆς θέμενος τὴν προσηγορίαν.

(C. 82.) Insula Tenedus a Tenne, Cygni f., condita, quem ci-
ves ob praeclara eius merita vivum insigni gloria, mortuum divinis
honoribus ornarunt. De eo infante, in arcam incluso mirabiliter
que servato, fabula. Cur Tenediorum lege tibicines templo exclusi,
nec fas fuerit in eo nomen Achillis enantiare.

83. Ὡς τερον δὲ τῆς κατὰ τὴν Λέσβον ἀποικίας
ἐκανοῖς τισὶ χρόνοις συνέβη τὴν νῆσον τὴν ὀνομα-
ζομένην Τένεδον κατοικισθῆναι τοιῷδὲ τινι τρόπῳ.
Τέννης ἦν υἱὸς μὲν Κύνκου τοῦ βασιλεύσαντος Κο-

λωνης τῆς ἐν τῇ Τρωάδι, ἀνὴρ δ' ἐπίσημος δι' ἀρε-
τήν. Οὗτος ἀθροίσας οἰκήτορας, καὶ τὴν ὁρμὴν
ἐκ τῆς ἀντιπέρας ἡπείρου ποιησάμενος, κατελάβετο
νῆσον ἔρημον οὖσαν, τὴν ὀνομαζομένην Λευκοφρον.
κατακληρουχήσας δ' αὐτὴν τοῖς ὑπ' αὐτὸν ταπτο-
μένοις, καὶ κτίσας ἐν αὐτῇ πόλιν, ὠνόμασεν ἅψ
ἑαυτοῦ Τένεδον. Πολιτευόμενος δὲ καλῶς, καὶ πολλὰ
τοὺς ἔγχωριους εὐεργετήσας, ζῶν μὲν μεγάλης ἀπο-
δοχῆς ἐτύγχανε, τελευτήσας δ' ἀθανάτων τιμῶν
ἠξιώθη. Καὶ γὰρ τέμενος αὐτοῦ κατεσκευάσαν,
καὶ θυσίαις ὡς θεὸν ἐτίμων, ἃς διετέλουν θύοντες
μέχρι τῶν νεωτέρων καιρῶν. Οὐ παραλείπτεον δ'
ἡμῖν περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τενεδίοις μυθολογουμέ-
νων περὶ τοῦ κτίσαντος τὴν πόλιν Τέννου. Κύκνον
γὰρ φασὶ τὸν πατέρα πιστεύσαντα γυναικὸς διαβο-
λαῖς ἀδίκους, τὸν υἱὸν Τέννην εἰς λάρνακα ἐνθέντα
καταποντίσαι. ταύτην δὲ ὑπὸ τοῦ κλύδωνος φερο-
μένην προσενεχθῆναι τῇ Τενέδῳ, καὶ τὸν Τέννην πα-
ραδόξως σωθέντα θεῶν τινὸς προνοίᾳ, τῆς νήσου
βασιλεῦσαι, καὶ γενόμενον ἐπιφανῆ διὰ τὴν δικαιο-
σύνην καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς, τυχεῖν ἀθανάτων τι-
μῶν. Κατὰ δὲ τὰς τῆς μητρονῆς διαβολῆς αὐλητοῦ
τινὸς ψευδῶς καταμαρτυρήσαντος, νόμιμοι ἔθεντο
μηδένα αὐλητὴν εἰς τὸ τέμενος εἰσιέναι. Κατὰ δὲ
τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους Ἀχιλλέως τὸν Τέννην ἀνε-
λόντος, καθ' ὃν καιρὸν ἐπόρθησαν οἱ Ἕλληνες τὴν
Τένεδον, νόμον ἔθεσαν οἱ Τενέδιοι μηδένα ἔξεῖναι
ἐν τῷ τέμένει τοῦ κτίστου ὀνομάσαι Ἀχιλλέα. Περὶ

μὲν οὖν τῆς Τενέδου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τὸ παλαιὸν οἰκησάντων τοιαῦτα μυθολογοῦσιν.

(C. 84.) Insulae minores, Cyclades, primum a Minoë cultae, dein a Rhadamantho, quem fratris invidia regno expulerat; post Troianum bellum a Caribus occupatae; denique ab Graecis habitatae.

84. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἀξιολογωτάτων νησίων διήλθομεν, περὶ τῶν ἐλαττόνων ἀναγράφομεν. Τῶν γὰρ Κυκλάδων νήσων τὸ παλαιὸν ἐρήμων οὖσῶν, Μίνως δ' Διὸς καὶ Εὐρώπης, βασιλεύων τῆς Κρήτης, καὶ μεγάλας δυνάμεις ἔχων πεζικῆς τε καὶ ναυτικῆς, ἐθαλαττοκράτει, καὶ πολλὰς ἀποικίας ἐξαπέστειλεν ἐκ τῆς Κρήτης· τῶν δὲ Κυκλάδων νήσων τὰς πλείους κατέκτισε, καὶ τοῖς λαοῖς κατεκληροῦχησεν· οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς Ἀσίας τῆς παραθαλαττίου κατέσχε· Διόπερ ἐν ταῖς νήσοις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι Κρητῶν λιμένες καὶ αἱ Μίνωαι καλούμεναι. Ὁ δὲ Μίνως ἐπὶ πολὺ τῇ δυναστείᾳ προκόπτων, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ῥαδάμανθυν ἔχων πάρεδρον τῇ βασιλείᾳ, τοῦτ' αὖ μὲν ἐφθόνησεν ἐπὶ δικαιοσύνῃ θαυμαζομένῳ· βουλόμενος δ' αὐτὸν ἐκποδὼν ποιήσασθαι, εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένης χώρας ἐξέπεμψεν. Ὁ δὲ Ῥαδάμανθους διατρίβων εἰς τὰς νήσους τὰς καταντικρὺ τῆς Ἰωνίας καὶ Καρίας κειμένας, Ἐρυθρὸν μὲν κτίστην ἐποίησε τῆς ἐπωνύμου πόλεως κατὰ τὴν Ἀσίαν, Οἰνοπίωνα δὲ τὸν Ἀριάδνης τῆς Μίνω υἱόν, κύριον τῆς Χίου κατέστησε. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Μετὰ δὲ τὴν Τροίας ἄλωσιν Κᾶρες αὐξηθέντες ἐπὶ πλεον, ἐθαλαττοκράτησαν, καὶ τῶν

Κυκλάδων νήσων κρατήσαντες, τινὰς μὲν ἰδίᾳ κατέσχον καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς κατοικοῦντας Κρητίας ἐξέβαλον· τινὰς δὲ κοινῇ μετὰ τῶν προενοικούντων Κρητῶν κατώκησαν. Ὑστερον δὲ τῶν Ἑλλήνων αὐξηθῆναι, συνέβη ταῖς πλείους τῶν Κυκλάδων νήσων οἰκισθῆναι, καὶ τοὺς βαρβάρους Κᾶρας ἐξ αὐτῶν ἐκπεσεῖν· περὶ ὧν κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν.

Qui olim sequebantur libri quinque, quibus tum mythorum Troiano bello antiquiorum ultima pars (L. VI.), tum prioris periodi historicae sectio prima de rebus a bello Troiano usque ad Xerxis in Graeciam expeditionem (L. VII — X.) exposita erat, temporis iniuria deperditi sunt. Fragmenta horum librorum una cum fragmentis aliorum deperditorum librorum tomo sexto asservantur.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ
ΕΝ ΤΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.
ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

α. Περὶ τῆς Ξέρξου διαβάσεως εἰς τὴν Εὐρώπην.

β. Περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Θερμοπύλαις.

γ. Περὶ τῆς Ξέρξου ναυμαχίας πρὸς τοὺς Ἑλληνας.

δ. Ὡς Θεμιστοκλέους καταστρατηγήσαντος τὸν Ξέρξην, κατεναυμάχησαν οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους περὶ Σαλαμῖνα.

ε. Ὡς Ξέρξης Μαρδόνιον στρατηγὸν ἀπολιπὼν μετὰ μέρος τῆς δυνάμεως ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἀσίαν.

ς. Ὡς Καρχηδόνιοι μεγάλαις δυνάμεσιν ἐστράτευσαν εἰς τὴν Σικελίαν.

ζ. Ὡς Γέλων καταστρατηγήσας τοὺς βαρβάρους, τοὺς μὲν αὐτῶν κατέκοψε, τοὺς δ' ἐξώγησεν.

η. Ὡς Γέλων δεηθέντων Καρχηδονίων χρήματα προξάμενος συνεχώρησεν αὐτοῖς τὴν εἰρήνην.

θ. Κρίσις τῶν ἀριστευσάντων Ἑλλήνων ἐν τῷ πολέμῳ.

ι'. Μάχη τῶν Ἑλλήνων πρὸς Μακεδόνα καὶ Πέρ-
σας περὶ Πλαταιᾶς καὶ νίκη τῶν Ἑλλήνων.

ια'. Πόλεμος Ῥωμαίων πρὸς Αἰκολανοὺς καὶ τοὺς
τὸ Τοῦσκλον κατοικοῦντας.

ιβ'. Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ Πειραιέως ὑπὸ Θε-
μιστοκλέους.

ιγ'. Περὶ τῆς ἀποσταλείσης βοηθείας Κυμαίοις
ὑφ' Ἰέρωνος τοῦ βασιλέως.

ιδ'. Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Ταραντίνοις
πρὸς Ἰάπυγας.

ιε'. Ὡς Θρασυδαῖος ὁ Θήρωνος μὲν υἱός, τύραν-
νος δὲ Ἀκραγαντίνων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Συρακουσίων,
ἀπέβαλε τὴν δυναστείαν.

ις'. Ὡς Θεμιστοκλῆς φυγὼν πρὸς Ξέρξην καὶ κα-
τηγορηθεὶς θανάτου, ἠλευθερώθη.

ιζ'. Ὡς Ἀθηναῖοι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνί-
δας πόλεις ἠλευθέρωσαν.

ιη'. Ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς Κύπρῳ Πέρσας κατεναυ-
μάχησαν καὶ ἐνίκησαν ἐπ' Εὐρυμέδοντος Κίμωνος
ἡγούμενον.

ιθ'. Περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ περὶ τὴν Λα-
κωνικὴν.

κ'. Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Μεσσηνίων καὶ
τῶν Εἰλωτῶν ἀπὸ Λακεδαιμονίων.

κα'. Ὡς Ἀργεῖοι Μυκήνας κατασκάφαντες, ἀοί-
κητον ἐποίησαν τὴν πόλιν.

κβ'. Ὡς τὴν ἀπὸ Γέλωνος βασιλείαν κατέλυσαν
οἱ Συρακούσιοι.

κγ'. Ὡς Ξέρξου δολοφονηθέντος Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν.

κδ'. Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ Περσῶν.

κε'. Περὶ στάσεων τῶν γενομένων ἐν ταῖς Συρακούσαις.

κς'. Ὡς Ἀθηναῖοι Αἰγινήτας καὶ Κορινθίους κατεπολέμησαν.

κζ'. Ὡς Φωκεῖς πρὸς Δωριεῖς ἐπολέμησαν.

κη'. Ὡς Μυρωνίδης ὁ Ἀθηναῖος ὀλίγοις στρατιώταις Βοιωτοὺς πολλαπλασίους ὄντας ἐνίκησεν.

κθ'. Περὶ τῆς Τολμίδου στρατείας εἰς Κεφαλληνίαν.

λ'. Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑγεσταίοις καὶ Αἰλυβαίοις.

λα'. Περὶ τοῦ νομοθετηθέντος ἐν Συρακούσαις πεταλισμοῦ.

λβ'. Στρατεία Περικλέους εἰς Πελοπόννησον.

λγ'. Στρατεία Συρακουσίων εἰς Τυρρόνην.

λδ'. Περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Παλικῶν ὀνομαζομένων.

λε'. Περὶ τῆς Δευκετίου ἥτις καὶ τῆς περὶ αὐτὸν παραδόξου σωτηρίας.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

Ingressus Diodorus prioris periodi sectionem secundam, quae quinque libris (X—XV.) res a Xerxis expeditione in Graeciam usque ad Philippum Macedoniac R. (Ol. LXXV—CIV.) persequitur, hoc undecimo libro initium illius expeditionis ad bellum Atheniensium Cyprium (Ol. LXXV. 1. — LXXXII, 2.) describit.

Constitutis itaque in Prooemio (C. 1.) Olymp. LXXV. 1. a. C. 478. his temporis terminis, suasorem belli adversus Graecos producit Mardonium, aërem iuvenem et gloriae avidum. A quo excitatus Xerxes sobrinus, Archonte Athenis Calliade, Consulibus Rom. Sp. Cassio et Proclo Verginio Tricosto, socios advocavit Carthaginienses. Quibus etsi magna erat vis copiarum bellicique apparatus: (C. 2.) tamen utraque re Xerxes eminuit. Is postquam tricennio ante ingentem exercitum, iam a patre Dario, Atheniensibus victoribus infesto, collectum navesque longas MCC parasset: ad Cumam et Phocaeam naves cogi iussit: ipse Susis Sardes movit, praemissis in Graeciam praeconibus, inneto ponte Hellepontō, perfossoque monte Athone. Occupare Graeci transitum ad Tempe tentant, ducibus Syneto Laedaemonio et Themistocle Atheniensi; sed populis multis ad Persas deficiantibus, desperata propugnatione, dnmom redeunt.

1. Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βιβλος, τῆς ὅλης συντάξεως οὕσα δεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων

εἰς τὸν προηγουμένον ἐνιαυτὸν τῆς Ξέρξου διαβάσεως
εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ εἰς τὰς γενομένας δημηγορίας
ἐν τῇ κοινῇ συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κορίνθῳ περὶ
τῆς Γέλωνος συμμαχίας τοῖς Ἑλλήσιν. Ἐν ταύτῃ
δὲ τὸ συνεχές τῆς ἱστορίας ἀναπληροῦντες, ἀρξόμεθα
μὲν ἀπὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας,
καταλήξομεν δὲ ἐπὶ τὸν προηγουμένον ἐνιαυτὸν τῆς
Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον, ἡγουμένου Κίμωνος.
Ἐπ' ἀρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Καλλιάρχου Ῥωμαῖοι
κατέστησαν ὑπάτους Σπόριον Κάσσιον καὶ
Πρόκλον Οὐρεργίνιον Τρίκοστον· ἤχθη δὲ καὶ παρ'
Ἡλείοις ὀλυμπιάς πέμπτη πρὸς ταῖς ἐβδομήκοντα,
καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἄσυλος Συρακοῦσιος. Ἐπὶ
δὲ τούτων Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν
Ἑλλάδα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. Μαρδόnius ὁ
Πέρσης ἀνεψιὸς μὲν καὶ κηδεστής ἦν Ξέρξου, διὰ δὲ
σύνεσιν καὶ ἀνδρείαν μάλιστα θαυμαζόμενος παρὰ
τοῖς Πέρσαις. Οὗτος μετέωρος ὢν τῷ φρονήματι,
καὶ τὴν ἡλικίαν ἀκμάζων, ἐπεθύμει μεγάλων δυνά-
μεων ἀφηγήσασθαι. Διόπερ ἔπεισε τὸν Ξέρξην
καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, αἰὲν πολεμικῶς
ἔχοντας πρὸς τοὺς Πέρσας. Ὁ δὲ Ξέρξης πεισθεὶς
αὐτῷ, καὶ βουλόμενος πάντας τοὺς Ἕλληνας ἀναστὰς
τοὺς ποιῆσαι, διεπρεσβεύσατο πρὸς Καρχηδονίους
περὶ κοινοπραγίας, καὶ συνέθετο πρὸς αὐτοὺς, ὥστε
αὐτὸν μὲν ἐπὶ τοὺς τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντας
Ἕλληνας στρατεῦν, Καρχηδονίους δὲ τοῖς αὐτοῖς
χρόνοις μεγάλας παρασκευάσασθαι δυνάμεις, καὶ
καταπολεμῆσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς περὶ Σικελίαν

καὶ Ἰταλίαν οἰκοῦντας. Ἀκολουθῶντες οὖν ταῖς
 συνθήκαις Καρχηδόνιοι μὲν πλῆθος χρημάτων
 ἀθροίσαντες, μισθοφόρους συνῆγον ἕκ τε τῆς Ἰτα-
 λίας καὶ Αἰγυπτιακῆς, ἔτι δὲ Γαλατίας καὶ Ἰβηρίας,
 πρὸς δὲ τοῦτοις ἕκ τῆς Λιβύης ἀπάσης καὶ τῆς Καρ-
 χηδόνης κατέγραφον πολιτικὰς δυνάμεις· τέλος δὲ
 τριετὴ χρόνον περὶ τὰς παρασκευὰς ἀσχοληθέντες,
 ἠθροίσαν μὲν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας, ναῦς
 δὲ διακοσίας.

2. Ὁ δὲ Ξέρξης ἀμιλλώμενος πρὸς τὴν τῶν
 Καρχηδονίων σπουδὴν, ὑπερβιάλετο πάσαις ταῖς
 παρασκευαῖς τοσοῦτον, ὅσον καὶ τῷ πλήθει τῶν
 ἐθνῶν ὑπερεῖχε Καρχηδονίων. Ἦρξατο δὲ ναυπη-
 γεῖσθαι κατὰ πᾶσαν τὴν παραθαλάττιον, τὴν ὑπὲρ
 αὐτὸν ταπτομένην, Αἴγυπτον τε καὶ Φαινίκην, καὶ
 Κύπρον, πρὸς δὲ τοῦτοις Κιλικίαν, καὶ Παμφυλίαν,
 καὶ Πισιδικὴν, ἔτι δὲ Λυκίαν, καὶ Καρίαν, καὶ
 Μυσίαν, καὶ Τρωάδα, καὶ τὰς ἐφ' Ἑλληςπόντῳ
 πόλεις, καὶ τὴν Βιθυνίαν, καὶ τὸν Πόντον. Ὁμοί-
 ος δὲ τοῖς Καρχηδονίοις τριετὴ χρόνον παρασκευ-
 ασάμενος, κατεσκεύασε ναῦς μακρὰς πλείους τῶν
 χιλίων καὶ διακοσίων. Συνεβιάλετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ
 πατὴρ Δαρεῖος, πρὸ τῆς τελευταίας παρασκευῆς πεποι-
 ημένος μεγάλων δυνάμεων. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἡττη-
 μένος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι Δάτιδος ἡγου-
 μένου, χαλεπῶς διέκειτο πρὸς τοὺς νενικηκότας
 Ἀθηναίους. Ἀλλὰ Δαρεῖος μὲν μέλλων ἤδη διαβαί-
 νειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ἐμεσολαβήθη τελευταίας· ὁ
 δὲ Ξέρξης διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς ἐπιβολήν, καὶ τὴν

τοῦ Μαρδονίου συμβουλήν, καθότι προεῖρηται, διέγνω πολεμεῖν τοῖς Ἑλλήσιν. Ὡς δ' αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοιμάστο, τοῖς μὲν ναυάρχοις παρήγγειλεν ἀθροίζειν τὰς ναῦς εἰς Κύμην καὶ Φώκαιαν· αὐτὸς δ' ἐξ ἀπασῶν τῶν σατραπειῶν συναγαγὼν τὰς πεζικὰς καὶ ἱππικὰς δυνάμεις, προῆγεν ἐκ τῶν Σούσων. Ὡς δ' ἦκεν εἰς Σάρδεις, κήρυκας ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, προστάζας εἰς πάσας τὰς πόλεις ἵεναι, καὶ τοὺς Ἑλλήνας αἰτεῖν ὕδωρ καὶ γῆν. Τὴν δὲ στρατιὰν διελόμενος, ἐξαπέστειλε τοὺς ἱκανοὺς ζεῦσαι μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διασκάψαι δὲ τὸν Ἄθω κατὰ τὸν ἀνχένα τῆς Χερσόνησου· ἅμα μὲν ταῖς δυνάμεισιν ἀσφαλῆ καὶ σύντομον τὴν διέξοδον ποιούμενος, ἅμα δὲ τῷ μεγέθει τῶν ἔργων ἐλπίζων προκαταπλήξασθαι τοὺς Ἑλλήνας. Οἱ μὲν οὖν πεμφθέντες ἐπὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων, ταχέως ἤνυσον, διὰ τὴν πολυχροίαν τῶν ἐργαζομένων. Οἱ δ' Ἑλληνες πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς τῶν Περσῶν δυνάμεως, ἐξέπεμψαν εἰς Θετταλίαν μυρίους ὀπλίτας, τοὺς καταληφόμενους τὰς ἐπὶ τὰ Τέμπη παρόδους· ἤγετο δὲ τῶν μὲν Λακεδαιμονίων Συνετός, τῶν δὲ Ἀθηναίων Θεμιστοκλῆς. Οὗτοι δὲ πρὸς τὰς πόλεις πρὸςβευτὰς ἀποστέλλαντες, ἤξιον ἀποστέλλειν στρατιώτας τοὺς κοινῇ φυλάσσοντας τὰς παρόδους· ἔσπευδον γὰρ ἀπάσας τὰς Ἑλληνίδας πόλεις περιλαβεῖν ταῖς προφυλακαῖς, καὶ κοινοποιήσασθαι τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον. Ἐπεὶ δὲ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν πλησιόχωρων ταῖς παρόδοις ἔδωκαν οἱ πλείους ὕδωρ τε καὶ

γῆν τοῖς ἀργιμένοις [ἀγγέλοις] ἀπὸ Ξέρξου, ἀπο-
γρόντες τὴν ἐπὶ τὰ Τέμπε φυλακὴν, ἐπανῆλθον εἰς
τὴν οἰκίαν.

(C. 3.) Graeci, defectionis infamia notati, recenseantur. Conci-
lium Graecorum in Isthmo, missaeque ad reliquas civitates legatio-
nes, variis illae modis exceptae. Ab Argivis callide oblata belli
societas sub conditione imperii. Interea Xerxes copias per pontem
in Thraciam ductas et apud Doriscum collectas lustravit. Navium
copiarumque et terrestrium et navalium numerus.

3. Χρήσιμον δὲ διορίσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς τὰ
τῶν βαρβάρων ἐλομένους, ἵνα τυγχάνοντες ὀνειδους,
ἀποτρέπωσι ταῖς βλασφημίαις τοὺς προδότας ἂν
γενομένους τῆς κοιτῆς ἐλευθερίας. Αἰνιῶνες μὲν
οὖν καὶ Δόλοπες καὶ Μηλικεῖς καὶ Περόραιβοι καὶ
Μάγνητες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐτάχθησαν, ἔτι γε
παρούσης τῆς ἐν τοῖς Τέμπεσι φυλακῆς. Ἀχαιοὶ δὲ
καὶ Φθιώται καὶ Λοκροὶ καὶ Θετταλοὶ καὶ Βοιωτοὶ
οἱ πλείους τούτων ἀπελθόντων ἀπέκλιναν πρὸς τοὺς
βαρβάρους. Οἱ δ' ἐν Ἰσθμῷ συνεδρεύοντες τῶν
Ἑλλήνων ἐψηφίσαντο τοὺς μὲν ἐθελοντὶ τῶν Ἑλλή-
νων ἐλομένους τὰ Περσῶν, δεκατεῦσαι τοῖς θεοῖς,
ἐπ' αὐτῷ πολέμῳ κρατήσωσι. πρὸς δὲ τοὺς τὴν
ἡσυχίαν ἔχοντας ἐκπέμψαι πρέσβεις τοὺς παρακά-
λέσοντας συναγωνίζεσθαι περὶ τῆς κοιτῆς ἐλευθερίας.
ὧν οἱ μὲν εἶλοντο γνησίως τὴν συμμαχίαν, οἱ δὲ
παρῆγον ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, ἀντεχόμενοι τῆς ἰδίας
μόνον ἀσφαλείας, καὶ καταδοκοῦντες τὸ τοῦ πολέ-
μου τέλος. Ἀργεῖοι δὲ πρέσβεις ἀποστείλαντες εἰς
τὸ κοινὸν συνέδριον, ἐπηγγέλοντο συμμαχήσειν, εἰ
αὐτοῖς μέρος τι τῆς ἡγεμονίας συγχωρήσωσιν. οἷς οἱ
συνεδροὶ διεσάφησαν, εἰ μὲν δεινότερον ἡγοῦνται τὸ

στρατηγὸν ἔχειν Ἕλληνα, ἥ δεσπότην βάρβαρον, ὁρθῶς αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν· εἰ δὲ φιλοτιμοῦνται λαβεῖν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν, ἄξια ταύτης δεῖν ἔφασαν αὐτοὺς πεπραχότας, ἐπιζητεῖν τὴν τηλικαύτην δόξαν. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν παρὰ Ξέρξου πρέσβεων ἐπιόντων τῇ Ἑλλάδι, καὶ γῆν καὶ ἔδωρ αἰτούντων, αἱ πόλεις ἅπασαι διὰ τῶν ἀποκρίσεων ἀπεδείκνυντο τὴν περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας σπουδήν. Ξέρξης δὲ ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐξεῦχθαι, καὶ τὸν Ἄθω διεσκάφθαι, προῆγεν ἐκ τῶν Σάρδεων, ἐφ' Ἑλλήσποντου τὴν πορείαν ποιούμενος· ὥς δὲ ἦκεν εἰς Ἀβυδον, διὰ τοῦ ζεύγματος τὴν δύναμιν διήγαγεν εἰς τὴν Εὐρώπην. Πορευόμενος δὲ διὰ τῆς Θορίκης πολλοὺς προσελαμβάνετο στρατιώτας καὶ τῶν Θορκῶν καὶ τῶν ὁμόρων τούτοις Ἑλλήνων. Ὡς δ' ἦκεν εἰς τὸν ὀνομαζόμενον Δορίσκον, ἐνταῦθα μετὰ πέμπωτο τὸ ναυτικόν, ὥστε ἀμφοτέρως τὰς δυνάμεις εἰς ἓνα τόπον ἀθροισθῆναι· ἐποίησαντο δὲ καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς στρατιᾶς ἀπάσης. Ἡριθμήθησαν δὲ τῆς πεζῆς δυνάμεως μυριάδες πλείους τῶν ὀγδοήκοντα· τῆς δὲ σύμπασαι μακροὶ πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων· καὶ τούτων Ἑλληνίδες τριακοσῖαι καὶ εἴκοσι, τὰ μὲν πληρώματα τῶν ἀνδρῶν παρεχόμενων τῶν Ἑλλήνων, τὰ δὲ σκάφη τοῦ βασιλέως χορηγοῦντος. Αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι βαρβαρικαὶ κατηριθμοῦντο· καὶ τούτων Αἰγύπτιοι μὲν διακοσίας παρέσχοντο, Φοίνικες δὲ τριακοσίας, Κίλικες δὲ ὀγδοήκοντα, Πάμφυλοι δὲ τετρακόκοντα, καὶ Λύκιοι τὰς ἑσάς· πρὸς δὲ τούτοις Κῆρες μὲν ὀγδοή-

κοντα, Κύπριοι δὲ ἑκατὸν καὶ πενήκοντα. Τῶν δὲ Ἑλλήνων ἔπεμψαν Δωριεῖς μὲν οἱ πρὸς τῇ Καρίᾳ κατοικοῦντες, μετὰ Ῥαδίων καὶ Κῶων, τετταράκοντα· Ἰωνες δὲ μετὰ Χίων καὶ Σαμίων, ἑκατὸν· Αἰολεῖς δὲ μετὰ Λεσβίων καὶ Τενεδίων, τετταράκοντα· Ἑλλήσπόντιοι δὲ ὀγδοήκοντα, σὺν τοῖς περὶ τὸν Πόντον κατοικοῦσι· νησιῶται δὲ πενήκοντα· τὰς γὰρ νήσους τὰς ἐντὸς Κνανέων καὶ Τριοπίου καὶ Σουνίου προσηγμένος ἦν ὁ βασιλεὺς. Τριήρεις μὲν οὖν ποσαῦται τὸ πλῆθος ὑπῆρχον· ἱκπαυγοὶ δὲ ὀκτακόσιοι πενήκοντα· αἱ δὲ τριηκόντοροι, τριεχίλιοι. Ὁ μὲν οὖν Ξέρξης περὶ τὸν ἐξετασμὸν τῶν δυνάμεων διέτριβε περὶ τὸν Δορίσκον.

(C. 4.) Græcorum classis ad Artemisium Euboeae expedita, praefecto Eurybiade: pedestres, copiae Leonida duce, Persis ad Thermopylas oppositae. Paucos secum eduxit Lechidas, animae magnae generose prodigius: quo adventante Locris a Persis ad Græcorum partes redeunt.

4. Τοῖς δὲ συνέδροις τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ πλησίον εἶναι προσηγγέλθησαν αἱ τῶν Περσῶν δυνάμεις, ἔδοξε ταχέως ἀποστελλεῖν τὴν μὲν ναυτικὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον τῆς Εὐβοίας, εὐθετον ὁρῶσι τὸν τόπον τοῦτον πρὸς τὴν ἀπάντησιν τῶν πολεμίων· εἰς δὲ τὰς Θερμοπύλας τοὺς ἱκανοὺς ὀπλίτας, προκαταληψομένους τὰς ἐν τοῖς στενοῖς παρόδους, καὶ κωλύσαντας προάγειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρβάρους. Ἐσπευδον γὰρ τοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων προελομένους ἐντὸς περιλαβεῖν, καὶ σῶζειν εἰς τὸ δυνατόν τοὺς συμμαχοὺς. Ἰγχείτο δὲ τοῦ μὲν στόλου παντὸς Εὐρυβιάδης ὁ Λακεδαιμόνιος, τῶν δὲ εἰς Θερμοπύλας ἐκπεμφθέντων Λεωνίδης ὁ

Dion. T. II.

S

τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς, μέγα φρονῶν ἐπ' ἀνδρείᾳ
 καὶ στρατηγίᾳ. Οὗτος δὲ λαβὼν τὴν ἐξουσίαν,
 ἐπήγγειλε χίλοις μόνον ἐπὶ τὴν στρατείαν ἀκολουθεῖν
 αὐτῷ· τῶν δὲ ἐφόρων λεγόντων ὡς ὀλίγους παντελῶς
 ἄγει πρὸς μεγάλην δύναμιν, καὶ προστατιτόντων
 πλείονας παρακαμβίνειν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἐν
 ἀποδόχοις, ὅτι πρὸς μὲν τὸ κολῦσαι τοὺς βαρβά-
 ρους διεκθῆναι τὰς παρόδους, ὀλίγοι, πρὸς μὲντοιγε
 τὴν προᾶξιν ἐφ' ἣν πορεύονται νῦν, πολλοί. Δι-
 γματοδῶς δὲ καὶ ἁσφαῶς τῆς ἀποκρίσεως γενομένης,
 ἐπηρώτησαν αὐτὸν εἰ πρὸς εὐτελῇ τινὶ προᾶξιν αὐ-
 τοὺς ἄγειν διανοεῖται. Ἀπεκρίθη δὲ ὅτι τῷ λόγῳ
 μὲν ἐπὶ τὴν φυλακὴν ἄγει τῶν παρόδων, τῷ δὲ ἔργῳ
 περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἀποθανουμένους· ὥςτις
 εἰναι μὲν οἱ χίλιοι πορευθῶσιν, ἐπιφανεστέρων ἔσε-
 σθαι τὴν Σπάρτην, τούτων τελευτησάντων· εἰάν δὲ
 πάνδημὲν στρατεύσωσι Λακεδαιμόνιοι, παντελῶς
 ἀπολείψθαι τὴν Λακεδαίμονα· οὐδένα γὰρ αὐτῶν
 τολμήσειν φεύγειν, ἵνα τύχῃ σωτηρίας. Τῶν μὲν
 οὖν Λακεδαιμονίων ἦσαν χίλιοι, καὶ σὺν αὐτοῖς
 Σπαρτιατῶν τριακόσιοι, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων τῶν
 ἅμα αὐτοῖς συνεκπεμφθέντων ἐπὶ τὰς Θερμοπύλας
 τρις χίλιοι. Ὁ μὲν οὖν Λεωνίδης μετὰ τετρακισχιλίων
 προῆγεν ἐπὶ τὰς Θερμοπύλας. Λοκοροὶ δὲ οἱ πλησίον
 τῶν παρόδων κατοικοῦντες ἐδεδώκεσαν μὲν γῆν καὶ
 ὕδωρ τοῖς Πέρσαις, κατεπαγγέλομενοι δ' ἦσαν
 προκαταλήψεσθαι τὰς παρόδους· ὥς δ' ἐπύθοντο
 τὸν Λεωνίδην ἦκειν εἰς Θερμοπύλας, μετενόησαν,
 καὶ μετέθεντο πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἦκον δὲ εἰς

τὰς Θερμοπύλας καὶ Λοκροὶ χίλιοι, καὶ Μηλιέων
 τοσοῦτοι, καὶ Φωκέων οὐ πολὺ λειπόμενοι τῶν
 χιλίων· ὁμοίως δὲ καὶ Θηβαίων ἀπὸ τῆς ἐτέρας
 μερίδος ὡς τετρακόσιοι· διεφέροντο γὰρ οἱ τὰς Θή-
 βας κατοικοῦντες πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς πρὸς τοὺς
 Πέρσας συμμαχίας. Οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδου
 συναχθέντες Ἕλληνες, τοσοῦτοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες,
 διέτριβον περὶ τὰς Θερμοπύλας, ἀναμένοντες τὴν
 τῶν Περσῶν παρουσίαν.

(C. 5.) Ad Acanthum urbem progressus Xerxes immensas co-
 pias Europaeis sociis auget, positisque ad Sperchium castris, Grae-
 cos ad Thermopylas obstantes nuntiis evocat, ut abiectis armis in
 patriam remeant, et cum Persis societatem iungant. Leonidas
 nuntiis fortiter respondet.

5. Ξέρξης δὲ μετὰ τὸν ἐξετασμὸν τῶν δυνάμεων
 προῆγεν εὐθύς μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ
 μέχρι μὲν Ἀκάνθου πόλεως τῇ περὶ στρατιᾷ πορευ-
 ομένου, συμπαρέπλει πᾶς ὁ στόλος· ἐκεῖθεν δὲ κατὰ
 τὸν διορυχθέντα τόπον διεκομίσθησαν εἰς τὴν ἐτέραν
 θάλασσαν συντόμως καὶ ἀσφαλῶς. Ὡς δ' ἦκεν ἐπὶ
 τὸν Μηλιακὸν κόλπον, ἐπύθειο τοὺς πολεμίους
 προκατειληφέναι τὰς παρόδους. Διόπερ ἐνταῦθα
 προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, μετεπέμψατο τοὺς ἀπὸ
 τῆς Εὐρώπης συμμάχους, οὐ πολὺ λείποντας τῶν
 εἴκοσι μυριάδων· ὥστε ἔχειν αὐτὸν τοὺς σύμπαντας
 οὐκ ἐλάττους τῶν ἑκατὸν μυριάδων, χωρὶς τῆς
 ναυτικῆς δυνάμεως. Ὁ δὲ σύμπας ὄχλος τῶν τε ἐν
 ταῖς μακραῖς ναυσὶν ὄντων καὶ τῶν τὴν ἀγορὴν καὶ
 τὴν ἄλλην παρασκευὴν κομιζόντων, οὐκ ἐλάττων ἦν
 τῶν προειρημένων ὥστε μηδὲν θαυμαστὸν εἶναι τὸ
 λεγόμενον ὑπὲρ τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ Ξέρξου συνα-

χθέντων. Φασὶ γὰρ τοὺς ἀννᾶους ποταμοὺς διὰ τὴν τοῦ πλήθους συνέχειαν ἐπιλιπεῖν, τὰ δὲ πελάγη τοῖς τῶν νεῶν ἰστίοις κατακαλυφθῆναι. Μέγιστα μὲν οὖν δυνάμεις τῶν εἰς ἱστορικὴν μνήμην παραδεδομένων αἱ μετὰ Ξέρξου γεγόμεναι παραδέδονται. Τῶν δὲ Περσῶν κατεστρατοπεδευκότων παρὰ τὸν Σπερχεῖον ποταμόν, ὁ μὲν Ξέρξης ἀπέστειλεν ἄγγελους εἰς τὰς Θερμοπύλας, τοὺς ἅμα μὲν κατασκευομένους τίνα διάνοιαν ἔχουσι περὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν πολέμου. Προςέταξε δ' αὐτοῖς παραγγέλλειν ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης κελεύει τὰ μὲν ἔπλα πάντας ἀποθέσθαι, αὐτοὺς δὲ ἀκινδύνους εἰς τὰς πατρίδας ἀπίεσαι, καὶ συμμάχους εἶναι Περσῶν· καὶ ταῦτα πράξασιν αὐτοῖς ἐπηγγείλατο δώσειν χώραν τοῖς Ἕλλησι πλείω καὶ βελτίω τῆς νῦν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένης. Οἱ δὲ περὶ τὸν Λεωνίδαην ἀκούσαντες τῶν ἄγγέλων, ἀπεκρίναντο, ὅτι καὶ συμμαχοῦντες τῷ βασιλεῖ, χρησιμώτεροι μετὰ τῶν ὀπλῶν ἔσονται, καὶ πολέμειν ἀναγκαζόμενοι, μετὰ τούτων γενναϊότερον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιοῦνται· περὶ δὲ τῆς χώρας, ἣν ὑπισχρεῖται δώσειν, ὅτι πάτριόν ἐστι τοῖς Ἕλλησι, μὴ διὰ κακίαν, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν κτῆσθαι χώραν.

(6. 6.) Contempta Demarati Spartani admonitione, Xerxes ad Thermopylarum angustias pergit, ac primo Medos, Marathonias adadis memores, impetum facere in Græcos iubet.

6. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας παρὰ τῶν ἄγγέλων τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀποκρίσεως, προσεκαλέσατο Δημῖρατον Σπαρτιάτην, ἐκ τῆς πατρίδος πεφηνότα πρὸς αὐτόν· καταγλάσας δὲ τῶν ἀποκρίσεων, ἐπη-

Sac
Per

βα

ρώτησε τὸν Λάκωνα, πότερον οἱ Ἕλληνες ὀξύτερον
 τῶν ἐμῶν ἵππων φεύξονται, ἢ πρὸς τηλικαύτας
 δυνάμεις παρατάξασθαι τολμήσουσι. Τὸν δὲ Δι-
 μάρατον εἰπεῖν φασίν, ὥς οὐδ' αὐτὸς σὺ τὴν ἀνδρίαν
 τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖς· τοὺς γὰρ ἀφισταμένους τῶν
 βαρβάρων Ἑλληνικαῖς δυνάμεσι καταπολεμεῖς· ὥστε
 μὴ νόμιζε τοὺς ὑπὲρ τῆς σῆς ἀρχῆς ἄμεινον τῶν
 Περσῶν ἀγωνιζομένους, ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας
 ἤτιον κινδυνεύσειν πρὸς τοὺς Πέρσας. Ὁ δὲ Ξέρξης
 καταγελάσας αὐτοῦ, προσέταξεν ἀκολουθεῖν, ὅπως
 ἴδῃ φεύγοντας τοὺς Λακεδαιμονίους. Τὴν δὲ δύνα-
 μιν ἀναλαβὼν, ἤκεν ἐπὶ τοὺς ἐν Θερμοπύλαις
 Ἕλληνας, προτάξας ἀπάντων τῶν ἐθνῶν Μήδους·
 εἴτε δι' ἀνδρίαν προκρίνας αὐτούς, εἴτε καὶ βουλό-
 μενος ἅπαντας ἀπολέσαι. Ἐνῆν γὰρ ἔτι φρόνημα
 τοῖς Μήδοις τῆς τῶν προγόνων ἡγεμονίας οὐ πάλαι
 καταπεπονημένης. [Συνέβη δὲ ἐν τοῖς Μήδοις εἶναι
 καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι τετελευτηκότων.] Συνυπέταξε
 δὲ τοῖς Μήδοις καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι τετελευτηκό-
 των ἀδελφοὺς καὶ υἱούς, νομίζων τοὺς ἐκθυμό-
 τατα τιμωρήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας. Οἱ μὲν οὖν
 Μῆδοι τοῦτον τὸν τρόπον συνταχθέντες, προσέπεσον
 τοῖς φυλάττουσι τὰς Θερμοπύλας· ὁ δὲ Λεωνίδης εὖ
 παρεσκευασμένος, συνήγαγε τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τὸ
 στενότερον τῆς παρόδου.

(C. 7.) Post atrox proelium acies Medorum inclinat: Cissii et
 Sacae, qui in pugna succedebant, facilius caeduntur: ipsi denique
 Persae, qui immortales vocantur, ingenti caede repelluntur.

7. Γενομένης δὲ μάχης καρτερῶς, καὶ τῶν μὲν
 βαρβάρων θεατὴν ἐχόντων τῆς ἀρετῆς τὸν βασιλέα,

τῶν δὲ Ἑλλήνων μνηστικόμενων τῆς ἐλευθερίας, καὶ
 παρακαλουμένων ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου πρὸς τὸν ἀγῶνα,
 θαυμαστὸν συνέβαινε γίνεσθαι τὸν κίνδυνον. Συ-
 στάδην γὰρ οὔσης τῆς μάχης, καὶ τῶν πληγῶν ἐκ
 χειρὸς γινομένων, ἔτι δὲ τῆς συστάσεως πεπνυκνωμέ-
 νης, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη. Τῶν
 δ' Ἑλλήνων ὑπερχόντων ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῷ μεγέ-
 θει τῶν ἀσπίδων, μόγις ἐνέδωκαν οἱ Μῆδοι. Πολ-
 λοὶ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔπεσον, οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυ-
 ματίσθησαν. Τοῖς δὲ Μήδοις ἐπιτεταγμένοι Κίσσιοι
 καὶ Σάκαι, κατ' ἀρετὴν ἐπὶλέκτοι, διεδέξαντο τὴν
 μάχην, καὶ νεοχοὶ πρὸς διαπεπονημένους συμβα-
 λόντες, ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμενον τὸν κίνδυνον,
 κτεινόμενοι δ' ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Λεωνίδην καὶ
 βιασθέντες ὑπεχώρησαν. Ἀσπίσι γὰρ καὶ πέλταις
 μικραῖς οἱ βάρβαροι χρώμενοι, κατὰ μὲν τὰς εὐρυ-
 χωρίας ἐπλεονέκτου, εὐκίνητοι γινόμενοι, κατὰ δὲ
 τὰς στενοχωρίας τοὺς μὲν πολεμίους οὐκ εὐχερῶς
 ἐτίτρωσκον, συμπεφραγμένους καὶ μεγάλαις ἀσπίσι
 σκεπαζομένους ὅλον τὸ σῆμα, αὐτοὶ δὲ διὰ τὰς
 κονφότητας τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων ἐλαττούμενοι,
 πυκνοῖς τραύμασι περιέπιπτον. Τέλος δὲ ὁ Ξέρξης
 πάντα μὲν τὸν περὶ τὰς παρόδους τόπον νεκρῶν
 ὄσων ἐστρωμένον, τοὺς δὲ βαρβάρους οὐχ ὑπομένον-
 τας τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρετάς, προσέπεμψε τοὺς τῶν
 Περσῶν ἐπιλέκτους, ὀνομαζομένους ἀθανάτους,
 καὶ δοκοῦντας ταῖς ἀνδραγαθίαις πρωτεύειν τῶν
 συστρατευομένων. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι βραχὺν ἀντι-
 στήντες χρόνον ἔφυγον, τότε μὲν τῆς νυκτὸς ἐπιλα-

βούσας διελύθησαν, παρὰ μὲν τοῖς βαρβάροις πολλῶν ἀνηρημένων. παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὀλίγων πεπτωκότων.

(C. 8.) Postridie tertio proelio superato Persae, tandem perfidia Trachinii cuiusdam, qui per montana circumducere agmen, Gaucosque a tergo adorigi docebat, sublevantur, quod pertransugam Leonidas comperit.

8. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ Ξέρξης μὲν, παρὰ προσδοκίαν αὐτῷ τῆς μάχης λαβούσης τὸ τέλος, ἐξ ἀπάντων τῶν ἔθνων ἐπέλεξε τοὺς δοκοῦντας ἀνδρία καὶ θράσει διαφέρειν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς αὐτῶν, προσεῖπεν ὅτι βιασαμένοις αὐτοῖς τὴν εἴσοδον δωρεὰς ἀξιολόγους δώσει, φεύγουσι δὲ θάνατος ἔσται τὸ πρόστιμον. Τούτων δὲ μετὰ μεγάλης συστοφῆς καὶ βίας ἐπιρροαζάντων τοῖς Ἕλλησιν, οἱ περὶ Λεωνίδην τότε συμφράξαντες, καὶ τείχει παραπλησίαν ποιησάμενοι τὴν σύστασιν, ἐκθύμως ἡγωνίζοντο. Ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προσέβησαν ταῖς προθυμίαις, ὥστε τοὺς εἰωθότας ἐκ διαδοχῆς μεταλαμβάνειν τῆς μάχης οὐ συνεχώρησαν, ἀλλὰ τῇ συνεχείᾳ τῆς κακοπαθείας περιγενόμενοι, πολλοὺς ἀγήρουν τῶν ἐπιλέκτων βαρβάρων. Ἐφημερεύοντες δὲ τοῖς κινδύνοις, ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους. Οἱ μὲν γὰρ πρεσβύτεροι πρὸς τὰς τῶν νέων ἀκμὰς ὑπερεβάλλοντο, οἱ δὲ νεώτεροι πρὸς τὰς τῶν πρεσβυτέρων ἐμπειρίας τε καὶ δόξας ἡμιλλῶντο. Τέλος δὲ φευγόντων καὶ τῶν ἐπιλέκτων, οἱ τὴν ἐπιτεταγμένην στάσιν ἔχοντες τῶν βαρβάρων, συμφράξαντες, οὐκ εἶον φεύγειν τοὺς ἐπιλέκτους· διόπερ ἠναγκάζοντο πάλιν ἀναστρέφειν καὶ μάχεσθαι. Απορουμένου δὲ τοῦ βασιλέως καὶ νομίζοντος μηδένα

τολμήσιν ἐτι μάχεσθαι, ἥκε πρὸς αὐτὸν Τραχίνιός τις τῶν ἐγχωρίων, ἔμπειρος ὢν τῆς ὀρεινῆς χώρας. Οὗτος τῷ Ξέρξῃ προσελθὼν, ἐπηγγείλατο διὰ τινος ἄτραπόυ ἵσταναι καὶ παρακρήμνου τοὺς Πέρσας ὁδηγήσασθαι, ὥστε γενέσθαι τοὺς συνελθόντας αὐτῷ κατοπιν τῶν περὶ τὸν Λεωνίδην· καὶ τοῦτω τῷ τρόπῳ περιληφθέντας αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον, ῥαδίως ἀναιρεθήσεσθαι. Ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς ἐγένετο, καὶ τιμήσας δωρεαῖς τὸν Τραχίνιον, συνεξέπεμψεν αὐτῷ στρατιώτας διεμυρίους νυκτός. Τῶν δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις τὶς ὄνομα Τυραστιάδας, τὸ γένος ὢν Κυμαῖος, φιλόκαλος δέ, καὶ τὸν τρόπον ὢν ἀγαθός, διαδοῖς ἐκ τῆς τῶν Περσῶν παρεμβολῆς νυκτός, ἥκε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην, καὶ τὰ περὶ τὸν Τραχίνιον ἀγνοοῦσιν ἐδήλωσεν.

(C. 9.) Facta igitur in concilio deliberatione, Leonidas, dimissis reliquis copiis, cum solis Spartanis restitit, et ad mortem accinctus, Xerxis castra noctu invadit.

9, Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἕλληνες συνήδρευσαν περὶ μέσας νυκτίας, καὶ ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων. Ἕνιοι μὲν οὖν ἔφασκαν δεῖν παρακρήμα καταλιπόντας τὰς παρόδους, διασῶζεσθαι πρὸς τοὺς συμμάχους· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τοῖς μέναισι τυχεῖν σωτηρίας· Λεωνίδης δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων φιλοτιμούμενος αὐτῷ τε δόξαν περιθεῖναι μεγάλην καὶ τοῖς Σπαρτιάταις, προσέταξε τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἀπιέναι καὶ σῶζεσθαι ἑαυτοὺς, ἵνα κατὰ τὰς ἄλλας μάχας συναγωνίζωνται τοῖς Ἕλλησιν· αὐτοὺς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφησε δεῖν μένειν, καὶ τὴν φυλακὴν τῶν

παρόδων μὴ λιπεῖν· πρόπειν γὰρ τοὺς ἡγουμένους
 τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ τῶν πρωτείων ἀγωνιζομένους,
 ἐτοιμῶς ἀποθνήσκειν. Εὐθύς μὲν οὖν οἱ μὲν ἄλλοι
 πάντες ἀπηλλάγησαν· ὁ δὲ Λεωνίδης μετὰ τῶν πο-
 λιτῶν ἡρωϊκὰς πράξεις καὶ παραδόξους ἐπετελέσατο·
 ὀλίγων δ' ὄντων Λακεδαιμονίων, (Θεσπιεῖς γὰρ μό-
 ρους παρακατέσχε) καὶ τοὺς σύμπαντας ἔχων οὐ
 πλείους τῶν πεντακοσίων, ἐτοιμος ἦν ἀποδεξασθαι
 τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θάνατον. Μετὰ δὲ ταῦτα
 οἱ μὲν μετὰ τοῦ Τραχινίου Πέρσαι περιελθόντες
 τὰς δυσχωρίας, ἄφνω τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην ἀπέ-
 λαβον εἰς τὸ μέσον· οἱ δ' Ἕλληνες τὴν μὲν σωτηρίαν
 ἀπογόντες, τὴν δ' εὐδοξίαν ἐλόμενοι, μῖα φωνῇ τὸν
 ἡγούμενον ἤξιουν ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολέμιους, πρὶν ἢ
 γνῶναι τοὺς Πέρσας τὴν τῶν ἰδίων περίοδον. Λεω-
 νίδης δὲ τὴν ἐτοιμότητα τῶν στρατιωτῶν ἀδοδεξά-
 μενος, τοῦτοις παρήγγειλε ταχέως ἀριστοποιεῖσθαι,
 ὥς ἐν ἄδου δειπνησομένους, αὐτὸς δ' ἀκολούθως τῇ
 παραγγελίᾳ τροφὴν προσηρέγκατο· οὕτω γὰρ δυνή-
 σεσθαι πολὺν χρόνον ἰσχύειν καὶ φέρειν τὴν ἐν τοῖς
 κινδύνοις ὑπομονήν. Ἐπεὶ δὲ συντόμῳ ἀναλα-
 βόντες αὐτοὺς, ἐτοιμοὶ πάντες ὑπῆρξαν, παρήγγειλε
 τοῖς στρατιώταις, εἰςπιδόντας εἰς τὴν παρεμβολὴν
 φρονεῦειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ ἐπ' αὐτὴν δομῆσαι
 τὴν τοῦ βασιλέως σκηνήν.

(C. 10.) Magna hic edita strage barbarorum, quos et inopinata
 Graecorum virtus et caligo noctis ita confuderant, ut vix cum luce
 animus rediret, Leonidas tandem, a latere et tergo circumventus,
 heroica morte cum suis occubuit.

10. Οὗτοι μὲν οὖν ἀκολούθως ταῖς παραγγ-

λλαιοι συμφράξαντες νυκτὸς εἰσέπεσον εἰς τὴν τῶν
 Περσῶν στρατοπεδείαν, προκαθηγουμένου τοῦ
 Λεωνίδου. Οἱ δὲ βάρβαροι διὰ τε τὸ παράδοξον
 καὶ τὴν ὄγνοϊαν μετὰ πολλοῦ θορύβου συνέτρεχον
 ἐκ τῶν σκητῶν αἰάκτως, καὶ νομίσαντες τοὺς μετὰ
 τοῦ Τραχινίου πορευομένους ἀπολωλέναι, καὶ τὴν
 δύναμιν ἅπασαν τῶν Ἑλλήνων παρεῖναι, κατεπλά-
 γησαν. Διὸ καὶ πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Λεω-
 νίδην ἀνηροῦντο, πλείους δὲ ὑπὸ τῶν ἰδίων, ὥς ὑπὸ
 πολεμίων, διὰ τὴν ὄγνοιαν ἀπώλοντο. Ἡ τε γὰρ
 νύξ ἀφήρητο τὴν ἀληθινὴν ἐπίγνωσιν, ἥ τε ταραχὴ
 καθ' ὅλην οὔσα τὴν στρατοπεδείαν, εὐλόγως πολὺν
 ἐποιεῖ φόνον. Ἐκτεινον γὰρ ἀλλήλους, οὐ διδοῦσης
 τῆς περιστάσεως τὸν ἐξετισμὸν ἀκριβῆ, διὰ τὸ μῆτε
 ἡγεμόνος παραγγέλλειν, μῆτε συνθήματος ἐρώτησιν,
 μῆτε ὅλως διανοίας κατὰστασιν ὑπάρχειν. Εἰ μὲν
 οὖν ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σκητῆς,
 θαδίως ἂν καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀνηρεῖτο,
 καὶ ὁ πόλεμος ἅπας ταχεύας ἂν εἰς τελευτὴν καταλύσεως
 εἴη. ὃ δὲ μὲν Ξέρξης ἦν ἐκπετηδῆκώς πρὸς τὴν
 ταραχὴν, οἱ δὲ Ἕλληνες εἰσπεσόντες εἰς τὴν σκηνήν,
 τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἐν αὐτῇ σχεδὸν ἅπαντας
 ἐφόνευσαν. Τῆς δὲ νυκτὸς καθιστάσεως ἐπλανῶντο
 καθ' ὅλην τὴν παρεμβολήν, ζητοῦντες τὸν Ξέρξην
 εὐλόγως. ἡμέρας δὲ γενομένης καὶ τῆς ὅλης περιστά-
 σεως δηλωθείσης, οἱ μὲν Πέρσαι θεωροῦντες ὀλίγους
 ὄντας τοὺς Ἕλληνας, κατεφρόνησαν αὐτῶν, καὶ κατὰ
 στόμα μὲν οὐ συνεπλέκοντο, φοβούμενοι τὰς ἀρετὰς
 αὐτῶν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων καὶ ἐξόπισθεν περιῤυστά-

μενοι, καὶ πανταχόθεν τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες,
ἅπαντας ἀπέκτειναν. Οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδου
τὰς ἐν Θερμοπύλαις παρόδους τηροῦντες, τοιοῦτον
ἔσχον τοῦ βίου τὸ τέλος.

(C. 11.) Haec tanta virtus, quae morte sola vivebatur, digna
sane immortalis memoria, digna et historicorum praeconiis, et laudi-
bus poetarum, inter quos Simonidis encomium ei contigit.

11. Ὡς τὰς ἀρετὰς τίς οὐκ ἂν θαυμάσειεν;
οἵτινες μὲν γνῶμη χρησάμενοι, τὴν μὲν ἀφωρισμένην
τάξιν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἔλιπον, τὸν ἑαυτῶν δὲ
βίον προθύμως ἐπέδωκαν εἰς τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλή-
νων σωτηρίαν. καὶ μᾶλλον εἴλοντο τελευτᾶν καλῶς
ἢ ζῆν αἰσχροῦς. Καὶ τὴν τῶν Περσῶν δὲ κατάπληξιν
οὐκ ἂν τις ἀπιστῆσαι γενέσθαι. Τίς γὰρ ἂν τῶν
βαρβάρων ὑπέλαβε τὸ γεγενημένον; τίς δ' ἂν προε-
δόκησεν ὅτι πεντακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλμη-
σαν ἐπιθῆσθαι ταῖς ἑκατὸν μυριάσι; Διὸ καὶ τίς
οὐκ ἂν τῶν μεταγενεστέρων ζηλώσαι τὴν ἀρετὴν τῶν
ἀνδρῶν, οἵτινες τῷ μεγέθει τῆς περιστάσεως κατε-
σχημένοι, τοῖς μὲν σώμασι κατεπονήθησαν, ταῖς δὲ
ψυχαῖς οὐχ ἡττήθησαν; Τοιγαροῦν οὗτοι μόνοι
τῶν μνημονευομένων, κρατηθέντες ἐνδοξότεροι γε-
γόνاسι τῶν ἄλλων τῶν τὰς καλλίστας νίκας ἀπειρη-
νεγμίνων. Χρὴ γὰρ οὐκ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων
κρίνειν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἀλλ' ἐκ τῆς προαιρέ-
σεως· τοῦ μὲν γὰρ ἡ τύχη κυρία, τοῦ δ' ἡ προαίρε-
σις δοκιμάζεται. Τίς γὰρ ἂν ἐκείτων ἀμείνους
ἄνδρας κρίνειεν, οἵτινες αὐτῷ χιλιοστῷ μέρει τῶν
πολεμίων ἴσοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἐτόλμησαν τοῖς
ἀπιστευμένοις πλήθει παρατάξαι τὴν ἑαυτῶν ἀρε-

τὴν· οὐ κρατήσκειν τῶν τοσούτων μυριάδων ἐλπίζον-
 τες, ἀλλ' ἀνδραγαθία τοὺς πρὸ αὐτῶν ἅπαντας
 ὑπερβαλεῖν νομίζοντες· καὶ τὴν μὲν μάχην ἑαυτοῖς
 εἶναι κρίνοντες πρὸς τοὺς βαρβάρους, τὸν ἀγῶνα δὲ
 καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κρίσιν πρὸς ἅπαντας·
 τοὺς ἐπ' ἀρετῇ θαυμαζομένους ὑπάρχειν. Μόνοι
 γὰρ τῶν ἐξ αἰῶνος μνημονευομένων εἶλοντο μᾶλλον
 τηρεῖν τοὺς τῆς πόλεως νόμους, ἢ τὰς ἰδίας ψυχὰς·
 οὐ δυσφοροῦντες ἐπὶ τῷ μεγίστῳ ἑαυτοῖς ἐφεστάναι
 κινδύνους, ἀλλὰ κρίνοντες εὐκταϊότατον εἶναι τοῖς
 ἀρετὴν ἀσκούσι τοιοῦτων ἀγῶνων τυγχάνειν. Δι-
 καίως δ' ἂν τις τούτους καὶ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων
 ἐλευθερίας αἰτίους ἡγήσαιο, ἢ τοὺς ὕστερον ἐν
 ταῖς πρὸς Ξέρξην μάχαις νικήσαντας. Τούτων γὰρ
 αὐτῶν πράξεων μνημονεύοντες, οἱ μὲν βάρβαροι κατε-
 πλάγησαν, οἱ δὲ Ἕλληνες παρωξύνθησαν πρὸς τὴν
 ὁμοίαν ἀνδραγαθίαν. Καθόλου δὲ μόνοι τῶν πρὸ
 ἑαυτῶν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς εἰς ἀθανασίαν
 μετήλλαξαν. Διόπερ οὐχ οἱ τῶν ἱστοριῶν συγγρα-
 φεῖς μόνοι, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν ποιητῶν καθύμνη-
 σαν αὐτῶν τὰς ἀνδραγαθίας· ὧν γέγονε καὶ Σίμων
 νίδης ὁ μελοποιός, ἄξιον τῆς ἀρετῆς αὐτῶν ποιήσας
 ἐγκώμιον, ἐν ᾧ λέγει,

Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων
 εὐκλεῆς μὲν ἂ τὺχα,
 καλὸς δ' ὁ πότιμος,
 βωμὸς δ' ὁ τάφος,
 πρὸ γόων δὲ μνᾶστις,
 ὃ δ' οἶτος ἔπαινος.

Ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον
οὗτ' εὐρώς, οὗθ' ὁ πανδαμάτωρ
ἁμαυρώσει χρόνος, ἀνδρῶν ἀγαθῶν.

Ὁ δὲ σηκὸς οἰκετῶν
εὐδοξίαν Ἑλλάδος εἶλατο.

Μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας,
ὁ Σπάρτιας βασιλεὺς,
ἀρετᾶς μέγαν λελοιπῶς
κόσμον, ἀνείδον τε κλέος.

(C. 12.) Ita transitu potitus Xerxes, etiam mari decertare aggreditur. Delata classis, praefecto Megabate, ad extremam Messeniac oram, procellis iactatur; superstitibus naves postquam Aphettas appulissent, earum duces circumvehi Euboeam, hostesque includere iubentur. Sed classis Graecorum ad Artimisium, ducem Eurybiadem, auspiciis Themistoclis, Persas adoritur. Gravem pugnam, dubia victoria, nox intercepit.

12. Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως περὶ τῆς τούτων τῶν
ἀνδρῶν ἀρετῆς εἰρηκότες, ἐπάνομεν ἐπὶ τὰ συνεχῆ
τοῖς εἰρημένοις. Ξέρξης γάρ τῶν παρόδων τὸν
εἰρημένον τρόπον κρατήσας, καί, κατὰ τὴν παρορ-
μίαν, τὴν Καδμείαν νίκην νενικηκώς, ὀλίγους μὲν
τῶν πολεμίων ἀνείλε, πολλαπλασίους δὲ τῶν ἰδίων
ἀπώλεσεν. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν παρόδων ἐκυρίετο,
τῶν κατὰ τὴν Θάλασσαν ἀγῶνων ἔκρινε λαμβάνειν
πείραν. Εὐθύς οὖν τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου
Μεγαβάτην προσκαλεσάμενος, διεκλεύσατο πλεῖν
ἐπὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ναυτικόν, καὶ περῶσθαι παντὶ
τῷ στόλῳ ναυμαχεῖν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ὁ δὲ
ταῖς τοῦ βασιλέως παραγγελίαις ἀκολουθῶν, ἐκ
Πύδνης τῆς Μακεδονικῆς ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ,
καὶ κατέπλευσε τῆς Μαγνησίας πρὸς ἄκρην τὴν

ὀνομαζομένην Σηπιάδα. Ἐνταῦθα δὲ μεγάλου
 πνεύματος ἐπιγενομένου, ἀπέβαλε ναῦς μακράς,
 τριήρεις μὲν ὑπὲρ τὰς τριακοσίας, ἵππων γούς δὲ
 καὶ τῶν ἄλλων παμπληθεῖς. Λήξαντος δὲ τοῦ
 πνεύματος ἀναχθεῖς, κατέπλευσεν εἰς Ἀφείας τῆς
 Μαγνησίας. Ἐκεῖθεν δὲ τριακοσίας τριήρεις ἐξέ-
 πεμψε, προστάξας τοῖς ἡγεμόσι περιπλεῦσαι, καὶ
 τὴν Εὐβοίαν δεξιὴν λαβόντας, κυκλώσασθαι τοὺς
 πολεμίους. Οἱ δ' Ἕλληνες ὥρμουν μὲν ἐπ' Ἀρτε-
 μισίῳ τῆς Εὐβοίας, εἶχον δὲ τὰς πίκας τριήρεις
 διακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα· καὶ τούτων ἦσαν αὐτῶν
 μὲν Ἀθηναίων ἑκατὸν καὶ τετραράκοντα, αἱ δὲ λοι-
 παὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Τούτων δὲ ναύαρχος
 μὲν ἦν Εὐρυβιάδης ὁ Σπαρτιάτης· διώκει δὲ τὰ πε-
 ρὶ τὸν στόλον Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος. Οὗτος
 γὰρ διὰ σύνεσιν καὶ στρατηγίαν μεγάλης ἀποδοχῆς
 ἐτύγχανεν, οὐ μόνον ἐν τοῖς κατὰ τὸ ναυτικὸν Ἑλ-
 λησιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Εὐρυβιάδῃ, καὶ
 πάντες τούτῳ προσέχοντες προθύμως ὑπήκουον.
 Προτεθείσης δὲ βουλῆς ἐν τοῖς τῶν νεῶν ἡγεμόσι
 περὶ τῆς ναυμαχίας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες τὴν ἡσυχίαν
 ἔκριναν ἔχειν, καὶ τὸν ἐπίπλουν τῶν πολεμίων
 ἀναδέχασθαι· μόνος δὲ Θεμιστοκλῆς τὴν ἐναντίαν
 ἀπεκρίνατο γνώμην, διδάσκων ὅτι αἰεὶ τῷ στόλῳ
 συμφέρει συντεταγμένῳ πλεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους·
 οὕτω γὰρ αὐτοὺς πλεονεκτῆσειν ἀθρόαις ταῖς ναυ-
 σὶν ἐπιπλέοντας τοῖς διὰ τὴν ταραχὴν διεσπασμένην
 ἔχουσι τὴν τάξιν, ὥς ἂν ἐκ πολλῶν καὶ διεσθηκότων
 λιμένων ἐκπλέουσι. Τέλος δὲ κατὰ τὴν Θεμιστο-

κλεῖους κρίσιν οἱ Ἕλληνες παντὶ τῷ στόλῳ τοῖς πολε-
μίοις ἐπέπλευσαν. Τῶν δὲ βαρβάρων ἐκ πολλῶν λι-
μένων ἀναγόμενων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Θε-
μιστοκλέα διεσπαρμένοι τοῖς Πέρσαις συμπλεκόμε-
νοι, πολλὰς μὲν νῆας κατέδυσαν, οὐκ ὀλίγας δὲ φυ-
γεῖν ἀναγκάσαντες, μέχρι τῆς γῆς κατεδίωξαν· μετὰ
δὲ ταῦτα παντὸς τοῦ στόλου συναχθέντος, καὶ γε-
νομένης ναυμαχίας ἰσχυρᾶς, μερεῖ μὲν τῶν νηῶν ἐκά-
τεροι ἐπροτέρησαν, οὐδέτεροι δὲ ὁλοσχερεῖ νίκη πλεο-
νεκτήσαντες, νυκτὸς ἐπιλαβούσης διελύθησαν.

(C. 13.) Mox oborta tempestas classi barbarorum magnam intulit stragem, e qua collecti, cum omnium navium instructa acie in Græcos contendunt. Anceps proelium et nocte direptum. Excelluit Atheniensium ac Sidoniorum virtus. Sed accepto de clade ad Thermopylas nuntio perturbati Græci, in Salamina sese recipiunt, Persæ Euboeam appellant, et Histiacam totamque regionem, armis subactam, depopulantur.

13. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν χειμῶν ἐπιγεγόμε-
νος μέγας πολλὰς ἐκτὸς τοῦ λιμένος ὀρμούσας τῶν
νηῶν διέφθειρεν· ὥστε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβά-
νεσθαι τῶν Ἑλλήνων, ἵνα τοῦ πλήθους τῶν βαρβα-
ρικῶν νηῶν ταπεινωθέντος, ἀντίπαλος ἡ τῶν Ἑλλή-
νων δύναμις γένηται, καὶ πρὸς τὰς ναυμαχίας ἀξιο-
χρεῶς. Διόπερ οἱ μὲν Ἕλληνες αἰεὶ μᾶλλον ἐθαύθουν,
οἱ δὲ βάρβαροι αἰεὶ πρὸς τοὺς κινδύνους ἐγίνοντο δε-
λότεροι. Οὐ μὴν ἄλλ' ἀναλαβάντες αὐτοὺς ἐκ τῆς
ναυαγίας, ἀπάσαις ταῖς ναυσὶν ἀνέχθησαν ἐπὶ τοῖς
πολεμίοις. Οἱ δ' Ἕλληνες, προσγενομένων αὐτοῖς
τριηρῶν πενήκοντα Ἀττικῶν, ἀντιπαρετάχθησαν
τοῖς βαρβάροις. Ἦν δ' αὐτῶν ἡ ναυμαχία παρα-
πλήσιος ταῖς περὶ τὰς Θερμοπύλας μάχαις. Οἱ μὲν

γὰρ Πέρσαι διεγνώκεισαν βιάσασθαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸν Εὐριπὸν διεκπλεῦσαι· οἱ δ' Ἕλληνες ἐμφράξαντες τὰ στενὰ τῶν ἐντὸς τῆς Εὐβοίας συμμαχοῦντων. . . Γενομένης δὲ ναυμαχίας ἰσχυρᾶς, πολλὰ νῆες παρ' ἀμφοτέρων διεφθάρησαν, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἤναιγκάσθησαν ἀνακάμπτειν ἐπὶ τοὺς οἰκείους λιμένας. Ἀριστεῦσαι δὲ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ναυμαχίαις φασι, παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησιν Ἀθηναίους, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις Σιδωνίους. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Ἕλληνες ἀκούσαντες τὰ περὶ Θερμοπύλας γεγόμενα, πυθόμενοι δὲ καὶ τοὺς Πέρσας περὶ προάγειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἠθύμησαν. Διόπερ ἀποπλεύσαντες εἰς Σαλαμῖνα, διέτριβον ἐνταῦθα. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεωροῦντες πανδημεὶ κινδυνεύοντας τοὺς ἐν ταῖς Ἀθήναις, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας, τῶν τε ἄλλων χρηαίμων ὅσα δυνατόν ἦν, εἰς τὰς ναῦς ἐνθέντες, διεκόμισαν εἰς Σαλαμῖνα. Ὁ δὲ τῶν Περσῶν ναύαρχος πυθόμενος τὸν τῶν πολεμίων ἀπόπλουν, κατήρην εἰς τὴν Εὐβοίαν μετὰ παντός τοῦ στόλου, καὶ τὴν τῶν Ἰστιαίων πόλιν βίβη χειρωσάμενος καὶ διασπάσας, τὴν χώραν αὐτῶν ἐδήρωσεν.

(C. 14.) Interea Xerxes, terrestri itinere a Thermopylis in Atticam progrediens, Phocidem diripit, Doriensibus utpote sociis par-
eit, Delphicumque templum iubet exspoliari. Quo mirabiliter de-
fenso, (in cuius rei memoriam Delphi tropaeum posuerunt,) Ther-
apiensium agros vastat, Plataeas a civibus desertas incendit, in to-
tamque Atticam ferro et flammis grassatur. Classis Persarum, ma-
ritimis locis Atticae eversis, Euboea solvit.

14. Ἀμα δὲ τοῦτοις πρᾶττομένοις Ξέρξης ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν ἀναξέυξας, προῆγε διὰ τῆς Φωκείων χώρας, πορθῶν μὲν τὰς πόλεις, καταφθείρων δὲ τὰς

ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεις. Οἱ δὲ Φωκεῖς μετὰ τῶν Ἑλ-
λήνων ἡρημένοι, καὶ θεωροῦντες αὐτοὺς οὐκ ἄξιο-
μάχους ὄντας, τὰς μὲν πόλεις ἀπάσας ἐξέλιπον παν-
δημεί, πρὸς δὲ τὰς δυσχωρίας τὰς ἐν τῷ Παρνασσῷ
κατέφυγον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν
τῶν Λωριέων χώραν διεξιών, οὐδὲν ἡδίκηι· (συνεμά-
χουν γὰρ Πέρσαις·) αὐτὸς δὲ μέρος μὲν δυνάμειος
ἀπέλιπε, καὶ προσέταξεν εἰς Δελφοὺς ἵεναι, καὶ τὸ
μὲν τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμφοῆσαι, τὰ δὲ ἀνα-
θήματα συλῆσαι· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἄλλων βαρβά-
ρων προσελθὼν εἰς τὴν Βοιωτίαν, κατεστρατοπέδευ-
σεν. Οἱ δ' ἐπὶ τὴν σύλησιν τοῦ μαντείου πεμφθέν-
τες, προῆλθον μὲν μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς Προναίας
Ἀθηνᾶς· ἐνταῦθα δὲ παραδόξων ὄμβρων καὶ μεγά-
λων καὶ κεραυνῶν πολλῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόν-
των, πρὸς δὲ τούτοις τῶν χειμῶνων πέτρας μεγάλας
ἀπορρόχῃαντων εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν βαρβάρων,
συνέβη διαφθαρεῖναι συχνοὺς τῶν Περσῶν, πάντας
δὲ καταπλαγέντας τὴν τῶν θεῶν ἐνέργειαν, φυγεῖν
ἐκ τῶν τόπων. Τὸ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς μαντεῖον δαι-
μονία τινὲ προνοία τὴν σύλησιν διέφυγεν· οἱ δὲ Δελ-
φοὶ τῆς τῶν θεῶν ἐπιφανείας ἀθάνατον ὑπόμνημα
καταλιπεῖν τοῖς μεταγενεστέροις βουλόμενοι, τρό-
παιον ἔστησαν παρὰ τὸ τῆς Προναίας Ἀθηνᾶς ἱε-
ρόν, ἐν ᾧ τόδε τὸ ἐλεγεῖον ἐνέγραψαν.

Μινῆμά τ' ἀλεξάνδρου πολέμου καὶ μάρτυρα νίκας

Δελφοί με στήσαν, Ζανὲ χαριζόμενοι

Σύνφοιβῳ πτολίπορθον ἀπωσάμενοι στίχα Μήδων,

Καὶ χαλκοστέφανον ὀυσάμενοι τέμενος.

Διοδ. Τ. II.

T

Ξέρξης δὲ διὰ τῆς Βοιωτίας διαξιὼν, τὴν μὲν τῶν Θεσπείων χώραν κατέφθειρε, τὰς δὲ Πλαταιάς ἐρήμους οὕσας ἐνέπρησεν· οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις κατοικοῦντες ἐπεφύγεισαν εἰς Πελοπόννησον πανδημεί. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλόντες, τὴν μὲν χώραν ἐδήωσαν, τὰς δὲ Ἀθήνας κατέσκαψαν, καὶ τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς ἐνέπρησαν. Τοῦ δὲ βασιλέως περὶ ταῦτα διατρίβοντος, κατέπλευσεν ὁ στόλος ἐκ τῆς Εὐβοίας εἰς τὴν Ἀττικὴν, πεπορθηκὼς τὴν τε Εὐβοίαν καὶ τὴν παράλιον τῆς Ἀττικῆς.

(C. 15.) Coreyracorum callida cunctatio. Trepidantium Graecorum diversa consilia de incunda pugna navali: sapientia Peloponnesiorum, sibi prudentium, sententia, vicit tandem sapientia Themistoclis, aptissimum pugnae locum apud Salamina censentis.

15. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Κερνυραῖοι μὲν πληρώσαντες ἐξήκοντα τριήρεις, διέτρίβον περὶ τὴν Πελοπόννησον· ὥς μὲν αὐτοὶ φασιν, οὐ δυνάμενοι κάμψαι τὸ περὶ Μαλέαν ἀκρωτήριον, ὥς δὲ τινες τῶν συγγραφέων ἱστοροῦσι, καρδοκοῦντες τὰς τοῦ πολέμου ῥοπάς, ὅπως Περσῶν μὲν κρατησάντων, ἐκείνοις δώσειν ὕδωρ καὶ γῆν, τῶν δ' Ἑλλήνων νικούντων, δόξωσιν αὐτοῖς βεβρηθῆναι. Οἱ δὲ περὶ τὴν Σαλαμῖνα διατρίβοντες Ἀθηναῖοι, θεωροῦντες τὴν Ἀττικὴν πυρπολούμενην, καὶ τὸ τέμενος τῆς Ἀθηνᾶς ἀκούοντες κατεσκάφθαι, δεινῶς ἠθύμουν. Ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας πολὺς κατέχευε φόβος, πανταχόθεν συνεληλαμένους εἰς αὐτὴν τὴν Πελοπόννησον. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντας τοὺς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένους συνεδρεῦσαι, καὶ βουλευσασθαι κατὰ ποίους τόπους συμφέροι πεποιῆσθαι τὴν ναυ-

μαχίαν. Πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων ῥηθέντων, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι τῆς ἰδίας μόνον ἀσφαλείας φροντίζοντες, ἔφασαν δεῖν περὶ τὸν Ἰσθμὸν συστήσασθαι τὸν ἀγῶνα· τετειχισμένου γὰρ αὐτοῦ καλῶς, εἰάν τι περὶ τὴν ναυμαχίαν γένηται πταῖσμα, δυνησέσθαι τοὺς ἡτυχηκότας εἰς ἐτοιμοτάτην ἀσφάλειαν καταφυγεῖν τὴν Πελοπόννησον· εἰάν δὲ συγκλείσωσιν ἑαυτοὺς εἰς μικρὰν νῆσον τὴν Σαλαμῖνα, δυσβοηθήτοις κακοῖς περιπεσεῖσθαι. Θεμιστοκλῆς δὲ συνεβούλευσε περὶ τὴν Σαλαμῖνα ποιεῖσθαι τὸν ἀγῶνα τῶν νεῶν· πολλὰ γὰρ πλεονεκτήσεν ἐν ταῖς στενοχωρίαις τοὺς ὀλίγοις σκάφεσι διαγωνιζομένους πρὸς πολλαπλασίας ναῦς. Καθόλου δὲ τὸν περὶ τὸν Ἰσθμὸν τόπον ἀπεφαίμετο παντελῶς ἄθρετον ἔσεσθαι πρὸς τὴν ναυμαχίαν· ἔσεσθαι γὰρ πελάγιον τὸν ἀγῶνα, καὶ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν εὐρυχωρίαν ῥαδίως καταπονήσεσθαι τὰς ὀλίγας ναῦς ταῖς πολλαπλασίαις. Ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ διαλεχθεὶς οἰκεῖα τῆς περιστάσεως, ἅπαντας ἔπεισεν αὐτῷ συμψήφους γενέσθαι τοῦτον τὸν τρόπον.

(C. 16.) Ad pugnam accitos subito pavor occupat omnes, ac Peloponnesum convertit, quam cito muro praecingunt.

16. Τέλος δὲ κοινοῦ δόγματος γενομένου περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχεῖν, οἱ μὲν Ἕλληνες παρασκευάζοντο τὰ πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ πρὸς τὸν κίνδυνον· ὁ δ' οὖν Εὐρυβιάδης, παραλαβὼν τὸν Θεμιστοκλέα, παρακαλεῖν ἐπεχείρει τὰ πλήθη, καὶ προτρέπεσθαι πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον κίνδυνον. Οὐ μὴν τὸ πλῆθος ὑπήκουεν, ἀλλὰ πάντων καταπεπληγμένων τὸ

μέγεθος τῶν Περσικῶν δυνάμεων, οὐδεὶς προσεχέ-
 τοῖς ἡγεμόσιν, ἀλλ' ἕκαστος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἐκ-
 πλεῖν ἔσπευδεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οὐδὲν δ'
 ἦτιον καὶ τὸ περικλόν στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων ἐδε-
 δει τὰς τῶν πολεμίων δυνάμεις· ἥ τε τῶν περὶ Θερ-
 μοπύλας ἀπώλεια τῶν ἀξιολογωτάτων ἀνδρῶν παρεί-
 χετο κατὰ πληξιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν συμπτώ-
 ματα πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντα πολλὴν ἀθυρίαν ἐνεποίει
 τοῖς Ἕλλησιν. Οἱ δὲ συνέδρου τῶν Ἑλλήνων, ὁρῶν-
 τες τὴν τῶν ὅχλων ταραχὴν καὶ τὴν ὅλην ἔκπληξιν,
 ἐψηφίσαντο διατειχίζειν τὸν Ἰσθμόν. Καὶ ταχὺ τῶν
 ἔργων συντελεσθέντων, διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ
 πλῆθος τῶν ἐργαζομένων, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι
 ὠχύρουν τὸ τεῖχος, διατείνον ἐπὶ σταδίους τετραρά-
 κοντα, ἀπὸ Λεχαίου μέχρι Κεγχρεῶν· οἱ δ' ἐν τῇ
 Σαλαμῖνι διατρίβοντες μετὰ παντός τοῦ στόλου, κα-
 πεπλήγησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μηκέτι πειθαρχεῖν
 τοῖς ἡγεμόσιν.

(C. 17.) Themistocles Xerxem falso nuntio decipit, et ad pugnam navalem exoptato loco committendam impellit. Erigitur Graecorum animus et instante necessitate, et clam accepto de consilio regis Ionumque futura inter pugnandum defectione nuntio

17. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὁρῶν τὸν μὲν ναύαρχον
 Εὐρυβιάδην μὴ δυνάμενον περιγενέσθαι τῆς τοῦ
 πλήθους ὀρμῆς, τὰς δὲ περὶ Σαλαμῖνα δυσχωρίας
 δύνασθαι πολλὰ συμβαλέσθαι πρὸς τὴν νίκην, ἐμη-
 χανήσατό τι τοιοῦτον· ἔπεισέ τινα πρὸς τὸν Ξερξὴν
 αὐτομολῆσαι, καὶ διαβεβαιώσασθαι, διότι μέλλου-
 σιν αἱ κατὰ Σαλαμῖνα νῆες ἀποδιδράσκειν ἐκ τῶν
 τόπων, καὶ πρὸς τὸν Ἰσθμόν ἀθροίζεσθαι. Διόπερ

ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν πιθανότητα τῶν προσαγγελθέντων πιστεύσας, ἔσπευδε κωλύσαι τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τῶν Ἑλλήνων τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις πλησιάζειν. Εὐθὺς οὖν τὸ τῶν Αἰγυπτίων ναυτικὸν ἐξέπεμψε, προστάξας ἐμφράττειν τὸν μεταξὺ πόρον τῆς τε Σαλαμῖνος καὶ τῆς Μεγαρίδος χώρας· τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος τῶν νεῶν ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, προστάξας ἐξάπτεσθαι τῶν πολεμίων, καὶ ναυμαχίᾳ κρῖναι τὸν ἄγωνα. Ἦσαν δὲ αἱ τριήρεις διατεταγμέναι κατὰ ἔθνος ἑξῆς, ἵνα διὰ ὁμοφωνίαν καὶ γνῶσιν προθύμως ἀλλήλοις βοηθῶσιν. Οὕτω δὲ ταχθέντος τοῦ ναυτικοῦ στόλου, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἐπέχον Φοίνικες, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ μετὰ τῶν Περσῶν ὄντες Ἕλληνες. Οἱ δὲ τῶν Ἰώνων ἡγεμόνες ἀπέστειλαν ἄνδρα Σάμιον πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τὸν διασαφίσοντα περὶ τῶν δεδογμένων τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ τῆς ὕλης ἐκτάξεως, καὶ διότι κατὰ τὴν μάχην ἀποστήσονται τῶν βαρβάρων. Τοῦ δὲ Σαμίου λάθρα διανηξαμένου, καὶ περὶ τούτου διασαφίσαντος τοῖς περὶ τὸν Εὐρυβιάδην, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς, κατὰ τοῦν αὐτῷ προκεχωρηκότος τοῦ στρατηγήματος, περιχαρὴς ἦν, καὶ τὰ πλήθη παρεκάλεισεν εἰς τὸν κίνδυνον· οἱ δ' Ἕλληνες ἐπὶ τῇ τῶν Ἰώνων ἐπαγγελίᾳ θαρσύναντες, καὶ τῆς περιστάσεως βιαζομένης αὐτοὺς παρὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν ναυμαχεῖν, ἀπὸ τῆς Σαλαμῖνος προθύμως συγκατέβαινον εἰς τὴν ναυμαχίαν.

(C. 18.) Disposita igitur acie, proelium ad Salamina committitur, quod Xerxes ex adverso prospectat. Persarum naves, ingressae angustias, dispelluntur, caesoque navarcho fugantur.

18. Τέλος δὲ τῶν περὶ τὸν Εὐρυβιάδην καὶ Θε-

μιστοκλέα διαταξάντων τὰς δυνάμεις, τὸ μὲν εὐώ-
 νυμον μέρος ἐπεῖχον Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι,
 πρὸς τὸ τῶν Φοινίκων ναυτικὸν ἀντιταχθῆσόμενοι·
 (μεγάλην γὰρ οἱ Φοινῖκες ὑπεροχὴν εἶχον, διὰ τε τὸ
 πλήθος καὶ διὰ τὴν ἐκ προγόνων ἐν τοῖς ναυτικοῖς
 ἔργοις ἐμπειρίαν·) Αἰγινῆται δὲ καὶ Μεγαρεῖς τὸ
 δεξιὸν μέρος ἀνεπλήρουν· (οὗτοι γὰρ ἐδόκουν εἶναι
 ναυτικώτατοι μετὰ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ μάλιστα
 φιλοτιμηθήσεσθαι, διὰ τὸ μόνους τῶν Ἑλλήνων μη-
 δεμίαν ἔχειν καταφυγὴν, εἴ τι συμβαίῃ πταῖσμα κατὰ
 τὴν ναυμαχίαν·) τὴν δὲ μέσσην τάξιν ἐπέειχε τὸ λοι-
 πὸν τῶν Ἑλλήνων πλήθος. Οὗτοι μὲν οὖν τοῦτον
 τὸν τρόπον συνταχθέντες ἐξεπλευσαν, καὶ τὸν πόρον
 μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἡρακλείου κατεῖχον. Ὁ δὲ
 βασιλεὺς τῷ μὲν ναυάρχῳ προσέταξεν ἐπιπλεῖν τοῖς
 πολεμίοις, αὐτὸς δ' εἰς τὸν ἐναντίον τόπον τῆς Σα-
 λαμῖνος παρῆλθεν, ἐξ οὗ θεωρεῖν ἦν τὴν ναυμαχίαν
 γινομένην. Οἱ δὲ Πέρσαι τὸ μὲν πρῶτον πλέοντες
 διετήρουν τὴν τάξιν, ἔχοντες πολλὴν εὐρυχωρίαν·
 ὡς δ' εἰς τὸ στενὸν ἦλθον, ἡναγκάζοντο τῶν νεῶν
 τινὰς ἀπὸ τῆς τάξεως ἀποσπᾶν, καὶ πολὺν ἐποίουν
 θόρυβον. Ὁ δὲ ναύαρχος, προηγούμενος τῆς τάξεως
 καὶ πρῶτος συνάψας μάχην, διεφθάρη, λαμπρῶς
 ἀγωνισάμενος· τῆς δὲ νεὸς βυθισθείσης, ταραχὴ κα-
 τέσχε τὸ ναυτικὸν τῶν βαρβάρων. Πολλοὶ μὲν γὰρ
 ἦσαν οἱ προστάττοντες, οὐ ταῦτά δ' ἕκαστος παρήγ-
 γελλε· διὸ καὶ τοῦ πλεῖν εἰς τοῦμπροσθεν ἐπέσχον,
 ἀνακωχεύοντες δ' ἀνεχώρουν εἰς τὴν εὐρυχωρίαν. Οἱ
 δὲ Ἀθηναῖοι θεωροῦντες τὴν ταραχὴν τῶν βαρβάρων

ρων, ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις, καὶ τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις ἔκλυτον, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον. Τῆς δ' εἰρεσίας οὐχ ὑπηρετιούσης, πολλαὶ τῶν Περσῶν τριήρεις πλάγαι γινόμεναι, ταῖς ἐμβολαῖς πυκνῶς κατεπιπρώσκοντο. Διὸ καὶ πρῶμναν μὲν ἀνακροῦσθαι κατέπαυσαν, εἰς τοῦπίσω δὲ πλέουσαι προτιροπάδην ἔφευγον.

(C. 19.) Graecis insignem victoriam adeptis, Xerxes Phoenices, fugae principes, interfecit, caeterosque, ut noctu in Asiam solvant, minis adigit. Mox Themistoclis suategemate in metum conversus, ne Graeci, mari potili, abrupto ponte reditum intercludant, inopinato in regnum revertitur, relictis in Graecia Mardonio.

19. Τῶν δὲ Φοινισσῶν καὶ Κυπρίων νεῶν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων χειρουμένων, αἱ τῶν Κιλικίων καὶ Παμφύλων, εἴ τι καὶ Λυκίων νῆες ἐχόμεναι τούτων οὖσαι, τὸ μὲν πρῶτον εὐρώστως ἀντείχοντο· ὥς δ' εἶδον τὰς κρατίστας ναῦς πρὸς φυγὴν ὥρμημένας, καὶ αὐταὶ τὸν κίνδυνον ἐξέλιπον. Ἐπὶ δὲ θατέρου κέρματος γενομένης καρτερεῖς ναυμαχίας, μέχρι μὲν τιρὸς ἰσοδόμος ἦν ὁ κίνδυνος· ὥς δὲ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν καταδιώξαντες τοὺς Φοίνικας καὶ Κυπρίους, ἐπέστρεψαν, ἐκβιασθέντες ὑπὸ τούτων, ἐτρέπησαν οἱ βαρβάροι, καὶ πολλὰς ναῦς ἀπέβαλον. Οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες τοῦτον τὸν τρόπον προτερήσαντες, ἐπιφανεστάτῃ ναυμαχίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν. Κατὰ δὲ τὸν κίνδυνον διεφθάρησαν ναῦς τῶν μὲν Ἑλλήνων τεταράχοντα, τῶν δὲ Περσῶν ὑπὲρ τὰς διακοσίας, χωρὶς τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι ληφθεῖσων. Ὁ δὲ βασιλεὺς παρ' ἐλπίδας ἡττημένος, τῶν μὲν Φοινίκων τῶν ἀρξάντων τῆς φυγῆς τοὺς αἰτιωτάτους

ἀπέκτεινε· τοῖς δὲ ἄλλοις ἠπέλησεν ἐπιθῆσιν τὴν
 προσήκουσαν τιμωρίαν. Οἱ δὲ Φοίνικες φοβηθέντες
 τῆς ἀπειλᾶς, τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν Ἀττικὴν κατέ-
 πλευσαν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγερομένης ἀπῆραν εἰς τὴν
 Ἀσίαν. Θεμιστοκλῆς δέ, δόξας αὐτίος γενέσθαι τῆς
 νίκης, ἕτερον οὐκ ἔλαττον τοῦτου στρατήγημα ἐπε-
 νόησε. Φοβουμένων γάρ τῶν Ἑλλήνων περὶ διαγω-
 νίεσθαι πρὸς τοσαύτας μυριάδας, ἐταπείνωσε πολὺ
 τὰς δυνάμεις τῶν περὶ τῶν στρατοπέδων τοιῶδέ τινα
 τρόπον. Τὸν παιδαγωγὸν τῶν ἰδίων νιῶν ἀπέστειλε
 πρὸς τὸν Ξέρξην, δηλώσοντα διότι μέλλουσιν οἱ Ἑλ-
 ληνες πλεῦσαντες ἐπὶ τὸ ζεύγμα λῦειν τὴν γέφυραν.
 Διόπερ ὁ βασιλεὺς, πιστεύσας τοῖς λόγοις διὰ τὴν
 πιθανότητα, περίφοβος ἐγένετο, μὴ τῆς εἰς τὴν
 Ἀσίαν ἐπανόδου στέρηθῃ, τῶν Ἑλλήνων θαλαττο-
 κρατούντων· ἔγνω δὲ τὴν ταχίστην διαβαίνειν ἐκ
 τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, καταλιπὼν Μαρδόνιον
 ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων τε καὶ
 πεζῶν, ὧν ὁ σὺμπας ἀριθμὸς ὑπῆρχεν οὐκ ἐλάττω
 τῶν τετραράκοντα μυριάδων. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν
 δυοὶ στρατηγήμασι χρῆσάμενος, μεγάλων προτερη-
 μάτων αὐτίος ἐγένετο τοῖς Ἕλλησι. Καὶ τὰ μὲν κατὰ
 τὴν Ἑλλάδα πραχθέντα ἐν τοῦτοις ἦν.

(C. 20.) Per id tempus Carthaginienses, foedere iuncti cum Persis, bellum, ut pacto convenerat, Graecis in Sicilia inferunt, duce Amilcare. Magnae eorum copiae, et terrestres, et navales, in Siciliam transvectae. Superata in Libyco mari tempestate, Amilcar Himeram obsidet: urbis incolis fasus, Thero, rex Agrigentini-
 norum, ad tutandam Himeram missus, Gelonem advocat, principem Syracusarum, (C. 21.) virum prudentissimum, reique militaris peritissimum, qui confestim vindex Graecorum exstitit. Nam magna vi barbarorum capta, quam hi Selinuntiorum copias expecta-
 rent, strategemate usus, (C. 22.) et hostium classem comburit, et

Amilcarem obruncat, et terrestri proelio barbaros, duplici intortunio perterritos ad internecionem caedit. Vnde Gelonis virtus ubique equecelebrata est.

20. Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως διεληλυθότες περὶ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην πραχθέντων, μεταβιβάσομεν τὴν διήγησιν ἐπὶ τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. Καρχηδόνιοι γὰρ συντιθέμενοι πρὸς Πέρσας τοῖς αὐτοῖς καιροῖς καταπολεμῆσαι τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν Ἕλληνας, μεγάλας παρασκευὰς ἐποίησαντο τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων. Ὡς δ' εὐτρεπῆ πάντα αὐτοῖς ὑπῆρχε, στρατηγὸν εἶλοντο Ἀμίλκωνα, τὸν μάλιστα παρ' αὐτοῖς θαυμαζόμενον προκρίναντες. Οὗτος δὲ παραλαβὼν πεζικὰς τε καὶ ναυτικὰς δυνάμεις μεγάλας, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Καρχηδόνος, ἔχων πεζὴν μὲν δύναμιν οὐκ ἐλάττω τῶν τριάκοντα μυριάδων, ναῦς δὲ μακρὰς πλείους τῶν διςχιλίων, καὶ χωρὶς δὲ πολλὰς ναῦς φοριίδας τὰς κομίζουσας τὴν ἡγοράν, ὑπὲρ τὰς τριςχιλίας. Οὗτος μὲν οὖν διανύσας τὸ Λιβυκὸν πέλαγος, καὶ χειμασθεὶς, ἀπέβαλε τῶν σκαφῶν τὰ κομίζοντα τοὺς ἵππεῖς καὶ τὰ ὄρματα. Καταπλεύσας δὲ τῆς Σικελίας εἰς τὸν ἐν τῷ Πανόρμῳ λιμένα, διαπεπολεμηκέναι τὸν πόλεμον ἔφησε· πεφοβῆσθαι γὰρ, μὴ ποτε ἢ θάλαττα τοὺς Σικελιώτας ἐξέλῃται τῶν κινδύνων. Ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἀναλαβὼν τοὺς στρατιώτας, καὶ διορθωσάμενος τὴν ἐν τῷ χειμῶνι γενομένην ναυαγίαν, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Ἰμέραν, συμπαραπλέοντος τοῦ ναυτικοῦ. Ὡς δ' ἦλθε πλησίον τῆς προειρημένης πόλεως, δύο παρεμβολὰς ἔθετο, τὴν μὲν τῷ πεζῷ στρατεύματι, τὴν δὲ τῇ ναυτικῇ δυνάμει· καὶ τὰς μὲν μακρὰς ναῦς ὑπάσας

ἐνέωλκησε, καὶ τὰ φρῶ βαθεία καὶ τείχει ξυλόνῳ παρῆ-
λαβε· τὴν δὲ τῶν πεζῶν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν, ἀν-
τιπρόσωπον ποιήσας τῇ πόλει, καὶ παρεκτείνας ἀπὸ
τοῦ ναυτικοῦ παραιοχίσματος μέχρι τῶν ὑπερκειμέ-
των λόφων. Καθ' ὅλον δὲ πᾶν τὸ πρὸς δυσμάς μέρος
καταλαβόμενος, τὴν μὲν ἀγορὰν ἅπασαν ἐκ τῶν φορ-
τίδων νεῶν ἐξείλετο, τὰ δὲ λοιπὰ ἅπαντα ταχέως
ἐξαπέστειλε, ἀποστᾶζας ἕκ τε τῆς Αἰβύης καὶ Σαρ-
δοῦς σῆτον καὶ τὴν ἄλλην ἀγορὰν κομίζειν. Αὐτὸς
δὲ τοὺς ἀρίστους τῶν στρατιωτῶν ἀναλαβὼν, ἦκεν
ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τῶν Ἱμεραίων τοὺς ἐπεξιόντας
τροφίμενος, καὶ πολλοὺς ἀνελών, κατεπλήξατο τοὺς
ἐν τῇ πόλει. Αὐτὸ καὶ Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυν-
νάστης, ἔχων δύναμιν ἱκανήν, καὶ παραφυλάττων
τὴν Ἱμέραν, φοβηθεὶς εὐθὺς ἀπέστειλεν εἰς τὰς
Συρακούσας, ἄξιόν τὸν Γέλωνα βοηθεῖν τὴν τα-
χίστην.

21. Ὁ δὲ Γέλων καὶ αὐτὸς ἡτοιμακῶς ἦν τὴν
δύναμιν· πυθόμενος δὲ τὴν τῶν Ἱμεραίων ἀδυναμίαν,
ἀνέβηκεν ἐκ τῶν Συρακουσῶν κατὰ σπουδὴν, ἔχων
πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισμυρίων, ἵπ-
πεις δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. Διανύσας δὲ τα-
χέως τὴν ὁδόν, καὶ πλησιάσας τῇ πόλει τῶν Ἱμε-
ραίων, ἐποίησε θαρσύνειν τοὺς πρότερον καταπεπλη-
γμένους τῆς τῶν Καρχηδονίων δυνάμεως. Αὐτὸς μὲν
γὰρ στρατοπεδεῖαν οἰκίαν βαλόμενος τῶν περὶ τὴν
πόλιν τόπων, ταύτην μὲν ὠχύρωσε, τὰ φρῶ βαθεία
καὶ χαρνακώματι περιλαβὼν· τοὺς δ' ἵππεις ἅπαντας
ἐξαπέστειλεν ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους

τῶν πολεμίων, καὶ περὶ τὰς ὠφελείας διατρίβοντας.
 Οὗτοι δὲ παραδόξως ἐπιφανέντες διεσπαρμένοις ἀτά-
 κτως κατὰ τὴν χώραν, τοσοῦτους ἀνῆγον αἰχμαλώ-
 τους, ὅσους ἑκατὸς ἄγειν ἠδύνατο. Εἰσαχθέντων
 δὲ αἰχμαλώτων εἰς τὴν πόλιν πλείονων ἢ μυρίων, ὃ
 μὲν Γέλων μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγγαθεν· οἱ δὲ κατὰ
 τὴν ἡμέραν κατεφρόνησαν τῶν πολεμίων. Ἀκόλουθα
 δὲ τοῦτοις πράττων ὃ μὲν Γέλων ἀπάσας τὰς πύλας,
 ἃς διὰ φόβον πρότερον ἀνωκοδόμησαν οἱ περὶ Θή-
 ρωνα, ταύτας τοῦναντίον διὰ τὴν καταφρόνησιν
 ἐξηκοδόμησεν, καὶ ἄλλας προσκατεσκεύασε, δι' ὧν
 ἦν εὐχρησιὶς τε πρὸς τὰς κατεπειχούσας χρείας.....
 Καθ' ὅλου δὲ Γέλων στρατηγία καὶ συνέσει διαφέρων,
 εὐθύς ἐξῆτει δι' οὗ τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς
 βαρβάρους, ἀκινδύνως αὐτῶν ἄρδην ἀνέλη τὴν δύ-
 ναμιν. Συνεβύλετο δὲ αὐτῷ καὶ τὸ αὐτόματον πρὸς
 τὴν ἐπίνοιαν μεγάλη, τοιαύτης γενομένης περιστά-
 σεως. Κρίναντος αὐτοῦ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἐμ-
 πρῆσαι, καὶ τοῦ Ἀμίλκα διατρίβοντος μὲν κατὰ τὴν
 ναυτικὴν στρατοπεδείαν, παρασκευαζομένου δὲ θύειν
 τῷ Ποσειδῶνι μεγαλοπρεπῶς, ἦκον ἀπὸ τῆς χώρας
 ἵππεῖς ἄγοντες πρὸς τὸν Γέλωνα βιβλιαφόρον, ἐπι-
 στολὰς κομίζοντα παρὰ Σελινουντίων, ἐν αἷς ἦν γε-
 γραμμένον, ὅτι πρὸς ἦν ἔγραψεν ἡμέραν Ἀμίλκας
 ἀποστεῖλαι τοὺς ἵππεῖς, πρὸς αὐτὴν ἐκπέμψουσιν.
 Οὔσης δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης καθ' ἣν ἐμέλλε συντελεῖν
 τὴν θυσίαν Ἀμίλκας, κατὰ ταύτην Γέλων ἀπέστειλεν
 ἰδίους ἵππεῖς, οἷς ἦν προστεταγμένον περιελθεῖν τοὺς
 πλησίον τόπους, καὶ προσελαύμειν ἅμ' ἡμέρᾳ πρὸς

τὴν ναυτικὴν στρατοπεδείαν, ὥς ὄντας Σελινουντίων
 συμμάχους· γενομένους δὲ ἐντὸς τοῦ ξυλίνου τείχους,
 τὸν μὲν Ἀμίλκιαν ἀποκτεῖναι, τὰς δὲ ναῦς ἐμπρῆσαι.
 Ἐξέπεμψε δὲ καὶ σκοποὺς εἰς τοὺς ὑπερκειμένους λό-
 φους, οἷς προσέταξεν, ὅταν ἴδωσι τοὺς ἱππεῖς γενο-
 μένους ἐντὸς τοῦ τείχους, ἄραι τὸ σύσσημον. Ἀν-
 τὸς δ' αὖ ἡμέρᾳ τὴν δύναμιν διατεταχώς, ἀνέμενε
 τὴν ἀπὸ τῶν σκοπῶν ἐσομένην δῆλωσιν.

22. Τῶν δὲ ἱππέων ἅμα τῇ κατὰ τὸν ἥλιον ἀνα-
 τολῇ προσίππευσάντων τῇ ναυτικῇ τῶν Καρχηδονίων
 στρατοπεδείᾳ, καὶ προσδεχθέντων ὑπὸ τῶν φυλάκων
 ὡς συμμάχων, οὗτοι μὲν εὐθὺς προσδραμόντες τῷ
 Ἀμίλκιᾳ περὶ τὴν θυσίαν γινόμενῳ, τοῦτον μὲν ἀνεί-
 λον, τὰς δὲ ναῦς ἐνέπρησαν· ἔπειτα τῶν σκοπῶν
 ἀράντων τὸ σύσσημον, ὃ Γέλων πάσῃ τῇ δυνάμει
 συντεταγμένην προσῆγεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν
 Καρχηδονίων. Οἱ δὲ ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ τῶν Φοι-
 νίκων ἡγεμόνες, τὸ μὲν πρῶτον ἐξαγαγόντες τὴν δύ-
 ναμιν, ἀπῆντων τοῖς Σικελοῖς, καὶ συνάψαντες μά-
 χην, εὐρώστως ἡγωνίζοντο· ὁμοῦ δὲ ταῖς σάλπιγγιν
 ἐν ἀμφοτέροισι τοῖς στρατοπέδοις ἐσήμαινον τὸ πο-
 λεμικόν, καὶ κραυγὴ τῶν δυνάμεων ἐναλλάξ ἐγίνετο,
 φιλοτιμουμένων ἀμφοτέρων τῷ μεγέθει τῆς βοῆς
 ὑπερᾶραι τοὺς ἀντιτεταγμένους. Πολλοῦ δὲ γενομέ-
 νου φόβου, καὶ τῆς μάχης δεῦρο κῆκεῖσε ταλαντευο-
 μένης, ἄφνω τῆς κατὰ τὰς ναῦς φλογὸς ἀρθείσης
 εἰς ὕψος, καὶ τινων ἀπαγγελιάντων τὸν τοῦ στρατη-
 γοῦ φόβον, οἱ μὲν Ἕλληνες ἐθάρῃσαν, καὶ [ταῖς
 φωναῖς] ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης ἐπαρθέντες τοῖς φρο-

νήμασιν, ἐπέκειντο θρασύτερον τοῖς βαρβάροις· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καταπλαγέντες καὶ τὴν νίκην ἀπογνόντες, πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. Τοῦ δὲ Γέλωνος παραγγείλαντος μηδένα ζωοῦν, πολὺς ἐγένετο φόβος τῶν φευγόντων· καὶ πέρας κατεκόπησαν αὐτῶν οὐκ ἐλάττους τῶν πεντεκαίδεκα μυριάδων. Οἱ δὲ λοιποὶ φεύγοντες ἐπὶ τινὰ τόπον ἐρυμνόν, τὸ μὲν πρῶτον ἡμύνοντο τοὺς βιαζομένους, ἄνδρον δὲ κατελήφότες τόπον, καὶ τῷ δίψει πιεζόμενοι, ἠναγκάσθησαν ἑαυτοὺς παραδοῦναι τοῖς κρατοῦσι. Γέλων δὲ ἐπιφανεστάτῃ μάχῃ νικήσας, καὶ ταύτην κατορθωκῶς μάλιστα διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας, περιβόητον ἔσχε τὴν δόξαν, οὐ μόνον παρὰ τοῖς Σικελιώταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν. Οὐδεὶς γὰρ τῶν πρὸ αὐτοῦ μνημονεύεται τοιούτῳ στρατηγῆματι χρημένος, οὐδὲ πλείονας ἐν μιᾷ παρατάξει κατακόψας τῶν βαρβάρων, οὐδὲ πλῆθος αἰχμαλώτων τοσοῦτον χειρωσάμενος.

(C. 23.) Et recte haec pugna Plataeensi illi opponitur, cuius praeterea duces indigne sunt a suis habiti, quum Gelo, maiores subinde honores nactus, in regno consenuerit, flebilisque omnibus diem obierit.

23. Ἀπὸ καὶ πολλοὶ τῶν συγγραφέων παραβάλλουσι ταύτην τὴν μάχην τῇ περὶ Πλαταιᾶς γενομένῃ τοῖς Ἕλλησι, καὶ στρατήγημα τὸ Γέλωνος τοῖς ἐπινοήμασι τοῖς Θεμιστοκλέους· καὶ τὸ πρωτεῖον, διὰ τὰς ἀμφοτέρων ὑπερβολὰς τῆς ἀρετῆς, οἱ μὲν τοῦτοις, οἱ δὲ τοῖς ἐτέροις ἀπονέμουσι. Καὶ γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πρὸ τῆς μάχης καταπεπληγμένων τὸ πλῆθος τῶν βαρβα-

ρικῶν δυνάμεων, οἱ κατὰ Σικελίαν πρότερον νικήσαντες, ἐποίησαν τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα θαρόῃσαι, πυθομένους τὴν τοῦ Γέλωνος νίκην. Καὶ τῶν τὴν ὅλην ἡγεμονίαν παρ' ἀμφοτέροῖς εὐχηκότων, παρὰ μὲν τοῖς Πέρσαις διαπεφυσγένοι τὸν βασιλεῖα, καὶ πολλὰς μυριάδας μετ' αὐτοῦ· παρὰ δὲ τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον ἀπολέσθαι τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετασχόντας τοῦ πολέμου κατακόπῃναι, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον, μηδὲ ἄγγελον εἰς τὴν Καρχηδόνα διασωθῆναι. Πρὸς δὲ τούτοις, τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἡγεμόνων, παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησι Πανσανίαν καὶ Θεμιστοκλέα, τὸν μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων πολιτῶν θανατωθῆναι διὰ πλεονεξίαν καὶ προδοσίαν, τὸν δὲ, ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἐξελαθέντα, καταφυγεῖν πρὸς τὸν ἐχθρότατον Ξέρξην, καὶ παρ' ἐκείνῳ βιώσαι μέχρι τελευτῆς· Γέλωνα δὲ μετὰ τὴν μάχην αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἀποδοχῆς τυγχάνοντα παρὰ τοῖς Συρακουσοῖς, ἐγγηράσαι τῇ βασιλείᾳ, καὶ τελευτῆσαι θαυμαζόμενον· καὶ τοσοῦτον ἰσχύσαι τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν παρὰ τοῖς πολίταις, ὥστε καὶ τρισὶν ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνου τὴν ἀρχὴν διαφυλαχθῆναι. Ἀλλὰ γὰρ τούτων οἱ δικαίαν δόξαν κέκτημενοι τοὺς προσήκοντας ἐπαίνους καὶ παρ' ἡμῶν ἔχουσιν.

(C. 24.) Idem dies Geloni victoriam, et Leonidae gloriosam mortem attulit. Confecto ad Himeram proelio, quae commune incendium evaserant, naves patriam repelentes atrox tempestas discessit. Pauci ex naufragio servati, qui Carthaginiensibus eladem nuntiarent. Hi inexpectata re attoniti, legatos ad Gelonem mittere decernunt.

24. Ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς τοῖς προσηγμένοις μεταβησόμεθα. Συνέβη γὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸν Γέλωνα

νικῆσαι, καὶ τοὺς περὶ Θερμοπύλας μετὰ Λεωνίδου
 διαγωνίσασθαι πρὸς Ξέρξην· ὥσπερ ἐπιτήδεις τοῦ δαι-
 μονίου περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ποιήσαντος γενέσθαι
 τὴν τε καλλίστην νίκην καὶ τὴν ἐνδοξοτάτην ἥτιαν.
 Μετὰ δὲ τὴν γενομένην μάχην πρὸς τῇ πόλει τῶν
 Ἱμεραίων, εἰκοσι ναῦς μακρὰὶ διέφυγον τὸν κίνδυ-
 νον, ὥς Ἀμίλλας οὐκ ἐρεώλησεν πρὸς τὰς ἀναγκαίας
 χρείας. Διὸ καὶ τῶν ἀνδρῶν σχεδὸν ἅπαντων, τῶν
 μὲν ἀνηρημένων, τῶν δὲ ἐξωγορημένων, ἔφθασαν αὐ-
 ται τὸν ἀπόπλουν ποιησάμεναι· πολλοὺς δὲ τῶν φευ-
 γόντων ἀναλαβοῦσαι, καὶ διὰ τοῦτο κατάγομαί γε-
 νόμεναι, περιέπεσον χειμῶνι καὶ πῦσαι διεφθάρησαν.
 Ὀλίγοι δὲ τινες ἐν μικρῇ σκάφῃ διασωθέντες εἰς
 Καρχηδόνα, διεσάφησαν τοῖς πολίταις, σὺντομον
 ποιησάμενοι τὴν ἀπόφασιν, ὅτι πάντες, οἱ διαβάν-
 τες εἰς τὴν Σικελίαν, ἀπολώλασιν. Οἱ δὲ Καρχηδό-
 νιοι παρ' ἐλπίδας μεγάλη συμφορᾷ περιπεσόντες ἐπὶ
 τοσοῦτον κατεπλάγησαν, ὥστε τὰς νύκτας ἅπαντας
 διαγρυπτεῖν φυλάττοντας τὴν πόλιν, ὥς τοῦ Γέλω-
 νος πύση αἷ' δυνάμει παραχρῆμα διεγρυπκότος πλεῖν
 ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα. Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀπο-
 λωλότων ἣ τε πόλις ἐπένθησε κοινῇ, καὶ κατ' ἰδίαν
 αἱ τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι κλαυθμοῦ καὶ πένθους ἐπλη-
 ροῦντο. Οἱ μὲν γὰρ υἱούς, οἱ δὲ ἀδελφούς ἐπέξη-
 τουν· πλείστοι δὲ ταῖδας ὄρφανοὶ πατέρων γεγυρό-
 τες ἔρημοι ἐδύροντο τὸν τε τῶν γεγεννηκότων θά-
 νατον, καὶ τὴν ἰδίαν ἐρημίαν τῶν βοηθούτων. Οἱ
 δὲ Καρχηδόνιοι, φοβούμενοι μὴ φθάσῃ διαβάς εἰς
 Λιβύην Γέλων, εὐθύς ἐξέπεμψαν πρὸς αὐτὸν πρεσ-

βεντάς αὐτοκράτορας, τοὺς δυνατωτάτους εἰπεῖν τε καὶ βουλευσασθαι.

(C. 25.) Gelo militum virtutem praemiis afficit, Syracusarum et Himerae fana spoliis decorat, captivorumque incredibilem magnitudinem inter socios distribuit. Plurimos acceperunt Agrigentini, qui servitio illorum ad muniendas cloacas, a magistro operis Phaeaces appellatas, aliaque opera publica usi sunt. Dimissis sociis, Gelo cum civibus Syracusas rediit, Siculis omnibus gratiosissimus.

25. Ὁ δὲ Γέλων μετὰ τὴν νίκην τοὺς τε ἱππεῖς τοὺς ἀγελόντας τὸν Ἀμύλκαν δωρεαῖς εἰμίησε, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἡνδραγαθηκότας ἀριστείοις ἐκόσμησε. Τῶν δὲ λαφύρων τὰ καλλιστεύοντα παρεφύλαξε, βουλόμενος τοὺς ἐν ταῖς Συρακούσαις τεῶς κοσμήσαι τοῖς σκύλοις· τῶν δ' ἄλλων πολλὰ μὲν ἐν Ἱμέρᾳ προσήλωσε τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν ἱερῶν, τὰ δὲ λοιπὰ μετὰ τῶν αἰχμαλώτων διεμέρισε τοῖς συμμάχοις, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συστρατευσάντων τὴν ἀναλογίαν ποιησάμενος. Αἱ δὲ πόλεις εἰς πέδας κατέστησαν τοὺς διαιρεθέντας αἰχμαλώτους, καὶ τὰ δημόσια τῶν ἔργων διὰ τούτων ἐπεσκέυαζον. Πλείστοις δὲ λαβόντες Ἀκραγαντῖνοι, τὴν τε πόλιν ἐαυτῶν καὶ τὴν χώραν ἐκόσμησαν. Τοσοῦτον γὰρ παρ' αὐτοῖς τῶν ἡλικιώτων ἦν τὸ πλῆθος, ὥστε πολλοὺς τῶν ἰδιωτῶν παρ' αὐτοῖς ἔχειν δεσμώτας πεντακσίους. Συνεβάλειτο γὰρ αὐτοῖς εἰς τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων, οὐ μόνον ὅτι πολλοὺς στρατιώτας ἀπεσταλκότες ἦσαν ἐπὶ τὴν μάχην, ἀλλὰ καὶ διότι γενομένης τῆς τροπῆς πολλοὶ τῶν φευγόντων εἰς τὴν μεσάρχειον ἀνεχώρησαν, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Ἀκραγαντίνων· ὧν ἀπάντων ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίνων ζωοποιηθέντων, ἔγμεν ἡ πόλις τῶν ἐαλωκότων. Πλείστων δὲ

εἰς τὸ δημόσιον ἀνενεχθέντων, οὗτοι μὲν τοὺς λίθους
 ἔτεμνον, ἐξ ὧν οὐ μόνον οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν ναοὶ
 κατεσκευάσθησαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων
 τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκροαῖς ὑπόνομοι κατεσκευάσθη-
 σαν, τηλικούτοι [δὲ] τὸ μέγεθος, ὥστε ἀξιοθέατον
 εἶναι τὸ κατασκευάσμα, καίπερ διὰ τὴν εὐτέλειαν
 καταφρονούμενον. Ἐπιστάτης δὲ γενόμενος τούτων
 τῶν ἔργων ὁ προσαγορευόμενος Φαίαξ, διὰ τὴν δό-
 ξαν τοῦ κατασκευάσματος ἐποίησεν ἀφ' ἑαυτοῦ κλη-
 θῆναι τοὺς ὑπονόμους φαίλακας. Κατεσκεύασαν δὲ
 οἱ Ἀκραγαντῖνοι καὶ κολυμβήθραν πολυτελῆ, τὴν
 περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἐπτά, τὸ δὲ βάθος πη-
 χῶν εἴκοσιν. Εἰς δὲ ταύτην ἐπαγομένων ποταμῶν
 καὶ κρηναίων ὑδάτων, ἰχθυοτροφεῖον ἐγένετο, πολ-
 λούς παρεχόμενον ἰχθῦς εἰς τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν·
 κύκνων τε πλήθους εἰς αὐτὴν καταπταμένου, συνέβη
 τὴν πρόσοψιν αὐτῆς ἐπιτερεπῇ γενέσθαι. Ἀλλ' αὕτη
 μὲν ἐν τοῖς ὑστερον χρόνοις ἀμεληθεῖσα συνεχώσθη.
 καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου κατεφθάρη. Τὴν δὲ
 χώραν ἅπασαν ἀγαθὴν οὖσαν, ἀμπελόφυτον ἐποίη-
 σαν καὶ δένδροισι παντοίοις πεφυκνωμένην, ὥστε λαμ-
 βάνειν ἐξ αὐτῆς μεγάλας προσόδους. Γέλων δὲ τοὺς
 συμμάχους ἀπολύσας, τοὺς πολίτας ἀπήγαγεν εἰς
 τὰς Συρακούσας· διὰ τε τὸ μέγεθος τῆς εὐημερίας
 ἀποδοχῆς ἐτύγχανεν, οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις,
 ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Σικελίαν. Ἐπῆγετο γὰρ
 αἰχμαλώτων τοσοῦτον πλῆθος, ὥστε δοκεῖν ὑπὸ τῆς
 νήσου γεγονέναι τὴν Λιβύην ὅλην αἰχμαλώτον.

(C. 26.) In ipsos hostes mitis et clemens, aequas pacis condiciones Carthaginiensibus concedit. Qui aurea corona uxorem eius donant, unde numus eiusus, ab ipsa Damaretius nominatus. Tum Gelo vitae omnem rationem Syracusanis nudus exponit, laudatusque a cunctis, de praeda vel exstruit templa, vel exornat. — In hoc ipsum tempus Pindari aetas incidit.

26. Εὐθύς δὲ καὶ τῶν πρότερον ἐναντιουμένων πόλεων τε καὶ δυναστῶν παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, ἐπὶ μὲν τοῖς ἡγνοημένοις αἰτοῦμενοι συγγνώμην, εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἐπαγγελλόμενοι πᾶν ποιῆσαι τὸ προστατιόμενον. Ὁ δὲ πᾶσιν ἐπιεικῶς χρησάμενος, συμμαχίαν συνετίθετο καὶ τὴν εὐτυχίαν ἀνθρωπίνως ἔφερεν, οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν πολεμιωτάτων Καρχηδονίων. Παραγερομένων γὰρ πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Καρχηδόνος τῶν ἀπεσταλμένων πρέσβων, καὶ μετὰ δακρύων δεομένων ἀνθρωπίνως αὐτοῖς χρῆσασθαι, συνεχώρησε τὴν εἰρήνην. Ἐπράξατο δὲ παρ' αὐτῶν τὰς εἰς τὸν πόλεμον γεγενημένας δαπάνας, ἀργυρίου διεχίλια τέλαντα· καὶ δύο ναοὺς προσέταξεν οἰκοδομῆσαι, καθ' οὓς ἔδει τὰς συνθήκας ἀνατεθῆναι. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τῆς σωτηρίας παραδόξως τετευχότες, ταῦτα τε δώσειν προσεδέξαντο, καὶ στέφανον χρυσοῦν τῇ γυναικὶ τοῦ Γέλωνος Λαμαρέτη προσωμολόγησαν. Αὕτη γὰρ ὑπ' αὐτῶν ἀξιοθεῖσα συνήργησε πλεῖστον εἰς τὴν συνθήκην τῆς εἰρήνης· καὶ στεφανωθείσα ὑπ' αὐτῶν ἑκατὸν τελάντοις χρυσοῦ, νόμισμα ἐξέκοψε τὸ κληθὲν ἀπ' ἐκείνης Λαμαρέτιον. Τοῦτο δ' εἶχεν Ἀττικὰς δραχμὰς δέκα· ἐκλήθη δὲ παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ πεντηκοντάλιτρον. Ὁ δὲ Γέλων ἐχρήτο πᾶσιν ἐπιεικῶς, μάλιστα μὲν διὰ τὸν

ἴδιον τρόπον, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ σπεύδων ἅπαντας
 ἔχειν ταῖς εὐνοίαις ἰδίους· παρσκευάζετο γὰρ πολλῇ
 δυνάμει πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ συμμαχεῖν τοῖς
 Ἕλλησι κατὰ τῶν Περσῶν. Ἦδη δὲ τοῦτου μέλλον-
 τος ποιῆσθαι τὴν ἀναγῶγην, κατέπλευσάν τινες ἐκ Κο-
 ρίνθου διασαφοῦντες νενικημέναι τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς
 Ἕλληνας περὶ Σαλαμῖνα, καὶ τὸν Ξερξην μετὰ μέρους
 τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀπηλλάχθαι. Διδ-
 καὶ τῆς ὁρμῆς ἐπισχών, τὴν προθυμίαν τῶν στρα-
 τιωτῶν ἀποδεξάμενος, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, προς-
 τάξας ἅπαντας ἅπαντῶν μετὰ τῶν ὤπλων. Αὐτὸς
 δὲ οὐ μόνον τῶν ὤπλων γυμνός εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦλ-
 θεν, ἀλλὰ καὶ ἀχίτων ἐν ἱματίῳ προσελθών, ἀπε-
 λογίσαστο μὲν περὶ παντὸς τοῦ βίου καὶ τῶν πεπρα-
 γμένων αὐτῷ πρὸς τοὺς Συρακουσίους. Ἐφ' ἑκάστῳ
 δὲ τῶν λεγομένων ἐπισημαινομένων τῶν ὄχλων, καὶ
 θαυμάζοντων, μάλιστα ὅτι γυμνὸν ἑαυτὸν παραδε-
 δώκει τοῖς βουλομένοις αὐτὸν ἀνελεῖν, τοσοῦτον ἀπει-
 χε τοῦ μὴ τυχεῖν τιμωρίας ὡς τύραννος, ὥστε μιᾶ
 φωνῇ πάντας ἀποκαλεῖν εὐεργέτην, καὶ σωτήρα,
 καὶ βασιλέα. Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος ὁ Γέλων,
 ἐκ μὲν τῶν λαφύρων κατεσκευάσας ναοὺς ἀξιολόγους
 Ἀθήητρος καὶ Κόρης· χρυσοῦν δὲ τρίποδα ποιήσας
 ἀπὸ ταλάντων ἑκαίδεκα, ἀνέθηκεν εἰς τὸ τέμενος
 τὸ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι χαριστήριον. Ἐπεβάλετο
 δὲ ὕστερον καὶ κατὰ τὴν Αἴγινην κατασκευάζειν νεῶν
 Ἀθήητρος· ἐννηώς δὲ οὗσης, τοῦτον μὲν οὐ συνετέ-
 λεσε, μεσολαβηθεὶς τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπωμένης.
 Τῶν δὲ μελοποιῶν Πίνδαρος ἦν ἀκμάζων κατὰ τοῦ-

τους τοὺς χρόνους. Τὰ μὲν οὖν ἀξιολογώτατα τῶν
πραχθέντων κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν, σχεδὸν ταῦτ'
ἔστιν.

(C. 27.) Olymp. LXXV. 2. a. C. 477. Archonte Xanthippo, Coss. Q. Fabio Vibulano et S. Cornelio Cossio, classis Persarum circa Cumam et Samum Ioniae insidiatur. Mox e iudicii de beneficiis iniquitate ortae sunt similitudines inter Athenienses et Lacedaemonios acerrimae. Themistocles quod ab his praemia acceperat, ab illis imperio exiit, in eiusque locum Xanthippus Ariphronis f. sufficitur.)

27. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Ξανθίππου Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κοῦντον Φάβιον Σιλουανὸν καὶ Σερούϊον Κορνήλιον Τρίκοστον. Ἐπὶ δέ τούτων ὁ μὲν τῶν Περσῶν στόλος, πλήν Φοινίκων, μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν ἡττημένος, διέτριβε τὴν Κύμην. Ἐνταῦθα δὲ παραχειμάσας, ὡς τὸ θέρος ἐνίστατο, παρέπλευσεν εἰς Σάμον, παραφυλάξων τὴν Ἰωνίαν. ἦσαν δ' αἱ πᾶσαι νῆες ἐν Σάμῳ πλείους τῶν τετρακοσίων. Αὗται μὲν οὖν ὡς ἀλλότρια φρονούντων τῶν Ἰώνων παρεφύλαττον τὰς πόλεις. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, τῶν Ἀθηναίων δοκούντων αἰτίων γεγονέναι τῆς νίκης, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῶν φρονηματιζομένων, πᾶσιν ἐγένοντο καταφανεῖς, ὥς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀμφισβητήσαντες τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας. Διόπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι προορώμενοι τὸ μέλλον, ἐφιλοτιμοῦντο ταπεινοῦν τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων. Διὸ καὶ κρίσεως προτεθείσης περὶ τῶν ἀριστείων, χάριτι κατισχύσαντες ἐποίησαν κριθῆναι, πόλιν μὲν ἀριστεῦσαι τὴν Αἰγινήτων, ἄνδρα δὲ Ἀμεινίαν Ἀθη-

ταῖον, τὸν ἀδελφὸν Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ. Οὗτος γὰρ τριηραρχῶν, πρῶτος ἔμβολον ἔδωκε τῇ ταυραρχίδι τῶν Περσῶν, καὶ ταύτην κατέδυσε καὶ τὸν ναύαρχον διέφθειρε. Τῶν δ' Ἀθηναίων βαρέως φερόντων τὴν ἄδικον ἦταν, οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες, μήποτε Θεμιστοκλῆς ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι, κακὸν μέγα βουλευέσθαι κατ' αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐτίμησαν αὐτὸν διπλασίαις δωρεαῖς τῶν τὰ ἀριστεία εἰληφότων. Λεξαμένου δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους τὰς δωρεάς, ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας, καὶ παρέδωκε τὴν ἀρχὴν Ξανθίππῳ τῷ Ἀρίφρονος.

(C. 28.) Atheniensium a Græcis alienatione in sua commoda uti annititur Mardonius: qua spe deiectus, incursionem facit in Atticam, civibusque opem Lacedaemoniorum frustra opperientibus, ac rursus in Salamina confugientibus, caede omnia atque incendio implet.

28. Διαβοηθείσης δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἀλλοτριότητος, ἦγον εἰς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις παρὰ Περσῶν, καὶ παρὰ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ μὲν οἱ ὑπὸ τῶν Περσῶν ἀποσταλέντες ἔφασαν, τὸν στρατηγὸν Μαρδόκιον ἐπαγγέλλεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, εἰν τὰ Περσῶν προέλονται, δώσειν χώραν ἣν ἂν βούλωνται τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ τεῖχη καὶ τοὺς ναοὺς πάλιν ἀνοικοδομήσειν, καὶ τὴν πόλιν ἐάσειν αὐτόνομον· οἱ δὲ παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων πεμφθέντες ἤξιουν μὴ πεισθῆναι τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ τηρεῖν τὴν πρὸς τοὺς Ἑλληνας καὶ συγγενεῖς καὶ ὁμοφώνους εὐνοίαν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοῖς βαρβάροις ἀπεκρίθησαν, ὥς οὔτε χώρα τοῖς Πέρσαις ἐστὶ τοιαύτη, οὔτε χρυσὸς τοσοῦτος, ὃν Ἀθηναῖοι δεξα-

μενοι, τοὺς Ἕλληνας ἐγκαταλείψουσι· τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις εἶπον, ὥς αὐτοὶ μὲν ἦν πρότερον ἐποι-
οῦντο φροντίδα τῆς Ἑλλάδος, καὶ μετὰ ταῦτα
πειράσσονται τὴν αὐτὴν διαφυλάττειν· ἐκείνους δ'
ἤξιον τὴν ταχίστην ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ
πάντων τῶν συμμαχῶν· πρόδηλον γὰρ εἶναι διότι
Μαρδόνιος, ἡγαντιωμένων τῶν Ἀθηναίων αὐτῷ,
μετὰ δυνάμεως ἤξει ἐπὶ τὰς Ἀθήνας· ὃ καὶ συνέβη
γεῖσθαι. Ὁ γὰρ Μαρδόνιος ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δια-
τρίβων μετὰ τῶν δυνάμεων, τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐν
Πελοποννήσῳ πόλεων ἐπειρᾷ τινὰς ἀφιστάνειν,
χρήματα διαπεμπόμενος τοῖς προσετηκόσι τῶν πό-
λεων· μετὰ δὲ ταῦτα πυνθαρόμενος τὴν τῶν Ἀθη-
ναίων ἀπόκρισιν, καὶ παροξυνθείς, ἅπασαν ἤγεν ἐπὶ
τὴν Ἀττικὴν τὴν δύναμιν. Χωρὶς γὰρ τῆς δεδο-
μένης ὑπὸ Ξέρξου στρατιᾶς πολλοὺς ἄλλους αὐτὸς
Μαρδόνιος ἐκ τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ τῶν
ἄλλων τῶν συμμαχίδων πόλεων ἠθροίζει, πλείους
τῶν εἴκοσι μυριάδων. Τηλικαύτης δυνάμεως προα-
γούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι βιβλια-
φόρους ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,
δεόμενοι βοηθεῖν· βραδυνόντων δὲ αὐτῶν καὶ τῶν
βαρβάρων ἐμβαλλόντων εἰς τὴν Ἀττικὴν, κατεπλά-
γησαν, καὶ πάλιν ἀναλαβόντες τέκνα καὶ γυναῖκας,
καὶ τῶν ἄλλων ὅσα δυνατόν ἦν ταχέως ἀποκομίζειν,
ἐξέλιπον τὴν πατρίδα, καὶ συνέφυγον πάλιν εἰς τὴν
Σαλαμίνα. Ὁ δὲ Μαρδόνιος χαλεπῶς ἔχων πρὸς
αὐτοὺς, τὴν χώραν ἅπασαν κατέφθειρε, καὶ τὴν

πόλιν παντελῶς κατεσκαψε, καὶ τὰ ἱερὰ τὰ καταλειμμένα παντελῶς ἐλυμήνατο.

(C. 29.) Consentunt Graeci patriam defendendam Platzeisque pro libertate dimicandum esse. Itaque Diis vota nuncupant, iurando se ad bellum obstringunt, et per Cithaeronem in Boeotiam traiciunt, duce Aristide, imperium gerente Pausania.

29. Ἐπανελθόντος δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦ Μαρδοκίου μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔδοξε τοῖς συνέδροις τῶν Ἑλλήνων παραλαβεῖν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πανδημεὶ προσελθόντας εἰς τὰς Πλαταιάς, διαγωνίσασθαι περὶ τῆς ἐλευθερίας· εὐξασθαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς, εἰν νικήσωσιν, ἄγειν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερίαν κοινήν, καὶ τὸν ἐλευθέριον ἀγῶνα συντελεῖν ἐν ταῖς Πλαταιαῖς. Συναχθέντων δὲ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν ἰσθμόν, ἐδόκει τοῖς πᾶσιν ὄρκον ὁμόσαι περὶ τοῦ πολέμου, τὸν στέζοντα μὲν τὴν ὁμόνοιαν αὐτῶν, ἀναγκάσοντα δὲ γενναίως τοὺς κινδύνους ὑπομένειν. Ὁ δὲ ὄρκος ἦν τοιοῦτος· Οὐ ποιήσομαι περὶ πλείονος τοῦ ζῆν τῆς ἐλευθερίας, οὐδὲ καταλείψω τοὺς ἡγεμόνας οὔτε ζῶντας οὔτε ἀποθανόντας· ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας τῶν συμμάχων πάντας θάψω· καὶ κρατήσας τῷ πολέμῳ τῶν βαρβάρων, οὐδεμίαν τῶν ἀγωνισαμένων πόλεων ἀνάστατον ποιήσω· καὶ τῶν ἱερῶν τῶν ἐμνησθέντων καὶ καταβληθέντων οὐδὲν ἀνοικοδομήσω, ἀλλ' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγινόμενοις ἐάσω καὶ καταλείψω τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας. Τὸν δὲ ὄρκον ὁμόσαντες, ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν διὰ τοῦ Κιθαιρώνος, καὶ πρὸς τὰς ὑπαρξείας καταντήσαντες πλησίον τῶν Ἐρυθρῶν, αὐτοῦ κατεστρατο-

πέδευσαν. Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων Ἀριστείδης, τῶν δὲ συμπάντων Πανσανίας, ἐπίτροπος ὢν τοῦ Λεωνίδου παιδός.

(C. 30.) Mardonius, eductis copiis, castrisque ad Asopum fl. positis et ligneo vallo munitis, vehemens proclium init. Fugatis Persis, animus crescit Græcorum, qui ad obtinendam victoriam in locum opportuniorem castra transferunt.

30. Μαρδόκιος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολέμιων δύναμιν προάγειν ἐπὶ Βοιωτίαν, προῆλθεν ἐκ τῶν Θηβῶν· καὶ παραγερόμενος ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν ποταμόν, ἔθετο παρεμβολήν, ἣν ὠχύρωσε τάφρῳ βαθείᾳ, καὶ τείχει ξυλίνῳ περιέλαβεν. Ἦν δὲ ὁ σύμπας ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς δέκα μυριάδας, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα. Πρῶτοι δὲ κατήρξαντο μάχης οἱ βάρβαροι, νυκτὸς ἐκχυθέντες ἐπ' αὐτοὺς, καὶ πᾶσι τοῖς ἱππεῦσι πρὸς τὴν στρατοπέδειαν ἐπελάσαντες. Τῶν δὲ Ἀθηναίων προασθομένων καὶ συντεταγμένη τῇ στρατιᾷ τεθαρόηκότως ἀπαντώντων, συνέβη καρτεράν γενέσθαι μάχην. Τέλος δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες τοὺς καθ' αὐτοὺς ταχθέντας τῶν βαρβάρων ἐτρέψαντο· μόνοι δὲ Μεγαρεῖς πρὸς τε τὸν ἱππάρχην καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Περσῶν ἱππεῖς ἀνθεσιτώτες, καὶ πιεζόμενοι τῇ μάχῃ, τὴν μὲν τάξιν οὐ κατέλιπον, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους πέμψαντες τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἥτουν κατὰ τάχος βοηθήσειν. Ἀριστείδου δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν Ἀθηναίων τάχως ἀποστείλαντας τοὺς ἐπιλέκτους, συστραφέντες οὗτοι καὶ προσπεσόντες τοῖς βαρβάροις, τοὺς μὲν Μεγαρεῖς ἐξείλοντο τῶν κινδύνων τῶν ἐπικειμένων, τῶν δὲ

Περσῶν αὐτὸν τε τὸν ἱππάρχην καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀποκτείναντες, τοὺς λοιποὺς ἐτρέψαντο. Οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες, ὥσπερ τινι προαγῶνι λαμπρῶς προτε-
ρήσαντες, εὐέλπιδες ἐγένοντο περὶ τῆς ὀλοσχεροῦς
νίκης. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῆς ὑπωρείας μετεστρα-
τοπέδευσαν εἰς ἕτερον τόπον, εὐθειώτερον πρὸς τὴν
ὀλοσχερῇ νίκην. Ἦν γὰρ ἐκ μὲν τῶν δεξιῶν γεώλο-
φος ὑψηλός, ἐκ δὲ τῶν εὐωνύμων ὁ Ἀσωπὸς ποταμός·
τὸν δ' ἀνὰ μέσον τόπον ἐπέχεν ἡ στρατοπεδεία,
παφραγμένη τῇ φύσει καὶ ταῖς τῶν τόπων ἀσφα-
λείαις. Τοῖς μὲν οὖν Ἕλλησιν ἐμφρόνως βουλευσα-
μένοις πολλὰ συνεβάλετο πρὸς τὴν νίκην ἡ τῶν
τόπων στενοχωρία· οὐ γὰρ ἦν ἐπὶ πολὺ μῆκος πα-
ρεκτείνειν τὴν φάλαγγα τῶν Περσῶν· ὥστε ἀχρή-
στους εἶναι συνέβαινε τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν
βαρβάρων. Διόπερ οἱ περὶ τὸν Πανσανίαν καὶ
Ἀριστείδην θαρσύνσαντες τοῖς τόποις, προήγον τὴν
δύναμιν εἰς τὴν μάχην, καὶ συντάξαντες ἑαυτοὺς
οἰκείως τῆς περιστάσεως, ἦγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

(C. 31.) Dum Mardonius cum delectorum manu in acie consti-
stebat, barbari animose contenderunt: illo extincto, trepidantes
diffugiunt.

31. Μαρδόνιος δὲ συναναγκάζομενος βαθεῖαν
ποῖησαι τὴν φάλαγγα, διέταξε τὴν δύναμιν ὅπως
ποτὲ ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, καὶ μετὰ βοῆς ἀπήν-
τησε τοῖς Ἕλλησιν. Ἐχὼν δὲ περὶ αὐτὸν τοὺς
ἀρίστους, πρῶτος ἐνέβαλεν εἰς τοὺς ἀντιτεταγμένους
Λακεδαιμονίους, καὶ γενναίως ἀγωνισάμενος, πολ-
λοὺς ἀνέλε τῶν Ἑλλήνων· ἀντιταχθέντων δὲ τῶν
Λακεδαιμονίων εὐρώστως, καὶ πάντα κίνδυνον

υπομενόντων προθύμως, πολὺς ἐγένετο φόνος τῶν βαρβάρων. Ἔως μὲν οὖν συνέβαινε τὸν Μαρδόνιον μετὰ τῶν ἐπιλέκτων προκινδυνεύειν, εὐφύχως ὑπέμενον τὸ δεινὸν οἱ βάρβαροι· ἐπεὶ δ' ὁ, τε Μαρδόνιος ἀγωνιζόμενος ἐκθύμως ἔπεσε, καὶ τῶν ἐπιλέκτων οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ κατετρώθησαν, ἀνατραπέντες ταῖς ψυχαῖς πρὸς φυγὴν ὤρμησαν· ἐπικειμένων δὲ τῶν Ἑλλήνων, οἱ μὲν πλείους τῶν βαρβάρων εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος συνέφυγον, τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν μετὰ Μαρδονίου ταχθέντες Ἕλληνες εἰς τὰς Θήβας ἀνέχωρησαν, τοὺς δὲ λοιποὺς ὄντας πλείους τῶν τετρακισμυρίων ἀναλαβὼν Ἀρτάβαζος, ἀνὴρ παρὰ Πέρσας ἐπαινούμενος, εἰς θάτερον μέρος ἔφυγε· καὶ σύντονον τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενος, προῆγεν ἐπὶ τῆς Φωκίδος.

(C. 32.) Palantes insequuntur Graeci, nec vallum illis profuit, nec praesidium Thebanorum, qui et ipsi ab Atheniensibus repelluntur. Et periculosum est visum, supplicibus vitam cum captivitate donare.

32. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐν τῇ φυγῇ τῶν βαρβάρων σχισθέντων, ὁμοίως καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων πλῆθος διεμερίσθη. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ καὶ Πλαταιεῖς καὶ Θεσπιεῖς τοὺς ἐπὶ Θηβῶν ὀρμήσαντας ἐδίωξαν· Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυνῶναι καὶ Φλιάσιοι καὶ τινες ἕτεροι τοῖς μετὰ Ἀρταβάζου φεύγουσιν ἐπηκολούθησαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν τοὺς εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος καταφυγόντας διώξαντες, ἐπόρθησαν προθύμως. Οἱ δὲ Θηβῆται δεξιόμενοι τοὺς φεύγοντας καὶ προσαναλαβόντες, ἐπέθεντο τοῖς διώκουσιν Ἀθηναίοις. Γενομένης δὲ πρὸ τῶν

τειχῶν καρτεράς μάχης, καὶ τῶν Θηβαίων λαμπρῶς
 ἀγωνισαμένον, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφοτέ-
 ροις, τὸ δὲ τελευταῖον βιασθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων,
 συνέφυγον πάλιν εἰς τὰς Θήβας. Μετὰ δὲ ταῦτα
 οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Μακεδαιμονίους ἀποχω-
 ρήσαντες, μετὰ τούτων ἐτειχομάχουν πρὸς τοὺς
 καταφυγόντας εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Περσῶν.
 μεγάλου δὲ ἀγῶνος ἐξ ἀμφοτέρων γενομένου, καὶ
 τῶν μὲν βαρβάρων ἐκ τόπων ὠχυρωμένων καλῶς
 ἀγωνισαμένων, τῶν δ' Ἑλλήνων βίαν προσαγόντων
 τοῖς ξυλίνοις τείχεσι, πολλοὶ μὲν παραβύλως ἀγωνι-
 ζόμενοι κατετιτρώσκοντο, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῷ
 πλήθει τῶν βελῶν διασφειρόμενοι τὸν θάνατον
 εὐψύχως ὑπέμενον. Οὐ μὴν γὰρ τὴν δορμὴν καὶ βίαν
 τῶν Ἑλλήνων ἔστεγεν οὔτε τὸ κατεσκευασμένον
 τεῖχος, οὔτε τὸ πλήθος τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ πᾶν
 τὸ ἀντιτεταγμένον ὑπέκειν ἡναγνίζετο. Ἡμιλλῶντο
 γὰρ πρὸς ἀλλήλους οἱ τῆς Ἑλλάδος ἡγούμενοι,
 Μακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, μεμετεωρισμένοι μὲν
 ταῖς προγεγενημέναις νίκαις, πεποιθότες δὲ ταῖς
 ἑαυτῶν ἀρεταῖς. Τέλος δὲ κατὰ κράτος ἀλόντες οἱ
 βάρβαροι, δεόμενοι ζῶντα εἶναι, οὐδενὸς ἐτύχχανον
 ἐλέου. Ὁ γὰρ στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων Πανσανίας
 ὁρῶν τοῖς πλήθεσιν ὑπερέχοντας τοὺς βαρβάρους,
 εὐλαβεῖτο μή τι παράλογον γένηται, πολλαπλασίον
 ὄντων τῶν βαρβάρων. Διὸ καὶ παραγγεῖλκτος
 αὐτοῦ μηδένα ζῶντα εἶναι, ταχὺ πλήθος ἀπιστον νεκρῶν
 ἐγένετο. Τέλος δὲ οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ τὰς δέκα μυριά-

δας τῶν βαρβάρων κατακόφαντες, μόγις ἐπαύσαντο τοῦ κτείνειν τοὺς πολεμίους.

(C. 33.) Ita trucidatis barbaris, Graeci spolia distribuunt, victoriae monumenta Delphis consecrant, fortissimis et viventibus praemia, et mortuis honores deferunt, denique de Thebanis delectionis supplicia sumunt.

33. Τοιοῦτον δὲ πέρας τῆς μάχης λαβούσης, οἱ μὲν Ἕλληνες τοὺς πεσόντας ἔθαψαν, ὄντας πλείους τῶν μυρίων, διελόμενοι τὰ λάφυρα κατὰ τὸν τῶν στρατιωτῶν ἀριθμὸν. Τὴν δὲ περὶ τῶν ἀριστείων κρίσιν ἐποίησαντο, καὶ χάριτι τοῦ κελεύσαντος, ἔκριναν ἀριστεῦσαι πόλιν μὲν Σπάρτην, ἄνδρα δὲ Πανσανίαν τὸν Λακεδαιμόνιον. Ἀρτάβαζος δ' ἔχων τοὺς τῶν φευγόντων Περσῶν εἰς τετρακισμύριους, καὶ διὰ τῆς Φωκίδος εἰς Μακεδονίαν πορεύθεις, ὀξυτάταις πορείαις ἐχρήτη, καὶ ἐσώθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν. Οἱ δ' Ἕλληνες ἐκ τῶν λαφύρων δεκάτην ἐξελόμενοι, κατεσκεύασαν χρυσοῦν τρίποδα καὶ ἀνέθηκαν εἰς Δελφοὺς, ἐπιγράφαντες ἐλεγεῖον τόδε·

Ἑλλάδος εὐρυχόρου σωτῆρες τόνδ' ἀνέθηκαν,

Δουλοσύνης στυγεράς ὀνύσμενοι πόλιας.

Ἐπέγραψαν δὲ καὶ τοῖς ἐν Θερμοπύλαις ἀποθανοῦσι Λακεδαιμονίοις, κοινῇ μὲν ἅπασι τόδε·

Μυριάσιν ποτὲ τῇδε διακοσίαις ἐμάχοντο

Ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

Ἰδίᾳ δὲ αὐτοῖς τόδε·

Ὡς ἔνε, ἄγγελον Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε

Κείμεθα, τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.

Ὅμοιός δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐκόσμησεν

τοὺς τάφους τῶν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ τελευτη-
σάντων, καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἐπιτάφιον τότε προῶτον
ἐποίησε· καὶ νόμον ἔθηκε, λέγειν ἐγκώμιον τοῖς δη-
μοσίᾳ θάπτομένοις τοὺς προαιρεθέντας τῶν ῥητόρων.
Μετὰ δὲ ταῦτα Πανσανίας μὲν ὁ στρατηγὸς ἀνα-
λαβὼν τὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Θήβας,
καὶ τοὺς αἰτίους τῆς προτέρας συμμαχίας ἐξήτει
πρὸς τὴν τιμωρίαν. Τῶν δὲ Θηβαίων καταπεπλη-
γμένων τό, τε πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὰς ἀρετάς,
οἱ μὲν αἰτιώτατοι τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀποστάσεως
ἐκουσίως ὑπομείναντες τὴν παράδοσιν, ἐκολάσθησαν
ὑπὸ τοῦ Πανσανίου, καὶ πάντες ἀνῆρεθθησαν.

(C. 34.) Eodem die, quo ad Plataeas depugnatum est, classi
Graecorum praefecti, Leotychidas et Xanthippus, ad Graecos,
Asiam tenentes, in libertatem vindicandos pugnam navalem ad
Mycalē instituant. Ignari rerum ad Plataeas aetiarum, pronun-
tiari victoriam Graecorum callide iubent. Quo facto Persae sociis
Graecis non amplius fidere, Graecique de rebellione conspirare.

34. Ἐγένετο δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἰωνίαν τοῖς
Ἑλλήσι μεγάλη μάχη πρὸς Πέρσας, κατὰ τὴν αὐτὴν
ἡμέραν τῇ περὶ τὰς Πλαταιάς συντελεσθείσῃ, περὶ
ἧς μέλλοντες γράφειν, ἀναληψόμεθα τὴν ἀπ' ἀρχῆς
διήγησιν. Λεωτυχίδης γάρ ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ
Ξάνθιππος ὁ Ἀθηναῖος, ἡγούμενοι τῆς ναυτικῆς
δυνάμεως, καὶ τὸν στόλον ἐκ τῆς περὶ Σαλαμίνα
ναυμαχίας ἀθροίσαντες εἰς Αἶγιναν, ἐν ταύτῃ δια-
τρίψαντες ἡμέρας τινὰς, ἐπλευσαν εἰς Δῆλον, ἔχοντες
τρίηρεις διακοσίας καὶ πενήκοντα. Ἐνταῦθα δ'
αὐτῶν δορυφύτων ἦκον ἐκ Σάμου πρέσβεις, ἀξιούντες
ἐλευθερωθῆναι τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας. Οἱ δὲ
περὶ τὸν Λεωτυχίδην συνεδρεύσαντες μετὰ τῶν

ἡγεμόνων, καὶ διακούσαντες τῶν Σαμίων, ἔκρισαν
 ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις, καὶ κατὰ τὰχος ἐξέπλευσαν
 ἐκ Δήλου. Οἱ δὲ τῶν Περσῶν ναύαρχοι διατρίβον-
 τες ἐν τῇ Σάμῳ, πυθόμενοι τὸν τῶν Ἑλλήνων ἐπί-
 πλουν, ἀνήχθησαν ἐκ τῆς Σάμου πάσαις ταῖς ναυσὶ,
 καὶ κατέδραντες εἰς Μυκάλην τῆς Ἰωνίας, τὰς μὲν
 ναῦς ἐνεώληκσαν, ὀρῶντες οὐκ ἄξιοχρέους οὔσας
 ναυμαχεῖν, καὶ ξυλίνῳ τείχει καὶ τάφρῳ βαθεῖα
 περιέλαβον αὐτάς· οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ δυνάμεις
 πεζικὰς μετεπέμποντο ἐκ τῶν Σάρδεων καὶ τῶν
 σὺννεγγυς πόλεων, καὶ συνήγαγον τοὺς ἅπαντας εἰς
 δέκα μυριάδας· ἐποιοῦντο δὲ καὶ τῶν ὅλων ἅπαν-
 των τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων παρασκευάς, νομί-
 ζοντες καὶ τοὺς Ἴωνας ἀποστήσασθαι πρὸς τοὺς
 πολεμίους. Οἱ δὲ περὶ τὸν Λεωτυχίδην παντὶ τῷ
 σιτόλῳ κεκοσμημένοι, προσπλεύσαντες τοῖς ἐν τῇ
 Μυκάλῃ βαρβάροις, ναῦν προαπέστειλαν ἔχουσαν
 κήρυκα τὸν μεγαλοφωνότατον τῶν ἐν τῷ στρατοπέ-
 δῳ. Τῷ δὲ προσετέτακτο προσπλεῦσαι τοῖς πολε-
 μίοις, καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ κηρύξαι, διότι οἱ Ἕλλη-
 νες, νενικηκότες ἐν Πλαταιαῖς τοὺς Πέρσας, πάρεσι
 νῦν ἐλευθερώσαντες τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας
 πόλεις. Τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην,
 νομίζοντες τοὺς συστρατεύοντας τοῖς βαρβάροις
 Ἕλληνας ἀποστήσειν Περσῶν, καὶ ταραχὴν ἔσεσθαι
 πολλὴν ἐν τῇ τῶν βαρβάρων στρατοπεδείᾳ· ὅπερ
 καὶ συνέβη γενέσθαι. Τοῦ γὰρ κήρυκος προσπλεύ-
 σαντος ταῖς νενεώληκμέναις ναυσὶ, καὶ κηρύξαντος
 τὰ προσεταγμένα, συνέβη τοὺς μὲν Πέρσας ἀπὸ

στῆσαι τοῖς Ἕλλησι, τοὺς δ' Ἕλληνας ἀλλήλοις
συντίθεσθαι περὶ στάσεως.

(C. 35.) Postidic, consuato victoriae nuntio, Leotychidas
suos acius exhortatur: Persarum duces, ut militibus stimulos
iniiciant, Xerxem iactant cum magna manu iam adventare.

35. Οἱ δ' Ἕλληνες κατασκεψάμενοι τὰ κατ'
αὐτοὺς, ἀπεβίβασαν τὴν δύναμιν. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ
παρασκευαζομένων αὐτῶν τὰ πρὸς τὴν παρατάξιν,
προσέτεσε φήμη, ὅτι γενικήκασιν οἱ Ἕλληνες τοὺς
Πέρσας κατὰ τὰς Πλαταιάς. Διόπερ οἱ μὲν περὶ
Λεωτυχίδην ἀθροίσαντες ἐκκλησίαν, τὰ πλήθη
παρεκάλεσαν εἰς τὴν μάχην, τὰ τε ἄλλα προσφερό-
μενοι καὶ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην παρωδοῦντες, δι'
ἣν ὑπελάμβανον θρασυτέρους ποιῆσειν τοὺς μέ-
λοντας ἀγωνίζεσθαι. Θαυμασιὸν δὲ ἐγένετο τὸ
ἀποτέλεσμα· κατὰ γὰρ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐφάνησαν
αἱ παρατάξεις γεγενημέναι, ἥ τε πρὸς τῇ Μυκάλῃ
συντελεσθεῖσα καὶ ἡ κατὰ τὰς Πλαταιάς γενομένη.
Διόπερ ἔδοξαν οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην οὕτω μὲν
πεπυσμένοι περὶ τῆς νίκης, ἀφ' ἑαυτῶν δὲ πλείστοις
τὴν εὐημερίαν, ἐφάνησαν στρατηγήματος ἕνεκεν
τοῦτο πεποιημένοι· τὸ γὰρ μέγεθος τοῦ διαστήμα-
τος ἤλεγχεν ἀδυνατοῦσαν τὴν προσαγγελίαν. Οἱ δὲ
τῶν Περσῶν ἡγεμόνες ἀπίστως ἔχοντες τοῖς Ἕλλησι,
τούτους μὲν ἀφώπλισαν, τὰ δὲ ὄπλα τοῖς ἑαυτῶν
φίλοις παρέδωκαν· παρακαλέσαντες δὲ τὰ πλήθη,
καὶ τὸν Ξέρξην αὐτὸν μετὰ πολλῆς δυνάμεως εἰπόν-
τες ἥξειν βοηθόν, ἐποίησαν ἅπαντας εὐθαρσεῖς πρὸς
τὸν κίνδυνον.

(C. 36.) Expedita acie, Graeci primum derisi ob paucitatem a barbaris, mox per Samios et Milesios, ipsis auxilium laturus, temere confusi, denique horum ope, quum obsistere in acie coguntur, Persas profligant, inter fugiendumque interimunt. Xerxes, duplici suorum strage cognita, partem copiarum ad continuandum cum Graecis bellum Sardibus relinquit, cum reliquis ipse trepidus Ecbatana versus proficiscitur.

36. Ἀμφοτέρων δὲ αὐτῶν ἐκταζάντων τὴν στρα-
τιάν, καὶ προσάγοντων ἐπ' ἀλλήλους, οἱ μὲν Πέρσαι
τοὺς πολεμίους ὁρῶντες ὀλίγους ὄντας, κατεφρόνησαν
αὐτῶν, καὶ μετὰ πολλῆς κραυγῆς ἐπεφέροντο. Τῶν
δὲ Σαμίων καὶ Μιλησίων πανδημεὶ προελομένων
βοηθῆσαι τοῖς Ἕλλησι, καὶ μετ' ἀλλήλων κοινῇ
προσάγοντων κατὰ σπουδὴν, ὥς προΐοντες εἰς ὄψιν
ἦλθον τοῖς Ἕλλησιν, οἱ μὲν Ἴωνες ἐνόμιζον εὐθαρ-
σεστέρας ἔσεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ἀπέβη δὲ τοὺν αν-
τίον. Δόξαντες γὰρ οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην τὸν
Ξέρξην ἐκ τῶν Σάρδεων ἐπιεῖναι μετὰ τῆς δυνάμεως,
ἐφοβήθησαν, καὶ ταραχῆς γενομένης ἐν τῷ στρατο-
πέδῳ, διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Οἱ μὲν γὰρ
ἔφασαν τὴν ταχίστην δεῖν εἰς τὰς ναῦς ἀπιέναι, οἱ
δὲ μένειν καὶ τεθαρσύνεσθαι παρατάξασθαι. Ἐν
δ' αὐτοῖς τεθρονημένοις ἐπεφάνησαν οἱ Πέρσαι
διεσκεινασμένοι καταπληκτικῶς, καὶ μετὰ βοῆς ἐπι-
φερόμενοι. Οἱ δ' Ἕλληνες οὐδεμίαν ἀνοχὴν ἔχοντες
τοῦ βουλευσασθαι, συνηναγκάσθησαν ὑπομείναι
τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον
ἀμφοτέρων ἀγωνιζομένων εὐρώσως, ἰσθόροπος ἦν
ἡ μάχη, καὶ συχνοὶ παρ' ἀμφοτέροις ἐπιπτον· τῶν
δὲ Σαμίων καὶ τῶν Μιλησίων ἐπιφανέντων, οἱ μὲν
Ἕλληνες ἐπεφύσθησαν, οἱ βάρβαροι δὲ καταπλά-
γυντες, πρὸς τὴν φυγὴν ὥρμησαν. Πολλοὺ δὲ

γινόμενου φόρου, οἱ μὲν περὶ τὸν Λεωτυχίδην καὶ Ξάνθιππον ἐπικείμενοι τοῖς ἡττημένοις, κατεδίωξαν τοὺς βαρβάρους μέχρι τῆς παρεμβολῆς. Συνεπελάβοντο δὲ τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης Αἰολεῖς, καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· δεινὴ γὰρ τις ἐνέπεσεν ἐπιθυμία ταῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεσι τῆς ἐλευθερίας. Διόπερ σχεδὸν ἅπαρτες οὐθ' ὁμῆρων οὔτε ὄρκων ἐποίησαντο φροντίδα, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπέκτειναν ἐν τῇ φυγῇ τοὺς βαρβάρους. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἡττηθέντων τῶν Περσῶν, ἀνῆρέθησαν αὐτῶν πλείους τῶν τετρακισμυρίων· τῶν δὲ διασωθέντων οἱ μὲν εἰς τὴν στρατοπεδείαν διέφυγον, οἱ δὲ εἰς Σάρδεις ἀπεχώρησαν. Ξέρξης δὲ πυθόμενος τὴν τε περὶ τὰς Πλαταιὰς ἦτιαν καὶ τὴν ἐν τῇ Μυκάλῃ τροπὴν τῶν ἰδίων, μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλιπεν ἐν Σάρδεσιν, ὅπως διαπολεμῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας· αὐτὸς δὲ τεθορυβημένος μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς προῆγεν, ἐπ' Ἐκβατάνων ποιοῦμενος τὴν πορείαν.

(C. 37.) Iones Acolesque, a Leotycheda et Xanthippo in belli societatem recepti, quum horum suasu ex Asia transferre in Europam sedes parant, Atheniensium auctoritate retrahuntur. Lacedaemonii in Laconiam, Athenienses, capta Sesto dimissisque sociis, Athenas remeant. Haec pugna bellum Persicum finit, per duos annos gestum. Obiter additur, Herodotum usque ad hanc pugnam opus suum perduxisse, et a Romanis Volscos domitos, ac Sp. Cassium, ambitionis reum, capitis damnatum esse.

37. Οἱ δὲ περὶ Λεωτυχίδην καὶ Ξάνθιππον, ἀποπλεύσαντες εἰς Σάμον, τοὺς μὲν Ἰωνας καὶ τοὺς Αἰολεῖς συμμάχους ἐποίησαντο· μετὰ δὲ ταῦτα ἔπειθον αὐτοὺς, ἐκλιπόντας τὴν Ἀσίαν, εἰς τὴν Εὐρώπην μετακισθῆναι· ἐπηγγέλλοντο δὲ τὰ [τε] μηδίσαντα

τῶν ἐθνῶν ἀναστήσαντες, δώσειν ἐκείνοις τὴν χώραν. Καθόλου γὰρ μένοντας αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας, τοὺς μὲν πολεμίους ὁμόρους ἔξιν, πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχοντας· τοὺς δὲ συμμάχους διαποντίους μὴ δύνασθαι τὰς βοηθείας εὐκαίρους αὐτοῖς ποιήσασθαι. Οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ οἱ Ἴωνες, ἀκούσαντες τῶν ἐπαγγελιῶν, ἔγνωσαν πείθεσθαι τοῖς Ἑλλήσι, καὶ παρεσκευάζοντο πλεῖν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Εὐρώπην. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετανοήσαντες εἰς τοῦναντίον, πάλιν μένειν συνεβούλευον, λέγοντες ὅτι καὶ μηδεὶς αὐτοῖς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων βοηθείη, μόνοι Ἀθηναῖοι συγγενεῖς ὄντες βοηθήσουσιν. Τηλεάμβανον δὲ ὅτι κοινῇ κατοικιοθέντες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ Ἴωνες, οὐκέτι μητρόπολιν ἡγήσονται τὰς Ἀθήνας. Διόπερ συνέβη μετανοῆσαι τοὺς Ἴωνας, καὶ κρῖναι μένειν ἐπὶ τῆς Ἀσίας. Τοῦτων δὲ πραχθέντων, συνέβη τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων σχισθῆναι, καὶ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀποπλεῦσαι, τοὺς δὲ Ἀθηναίους μετὰ τῶν Ἰώνων καὶ τῶν νησιωτῶν ἐπὶ Σηστόν ἀπῆραι. Ξάνθιππος δὲ ὁ στρατηγὸς εὐθύς ἐκ κατάπλου προσβολὰς τῇ πόλει ποιησάμενος, εἴλε Σηστόν, καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας, τοὺς μὲν συμμάχους ἀπέλυσεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀνέκαμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ μὲν οὖν Μηδικὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος, γενόμενος διετὴς, τοῦτο ἔσχεν τὸ πέρας. Τῶν δὲ συγγραφέων Ἡρόδοτος, ἀρξάμενος πρὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων, γέγραφε κοινὰς σχεδὸν τὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις ἐν βίβλοις ἑννέα· καταστρέφει δὲ τὴν σύνταξιν εἰς τὴν περὶ Μυκάλην

μάχην τοῖς Ἑλλήσι πρὸς τοὺς Πέρσας, καὶ Σηστοῦ πολιορκίαν. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς Οὐολούσκους πολεμήσαντες, καὶ μάχῃ νικήσαντες, πολλοὺς ἀνείλον. Στόριος δὲ Κάσσιος, ὁ κατὰ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν ὑπατεύσας, δόξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι, καὶ καταγνωσθεῖς, ἀνῆρεθῆ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν.

(C. 38.) Olymp. LXXV. 3. a. C. 476. Timosthene Archonte, Caesone Fabio et L. Aemilio Mamercio Coss., Siciliam, recuperata pace Gelo pacis artibus legibusque utilissimis, praecipue funerariis, beavit: has suomet ipsius mortui exemplo voluit sanciri, humatus sine sumptibus, postea magnifico monumento condecoratus. Imperium, per septennium gestum, tradidit Hieroni, fratri maximo, qui duodecim prope annos Syracusanis praeiuit.

38. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοσθέους ἐν Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Καίσιων Φάβιος καὶ Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος. Ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν πολλή τις εἰρήνη κατεῖχε τὴν νῆσον, τῶν μὲν Καρχηδονίων εἰς τέλος τεταπεινωμένων, τοῦ δὲ Γέλωνος ἐπεικῶς προσεσηκότος τῶν Σικελιωτῶν, καὶ πολλὴν εὐνομίαν τε καὶ πάντων ἐπιτηδείων εὐπορίαν παρεχομένον ταῖς πόλεσι. Τῶν δὲ Συρακουσίων τὰς μὲν πολυτελεῖς ἐκφορὰς νόμῳ καταλελυκότων, καὶ τὰς εἰσθυίας δαπάνας εἰς τοὺς τελευτῶντας γίνεσθαι περιηρηκότων, ἐγγεγραμμένων δὲ ἐν τῷ νόμῳ εἰργεσθαι παντελῶς τὰς τῶν ἐνταφίων σπουδὰς· ὁ βασιλεὺς Γέλων βουλόμενος τὴν τοῦ δήμου σπουδὴν ἐν ἅπασι διαφυλάττειν, τὸν περὶ τῆς ταφῆς νόμον ἐφ' ἑαυτοῦ βέλαιον ἐτήρησεν. Ἐπὶ γὰρ ἀφώστιάς συνεχόμενος, καὶ τοῦ ἥν ἀπελπίσας, τὴν μὲν βασιλείαν παρέδω-

κεν Ἰέρωνι τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν ἀδελφῶν· περὶ δὲ
 τῆς ἑαυτοῦ ταφῆς ἐνετείλατο, διαστελλόμενος ἀκρι-
 βῶς τηρῆσαι τὸ νόμιμον. Διὸ καὶ τελευτήσαντος
 αὐτοῦ τὴν ἐκφορὰν κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ
 συνετέλεσεν ὁ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν. Ἐτάφη
 δ' αὐτοῦ τὸ σῶμα κατὰ τὸν ἀγρὸν τῆς γυναικός, ἐν
 ταῖς καλουμέναις Ἐννέα Τύρσεσιν, οὗσαι τῷ βάρει
 τῶν ἔργων θανασταῖς. Ὁ δὲ ὄχλος ἐκ τῆς πόλεως
 ἅπας συνηκολούθησεν, ἀπέχοντος τοῦ τόπου στα-
 δίους διακοσίους. Ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ ταφέντος, ὁ
 μὲν δῆμος τάφον ἀξιόλογον ἐπιστήσας, ἡρώϊκαῖς
 τιμαῖς ἐτίμησε τὸν Γέλωνα· ὕστερον δὲ τὸ μὲν
 μνήμα ἀνείλον Καρχηδόνιοι, στρατεύσαντες ἐπὶ
 Συρακοῦσας, τὰς δὲ τύρσεις Ἀγαθοκλῆς κατέβαλε διὰ
 τὸν φθόρον. Ἀλλ' ὅμως οὔτε Καρχηδόνιοι διὰ τὴν
 ἔχθραν, οὔτε Ἀγαθοκλῆς διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν, οὔτε
 ἄλλος οὐδὲ εἰς ἡδυνήθη τοῦ Γέλωνος ἀφελῆσθαι τὴν
 δόξαν. Ἡ γὰρ τῆς ἱστορίας δικαία μαρτυρία τετή-
 ρηκε τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην, κηρύσσουσα εἰς ἅπαντα
 τὸν αἰῶνα. Δίκαιον γὰρ ἅμα καὶ συμφέρον ἐστὶ
 τῷ κοινῷ βίῳ, διὰ τῆς ἱστορίας τοὺς μὲν πονηροὺς
 τῶν ἐν ταῖς ἐξουσίαις γεγενημένων βλασφημεῖσθαι,
 τοὺς δὲ εὐεργετικοὺς τυγχάνειν ἀθανάτου μνήμης·
 οὕτω γὰρ μάλιστα συμβήσεται πολλοὺς ἐπὶ τὴν
 κοινὴν εὐεργεσίαν προτρέπεσθαι τῶν μεταγενεστέ-
 ρων. Γέλων μὲν οὖν ἐπταετὴ χρόνον ἐβασίλευσεν·
 Ἰέρων δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν
 ἐβασίλευσε τῶν Συρακουσίων ἔτη ἑνδεκα καὶ μῆνας
 ὀκτώ.

(C. 39.) Athenienses quam urbis suae muros rescierent, nova exaruit ira Lacedaemoniorum, qui illos cupiebant quam infirmis-
 mos esse, caussamque idoneam nacti propter barbarorum excursio-
 nes aedificantes prohibere conabantur. At Themistoclis astutia,
 qui legatum se cum aliis ad Lacedaemonios mitti, (C. 40.) et per
 cunctationis suae opportunitatem opus urgeri iubet, muri perfecti
 sunt. Inter haec Romani Aequos et Tusculanos bellant, commis-
 soque proelio victores, plurimos hostium caedunt.

39. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀθηναῖοι μὲν μετὰ
 τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην μετεκόμισαν ἐκ Τροιζῆνος
 καὶ Σαλαμῖνος τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς τὰς Ἀθήνας·
 εὐθὺς δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐπεχείρησαν τειχίζειν, καὶ
 τῶν ἄλλων τῶν πρὸς ἀσφάλειαν ἀνηκόντων ἐπιμέ-
 λειαν ἐποιοῦντο. Λακεδαιμόνιοι δ' ὀρῶντες τοὺς
 Ἀθηναίους ἐν ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι πεποιημένους
 δόξαν μεγάλην, ὑπώπτευσαν αὐτῶν τὴν αὕξησιν,
 καὶ διέγνωσαν κωλύειν τοὺς Ἀθηναίους ἀνοικοδομεῖν
 τὰ τεῖχη. Εὐθὺς οὖν πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς τὰς
 Ἀθήνας, τοὺς λόγῳ μὲν συμβουλευέσοντας κατὰ τὸ
 παρὸν μὴ τειχίζειν τὴν πόλιν, διὰ τὸ μὴ συμφέρειν
 κοινῇ τοῖς Ἕλλησι· τὸν γὰρ Ξέρξην, εἰ πάλιν παρα-
 γενηθεῖν μετὰ μεζόνων δυνάμεων, ἔξιν ἐτοίμας
 πόλεις τετειχισμένας ἐκτὸς Πελοποννήσου, ἔξ ὧν
 ὀρμώμενον ῥαδίως καταπολεμήσειν τοὺς Ἕλληνας.
 Οὐ πειθομένων δ' αὐτῶν, οἱ πρέσβεις προσιόντες
 τοῖς οἰκοδομοῦσι, προσέειπεν ἀφίστασθαι τῶν
 ἔργων τὴν ταχίστην. Ἀπορουμένων δὲ τῶν Ἀθη-
 ναίων ὅ, τι χρὴ πράττειν, Θεμιστοκλῆς, ἀποδοχῆς
 τότε παρ' αὐτοῖς τυγχάνων τῆς μεγίστης, συνεβού-
 λευεν ἔχειν ἡσυχίαν· ἐὰν γὰρ βιάζωνται, ῥαδίως
 τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν Πελοποννησίων
 στρατεύσαντας κωλύσειν αὐτοὺς τειχίζειν τὴν πόλιν.

Ἐν ἀπορήτοις δὲ τῇ βουλῇ προειπὼν ὥς αὐτὸς μὲν μετὰ τινῶν ἄλλων πορεύσεται πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαιμόνα, διδάξων τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ τοῦ τειχισμοῦ· τοῖς δὲ ἄρχουσι παρήγγειλεν, ὅταν ἐκ Λακεδαιμόνος ἔλθωσι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, παρακατέχειν αὐτοὺς, ἕως ἂν αὐτὸς ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος ἀνακρίψῃ, ἐν τοσούτῳ δὲ πανδημεὶ τειχίζειν τὴν πόλιν, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κρατήσῃν αὐτοὺς ἀπεφαίνεται τῆς προθέσεως.

40. Ἑτακουσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα πρέσβεις προήγαγον εἰς τὴν Σπάρτην· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ μεγάλης σπουδῆς ὠκοδόμουν τὰ τείχη, οὐτ' οἰκίας οὔτε τάφου φειδόμενοι. Συνελαμβάνοντο δὲ τῶν ἔργων οἱ τε παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ καθόλου πᾶς ξένος καὶ δοῦλος, οὐδενὸς ἀπολειπομένου τῆς προθυμίας. Παραδόξως δὲ τῶν ἔργων ἀννομένων διὰ τε τὰς πολυχειρίας καὶ τὰς ἀπάντων προθυμίας, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἀνακληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐπιτιμηθεὶς περὶ τῆς τειχοποιΐας, ἠρνήσατο τὴν οἰκοδομίαν, καὶ παρεκάλει τοὺς ἄρχοντας μὴ πιστεῦειν κεναῖς φήμας, ἀλλ' ἀποστέλλειν πρέσβεις ἀξιόπιστους εἰς τὰς Ἀθήνας· διὰ γὰρ τούτων εἴσεσθαι τὰ λήθεις· καὶ τούτων ἐγγυητὴν ἑαυτὸν παρεδίδου καὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συμπρεσβευτάς. Πεισθέντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα ἐφύλαττον, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἀπέστειλαν τοὺς ἐπιφανεστάτους κατασκευομένους περὶ ὧν ἦν χρεία πολυπραγμοῦσαι. Τοῦ δὲ χρόνου διεξελθόντος, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι

τὸ τεῖχος ἔφθασαν ἐφ' ἱκανὸν κατεσκευασκότες, τοὺς δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἐλθόντας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ μετὰ στάσεων καὶ ἀπειλῶν ἐπιτιμῶντας, παρέδωκαν εἰς φυλακὴν, φήσαντες τότε ἀφήσειν, ὅταν καὶ κεῖνοι τοὺς περὶ Θεμιστοκλέα πρέσβεις ἀπολύσωσι. Τοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ καταστρατηγηθέντες οἱ Λάκωνες, ἠναγκάσθησαν ἀπολύσαι τοὺς Ἀθηναίων πρέσβεις, ἵνα τοὺς ἰδίους ἀπολάβωσιν. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς, τοιούτῳ στρατηγήματι τειχίσας τὴν πατρίδα συντόμως καὶ ἀκινδύνως, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτιχε παρὰ τοῖς πολίταις. Ἀμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, Ῥωμαῖοι πρὸς Αἰκολανούς καὶ τοὺς τὸ Τοῦσκλον κατοικοῦντας ἀνεστήσαντο πόλεμον. Καὶ πρὸς μὲν Αἰκολανούς μάχῃ συνάψαντες ἐνίκησαν, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων εἶλον· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Τοῦσκλον ἐξεπολιόρκησαν, καὶ τὴν τῶν Αἰκολανῶν πόλιν ἐχειρώσαντο.

(C 41.) Olymp. I. XXV. 4. a. C. 475. Adimanto Archonte, Coss. M. Fabio Vibulano et Valerio Publico Themistocles, cuius maxima apud omnes auctoritas erat, ut maris imperium patriae vindicaret, socios ipsi quam plurimos iungeret. Lacedaemoniosque arceret, praeter Phalereum portum, qui angustior erat, Piraeum construere suavit.

41. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Ἀδεύμαντος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεσιτάθησαν ὕπατοι Μάρκος Φάβιος Σιλβανὸς καὶ Λεύκιος Οὐαλέριος Ποῦπλιος. Ἐπὶ δὲ τούτων Θεμιστοκλῆς διὰ τὴν στρατηγίαν καὶ ἀγχινοῖσαν ἀποδοχῆς ἔτιχεν, οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι. Διὸ καὶ μετεωριζόμενος ἐπὶ τῇ δόξῃ, πολὺ μείζουσιν ἄλλαις ἐπιβολαῖς ἐχρή-

ῥατο, πρὸς αὐξῆσιν ἡγομονίας ἀνηκούσαις τῇ πα-
 τρίδι. Τοῦ γὰρ καλουμένου Πειραιέως οὐκ ὄντος
 λιμένος κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἀλλ' ἐπιγεῖω χρω-
 μένων τῶν Ἀθηναίων τῷ προσαγορευομένῳ Φαλη-
 ρικῷ, μικρῷ παντελῶς ὄντι, ἐπενόησε τὸν Πειραιᾶ
 κατασκευάζειν λιμένα, μικρᾶς μὲν προσδεόμενον κα-
 τασκευῆς, δυνάμενον δὲ γενέσθαι κάλλιστον καὶ μέ-
 γιστον λιμένα τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἰλπισεν οὖν
 τούτου προσγενομένου τοῖς Ἀθηναίοις δυνήσεσθαι
 τὴν πόλιν ἀντιποιήσασθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγε-
 μονίας. Τριήρεις γὰρ τότε πλείστας ἐκέκτηντο, καὶ
 διὰ συνέχειαν τῶν ναυμαχιῶν ἐμπειρίαν καὶ δόξαν
 μεγάλην τῶν ναυτικῶν ἀγώνων περιεπεποίηντο. Πρὸς
 δὲ τούτοις τοὺς μὲν Ἴωνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν συγ-
 γένειαν ἰδίους ἔξειν, τοὺς δὲ ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν
 Ἀσίαν Ἕλληνας δι' ἐκείνους ἐλευθερώσειν, ἀποκλι-
 νεῖν τε ταῖς εὐνοίαις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν
 εὐεργεσίαν· τοὺς τε νησιώτας ἅπαντας κατατεπλη-
 γμένους τὸ μέγεθος τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἐτοιμῶς
 ταχθῆσθαι μετὰ τῶν δυναμένων καὶ βλάπτειν καὶ
 ὠφελεῖν τὰ μέγιστα· τοὺς τε Λακεδαιμονίους ἑώρα
 περὶ μὲν τὰς πεζικὰς δυνάμεις εὖ κατεσκευασμένους,
 πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἀγῶνας ἀφνεστάτους.

(C. 42.) Designatis duumviris, Aristidi et Xanthippo, quod
 divulgari nollet, consilium aperit: qui quum laudassent hominis
 prudentiam, posthac etiam senatui probatam: tandem illi, seisciente
 populo, quicquid videretur suscipiendi potestas facta est.

42. Ταῦτ' οὖν διαλογισάμενος, ἐκρίνε φανερόως
 μὲν τὴν ἐπιβολὴν μὴ λέγειν, ἀκριβῶς γινώσκων τοὺς
 Λακεδαιμονίους κωλύοντας· ἐν ἐκκλησίᾳ δὲ διαλε-

χθεις τοῖς πολίταις, ὅτι μεγάλων πραγμάτων καὶ
 συμφερόντων τῇ πόλει βούλεται γενέσθαι σύμβου-
 λός τε καὶ εἰσηγητής, ταῦτα δὲ φανερώς μὲν λέγειν
 μὴ συμφέρειν, δι' ὀλίγων δὲ ἀνδρῶν ἐπιτελεῖν προ-
 ἤκειν· διόπερ ἤξιον τὸν δῆμον δύο ἀνδρας προχει-
 ρισάμενον, οἷς ἂν μάλιστα πιστεύσῃ, τοῦτοις ἐπιτρέ-
 πειν περὶ τοῦ πράγματος. Πεισθέντος δὲ τοῦ πλή-
 θους, ὁ δῆμος εἴλετο δύο ἀνδρας, Ἀριστείδην καὶ
 Ξάνθιππον, οὐ μόνον κατ' ἀρετὴν προκρίνας αὐτούς,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα τούτους ὄρων ἀμιλ-
 λωμένους περὶ δόξης καὶ πρωτείων, καὶ διὰ τοῦτο
 ἄλλοτρίως ἔχοντας πρὸς αὐτόν. Οὗτοι δὲ κατ' ἰδίαν
 ἀκούσαντες τοῦ Θεμιστοκλέους τὴν ἐπιβολήν, ἐδή-
 λωσαν τῷ δήμῳ, διότι καὶ μεγάλα καὶ συμφέροντα
 τῇ πόλει καὶ δυνατὰ καθέστηκενὰ λεγόμενα ὑπὸ
 τοῦ Θεμιστοκλέους. Τοῦ δὲ δήμου θαυμάσαντος
 ἅμα τὸν ἄνδρα, καὶ ὑποπτεύσαντος, μήποτε τυραν-
 νίδα τινὰ κατασκευασόμενος ἑαυτῷ τηλικαύταις καὶ
 τοιαύταις ἐπιβολαῖς ἐγχειρῇ, φανερώς αὐτὸν ἐκέλευον
 ἀποφαίνεσθαι τὰ δεδογμένα. Ὁ δὲ πάλιν ἔφησε μὴ
 συμφέρειν τῷ δήμῳ φανερώς δηλοῦσθαι περὶ τῶν
 ἐπινοηθέντων. Πολλῷ δὲ μᾶλλον θαυμάσαντος τοῦ
 δήμου τὴν δεινότητα καὶ μεγαλοφροσύνην τῶνδρός,
 ἐκέλευον ἐν ἀπορρήτοις εἰπεῖν τῇ βουλῇ τὰ δεδο-
 γμένα· καὶ αὕτη κρίνῃ τὰ δυνατὰ λέγειν καὶ συμ-
 φέροντα, τότε, ὥς ἂν συμβουλευσῇ, πρὸς τὸ τέλος
 ἄξιν αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν. Διόπερ τῆς βουλῆς πνυ-
 θομένης κατὰ μέρος, καὶ κρίσεως λέγειν αὐτὸν τὰ
 συμφέροντα τῇ πόλει καὶ δυνατὰ, τὸ λοιπόν, ἤδη

συγχωρήσαντος τοῦ δήμου μετὰ τῆς βουλῆς, ἔλαβον τὴν ἐξουσίαν πράττειν ὃ, τι βούλεται. Ἐκαστος δ' ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐχωρίζετο, θαυμάζων μὲν τὴν ἀρετὴν τῶν ἀνδρῶν, μετέωρος δ' ὧν καὶ καραδοκῶν τὸ τέλος τῆς ἐπιβολῆς.

(C. 43.) Callide igitur cavit, ne Lacedaemonii coeptum praepararent, portuque celeriter absoluto, etiam alia ad potentiam in mari amplificandam stabiliendamque sapienter instituit.

43. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς λαβὼν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πράττειν, καὶ πᾶσαν ὑπουργίαν ἔχων ἐτοίμην τοῖς ἐγχειρουμένοις, πάλιν ἐπενόησε καταστρατηγῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους· ἥδει γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι καὶ θάπερ ἐπὶ τοῦ τῆς πόλεως τειχισμοῦ διεκώλυσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος ἐγχειρήσουσι διακόπτειν τῶν Ἀθηναίων τὰς ἐπιβολὰς. Ἔδοξεν οὖν αὐτῷ πρὸς μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἀποστεῖλαι τοὺς διδάζοντας, συμφέρειν τοῖς κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος πραγμασίην ἔχειν ἀξιόχρεων λιμένα πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν Περσῶν ἐσομένην στρατείαν. Διὰ δὲ τούτου τοῦ τρόπου Σπαρτιάτας ἀμβλυτέρους ποιήσας πρὸς τὸ κωλύειν, αὐτὰς εἶχετο τῶν ἔργων· καὶ τῶν πάντων συμφιλοτιμουμένων, ταχέως συνέβη γενέσθαι καὶ παραδόξως κατασκευασθῆναι τὸν λιμένα. Ἐπεισὲ δὲ τὸν δῆμον καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν εἴκοσι τριήρεις προσκατασκευάζειν, καὶ τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς τεχνίτας ἀτελεῖς ποιεῖσθαι, ὅπως ὄχλος πολὺς πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν κατέλθῃ, καὶ πλείους τέχνας κατασκευάσωσιν εὐχερῶς.

ἀμφοτέρω γὰρ ταῦτα χρησιμώτατα πρὸς ναυτικῶν
δυνάμεων κατασκευὰς ὑπάρχειν ἔκρινεν. Οἱ μὲν οὖν
Ἀθηναῖοι περὶ ταῦτα ἡσχολοῦντο.

(C. 44.) Interea Pausanias ab Lacedaemoniis cum classe in Cy-
prum insulam et Hellespontum mittitur, ut liberet Graecas civita-
tes, Persarum praesidiis adhuc occupatas. Qui captus praemiorum
regiaeque filiae spe, machinante Artabazo, prodicionis consilia fo-
vet moresque patrios ita mutat, ut et caeterae gentes de importu-
nitate hominis querantur, et Peloponnesii, in patriam reversi, mis-
sis Spartam legatis eum accusent.

44. Λακεδαιμόνιοι δὲ Πάυσανίαν τὸν ἐν Πλα-
ταιαῖς στρατηγήσαντα καταστήσαντες ναύαρχον,
προξέταξαν ἐλευθεροῦν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὅσαι
βαρβαρικάς φυλακάς διέμενον ἔτι φρουροῦμεναι.
Οὗτος δὲ πεντήκοντα μὲν τριήρεις ἐκ Πελοποννήσου
λαβὼν, τριάκοντα δὲ παρ' Ἀθηναίων μεταπεμφάμε-
νος, ὧν Ἀριστείδης ἡγεῖτο, πρῶτον μὲν εἰς τὴν Κῶ-
προν ἔπλευσε, καὶ τῶν πόλεων τὰς ἔτι φρουράς ἐχού-
σας Περσικάς ἡλευθέρωσε· μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας
ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιον μὲν ὑπὸ Περσῶν
κρατοῦμενον ἐχειρώσατο, καὶ τῶν ἄλλων βαρβύρων
οὓς μὲν ἀνείλεν, οὓς δ' ἐκβαλὼν, ἡλευθέρωσε τὴν πό-
λιν· πολλοὺς δ' ἐν αὐτῇ Περσῶν ἀξιολόγους ζωγρή-
σας ἄνδρας, παρεδωκεν εἰς φυλακὴν Γογγύλῳ τῷ Ἐρε-
τριεῖ, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τιμωρίαν τηρήσουσι, τῷ δ'
ἔργῳ διασώσουσι πρὸς Ξέρην. Συτετέθειτο γὰρ δι'
ἀπορρήτων φιλίαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ τὴν θυγα-
τέρα τοῦ Ξέρου γαμεῖν ἔμελλεν, ἵνα προδῶ τοὺς
Ἕλληνας. Ἦν δ' ὁ ταῦτα πραττόμενος Ἀρτιάβαζος
στρατηγός, καὶ χρημάτων πλῆθος ἐχορήγει λάθρα
τῷ Πάυσανίᾳ, πρὸς τὸ διὰ τούτων φθεῖρειν τοὺς

εὐθέτους τῶν Ἑλλήνων. Ἐγένετο δὲ καταφανής, καὶ τιμωρίας ἔτιχε τῷδὲ τινι τρόπῳ. Ζηλώσαντος αὐτοῦ τὴν Περσικὴν τρυφήν, καὶ τυραννικῶς προσφερομένου τοῖς ὑποτεταγμένοις, χαλεπῶς ἔφερον ἅπαντες, μάλιστα δὲ οἱ τεταγμένοι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τινος ἡγεμονίας. Διόπερ τῶν κατὰ τὴν στρατιὰν καὶ κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις ἀλλήλοις ὀμιλοῦντων, καὶ τοῦ Πανυσανίου τῆς βαρύτητος καταλαλοῦντων, Πελοποννήσιοι μὲν καταλιπόντες αὐτόν, εἰς Πελοπόννησον κατέπλευσαν, καὶ πρὸς βεῖς ἀποστείλαντες, κατηγόρουν τοῦ Πανυσανίου. Ἀριστείδης δὲ ὁ Ἀθηναῖος, τῷ καιρῷ χρώμενος, ἐμφανῶς ἐν ταῖς κοινολογίαις ἀνελάμβανε τὰς πόλεις, καὶ διὰ τῆς ὀμιλίας προσαγόμενος, ἰδίας ἐποίησε τοῖς Ἀθηναίοις· ἔτι δὲ μᾶλλον συνήργησε καὶ τὸ αὐτόματον τοῖς Ἀθηναίοις διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

(C. 45.) Detecta per interceptam epistolam proditiōne, quum praeterca gravitati Lacedaemoniorum se ipse in fano Neptuni Taurico indicasset, Ephorum insidias metuens, in aedem Minervae, quae Chalcioecus vocatur, confugit. Obstructis aedis valvis, proditor periit, post, dei Delphici responso, in eodem templo stantibus aeneis ornatus.

45. Πανσανίας ἦν συντεθειμένος, ὥστε τοὺς τὰς ἐπιστολὰς παρ' αὐτοῦ κομίζοντας πρὸς τὸν βασιλέα μὴ ἀνακάμπτειν, μηδὲ γίνεσθαι μηνυτὰς τῶν ἀπορρήτων. Δι' ἣν αἰτίαν ἀναιρουμένων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀπολαμβανόντων τὰς ἐπιστολὰς, συνέβαινε μὴ δένα διασωῆσθαι. Ἄ δὴ συλλογιζάμενός τις τῶν βιβλιαφόρων, ἀνέωξε τὰς ἐπιστολὰς· καὶ γνοὺς ἀληθὲς ὅν τὸ περὶ τὴν ἀναίρεσιν τῶν κομιζόντων τὰ χροῖματα, ἀνέδωκε τοῖς ἐφόροις τὰς ἐπιστολὰς. Τούτων

δὲ ἀπιστούντων, διὰ τὸ ἀνεργήσας αὐτοῖς τὰς ἐπι-
 στολάς ἀναδεδόσθαι, καὶ πίστιν ἐτέραν βεβαιότεραν
 ἐπιζητούντων, ἐπηγγείλατο παραδῶσιν αὐτὸν ὁμο-
 λογοῦντα. Πορευθεὶς οὖν ἐπὶ Ταίναρον, καὶ κα-
 θεζόμενος ἐπὶ τοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ, διπλῆν σκη-
 νήν περιβάλετο· καὶ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῶν ἄλ-
 λων Σπαρτιατῶν τινὰς κατέκρυψε· τοῦ δὲ Πausανίου
 παραγενομένου πρὸς αὐτόν, καὶ πυνθανομένου τὴν
 αἰτίαν τῆς ἱκετείας, ἐμέμψατο αὐτῷ, καθόσον εἰς τὴν
 ἐπιστολὴν ἐνέγραψε τὸν κατ' αὐτοῦ θάνατον. Τοῦ
 δὲ Πausανίου φήσαντος μεταμελῆσθαι, καὶ συγ-
 γνώμην αἰτουμένου τοῖς ἀγνοηθεῖσιν, ἔτι δὲ δεη-
 θέντος ὅπως συγκρύψῃ, καὶ δωρεὰς μεγάλας ὑπι-
 σχνομένου, αὐτοὶ μὲν διελύθησαν· οἱ δ' ἐφόροι καὶ
 οἱ μετ' αὐτῶν ἀκριβῶς μαθόντες τὰληθές, τότε μὲν
 ἡσυχίαν εἶχον, ὕστερον δὲ τῶν Λακεδαιμονίων τοῖς
 ἐφόροις συλλαμβανόντων, προαισθόμενος ἔφθασε,
 καὶ προσέφυγεν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλ-
 κιοίκου. Ἀπορουμένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων εἰ τι-
 μωρήσονται τὸν ἱκέτην, λέγεται τὴν μητέρα τοῦ
 Πausανίου καταντήσασαν εἰς τὸ ἱερὸν, ἄλλο μὲν
 μηδὲν μήτε εἰπεῖν μήτε προῦξαι τι, πλὴν θοὸν δὲ βα-
 σιάσασαν, ἀναθεῖναι κατὰ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν εἴσοδον,
 καὶ τοῦτο πράξασαν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν.
 Τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους τῇ τῆς μητρὸς κρίσει συνα-
 κολουθήσαντας, ἐνοικοδομῆσαι τὴν εἴσοδον, καὶ τοῦτω
 τῷ τρόπῳ συναναγκάσαι τὸν Πausανίαν λιμῷ κατα-
 στρέφειν τὸν βίον. Τὸ μὲν οὖν σῶμα τοῦ τελευτή-
 σατος συνεχωρήθη τοῖς προσήκουσι καταχῶσαι· τὸ

δὲ δαιμόνιον τῆς τῶν ἱκετῶν σωτηρίας καταλυθείσης ἐπεσήμηνε. Τῶν γὰρ Λακεδαιμονίων περὶ τινῶν ἄλλων ἐν Δελφοῖς χρηστηριαζομένων, ὃ θεὸς ἔδωκε χρησμόν, κελύων ἀποκαταστήσαι τῇ θεῇ τὸν ἱκέτην. Διόπερ οἱ Σπαρτιῶται τὴν μαντείαν ἀδύνατον νομίζοντες εἶναι, ἠπόρουν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, οὐ δύναμενοι ποιῆσαι τὸ προστατιόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ὅμως δ' ἐκ τῶν ἐνδεχομένων βουλευσάμενοι, κατέσχευασαν εἰκόνας δύο τοῦ Πausaniou χαλκῆς, καὶ ἀνέθηκαν εἰς τὸ ἱερόν τῆς Ἀθηνᾶς.

(C. 46.) Quo iustius vituperatur Pausaniae varietas, qui magnam belli gloriam scelerata vita et turpi morte maculavit: ceteriorem meretur laudem Aristidis in imperando solertia et humanitas, qua omnium Graecorum animos sibi devinxit. Unde imperium maris, quod ille flagitio perdidit, hic virtute comparavit.

46. Ἡμεῖς δὲ παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν εὐθόως τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν διὰ τῶν ἐπιλεγομένων ἐπαίνοις αἰξέειν τὴν δόξαν, τοῖς δὲ φαύλοις ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐπιφθέγγεσθαι τὰς ἀρμοζούσας βλασφημίας, οὐκ ἐάσομεν τὴν Πausaniou κακίαν καὶ προδοσίαν ἀκινήτοισιν. Τίς γὰρ οὐκ ἂν θαυμάσειε τοῦτου τὴν ἄνοιαν, ὃς εὐεργέτης γενόμενος τῆς Ἑλλάδος, καὶ νικήσας τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, καὶ πολλὰς ἐπαινούμενας πράξεις ἐπιτελεσάμενος, οὐχ ὅπως τὸ παρὸν ἀξίωμα διεφύλαξεν, ἀλλ' ἀγαπήσας τῶν Περσῶν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν τρυφήν, ἅπασαν τὴν προϋπάρχουσαν εὐδοξίαν κατήσχυνεν. Ἐπαρθεὶς γὰρ ταῖς εὐτυχίαις, τὴν μὲν Λακωνικὴν ἀγωγὴν ἐστόγησε, τὴν δὲ τῶν Περσῶν ἀκολασίαν καὶ τρυφήν ἐμιμήσατο, ὃν ἥκιστα ἐχρῆν ζηλῶσαι τὰ τῶν βαρβάρων ἐπιτη-

δεύματα. Οὐ γὰρ ἐτέρων πεπυσμένος, ἀλλ' αὐτὸς ἔργῳ πείραν εἰληφὼς ἐγίνωσκεν, ὅπως τῆς τῶν Περσῶν τρυφῆς ἢ πάτριος δίαιτα πρὸς ἀρετὴν διέφερεν. Ἀλλὰ γὰρ αὐτὸς μὲν διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν, οὐ μόνον τῆς ἀξίας ἔτυχε τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολίταις αἴτιος κατέστη τοῦ τὴν κατὰ θάλατταν ἡγεμονίαν ἀποβαλεῖν. Ἐκ παραθέσεως γὰρ ἡ Ἀριστείδου στρατηγία παρὰ τοῖς συμμάχοις θεωρουμένη, καὶ διὰ τὴν εἰς τοὺς ὑποτιταγμένους ὁμιλίαν καὶ τὰς ἀρετάς, ἐποίησε πάντας ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς ἀποκλίνειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Διὸ καὶ τοῖς μὲν ἐκ τῆς Σπάρτης πεμπομένοις ἡγεμόσιν οὐκέτι προσεῖχον, Ἀριστείδην δὲ θαυμάζοντες, καὶ πάντα προθύμως ὑπακούοντες, ἐποίησαν χωρὶς κινδύνου παραλαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν.

(C. 47.) Et commune Aristides aerarium in Delo constituit, rationibusque stipendiariis praefectus, suum cuique censum tam exacte tribuit, ut propter summum iustitiae studium Iusti cognomen referret.

47. Εὐθὺς οὖν ὁ μὲν Ἀριστείδης συνεβούλευε τοῖς συμμάχοις ἅπασιν κοινὴν ἄγουσι σύνοδον, ἀποδεῖξαι τὴν Ἰηλον κοινὸν ταμιεῖον, καὶ τὰ χρήματα τὰ συναγόμενα εἰς ταύτην κατατίθεσθαι. πρὸς δὲ τὸν ἀπὸ τῶν Περσῶν ὑποπιεζόμενον πόλεμον τάξαι φόρον ταῖς πόλεσι πάσαις κατὰ δύναμιν, ὥστε γίνεσθαι τὸ πᾶν ἄθροισμα ταλάντων πεντακοσίων καὶ ἐξήκοντα. Ταχθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν διάταξιν τῶν φόρων, οὕτως ἀκριβῶς καὶ δικαίως τὸν διαμερισμὸν ἐποίησεν, ὥστε πάσας τὰς πόλεις εὐδοκῆσαι. Διὸ καὶ δοκῶν ἐν τι τῶν ἀδυνάτων ἔργων συντετελεῖσθαι, μεγί-

στην ἐπὶ δικαιοσύνη δόξαν ἐκτίσαστο, καὶ διὰ τὴν
ὑπερβολὴν τῆς δικαιοσύνης δίκαιος ἐπανομασθή.
Τῷ ἑνὰ δὲ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἡ μὲν τοῦ Πανσα-
νίου κακία τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἐστέρησε
τοὺς πολίτας, ἡ Ἀριστείδου δὲ κατὰ πᾶν ἀρετὴ τὰς
Ἀθήνας τὴν οὐκ οὔσαν στρατηγίαν ἐποίησε κήσα-
σθαι. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν
ἐνιαυτόν.

(C. 48.) Olymp. LXXVI, 1. a. C. 474. Archonte Phaedone, Coss. Caesone Fabio et Sp. Furio Medullino Leotychidas, Spartanorum rex, anno regni 22 obiit: successit Archidamus, 42 annos imperans: mortuus et Anaxilaus, Rhegit et Zancles per 18 annos tyrannus. Huius filius tutor constitutus Micythus, dominium suscepit. Sed inter Hieronem et Polyzelum fratrem magnae sunt ortae inimicitiae: hic, belli imperio detrectato, quum ad Theronem, Agrigenti R., profugisset, Hiero expugnare utramque adortus est; mox Theronis studio, in quem perfide agere noluerat, fratri reconciliatus.

48. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίδωνος Ὀλυμ-
πιάς μὲν ἦχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἐβδομήκοντα, καθ'
ἣν ἐνίκα στάδιον Σκομάνδριος Μιτυληναῖος· ἐν
Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὑπατοὶ Καίων Φάβιος καὶ Σπό-
ριος Φούριος Μενέλλαιος. Ἐπὶ δὲ τούτων Λεωτυ-
χίδης ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν,
ἄρξας ἔτη εἴκοσι καὶ δύο· τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμε-
νος Ἀρχίδαμος ἐβασίλευσεν ἔτη τεσσαράκοντα καὶ
δύο. Ἐτελεύτησε δὲ καὶ Ἀναξίλας ὁ Ῥηγίου καὶ
Ζάγκλης τύραννος, δυναστεύσας ἔτη δεκαοκτώ. Τὴν
δὲ τυραννίδα διεδέξατο Μίκυθος πιστευθεὶς, ὥστε
ἀποδοῦναι τοῖς τέκνοις τοῦ τελευτήσαντος, οὔσι
νέοις τὴν ἡλικίαν. Ἰέρων δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Συρα-
κουσίων μετὰ τὴν τοῦ Γέλωνος τελευτὴν, τὸν μὲν

ἀδελφὸν Πολυζήλον ὁρῶν εὐδοκимоῦντα παρὰ τοῖς Συρακουσίοις, καὶ νομίζων αὐτὸν ἔφεδρον ὑπάρχειν τῆς βασιλείας, ἔσπευδεν ἐκποδὼν ποιήσασθαι· αὐτὸς δὲ ξενολογῶν καὶ περὶ αὐτὸν σύστημα ξένων παρασκευάζων, ὑπελάμβανε ἀσφαλῶς καθέξειν τὴν βασιλείαν. Διὸ καὶ Συβαριτῶν πολιορκουμένων ὑπὸ Κροτωνιατῶν, καὶ δεομένων βοηθῆσαι, στρατιώτας πολλοὺς κατέγραψεν εἰς τὴν στρατείαν, ἣν παρεδίδου Πολυζήλῳ τᾶδελφῷ, νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν ἀναιρεθῆσεσθαι. Τοῦ δὲ Πολυζήλου πρὸς τὴν στρατείαν οὐχ ὑπακούσαντος διὰ τὴν ῥηθεῖσαν ὑποψίαν, δι' ὁρῆς εἶχε τὸν ἀδελφόν· καὶ φυγόντα πρὸς Θήρωνα τὸν Ἀκραγαντίνων τύραννον καταπολεμῆσαι τοῦτον παρεσκευάζετο. Μετὰ δὲ ταῦτα Θρασυδαίου τοῦ Θήρωνος ἐπιστατοῦντος τῆς τῶν Ἱμεραίων πόλεως βαρύτερον τοῦ καθήκοντος, συνέβη τοὺς Ἱμεραίους ἀπαλλοτριωθῆναι παντελῶς ἀπ' αὐτοῦ. Πρὸς μὲν οὖν τὸν πατέρα πορεύεσθαι τε καὶ κατηγορεῖν ἀπεδοκίμαζον, νομίζοντες οὐχ ἔξειν ἴσον ἀκουστήν· πρὸς δὲ τὸν Ἱέρωνα πρέσβεις ἀπέστειλαν κατηγοροῦντας τοῦ Θρασυδαίου, καὶ ἐπαγγελλομένους τὴν τε πόλιν ἐκείνῳ παραδώσειν καὶ συνεπιθῆσεσθαι τοῖς περὶ τὸν Θήρωνα. Ὁ δὲ Ἱέρων κρίνας εἰρηνικῶς διαλύσασθαι πρὸς τὸν Θήρωνα, προὔδωκε τοὺς Ἱμεραίους, καὶ τὰ βεβουλευμένα λαθραίως ἐμήνυσεν. Διόπερ Θήρων ἐξετάσας τὰ κατὰ τὴν βουλήν, καὶ τὴν μὲνυσιν ἀληθινὴν εὐρίσκων, πρὸς μὲν τὸν Ἱέρωνα διελύσατο, καὶ τὸν Πολυζήλον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὐνοίαν ἀπεκα-

τέστησεν· τῶν δὲ Ἱμεραίων τοὺς ἐναντίους πολλοὺς ὄντας συλλαβὼν ἀποσφάζει.

(C. 49) Catanaeos et Naxios Leontium migrare Hiero iubet, receptis e Peloponneso et Syracusis colonis. Catanae, agris et incolis auctam, novo nomine Aetnam appellat. Himerae a Thorene translata sunt Doree: denique excisa urbs a Carthaginiensibus.

49. Ἱερῶν δὲ τοὺς τε Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους ἐκ τῶν πόλεων ἀναστήσας, ἰδίους οἰκήτορας ἀπέστειλεν, ἐκ μὲν Πελοποννήσου πεντακισχιλίους ἄθροίσας, ἐκ δὲ Συρακοῦσιν ἄλλους τοσοῦτους προσθείς· καὶ τὴν μὲν Καταίην μετωνόμασεν Αἴτην, τὴν δὲ χώραν οὐ μόνον τὴν Καταναίαν, ἀλλὰ καὶ πολλὴν τῆς ὁμόρου προσθείς κατεκληροῦχησε, μυρίους πληρώσας οἰκήτορας. Τοῦτο δ' ἔπραξε σπεύδων ἅμα μὲν ἔχειν βοήθειαν εἰοίμην ἀξιόλογον πρὸς πᾶς ἐπιούσας χρείας, ἅμα δὲ καὶ ἐκ τῆς γενομένης μυριάδρου πόλεως τιμὰς ἔχειν ἡρωϊκάς. Τοὺς δὲ Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους ἐκ τῶν πατρίδων ἀνασταθέντας μετόικισεν εἰς τοὺς Λεοντίους, καὶ μετὰ τῶν ἐγχωρίων προσέταξε κατοικεῖν τὴν πόλιν. Θήρων δὲ, μετὰ τὴν Ἱμεραίων σφαγὴν ὄρων τὴν πόλιν οἰκητόρων δεομένην, συνήλκισεν εἰς ταύτην τοὺς τε Λιβαίους καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλευμένους ἐπολιτογράφησεν. Οὗτοι μὲν οὖν μετ' ἀλλήλων καλῶς πολιτευόμενοι διετέλεσαν ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀκτώ· τότε δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ Κυρρηθονίων χειρωθείσης καὶ κατασκαφείσης, διέμεινεν ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.

(C. 50) Olymp. LXXVI, 2. a. C. 473. Dromoclides Arch. M. Fabio et Cn. Manlio Cons., Lacedaemonii invidentes Atheniensibus maris imperium, indignanterque eadem temp. claudam esse fa-

clam, illis bellum inferre moliantur: a quo consilio eos abstrahit
Hecatomiridae prudentia. Athenienses a belli apparatu ad augen-
das urbis suae opes omne studium transferunt.

50. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Δρομοκλείδου,
Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον
καὶ Γναῖον Μάλλιον. Ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμό-
νιοι τὴν τῆς θαλάσσης ἡγεμονίαν ἀποβεβληκότες
ἀλόγως, βαρέως ἔφερον. Διὸ καὶ τοῖς ἀφεστηκόσιν
ἅπ' αὐτῶν Ἑλλήσι χαλεπῶς ἔχοντες, ἠπέλουν ἐπι-
θῆσιν αὐτοῖς τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν. Συνα-
χθείσης δὲ τῆς γερονσίας, ἐβουλευόντο περὶ τοῦ πο-
λέμου τοῦ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τῆς κατὰ θά-
λατταν ἡγεμονίας. Ὁμοίως δὲ καὶ τῆς κοινῆς ἐκκλη-
σίας συναχθείσης, οἱ μὲν νεώτεροι, καὶ τῶν ἄλλων
οἱ πολλοί, φιλοτίμως εἶχον ἀνακτῆσασθαι τὴν ἡγε-
μονίαν, κομίζοντες, εἰάν αὐτὴν περιποιήσωνται, χρη-
μάτων τε πολλῶν εὐπορήσειν, καὶ καθόλου τὴν
σπουδὴν μείζονα ποιήσεσθαι καὶ δυνατωτέραν, τοὺς
τε τῶν ἰδιωτῶν οἴκους πολλὴν ἐπίδοσιν λήψεσθαι
πρὸς εὐδαιμονίαν. Ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς ἀρ-
χαίας μαντείας, ἐν ἣ προσέταξεν αὐταῖς ὁ θεὸς σκο-
πεῖν, ὅπως μὴ χολὴν ἔχωσι τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τὸν
χρησμὸν ἔφασαν εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ παρὸν λέγειν·
χολὴν γὰρ αὐτοῖς ὑπάρξειν τὴν ἀρχήν, εἰάν οὐσῶν
δυεῖν ἡγεμονιῶν τὴν ἑτέραν ἀποβιάλωσι. Πάντων δὲ
σχεδὸν τῶν πολιτῶν πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ὡρ-
μημένων, καὶ τῆς γερονσίας συνεδρευούσης περὶ τού-
των, οὐδεὶς ἠλπισεν οὐδένα τολμῆσαι συμβουλευσai
ἕτερόν τι. Τῶν δὲ ἐκ γερονσίας τις, ἄνομα μὲν Ἐτοι-
μαρίδας, τὸ δὲ γένος ἀφ' Ἡρακλείδους ὢν, καὶ δι' ἀρε-

τὴν ἀποδοχῆς τυγχάνων παρὰ τοῖς πολίταις, ἐπεχείρησε συμβουλεύειν ἅν τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας· μὴ συμφέρειν γὰρ τῇ Σπάρτῃ τῆς θαλάττης ἀμφισβητεῖν· πρὸς παράδοξον δὲ ὑπόθεσιν εἰπεῖν εὐπορήσας λόγους ἀρμόζοντας, παρὰ τὴν προσδοκίαν ἐπεισε τὴν γερουσίαν καὶ τὸν δῆμον. Τέλος δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες τὸν Ἐτοιμαρίδαν συμφέροντα λέγειν, ἀπέστησαν τῆς περὶ τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους δορυῆς. Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον προσεδέκων μέγαν πόλεμον ἔξιν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας, καὶ διὰ τοῦτο τριήρεις κατισκευάζοντο πλείους, καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπορίζοντο, καὶ τοῖς συμμάχοις ἐπεικῶς προσεφέροντο· ὥς δὲ τὰ δοχθέντα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπύθοντο, τοῦ μὲν φόβου τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ἀπελύθησαν, περὶ δὲ τὴν αὕξησιν τῆς ἰδίας πόλεως ἡσχολοῦντο.

(C. 51.) Olymp. LXXVI, 3. a. C. 472. Arch. Accestoride, Coss. Caesone Fabio et T. Virginio, in Italia Tyrrhenorum in Cumanos bellum: his opitulatur Hiero, Tyrrhenos proelio domans.

51. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀκιστορίδου, ἐν Ῥώμῃ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Καΐσων Φάβιος καὶ Τίτος Οὐεργίνιος. Ἐπὶ δὲ τούτων Ἰέρων μὲν βασιλεὺς τῶν Συρακουσίων, παραγενομένων πρὸς αὐτὸν πρέσβειων ἐκ Κύμης τῆς Ἰταλίας, καὶ δεομένων βοηθῆσαι πολεμουμένοις ὑπὸ Τυρρῶνων θαλαττοκρατούντων, ἐξέπεμψεν αὐτοῖς συμμαχίαν τριήρεις ἱκανάς. Οἱ δὲ τῶν νεῶν τούτων ἡγεμόνες ἐπειδὴ κατέπλευσαν εἰς τὴν Κύμην, [καὶ] μετὰ τῶν ἐγχωρίων μὲν ἐνανυμάχθησαν πρὸς τοὺς Τυρρῶνους, πολλὰς δὲ

ναῦς αὐτῶν διαφθείραντες, καὶ μεγάλη ναυμαχίᾳ νικήσαντες, τοὺς μὲν Τυρρόηρους ἐταπείνωσαν, τοὺς δὲ Κυμαίους ἤλευθέρωσαν τῶν φόβων, καὶ ἀπέπλευσαν ἐπὶ Συρακούσας.

(C. 52.) Olymp. LXXVI, 4. a. C. 471. Arch. Menone Coss. L. Aemilio Mamercio et C. Cornelio Lentulo, bellum in Italia geritur inter Tarentinos et Iapyges de agrorum finibus. Victores Iapyges, etiam Rhegium capiunt, cuius incolae Tarentinis auxilia miserant.

52. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηγησι Μένωνος, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Λεύκον Διμίλιον Μίμερνον καὶ Γαῖον Κορνήλιον Λέντουλον. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν πόλεμος ἐνέστη Ταραντίνοις πρὸς τοὺς Ἰάπυγας. Περὶ γὰρ ὁμόρου χώρας ἀμφισβητούντων πρὸς ἀλλήλους, ἐπὶ μὲν τινες χρόνους διέτλουν ἀψιμαχοῦντες καὶ λεηλατοῦντες τὰς ἀλλήλων χώρας· αἱ δὲ μᾶλλον τῆς διαφορᾶς συναυξομένης, καὶ πολλάκις φόγων γινομένων, τὸ τελευταῖον εἰς ὁλοσχερῇ φιλοτιμίαν ὤρμησαν. Οἱ μὲν οἶν Ἰάπυγες τὴν τε παρ' αὐτῶν δύναμιν παρεσκευάζοντο, καὶ τὴν παρὰ τῶν ὁμόρων συμμαχίαν συνέλαβον, καὶ τοὺς σύμπαντας ἤθροισαν ὑπὲρ τοὺς διεμυροῦς· οἱ δὲ Ταραντῖνοι, πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἡθροισμένης δυνάμεως, τοὺς τε πολιτικοὺς στρατιώτας ἤθροισαν, καὶ Ῥηγίων συμμάχων ὄντων πολλοὺς προσελάβοντο. Γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τὸ τελευταῖον οἱ Ἰάπυγες ἐνίκησαν. Τῶν δὲ ἡττηθέντων εἰς δύο μέρη σχισθέντων κατὰ τὴν φυγὴν, καὶ τῶν μὲν εἰς Τάραντα τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένων, τῶν δὲ εἰς τὸ Ῥήγιον φευγόντων, παραπλησίως τούτοις καὶ οἱ

Ἰάπυγες ἐμερίσθησαν. Οἱ μὲν οὖν τοὺς Ταραντίνους διώξαντες, ὀλίγου διαστήματος ὄντος, πολλοὺς τῶν ἐναντίων ἀνέϊλον· οἱ δὲ τοὺς Πηγίλους διώκοντες, ἐπὶ τοσοῦτον ἐφιλοτιμήθησαν, ὥστε συνεισπεσεῖν τοῖς φεύγουσιν εἰς τὸ Πήγιον, καὶ τῆς πόλεως κυριεῦσαι.

(C. 53.) Olymp. LXXVII, 1. a. C. 470. Arch. Charete, Coss. T. Menenio et C. Horatio Pulvillo, in Sicilia Thero, princeps Agrigentinorum, humanitate et iustitia florens, anno imp. 15 moritur. Succedit Thrasydæus fil., ob crudelitatem et superbiam omnibus invisus, qui, bello contra Hieronem infelicitè gesto, regno pulsus, tandem apud Megarenses capitis damnatus, obiit. In Italia Romanis conserito cum Veientibus ad Cremeram proelio, magna clade obruantur.

53. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Χάρης· ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι καθειστήκεισαν Τίτος Μινούκιος καὶ Γάιος Ὠράτιος Πολύειδος· ἤχθη δὲ παρ' Ἡλείοις Ὀλυμπιῆς ἐβδομηκοστὴ καὶ ἐβδόμη, καὶ ἦν ἐνίκα στάδιον Δάνδης Ἀργεῖος. Ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν τὴν Σικελίαν Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυνάστης ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη δέκα καὶ ἕξ· τὴν δὲ ἀρχὴν διεδέξατο Θρασυδαῖος ὁ υἱός. Ὁ μὲν οὖν Θήρων τὴν ἀρχὴν ἐπιεικῶς διοικηκώς, καὶ ζῶν μεγάλῃ ἀποδοχῇ ἐτύχχανε παρὰ τοῖς πολίταις, καὶ τελευτήσας ἡρώϊκῶν ἔταχε τιμῶν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ζῶντος ἐπὶ τοῦ πατρὸς βίαιος ἦν καὶ φονικός, καὶ τελευτήσαντος ἦρχε τῆς πατρίδος παρανόμως καὶ τυραννικῶς. Διὸ καὶ ταχέως ἀπιστηθεὶς ὑπὸ τῶν ὑποπιεταγμένων, διετέλεσεν ἐπιβουλευόμενος καὶ βίον ἔχων μισούμενον· ὅθεν ταχέως τῆς ἰδίας παρανομίας οἰκίαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. Μετὰ γὰρ τὴν τοῦ πατρὸς Θήρωνος τελευτὴν πολλοὺς με-

σθοφόρους ἄθροίσας, καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων καὶ
 Ἰμεραίων προσκαταλέξας, τοὺς ἅπαντας ἤθροισεν
 ὑπὲρ τοὺς διεμυρίους ἱππεῖς καὶ πεζοὺς. Μετὰ δὲ
 τούτων μέλλοντος αὐτοῦ πολεμεῖν τοῖς Συρακου-
 σίοις, Ἰέρων ὁ βασιλεὺς παρασκευασάμενος δύναμιν
 ἄξιόλογον, ἱστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀκράγαντα. Γενο-
 μένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, πλεῖστοι τῶν παρὰ ταῖς ἀμέ-
 των Ἑλλήνων πρὸς Ἑλλήνας ἔπεσον. Τῇ μὲν συ-
 μάχῃ ἐπρωτέρησαν οἱ Συρακούσιοι· κατεκόπησαν
 δὲ τῶν μὲν Συρακουσίων εἰς διεχιλίους, τῶν δὲ ἄλ-
 λων ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους. Μετὰ δὲ ταῦτα Θρα-
 συδαῖος μὲν ταπεινωθεὶς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ
 φυγὼν εἰς Μεγαρεῖς τοὺς Ἰνσαίους καλουμένους,
 ἐκεῖ θανάτου καταγνοσθεὶς ἐτελεύτησεν· οἱ δ' Ἀκρα-
 γαντῖνοι κομισάμενοι τὴν δημοκρατίαν, διαπρεσβευ-
 σάμενοι πρὸς Ἰέρωνα, τῆς εἰρήνης ἔτιχον. Κατὰ δὲ
 τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαίοις πρὸς Οὐϊεντάνους ἐνστάντος
 πολέμου, μεγάλη μάχη συνέσθη περὶ τὴν ὀνομαζομέ-
 νην Κοιμέραν. Τῶν δὲ Ῥωμαίων ἡττηθέντων, συνέ-
 βη πολλοὺς αὐτῶν πεσεῖν, ὥς φασὶν τινες τῶν συγ-
 γραφέων, καὶ τοὺς Φαβίους τοὺς τριακοσίους, συγ-
 γενεῖς ἀλλήλων ὄντας καὶ διὰ τοῦτο μιᾷ περιειλημ-
 μένους προσηγορία. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ
 τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν.

(C. 54.) Olymp. LXXVII, 2. a. C. 469. Arch. Praxi ergo, Coss.
 A. Verginio Tricosto et C. Servilio Structo, Elei in unam migrant
 civitatem, quam Elidem nuncupant. Lacedaemonii, invidia ducti,
 Themistoclem apud Athenienses accusant, quod una cum Pausania
 regi se Persarum ad opprimendam Graeciam iunxerit. Absolutus
 Themistocles amore civium, pristinae virtutis memorum. Mox ab
 invidis tantae gloriae, usque, qui summam eius auctoritatem time-
 rent, (C. 55.) testarum suffragiis e civitate eiectus, Argos habita-

tum concessit. Tum vero Lacedaemonii iterata accusatione, ad commune Graecorum iudicium causam deferendam consent. Cui iudicio merito dissuasit Themistocles, (C. 56.) Argis ad Admetum, Molossorum regem, confugit. Ibi quum ab Lacedaemoniis exposceretur publice, rex supplicem non prodidit, monuitque, ut consuleret sibi quam celerissime. Itaque largo cum viatico dimissus, una cum duobus Liguriis mercatoribus in Asiam transiit. Hic ab Lysitheide, cum quo ei hospitium fuerat, clauculum adaperto curru ad Xerxem adductus, liberaliterque ab eo exceptus est.

54. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Πραξιέργον, Ρωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Ἀὔλον Οὐρουίνιον Τρίκοστον καὶ Γῶον Σερουίλιον Στρούκτον. Ἐπὶ δὲ τούτων Ἠλεῖοι μὲν, πλείους καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντες, εἰς μίαν συνωκίσθησαν τὴν ὀνομαζομένην Ἠλιν. Λακεδαιμόνιοι δέ, ὁρῶντες τὴν μὲν Σπάρτην διὰ τὴν Πανσανίου τοῦ στρατηγοῦ προδοσίαν ταπεινῶς πράττουσαν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους εὐδοκимоῦντας διὰ τὸ μηδένα παρ' αὐτοῖς πολίτην ἐπὶ προδοσίᾳ κατεγνωσθαι, ἔσπευδον τὰς Ἀθήνας ταῖς ὁμοίαις περιβαλεῖν διαβολαῖς. Διόπερ εὐδοκимоῦντος παρ' αὐτοῖς Θεμιστοκλέους, καὶ μεγάλην δόξαν ἔχοντος ἐπ' ἀρετῇ, κατηγόρησαν προδοσίαν αὐτοῦ, φάσκοντες φίλον γενέσθαι τοῦ Πανσανίου μέγιστον, καὶ μετὰ τούτου συντεθεῖσθαι κοινῇ προδοῦναι τὴν Ἑλλάδα τῷ Ξέρξῃ. Διέλεγοντο δὲ καὶ τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Θεμιστοκλέους, παροξύνοντες αὐτοὺς πρὸς τὴν κατηγορίαν· καὶ χορήματα ἔδωκαν, διδάσκοντες, ὅτι Πανσανίας μὲν, κρίνας προδιδόναι τοὺς Ἕλληνας, ἰδὼν τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν Θεμιστοκλεῖ, καὶ παρκαλεσε κοινωνεῖν τῆς προθέσεως· ὃ δὲ Θεμιστοκλῆς οὔτε προσεδέξατο τὴν ἔντευξιν, οὔτε διαβάλλειν ἔκρινε δεῖν ἄνδρα φίλον. Οὐ μὴν ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς, τότε μὲν ἀπέφυγε τὴν τῆς προ-

δοσίας κρίαιν. Αὐτὸ καὶ τὸ μὲν πρῶτον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μέγας ἦν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις· ἡγάπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις διαφερόντως οἱ πολλοί· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν φοβηθέντες αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν, οἱ δὲ φθονήσαντες τῇ δόξῃ, τῶν μὲν εὐεργεσιῶν ἐπελάθοντο, τὴν δ' ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὸ φρόνημα ταπεινοῦν ἔσπευδον.

55. Πρῶτον μὲν οὖν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως μετέστησαν, τοῦτον τὸν ὀνομαζόμενον ὠστρακισμόν ἐπαγαγόντες αὐτῷ, ὃς ἐνομοθετήθη μὲν ἐν ταῖς Ἀθῆναις μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν τυράννων τῶν περὶ Πεισίστρατον. Ὁ δὲ νόμος ἐγένετο τοιοῦτος· ἕκαστος τῶν πολιτῶν εἰς ὠστρακὸν ἔγραψε τοῦνομα τοῦ δοκοῦντος μάλιστα δύνασθαι καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν· ὃ δ' ἂν ὠστρακα πλείω γένηται, φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος ἐτέτακτο δεκαετὴ χρόνον. Νομοθετῆσαι δὲ ταῦτα δοκοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐχ ἵνα τὴν κακίαν κολάζωσιν, ἀλλ' ἵνα τὰ φρονήματα τῶν ὑπερέχόντων ταπεινότερα γένηται διὰ τὴν φυγὴν. Ὁ μὲν οὖν Θεμιστοκλῆς τὸν προειρημένον τρόπον ἐξοστρακισθεὶς, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος εἰς Ἀργος. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι περὶ τούτων, καὶ νομίσαντες παρὰ τῆς τύχης εἰληφέναι καιρὸν ἐπιθέσθαι τῷ Θεμιστοκλεῖ, πάλιν εἰς Ἀθήνας ἐξαπέστειλαν πρέσβεις, κατηγοροῦντας τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅτι τῷ Πανσανίᾳ κεκοινώνηκε τῆς προδοσίας· καὶ δεῖν ἔφασαν τῶν κοινῶν τῆς Ἑλλάδος ἀδικημάτων εἶναι τὴν κρίσιν οὐκ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ εἰώθει συνεδριῦν.

[ἐν τῇ Σπάρτῃ] καὶ ἐκείνον τὸν χρόνον. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὄρων τοὺς Λακεδαιμονίους σπεύδοντας διαβαλεῖν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ταπεινώσαι, τοὺς δ' Ἀθηναίους βουλομένους ἀπολογήσασθαι περὶ τῆς ἐπιφερομένης αἰτίας, ὑπέλαβεν ἑαυτὸν παρὰδοθῆσεσθαι τῷ κοινῷ συνεδρίῳ. Τοῦτο δ' ἦδε τὰς κρίσεις οὐ δικαίας, ἀλλὰ πρὸς χάριν ποιούμενον τοῖς Λακεδαιμονίοις, τεκμαιρόμενος ἔκ τε τῶν ἄλλων καὶ ὧν ἐποίησαντο τὴν κρίσιν περὶ τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Αἰγινητῶν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων. Οὕτω γὰρ οἱ κύριοι τῆς ψήφου φθονεῶς διετέθησαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὥς τε πλείους τριήρεις αὐτῶν παρεχόμενων ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχῆσαντες παρέσχοντο, οὐδὲν κρείττους αὐτοὺς ἐποίησαν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Διὰ ταῦτα δὴ συνέβη τὸν Θεμιστοκλέα τοῖς συνεδροῖς ἀπιστῆσαι. Καὶ γὰρ ἐκ τῆς προγεγενημένης ἀπολογίας ἐν ταῖς Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ἀφορμὰς εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν ὕστερον γενομένην κατηγορίαν. Ὁ γὰρ Θεμιστοκλῆς ἀπολογούμενος, ὡμολόγει μὲν τὸν Πανσανίαν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὰς ἀπεσταλκέναι, παρακαλοῦντα μετασχεῖν τῆς προδοσίας· καὶ τούτῳ μεγίστῳ χρησάμενος τεκμηρίῳ συνίστανεν, ὅτι οὐκ ἂν παρεκάλει Πανσανίας αὐτόν, εἰ μὴ πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἀντέλεγε.

56. Διὰ δὲ ταῦτα, καθάπερ προειρήκαμεν, ἔφην γενέσθαι ἄρχους πρὸς Ἀδμητον τὸν Μολοτιτῶν βασιλέα· καταφυγὼν δὲ πρὸς τὴν ἰστίαν, ἐκείτης ἐγένετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ μὲν πρῶτον τροσεδεξάτο αὐτόν.

τὸν φιλοφρόνως, καὶ παρεκάλει θαρσύνειν, καὶ τὸ σύν-
 ολον ἐπηγγέλλετο φροντισεῖν αὐτοῦ. τῆς ἀσφαλείας·
 ἐπεὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἐπιφανεσιτάτους Σπαρ-
 τιατῶν πρέσβεις ἀποστείλαντες πρὸς τὸν Ἀδμητον,
 ἐξήτουν αὐτὸν πρὸς τιμωρίαν, ἀποκαλοῦντες προδό-
 την καὶ λυμεῶνα τῆς ὅλης Ἑλλάδος, πρὸς δὲ τού-
 τοις, μὴ παραδιδόντος αὐτὸν, πολεμήσειν ἔφασκαν
 μετὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων, τὸ τηρικαῦθ' ὁ βασι-
 λεὺς φοβηθεὶς μὲν τὰς ἀπειλάς, ἑλεῶν δὲ τὸν ἰκέ-
 την, καὶ τὴν ἐκ τῆς παραδόσεως αἰσχύνην ἐκκλίνων,
 ἔπειθε τὸν Θεμιστοκλέα τὴν ταχίστην ἀπιέναι λά-
 θρα τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ χρυσοῦ πλῆθος ἐδώ-
 κησατο αὐτῷ, ἐφόδιον τῆς φυγῆς. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς
 πάντοθεν ἐλαυνόμενος, καὶ τὸ χρυσοῖον δεξιόμενος,
 ἔφυγε νυκτὸς ἐκ τῆς τῶν Μολοτιῶν χώρας, συμπράτ-
 τοντος αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς φυγὴν τοῦ βασιλέως·
 εὐρὼν δὲ δύο νεανίσκους Λίγυας τὸ γένος, ἐμπορι-
 καῖς δὲ ἐργασίαις χρωμένους, καὶ διὰ τοῦτο τῶν
 ὁδῶν ἐμπείρως ἔχοντας, μετὰ τούτων ἔφυγε. Χρώ-
 μενος δὲ νυκτεριναῖς ὁδοιπορίαις ἔλαθε τοὺς Λακε-
 δαιμονίους, καὶ διὰ τῆς τῶν νεανίσκων εὐνοίας τε
 καὶ κακοπαθείας κατήντησεν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐνταῦθα
 δ' ἔχων ἰδιόξενον, ὄνομα μὲν Λυσιθείδην, δόξῃ δὲ
 καὶ πλούτῳ θαυμαζόμενον, πρὸς τοῦτον κατέφυγεν.
 Ὁ δὲ Λυσιθείδης ἐτύγχανε φίλος ὢν Ξέρξου τοῦ βα-
 σιλέως, καὶ κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ξέρξου τὴν δύ-
 ναμιν τῶν Περσῶν ἅπασαν ἐστιακῶς. Διόπερ συν-
 ῆθειαν μὲν ἔχων πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ Θεμιστο-
 κλέα διὰ τὸν ἔλεον σῶσαι βουλευόμενος, ἐπηγγέιλαιτο

αὐτῷ πάντα συμπράξιν. Ἀξιούντος δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους ἀγαγεῖν αὐτὸν πρὸς τὸν Ξέρξην, τὸ μὲν πρῶτον ἀντίειπεν, ἀποφαινόμενος ὅτι κολασθήσεται διὰ τὰς κατὰ τῶν Περσῶν αὐτῷ γεγενημένας πράξεις· μετὰ δὲ ταῦτα μαθὼν τὸ συμφέρον, ὑπήκουσε, καὶ παραδόξως καὶ ἀσφαλῶς αὐτὸν διέσωσεν εἰς τὴν Περσίδα. Ἔθους γὰρ ὄντος παρὰ τοῖς Πέρσαις τὸν ἄγοντα παλλακὴν τῷ βασιλεῖ, κομίζειν ταύτην ἐπὶ ἀπήνης κεκρυμμένην, καὶ τῶν ἀπαντῶντων μηδὲν πολυπραγμονεῖν, μηδὲ κατ' ὄψιν ἀπαντῆσαι τῇ ἀγομῇ, ἀφορμῇ ταύτῃ συνέβη χρήσασθαι πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τὸν Λυσιθίδην. Παρασκευασάμενος γὰρ τὴν ἀπήνην πολυτελέσι παραπειάσμασι κεκοσμημένην, εἰς ταύτην ἐνέθηκε τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ μετὰ πάσης ἀσφαλείας διασώσας, ἐνέτευχε τῷ βασιλεῖ, καὶ πεφυλαγμένως ὁμιλήσας, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πίστει μηδὲν ἀδίκησεν τὸν ἄνδρα. Εἰσαγαγὼν δὲ αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, κᾷκύνου δόντος τῷ Θεμιστοκλεῖ λόγον, καὶ μαθόντος ὥς οὐδὲν ἡδίκησεν, ἀπελύθη τῆς τιμωρίας.

(C. 57.) At Mandane, Darii filia et Xerxis germana, indignissime eadem filiorum ferens, supplicium voluit de Themistocle sumi. Qui absolutus a Persarum optimatibus liberalitate regis et coniuge beatur, et multis muneribus ornatur, in his Megnesia, unde panem, Myunte, unde obsonia, et Lampasce, unde vinum auferet.

57. Δύξας δὲ παραδόξως ὑπ' ἐχθροῦ διασεσῶσθαι, πάλιν εἰς μείζονας κινδύνους ἐνέπεσε διὰ τὴν αὐτίας αἰτίας. Μανδάνη Δαρείου μὲν ἦν θυγάτηρ τοῦ φονεύσαντος τοὺς μίγους, ἀδελφὴ δὲ γνησίᾳ τοῦ Ξέρξου, μεγίστης δ' ἀποδοχῆς τυγχάνουσα παρὰ

τοῖς Πέρσῃσι. Αὕτη τῶν υἱῶν ἐστρημένη, καθ' ὃν καιρὸν Θεμιστοκλῆς περὶ Σαλαμῖνα κατεναυμάχησε τὸν στόλον τῶν Περσῶν, χαλεπῶς ἔφερε τὴν ἀναιρέσιν τῶν τέκνων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἤλεϊτο παρὰ τοῖς πλήθεσιν. Αὕτη πυθομένη τὴν παρουσίαν τοῦ Θεμιστοκλέους, ἦλθεν εἰς τὰ βασιλεια, πενθίμην ἐσθῆτα λαβοῦσα, καὶ μετὰ δακρύων ἔκτετε τὸν ἀδελφὸν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν τῷ Θεμιστοκλεῖ. Ὡς δ' οὐ προσείχεν αὐτῇ, περιήει τοὺς ἀρίστους τῶν Περσῶν ἀξιοῦσα, καὶ καθόλου τὰ πλήθη παροξύνουσα πρὸς τὴν τοῦ Θεμιστοκλέους τιμωρίαν. Τοῦ δ' ὄχλου συνδραμόντος ἐπὶ τὰ βασιλεια, καὶ μετὰ κραυγῆς ἐξαιτοῦντος ἐπὶ τιμωρίαν τῶν Θεμιστοκλέα, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπεκρίνατο δικαστήριον καταστήσειν ἐκ τῶν ἀρίστων Περσῶν, καὶ τὸ κρίθην τεύξεσθαι συντελείας. Πάντων δὲ συνευδοκησάντων, καὶ δοθέντος ἱκανοῦ χρόνου εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς κρίσεως, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς μαθὼν τὴν Περσίδα διάλεκτον, καὶ ταύτη χρησάμενος κατὰ τὴν ἀπολογίαν, ἀπελύθη τῶν ἐγκλημάτων. Ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμενος ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶνδρός, μεγάλας αὐτὸν δωρεαῖς ἐτίμησε. Γυναῖκα γάρ αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν ἔξευξε Περσίδα, εὐγενεῖα τε καὶ κάλλει διαφερόουσαν, ἔτι δὲ καὶ ἀρετὴν ἐπαινουμένην· οἰκεῖται τε πλῆθος πρὸς διακονίαν, καὶ παντοδαπῶν ἐκπαμάτων· καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν ἀρμόζουσαν. Ἐδοξήσατο δ' αὐτῷ καὶ πόλεις τρεῖς πρὸς διατροφήν καὶ ἀπόλαυσιν εὐθέτους· Μαγνησίαν μὲν τὴν ἐπὶ τῷ

Μαϊάνδροι, πλεῖστον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεων ἔχουσιν σῖτον, εἰς ἄγρους· Μιούντια δὲ εἰς ὄψαν, ἔχουσιν θάλατταν ἐϋχθυν· Ἀήμψακον δέ, ἀμπελόφυτον ἔχουσιν χώραν πολλήν, εἰς οἶνον.

(C. 58.) Ita tuto inter hostes et iucunde degit, et Magnesiae vitam sic finit, ut et a barbaris magnos honores consequeretur, et ipse in vilae exitu pietatis in patriam illustre ederet documentum.

58. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν ἀπολυθεὶς τοῦ παρ' Ἑλλήνων φόβου, καὶ παραδόξως ὑπὸ μὲν τῶν τὰ μέγιστα εὐεργετηθέντων φυγαδευθεὶς, ὑπὸ δὲ τῶν τὰ δεινότατα παθόντων εὐεργετηθεὶς, ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατεβίωσε, πάντων πρὸς ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν εὐπορούμενος· καὶ τελευτήσας ἐν τῇ Μηνησίᾳ, ταφῆς ἔτυχεν ἀξιολόγου, καὶ μνημείου τοῦ ἐτι νῦν διαμένοντος. Ἕνιοι δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τὸν Ξέρξην, ἐπιθυμήσαντα πάλιν στρατεῦειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, παρακαλεῖν τὸν Θεμιστοκλέα στρατηγεῖν ἐπὶ τοῦ πολέμου. Τὸν δὲ συγχωρήσαντα περὶ τούτων, πίστει λαβεῖν ἐνόηκους, μὴ στρατεύσειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἄνευ Θεμιστοκλέους. Σφραγισθέντος δὲ ταύρου, καὶ τῶν ὄρκων γενομένων, τὸν Θεμιστοκλέα κύλικα τοῦ αἵματος πληρώσαντα ἐκπιεῖν, καὶ παραχοῆμα τελευτήσαι. Καὶ τὸν μὲν Ξέρξην ἀποσιῆναι τῆς ἐπιβολῆς ταύτης, τὸν δὲ Θεμιστοκλέα διὰ τῆς ἰδίας τελευτῆς ἀπολογίαν ἀπολιπεῖν καλλίστην, ὅτι καλῶς ἐπολιτεύθη τὰ πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἡμεῖς δὲ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν τελευτὴν ἀνδρὸς μεγίστου τῶν Ἑλλήνων, περὶ οὗ πολλοὶ διαμυφισθητοῦσι, πότερον οὗτος ἀδικήσας τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἢ ἐφυγεν εἰς Πέρσας, ἢ τούναντίον ἢ τὸ

πόλιν καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες εὐεργετηθέντες με-
γάλα, τῆς μὲν χάριτος ἐπελάθοτο, τὸν δ' εὐεργετήν
ἤγαγον αὐτὸν ἀδίκως εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους.
Εἰ δέ τις χωρὶς φθόρου τὴν τε φύσιν τῶνδ' ἀνδρῶν καὶ
τὰς πράξεις ἐξετάζει μετὰ ἀκριβείας, εὐρήσει πάν-
των, ὧν μνημονεύομεν, ἀμφοτέροις τοῖς εἰρημέτοις
τεπρωτευνότα. Διὸ καὶ θαυμάσειεν ἂν τις ἐκόντως,
ἐκαστηρῆσαι αὐτὰς αὐτοὺς ἀνδρῶν τοιοῦτου τὴν φύσιν
ἡθέλησαν.

(C. 59.) Adiciit scriptor elogium Themistoclis, urbisque Bu-
xenti, tunc in Italia a Micytho conditae, mentionem.

59. Τίς γάρ ἕτερος τῆς Σπάρτης πλέον ἰσχυροῦ-
σης, καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος Εὐρου-
βιάδου τοῦ Σπαρτιάτου, ταῖς ἰδίαις πράξεσιν ἀφεί-
λετο τῆς Σπάρτης ταύτην τὴν δόξαν; Τίνα δ' ἄλλον
ἱστορήκαμεν μετὰ πράξει ποιήσαντα διεπνεγκεῖν αὐτὸν
μὲν τῶν ἡγεμόνων, τὴν δὲ πόλιν τῶν Ἑλληνίδων
πόλεων, τοὺς δ' Ἕλληνας τῶν βαρβάρων; Ἐπὶ τίνας
δὲ στρατηγοῦντος ἐλάττονας ἀφορμὰς ἢ μείζονας
κινδύνους συνέβη γενέσθαι; Τίς δὲ πρὸς ἅπασαν
τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύναμιν ἀναστάτην τῇ πόλει παρα-
ταχθεὶς ἐνίκησε; Τίς δὲ τοῖς ἔργοις ἐν εἰρήνῃ τὴν
πατρίδα δυνατὴν κατεσκέυασε τοιοῦτοις; Τίς δὲ
πολέμου μεγίστου κατασχόντος αὐτὴν διέσωσε;
μὴ δ' ἐπινοίᾳ τῇ περὶ τοῦ ξυγκρατοῦς γενομένη τὴν
περὶ τῶν πολεμίων δύναμιν ἐξ ἡμίσεως μέρους
ἐταπείνωσεν, ὥς εὐχέλωτον γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι;
Διόπερ ὅταν τὸ μέγεθος τῶν ἔργων αὐτοῦ θεωρή-
σωμεν, καὶ σκοποῦντες τὰ κατὰ μέρος, εὐρωμεν

ἐκείνον μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἡτιμωμένον, τὴν δὲ πόλιν διὰ τὰς ἐκείνου πράξεις ἐπαιρομένην, εἰκότως τὴν δοκοῦσαν εἶναι τῶν ἀπασῶν πόλεων σοφωτάτην καὶ ἐπιεικεστάτην, χαλεπωτάτην πρὸς ἐκείνον εὐρίσκομεν γεγεννημένην. Περὶ μὲν οὖν τῆς Θεμιστοκλέους ἀρετῆς εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν παρεκβάντες, ἀλλ' οὐκ ἄξιον ἐκρίναμεν τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ παραλείπειν ἀνεπισημαντον. Ἀμα δὲ τοῖσι πρᾶττομένοις, κατὰ τὴν Ἰταλίαν Μίκυθος μὲν ὁ τὴν δυναστείαν ἔχων Ῥηγίου καὶ Ζάγκλης, πόλιν ἔκτισε Πυξοῦντα.

(C. 60.) Olymp. LXXVII, 3. a. C. 468. Arch. Demotione Coss. P. Valerio Publicola et C. Nautio Rufo, Athenienses Cimor nem cum exercitu in Asiam mittunt ad recuperandas sociorum urbes, Persarum praesidiis occupatas. Is, multis in Caria et Lycia urbibus expugnatis, et classem Persarum, imperatore Tithrausta forlitter pugnantem, fundit, (C. 61.) et terrestres copias, strategem male usus, caedit, alterumque barbarorum ducem, Pheredatem, trucidat.

60. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοτίωνος Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Ποπλικόλαν καὶ Γαῖον Ναύτιον Ροῦφον. Ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παραδόντες, ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὴν παραλίον τῆς Ἀσίας, βοηθήσοντα μὲν ταῖς συμμαχοῦσαις πόλεσιν, ἐλευθερώσοντα δὲ τὰς ταῖς Περσικαῖς φρουραῖς ἔτι κατεχομένας. Οὗτος δὲ παραλαβὼν τὸν στόλον ἐν Βυζαντίῳ, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Πιόνα, ταύτην μὲν Περσῶν κατεχόντων ἐχειρώσατο, Σκύρον δὲ Πελασγῶν ἐνοικούντων καὶ Δολόπων, ἐξεπολιόρκησε· καὶ κτίστην Ἀθηναῖον

καταστήσας, κατεκληρούχησε τὴν χώραν. Μετὰ δὲ ταῦτα μειζόνων πράξεων ἄρξασθαι διανοούμενος, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ προσλαβόμενος πλείους τριήρεις, καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν ἀξιόλογον παρασκευασάμενος, τότε μὲν ἐξέπλευσεν ἔχων τριήρεις διακοσίας· ὕστερον δὲ μεταπεμφόμενος παρὰ τῶν Ἰωνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντιον τὰς ἄλλας, ἡπάσας εἶχε τριακοσίας. Πλεύσας οὖν μετὰ παντός τοῦ στόλου πρὸς τὴν Καρίαν, τῶν παραθαλασσιῶν πόλεων ὅσαι μὲν ἦσαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπωκισμέναι, ταύτας παραχορῆμα συνέπεισεν ἀποστῆναι τῶν Περσῶν· ὅσαι δ' ὑπῆρχον δίγλωττοι, καὶ φρουράς ἔχουσαι Περσικὰς, βίᾳ προσάγων ἐπολιόρκει. Προσάγαγόμενος δὲ τὴς κατὰ τὴν Καρίαν πόλεις, ὁμοίως καὶ τὰς ἐν τῇ Λυκίᾳ πάσας προσελάβετο. Παρὰ δὲ τῶν αἰεὶ προστιθεμένων συμμάχων προσλαβόμενος ναῦς, ἐπὶ πλείον ηὔξησε τὸν στόλον. Οἱ δὲ Πέρσαι τὸ μὲν πεζικὸν στράτευμα δι' ἑαυτῶν κατεσκευάσαν, τὸ δὲ ναυτικὸν ἤθροισαν ἐκ τε Φοινίκης καὶ Κιλικίας. Ἐστρατήγει δὲ τῶν Περσικῶν δυνάμειον Τιθραύστης, υἱὸς ὦν Ξέρξου νόθος. Κίμων δὲ πυρθαγόμενος τὸν στόλον τῶν Περσῶν διατρίβειν περὶ τὴν Κύπρον, πλεύσας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐνανμάχησε διακοσίαις καὶ πεντήκοντα ναυσὶ πρὸς τριακοσίας καὶ τετραράκοντα. Γετομένου δ' ἀγῶνος, ἰσχυροῦ, καὶ τῶν στόλων ἀμφοτέρωτ' λαμπρῶς ἀγωνιζομένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πολλὰς μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς διέφθειραν, πλείους δὲ τῶν ἑκατὸν σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἶλον. Τῶν

δὲ λοιπῶν νεῶν καταφυγουσῶν εἰς τὴν Κύπρον, αἱ μὲν ἐν αὐταῖς ἀνδρες εἰς τὴν γῆν ἀνεχώρησαν· αἱ δὲ ναῦς, κεκαὶ τῶν βοηθούντων οὐσαι, τοῖς πολεμίοις ἐγενήθησαν ὑποχείριοι.

61. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Κίμων οὐκ ἄρκεσθεις τηλικαύτῃ νίκῃ, παραχρῆμα παντὶ τῷ στόλῳ προσκατῆρεν ἐπὶ τὸ περὶ τὸν τῶν Περσῶν στρατόπεδον, οὕτως τῆς περιβολῆς παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμόν. Βουλόμενος δὲ καταστρατηγῆσαι τοὺς βαρβάρους, ἀνεδίβασεν εἰς τὰς αἰχμαλωτίδας ταῖς τῶν ἰδίων τοὺς ἀρίστους, δούς τιάρας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν περιθεῖς Περσικὴν. Οἱ δὲ βαρβαροὶ προσπλέοντες ἄρτι τοῦ στόλου, ταῖς Περσικαῖς ναυσὶ καὶ παρασκευαῖς ψευσθέντες, ὑπέλαβον τὰς ἰδίας τριήρεις εἶναι. Διόπερ οὗτοι μὲν προσεδέξαντο τοὺς Ἀθηναίους ὡς φίλους ὄντας· ὁ δὲ Κίμων, ἥδη νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀποβιβάσας τοὺς στρατιώτας, καὶ προσδεχθεὶς ὡς φίλος ὑπ' αὐτῶν, εἰσέπεισεν εἰς τὴν στρατοπεδείαν τῶν βαρβάρων. Ταραχῆς δὲ μεγάλης γενομένης παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ μὲν περὶ τὸν Κίμωνα πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας ἔκτειναν· καὶ τὸν μὲν στρατηγὸν τῶν βαρβάρων τὸν ἕτερον Φερεδάτην, ἀδελφιδοῦν τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ σκηνῇ καταλαβόντες ἐφόνευσαν, τῶν δ' ἄλλων οὓς μὲν ἔκτεινον, οὓς δὲ κατετραυμάτιζον, πάντας δὲ διὰ τὸ παράδοξον τῆς ἐπιθέσεως φεύγειν ἠνάγκασαν. Καθόλου δ' ἐκπληξίς ἅμα καὶ ἄγνοια τοιαύτη κατεῖχε τοὺς Πέρσας, ὥςθ' οἱ πλείους τοὺς ἐπιτιθεμένους αὐτοῖς, οἵτινες ἦσαν, οὐκ ἐγίνωσκον. Τοὺς μὲν γὰρ Ἕλλη-

νας οὐχ ὑπελάμβανον ἔχειν πρὸς αὐτοὺς μετὰ δυνά-
μεως, τὸ σύνολον μὴ ἔχειν αὐτοὺς περὶ στρατιὰν
πειπαισμένοι· τοὺς δὲ Πισίδας, ὄντας ὁμοφύλους καὶ τὰ
πρὸς αὐτοὺς ἀλλοτριῶς ἔχοντας, ὑπελάμβανον ἔχειν
μετὰ δυνάμεως. Διὸ καὶ νομίσαντες ἀπὸ τῆς
ἡπείρου τὴν ἐπιφορὰν εἶναι τῶν πολεμίων, πρὸς τὰς
ναῦς ὡς πρὸς φιλίας ἔφευγον. Τῆς δὲ νυκτὸς οὐσης
ἀσελήνου καὶ σκοτεινῆς, συνέβαινε τὴν ἄγροισαν πολὺ
μᾶλλον αὐξεσθαι, καὶ μηδένα τᾶλῃθές δύνασθαι
ἰδεῖν. Διὸ καὶ πολλοῦ φόβου γενομένου διὰ τὴν
ἀταξίαν τῶν βαρβάρων, ὁ μὲν Κίμων προειρηκώς
τοῖς στρατιώταις πρὸς τὸν ἀρθητόμενον πυρσὸν
συντρέχειν, ἦρε πρὸς ταῖς ναυαὶ σύσσημον, εὐλαβού-
μενος, μὴ διεσπαρμένων τῶν στρατιωτῶν καὶ πρὸς
ἄρπαγὴν ὀρμησάντων, γένηται τι παράλογον. Πάν-
των δὲ πρὸς τὸν πυρσὸν ἀθροισθέντων, καὶ πανσα-
μένων τῆς ἄρπαγῆς, τότε μὲν εἰς τὰς ναῦς ἀπεχώρη-
σαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τρόπαιον στήσαντες, ἀπέπλευ-
σαν εἰς τὴν Κύπρον, νενικηκότες δύο καλλίστας
νίκας, τὴν μὲν κατὰ γῆν, τὴν δὲ κατὰ θάλατταν.
Οὐδέποτε γὰρ μνημονεύονται τοιαῦται καὶ τηλι-
καῦται πράξεις γενέσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ
ναυτικῶ καὶ πεζικῶ στρατοπέδῳ.

(C. 62.) Hac tam splendida victoria Cimoni magna cum gloria
insignem praedam conciliavit. Persae, potentiae Atheniensium
timentes, triremes plures construxerunt. Athenienses, quorum resp.
ab hoc tempore ingentibus opibus crevit, decimam e spoliis Apol-
lini cum epigraphe dicant.

62. Κίμων δὲ διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας καὶ
ἀρετῆς μεγάλα κατορθωκώς, περιβόητον ἔσχε τὴν
δόξαν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ

τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν. Αἰχμαλώτους γὰρ εἰλήφει
 τριήρεις τριακοσίας καὶ τετταράκοντα ναῦς, ἄνδρας
 δὲ ὑπὲρ τοὺς δις μυρίους, χρημάτων δὲ πλήθος ἄξιό-
 λογον. Οἱ δὲ Πέρσαι τοιοῦτοις ἐλατιώμασι περι-
 πεπτοκότες ἄλλας τριήρεις πλείους κατεσκεύασαν,
 φοβούμενοι τὴν τῶν Ἀθηναίων αὔξησιν. Ἀπὸ γὰρ
 τούτων τῶν χρόνων ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων πολλὴν
 ἐπίδοσιν ἐλάμβανε, χρημάτων τε πλήθει κατασκευ-
 ασθεῖσα, καὶ δόξης μεγάλης ἐν ἀνδρία καὶ στρατηγίᾳ
 τυχοῦσα. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δεκάτην
 ἐξελόμενος ἐκ τῶν λαφύρων, ἀνέθηκε τῷ Θεῷ, καὶ
 τὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τὸ κατασκευασθὲν ἀνάθημα
 ἐπέγραψε τήνδε,

Ἐξ οὗ γ' Εὐρώπην Ἀσίας δίχα πόντος ἔνειμε,
 Καὶ πολέας θνητῶν θοῦρος Ἀρης ἐπέχει,
 Οὐδὲν πω τοιοῦτον ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
 Ἔργον ἐν ἡπείρῳ καὶ κατὰ πόντον ἅμα.
 Οἶδε γὰρ ἐν Κύπρῳ Μήδους πολλοὺς ὀλέσαντες,
 Φοινίκων ἑκατὸν ναῦς ἔλον ἐν πελάγει
 Ἀνδρῶν πληθούσας, μέγα δ' ἔστινεν Ἀσίᾳ ὑπ'
 αὐτῶν

Πληγεῖς ἀμφοτέραις χερσὶ, κράτει πολέμου.

(C. 63.) Olymp. LXXVII, 4. a. C. 467. Phaeone Arch. L. Fario Medullino et M. Manlio Vulstone Coss., ingens Spartae exortus terrae motus veteres hostes, Helotas et Messenios, adversus paucos superstites in arma proripuit. Quos ut in potestatem redigeret, Archidamus rex collectis, quicumque erant Laconum ex ista calamitate servati, dux contra illos exstitit.

63. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν
 ἐνιαυτόν. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίωνος, ἐν
 Ἑρώμῃ τὴν ὑπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Λεύκιος Φρού-

ριος Μεδιολανός καὶ Μάρκος Μάνλιος Ουάτων.
 Ἐπὶ δὲ τούτων μεγάλη τις καὶ παράδοξος ἐγένετο
 συμφορὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ἐν γὰρ τῇ Σπάρτῃ
 γενομένων σεισμῶν μεγάλων, συνέβη πεσεῖν τὰς
 οἰκίας ἐκ θεμελίων, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων πλείους
 τῶν διεμυρίων φθαρῆναι. Ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον
 συνεχῶς τῆς πόλεως καταφερομένης, καὶ τῶν οἰκῶν
 πιπτουσῶν, πολλὰ σώματα τοῖς πτόμασι τῶν τοίχων
 ἀπολαμβάνόμενα διεφθάρη· οὐκ ὀλίγον δὲ τῶν
 κατὰ τὰς οἰκίας χρημάτων ὁ σεισμός ἐλυμήνατο.
 Καὶ τοῦτο μὲν τὸ κακόν, ὥσπερ δαιμονίου τινὸς
 νεμεσήσαντος αὐτοῖς, ἔπαθον· ἄλλους δὲ κινδύνους
 ὑπὲρ ἀνθρώπων αὐτοῖς συνέβη γενέσθαι, δι' αἰτίας
 τοιαύτας. Εἰλωτες καὶ Μισσηῖοι πρὸς Λακεδαί-
 μονίους ἀλλοτριῶς ἔχοντες, τὸ μὲν προῖτον ἡσυχίαν
 ἔχον, φοβούμενοι τὴν τῆς Σπάρτης ὑπεροχὴν τε καὶ
 δύναμιν· ἐπεὶ δὲ διὰ τὸν σεισμόν ἐώρων τοὺς πλείους
 αὐτῶν ἀπολωλότας, κατεφρόνησαν τῶν ἀπολελειμμέ-
 νων, ὀλίγων ὄντων. Διόπερ πρὸς ἀλλήλους συνθέ-
 μενοι, κοινῇ τὸν πόλεμον ἐξηνέγκαντο πρὸς τοὺς
 Λακεδαιμονίους. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμο-
 νίων Ἀρχίδαμος διὰ τῆς ἰδίας προνοίας καὶ κατὰ τὸν
 σεισμόν ἔσωξε τοὺς πολίτας, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον
 γενναίως τοῖς ἐπιτιθεμένοις ἀντετάξατο. Τῆς μὲν
 γὰρ πόλεως συνεχομένης ὑπὸ τῆς τοῦ σειμοῦ δεινό-
 τητος, πρῶτος Σπαρτιατῶν ἐκ τῆς πόλεως, ἀρπιάσας
 τὴν πανοπλίαν, ἐπὶ τὴν χώραν ἐξεπήδησε, καὶ τοῖς
 ἄλλοις πολίταις τὸ αὐτὸ πράττειν παρήγγειλεν.
 Ἐπακουσάντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, τοῦτον τὸν

τρόπον οἱ περιλειφθέντες ἐσώθησαν, οὓς συντάξας
ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος, παρεσκευάζετο πολεμεῖν τοῖς
ἁφροσθηκόσιν.

(C. 64.) Quod ab incepto deterruit hostes, Ithomen in Messenia obsidentes: unde per novem annos assiduis Laconiam incursionibus infestarunt. Lacedaemonii primo socios advocarunt Athenienses; mox, suspitione percussi, dimiserunt. Quae causa fuit gravissimarum inimicitiarum, universas postea civitates ad extrema pericula rapientium.

64. Οἱ δὲ Μεσσηνιοὶ μετὰ τῶν Εἰλώτων συνταθέντες, τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ὑπολαμβάνοντες αὐτὴν αἰρῆσιν διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν βοηθησόντων· ὥς δ' ἤκουσαν τοὺς ὑπολειμμένους, μετὰ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως συντεταγμένους, ἐτοιμοὺς εἶναι πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνα, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστησαν· καταλαμβάνοντες δὲ τῆς Μεσσηνίας χωρίον ὀχυρόν, ἐκ τούτου τὴν ὁρμὴν ποιοῦμενοι, κατέσχεον τὴν Λακωνικὴν. Οἱ δὲ Σπαρτιάται καταφυγόντες ἐπὶ τὴν παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, προσελάβοντο παρ' αὐτῶν δύναμιν· οὐδὲν δ' ἦτιον καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀθροίσαντες δυνάμεις, ἀξιόμαχοι τοῖς πολεμίοις ἐγενήθησαν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολὺ προεῖχον τῶν πολεμίων, ὕστερον δὲ ὑποφίας γενόμενης ὥς τῶν Ἀθηναίων μελλόντων ἀποκλίνειν πρὸς τοὺς Μεσσηνίους, ἀπέλυσαν αὐτῶν τὴν συμμαχίαν, φήσαντες ἱκανοὺς ἔχειν πρὸς τὸν ἐφεισώτα κίνδυνον τοὺς ἄλλους συμμάχους. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι δόξαντες ἑαυτοὺς ἡμιμάσθαι, οὗτοι μὲν ἀπηλλάγησαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἑλλοτρίως ἔχοντες τὰ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, αἰεὶ μᾶλλον τὴν ἔχθραν ἐπέσσεινον. Διό

καὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν ἐξέλαβον τῆς ἀλλοτριότητος ὕστερον δὲ αἱ πόλεις διηνέχθησαν, καὶ μεγάλους ἐπανερόμεναι πολέμους, ἔπλησαν ὅλῃσαν τὴν Ἑλλάδα μεγάλων ἀτυχημάτων. Ἀλλὰ γὰρ περὶ τούτων τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. Τότε δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατηγήσαντες ἐπὶ τὴν Ἰθάμην μετὰ τῶν συμμάχων, ἐπολιόρκουν αὐτήν. Οἱ δ' Εἰλωτες πανδημεὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφελστώτες, συνεμάχουν τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ ποτὲ μὲν ἐνίκον, ποτὲ δὲ ἡττῶντο. Ἐπὶ δὲ ἔτη δέκα τοῦ πολέμου μὴ δυναμένου διακριθῆναι, διετίλουν τοῦτον τὸν χρόνον ἀλλήλους κακοποιοῦντες.

§. 65.) Olymp. LXXVIII, i. a. C. 466. Arch. Theagenide, Coss. L. Aemilio Mamercio et L. Vopisco Iulio, Argivi Mycenaeis, quos immorigeros sibi suspectosque habuissent, bellum intulere, eosque, Lacedaemoniorum auxilio destitutos, ipsi victores in servitute redegerunt, et urbem olim florentissimam destruxerunt.

65. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦν ἀρχὼν Θεαγνίδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι καθεισθηκέσαν Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος καὶ Λεύκιος Στούδιος Ἰούλιος. Ὀλυμπιάς δ' ἦρχθη ἐβδομηκοστὴ καὶ ὀγδόη, καὶ ἦ ἐνὶ ἐκείνῳ στάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης. Ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργείοις καὶ Μυκηναίοις ἐνέστη πόλεμος διὰ τοιαύτας αἰτίας. Μυκηναῖοι, διὰ τὸ παλαιὸν ζῆλον τῆς ἰδίας πατρίδος, οὐχ ὑπήκουον τοῖς Ἀργείοις. ὥς περ αἱ λοιπαὶ πόλεις αἱ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν, ἀλλὰ καὶ ἰδίαν ταυτόμενοι, τοῖς Ἀργείοις οὐ προσέειπον. Ἡμφισβήτησαν δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἥρας καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν Νιμαιῶν ἤξιον ἑαυτοὺς διοικῖν. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι τῶν Ἀργείων

ψηφισαμένων μὴ συμμαχεῖν εἰς Θέρμοπύλας τοῖς Λακεδαιμονίοις, εἰ μὴ μέρος τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς παραδῶσι, μόνοι τῶν τὴν Ἀργεῖαν κατοικοῦντων συνεμάχησαν οἱ Μυκηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις. Τὸ δὲ σύνολον ὑπώπιευσον αὐτοὺς, μὴ ποτε ὑχύναντες ἐπὶ πλεόν, τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητήσωσι τοῖς Ἀργείοις, διὰ τὸ παλαιὸν φρόνημα τῆς πόλεως. Αὐτὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ἀλλοτρίως διακείμενοι, πάλαι μὲν ἔσπευδον ἄραι τὴν πόλιν, τότε δὲ καθὼν εὐθετον ἔχειν ἐνδομίζον, ὀρῶντες τοὺς Λακεδαιμονίους τεταπεινωμένους, καὶ μὴ δυναμένους τοῖς Μυκηναίοις βοηθεῖν. Ἀθροίσαντες οὖν ἀξιόλογον δύναμιν ἐκ τῶν Ἀργεῶν καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς. Νικήσαντες δὲ μάχῃ τοὺς Μυκηναίους, καὶ συγκλείσαντες ἐντὸς τειχῶν, ἐπολιορκουν τὴν πόλιν. Οἱ δὲ Μυκηναῖοι χρόνον μὲν τινα τοὺς πολιορκοῦντας εὐτόνως ἡμύνοντο· μετὰ δὲ ταῦτα λειπόμενοι τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων μὴ δυναμένων βοηθῆσαι, διὰ τοὺς ἰδίους πολέμους, καὶ τὴν ἐκ τῶν σεισμῶν γενομένην αὐτοῖς συμφορὰν, ἄλλων δ' οὐκ ὄντων συμμαχῶν, ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρῶντων κατὰ κράτος ἤλωσαν. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι τοὺς Μυκηναίου ἀνδραποδισίμενοι, καὶ δεκάτην ἐξ αὐτῶν τῷ θεῷ καθιέρωσαν, τὰς Μυκήνας κατέσκαψαν. Ἰύτη μὲν οὖν ἡ πόλις εὐδαίμων ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις γενομένη, καὶ μεγάλους ἄνδρας ἔχουσα, καὶ πράξεις ἀξιολόγους ἐπιτελεσμένη, τοιαύτην ἔσχατὴν καταστροφὴν, καὶ διέμειναν ἀοίκητος μέχριστ' ἂν καθ'

ἡμᾶς χρόνον. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦ-
τον τὸν ἐνιαυτόν.

(C. 66.) Olymp. LXXVIII. 2. a. C. 465. Arch. Lysistrato, Coss. L. Pinario Mamercino et L. Furio Fusio, Hiero Anaxilai filios ad rationes a Micyltho, ipsorum tutore, exigendas impellit. Qui quum summam omnibus fidem et iustitiam approbasset, invitis reddit regnum paternum, profectusque in Graeciam, Tegene in Arcadia vitam cum laude traduxit. Moritur Hiero, imperio per annos 11 gesto: sequitur Thrasybulus frater, qui annum unum Syracusios rexit.

66. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησι Λυσιστράτου Ῥω-
μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Πινάριον Μυ-
μερίτινον καὶ Πούπλιον Φούριον Φίφωνα. Ἐπὶ
δὲ τούτων Ἰέρων ὁ τῶν Συρακουσίων βασιλεὺς τοὺς
Ἀναξίλα παῖδας, τοῦ γενομένου τυράννου Ζάγκλης,
εἰς Συρακούσας μεταπεμφάμενος μεγάλαις δωρεαῖς,
ἀνεμίμνησκε τῆς Γέλωνος γενομένης πρὸς τὸν πατέρα
αὐτῶν εὐεργεσίας, καὶ συνεβούλευεν αὐτοῖς, ἥδη τὴν
ἡλικίαν ἡνδρωμένοις, ἀπαιτῆσαι λόγον παρὰ Μίκυ-
θου τοῦ ἐπιτροπεύοντος, καὶ τὴν δυναστείαν αὐτοὺς
παραλαβεῖν. Τούτων δ' ἐπαρελθόντων εἰς τὸ Ῥή-
γιον, καὶ τὸν ἐπίτροπον λόγον ἀπαιτούντων τῶν
διωκημένων, ὁ Μίκυθος, ἀνὴρ ὢν ἀγαθός, συνήγαγε
τοὺς πατρικοὺς φίλους τῶν παίδων, καὶ τὸν λόγον
οὕτω καθαρῶς ἀπέδωκεν, ὥστε ἅπαντας τοὺς πα-
ρόντας θαυμάζειν τὴν τε δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν,
τοὺς δὲ παῖδας μεταμεληθέντας ἐπὶ τοῖςπραχθεῖσιν,
ἀξιοῦν τὸν Μίκυθον πάλιν τὴν ἀρχὴν παραλαβεῖν,
καὶ πατρὸς ἐξουσίαν ἔχοντα καὶ τάξιν, διοικεῖν τὰ
κατὰ τὴν δυναστείαν. Οὐ μὲν ὁ Μίκυθος γε
συνεχώρησεν, ἀλλὰ πάντα παραδοὺς ἀκριβῶς, καὶ
τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐνθήμερος εἰς πλοῖον, ἐξέπλευσεν

ἐκ τοῦ Πηγίου, προπεμπόμενος ὑπὸ τῆς τῶν ὀχλῶν εὐνοίας. Οὗτος μὲν οὖν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατάρσας, ἐν Τεγέαις τῆς Ἀρχαδίας κατεβίωσεν ἐπαινούμενος. Τέρων δὲ ὁ τῶν Συρακουσίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἐν τῇ Κατάρῃ, καὶ τιμῶν ἡρωϊκῶν ἔτιχεν, ὥς ἂν κτίστης γεγονὸς τῆς πόλεως. Οὗτος μὲν οὖν ἄρχας ἔτη ἑνδεκα, κατέλιπε τὴν βασιλείαν Θρασυβούλῳ τῷ ἀδελφῷ, ὃς ἦρξε Συρακουσίων ἐνιαυτὸν ἓνα.

(C. 67.) Olymp. LXXVIII. 3. a. C. 464. Nam Arch. Lysania, Coss. App. Claudio et T. Quintio Capitolino, Thrasybulus, quod superbia et crudelitate germanum ante se regem excederet, iniuriarum tandem impatientes a se deficere coëgit. Frustra conatus seditionem verbis reprimere, Calanacos aliosque socios et mercenarios adsciscit, ex eaque urbis parte, quae Achradina dicitur, in-
sulaque munitionibus tuta, crebris hostem eruptionibus laceravit.

67. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσανίου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Ἀππιον Κλαύδιον καὶ Τίτον Κούτιον Καπιτώλιον. Ἐπὶ δὲ τούτων Θρασυβούλος ὁ τῶν Συρακουσίων βασιλεὺς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς· περὶ οὗ κατὰ μέρος ἀναγράφοντας ἡμᾶς ἀναγκαῖόν ἐστι, βραχὺ τοῖς χρόνοις ἀναδραμόντας, ἀπ' ἀρχῆς ἅπαντα καθαρῶς ἐκθεῖναι. Τέλων ὁ λεινομένους, ἀρετῇ καὶ στρατηγίᾳ πολὺ τοὺς ἄλλους διενέγκας, καὶ Καρχηδονίους καταστρατηγήσας, ἐνίκησε παρατάξει μεγάλῃ τοὺς βαρβάρους, καθότι προεῖρηται· χρησάμενος δὲ ἐπιεικῶς τοῖς καταπολεμηθεῖσι, καὶ καθόλου τοῖς πλησιοχώροις πᾶσι προσενεχθεὶς φιλανθρωπῶς, μεγάλης ἔτιχεν ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς Σικελιώταις. Οὗτος μὲν οὖν ὑπὸ παντὸς ἀγαπώμενος διὰ τὴν πραότητα, διετέλεσε τὸν βίον εἰρηρικῶς μέχρι τῆς τελευτῆς. Τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Τέρων, ὁ πρὶςβύτατος τῶν

ἀδελφῶν, οὐχ ὁμοίως ἤρχε τῶν ὑποτεταγμένων.
 Ἦν γὰρ καὶ φιλάργυρος καὶ βίαιος, καὶ καθόλου
 τῆς ἀπλότητος καὶ καλοκαγαθίας τὰδελφοῦ ἄλλο-
 τριώτατος. Διὸ καὶ πλείονες τινες ἀφίστασθαι
 βουλόμενοι, παρακατέσχον τὰς ἰδίας ὁρμὰς διὰ τὴν
 Ἰέλωρος δόξαν, καὶ τὴν εἰς τοὺς ἅπαντας Σικελιώτας
 εὖνοιαν. Μετὰ δὲ τὴν Ἰέλωρος τελευτὴν παραλα-
 βὼν τὴν ἀρχὴν Θρασύβουλος ὁ ἀδελφός, ὑπερέβαλε
 τῇ κακίᾳ τὸν πρὸ αὐτοῦ βασιλεύσαντα. Βίαιος
 γὰρ ὢν καὶ φονικός, πολλοὺς μὲν τῶν πολιτῶν ἀνῆ-
 ρει παρὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ὀλίγους δὲ φυγαδεύων
 ἐπὶ ψευδέσι διαβολαῖς, τὰς οὐσίας εἰς τὸ βασιλικὸν
 ἀνελάμβανεν. Καθόλου δὲ μισῶν καὶ μισοῦμενος
 ὑπὸ τῶν ἀδικουμένων, μισθοφόρων πλῆθος ἐξενο-
 λόγησεν, ἀντίταγμα κατασκευάζων ταῖς πολιτικαῖς
 δυνάμεσιν. Αἰεὶ δὲ μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθα-
 τόμενος, καὶ πολλοὺς μὲν ὑβρίζων, τοὺς δὲ ἀναιρῶν,
 ἠνάγκασε τοὺς ἀδικουμένους ἀποστῆναι. Διόπερ
 οἱ Συρακούσιοι προστησάμενοι τοὺς ἡγησομένους,
 ὤρμησαν ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος πανδη-
 μί, καὶ συνταχθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων, ἀντεῖχοντο
 τῆς ἐλευθερίας. Θρασύβουλος δὲ ὄρων τὴν πόλιν
 ὅλην ἐπ' αὐτὸν στρατευομένην, τὸ μὲν πρῶτον ἐπε-
 χεῖρει λόγῳ καταπαύειν τὴν στάσιν· ὥς δ' ἐώρα
 τὴν ὁρμὴν τῶν Συρακουσίων ἀκατάπαυστον οὔσαν,
 συνήγαγεν ἔκ τε τῆς Κατάνης τοὺς κατοικισθέντας
 ὑφ' Ἰέλωρος, καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, ἔτι δὲ καὶ
 μισθοφόρων πλῆθος· ὥστε τοὺς ἅπαντας γενέσθαι
 σχεδὸν περὶ τοὺς μυριάς πεντακισχιλίους. Οὗτος

μὲν οὖν τῆς πόλεως κατελιθῶς τὴν ὀνομαζομένην Ἀχραδινὴν καὶ Νῆσον, ὀχυράν οὖσαν, καὶ ἐκ τούτων ὀρμώμενος, διεπολέμει πρὸς τοὺς ἄφροστιῶτας.

(C. 68.) Syracusani, reliquam urbis partem insidentes, multis auxilii copiis, mari terraque superiores discedunt, Thrasybulum regno eiciunt (qui exsul apud Locros privatam deinde vitam egit), ac libertatem usque ad Dionysii dominatum tuentur. Romae tum primum quatuor Tribuni plebis creati.

68. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τὸ μὲν πρῶτον μέρος τῆς πόλεως κατελάβοντο τὴν ὀνομαζομένην Τύχην· ἐκ ταύτης δὲ ὀρμώμενοι, πρεσβευτὰς ἀπέστειλαν εἰς Γέλαν καὶ Ἀκράγαντα καὶ Σελινόυντα, πρὸς δὲ τούτοις εἰς Ἰμέραν, καὶ πρὸς τὰς τῶν Σικελῶν πόλεις τὰς ἐν τῇ μεσογαίᾳ κειμένας, ἀξιοῦντες κατὰ τάχος συνελθεῖν καὶ συνελευθεῖν τὰς Συρακούσας. Πάντων δὲ προθύμως ὑπακουόντων, καὶ συντόμως ἀποστελλάντων, τῶν μὲν πεζοὺς καὶ ἵππεῖς στρατιώτας, τῶν δὲ ναῦς μακρὰς κεκοσμημένας εἰς ναυμαχίαν, ταχὺ συνήχθη δύναμις ἀξιοχρεῶς τοῖς Συρακούσίοις. Διὸ καὶ τὰς ναῦς καταστήσαντες οἱ Συρακούσιοι, καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν ἐκτάξαντες, ἐτοίμους ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν βουλομένους διαγωνίζεσθαι. Ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐγκαταλειπόμενος ὑπὸ τῶν συμμάχων, καὶ τὰς ἐλπίδας ἐν αὐτοῖς ἔχων τοῖς μισθοφόροις, τῆς μὲν Ἀχραδινῆς καὶ τῆς Νήσου κύριος ἦν, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς πόλεως κατεῖχον οἱ Συρακούσιοι. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Θρασύβουλος ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσας ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ λειφθεὶς τῇ ναυμαχίᾳ, συχνὰς μὲν τριήρεις ἀπέβηλε, ταῖς δ'

ἄλλαις κατέφυγεν εἰς τὴν Νῆσον. Ὅμοίως δὲ καὶ τὴν πεξὴν δύναμιν προαγαγὼν ἐκ τῆς Ἀχραδινῆς, καὶ παραταξιόμενος ἐν τοῖς προαστείοις, ἡττήθη, καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν, ἠναγκάσθη πάλιν εἰς τὴν Ἀχραδινὴν ἀποχωρῆσαι. Τέλος δὲ ἀπογνοὺς τὴν τυραννίδα, διεπρεσβεύσατο πρὸς τοὺς Συρακουσίους, καὶ συνθέμενος τὰ πρὸς αὐτοὺς, ὑπόσπονδος ἀπῆλθεν εἰς Λοκρούς. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τοῦτον τὸν τρόπον ἐλευθερώσαντες τὴν πατρίδα, τοῖς μὲν μισθοφόροις συνεχώρησαν ἀπελθεῖν ἐκ τῶν Συρακουσῶν, τὰς δὲ ἄλλας πολιτείας τυραννουμένας ἢ φρουρὰς ἐχούσας ἐλευθερώσαντες, ἀπεκατέστησαν ταῖς πόλεσι τὰς δημοκρατίας. Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων εἰρήνην ἔχουσα, πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβε πρὸς εὐδαιμονίαν, καὶ διεφύλαξε τὴν δημοκρατίαν ἔτη σχεδὸν ἑξήκοντα, μέχρι τῆς Διονυσίου τυραννίδος. Θρασύβουλος δὲ καλῶς θεμελιωθεῖσαν βασιλείαν παραλαβὼν, διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν αἰσχροῶς ἀπέβαλε τὴν ἀρχὴν, καὶ φυγὼν εἰς Λοκρούς, ἐνταῦθα τὸν λοιπὸν χρόνον ἰδιωτεύων κατεβίωσεν. Ἀμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, ἐν τῇ Ῥώμῃ τότε πρῶτως κατεστάθησαν δῆμαρχοι τέτταρες, Γαῖος Σικίνιος καὶ Λεύκιος Νεμετώριος, πρὸς δὲ τοῦτοις Μάρκος Δουῖλλιος, καὶ Σπόριος Ἀκίλιος.

(C. 69.) Olymp. LXXVIII, 4. a. C. 463. Arch. Lysitico. Cons. L. Valerio Publicola et T. Aemilio Mamercus, Artabanus, satellitum princeps, adiutus ab Mithridate, regis cubiculario, per insidias Xerxem cum prole occidere, regnumque occupare conatur. At superates patri fratrique Artaxerxes, necato patricida, imperio potitur. Regnavit Xerxes ultra 20, Artaxerxes per 40 annos.

69. Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος,

Ἀθήνησιν μὲν ἤρχε Λυσίθεος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι
 κατεστάθησαν Λεύκιος Οὐαλέριος Ποπλικόλας καὶ
 Τίτος Λίμιλιος Μάμερκος. Ἐπὶ δὲ τούτων, κατὰ
 τὴν Ἀσίαν Ἀρτάβανος, τὸ μὲν γένος Ἑρκάνιος, δυνά-
 μενος δὲ πλεῖστον παρὰ τῷ βασιλεῖ Ξέρξῃ, καὶ τῶν
 δορυφόρων ἀφηγούμενος, ἔκρινεν ἀνελεῖν τὸν Ξέρξην,
 καὶ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν μεταστῆσαι. Ἀνακοι-
 τωσάμενος δὲ τὴν ἐπιβουλὴν πρὸς Μιθριδάτην τὸν
 εὐνούχον, ὃς ἦν κατακοιμιστὴς τοῦ βασιλέως, καὶ
 τὴν κυριωτάτην ἔχων πίστιν, ἅμα δὲ καὶ συγγενὴς
 ὢν Ἀρταβάνου καὶ φίλος, ὑπήκουσε πρὸς τὴν ἐπι-
 βουλὴν. Ἐπὶ τούτου δὲ νυκτὸς εἰσαχθεὶς ὁ Ἀρτά-
 βανος εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ τὸν Ξέρξην ἀνελών,
 ὤρμησεν ἐπὶ τοὺς νιούς τοῦ βασιλέως. Ἦσαν δὲ
 οὗτοι τρεῖς τὸν ἀριθμόν, Δαρεῖος μὲν ὁ πρεσβύτα-
 τος, καὶ Ἀρταξέρξης, ἐν τοῖς βασιλείοις διατρέφοντες·
 ὁ δὲ τρίτος Ῥατάσπης, ἀπόδημος ὢν κατ' ἐκείνον
 τὸν καιρὸν· εἶχε γὰρ τὴν ἐν Βάκτροις σαιραπειάν.
 Ὁ δ' οὖν Ἀρτάβανος παραγενόμενος ἔτι νυκτὸς
 οὔσης πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην ἔφησε, Δαρεῖον τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ φονεῖα γενέσθαι τοῦ πατρὸς, καὶ
 τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν περισπᾶν. Συνεβούλευεν
 οὖν αὐτῷ, πρὸ τοῦ κατασχεῖν ἐκείνον τὴν ἀρχήν,
 σκοπεῖν ὅπως μὴ δουλεύσῃ διὰ ῥαθυρίαν, ἀλλὰ
 βασιλεύσῃ, τὸν φονεῖα τοῦ πατρὸς τιμωρησάμενος.
 ἐπηγγείλατο δ' αὐτῷ συνεργοὺς παρῆξασθαι τοὺς
 δορυφόρους τοῦ βασιλέως. Πεισθέντος δὲ τοῦ
 Ἀρταξέρξου, καὶ παραχρῆμα μετὰ τῶν δορυφόρων
 ἀνελόντος τὸν ἀδελφὸν Δαρεῖον, ὄρων αὐτῷ τὴν

ἐπιβουλὴν εὐροοῦσαν, καὶ παραλαβὸν τοὺς ἰδίους
 υἱούς, καὶ φήσας καιρὸν ἔχειν τὴν βασιλείαν κατα-
 κτήσασθαι, παίει τῷ Ξέρει τὸν Ἀρταξέρην. Ὁ δέ,
 τρωθεὶς καὶ οὐδὲν παθὼν ὑπὸ τῆς πληγῆς, ἡμύνατο
 τὸν Ἀρτιάβανόν, καὶ κατενέγκας αὐτοῦ πληγὴν και-
 ρίαν, ἀπέκτεινε. Παραδόξως δὲ σωθεὶς ὁ Ἀρτα-
 ξέρξης, καὶ τὸν φονέα τοῦ πατρὸς τιτιμωρημένος,
 παρέλαβε τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν. Ξέρξης μὲν
 οὖν τὸν εἰρημὸν τρόπον ἐτελεύτησε, βασιλεύσας
 τῶν Περσῶν ἔτη πλείω τῶν εἴκοσι· τὴν δὲ ἀρχὴν
 διαδεξάμενος ὁ Ἀρταξέρξης, ἐβασίλευσεν ἔτη τετρα-
 ράκοντα.

(C. 70.) Olymp. LXXIX, 1. a. C. 461. Archedemide Arch., A. Verginio et T. Numicio Coss., Thasios, ob controversiam de metallis delicere ausos, et Aeginetas, feroces rebelles, ad obsequium cogunt Athenienses. Sed plures tum socii aspero et superbo imperio Atheniensium ad defectionem adacti. Ab his colonia Amphipolin missa, mox quum ulterius in Thraciam progredetur, ab Edonis exstincta est.

70. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρχεδημίδου,
 Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Ἀὔλον Οὐεργίνιον
 καὶ Τίτον Μινούκιον· Ὀλυμπιάς δ' ἦχθη ἐβδομη-
 κοστὴ καὶ ἑννάτη, καθ' ἣν ἐνίκαι σιὰδιον Ξενοφῶν
 Κορίνθιος. Ἐπὶ δὲ τούτων ἀποστάντες Θάσιοι
 ἀπὸ Ἀθηναίων, μετὰλλων ἀμφισβητοῦντες, ἐκπο-
 λιορκηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἠναγκάσθησαν
 πάλιν ὑπ' ἐκείνους τάττεσθαι. Ὁμοίως δὲ καὶ
 Αἰγινήτας ἀποστάντας Ἀθηναῖοι χειρωσάμενοι, τὴν
 Αἰγιναν πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν. Αὕτη γὰρ ἡ πόλις
 τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσι πολλάκις εὐημεροῦσα,
 φρονήματός τε πλήρης ἦν, καὶ χρημάτων καὶ τριη-

ρῶν εὐπορεῖτο, καὶ τὸ σύνολον ἄλλοτρίως αἰεὶ διέκειτο
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Διόπερ στρατεύσαντες ἐπ'
 αὐτήν, τὴν χώραν ἐδήλωσαν, καὶ τὴν Ἀγριναν πολιορ-
 κοῦντες, ἔσπευδον ἀνελεῖν κατὰ κράτος. Καθόλου
 γὰρ ἐπὶ πολὺ τῇ δυνάμει προκόπτοντες, οὐκέτι τοῖς
 συμμάχοις ὥσπερ πρότερον ἐπεικῶς ἐχρῶντο, ἀλλὰ
 βιαίως καὶ ὑπερηφάνως ἤρχον. Διόπερ οἱ πολλοὶ
 τῶν συμμάχων τὴν βαρὺτητα φέρειν ἀδυνατοῦντες,
 ἀλλήλοις διελέγοντο περὶ ἀποστάσεως· καὶ τινες τοῦ
 κοινοῦ συνεδρίου καταφρονήσαντες, κατ' ἰδίαν ἐτά-
 τοντο. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀθηναῖοι
 θαλαττοκρατοῦντες εἰς Ἀμφίπολιν ἐξεπέμψαν οἰκή-
 τορας μυρίους, οὓς μὲν ἐκ τῶν πολιτῶν, οὓς δ' ἐκ
 τῶν συμμάχων καταλέξαντες, καὶ τὴν χώραν κατα-
 κληρουχήσαντες. Οἱ μέχρι μὲν τινος ἐκράτουν
 τῶν Θρακῶν· ὕστερον δὲ αὐτῶν ἀναβάντων εἰς
 Θράκην, συνέβη πάντας τοὺς εἰσβαλόντας εἰς τὴν
 χώραν τῶν Θρακῶν, ὑπὸ τῶν Ἰδωνῶν καλουμένων
 διαφθαρῆναι,

(C. 71.) Olymp. LXXIX, 2. a. C. 461. Tlepolemo Arch., T.
 Quintio et Q. Servilio Siroeto Coss., Artaxerxis cura in puniendis
 paternae caedis reis ordinandaque republ. laudabiliter occupata.
 Interea Aegyptii, audita et morte Xerxis et perturbatione rerum,
 aeditionem in Persas movent, iisque expulsis, Inarum regem e suis
 creant, facta cum Atheniensibus societate. Quapropter Artaxerxes
 bellum in ipsos parat.

71. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τληπολέμου,
 Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῦντιον καὶ
 Κόιντον Σερούλλιον Σερούχτον. Ἐπὶ δὲ τούτων
 Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἄρτι τὴν
 βασιλείαν ἀνακτησάμενος, τὸ μὲν πρῶτον κολάσας

τοὺς μετεσχηκότας τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως,
 διέταξε τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν συμφερόντως αὐτῶ.
 Τῶν μὲν γὰρ ὑπαρχόντων σατραπῶν τοὺς ἄλλοτρίως
 ἔχοντας πρὸς αὐτόν, ἀπέστησε· τῶν δὲ αὐτοῦ φίλων
 ἐπιλέξας τοὺς εὐθέτους, παρέδωκε τὰς σατραπείας.
 Ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῶν προσόδων καὶ τῶν δυνάμεων
 καὶ σκευῆς· καὶ καθόλου τὴν βασιλείαν ὅλην ἐπιει-
 κῶς διοικῶν, μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγγανε παρὰ τοῖς
 Πέρσαις. Οἱ δὲ τὴν Αἴγυπτον κατοικοῦντες,
 πυθόμενοι τὴν Ξέρξου τελευτὴν, καὶ τὴν ὅλην ἐπί-
 θεσιν καὶ ταραχὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Περσῶν,
 ἔκριναν ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας. Εὐθύς οὖν
 ἀθροίσαντες δύναμιν, ἀπέστησαν τῶν Περσῶν, καὶ
 τοὺς φορολογοῦντας τὴν Αἴγυπτον τῶν Περσῶν
 ἐκβαλόντες, κατέστησαν βασιλεῖα τὸν ὀνομαζόμενον
 Ἰναρώ. Οὗτος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν ἐγχωρίων
 κατέλεγε στρατιώτας· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ μισθο-
 φόρους ἐκ τῶν ἄλλοεθνῶν ἀθροίζων, κατεσκεύαζε
 δύναμιν ἀξιόχρεων. Ἐπεμψε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους
 ἱκέτεις περὶ συμμαχίας, ὑποσχοόμενος αὐτοῖς,
 εἰν ἐλευθερώσῃ τοὺς Αἰγυπτίους, κοινὴν αὐτοῖς
 παρέξασθαι τὴν βασιλείαν, καὶ πολλαπλασίους τῆς
 εὐεργεσίας ἀποδώσειν χάριτας. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
 κρίναντες συμφέρον αὐτοῖς, τοὺς μὲν Πέρσας εἰς τὸ
 δυνατόν ταπεινοῦν, τοὺς δὲ Αἰγυπτίους ἰδίους
 ἑαυτοῖς παρασκευάσαι πρὸς τὰ παράλογα τῆς τύχης,
 ἐψηφίσαντο τριακοσίαις τριήρεσι βοηθεῖν τοῖς
 Αἰγυπτίοις. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι μετὰ πολλῆς
 παρασκευῆς περὶ τὴν τοῦ στόλου προθυμίαν ἐγί-

νοντο. Ἀταξέροξης δὲ πυθόμενος τὴν ἀπόστασιν τῶν Αἰγυπτίων καὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, ἔκρινε δεῖν τῷ μεγέθει τῶν δυνάμεων ὑπερᾶραι τοὺς Αἰγυπτίους. Εὐθύς οὖν ἐξ ἀπασῶν τῶν σατραπειῶν κατέλεγε στρατιώτας, καὶ ναῦς κατεσκεύαζς, καὶ τῆς ἄλλης ἀπάσης παρασκευῆς ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐν τούτοις ἦν.

(C. 72.) Sicilia quum post exactos reges lactior in dies floreret, in comitiisque Iovi Liberatori statuam et sacra Eleutheria decrevisset: peregrini, a Gelone recepti in civitatem, quod a magistratibus essent exclusi,

72. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ἄρτι καταλελυμένης τῆς ἐν ταῖς Συρακούσαις τυραννίδος, καὶ πασῶν τῶν κατὰ τὴν νῆσον πόλεων ἡλευθερωμένων, πολλὴν ἐπίδοσιν ἐλάμβανεν ἡ σύμπασα Σικελία πρὸς εὐδαιμονίαν. Εἰρήνην γὰρ ἔχοντες οἱ Σικελιώται, καὶ χώραν ἀγαθὴν νεμόμενοι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν ταχὺ ταῖς οὐσίαις ἀνέτρεχον, καὶ τὴν χώραν ἐπλήρωσαν οἰκετῶν καὶ κτηνῶν, καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας, μεγάλας μὲν λαμβάνοντες προσόδους, οὐδὲν δὲ εἰς τοὺς εἰωθότας πολέμους ἀναλίσκοντες. Μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν εἰς πολέμους καὶ στάσεις ἐνέπεσον, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Καταλύσαντες τὴν Θρασυβούλου τυραννίδα, συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ περὶ τῆς ἰδίας δημοκρατίας βουλευσάμενοι, πάντες ὁμογνημόνως ἐψηφίσαντο, Διὸς μὲν ἑλευθερίου κολοσσιαῖον ἀνδριάντα κατασκευάσαι, καὶ ἐνικυτὸν δὲ θύειν Ἐλευθέρια καὶ ἀγῶνας ἐπιφανεῖς ποιεῖν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ τὸν τύραννον

καταλύσαντες, ἤλευθέρωσαν τὴν πατρίδα· θύειν δ' ἐν τοῖς ἁγῶσι τοῖς θεοῖς ταύρους τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα, καὶ τούτους δαπανᾶν εἰς τὴν τῶν πολιτῶν εὐωχίαν. Τὰς δὲ ἀρχάς ἀπάσας τοῖς ἀρχαίοις πολίταις ἀπένεμον· τοὺς δὲ ξένους τοὺς ἐπὶ Γέλωνος πολιτευθέντας οὐκ ᾔξιον μετέχειν ταύτης τῆς τιμῆς, εἴτε οὐκ ἄξιους κρίναντες, εἴτε καὶ ἀπιστοῦντες, μὴ ποτε συντεθραμμένοι τυραννίδι καὶ μονάρχῳ συνεστρατευμένοι, νεωτερίζειν ἐπιχειρήσωσι· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. Τοῦ γὰρ Γέλωνος πλείονας τῶν μυρίων πολιτογραφήσαντος ξένους μισθοφόρους, ἐκ τούτων περιλείποντο πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καίρους.

(C. 73.) Achradinam et insulam hostiliter occuparunt, novisque rempubl. tumultibus turbabant. At exitu prohibitos difficultas victus oppressit.

73. Οὗτοι τῆς ἐκ τῶν ἀρχαιρεσιῶν τιμῆς ἀπελαυνόμενοι, χαλεπῶς ἔφερον, καὶ συμφρονήσαντες, ἀπέστησαν τῶν Συρακουσίων, καὶ τῆς πόλεως κατέλαβον τὴν τε Ἀχραδινὴν καὶ τὴν Ἰνῆσον· ἀμφοτέρων τῶν τόπων τούτων ἔχόντων ἴδιον τεῖχος, καλῶς κατεσκευασμένον. Οἱ δὲ Συρακούσιοι πάλιν ἐμπεσόντες εἰς ταραχὴν, τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως κατείχον, καὶ τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολάς τετραμμένον αὐτῆς ἐπέτειχισαν, καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἑαυτοῖς κατεσκεύασαν. Εὐθύ γὰρ τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξόδου τοὺς ἀφροσθηκότας εὐχερῶς εἶργον, καὶ ταχὺ τῶν ἐπιτηδείων ἐποίησαν ἀπορεῖν. Οἱ δὲ ξένοι τοῖς μὲν πλήθεσιν ἐλείποντο τῶν Συρακουσίων, ταῖς δὲ ἐμπειρίαις ταῖς κατὰ πόλεμον πολὺ προεῖχον. Διὸ καὶ γινομένων

κατὰ τὴν πόλιν ἐπιθέσεων καὶ κατὰ μέρος συνπλο-
κῶν, ταῖς μὲν μάχαις οἱ ξένοι ἐπροτέρουν, εἰργόμε-
νοι δὲ τῆς χώρας, ἐλείποντο ταῖς παρασκευαῖς, καὶ
τροφῆς ἐσπίνοντο. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν
ἐν τοῦτοις ἦν.

(C. 74.) Olymp. LXXIX, 3. a. C. 460. Conone Arch., Q. Fabio
Vibulano et T. Arnilio Mamercio Coss., bellum ab Ariaxerxe Ae-
gyptiis illatum, duce Achaemene, Athenienses, illorum socii, Per-
sas proelio superant, fugientesque insequuntur usque ad Album
Munus (Memphim, c. 77.), eosque obsidione clausos tenent. Renou-
vat bellum rex, quamquam Lacedaemoniis, pecunia pellecti, in At-
ticam incursionem facere recusant.

74. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθηνησὶ Κόνωνος, ἐν
Ῥώμῃ τὴν ὑπατον ἀρχὴν εἶχον Κόϊντιος Φάβιος
Οὐΐβουλανδὸς καὶ Τιβέριος Αἰμίλιος Μάμερκος. Ἐπὶ
δὲ τούτων Ἀρταξέρξης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν
κατέστησε στρατηγὸν ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγυπτίους πό-
λεμον Ἀχαιμένην τὸν Δαρείου μὲν υἱόν, ἑαυτοῦ δὲ
θείου· τούτῳ δὲ παραδοὺς στρατιωτῶν, ἱππέων τε
καὶ πεζῶν, ὑπὲρ τὰς τριᾶκοντα μυριάδας, προσέταξε
καταπολεμῆσαι τοὺς Αἰγυπτίους. Οὗτος μὲν οὖν
ἐπειδὴ κατήντησεν εἰς Αἴγυπτον, κατεστρατοπέδευσε
πλησίον τοῦ Νέλλου, καὶ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς ὁδοι-
πορίας ἀναλαβὼν, παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν μά-
χην. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι συνηθροικότες ἐκ τῆς Λιβύης
καὶ τῆς Αἰγύπτου τὴν δύναμιν, ἀνέμενον τὴν παρὰ
τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν. Καταπλευσάντων δὲ τῶν
Ἀθηναίων εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ διακοσίων νεῶν,
καὶ μετὰ τῶν Αἰγυπτίων παρταξαμένων πρὸς τοὺς
Πέρσας, ἐγένετο μάχη καρτερά. Καὶ μέχρι μὲν τι-
τος οἱ Πέρσαι τοῖς πλήθει προέχοντες ἐπλεονέ-

κτον· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων βιασασμένων,
καὶ τοὺς καθ' ἑαυτοὺς τεταγμένους τρεψαμένους, καὶ
πολλοὺς ἀναιροῦντων, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν βαρ-
βάρων πρὸς φυγὴν ὤρμησε. Πολλοῦ δὲ κατὰ τὴν
φυγὴν γενομένου φόρου, τὸ τελευταῖον οἱ μὲν Πέρσαι
τὸ πλεῖον μέρος τῆς δυνάμεως ἀποβαλόντες, κατέ-
φυγον ἐπὶ τὸ καλούμενον Λευκὸν Τεῖχος· οἱ δ'
Ἀθηναῖοι ταῖς ἰδίαις ἀνδραγαθίαις νίκημα περιπε-
ποιημένοι, συνεδίωξαν τοὺς βαρβάρους εἰς τὸ προ-
κείμενον χωρίον, καὶ οὐκ ἀφίσταντο τῆς πολιορκίας.
Ἀρταξέρξης δὲ πυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων ἥτιαν, τὸ
μὲν πρῶτον ἀπέστειλέ τινας τῶν φίλων μετὰ πολλῶν
χρημάτων εἰς τὴν Λακεδαιμόνα, καὶ τοὺς Λακεδαι-
μονίους ἡξίου πόλεμον ἐξενεγκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις,
νομίζων οὕτω τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νικῶντας Ἀθηναίους
ἀποπλεύσειν εἰς τὰς Ἀθήνας, βοηθήσοντάς τῇ πα-
τρίδι· τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὔτε χρήματα δεξα-
μένων, οὔτε ἄλλως προσεχόντων τοῖς ὑπὸ Περσῶν
ἀξιουμένοις, ἀπογνοὺς τὴν ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων
βοήθειαν ὁ Ἀρταξέρξης, ἄλλας δυνάμεις παρεσκευά-
ξετο· ἐπιστήσας δὲ αὐτοῖς ἡγεμόνας Ἀρτάβαζον καὶ
Μεγάβυζον, ἄνδρας ἀρετῇ διαφέροντας, ἐξέπεμψε
πολεμήσοντας τοῖς Αἰγυπτίοις.

(C. 75.) Olymp. LXXIX, 4. a. C. 459. Arch. enim Euippo, Coss.
Q. Servilio et Sp. Postumio Albo, novis copiis Aegyptum adeunt
Artabazus et Megabyzus; sed itineris molestia et exercendo milite
annum consumunt, urgentibus interea obsidionem Atheniensibus.

75. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐῖππου, Ρω-
μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κοῖντον Σερονύλιον καὶ
Σπούριον Ποστούμιον Ἀλβῖνον. Ἐπὶ δὲ τούτων

κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος ἐκπεμφθέντες ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον, ἀνέβησαν ἐκ τῆς Περσίδος, ἔχοντες στρατιώτας, ἵππεις καὶ πεζοὺς, πλείους τῶν τριάκοντα μυριάδων. Ὡς δ' ἤλθον εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ Φοινίκην, τὰς μὲν πεζικὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ναῦς δὲ προσέταξαν κατασκευάζειν τοῖς τε Κυπρίοις καὶ Φοίνιξι, καὶ τοῖς τὴν Κιλικίαν οἰκοῦσι. Καταρτισθεῖσιν δὲ τριηρῶν τριακοσίων, ταύτας ἐκόσμησαν ἐπιβάταις τε τοῖς κρατίστοις, καὶ ὅπλοις καὶ βέλεσι, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ναυμαχίαν χρησίμοις. Οὗτοι μὲν οὖν περὶ τὰς παρασκευὰς ἐγίνοντο, καὶ γυμνασίας τῶν στρατιωτῶν ἐποιοῦντο, καὶ συνείθιζον ἅπαντας ταῖς πολεμικαῖς ἐμπειρίαις, καὶ περὶ ταῦτα διέτριψαν σχεδόν τι τὸν ὑποκείμενον ἐνιαυτόν. Οἱ δὲ κατὰ τὴν Αἰγύπτion Ἀθηναῖοι τοὺς περὶ τὴν Μέμφιν καταφεύγοντας εἰς τὸ Λευκὸν Τεῖχος ἐπολιόρουν· ἀμυνομένων δὲ τῶν Περσῶν εὐρώστας, οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον εἰλεῖν, ἔμειναν ἐπὶ τῆς πολιορκίας τὸν ἐνιαυτόν.

(C. 76.) Continuati tumultus per Siciliae urbes, ac tandem, victis peregrinis, et quicumque Hieronis tempore ex urbibus suis pulsae exsulaverant, in pristinas sedes restitutis, sedati. Peregrini transferuntur Messanam: instaurata pristinae reip. forma, recuperati agri civibus viritim dividuntur.

76. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακούσιοι μὲν πολεμοῦντες τοῖς ἀφεστηκόσι ξένοις, συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο τῇ τε Ἀχραδινῇ καὶ τῇ Νήσῳ· καὶ ναυμαχία μὲν ἐνίκησαν τοὺς ἀποστάντας, περὶ δ' οὐκ ἰσχυρὸν ἐκβαλεῖν τῆς πόλεως διὰ τὴν ὀχυρότητα

τῶν τόπων. Μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως γενομένης
 ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ τῶν ἀγωνιζομένων παρ' ἀμφοτέ-
 ροις ἐκθύμως κινδυνευόντων, πεσεῖν συνέβη οὐκ ὀλί-
 γους παρ' ἀμφοτέροις, νικῆσαι δὲ τοὺς Συρακου-
 σίους. Μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ Συρακούσιοι τοὺς μὲν
 ἐπιλέκτους, ὄντας ἑξακοσίους, αἰτίους γενομένους
 τῆς νίκης, ἐστεφάνωσαν, ἀριστεῖα δόντες ἀργυρίου
 μνᾶν ἑκάστω. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Δου-
 κέτιος μὲν ὁ τῶν Σικελῶν ἡγεμὼν χαλεπῶς ἔχων τοῖς
 τὴν Κατάνην οἰκοῦσι, διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τῶν
 Σικελῶν χώρας, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτοὺς. Ὁμοίως δὲ
 καὶ τῶν Συρακουσίων στρατευσάντων ἐπὶ τὴν Κατά-
 νην, οὗτοι μὲν κοινῇ κατεκληροῦχησαν τὴν χώραν,
 καὶ κατοικισθέντες ὑφ' Ἰέρωνος τοῦ δυνάστου, ἐπο-
 λέμουν· ἀντιπαθόντων δὲ τῶν ἐν τῇ Κατάνῃ, καὶ
 λειφθέντων πλείοσι μάχαις, οὗτοι μὲν ἐξέπεσον ἐκ
 τῆς Κατάνης, καὶ τὴν νῦν οὖσαν Αἴτην ἐκτήσαντο,
 πρὸ τούτου καλουμένην Ἑρνησίαν· οἱ δ' ἐξ ἀρχῆς
 ἐκ τῆς Κατάνης ὄντες ἐκομίσαντο πολλῷ χρόνῳ τὴν
 πατρίδα. Τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ κατὰ τὴν
 Ἰέρωνος δυναστείαν ἐκπεπωκότες ἐκ τῶν ἰδίων πό-
 λεων, ἔχοντες τοὺς συναγωνιζομένους, κατήλθον εἰς
 τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς ἀδίκως τὰς ἀλλοτριᾶς πόλεις
 ἀφρημένους ἐξέβαλον ἐκ τῶν πόλεων. Τούτων δ'
 ἦσαν Γελῶοι καὶ Ἀκραγαντῖνοι καὶ Ἱμεραῖοι. Πυ-
 ραπλησίως δὲ τούτοις καὶ Ρηγῖνοι μετὰ Ζαγκλαίων
 τοὺς Ἀναξίλου παῖδας δυναστεύοντας ἐκβαλόντες,
 ἡλευθέρωσαν τὰς πατρίδας. Μετὰ δὲ ταῦτα Καμα-
 ρίαν μὲν Γελῶοι κατοικίσαντες ἐξ ἀρχῆς κατεκλη-

ρούχησαν· αἱ δὲ πόλεις σχεδὸν ἅπασαι πρὸς τὴν κα-
τάλυσιν τῶν πολέμων ὀρμήσασαι, καὶ κοινὸν δόγμα
ποιησάμεναι, πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ξένους διελύ-
θησαν, καὶ τοὺς φυγάδας καταδεξάμεναι, τοῖς ἄρ-
χαίοις πολίταις τὰς πόλεις ἀπέδωκαν· τοῖς δὲ ξένοις
τοῖς διὰ τὰς δυναστείας ἀλλοτριίας τὰς πόλεις ἔχουσι,
κατοικεῖν ἅπαντας ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ. Αἱ μὲν οὖν
κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν ταῖς πόλεσι στάσεις καὶ ταρα-
χαὶ τοῦτον τὸν τρόπον κατελύθησαν· αἱ δὲ πόλεις
τὰς ἀπαλλοτρίους πολιτείας ἀπολαβοῦσαι σχεδὸν
ἅπασαι, τὰς ἰδίας χώρας κατεκληρούχησαν τοῖς πο-
λίταις πᾶσιν.

(C. 77.) Olymp. LXXX, 1. a. C. 458. Phrasielide Arch., Q. Fa-
bio et T. Quintio Capitolino Coss., Aegyptii, adventu novi exer-
citus Persarum territi, ultro se pristino imperio subiciunt, socios-
que Athenienses derelinquant. Hi ab Albi Muri obsidione iam
ante desistere coacti, quum naves suas, cursu fluminis fossis inter-
cepto, in sicco haerere vident, eas ipsi comburant, nihil de virtute
remittentes. Sed Persae saluum in patriam reditum iis concedunt.
In Graecia tum Ephialtes seditionem populi in Areopagum concit-
avit ipsi auctori funes'tam.

77. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φρασικλείδου
Ολυμπιάς μὲν ἔχθη ὀγδοηκοστή, καθ' ἣν ἐνῖκα στά-
διον Τορύλλας Θετταλός· Ῥωμαῖοι δὲ ὑπάτους κα-
τέστησαν Κόϊντον Φάβιον καὶ Τίτον Κόϊντον Κα-
πιτωλῖνον. Ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν τὴν Ἀσίαν οἱ
τῶν Περσῶν στρατηγοὶ διαβάντες περὶ τὴν Κιλικίαν,
ναῦς μὲν κατεσκευάσαν τριακοσίας, κεκοσμημένας κα-
λῶς πρὸς τὴν πολεμικὴν χρείαν· τὸ δὲ πεζὸν στρα-
τόπεδον λαβόντες, προῆγον πεζῇ διὰ Συρίας καὶ
Φοινίκης· συμπαραπλέοντος δὲ καὶ τοῦ στόλου τῇ
πεζῇ στρατιᾷ, κατήντησαν εἰς Μέμφιν τῆς Αἰγύπτου.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν πολιορκίαν τοῦ Λευκοῦ Τεί-
 ζους ἔλυσαν, καταπληξάμενοι τοὺς Αἰγυπτίους καὶ
 τοὺς Ἀθηναίους· μετὰ δὲ ταῦτα ἐμφρόνως βουλευ-
 σάμενοι, κατὰ στόμα μὲν παραιτιάτεσθαι διεκκλινον,
 στρατηγήμασι δὲ ἐφιλοτιμοῦντο καταλῦσαι τὸν πό-
 λεμον. Διόπερ καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν δρομουσῶν ἐν
 τῇ Προσωπίτιδι λεγομένη νήσῳ, τὸν περιόρθεοντα
 ποταμὸν διώρουξι διαλαβόντες, ἤπειρον ἐποίησαν τὴν
 νῆσον. Τῶν δὲ νεῶν ἄφρω καθίζουσῶν ἐπὶ ξηρὰν
 τὴν γῆν, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι καταπλαγέντες, ἐγκατέλι-
 πον τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πρὸς τοὺς Πέρσας διελύ-
 σαντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, συμμαχῶν ὄντες ἔρημοι, καὶ
 τὰς ναῦς ὀρῶντες ἀχρήστους γεγενημένας, ταύτας
 μὲν ἐνέπρησαν, ὅπως μὴ τοῖς πολεμίοις υποχείριοι
 γενηθῶσιν· αὐτοὶ δὲ οὐ καταπλαγέντες τὴν δεινό-
 τητα τῆς περιστάσεως, παρεκάλουν ἀλλήλους μηδὲν
 ἀνάξιον πρᾶξαι τῶν προκατειργασμένων ἀγώνων.
 Διόπερ ταῖς ἀρεταῖς ὑπερβαλόμενοι τοὺς ἐν Θερμο-
 πύλαις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποθανόντας, ἐτοίμως εἵ-
 χον διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. Οἱ δὲ στρα-
 τηγοὶ τῶν Περσῶν Ἀρτιάβαζος καὶ Μεγάβυζος, ὁρῶν-
 τες τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐτολμίας τῶν πολεμίων, καὶ
 λογιζάμενοι τοῦ πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν
 ἰδίων, σπονδὰς ἔθεντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καθ'
 ἧς ἔδει χωρὶς κινδύνων ἀνελθεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύ-
 πτου. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν
 τυγχόντες τῆς σωτηρίας, ἀπῆλθον ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
 καὶ διὰ τῆς Λιβύης εἰς Κυρῆνην ἀπελθόντες, ἐσώ-
 θησαν παραδόξως εἰς τὴν πατρίδα. Ἀμὰ δὲ τούτοις

πραττομένοις, ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις Ἐφιάλτης ὁ Σιμωνίδου, δημαγωγὸς ὢν καὶ τὸ πλῆθος παροξύνων κατὰ τῶν Ἀρεοπαγιδῶν, ἔπεισε τὸν δῆμον ψηφίσματα μειῶσαι τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν, καὶ τὰ πάτρια καὶ περιβόητα νόμιμα καταλῦσαι. Οὐ μὲν ἀθρόως γε διέφυγε τηλικούτοις ἀνομήμασιν ἐπιβαλλόμενος, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἀναιρεθεὶς, ἄδελον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν.

(C. 78.) Olymp. LXXX, 2. a. C. 457. Arch. Philocle, Coss. A. Postumio Regillensi et Sp. Furio Medullino, bellum in Graecia Atheniensium cum Corinthiis, Epidauriis et Aeginetis. Victores Athenienses. Eo tempore Deucetius, Siculorum rex, condita urbe Menaeno et expugnata Morgantina, gloriam adeptus est.

78. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Φιλοκλῆς, ἐν Ρώμῃ δὲ τῇ ὑπαίον ἄρχὴν διεδέξαντο Αὐλὸς Προστῶμιος Ῥηγοῦλος, καὶ Σπύριος Φούριος Μεδιολανός. Ἐπὶ δὲ τούτων Κορινθίοις καὶ Ἐπιδανυρίοις ἐνστάντος πολέμου πρὸς Ἀθηναίους, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτοὺς Ἀθηναῖοι. Γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. Μεγάλῳ στόλῳ καταπλεύσαντες πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους Ἀλιεῖς, ἀνέβησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τῶν πολεμίων ἀνείλον οὐκ ὀλίγους. Συστραφέντων δὲ τῶν Πελοποννησίων, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον ἀθροισάντων, συνέβη μάχη πρὸς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τὴν ὀνομαζομένην Κεκρυφαλίαν, καθ' ἣν πάλιν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. Τοιούτων δὲ εὐήμερημάτων αὐτοῖς γενομένων, τοὺς Αἰγινήτας ὄρῶντες πεφρονηματισμένους μὲν ἐν ταῖς προγεγενημέναις πράξεσιν, ἀλλοτρίως δὲ ἔχοντας πρὸς αὐτοὺς, ἔγνωσαν κατα-

πολεμῆσαι. Διὸ καὶ στόλον ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόλογον ἀποστείλάντων τῶν Ἀθηναίων, οἱ τὴν Αἰγίναν κατοικοῦντες, μεγάλην ἐμπειρίαν ἔχοντες καὶ δόξαν τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων, οὐ κατεπλάγησαν τὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων. Ἐχοντες δὲ τριήρεις ἱκανάς, καὶ προσκατασκευάσαντες ἑτέρας, ἐναυμάχησαν, καὶ λειψθέντες ἀπέβαλον τριήρεις ἑβδομήκοντα· σύντριβέντες δὲ τοῖς φρονήμασι διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἠναγκάσθησαν εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων συντέλειαν καταταχθῆναι. Ταῦτα μὲν οὖν Λεωκράτης ὁ στρατηγὸς κατεπράξατο τοῖς Ἀθηναίοις, τοὺς πάντας διαπολεμήσας μῆνας ἑννέα πρὸς τοὺς Αἰγινήτας. Ἄμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν Σικελίαν Δευκέτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς ὢν, ὠνομασμένος τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, Μεναιον μὲν πόλιν ἔκτισε, καὶ τὴν σύνεγγυς χώραν τοῖς κατοικοισθεῖσι διμερίσας· στρατευσάμενος δ' ἐπὶ πόλιν ἀξιόλογον Μοργαντίαν, καὶ χειρωσάμενος αὐτὴν, δόξαν ἀπηνέγκατο παρὰ τοῖς ὁμοεθνεῖσι.

(C. 79.) Olymp. LXXX, 3. a. C. 456. Arch. Bione, Coss P. Servilio Structo et L. Aebutio Elva, contentiones Corinthiorum et Megarensium de finibus in populationes et bellum erumpunt. Athenienses, Megarensium socii, duce Myronide, superiores. Mox novum oritur bellum Phocensium in Doris, quibus Lacedaemonii Nicomeden ad auxilia ferenda mittunt. Vincunt Doris, auctoribusque Lacedaemoniis pax inter utramque gentem restituitur.

79. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διελλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἤρχε Βίων, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδεξαντο Πούπλιος Σερονίλιος Στροῦκτος καὶ Λένκιος Αἰβούτιος Ἀλβας. Ἐπὶ δὲ τούτων Κορινθίοις καὶ Μεγαρεῦσι περὶ χώρας ὁμόρου γενομέ-

νης ἀμφιβητήσεως, εἰς πόλεμον αἱ πόλεις ἐνέπεσον. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀλλήλων τὴν χώραν διετέλουν λεηλατοῦντες, καὶ κατ' ὀλίγους συμπλοκάς καὶ μάχας ποιούμενοι μικράς. Ἀυξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς οἱ Μεγαρεῖς αἰὲ μᾶλλον ἐλαττοῦμενοι, καὶ τοὺς Κορινθίους φοβούμεροι, συμμαχοὺς ἐποίησαντο τοὺς Ἀθηναίους. Διὸ καὶ πάλιν τῶν πολέμιων ἐφαμύλων ταῖς δυνάμεσι γενομένων, καὶ τῶν Κορινθίων μετὰ Πελοποννησίων ἀξιολόγῳ δυνάμει στρατευσάντων εἰς τὴν Μεγαρικὴν, Ἀθηναῖοι συμμαχίαν ἔπεμψαν τοῖς Μεγαρεῦσιν, ἧς ἡγεῖτο Μυρωνίδης, ἀνὴρ ἐπ' ἀρετῇ θαυμαζόμενος· γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις ἑκατέρων ἐξιουσμένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκησαν, καὶ πολλοὺς ἀνείλον τῶν πολέμιων. Μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης ἐν τῇ λεγομένῃ Κιμωλίᾳ, πάλιν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι, καὶ πολλοὺς ἀνείλον τῶν πολέμιων. Μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας οἱ Φωκεῖς ἐνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Λωριεῖς, τοὺς προγόνους μὲν Λακεδαιμονίων, οἰκοῦντας δὲ πόλεις τρεῖς, Κυτίνιον καὶ ἔτι Βοῖον καὶ Ἐρινεόν, κειμένας ὑπὸ τὸν λόφον τὸν ὀνομαζόμενον Παρνασσόν. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον βία χειρωσάμενοι τοὺς Λωριεῖς, κατέσχον αὐτῶν τὰς πόλεις. Μετὰ δὲ ταῦτα Λακεδαιμόνιοι μὲν Νικομήδην τὸν Κλεομένους ἐξέπεμψαν βοηθήσοντα τοῖς Λωριεῦσι, διὰ τὴν συγγένειαν· εἶχε δ' οὗτος Λακεδαιμονίους μὲν χιλίους πεντακοσίους, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μυρίους.

Οὗτος μὲν οὖν ἐπίτροπος ὢν Πλειστόνακτος τοῦ βασιλέως, παίδος ὄντος, μετὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Λοκροῦσι· νικήσας δὲ τοὺς Φωκεῖς, καὶ τὰς πόλεις ἀνακτησάμενος, τοὺς τε Λοκροὺς καὶ Φωκεῖς διήλλαξεν.

(C. 80.) Hinc constatum bellum inter Athenienses, qui et Argivos Thessalosque adseverant, atque Lacedaemonios. Ad hos in ipsa acie transeunt Thessali, qui commeatu quoque Athenienses doiose privant. Post acrem pugnam quum in ambiguo esset victoria, quatuor mensium induciae pactae sunt.

80. Ἀθηναῖοι δὲ πυθόμενοι τοὺς Λακεδαιμονίους τὸν μὲν πρὸς Φωκεῖς πόλεμον καταλελυμέναι, αὐτοὺς δὲ μέλλειν τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιεῖσθαι, ἔγνωσαν ἐπιθέσθαι κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ἐστράτευσαν οὖν ἐπ' αὐτούς, παραλαβόντες τοὺς Ἀργεῖους καὶ Θετταλοὺς· καὶ πεντήκοντα μὲν ναυσί, στρατιώταις δὲ μυρίοις καὶ τετρακισχιλίοις ἐπιβαλόντες αὐτοῖς, κατέλαβον τὰς περὶ τὴν Γεράνειαν παρόδους. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι τὰ κατὰ τοὺς Ἀθηναίους, παρήλθον τῆς Βοιωτίας εἰς Τάναγραν. Τῶν δὲ Ἀθηναίων παραγενομένων εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ παρατάξεως γενομένης ἰσχυρᾶς, συνέστη μάχη· καὶ τῶν μὲν Θετταλῶν μεταβαλομένων ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν δὲ Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀργείων οὐδὲν ἥτιον διαγωνιζομένων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφοτέροις· νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης διελύθησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις κομιζομένης ἀγορᾶς πολλῆς ἐκ τῆς Ἀττικῆς, οἱ Θετταλοὶ κρίναντες ἐπιθεῖσθαι ταύτης τῆς ὥρας, δειπνοποιησάμενοι, νυκτὸς

ἀπὴντων τοῖς κομίζουσι τὰς ἀγοράς. Τῶν δὲ παρα-
 φ' ὑλατιόντων Ἀθηναίων ἀγνοούντων, καὶ προσδεξα-
 μένων τοὺς Θετταλοὺς ὥς φίλους, συνέβη καὶ πολ-
 λούς καὶ ποικίλους ἀγῶνας γενέσθαι περὶ τῆς ἀγο-
 ρᾶς. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον οἱ Θετταλοί, προσδεχθέν-
 τες ὑπὸ τῶν πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἔκτεινον τοὺς
 ἐντυγχάνοντας, καὶ συντεταγμένοι τοῖς τεθορυβημέ-
 τοις συμπλεκόμενοι πολλοὺς ἀνῆρουν. Οἱ δὲ κατὰ
 τὴν στρατοπεδείαν ὅκτες Ἀθηναῖοι, πυθόμενοι τὴν
 τῶν Θετταλῶν ἐπίθεσιν, ἤκον κατὰ σπουδὴν καὶ
 τοὺς Θετταλοὺς ἐξ ἐφόδου τριψάμενοι, πολὺν ἐποίουν
 φόνον. Ἐπιβοηθησάντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων
 τοῖς Θετταλοῖς, συντεταγμένη τῇ δυνάμει καὶ τοῖς
 στρατοπέδοις ὅλοις γενομένης παρατάξεως, συνέβη
 διὰ τὴν γενομένην φιλοτιμίαν πολλοὺς παρ' ἀμφο-
 τέροις ἀναιρεθῆναι· τέλος δὲ τῆς μάχης ἀμφίδοξον
 λαβούσης τὸ τέλος, συνέβη τοὺς τε Λακεδαιμονίους
 ἀμφισβητῆσαι περὶ τῆς νίκης καὶ τοὺς Ἀθηναίους.
 Τότε μὲν οὖν ἐπιλαβούσης νυκτός, καὶ τῆς νίκης
 ἀμφιδόξου γενομένης, διεπρεςβεύοντο πρὸς ἀλλήλους,
 καὶ τετραμηνιαίους ὑπονδὰς ἐποίησαντο.

(C. 81.) Olymp. LXXX, 4. a. C. 455. Arch. Mnesitheide, Coss.
 T. Lucretio et T. Veturio Ceurino, Thebani socia arma iungunt
 Lacedaemoniis, quorum auctoritate amissam Persico bello dignita-
 tem recuperare, et Boeotos in ditionem suam redigere cupiunt.
 Atheniensium dux, Myronides, parva manu collecta, (C. 82.) glo-
 riosam de Boeotis victoriam adeptus, Tanagram vi capit, univer-
 sam Boeotiam populationibus vastat, multaque milites praeda ornat.

81. Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος,
 Ἀθήνησιν μὲν ἤρχε Μνησιθείδης, ἐν Ρώμῃ δ' ὑπάτοι
 κατεστάθησαν Λούκιος Λουκράτιος καὶ Τίτος Οὐέ-

τούριος Κιχωρίτος. Ἐπὶ δὲ τούτων Θηβαῖοι μὲν τε-
 ταπεινωμένοι διὰ τὴν πρὸς Ξέρξην αὐτοῖς γενομένην
 συμμαχίαν, ἀνεζήτουν δι' οὗ τρόπον δύναιντο ἀνα-
 λαβεῖν τὴν πατριὸν ἰσχύν τε καὶ δόξαν. Αὐτὸ καὶ
 τῶν Βοιωτῶν ἀπάντων καταφρονούντων, καὶ μηκέτι
 προσεχόντων τοῖς Θηβαίοις, ἤξιουν τοὺς Λακεδαιμο-
 νίους τῇ πόλει συμπεριποιῆσαι τὴν ὅλην τῆς Βοιω-
 τίας ἡγεμονίαν· ἐπηγγέλλοντο δ' αὐτοῖς, ἀντὶ ταύ-
 της τῆς χάριτος, ἰδίᾳ πολεμήσειν τοῖς Ἀθηναίοις,
 ὥστε μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι τοῖς Σπαρτιάταις ἐκτὸς
 τῆς Πελοποννήσου δύναμιν ἐξαγαγεῖν περὶ τὴν. Οἱ δὲ
 Λακεδαιμόνιοι κρίναντες συμφέροντα λέγειν αὐτοῖς,
 καὶ νομίζοντες τὰς Θήβας, εἰν ἀνξήσωσιν, ἔσσεσθαι
 τῇ τῶν Ἀθηναίων ὥσπερ ἀντίπολιν τινα· διόπερ
 ἔχοντες τότε περὶ Τάναγραν ἔτοιμον καὶ μέγα στρα-
 τόπεδον, τῆς μὲν τῶν Θηβαίων πόλεως μέγιστα τὸν
 περίβολον κατεσκεύασαν, τὰς δ' ἐν Βοιωτίᾳ πόλεις
 ἡνάγκασαν ὑποτάττεσθαι τοῖς Θηβαίοις. Οἱ δὲ Ἀθη-
 ναῖοι τὴν ἐπιβολὴν τῶν Λακεδαιμονίων διακόψαι
 σπεύδοντες, δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσαντο, καὶ
 στρατηγὸν εἴλοντο Μυρωνίδην τὸν Καλλίου. Οὗτος
 δὲ καταλέξας τῶν πολιτῶν τοὺς ἱκανοὺς, παρήγγει-
 λεν αὐτοῖς, ἐκθήμερος ἡμέραν, ἐν ᾗ τὴν ἐκ τῆς πό-
 λεως ἀνάξεν εἶν ἡμέλλε ποιεῖσθαι. Ἐπεὶ δ' ὁ συντε-
 ταγμένος καιρὸς ἦκε, καὶ τῶν στρατιωτῶν τινὲς οὐκ
 ἀπήντησαν πρὸς τὴν ὠρισμένην ἡμέραν, ἀναλαβὼν
 τοὺς προσελλυθότας, προῆγεν εἰς τὴν Βοιωτίαν.
 Τῶν δὲ ἡγεμόνων τιτὲς καὶ τῶν φίλων ἔφασαν δεῖν
 ἀγαμέμεν τοὺς καθυστεροῦντας· ὁ δὲ Μυρωνίδης,

συνετός ὢν ἅμα καὶ δραστικός, στρατηγὸν οὐκ ἔφη-
σεν ἀναμένειν· ἀπεφαίνετο γὰρ τοὺς μὲν ἐκουσίως
καθυστεροῦντας τῆς ἐξόδου, καὶ κατὰ τὴν μάχην
ἀγεννῶς καὶ δειλῶς ἔξειν, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ὑπὲρ
τῆς πατρίδος κινδύνους οὐχ ὑποστήσεσθαι· τοὺς
δ' ἐτοιμοὺς κατὰ τὴν συντεταγμένην ἡμέραν παρα-
γεννηθέντας, φανεροὺς εἶναι διότι καὶ τὴν ἐν τῷ πο-
λέμῳ τάξιν οὐ καταλείψουσι· ὅπερ καὶ συνέβη γενέ-
σθαι. Ὀλίγους γὰρ προάγων στρατιώτας, καὶ τού-
τους ἀρίστους ταῖς ἀνδραγαθίαις, παρετάξατο κατὰ
τὴν Βοιωτίαν πρὸς πολλαπλασίους, καὶ κατὰ κράτος
περιεγένετο τῶν ἀντιταχθέντων.

82. Δοκεῖ δ' ἡ πρῶξις αὕτη μηδεμιᾶς ἀπολεί-
πεσθαι τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις γεγενημένων
παρατάξεων τοῖς Ἀθηναίοις. Ἡ τε γὰρ ἐν Μαρα-
θῶνι γενομένη νίκη, καὶ τὸ περὶ Ηλαταιᾶς κατὰ
Περσῶν προτέρημα, καὶ τᾶλλα τὰ περιβόητα τῶν
Ἀθηναίων ἔργα, δοκεῖ μηδὲν προσέχειν τῆς μάχης, ἥς
ἐνίκησε Μυρωνίδης τοὺς Βοιωτοὺς. Ἐκείνων γὰρ αἱ
μὲν ἐγένοντο πρὸς βαρβάρους, αἱ δὲ συνετελέσθησαν
μετ' ἄλλων συμμάχων· ταύτην δὲ τὴν παρατάξιν
Ἀθηναῖοι μόνοι διακινδυνεύσαντες ἐνίκησαν, καὶ
πρὸς Ἑλλήνων τοὺς ἀρίστους διηγωνίσαντο· δοκοῦσι
γὰρ οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὰς τῶν δεινῶν ὑπομονὰς καὶ
τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας μηδενὸς λείπεσθαι τῶν ἁλ-
λων. Ὡς τερον οὖν αὐτοὶ Θηβαῖοι, περὶ Λεύκτρα
καὶ Μαρτίνειαν μόνοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἅπαν-
τας καὶ τοὺς συμμάχους παρατάξιμενοι, μεγίστην
μὲν δόξαν ἐπ' ἀνδράσι κατεκτήσαντο, τῆς δὲ Ἑλλάδος

ἐπάσης ἡγεμόνες ἀνελπίστως ἐγενήθησαν. Τῶν δὲ συγγραφῶν, καίπερ τῆς μάχης ταύτης ἐπιφανοῦς γεγενημένης, οὐδεὶς οὐδὲ τὸν τόπον αὐτῆς οὐδὲ τὴν διάταξιν ἀνέγραψε. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας τοὺς Βοιωτοὺς, ἐνάμιλλος ἐγενήθη τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἡγεμόσιν ἐπιφανεστάτοις, Θερμιοκλεῖ καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κίμωνι. Ὁ δὲ Μυρωνίδης μετὰ τὴν γενομένην νίκην, Τάνακρον μὲν ἐκπολιορκήσας, περιεῖλεν αὐτῆς τὰ τεῖχη· τὴν δὲ Βοιωτίαν ἅπασαν ἐπιών, ἔτεμνε καὶ κατέφθειρε· τοῖς στρατιώταις δὲ διελὼν τὰ λάφυρα, πάντας ὠφελείαις ἀδραῖς ἐκόσμησεν.

C. 83.) Obfirmati ad resistendum Boeoti, ad Oenophyta fugantur; omnes Boeoticae urbes, Thebis exceptis, Atheniensibus cedunt. Mox Locri Opuntii domantur; Phocenses subiguntur; Pharsalia obsidione cingitur. Quam nimis diu ac fortiter perferentibus Pharsaliis, Myronides, de occupatione Thessaliae desperans, Athinas redit.

83. Οἱ δὲ Βοιωτοὶ παροξυνθέντες ἐπὶ τῇ διαφθορᾷ τῆς χώρας, συνεστράφησαν πανδημεῖ, καὶ στρατεύσαντες ἡθροισαν μεγάλην δύναμιν. Γενομένης δὲ μάχης ἐν Οἰνοφύτοις τῆς Βοιωτίας, καὶ τῷ δεινὸν ἀμφοτέρων ταῖς ψυχαῖς ἐρρώμένως ὑπομερόντων, διημέρευσαν ἐν τῇ μάχῃ· μόγις δὲ τῶν Ἀθηναίων τρεψαμένων τοὺς Βοιωτοὺς, ὁ Μυρωνίδης πασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν πόλεων ἐγκρατὴς ἐγένετο, πλην Θηβῶν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῆς Βοιωτίας ἀναξείδης, ἐστράτευσεν ἐπὶ Λοκροὺς τοὺς ὀνομαζομένους Ὀπουντίους. Τούτους δὲ ἐξ ἐφόδου χειρώσάμενος, καὶ λαβὼν ὁμήρους, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Φαρσάλιαν. Παραπλησίως δὲ τοῖς Λοκροῖς καὶ τοῖς

Φωκεῖς καταπολεμήσας, καὶ λαβὼν δμηήρους, ἀνέ-
 ζευξεν εἰς τὴν Θετταλίαν· ἐγκαλῶν μὲν τῆς γενομέ-
 νης προδοσίας, προστάττων δὲ καταδέχεσθαι τοὺς
 φυγάδας· τῶν δὲ Φαρσαλίων οὐ προσδεχομένων, ἐπο-
 λιόρκει τὴν πόλιν. Ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν πόλιν οὐκ ἠδύ-
 νατο βίᾳ χειρώσασθαι, τὴν δὲ πολιορκίαν πολὺν
 χρόνον ὑπέμενον οἱ Φαρσάλιοι, τὸ τηρικαῦτα ἀπο-
 γνοὺς τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς
 Ἀθήνας. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μεγά-
 λας πράξεις ἐπιτελεσάμενος, περιβόητον ἔσχε τὴν δό-
 ξαν παρὰ τοῖς πολίταις. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη
 κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

(C. 84.) Olymp. LXXXI, -1. a. C. 454. Arch. Callia, Coss. S. Sulpicio et P. Volumnio Amintino, praefectus classi Atheniensium, Tolmides, Myronidae gloria inflammatus, cum magna copia mili-
 tum, qui nomina ultro erant professi, aliisque delectis, ipsam La-
 coniam adit, antea nemini tentatam, eamque depopulatur.

84. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησὶ Καλλίου, παρὰ
 μὲν Ἠλείοις Ὀλυμπιάς ἦχθη μία πρὸς ταῖς ὀγδοή-
 κοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πολύμναστος Κυρη-
 ναῖος· ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ἕπατοι Σερούϊος Σουλ-
 πίκιος καὶ Πούπλιος Οὐολούμνιος Ἀμιντῖνος. Ἐπὶ
 δὲ τούτων Τολμίδης ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς ναυτικῆς
 δυνάμεως, ἀμιλλῶμενος πρὸς τὴν Μυρωνίδου ἀρε-
 τὴν τε καὶ δόξαν, ἀξιόλογόν τι κατεργάσασθαι. Διὸ
 καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς μηδεὶς πρότερον πε-
 πορθηκότος τὴν Λακωνικὴν, παρεκάλεσε τὸν δῆμον
 δηῶσαι τὴν τῶν Σπαρτιατῶν χώραν· ἐπηγγέλλετο δὲ
 χιλίους ὀπλίτας παραλαβὼν εἰς τὰς τριήρεις, μετὰ
 τούτων πορθήσειν μὲν τὴν Λακωνικὴν, ταπεινώσειν

δὲ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν δόξαν. Συγχωρησάντων δὲ
 τῶν Ἀθηναίων, βουλόμενος λαθραίως πλείονας πο-
 λίτας ἐξαγαγεῖν, τεχνάζεται τι τοιοῦτον. Οἱ μὲν πο-
 λῖται διελαμβάνον αὐτὸν καταλέξιν εἰς τὴν στρα-
 τεῖαν τῶν νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις, καὶ
 τοῖς σώμασιν εὐρωστοτάτους· ὁ δὲ Τολμίδης σπεύ-
 δων μὴ μόνον τοὺς τεταγμένους χιλίους ἐξαγειν εἰς
 τὴν στρατείαν, προσίων ἐκάστῳ τῶν νέων καὶ τῇ
 ῥόμῃ διαφερόντων, ἔλεγεν ὥς μέλλει καταλέγειν αὐ-
 τόν· κρεῖττον οὖν ἔφησεν ἐθελοντὴν στρατεῦειν μᾶλ-
 λον ἢ διὰ τὸν κατὰλογον ἀναγκασθῆναι δοκεῖν· ἐπεὶ
 δὲ πλείους τῶν τρισχιλίων τοῦτω τῷ λόγῳ συνέπεισεν
 ἐθελοντὶ ἀπογράφεσθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς οὐκέτι
 σπεύδοντας ἑώρα, τότε τοὺς ὁμολογημένους χιλίους
 κατέλεξεν ἐκ τῶν ἄλλων. Ὡς δ' αὐτῷ καὶ ἄλλα τὰ
 πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαστο, πεντήκοντα μὲν τριή-
 ρεσιν ἀνήχθη καὶ τετρακισχίλοις ὀπλίταις· κατα-
 πλεύσας δὲ τῆς Λακωνικῆς εἰς Μεθώνην, τοῦτο μὲν
 τὸ χωρίον εἶλε, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων βοηθησάν-
 των, ἀνέξενξε, καὶ παραπλεύσας εἰς τὸ Γύθειον, ἐπί-
 ρειον τῶν Λακεδαιμονίων, χειρωσάμενος δὲ καὶ ταύ-
 την τὴν πόλιν, καὶ τὰ νεώρια τῶν Λακεδαιμονίων
 ἐμπρήσας, τὴν χώραν ἐδῆώσεν. Ἐκεῖθεν δὲ ἀνα-
 χθεῖς, ἔπλευσε τῆς Κεφαλληνίας εἰς Ζάκυνθον· ταύ-
 την δὲ χειρωσάμενος, καὶ πάσας τὰς ἐν Κεφαλληνίᾳ
 πόλεις προσαγαγόμενος, εἰς τὸ πέραν διέπλευσε, καὶ
 κατήρην εἰς Ναύπακτον. Ὁμοίως δὲ καὶ ταύτην ἐξ
 ἐφόδου λαβὼν, κατόκισεν εἰς ταύτην Μεσσηνίων
 τοὺς ἐπισήμους, ὑποσπόνδους ὑπὸ Λακεδαιμονίων

ἀφεθέντας. Κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Λακε-
δαιμόνιοι πρὸς τοὺς Εἰλωτας καὶ Μεσσηνίους πε-
πολεμηκότες ἐπὶ πλείον, τότε κρατήσαντες ἀμφοτέ-
ρων, τοὺς μὲν ἐξ Ἰθώμης ὑποσπόνδους ἀφῆκαν, κα-
θότι προείρηται· τῶν δ' Εἰλώτων τοὺς αἰτίους τῆς
ἀποστάσεως κολάσαντες, τοὺς ἄλλους κατεδουλώσαντο.

(C. 85.) Olymp. LXXXI, 2. a. C. 453. Arch. Sosistrato, Coss.
P. Valerio Publicola et C. Clodio Rhegillano, dum Tolmides in
Boeotia versatur, Pericles cum classe Peloponnesum invadit, omnes-
que sibi urbes subiicit. Tantum uno anno creverunt Athenien-
sium opes

85. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωσιστράτου Ῥω-
μαῖοι μὲν ὑπάρχοντες κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον
Πουπλικόλαν καὶ Γαῖον Κλώδιον Ῥήγιλλον. Ἐπὶ δὲ
τούτων Τολμίδης μὲν περὶ τὴν Βοιωτίαν διέτριβεν,
Ἀθηναῖοι δὲ Περίκλεια τὸν Ξανθίππου, τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν, στρατηγὸν κατέστησαν, καὶ δόντες αὐτῷ
τριήρεις πεντήκοντα καὶ χιλίους ὀπλίτας, ἐξέπεμψαν
ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. Οὗτος δὲ τῆς Πελοποννή-
σου πολλὴν ἐπόρθησεν· εἰς δὲ τὴν Ἀχαρνανίαν δια-
βὰς πλησίον Οἰνιάδων, ἀπάσας τὰς πόλεις προσηγά-
γετο. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι κατὰ τοῦτον τὸν ἔνιαυ-
τὸν πλείστων πόλεων ἤρξαν, ἐπ' ἀνδρία δὲ καὶ στρα-
τηγία μεγάλην δόξαν κατεκτήσαντο.

(C. 86.) Olymp. LXXXI, 3. a. C. 452. Arch. Aristone Coss. Q.
Fabio Vibulano et L. Cornelio Curetino, auctore Cimone quinquen-
nales induciæ inter Athenienses et Lacedæmonios factæ. In Si-
cilia multi motus: primo inter Egestanos ac Lilybaeos de agro; dein
omnino inter sectatores aut libertatis aut tyrannidis. Tyndaride
ob affectatum regnū capitis damnato, Syracusani, ad opprimen-
dam regnandi libidinem, (C. 87.) ostracismi Attici speciem, petu-
lismum instituant: qui propter desidiam ac luxum plurimorum
civium exortasque novas factiones, brevi abrogatus est.

86. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρίστωνος Ῥω-

μαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Φάβιον Οὐί-
 βουλανὸν καὶ Λεύκιον Κορνήλιον Κουριτίων. Ἐπὶ
 δὲ τούτων Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις πενταετιεῖς
 ἐγένοντο σπονδαί, Κίμωνος τοῦ Ἀθηναίου συνθε-
 μένου ταύτας. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἑγεσταιοῖς
 καὶ Αἰλυβαίοις ἐνέστη πόλεμος περὶ χώρας τῆς πρὸς
 τῷ Μαζάρῳ ποταμῷ. Γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς,
 συνέβη πολλοὺς παρ' ἀμφοτέροις ἀναιρεθῆναι, καὶ
 τῆς φιλοτιμίας μὴ λῆξαι τὰς πόλεις. Μετὰ δὲ τὴν
 πολιτογραφίαν τὴν ἐν ταῖς πόλεσι γενομένην, καὶ
 τὸν ἀναδασμὸν τῆς χώρας, πολλῶν εἰκῇ καὶ ὥς ἔτυχε
 πεπολιτογραφημένων, ἐνόσουν αἱ πόλεις, καὶ πάλιν
 εἰς πολιτικὰς στάσεις καὶ ταραχὰς ἐνέπιπτον· μά-
 λιστα δὲ τὸ κακὸν ἐπεπόλασεν ἐν ταῖς Συρακούσαις.
 Τυνδαρίδης γάρ τις τοῦνομα, Θράσους καὶ τόλμης
 γέμων ἄνθρωπος, τὸ μὲν πρῶτον πολλοὺς τῶν πε-
 νήτων ἀνελάμβανε, καὶ σωματοποιῶν τούτους, ἐαν-
 τῷ πρὸς τυραννίδα ἐτοίμους ἐποίει δορυφόρους· μετὰ
 δὲ ταῦτα ἤδη φανερὸς ὦν ὅτι δυναστείας ὀρεγεται,
 θανάτου κρίσιν ὑποσχών, κατεδικάσθη. Ἀπαγομέ-
 νου δὲ εἰς τὸ δεσποτήριον, οἱ πολυωρηθέντες ὑπ'
 αὐτοῦ συνεστράφησαν, καὶ τοῖς ἀπάγουσι τὰς χεῖρας
 ἐπέφερον. Ταραχῆς δὲ γενομένης κατὰ τὴν πόλιν,
 συνεστράφησαν οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, καὶ
 τοὺς νεωτερίσαντας συναρπάσαντες, ἅμα τῷ Τυνδα-
 ρίῳ ἀνέϊλον. Πλεονάκης δὲ τούτου γενομένου, καὶ
 τῶν ἀνδρῶν τυραννίδος ἐπιθυμούντων, ὁ δῆμος ἐπη-
 νέχθη μιμῆσασθαι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νόμον θεῖ-

ναι παραπλήσιον τῷ παρ' ἐκείνοις γεγραμμένῳ περὶ ὄστρακισμοῦ.

87. Παρὰ γὰρ Ἀθηναίοις ἕκαστον τῶν πολιτῶν ἔδει γράφειν εἰς ὄστρακον τοῦνομα τοῦ δοκοῦντος μάλιστα δύνασθαι τυραννεῖν τῶν πολιτῶν· παρὰ δὲ τοῖς Συρακουσίοις εἰς πέταλον ἐλαίας γράφεσθαι τὸν δυνατώτατον τῶν πολιτῶν· διαριθμηθέντων δὲ τῶν πετάλων, τὸν πλεῖστα πέταλα λαβόντα φεῦγειν πενταετῇ χρόνον. Τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ διελάμβανον ταπεινῶσειν τὰ φρονήματα τῶν πλεῖστον ἰσχυόντων ἐν ταῖς πατρίσι. Καθόλου γὰρ οὐ πονηρίας κόλασιν ἐλάμβανον παρὰ τῶν πασανομοούντων, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ αὐξήσεως τῶν ἀνδρῶν ἐποιοῦν ταπεινῶσιν. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοῦτο τὸ γένος τῆς νομοθεσίας ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὄστρακισμὸν, οἱ δὲ Συρακοῦσιοι πεταλισμὸν. Οὗτος δὲ ὁ νόμος διέμεινε παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ πολὺν χρόνον, παρὰ δὲ τοῖς Συρακουσίοις κατελύθη ταχὺ, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Τῶν μεγίστων ἀνδρῶν φυγαδευομένων, οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, καὶ δυνάμενοι διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς πολλὰ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦν, ἀφίσταντο τῶν δημοσίων πράξεων, καὶ διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ νόμου φόβον ἰδιωτεύοντες διετέλουν· ἐπιμελούμενοι δὲ τῆς ἰδίας οὐσίας, εἰς τρυφὴν ἀπέκλινον· οἱ δὲ πονηρότατοι τῶν πολιτῶν, καὶ τόλμῃ διαφέροντες, ἐφρόντιζον τῶν δημοσίων, καὶ τὰ πλεῖστα πρὸς νεωτερισμὸν καὶ ταραχὴν προετρέποντο. Διόπερ στάσεων γενομένων πάλιν, καὶ τῶν πολλῶν εἰς διαφορὰς ἐκτριπομένων, πάλιν

ἡ πόλις εἰς συνεχεῖς καὶ μεγάλας ἐνέπιπτε ταραχάς. Ἐπεπόλαζε γὰρ δημαγωγῶν πλῆθος καὶ συκοφαντῶν, καὶ λόγου δεινότης ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἡσκέετο, καὶ καθόλου πολλοὶ τὰ φαῦλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀντὶ τῆς παλαιᾶς καὶ σπουδαίας ἀγωγῆς ἡλλάττοντο· καὶ ταῖς μὲν οὐσίαις διὰ τὴν εἰρήνην προέκοπτον, τῆς δ' ὁμονοίας καὶ τοῦ δικαιοπραγεῖν ὀλίγη τις ἐγίνετο φροντίς. Διόπερ οἱ Συρακοῦσιοι μεταγρόντες, τὸν περὶ τοῦ πεταλισμοῦ νόμον κατέλυσαν, ὀλίγον χρόνον αὐτῷ χρησάμενοι. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

(C. 88.) Repetita alieno loco narratio de Pericli: incursione in Peloponnesum. (v. Cap. 85.) Pericles Chersonesi agros, Tolmides in Euboeam profectus, Naxiorum terram suis distribuit. — Olymp. LXXXI, 4. a. C. 451. Arch. Lysistrate, Coss. C. Nautio Rutilo et L. Minutio Augurino, Sicilia Tyrrenorum latrocinis vexata, Syracusani Phayllum, dein, hoc ob prodicionem in exsilium misso, Apellen Tyrreniae bellum inferre iubent. Is Corsicam, Aethaliam et alia loca vastat. Post haec Ducetius de Siculis bene meruit. Nam et omnes eorum civitates in unam remp. iunxit, et novam extruxit urbem Falicen, prope fanum Palicorum.

88. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσικράτους, ἐν Ῥώμῃ κατεσιάθησαν ὑπάτοι Γαῖος Ναύτιος Πουτίλιος καὶ Λεύκιος Μινούκιος Καρουτιανός. Ἐπὶ δὲ τούτων Περικλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ἀποβὰς εἰς Πελοπόννησον, ἐδύωσε τὴν τῶν Σικυωνίων χώραν. Ἐπεξελθόντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν Σικυωνίων πανδημεῖ, καὶ μάχης γενομένης, ὁ Περικλῆς νικήσας, καὶ πολλοὺς κατὰ τὴν φυγὴν ἀνελών, κατέκλεισεν αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν. Προςβολὴς δὲ ποιούμενος τοῖς τεύχεσι, καὶ μὴ δυνάμενος ἐλεῖν τὴν πόλιν, ἔτι δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων

βοήθειαν τοῖς πολιορκουμένοις, ἀνέβηξεν ἐκ τῆς Σικυῶνος· εἰς δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν πλεύσας καὶ τὴν τῶν Οἰνιάδων χώραν καταδραμών, καὶ λαφύρων πλήθος ἀθροίσας, ἀπέπλευσεν ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐλθὼν εἰς Χερσόνησον, χιλίοις τῶν πολιτῶν κατεκληρούχησε τὴν χώραν. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Τολμίδης ὁ ἕτερος στρατηγός, εἰς τὴν Εὐβοίαν παρελθὼν, ἄλλοις χιλίοις πολίταις τὴν τῶν Ναξίων γῆν διένειμε.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Τυρρόνηων ληΐζομένων τὴν θάλατταν, οἱ Συρακούσιοι ναύαρχον ἐλόμενοι Φάϋλλον, ἔπεμψαν εἰς τὴν Τυρρόνηϊαν. Οὗτος δ' ἐκπλεύσας, τὸ μὲν πρῶτον νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Αἰθαλίαν ἐπόρθησε, παρὰ δὲ τῶν Τυρρόνηων λάθρα χρήματα λαβὼν, ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Σικελίαν, οὐδὲν ἄξιον μνήμης διαπραξάμενος. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τοῦτον μὲν ὡς προδύτην καταδικάσαντες ἐφυγάδυσαν· ἕτερον δὲ στρατηγὸν καταστήσαντες Ἀπελλῆν, ἔξαπέστειλαν ἐπὶ Τυρρόνηους, ἔχοντα τριήρεις ἐξήκοντα. Οὗτος δὲ τὴν παραθαλάσσιον Τυρρόνηϊαν καταδραμών, ἀπῆρεν εἰς Κύρνον κατεχομένην ὑπὸ Τυρρόνηων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους· πορθέσας δὲ πλεῖστα τῆς νήσου, καὶ τὴν Αἰθαλίαν χειρωσάμενος, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας, αἰχμαλώτων τε πλήθος κομίζων, καὶ τὴν ἄλλην ὠφέλειαν ἄγων οὐκ ὀλίγην. Μετὰ δὲ ταῦτα Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελιωτῶν ἀφηγούμενος, τὰς πόλεις ἀπάσας τὰς δημοθυεῖς, πλὴν τῆς Τρίβλας, εἰς μίαν καὶ κοινὴν ἤγαγε συντέ-

λειαν· δραστικός δὲ ὢν, νεωτέρων ωρέγεται πραγμά-
των, καὶ παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν Σικελῶν ἀθροίσας
δύναμιν ἀξιόλογον, τὰς Μένας, ἣτις ἦν αὐτοῦ
πατρίς, μετώκισεν εἰς τὸ πεδίον, καὶ πλησίον τοῦ
τεμένους τῶν ὀνομαζομένων Παλίκων ἔκτισε πόλιν
ἀξιόλογον, ἣν ἀπὸ τῶν προειρημένων θεῶν ὠνόμαζε
Παλίκην.

(C. 89.) Quod sanum, antiquitate sua angustum, crateres habet
ignibus et aquis calidis exaestuantibus: sanctissima illic iuramenta
praestantur; habeturque asylum inviolatissimum.

89. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν θεῶν τούτων ἐμνήσθη-
μεν, οὐκ ἄξιόν ἐστι παραλιπεῖν τὴν περὶ τὸ ἱερὸν
ἀρχαιότητά τε καὶ τὴν ἀπιστίαν, καὶ τὸ σύνολον τὸ
περὶ τοὺς ὀνομαζομένους κρατῆρας ἰδίωμα. Μυθο-
λογοῦσι γὰρ τὸ τέμενος τοῦτο διαφέρειν τῶν ἄλλων
ἀρχαιότητι καὶ σεβασμῷ, πολλῶν ἐν αὐτοῖς παρα-
δόξων γεγεννημένων. Πρῶτον μὲν γὰρ κρατῆρες
εἰσι, τῷ μεγέθει μὲν οὐ κατὰ πᾶν μεγάλοι, σπινθή-
ρας δ' ἐξαισίους ἀναβάλλοντες, ἐξ ἀμυθήτου δὲ
βυθοῦ, καὶ παραπλήσιον ἔχοντες τὴν φύσιν τοῖς
λέβησι τοῖς ὑπὸ πυρὸς πολλοῦ καιομένοις, καὶ τὸ
ὔδωρ διάπυρον ἀναβάλλουσιν. Ἐμφασιν μὲν οὖν
ἔχει τὸ ἀναβαλλόμενον ὔδωρ ὡς ὑπάρχει διάπυρον,
οὐ μὴν ἀκριβῆ τὴν ἐπίγνωσιν ἔχει, διὰ τὸ μηδένα
τολμᾶν ὑφασθαι τούτου. Τηλικαύτην γὰρ ἔχει
κατάπληξιν ἢ τῶν ὑγρῶν ἀναβολή, ὥστε δοκεῖν ὑπὸ
θείας τινὸς ἀνάγκης γίνεσθαι τὸ συμβαῖνον. Τὸ
μὲν οὖν ὔδωρ θείου κατάκορον τὴν ὄσφρησιν ἔχει,
τὸ δὲ χάσμα βρόμον πολὺν καὶ φοβερὸν ἐξίησι· τὸ

δὲ δὴ τούτων παραδοξύτερον, οὔτε ὑπερεκχεῖται τὸ ὑγρὸν, οὔτε ἀπολείπει, κίνησιν δὲ καὶ βίαν βρέμα-
τος εἰς ὕψος ἐξαιρομένην ἔχει θαυμάσιον. Τοιαύ-
της δὲ θεοπρεπείας οὔσης περὶ τὸ τέμενος, οἱ μέγ-
ιστοι τῶν ὄρκων ἐνταῦθα συντελοῦνται, καὶ τοῖς
ἐπιорκήσασιν σύντομος ἢ τοῦ δαιμονίου κόλασις
ἀκολουθεῖ. τινὲς γὰρ τῆς ὁράσεως στερηθέντες τὴν
ἐκ τοῦ τεμένους ἄφοδον ποιοῦνται. Μεγάλῃς δ'
οὔσης δεισιδαιμονίας, οἱ τὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντες,
ὅταν ὑπὸ τινος ὑπεροχῆς κατισχύωνται, τῇ διὰ τῶν
ὄρκων τούτων ἀναιρέσει κρίνονται. Ἔστι δὲ τοῦτο
τὸ τέμενος ἐκ τινων χρόνων ἄστυλον τετηρημένον,
καὶ τοῖς ἀνυχοῦσιν οἰκέταις, καὶ κυρίοις ἀγνώμοσι
περιπεπτωκόσι, πολλὴν παρέχεται βοήθειαν. Τοὺς
γὰρ εἰς τοῦτο καταφυγόντας οὐκ ἔχουσι ἐξουσίαν
οἱ δεσπότες βιαίως ἀπάγειν, καὶ μέχρι τούτου
διαμένουσιν ἄσινεῖς, μέχρις ἂν ἐπὶ διωρισμένοις
φιλανθρώποις πείσαντες οἱ κύριοι, καὶ δόντες διὰ
τῶν ὄρκων τὰς περὶ τῶν ὁμολογιῶν πίστις, ἀπαλ-
λαγῶσι. Καὶ οὐδεὶς ἱστορεῖται τῶν δεδωκότων
τοῖς οἰκέταις πίστιν ταύτην παραβάς. οὕτω γὰρ ἢ
τῶν θεῶν δεισιδαιμονία τοὺς ὁμόσαντας πρὸς τοὺς
δούλους πιστοὺς ποιεῖ. Ἔστι δὲ καὶ τὸ τέμενος
ἐν πεδίῳ θεοπρεπεῖ κείμενον, καὶ στοαῖς καὶ
ταῖς ἄλλαις καταλύσεσιν ἱκανῶς κεκοσμημένον.
Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς ἡμῖν εἰρήσθω. πρὸς
δὲ τὴν συνεχῇ τοῖς προῖστορημένοις διήγησιν
ἐπάνομεν,

(C. 90.) Conditā Palice, Ducetius agros circumiacentes divisit, urbemque brevi amplificavit. Nec diuturna tamen fuit illa felicitas. In Italia Sybaris, post excidium Crotoniatarum, instaurata et per sexennium habitata est. (Deſt Ol. LXXXII, 1. a. C. 450.)

90. Ὁ γὰρ Δουκέτιος τὴν Παλίην κτίσας, καὶ περιλαβὼν αὐτὴν ἀξιολόγῳ τείχει, κατεκληρούχησε τὴν ὁμορον χώραν. Συνέβη δὲ τὴν πόλιν ταύτην, διὰ τὴν τῆς χώρας ἀρετὴν, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκητόρων, ταχέϊαν λαβεῖν αὐξήσιν. Οὐ πολὺν δὲ χρόνον εὐδαιμονήσασα, κατεσκάφη καὶ διέμεινεν ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τοῦτοις ἔν. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, μετὰ τὴν κατασκαφὴν τῆς Συβάρως ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν ἕστερον ἔτισιν ὀκτὼ πρὸς τοῖς πενήκοντα, Θειπελὸς συναγαγὼν τοὺς ὑπολοίπους τῶν Συβαριτῶν, ἐξ ἀρχῆς ὤκισε τὴν Σύβαριν, κειμένην ἀνὰ μέσον ποταμῶν δυοῖν, τοῦ τε Συβάριος καὶ Κράθιος. Ἀγαθὴν δ' ἔχοντες χώραν, ταχὺ ταῖς οὐδαίαις ἐπηύξησαν. Κατασχόντες δὲ τὴν πόλιν ἔτη ἔξ, ἐξέπτυσον ἐκ τῆς Συβάρεως· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφαι πειρασόμεθα κατὰ τὴν ἐχομένην βίβλον.

* * * * *

(C. 91.) Olymp. LXXXII, 2. a. C. 449. Antidoto Arch., I. Postumio et M. Horatio Coss., Ducetius Actnam urbem et Motyum castellum occupat, proelio fuis Agrigentinis. Sed mox pugna victus a Syracusanis, quibus suas Agrigentini copias iungebant, a suisque desertus, (C. 92.) supplex ad Syracusanos confugit, qui misericordia moti, suppeditatis ad victum necessariis, eum Corinthum relagarunt.

91. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησιν Ἀντιδότου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ποστούμιον καὶ Μάρκον Ρωράτιον. Ἐπὶ δὲ τούτων Λουκίτιος μὲν ὁ τῶν Σικελῶν ἔχων τὴν ἡγεμονίαν, Αἴτην μὲν κατελάβετο, τὸν ἡγοῦμενον αὐτῆς δολοφονήσας· εἰς δὲ τὴν Ἀκραγαντίων χώραν ἀναξεύσας μετὰ δυνάμεως, Μότιον φρουρούμενον ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίων ἐπολιόρκησε· τῶν δὲ Συρακουσίων ἐπιβοηθησάντων, συνάψας μάχην καὶ προτερήσας, ἐξήλασεν ἀμφοτέρους ἐκ τῶν στρατοπέδων. Καὶ τότε μὲν τοῦ χειμῶνος ἐνισταμένου, διεχωρίσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν· οἱ δὲ Συρακούσιοι τὸν στρατηγὸν Βόλκωνα τῆς ἥτις αἴτιον ὄντα, καὶ δόξαντα λάθρα συμπράττειν τῷ Λουκετίῳ, καταδικάσαντες ὡς προδότην ἀπέκτειναν· τοῦ θέρους δὲ ἀρχομένου, στρατηγὸν ἕτερον κατέστησαν, ᾧ δύνανιν ἀξιόλογον δόντες, προσέταξαν καταπολεμῆσαι Λουκίτιον. Οὗτος δὲ πορευθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως, κατέλαβε τὸν Λουκίτιον στρατοπεδεύοντα περὶ τὰς Νομάς. Γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πιπτόντων, μόλις Συρακούσιοι βιασάμενοι τοὺς Σικελούς ἐτρέψαντο, καὶ κατὰ φυγὴν πολλοὺς ἀνείλον. Τῶν δὲ διαφυγόντων οἱ πλείους μὲν εἰς τὰ φρούρια τῶν Σικελῶν διεσώθησαν, ὀλίγοι δὲ μετὰ Λουκετίου τῶν αὐτῶν ἐλπίδων μετέχειν προείλοντο. Ἀμὰ δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀκραγαντίνοι τὸ Μότιον φρούριον κατεχόμενον ὑπὸ τῶν μετὰ Λουκετίου Σικελῶν ἐξεπολιόρκησαν, καὶ

τὴν δύναμιν ἀπαγαγόντες πρὸς τοὺς Συρακουσίους·
 νεικηκότας ἤδη, κοινῇ κατεστρατοπέδευσαν. Δου-
 κέτιος δὲ διὰ τὴν ἥτιαν τοῖς ἔλοις συντριβείς,
 καὶ τῶν στρατιωτῶν αὐτὸν τῶν μὲν καταλειπόντων,
 τῶν δ' ἐπιβουλεύοντων, εἰς τὴν ἐσχάτην ἦλθεν
 ἀπόγνωσιν.

92. Τέλος δὲ θεωρῶν τοὺς ὑπολοίπους φίλους
 μέλλοντας αὐτῷ τὰς χεῖρας προσφέρειν, φθάσας
 αὐτοὺς καὶ νυκτὸς διαδράς, ἀφίππευσεν εἰς τὰς
 Συρακούσας· ἔτι δὲ νυκτὸς οὔσης, παρῆλθεν εἰς
 τὴν ἀγορὰν τῶν Συρακουσίων, καὶ καθίσας ἐπὶ τῶν
 βωμῶν, ἐκέτης ἐγένετο τῆς πόλεως, καὶ ἑαυτὸν τε
 καὶ τὴν χώραν, ἧς ἦν κύριος, παρέδωκε τοῖς Συρα-
 κουσίοις. Τοῦ δὲ πλῆθους διὰ τὸ παρὰδοξον
 συζέοντος εἰς τὴν ἀγορὰν, οἱ μὲν ἄρχοντες συνή-
 γαγον ἐκκλησίαν, καὶ προέθηκαν βουλὴν περὶ τοῦ
 Δουκετίου, τί χρὴ πράττειν. Ἐριοὶ μὲν οὖν τῶν
 δημηγορεῖν εἰωθότων συνεβούλευον κολάζειν ὥς
 πολέμιον, καὶ περὶ τῶν ἡμαρτημάτων τὴν προσή-
 κουσαν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν· οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν
 πρεσβυτέρων παρόντες, ἀπεφαίνοντο σῶζειν τὸν
 ἐκέτην, καὶ τὴν τύχην καὶ τὴν Νέμεσιν τῶν Θεῶν
 ἐντρέπεσθαι· δεῖν γάρ σκοπεῖν, οὐ τί παθεῖν ἄξιός
 ἐστὶ Δουκέτιος, ἀλλὰ τί πρέπει προῦξαι Συρακου-
 σίοις· ἀποκτεῖναι γὰρ τὸν πεπτωκότα τῇ τύχῃ, μὴ
 προσῆκον, σῶζειν δ' ἅμα τὴν πρὸς τοὺς Θεοὺς
 εὐσέβειαν καὶ τὸν ἐκέτην, ἄξιον εἶναι τῆς τοῦ δήμου
 μεγαλοψυχίας. Ὁ δὲ δῆμος ὥσπερ τιμὴν μῖτ' φωνῇ

σώζειν ἅπαντες ἐβόων τὸν ἱκέτην. Συρακούσαιοι
μὲν ἀπολύσαντες τῆς τιμωρίας τὸν Δουκέτιον ἱκέ-
την, ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ἐνταῦθα
προστάζαντες καταβιοῦν, τὴν ἱκανὴν αὐτῷ χορηγίαν
συναπέστειλαν. Ἡμεῖς δὲ παρόντες ἐπὶ τὸν προση-
γούμενον ἐν αὐτῷ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ
Κύπρον, Κίμωνος ἡγουμένου, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ
πρόθεσιν αὐτοῦ περιγράφομεν τήνδε τὴν βίβλον.

ὁσίοι
ἐκεί-
νῳ θᾶ-
λάσσῃ
ἐνὶ
ῥοχῇ
r.

